5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1243—Marți 1 Martie 1911

Candidatul opoziției unite din Iași la alegerea de balotaj a col. II Senat în ziua de Joi, 3 Martie, este domnul

N. CANANAU

Invingătorul de la Universitate

D-l Gh. Bogdan, subchirurg, rectorul universității, medic legist, doctor fără clientelă și profesor la facultatea de medicină, a fost ales senator al universității din Iași cu 27 voturi, în contra d lui A. D. Xenopol care a întrunit 21 voturi.

Nu putem să nu fixăm într'un articol cinstea d-lui A. D. Xenopol, și necinstea bolnavului de hipertrofia eului, pe care senatul universitar din Iași l'a găsit demn de a-l reprezenta în parlament.

Cităm pentru aceasta chiar cuvintele d-lui Xenopol:

D-lui Bogdan i s'a impus de partidul d-sale politic candidatura sa, și d-lui și-a **calcat cuvîntul.** *Și mie mi s'a cerut de partidul meu de a reveni asupra promisiunei ce o făcusem d-rului Bogdan privitor la Rectorat.* Mi-am jignit partidul, dar **nu mi-am călcat cuvîntul.**

Ințelegerea era așa: d. Bodgan să fie reales rector, și pentru acest sfîrșit însuși d. Xenopol a lucrat; iar acesta să aibă concursul d-lui rector pentru a putea fi ales senator; unul lucrînd la Iași, celălalt la București, dar amîndoi în interesul și numai în interesul universității noastre.

De la acest înalt scop, d. Bogdan a dezertat în mod rușinos, și a scoborît lupta pe teren politic, călcîndu-și cuvîntul pe care l'ar fi prețuit mai mult un tăetor de lemne.

„Nu vin a vă cere votul prin făgăduieli, —zice d. A. D. Xenopol. – *Nu v'am pus numele nici unuia, pe pontajul meu, cu mențiunea: Acestuia îi dau sau îi voi da pentru tata, sau acestuia îi dau sau îi voi da pentru fiu; acestuiaalt îi dau sau îi voi da pentru el* **însuși**. *Nu, iubiți colegi!Ași fi renunțat cu durere, de o mie de ori, la votul Dv, de cît să cobor pe acei ce au rămas singurii străjeri ai steagului ieșan în incinta universității noastre la rangul nesîlnicilor și nevoeșilor cari dau totul pentru ban.“*

Și d. Xenopol își termină astfel apelul către colegii d-sale universitari:

Vă cer votul, d-lor colegi, obligîndu-mă, în loc de program de acțiune, a vă consulta în totdeauna, întruniți în marele consiliu universitar, și vă declar că pentru interesele așezămîntului nostru, mă voiu supune totdeauna mandatului dv. imperatativ.

Necinstitul Dr. Bogdan n'a publicat nici un apel către membrii senatului universitar. El a lucrat ascuns, nu la universitate, ci în casa d-lui Greceanu. Aici s'a făcut pontajul, aici s'au făcut cumpărările de conștiinți, aici, în casa unui politician ordinar, în casa unde d. Pompeiu-Caracter făcea politică cu Vizanti, cu podarii de la primărie și cu Hociungescu.

Ar fi să însultăm pe d. Xenopol, dacă am îndrăzni să facem o comparație între d sa și alesul de Sîmbătă al Universității din Iași. Numele d-lui Xenopol a dus de mult peste granițe faima țării nostre. Operile lui sunt cercetate pretutindeni; în schimb numele d-lui Bogdan este mai puțin cunoscut chiar de cît simandicoasa sa făptură.

Nici un om cinstit n'ar dori să iasă învingător ca subchirurgul Bogdan, pentru că nu fiecare poate să-și calce cuvîntul cu atîta ușurință.

Preferăm căderea plină de mîndrie a d-lui Xenopol, în locul triumfului plin de rușine al șnapanului, care înșeală ochii spectatorilor cu o statură de atlet.

Preferăm să fim învinși ca d. A. D. Xenopol, de cît să învingem ca d. Bogdan, care și-a prefăcut șira spinării într'o coardă de ceasornic.

Căci, acest triumf este aparent și de scurtă durată; iar calificativul de *om lipsit de onoare* și de *necinstit* cu care ștampilăm astă-zi pe analfabetul dr. Bogdan, rămîne ca semnul unui fer roș aplicat pentru totdeauna.

Nimenea nu va putea vorbi despre alesul de Sîmbătă, fără să și aducă aminte că victoria pe care a cîștigat-o îl costă nici mai mult nici mai puțin de cît, cinstea pe care poate a avut-o; însă a pierdut-o.

Faptul acesta nu trebue să scape din vedere nici cetățenilor, în mijlocul cărora trăește d-rul Bogdan, nici colegilor săi din Universitate, în mijlocul cărora se răsfață astăzi, nici, mai cu seamă, studențimei Universitare, pe care o îndemnăm să nu iea exemple de la rectorul fălos, care a devenit și pentru ei, și pentru concetățenii lui, și pentru colegii lui de la Universitate, un mort moral.

Alături de faptul, că d. dr. Bogdan este un incult, alături de faptul că e un fălos ordinar și nesuferit, alături de faptul că cursurile sale de la Universitate sunt aberații, de care toată studențimea rîde, alături de rectoratul pe care îl deține în mod fraudulos, d. dr. Bogdan și-a mai cîștigat un epitet. De astăzi înainte îi vom zice d. dr. Bogdan *Necinstitul.*

Blocul guvernamental

Cum dăm de primele raze ale soarelui de primăvară, efectul se și simte. Blocul de ghiață al partidului de la putere începe să crape pentru a isprăvi, cum e și firesc, prin a se topi cu totul.

Se știe din ziare că guvernul are astă-zi, după efectuarea alegerilor, șase *parlamentari mai puțin de cît au eșit prin voturile siluite ale alegătorilor. D-nii I. Igiroșanu și Camenița de la Mehedinți, senatori; Gogu Negulescu și Vasiliu deputați de Prahova; Gr. Coandă, deputat de Argeș și G. L. Aslan, senator de Covurlui, declară că ei nu sînt conservatori, deși au eșit fie pe lista guvernului, fie în cartel cu guvernul.*

Tragic de tot este cazul d lui Aslan de la Galați. D-sa era unicul *junimist din acest oraș, încă de pe vremea, cînd d. Carp nici visa fuziunea cu d. Cantacuzino. Astă-zi după ce fuse ales, d. Aslan trece la partidul liberal din Galați. Cu trecerea d-lui Aslan la liberali, s'a săvîrșit din viață și junimismul gălățean.*

Comic este cazul d-lui Iosif Igiroșeanu de la Mehedinți, care solicitat de guvern să ia situațiunea politicii de acolo, a primit, a fost ales senator, iar astă-zi declară că d-sa tot liberal este, că nici odată nu s'a gîndit să-și tradeze partidul.

Guvernul, după cum se vede, a înghițit hapul pe toată linia. Pe cînd opoziția cîștigă în parlament șase *membri, guvernul pierde tot atîția. I-a fost predestinat d-lui Carp să se vadă de la început tras pe sfoară; d-să, care spera să și formeze un partid și să guverneze cu tragerile pe sfoară în detrimentul partidelor de opoziție.*

Și acum întrebe-se d. Carp și secundanții săi: peste cît timp contagiunea se va lăți în sînul majorității parlamentare?

Alegerea de la Universitate

Trăim pe vremea guvernului Carp! O știe fiecare, nu-i așa? Și totuși cine și-ar fi putut închipui, că un guvern Carp, ar fi fost în stare să-și cîștige, chiar din primele zile ale existenței lui, o atît de tristă celebritate?

Bașibuzucliile din alegeri, cari ne amintesc vremurile de-acum 20—30 de ani, nu sînt însă nimic, pe lîngă atitudinea mizerabilă, pe care guvernul a ținut s'o aibă în alegerea de la Universitate.

Căci ce înseamnă în definitiv corupția alegătorului de la colegiul al II-lea sau al III-lea, pe lîngă mijloacele nedemne întrebuințate de guvern în alegerea de la corpul electoral cel mai luminat al țării, colegiul universitar. Este cu mult mai grav să îndrăznești a face ingerințe pe lîngă profesorii universitari, a încerca să-i cobori la nivelul lui Nea Ghiță, tratîndu-i ca pe acesta. Respectul pentru cea mai înaltă instituțiune de cultură a țării impunea o altfel de atitudine. Guvernul d lui Carp, partidul junimist, *intelectual,* **nu și-a dat seama de lucrul acesta. Vina lui este atît de mare încît nu va fi nici uitată, nici iertată.**

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

UNUL DIN DEPUTAȚII NOȘTRI

Era în perioada cînd se fixau candidaturile pentru alegerile ce urmau să se facă și m'a cuprins un fel de milă cînd am văzut că sucursala din Iași a partidului Conservator, pune candidatura d-lui N. Crupenschi la colegiul II-lea de deputați și cum eu de felul meu, sunt om milos, nu puteam admite să-și bată joc cineva în așa hal de un om, care — ori cum ar fi el — e *om.*

Și cînd îl vedeam pe stradă — oricine la ori ce oră din zi îl poate vedea încă — pomăduit, spilcuit, călcînd țanțoș și din cînd aruncîndu-și privirea în vîrfurile musteților sale Wilhemiene, mă dădeam jos de pe trotuar, îi făceam mai mult loc să poată trece și mă gîndeam la farsa ce i-o joacă bunii săi amici; eu zîmbeam și el arunca cu nemiluita bani — bani nemunciți de el.

Au trecut cîteva zile și am văzut rezultatul: la cel întăi scrutin 803 voturi, după o săptămînă 910 voturi și ales deputat de Iași; tot la Iași au fost aleși și Panu și Mîrzescu etc.

Și atunci am văzut cum dintr'o glumă — căci nu se poate să fi fost altceva de cît glumă candidatura d-lui Krupenschi — se ajunge cîte-odată la cine știe ce rezultat neașteptat de nimeni.

Și l'am văzut mai eri pe d. Krupenschi ca deputat, tot pomăduit, tot spilcuit, călcînd însă mai țanțoș și asvîrlindu și mai des privirea în vîrful musteților sale; iar cînd m'am dat jos de pe trotuar ca să-i fac mai mult loc să treacă, m'am uitat la el: părea că se gîndește, (mi se pare că așa, cîte-o dată, poate gîndi) și dacă cumva se gîndea, apoi cu siguranță că alegea fabrica de unde să-și comande niște patine cu roticele.

OAMENI ȘI LUCRURI

CAPRICII

In timp ce perechile valsau, zburînd în mijlocul unui val de lumină, una dintre plăcutele mele vecine îmi zise, cu privire la tema atinsă în articolul din urmă:

—„Ori ce s'ar spune, cred că moda cea nouă—a rochiei șalvari—va răpi o bună parte din svelteța formelor și din farmecul pe care-l exercită femeile numai prin marea diferență în modul de a se prezenta și de a se îmbraca“.

Părea că, drept ilustrațiune a celor spuse, îi serviau de minune atîtea grațioase figuri pe care le perinda înaintea noastră zborul și armonia mișcărilor elegante.

Mai sceptică, ori poate mai cunoscătoare, cealaltă simpatică vecină e de părere numai că vîlva ridicată de inovația în chestiune ar fi fost cu mult mai mică, dacă noua modă, în loc de a fi lansată de niște femei—manechinuri, ar fi fost adoptată de reprezentante ale înaltei societăți, pentru că — și aceasta pare perfect adevărat — totul se reduce la convențiuni, la formule, la imitațiuni în lumea modei.

De altfel, cum am spus, nu e nimic mai extra-ordinar în noua încercare de cum a fost în atîtea alte încercări făcute în decursul vremei și nu e totdeauna adevărat că femeea nu-și regăsește întregul ei farmec ori „șic“ de cît în costumul ei tradițional, așa cum l'am apucat noi.

E adevărat că costumul clasic bărbătesc, e oare-cum legat de anumite profesiuni sociale rezervate sexului.. urît. Pe vremea cînd frequentam instituțiile culturale ale Parisului, am putut vedea pe originala conferențiară care era exploratoarea orientalistă celebră, M me Dieulafoy, mereu îmbracată în costum bărbătesc. E drept că nu sunt mai puțin frequentate astăzi la Sorbona cursurile d-nei Curie, care a păstrat și simplicitatea și chiar grația femenină.

La această din urmă însușire femeea nu se cuvine să renunțe nici chiar cîndma interpretează —pe scenă bunăoară—roluri bărbătești. Cine n'a admirat grația Sarhei Bernhart în „Lorenzaccio“ de Alfred de Musset, ori în „L'Aiglon de Rostand?

Dar moda de care e vorba în momentul de față nu e propriu zis un costum bărbătesc. S'apropie doară de el. Senzația imensă s'a produs numai prin intensitatea cu care a fost lansată reclama în diversele țări europene și care e infinit mai mare față de multe alte inovațiuni pricinuite de anumite actualități, fie că e vorba de un stil arhitecnic și artistic ca Secesiunea, de o invențiune tecnică de felul lui Zeppelin, ori de o noutate literară ca Chantecler.

Apoi s'a întîmplat că într'adevăr masculinizarea costumului a fost adeseori legată de lupta pentru emanciparea femeei. In 1897—98 se putea auzi in cafenelele din Montmartre ori pe bulevardele Parisului răsunînd refrenul glumeț:

La femme ayant l'air d'un garçon
Ne fut jamais très attrayante,
C'est le frou-frou de son jupon,
Qui la rend plus excitante...

In timp ce urmăresc și admir perechile în zbor, plutind în valul de lumină albă, îmi pare că vecina mea dintăiu, adversara nouei mode are dreptate. Dar mi se pare tot pe atîta de adevarat că moda nu se va da învinsă și nu va trece mult până ce femeile vor ști—cel puțin pentru cîtva timp—să ne apară tot așa de atrăgătoare în noul lor costum. Pentru că frumusețea sexului își poate îngădui ori-ce capriciu fără teamă și fără pierderi. **Rodion**

Pentru moralistul Petrache Sion

Motto: «Și fie-care căramidă din casa lui, plină «de admirațiune, îi striga «în ori ce moment: *mare «caracter, moral om, cinstit «advocat.»*

(Dintr'o Biblie modernă, — de la **Ciurea** cetire).

Dl. avocat Sion,—căruia i se mai zice și Petrache, care o viață întreagă a făcut avocătură în sensul concepțiunei ce o avea bătrînul om de stat, c. c. Mitiță Sturza despre avocați,—a găsit de cuviință că într'o chestie gravă și serioasă, să se explice cu aceiași mentalitate cu concepția veneratului d-n Sturza, *adică tocmai ca deliquentul din poveste, care prins în flagrant delict, tot el strigă... „tîlharii“!* căci pe cînd adevărații avocați, cînd se văd la strîmtoare, în cîte o chestiune ingrată: ei îi recunosc temeinicia, dar caută a-i găsi numai circumstanțe ușurătoare; avocații lui c. c. Mitiță,—recte d. Sion,—cînd văd causa perdută: caută să deruteze pe judecători cu alte basme, streine de causă, cu intenția să producă învălmășeală și îndoială,—ca prin chipul acesta să poată măcar pescui în apă tulbure.

După acestea, să venim la causă.

Mai întăi aș întreba pe d. Sion, cum se face că chiar în ziua apariției explicărei demisiunei mele, seara la orele 8, pe cînd se cobora de la Jokey-club, în drumul spre casă întîlnindu-mă în strada Lăpușneanu, mi-a zis pe un ton foarte amical: *„Ce ai înnebunit măi băete? Ce ai tu cu Alecuțu? ...Crezi că tocmai tu ai să împedeci avansarea lui la Casație?* (E drept că asemenea gînd reu nu mi-a trecut prin cap, căci eu nu vreau peirea cui-va, ci numai îndreptarea lui). Evident, cînd îmi spunea acestea, cetise articolul meu; văzuse adevărurile expuse acolo, și găsise calea cea mai comodă a tranșa afacerea *glumind și rîzînd mefistofelic!* Peste trei sau chiar patru zile însă, iată-l făcînd-o pe indignatul și moralistul. (Dl. Sion și „moralist“, am trăit s'o văd și pe asta).

Ce s'o fi întîmplat în timpul acesta?...

Cum de și o fi schimbat d. Sion, soluțiunea?..

— Pare că-l văd pe inseparabilul său amic, de moralitate, c. c. Alecuțu, cum îl imploră: *caută ceva, găsește ceva „avocățesc“, și răspunde prin jurnal, spre a încurca opinia publică!*

Natural,—și asta e o faptă frumoasă între doui amici de moralitate,—d. Sion s'a executat. Cum s'a executat? — Remîne să se felicite singur.

Vrea să zică, d. Sion pune chestia avocățește:

— *Skarlet afirmă, eu Sion afirm. Lumea să judece între afirmațiunile unui fost Procuroraș și între afirmațiunile mele Sion, cogiamite Efor, Deputat, avocat* **mare**, etc.

Dacă numai astfel, după o matură cugetare de trei zile, a găsit d. Sion că trebue să tranșeze *„o afacere serioasă de fapte reale, nu de vorbe“*, prin afirmări și contra afirmări, —aceasta 'l privește pe d-sa și pe inseparabilul amic de moralitate. Eu accept soluțiunea și pe acest teren, căci nu vreau să torturez pe cine-va, am fost veșnic generos: voi fi și cu d-sa generos. Și voi împinge generositatea până la extrem, căci de și d. Sion zice că se așteaptă de la mine *„la insulte și trivialități“* și ca atare *„ori-ce polemică cu mine e închisă“*, — se vede că asta e un ucaz a la gubernatorul Kalimachi, ca după ce tu insulți să declari polemica închisă,—totuși eu, un simplu fiu de plugar, care n'am putut primi o educațiune aristocratică, cu un limbaj ales ca al d-lui Sion, *declar și faptele o vor dovedi, că nu mă voi cobori nici odată, nici la insulte, nici la trivialități.* N'am nevoe de așa ceva, căci știu din experiență că acestea sunt armele celor slabi în argumente, ca în speță, apărarea d-lui Sion. *Îi las d-sale întregul monopol al insultelor și trivialităților.*

Ce urmărește d-l Sion?

— Ar dori să găsească pe cine-va să creadă *că eu am născocit afacerea de la Sf. Spiridon,* **„că cu perfidia și reaua mea credință“**, urîte vorbe pentru o educație aristocratică și un auxiliar al magistraturei, cum își zice d-sa, — **„că m'am oferit Partidului de caractere“**... *„că nici Stere, nici Bădăreu să nu îndrăsnească să scoată capul la sate, în perioada electorală“*... (Nu înțeleg de ce m'o fi comparînd pe mine confundîndu-mă tocmai cu *un caracter, o mentalitate și o inteligență aristocratică* a comandantului de Geandarmi, căci doar lucrurile acestea sunt de domeniul public, or poate aceasta e o formulă de recrutarea „caracterelor“?

Mare diplomat a mai eșit d. Sion și mare lovitură de teatru a făcut d-sa, cu aceste năsbătii. Dar l'aș întreba serios: s'a gîndit mult cînd le a scris,— sau poate s'a sacrificat pe altarul amiciței inseparabile de moralitate, insuflate de bizantinismul obișnuit al Inaltului său amic, care pe acest teren e foarte... grec.

Iar mai la vale, d. Sion scrie: *„Imi „place a crede că presa noastra, cel puțin „cea locală, nu-și va deschide coloanele „pentru a se debita necuvințe la adresa „cui-va»!* Comod de tot: *insulți și declari discuția închisă;* faci felonii și intrigi, amestecînd numele d-lor Stere și Bădăreu,—*și apoi te lamentezi cerșind „ca presa lor să închidă coloanele“!*

Ești adorabil, în simplismul d tale, d-le Sion. Se vede că ciuda și paraponul ce te stăpînesc, te au orbit de tot,

Dar dacă eu m'aș fi oferit *„Partidului de caractere“*. cum zici d-ta:

1). De ce voiu fi demisionat eu, abandonînd 5000 de lei pe fie care an, și o funcțiune din cele mai onorabile, cîștigată prin proprii merite, nu prin bilete de recomandație și protecții imorale?

2). De ce s'o fi încercat un fel de intimidare, ca să nu zic *„șantaj“*, **ca după demisiune**, să mi se trimeată „prevenirea“, *„cu regret că nu mi se poate aplica o pedeapsa mai mare, de oarece în 5 ani n'am mai avut altă pedeapsă“*,—repet această răzbunare boerească, după darea demisiunei?

3). De ce d. Hinna a stăruit la Minister a mi se ține în suspensie demisiunea de la 7 la 19 Februarie, iar pe lîngă mine făcea stăruințe ca să'mi retrag demisiunea?...

Mă rog, acestea sunt fapte reale, nu invenții.

Ar fi oare așa de buni, d. Sion sau d. Hinna a da o expticare acestor fapte **alta** de cît cea dată de mine?...

In altă parte.

D. Sion găsește după ce mărturisește că a căutat mult adevăratul mobil al conduitei mele și la aflat: *„eu eram tare descurajat de oare ce în magistratură se cere numai demnitate, caracter și vaioare morala,*—**și că eu eram lipsit de ele**: „de aceia am plecat în căutarea unui stăpîn, în lumea politică“! Iată un nou limbaj de educație *„aristocratică“* **obișnuit însă cu cântarea și schimcarea stăpînilor**! Află d. Sion că de și om sărac materialmente, n-am avut încă un stăpîn și pentru demnitatea mea de om, sper că nici odată nu-l voi avea. Voi preferi, poate a mă retrage la coarnele plugului, plîngînd pe ruinele **„decăderei morale“**, aduse de voi, pretînșii asanatori de moravuri, și poate 'mi voi lega ochii să nu mai privesc **„la caracterele“**, ce le culegeți

din drojdia tuturor cafenelelor: dar eu nu mă voi coborî la concepţia dv. *„a sta la pîndă după partidul care va lua succesiunea“*. **'Mi e ruşine de aristocratica dv. apreciare despre caractere.** Cît despre neregretele ce ziceţi, dv, că le aş fi lăsat în Magistratură, eu n'aş dori nimic mai fericit pentru ţara mea de cît a avea magistraţi—cum am fost eu—însă cît mai mulţi.

Dacă eu aş fi căutat stăpîn, nu eram atît de naiv de a scăpa ocazia de a-l găsi imediat şi a mă pune la dispoziţia lui, în campania electorală ce este spre sfîrşite.

N'aşi fi perdut o aşa ocazie rară, poate chiar unică în felul ei: **nu, nu, d-le Sion sufletul meu e prea curat şi cugetul meu prea sus pus.** *E în mine mai mult caracter de cît în voi toţi adunaţi la un loc.*

„Voi asanatorii de moravuri“, şi „colecţionarii de caractere“! (Recunosc o escepţiune fericită în persoaua d-lui Mathei Cantacuzino, înaintea căruia mă închin şi de la care ar trebui să învăţaţi multe, de aceia şi stă de o parte, lăsîndu-vă răspunderea *„recrutărei de caractere“*.

N'am vrut să fac politică, din această chestie sfîntă şi mare. M'aş fi considerat că comit o crimă socială' traficîndu mi propriile mele convingeri. Dar oare voi, înţelegeţi ce-s convingerile? Vă aduceţi aminte din Istorie, de cei ce mureau pe rug, pentru credinţele lor?...

Şi tocmai mie, îmi faceţi insulta de a mă decreta că nu aveam destulă *„demnitate, caracter şi valoare morală“* a mai rămîne în magistratură?

Ei, d-le Sion, a trecut timpul cînd *„cu o minciună boerească, se trecea în ţara Ungurească“*. Dv. văd că pastraţi tot vechea concepţie, a spus boerul, e bun spus.

Şi pe cuvinte şi afirmări, apelezi d-ta la lume să ne judece: *bine, să ne judece, dar şi după fapte, nu numai după vorbe.*

Pe terenul faptelor, să-mi dai voe să trec la ceea ce numim, în lumea judiciară, coraborarea probelor.

Eu am afirmat şi o repet că d-ta, **în numele d-lui Grecianu,** *mi-ai făcut propunerea ce nu-mi trecea mie prin cap, să îmi daţi mie delegaţie de prim-procuror,—pe timpul alegerilor,—şi dacă vă voi satisface în chestia Sf. Spiridon, să mă avansaţi prim-procuror.*

Ai mai adăogat la această propunere ca se fixez eu ziua cînd să merg cu d-ta la d. Grecianu acasă, ca d-sa să consfinţească angajamentul. *Jur pe onoare şi conştiinţă că acestea sunt propriile d-tale cuvinte, fără ca eu să mă fi putut gîndi vre-odata la ele.*

Ca răspuns la vizita ce mi-a făcut-o acasă, d. Grecianu, în lipsa mea, recunosc d-le Sion, că i-am făcut şi eu o vizită (cu mult inainte de propunerea d-tale) şi m'am plîns d-sale contra d-lor Hinna şi Bercea, de cele ce se petrec la Parchet,—adică acelaş lucru ce l spusesem şi ministrului. *Atît tot.* N'am pomenit d-lui Grecianu nici o vorbă de avansare, nici de devotament: *D-sa poate s'o spue.* Asemenea recunosc că am venit la d-ta acasă, şi m'am plîns în special contra d-lui Bercea, şi cu această ocaziune mi-am exprimat d-tale mîhnirea că nu pot fi avansat. Te-am rugat, prieteneşte, dacă e posibil a face ceva pentru avansarea mea. Mi-ai promis tot sprijinul, **fără nici o condiţiune.** Peste 2 zile, mi-ai adus propunerea de care am vorbit în scrisoarea mea, — *şi mai sus.* **Aceasta m'a revoltat. Acesta e purul adevăr.**

Ştii, că în loc să merg la d. Grecianu, mi-am trimes demisia la Minister, la 7 Februarie, explicită şi clară: *„Sunt oameni întregi cari în viaţa lor „nu fac transacţie cu principii'e de mo„rală şi Justiţie“*. Acestea sunt acte, sunt scrise, sunt înregistrate.

Din momentul demisiunei mele, care v'a surprins pe toţi: *n'a fost persoană mai curtată în Iaşi, ca mine, de d-ta.* D-ta afirmi contrarul *„că pe titlurile mele, cari dovedeau lipsă de demnitate şi caracter“*, propriile d-tale cuvinte, **n'ai pus bază.**

Oare aşa să fie?

Atunci, de ce în văzul a zeci de persoane, dintre elita Iaşului, adunate la Jockey Club, în fie-care zi te gudulai pe lîngă mine, cu vorbe dulci, cu gesturi insinuate şi îmi spuneai mereu: *mă răule, mă... retrageţi demisia“*.

Mă plictiseseşi aşa de mult cu această curte a d-tale, în cît în ziua de 13 sau 14 Februarie, cînd ai venit la o masă unde erau: d. general Skeleti, d. maior Cătuneanu, d. Aurel Varlam, d. Albert Ghica şi eu,—şi cînd te ai apropiat de grupul nostru şi mi-ai spus, de au auzit toţi: *„Ştii că eu şi Hinna am aranjat la Minister, de ţi s'a respins demisiunea“*. Atît de mult m'a înjosit şi m'a revoltat această intervenţie a d-tale, în cît în gura mare, în plin club, te am bruscat cu aceste cuvinte: *„Lasă-mă d-le, cu acest tîrg ruşinos, căci d-ta ştii mai bine, ca ori-cine, de ce am demisionat şi că eu nu revin.* Te ai roşit ca racul (e drept că poţi roşi cîte odată) *şi ai plecat ploşt, ca trăsnit, — fără a spune nimic.*

Acestea sunt fapte, d-le Sion şi persoanele onorabile numite reţin, cred, scena, pe care am redat-o fidel, E apoi exact, că această scenă s'a comentat de mulţi şi a doua zi, la Palatul de Justiţie, m'au întrebat colegi magistraţi şi avocaţi despre acest incident. Mai mult, în faţa tuturor persoanelor numite, după ce d-ta ai plecat, mi'am arătat indignarea şi dispreţul meu pentru intervenţiile şi procedeul d-tale. *Cred că toţi d-nii numiţi, îşi reamintesc faptul.*

Ceva mai mult. Chiar în seara acea, d. general Skeleti, cu care am avut onoare de a lua masa la Traian, de curiositate, m'a întrebat că ce de desubturi sunt în afacerea de care îţi vorbiam aşa de sus, dumitale, d-le Sion; iar eu văzind că am în faţă o persoană venerată de toţi ca d. general, i-am spus cîte-va detalii relative la chestia de la Epitropie. La care d general, veşnic cavaler şi inimă deschisă, mi-a strîns mîna cu căldură, zicîndu-mi: *„Dacă tu, Skarlet, ai demisionat pe această chestie ţi face numai onoare şi eu te felicit“*. Cred că situaţiunea îmi poate permite de a mai avansa, că însuşi d. general era în curent cu chestia, din cercul fruntaşilor partidului, dv.,—*dar că d-sa a desaprobat aceste răsbunări sălbatice, contra adversarilor politici.* Cer mii de scuze d-lui general Skeletti, că fără autorizaţia d-sale, dau în vileag acestea, dar văd că d. Sion,—cu minciuna boerească, vrea să treacă în ţara Ungurească,—şi cînd văd ast-fel de morgă îmfumurată, faţă de fapte, eu am datoria de a vorbi, căci asta mi-e singura avere: *caracterul şi cinstea.*

Şi chiar după această scenă în pre ziua alegerei la 15 Februarie, d-ta, d-le Sion, care ai înghiţit bruscarea şi dispreţul meu, **tot ai venit la mine,** la club, cu voce insinuantă, şi mi-ai zis: *Te ai liniştit, măi răule?... şi mi-ai cerut votul pe a doua zi!*

Să judece lumea, cine din noi doi, a vem valoare morală şi caracter! — şi cît sunt de adevărate afirmările din scrisoarea d-voastră, din Evanimentul No. 17, din 26 Februarie.

Să ne resumăm, d-le Sion.

In duelul dintre noi, eu am adus afirmaţiuni bazate pe fapte reale şi controlabile, pe petiţiuni scrise şi pe declaraţiuni de cei mai onorabili martori cari au luat parte la scene dintre noi.

D-ta ai adus propriele d-tale afirmări şi un ucaz Kalimachian, de închiderea discuţiunei, sub regîmul fericit *„al asanărei de moravuri şi colector de caractere“* din anul 1911!... **Lumea să ne judece.**

Mă doare, d-le Sion, ţi-o mărturisesc sincer şi o mărţurisesc la toată lumea, că m'ai silit săţi spun ce ţi-am spus, **căci eu nu urmăresc peirea nimănui, ci numai îndreptarea tuturor.** Asta e păcatul meu: **eu vorbesc cu fapte nu cu vorbe!**

Ştiam dinainte greutăţile ce mă aşteaptă, că eu un minuscul personaj (faţă de fruntaşi de ai partidului dv. ca Nicuşor Krupenschi), să ridic mănuşa unui procuror General, unui Efor şi Deputat influent, şi mai departe, poate unui fost ministru, şi unui Ministru actual. *Dar tăria faptelor şi a adevărului, faţă de ticăloşia acestora, era mai puternică în concepţiunea mea* — şi **m'am decis a lua taurul de coarne** — *în lipsa altora cari erau mai indicaţi a o face dar care au trădat cauza magistraturei.* Nu mă tem de luptă nici nu mă înspăimîntă obstacolele ce mi se opun, — ceea ce urmăresc este a pune fierul roş pe o stare bolnăvicioasă pătrunsă pănă şi între magistraţi — *influenţa nefastă a politicianismului nescrupulos,* care otrăveşte totul în ţara noastră, care conrupe caracterele şi ne dă cu civilisaţia înapoi. Am funcţionat şi sub alte 2 guverne, în magistratură, dar aşa josnicii, n'am mai văzut.

Şi ca conclusie: Repet încă odată, sus si tare, că menţin toate afirmările mele **din scrisoarea publicată „în „Opinia“ din 22 Februarie 1911 şi pot să mai adaog, că am fost chiar blind şi generos, faţă de gravitatea afacerei în sine.**

Pentru azi, ca încheere, mă simt dator să mai spun, că dacă inscenarea ce s'a făurit nu s'a consumat, causa a fost rezistenţa d-lui judecător de instrucţie Grigore Kessim, ce merită toate laudele, căci s'a arătat „adevărat magistrat“. Şi fiind că d. Hinna a vorbit aşa de slab prin d. Sion, mai arăt că d-sa ca să complacă Lordului... (nu ştiu cum 'l zice c. c. Mathei), a făcut un raport special la Ministru, cerînd a se delega alt judecător în locul d-lui Kessim (îl numesc, căci el e strein de causă, e d. Volanski şi cu toţii 'l ştim un magistrat model),—dar că d. Kessim a protestat energic şi d. Hinna... A TREBUIT SĂ REVIE!

ACESTEA SUNT FAPTELE, ACEASTA 'I REALITATEA.

Aşa e că am dreptul să spun că am fost prea generos, în prima scrisoare?

...Şi d. Sion spune că eu am inventat afacerea de la Eforie: LUMEA SĂ NE JUDECE, PE TOŢI, DUPĂ FAPTELE NOASTRE.

G. SKARLET, fost Procuror
Avocat

Iaşi, 26 Februarie 1911.

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un dispărut.—De activitatea regretatului publicist Th. Cornel—dispărut în plină tinereţe în mod atît de neaşteptat—se leagă între altele şi unele încercări absolut originale şi anume încercările repetate de a întemeia publicaţiuni romîneşti la Paris.

Acum vre'o 10 ani el a editat în capitala Franţei o interesantă revistă tipărită în acelaşi timp în limba romînă şi franceză „Revue franco-roumaine“. Personal îmi pot reaminti senzaţiile de puternică plăcere ce ne procura, nouă tinerilor, faptul de a ne vedea traduşi pentru întăiaşi dată în limba apusană, alăturea de cei bătrîni, de clasici.

Acum mai de curînd a făcut o nouă încercare,—în colaborare cu alţi publicişti—de a edita o mare publicaţiune la Paris, redactată numai in limba romînă, „Revista albă“. Ca şi cea dintăiu ea n'a existat decît cîteva luni, greutăţile de editură şi de tipărire flind foarte grele în străinătate.

Cu toate aceste încercările rămîn vrednice de înregistrat pentru istoria publicisticei noastre în ultimul deceniu şi regretatul Cornel avea un merit real de a le fi întreprins.

Tot lui se datoreşte o lucrare de istorie a literaturii romîne contemporane editată de o mare librărie parizană. E uaa din cele mai complete lucrări în genul acesta publicate într'o limbă străină. R.

*

Astă seară Luni are loc la Sidoli prima reprezentaţie a d-rei Francesca Rozan cu trupa Leonescu.

Mîne seară,—prima reprezentaţie a trupei Davilla cu „Fecioara rătăcită“.

*

Al patrulea congres de filosofie va avea loc la Bolonia la 6-11 Aprilie st. n. sub patronagiul regelui Italiei. Preşedintele congresului va fi F. Enriques iar printre membrii activi găsim pe: Boutroux, Ostwald, H. Poincaré, G. Barzelloti, H. Bergson, ales raportor asupra chestiunei: „La tâche actuelle de ta philosophie contemporaine“.

*

Henry Bernstein e urmărit nu numai în Paris, dar şi în Algeria. In teatrul din capitala provinciei africane s'a scos din repetiţii piesa „Le voleur“.

*

Directorul teatrului „Maria“ din St. Petersburg a afişat în vestibulul teatrului următorul anunciu:

Către doamnele din St. Petersburg!

Cînd s'a întrodus moda pălăriilor cu pene mari, toţi directorii teatrelor din oraşul nostru au fost nevoiţi a interzice intrarea în teatru a doamnelor cu pălării pe cap. Sunt ăilit să interzic de astă dată întrarea damelor cari poartă rochii-pantalon de oare ce portul acesta provoacă senzaţie preste tot şi asîfel întrerupe liniştea necesară în sala teatrului. Ne putînd tolera să avem un teatru în teatru, am luat măsura de a opri asemenea întreruperi“.

*

Noua operă lirică a lui Leoncavallo, Maja, în 3 acte, va fi cîntată la 18 Martie în „Opera Regală“ din Berlin.

*

Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă“ de sub direcţiunea d lui Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi.—Rezultatul alegerilor pentru Parlament.—Naţionalismul după alegeri—Chestia hîrtiei.

Cestiuni sociale.—Artur Gorovei. Pe hotarul ţărei. Dr. Florea Simionescu. O problemă socială (alcoolismui, criminalitatea şi degenerarea).

Istorice.—Dr. Ilie Gherghel. Răspuns d-lui I. Bogdan.

Critica literară.—N. C. Ionescu. Din literatura celei de-a patra dimensiuni: „Sărmanul Dionis“.

Literatura. — N. Stănescu. In parc (versuri). Ioan Dragu. Masca.

Impresii. — Cecilia Cuţescu-Storck, † Th. Cornel. Emil Isac. Scrisoare din Ardeal.

Note şi informaţii.—Th. Cornel.—Asupra unei farse.—Teatrul Naţional şi reclama.—Manifestaţii naţionaliste... la Paris.—Starea actuală a Indiei.

Revista revistelor. — Vieaţa nouă.—Revista de studii sociale.—Luceafărul.—Economia naţională. — Săptămîna culturală şi politică.—Revista generală a învăţămîntului.

*

STRUNA ZILEI

APARENŢA ŞI REALITATE

Ocnaşul Vasile Slabu a reuşit să scape din închisoarea de la Tg.-Ocna.
Ştire.

Pe la ocne, se căm ştie,
Stau gardianii 'n nepasare
Şi se 'ntîmpl'atunci să fie
Slabu *deajuns de* tare...

INFORMAŢII

❑ **D. Cuza tace.**—*D. A. Cuza, atît de bine cunoscut prin limbuţia sa, s'a pus p'.... tăcut. De trei săptămîni de cînd a apărut interesanta lucrare a amicului nostru, d. avocat Em. Socor, în care se vorbeşte şi se dovedeşte plagiatul singurei opere ştiinţifice a d-lui Cuza, d-sa n'a răspuns o iotă, deşi trebuia, deşi promisese să se apere.*

D. A. C. Cuza a adoptat alt sistem, d-sa.. tace. Tăcerea e de aur, zice o vorbă veche şi d-lui Cuza, se ştie, nu-i displace... aurul.

❑ Eri la ora 3 p. m. a avut loc în str. Gării No. 7 adunarea generală a membrilor societăţei de Economie a funcţionarilor C. F. R.

La ordinea zilei a fost aprobarea Bilanţului şi a contului de profit şi perdere pe anul 1910.

S'a dat cuvenita descărcare consiliului de administraţie de gestiunea sa.

S'a hotărît ca de la 23 April a. c. societatea să deschidă un magazin de consum, pentru care scop, bagă în această afacere, un capital de 15 mii lei. Magazinul de consum va funcţiona sub supravegherea unui comitet ales din sînul societăţii.

E de notat faptul, că această societate a început la 1902 cu un capital de 77 lei, din iniţiativa mai multor funcţionari c. f. r. şi azi a ajuns să aibă un capital de peste *105 mii lei* şi un fond de rezervă puternic.

In noul comitet ce s'a ales eri pe un nou period de 3 ani, au fost aleşi d-nii Anton Marteau şeful depoului Iaşi, ca preşedinte, d. Lucian Rusu fost şef de staţie şi d. Alex. Kogălniceanu controlor în Inspecţia 6 mişcare, ca vice-preşedinţi; D Hugo Ulrich şef de staţie în inspecţie, Ripan C. controlor, Iordan Rădulescu impiegat şi Neculai Gheorghiade, advocat, ca membri în consiliul de administraţie.

D. Iosef Nubert de la D. V. G. cassier, iar d. Mihail Ciuca, revizor de telegraf şi Arhiri C Ioan de la depou, ca cenzori,

Dorim din suflet, societăţii şi cooperativei sale frumoase succese.

❑ D. Ioan Nemţeanu, telegrafist din staţia Iaşi, a fost avansat ca impiegat de mişcare şi mutat la Galbeni.

❑ Elevii gr. III Stoian N. Ştefan de la oficiul central Iaşi, şi Poruzan Ştefan de la oficiul telegrafic, au fost mutaţi unul în locul altuia.

● Un requiem pentru odihna sufletul regretatului profesor dr. Russ, a fost oficiat astă-zi dimineaţă în catedrala catolică din localitate.

❑ Domnul I. Teodorescu a fost numit şeful corului sf. Spiridon din Iaşi. Numirea s'a făcut cu decret regal. In contra ei a făcut protestare I. P. S. S, Mitropolitul, care pretinde că asemenea numiri, potrivit hrisoavelor, au a fi făcute de înaltul Prelat.

❑ *Astă-seară are loc la Teatrul Sidoli prima reprezentaţie a d-rei Francesca Rozan, cu piesele:* **Scintela, Sacrificiul** *şi actul al II-lea din* **Magistraţii.**

D-ra Rozan are frumoase şi puternice creaţiuni care i vor atrage aplauzele generale ale publicului ieşan.

Biletele sunt aproape epuizate.

❑ **Liga femeelor din România.** — Eri la orele 3 p. m., a avut loc la şcoala primară „Vasile Alexandri“, întrunirea membrilor Ligei femeelor din România, secţiunea Iaşi. Ia parte la această întrunire lume foarte multă, şi de remarcat din pătura femenină cea mai subţire intelectualiceşte ce are Iaşul.

Din numeroasa asistenţă remarc pe d-nele Coralia Xenopol şi d-na Dimitrie Alexandrescu, C. Moţet, Buţureanu, Sevastos, Cl. dr. Popescu, d ra Măcărescu, Maria dr. Gutzu, d-ua Elena N. Andrescu, d-na Mira Würfel, Savul, Victoria Tocilescu, d-na Elena Nedelcu, Hulubei, Viclimescu Mironeanu, directoara şcoalei profesionale, d-na Rang, d rele Marţian, d-na Ninita, Roiu, d-na şi d-ra Strat, d-na Gorescu, d ra Ecaterina Atanasiu profesoară, d na N. Alexandrescu profesoară, d ra Lucreţia Rădulescu-Preavătz, d na Ştefănescu, d-na Stamatian, d-na Aglae Steig şi E. Caufmann, Dimitriu, Adam, Ghiorghiu, etc.

Ia cuvîntul d-ra A. Xenopol, care mulţumeşte ministrului Arion şi d-lui Meissner, pentru a fi pus la dispoziţia Ligei, şcoala V. Alexandri pentru întrunirea săptămînală şi d lui Tăzlăuanu pentru amabilul concurs dat. Ia apoi cuvîntul d-na Maria Buţureanu.

Conferinţa d-nei Buţureanu, e foarte mult aplaudată. In numărul de mîne, vom da în rezumat fidel cuvîntarea d-nei Buţureanu. D ra Rădulescu, licenţiată în litere, dă cetire, apoi statutelor Ligei, pe care numeroasa asistenţă le primeşte iscălind procesul verbal prin care d-na Adela Xenopol, noua preşedintă a Ligei, e imputernicită a face toate demersurile, pentru a pune Liga în stăpînire sumei de 9.000 lei pe care defuncta fostă preşedintă Cornelia Emilian a depus'o la casa de consemnaţie.

❑ Cinematograful „Union“ din sala coloseului Bragadiru, anunţă pentru astă-seară un progaram nou din cele mai frumoase care va dura până la 3 Martie.

❑ In *Adevărul* de aseară a apărut un interesant subsol, care tratează despre lucrarea d-lui Em. Socor şi plagiatul d-lui A. C. Cuza.

Recenzentul *Adevărului* susţine, că lucrarea amicului nostru este o *execuţie sumară* a profesorului plagiator.

❑ In primile zile ale lui Martie vor începe examenele de definitivat pentru învăţători şi ajutori de învăţători.

Aceste examene se vor ţine la şcoalele normale din Bucureşti, Iaşi şi Craiova.

Condiţiunile în care se vor ţine aceste examene se găsesc în legea învăţămîntului primar.

❑ In sala camerei de comerciu a avut loc eri adunarea ordinară a membrilor Camerei de meserii sub preşedinţia d-lui Gh. D. Şerban.

Adunarea a respins regulamentul biroului de plasare, înfiinţat în localitate de către d. inginer Stăncescu.

Tot în această şedinţă, d. preşedinte Gh. D. Şerban, şi-a înaintat demisia, care însă a fost respinsă.

D. Şerban însă persistînd în această demisie, adunarea a primit-o, alegînd ca preşedinte pe d. I. N. Motăş.

D. Motăş la rîndul d sale neprimind această demnitate, adunarea a procedat la o nouă alegere, de astă dată în persoana d-lui I. C. Fleaşcă.

❑ D. Gh. Botez directorul prefecturei de judeţ a fost însărcinat să participe ca delegat pe lîngă comisiunea de recrutare a tinerilor din judeţ ce vor forma clasa anului 1912.

❑ Astăzi Luni 28 Februarie 1911, orele 9 seara va avea loc la Marele Circ Henry o reprezentaţie extra-ordinară dată în beneficiul simpaticei călăreţe din inaltă şcoală şi dresare de elefanţi M lle Hortense Henry.

Sperăm că publicul Ieşan care admiră zilnic arta călăriei d-şoarei Hortense o va încuraja venind azi în număr cît de mare la serata ei de onoare.

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observaţi bine pe plomba de închidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ ***Astăzi s'a depus la tribunal lista opoziției unite pentru colegiul I comună.***

Iată numele candidaților: Al. A, Badareu, C, B. Pennescu, Gh, Lascar, At. At. Gheorghiu, N. Cananău, Gh Săndulescu, St. A. Negruzzi, C. Crupenschi, Gh. Gh. Mîrzescu și C. Stere. Alegerea va avea loc în trei secții, în ziua de Duminică, 6 Martie.

Mîne se va depune lista pentru colegiul II de comună.

❑ *Membrii clubului conservator-democrat sunt convocați în adunare generală pentru Marți 1 Martie ora 8 jum. pentru a se consfătui asupra acțiunei partidului la balotajul col. II de Senat, ce va avea loc Joi 3 Martie, a. c.*

❑ **Colegiile universitare din Iași și București au ales, Simbătă, 26 Februar, cîte un reprezentant în Senat. La București a fost ales d. Dr. Toma Ionescu, candidatul opoziției, cu 49 de voturi, față de d. Coco Demetrescu-Iași care a obținut 32 de voturi. La Iași a fost ales d. dr. Bogdan—Necunoscutul cu 27 de voturi, contra d-lui A. D. Xenopol care a întrunit 21 de voturi. In total, opoziția a avut 70 de voturi, față de guvern care a obținut numai 59 de voturi. Deci și senatul universitar al ambelor universități s'a pronunțat în contra guvernului Carp.**

❑ *In ziua de 25 Februarie, pe la orele 11, d. Vasile Neculau, din strada Palade No. 5, s'a întîlnit cu răposatul Gh. Scorțescu în piața Unirii. Fără nici o discuție, Gh. Șnapanul îi spune:*

— „Ia, ascultă, Neculau, să părăsești piața, să nu stai la vot".

D. Neculau i-a răspuns:

— „Piața Unirii este a Iașului, nu a d-tale. Eu sunt om liber. Nimeni nu mă poate opri de la vot".

— „Dacă nu părăsești piața,—spune din nou răposatul Scorțescu,—am să ți-o fac".

Seara, după despoierea scrutinului, d. Neculau ducîndu-se pe strada Cogălniceanu a fost întîmpinat de vre-o opt indivizi, pe care d. Neculau nu i-a cunoscut, și cari au sărit asupra d-sale, l-au lovit de zidul care împrejmuește externatul secundar de fete, i-au luat suma de 12 lei și ceasornicul de argint cu lanț cu tot. Ceasornicul avea săpat pe cuperta dinafară inițialele numelui d-lui Neculau. Apoi indivizii au dispărut și, în urmă, au sosit niște manifestanți, cu facle, care mergeau spre locuința răposatului.

D. Neculau a înștiințat apoi pe primul sergent pe care l-a întîlnit, despre cele ce i s'a întîmplat, rugînd ca siguranța să cerceteze.

Supunem acest caz la cunoștința d-lui prefect de poliție. Iar noi scriem încă o pagină în cartea alegerilor banditești din 1911 ale guvernului Carp.

❑ *Eri a avut loc o consfătuire a guvernamentalilor din localitate, pentru stabilirea candidaturilor la alegerile comunale, cari vor avea loc în zilele de 6 și 8 Martie.*

Primariatul a fost propus d-lui M. B. Cantacuzino. D-sa a răspuns, că fiind de principiul ca la primărie să se facă numai gospodărie, ar dori să poată prezida un consiliu comunal neutru, compus din persoane cu greutate din toate partidele politice.

Domnul Cantacuzino ar fi vroit să aibă de prim ajutor de primar pe d. G. Lascar, fost primar, și de ajutor pe d. C. Krupenschi, fost prefect de județ, iar cei 18 consilieri să se aleagă, cîte 6, din toate partidele politice.

Propunerea d-lui Cantacuzino a fost respinsă.

Pentru a risipi pretențiunile d-lor G. Botez și G. Cristofor, candidați la primariat, s'a hotărît ca primar să fie d. D. A. Grecianu; prim ajutor este desemnat d. dr. L. Cosmovici, ca recompensă pentru căderea sa la Senat; iar ajutor de primar d. D. Pompeiu, ca recompensă pentru că a știut să devie caracter.

❑ Lista colegiului I pentru alegerile comunale care vor avea loc Duminică, a candidaților guvernamentali este următoarea: D. Greceanu, General Pascu, Leon Cosmovici, D. Pompei, N. Ștefăniu, tipograf, Ene Mihai, A. Brandia, Dimache, Octav Erbiceanu și M. Mavrodi.

❑ Ministrul de interne a validat alegerea consiliului Comunei Țiganași.

❑ Alegerea colegiului I de Comună, are loc, Duminecă 6 Martie.

Alegerea se va efectua în 3 secțiuni: la Primărie, Gh. Asachi și Adamache.

❑ D. Căpitan Rafael Dimitriu administratorul plășei Ungheni a fost înștiințat că e chemat în concentare pentru manevră în seria 3-a 1913.

❑ **Votul cu basmana.**—Votarea la Universitate a ajuns o halima. Nici la colegiul al 3-lea nu s'au petrecut fapte ca cele petrecute la Universitate, cînd cu alegerea senatorului.

La colegiul III s'a înțeles secretul votului închizîndu-se de jandarmi buletinul de vot, așa că alegătorul nu știa pe cine votează; la Universitate votarea s'a făcut sub basma

După ce s'a simțit că buletinele au chee pe dînsele, prin felul cum sunt stampilate, s'a oprit puțin votarea și s'a făcut proba că se putea cunoaște care a cărui candidat e buletinul; patru profesori au votat așa ca pe față și s'a știut fie-care cum a votat; ultimii 2 însă, profesori mai fricoși, și siliți a-și ascunde votul, ca unii ce făgăduesc la cîte amîndoi candidații, au cerut să voteze în secret, punîndu-și ei singuri cu mînele lor buletinele in urne, dar sub basma.

Prin aceasta s'a călcat expres legea electorală, care prevede că președintele biuroului va lua buletinul închis în mînă, va examina dacă e îndoit și lipit bine și numai după aceia va depune buletinele în urnă.

De altfel măsura aceasta n'a fost luată în băgare de samă de președinte, d. dr. Bogdan, singurul interesat în cauză avînd interes nu de a vedea dacă îndoiturile sunt bune sau lipite bine, ci a se uita la peceți ce poziție au și a ști fiecare profesor cum a votat.

Votarea cu basmaua a fost consemnată în procesul verbal și va provoca un rîs homeric în țară, ca și în Senat, cînd se va veni la validarea titlurilor noilor aleși.

❑ In „azilul văduvelor ortodoxe" din Brașov, str. Plăeșilor No. 4, trăește încă în mare mizerie, bătrîna Suzana Mureșanu, văduva lui Andrei Mureșanu, autorul cîntecului Național „Deșteaptă-te Romîne". Ea primește o pensie de la statul.. maghiar, de 23 de coroane lunar. Aducem acest caz la cunoștința... Ligei culturale și... partidului naționalist.

❑ Ministerul domeniilor a aprobat ca locuitorii din com. Ungheni să scoată din Prut 80 m. c. nisip necesar construirei, unei biserici.

❑ D. profesor P. Dragomirescu își va deschide cursul său de istoria dreptului, cu studenții de la licență, Joi, 3 Martie, ora 5 p. m.

❑ Aseară pe la 10 jum. vagonul de tramvai No. 7 cu manipulantul No. 102 a lovit trăsura No. 90, în dreptul tribunalului secția III, sfărmînd-o. Atragem riguros atenția d-lui director al tramvaielor, să ieie măsurile pe care le crede de cuviință.

❑ Eri la orele 2 p. m. a avut loc în sala Camerei de Comerciu, adunarea generală a membrilor Băncei meseriașilor din Iași.

S'a hotărît urcarea procentului la împrumuturi de la 8 la 10 la sută, pentru împrumuturile mai mari de cît capitalul subscris, rămînînd 8 la sută pentru împrumuturile făcute în baza capitalului vărsat.

S'a hotărît a se acorda împrumuturi membrilor, și pentru alte necesități, de cît acele pravăzute la art. 38 din statute.

Luîndu-se în discuție demisia prezintată de d. G. D. Șerban, din președinția Băncei, adunarea a hotărît ca o comisiune compusă din d-nii Horga, Pascu, Geanău, Paladi și Zamfir, să se prezinte d-lui Șerban, cu rugăminte de a reveni asupra demisiei.

❑ Mîine la Vaslui se face alegerea în balotaj la col. I de Senat. D. Neron Lupașcu uitînd sau *nevoind* a-și pune buletinele de vot la termenul fixat, a rămas la balotaj numai d. Păncescu, marcantul membru al partidului conservator din Fălciu. Reușita sa e mai mult ca asigurată, răzeșii de pe toate văile istorice ale județului, ne mai avînd nici pe cine trage pe sfoară, nici cum să-și joce mînza.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½ % p. a.

Ultima oră

București 28 Februarie

Interview cu d. dr. Toma Ionescu

București. — Conrespondentul nostru din București a avut cu d. dr. Toma Ioneseu, noul senator al Universității din București, un interview, cu privire la modul cum a decurs alegerea la acea universitate. Iată acel interview:

— „Vă rog să-mi spuneți cînd și cum cum s'au descoperit neregurile la votarea de eri de la universitate?

—„Eram cam pe la al 17votant, cînd atît eu cît și d. dr. Istrati ne-am cam mirat de faptul că d. Pangrati, președintele biroului, ducea buletinele aproape de ochi, cu deosebită atenție, le examina și se uita și la d Onciul. Eram intrigați cu toții de acest lucru, și atunci am rugat pe d. Ovid Densușianu, care era delegat în birou, să meargă și d-sa să voteze. D. Densușianu a primit 2 buletine, apoi cînd s'a întors a declarat că buletinele prezintă ceva anormal.

Luînd în cercetare, am descoperit că ștampila care avea un semn inlăuntrul unei figuri geometrice era pusă cu semnul în sus pe buletinele unui candidat, și cu semnul in jos pe buletinele celuilalt candidat, așa că se putea ști cu cine a votat alegătorul.

— „Ce urmare a avut descoperirea aceasta?

— „Cu toții am fost de acord că celelalte buletine ștampilate la fel trebuesc înlăturate și d. Pangrati a trecut ștampila d-lui P. Negulescu, delegatul meu în biurou, care a procedat imediat la ștampilarea altor buletine, continuînd după aceia votarea.

— „A mai examinat domnul Pangrati buletinele după aceia?

— „Nu!

— „S'a încheiat vre-un proces verbal asupra acestui fapt?

— „Nu. Aș fi avut dreptul să o fac. N'am înțeles însă să rămînă în arhiva universității constatarea unui asemenea fapt.

— „Credeți că e bine că asemenea fapte să rămie fără nici o urmare?

— „Asta n'o cred și de aceia voi ridica chestiunea în Senat.

Aniversarea regentului Bavariei

Viena. — Aniversarea Princepelui regent al Bavariei a fost celebrată aci printr'un tedeum oficiat în presența Imparatului Francisc Iosef, a membrilor casei imperiale, a corpului diplomatic, a demnitarilor Curței și statului.

*

Munchen. — Aniversarea principelui regent a fost celebrată azi dimineață printr'o paradă a trupelor ce a avut loc pe piața Maximilian, unde Principele Ludovic a trecut trupele în revistă,

*

Aviatorul Vincziers a evoluat deasupra orașului provocînd ovațiunile mulțimei.

S'a inaugurat apoi monumentul regelui Othon la Wittelbach în presența regentului. După Tedeumul oficiat la biserica Curței, a avut loc un prînz de gală seara, s'a dat o reprezeutație de gală la teatrul Curței, urmată de un rout la ministrul-președinte.

Regentul a primit felicitările a peste 100 principi, printre care Imparatul Francisc Iosef, Wilhelm, Țarul Rusiei, prețediutele Fallieres, etc.

Eliminare

București.—Comitetul conservator-democrat din Vlașca s'a întrunit la 23 Februar și a discutat asupra dezertării din lupta electorală a d-lui C. P. Rădulescu. S'a încheiat, cu acest prilej, următorul proces-verbal:

„Subscrișii membrii ai partidului conservator din Vlașca, văzînd atitudinea ce d. C. P. Rădulescu, vice-președintele comitetului executiv din localitate, a avut cu ocazia alegerilor generale din acest an;

Considerînd că din cele ce sunt la cunoștiința membrilor comitetului rezultă că a doua zi după alegerea colegiului I de Cameră, unde a reușit un membru al opoziției unite, d. I. T. Ghica, iar pe al doilea loc s'a declarat balotagiu între d. I. Lahovari și C. Rădulescu, acesta avînd cele mai multe voturi, d. C. Rădulescu după ce i s'a reînoit candidatura de către comitet, s'a vîndut d-lui I. Lahovari, și imediat chiar s'a dus la Vlașca și și-a retras candidatura, și luînd un certificat l'a prezentat prefectului.

Că apoi s'a pus în serviciul prefectului și comitetului electoral guvernamental divulgînd toate mijloacele noastre de luptă, și căutînd prin promisiuni a ademeni pe partizanii partidului nostru.

Considerînd că în asemenea condiții purtarea d-lui Rădulescu este incalificabilă, constituind o adevărată trădare, la care a consimțit pentru un preț în parte material și în parte în promisiuni onorifice.

Că așa fiind Comitetul partidului conservator democrat din Vlașca are datoria de a înfiera această purtare și a denunța opiniei publice și de a lua măsuri de îndreptare;

Constată că d. C. Rădulescu a trădat vînzînd interesele partidului și dispune ștergerea sa din toate actele și registrele partidului ca *nedemn.*

Audiență

București. — D. Nae Oroveanu, fruntaș conservator-democrat din Craiova, care și-a retras candidatura de la balotagiu, a cerut o audiență M. S. Regelui pentru a'i expune sălbătăciile guvernului cu prilejul alegerilor din Craiova. Audiența a fost fixată pe mîine.

Inspectoratul în armata sîrbească

Belgrad.—Oficialul publică ucazul regal, creînd un inspectorat general al armatei.

Ziarul „Pravda" zice că crearea noului inspectorat nu găsește o privire favorabilă în cercurile ofițerești.

Stare de asediu

Constantinopol.—Ziarele spun că starea de asediu din Constantinopol fiind prelungită sine die s'a renunțat la suprimarea stărei de asediu.

Naufragiu

Syracuza.—Un vas cu pînze, grecesc a făcut naufragiu din cauza furtunei. Patru oameni din echipagiu și un pasager turc s'au înecat.

Deces

Roma.—Profesorul de drept internațional, senatorul Piesantoni a murit.

Explozia Vesuvului

Portici.—Azi după amiază s'a produs o mare prăbușire în craterul Vesuvului pe o înălțime de 80 metri și o lățime de 300 metri. Prăbușirea a produs un cutremur de pămînt destul de puternic urmat de zgomote subterane, din cauza sguduirei muntelui. Gara de sus a funicularului și o casă a călăuzilor a crăpat.

Funicularul a fost imobilizat. Prăbușirea s'a produs în clipa, cînd 20 străini cu călăuze se pregăteau să urce craterul. Craterul s'a prăbușit la picioarele lor.

Alte mici prăbușiri continuă. De asupra vulcanului plutește un strat grandios de cenușă. Din cauza prăbușirei muntele pare decafitat și Vesuvul scufundat.

NUMIRI

Berlin.—Șeful marinei, amiralul Fischel, a fost pus în disponibilitate și înlocuit de vice amiralul Heeringen.

Asasinatul din Salonic

Salonic.—Un soldat din corpul de gardă al vilei Alatini, unde e internat Sultanul Abdul Hamid, a ucis cu focuri de pușcă pe locotenentul Osman, pentru că acesta îl pălmuise, pentru un răspuns obraznic.

Lumina poporului

TRIUMFUL IAȘULUI

Tineri, bătrîni, doamne, domnișoare cînd se află în grele cumpene, aleargă

cu toții la cărturărese, să le prezică interesele și acele cărturărese, ne mai putînd trăi cu vechea lor ocupație. se fac de la sine cărturărese și culeg lauri pe socoteala poporului și bietul popor e dus pe căi rătăcite de ele, prezicîndu-le palavre și năzdrăvănii din buzunarul lor fără a fi controlate.

POPORUL deci trebuie luminat. A sosit în Iași, știința horoscopului, marelui astronom, Semi regele știinților și profesor ale tuturor prezicătorilor și ghicitorilor, care a descoperit și pe criminala otrăvitoare din București Elena Ștefănescu, care și-a otrăvit bărbatul dimpreună cu un altul. Toate acestea fiind publicate în ziarul „Dimineața", cu data de 17 Septembrie 1908. Cereți-mi publicațiile spre convingere. Rog vizitați-mă de la oarele 8 a, m.—9 seara.—Strada Procopie No. 11, a doua stradă la stînga de la Spitalul Sf. Spiridon. In fața institutului de Anatomie.—Știința este inimitabilă.

George K. SKARLET

fost Procuror

AVOCAT

Str. Unirei 6, Casele Stircea

Sala Teatrului Sidoli

ASTĂZI LUNI 28 FEBR.

Trupa **Al. B. Leonescu** *cu concursul d-rei* **Francesca Rosan** *va da o mare reprezentație cu piesele:* **Scînteia, Sacrificiul,** *și* **Magistrații.**

Inceputul la 9 ore seara.

FANI LEBEL

DAVID KOTTER

LOGODIȚI

Iași *Iași*

În loc de ori-ce altă inștiințare

Circul Henry

Incepînd de **Mercuri 23** Febr. la toate spectacolele seara sau matineuri

REPREZENTAȚIE

ALBA CA ZAPADA

ȘI CEI ȘAPTE PITICI

Mare pantomimă enigmă în 2 acte și 8 tabouri cu atrăgătoare corpuri de balet în lumina a giorno dat de întregul personal artistic.

Pus în scenă de d. Director HENRY

Invitație la dans

Balet de fluturi — Balet de zapadă

Cădere naturală de zapadă

La închiere: **Mare feerie de balet**

— APOTEOZA FINALA —

MARI FESTIVALE CALAREȚE

Pantomima „Albă ca zapada"

jucată pentru prima oară

Mare succes de 300 ori în BERLIN

Afară de aceasta

CEI 10 IULIANS

RIEDISSER

OSTEN și VESTEN

Avis: Direcțiunea circului Henry caută 15 D-re între 17—25 ani pentru figuranți la marea pantomimă „Circul sub apă". Să se prezinte în fie-care zi la orele 12 — 2 d. a. și 6—8 oare seara la d. baron chef. din corps de ballet.

Se caută Elevi pentru învățătură la Tipografia H. Goldner.

Important pentru doamne!

Fac cunoscut că am deschis **un depozit permanent de**

COZI DE PĂR NATURAL

cu prețuri *extrem de avantjoase* care desfid ori-ce concurență.

La cereri se expediază și în provincie contra ramburs.

Maer Bachman

str. Crucei 33

TEATRUL NAȚIONAL

COMPANIA DRAMATICA «DAVILA»

va da o serie de Reprezentațiuni în orașul nostru

Marți 1 Martie 1911

se va juca

FECIOARA RĂTĂCITĂ

Mercuri 2 Martie 1911

FERICITA

Joi 3 Martie 1911

SALOMEA ȘI GRENGOIRE

Vineri 4 Martie 1911

GABI

Sîmbătă 5 Martie 1911

POAMA CRUDĂ

1,200,000 lei (un milion două sute mii lei) *tot sau parțial* de dat cu ipotecă pe moșii sau case în primul rang sau după credit cu un procent de 6½—8% pe an. A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau Iași str. Bărboi No. 19.** Intermediari sunt excluși.—

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Gît și Urechi

Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTĂ

ROBERT

—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome

și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de a

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMÂNĂ

Gh. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Ia 5

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

24 și 25 Februarie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
13	26 lei	52 lei	104 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,50
1/4 Un sfert	Lei	9,00
1/2 Una jumătate	Lei	18,00
1 Loz intreg	Lei	36,00

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori și Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

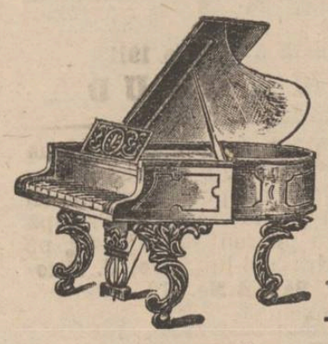

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepînd cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzan ki, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1244 Mercuri 2 Martie 1911

Candidatul opoziției unite din Iași la alegerea de balotaj a col. II Senat în ziua de Joi, 3 Martie, este domnul

N. CANANAU

D-l A. D. XENOPOL ȘI SENATUL

Imediat după formarea biroului Senatului, d. A. D. Xenopol va prezenta următorul protest, în contra alegerii de la Universitatea din Iași.

Domnule Președinte,

Subsemnatul A. D. Xenopol, profesor la universitatea din Iași și candidat la colegiul universitar pentru scaunul de senator, protestez contra modului cum s'a efectuat alegerea, în ziua de 26 Februarie și care a avut de rezultat proclamarea domnului Gh. Bogdan, rector al acelei universități, de senator.

Protestarea mea este motivată pe faptul că votul a fost pe față, în loc de a fi secret, cum o cere legea imperios și sub pedeapsă de nulitate.

Lucrul s'a petrecut astfel:

D. rector Gh Bogdan, punîndu și și d-sa candidatura și legea dînd rectorului prețidența colegiului urma ca d sa să fie în același timp și președinte al biroului și candidat, în cît dacă se prezenta o chestie litigioasă în care candidatura d-sale era interesată, președintele fiind după lege singur în drept a hotări controversele, d sa devenea judecător în propria d-lui cauză, în contra tuturor principiilor juridice și morale. Legea însă nu dă nici un mijloc de a înlătura asemenea confuzii de atribuție la colegiul universitar, singurul loc unde președintele (rectorul) poate fi în același timp și candidat.

Se pusese în vedere aceste d-lui Bogdan, așteptîndu se de la delicateța d-sale să cedeze prețedența celui mai vechiu decan; dar d-sa a trecut peste acest incident.

Procedîndu-se la ștampilarea buletinelor de vot, aceste fuseseră trimise de tribunal în două clituri a 53 buletine, pe numele ambilor candidați: A. D. Xenopol și Gh. Bogdan.

Dl. prețedinte și candidat, deci interesat a face să triumfe candidatura d-sale, întrebuință o manoperă foarte ghibace pentru a face ca stampilele să difereze pe îmbele rînduri de buletine, așa ca să se poată cunoaște după modul cum erau puse stampilele, al cui era buletinul. Anume, d-sa trase din gramada de bilete partea ei superioară care conținea cele 53 buletine ale mele și le ștampilarăm amîndoi, dumnealui în dreapta, eu în stînga. Cînd veni rîndul la buletinele domnului Bogdan, eu însărcinăi pe d. alegător asistent. Al. Popovici, să ștampileze pentru mine. Cînd d. Bogdan trase la locul de stampilare buletinele d-sale, prin o ghibace întorsătură le întoarse astfel în cît stampilele fură puse în mod invers de cum erau puse pe ale mele. Prin această deosebita stampilare a buletinelor de vot se putea cunoaște pe dinafară ce nume conținea fiecare, așa că votul putea totdeauna fi controlat de d. Bogdan, care primea biletele pentru a le pune în urnă.

Eu observai mai de departe că de cîte ori vota un profesor înregimentat în partidul d-lui Bogdan, d-sa dădea drumul buletinului de vot în urnă, fără a se mai uita la ele; iar cînd vota cîte unul din cei cîștigați (prin ce mijloace ne abținăm de a le califica pentru a nu atinge prea mult prestigiul Universității) se uita și le întoarcea înainte de a le pune în urnă.

Prin acest mijloc votarea s'a schimbat din secretă, în votare pe față; ea merse astfel fără a ști nimeni de taina ștampilării, pînă la al 42-lea profesor votant. Atunci d. Const. Stere interveni zicînd că un profesor al cărui nume nu l'a spus, i a declarat că s'ar fi ținut de promisiunea de a mă vota pe mine dacă votul său nu i s'ar putea recunoaște de d-nul Gheorghe Bogdan, care îl amenințase cu răsbunarea. Ceilalți profesori cari au mai votat au trebuit să și învălească buletinele în batistă pentru a'și păstra prin acest mijloc ridicol secretul votului, astfel că alegerea a fost viciată din fundament, călcîndu-se principiul de căpitenie al legii, secretul votului.

Nu știu cum va fi justificat d. Bogdan această procedare a d-sale în procesul verbal al alegerii, pe care eu nu l'am subscris și am refuzat a'l subscrie.

Prin urmare, Domnule Prețedinte, vă rog respectuos a supune acest protest deliberarea Senatului, care sunt convins că va casa această alegere patată de fraudă.

Primiți, Domnule Prețedinte, asigurarea deosebitei mele considerații.

A. D. XENOPOL
profesor la universitatea din Iași
și candidat la colegiul universitar

Rector și Senator

Domnul George Bogdan a isbutit să fie rector și senator al universității din Iași prin două fapte necinstite. D-sa întâi a înșelat pe d. Xenopol, făcîndu-l să renunțe la candidatura d-sale de rector, care ar fi făcut să cadă numai decît pe acea a d-lui Bogdan, călcîndu-și cuvîntul de cinste **dat d-lui A. D. Xenopol, că în schimb pentru această cedare va propune și susținea candidatura d sale de senator. Așa a'ajuns d. Bogdan să aibă 42 de voturi, aproape unanimitatea colegiului în care 29 voturi au fost procurate de d. A. D. Xenopol, și în lipsa cărora candidatura d-lui Bogdan ar fi căzut numai decît.**

A doua faptă necinstită l'a făcut să fie ales senator, anume manopera frauduloasă cu stampilarea biletelor, prin care d-sa putea controla fiecare profesor cum a votat. Este cunoscut că d. Bogdan avea ca înregimentați în partidul d sale cel mult 16 profesori. Pentru a obținea 27 de voturi a trebuit să terorizeze pe unii să ademenească pe alții, și chiar pentru rușinea universității, să cumpere pe cîțiva.

Pentru a fi sigur însă, că nu va fi tras pe sfoară,—d-sa care trăgea pe sfoară pe d. Xenopol și care trăgea acum pe sfoară cele mai elementare principii de morală și de demnitate omenească—, trebuia să aibă un mijloc de control asupra modului cum votau profesorii nevrednici, cari se lăsaseră ademeniți de manoperile d lui Bogdan. Acest mijloc i l dădu scamatoria pusă în lucrare la stampilarea biletelor.

Și un asemenea om, care nu merită măcar să i întindă mîna cineva, e menit să conducă administrația marelui nostru așezămînt cultural, să priveghere în ei disciplina și morala și să reprezinte în parlament interesele lui.

D. Gh orghe Bogdan nu este însă decît suprema expresie a tuturor deputaților și senatorilor majorității pătrunși în parlament prin aceleași mijloace de corupție, falș.ficare și banditism electoral.

Halal să le fie!

Urmașul lui Populeanu

Domnul Al. Hinna, consilier la Curtea de Apel din Iași, procuror general delegat, sughiță, de ani de zile, după o avansare la Casație.

Junimist de felul seu, d. Hinna a comis multe infidilități în politică pentru ca se vedea la înalta instanță judecătorească. A făcut frumos d lui Badareu, a făcut și mai frumos d-lui Stelian. Dar de cîte ori se ducea la București, fie la d. Badareu, fie la d. Stelian, dădea, pe ascunsele, vizite și d-lui Marghiloman. Domnul Hinna își zicea totdeauna, variind celebra strofă franțuzească: entre les trois mon coeur balance.

Nici d. Badareu, nici d. Stelian nu l'au făcut consilier la Casație. Domnul Stelian, ca o fișă de consolație, l'a cinstit cu delegație de procuror general. Cînd l'a cinstit, d. Hinna a devenit anti-takist, iar cînd au venit junimiștii la putere, d. Hinna a rămas anti-takist, devenind și anti liberal.

Domnul Hinna este singurul odios procuror general, pe care parchetul din Iași l'a avut vre'o dată. Procurorul general, prin faptul că ocupă un post politic, este un devotat al guvernului. Devotamentul acesta are laturile lui diplomatice. Domnul Hinna a trecut peste ele, a necinstit postul ce-l ocupă și a devenit o simplă slugă politică, un agent electoral ca Hociungescu sau altul la fel.

Fostul procuror Skarlet, în două articole publicate sub a sa semnătură, a arătat, că d. Hinna, ca să producă o diversiune în spirite, a voit să implice pe d. A. A. Badareu într'o sustragere de dosare din arhiva sf. Spiridon; că a obținut prevenirea procurorului Skarlet, care a refuzat să se pteteze la implicarea d-lui Badareu, că a cerut ceva mai mult: delegarea unui magistrat special; cunoscut ca avînd simpatii junimiste, cu instruirea afacerii dosariilor.

Dacă ne gîndim, că pînă în ziua de azi d. Badareu habar n'are ce anume dosare lipsesc, că nu există cel mai palid indiciu, care să te facă să bănuești că d. Badareu ar fi avut vre-un interes ca acele dosare să dispară; dacă ne gîndim, că nici procurorul, nici judecătorul de instrucție n'au putut descoperi nimic, vedem de ce este capabil nenorocitul Hinna, ca să se vadă ajuns la Casație.

Să zici că un procuror general se pune la dispoziția tuturor politicianilor de rînd, tuturor mascarabilor la ordinea zilei, ca să facă operă de jandarm rural, de spistat de poliție, care, avînd ordin de la brigadier, înșfacă și arestează pe ori cine, numai să se pună bine cu brigadierul.

De la Simeon Populeanu, vestitul procuror general de la București, n'a mai fost magistrat, care să se fi înbunat pe el și magistratura.

A voit coincidența, ca în luna în care Populeanu a fost dus la Balu, junimismul să fi descoperit pe alt Populeanu, gata ca acesta la toate infamiile.

E d. Alex. Hinna, candidat la Casație.

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

Gh. Bogdan și Studențimea.—Lucruri grave s'au petrecut la Universitatea din Iași, cu prilejul alegerii unui senator. Domnul Bogdan, care se zice că ar fi doctor, Gh. Bogdan, mă rog, care este rectorul universității din Iași, și-a călcat cuvîntul de onoare, ca cel din urmă individ, pentru un interes electoral Nu știm ce măsuri vor lua colegii lui de universitate, nu știm dacă mîna acestui Gh. Bogdan va mai putea să fie strînsă de cineva, nu știm dacă nu cumva îi este rușine să-și mai scoată în lume obrajii rumeni de... muncă intelectuală și electorală; dar știm un lucru care e mai presus de orice discuție. Studențimea cinstită a universității din Iași, studențimea cultă și generoasă, acea studențime, care iubește adevarul și dreptatea, trebue să dezavueze purtarea necalificabilă a d-lui Gheorghe Bogdan, și să dea satisfacție aceluia care a scris cea mai complectă Istorie a Rominilor și monumentala operă a Istoriei lui Cuza Vodă, afară de celelalte peste 160 de volume în diferite domenii ale științei. D. Xenopol n'a făcut politică la universitate, ci a luptat pentru prestigiul universității.

Haide, domnilor studenți, fiți curagioși, dați pe față indignarea pe care o păstrați în sufletele voastre și o ținești ascunsă din pricina, poate, a lașității de cugetare.

Ridicați-vă ca unul singur, și nu protestați ca acum, numai în intilnirile voastre particulare, ci în public, așa cum cere demnitatea voastră. Un conducător sec (și aceasta este convingerea tuturor studenților de la medicină), ca Gh. Bogdan, trebue scoborît din turnul de cărți de joc în care s'a suit.

Protestarea voastră demnă va fi cel mai mare omagiu ce se poate aduce marelui nostru istoric.

Tăcînd,—veți face o operă de lașitate. Protestînd în contra unei ast-fel de ignominii,—veți face o operă de asanare morală și veți da o bună lecție celuia de la care ați așteptat voi lecții.

CONSILIUL CELOR 606

Guvernul a depus lista candidaților săi pentru alegerile colegiului I de comună din Iași.

Cercetînd lista mai de aproape se poate ușor vedea că actualii consilieri comunali puteau cu ușurință să facă parte dintr'un consiliu comunal de pe la începutul secolului trecut.

Ne închipuim, ca atare, energia pe care o vor desfășura acești bătrîni, în fruntea unui oraș care are nevoe mai cu seamă de oameni energici. Démètre Greciano continuă gluma cu „candidații" săi.

Cetățenii să bage de seamă că octogenarii cari candidează sunt o plagă pentru această comună. Ei vor fi numai pensionari cari vor încasa jetoane de prezență, vor sta iarna în casă să nu răcească, se vor duce primăvara la Nizza ca să nu bage de seamă schimbările de temperatură; iar vara în contul Eforiei Spitalului Sf. Spiridon, se vor duce la Slănic, pentru a face „Halbbad" în interesul... sănătății lor. Vremurile nu se arată tocmai așa de senine și nenorocirile cari cad de o bucată de vreme asupra acestui oraș încă nu s'au terminat.

OAMENI ȘI LUCRURI

O artistă și un debut

Porțile teatrului național au fost închise în mijlocul unei glaciale indiferențe a publicului iașan, cu aproape o lună de zile înaintea termenului tradițional: un epilog al mult regretabilelor întîmplări petrecute în seara de 8 Ianuarie. Iar adevăratul epilog a avut loc eri seara, în sala teatrului Sidoli. În fața unui public imens a debutat și a triumfat d-ra Francesca Rozan, eroina, populară astăzi, a întîmplărilor înscenate cu atîta lipsă de tact și de bun simț în sala teatrului național și în dauna lui.

Secondată de ansamblul trupei lui Leonescu, d-ra Rozan a jucat actul al doilea din „Magistrații" lui Brieux — La robe rouge — actul cel mai bogat în scene dramatice, al căror ton se înalță uneori pînă la tragedie: căci este o tragedie socială în acea dramă de ironizare a magistraturii ce reprezintă mai mult o justiție de clasă și o banală rutină — decît principiul dreptății și adevărului.

In rolul Janetei d-ra Rozan fu mișcătoare, în unele momente zguduitoare, — pentru că a știut să varieze atît de bine și atît de sigur accentele ei, între resignare și semețe, între duioșie și revoltă.

Această tînără și plăpîndă artistă putu să iee în stăpînire întreaga, imensa asistență prin siguranța și prestanța cu care și a făcut intrarea în scenă, prin claritatea unor accente hotărîte, chiar dacă mijloacele fizice necesare unei eroine ca Janneta erau uneori inferioare situațiunii. Se vedea însă lămurit: e un temperament de artistă în această mică și agră ființă, — din cale afară mult temperament.

Tragedia s'a schimbat în idilă; în locul sombrei femei nenorocite, apăru acea primăvăratecă și zglobie Antoaneta, altă dată unul din rolurile favorite ale Aristizzei, în „Scinteea". Acum e rîsul cristalin în locul plînsului sfîșietor și este îndrăzneala inocenței în locul indignării desperate. Firește, — pentru această ingenuitate, d-ra Rozan posedă toate mijloacele scenei și de astădată figura și statura o ajută și fac din ea o interpretă minunată a acelei eroine naive pe care Pailleron o încadrează însă între personagii cam plicticoase Acum cîteva decenii dialogurile lungi și echivoce, erau îngăduite. Aseară se cerea oarecare prescurtare în declarațiile lui Raul.

Cu totul altfel în *Sacrificiul* lui Bracco, unde totul e măsurat, concis, aparținînd unei anumite structuri tecnice. E bucata pe care publicul o aștepta mai cu nerăbdare și în care d-ra Rozan — despre ceilalți artiști vom mai vorbi — a dat toată măsura unui talent pe cît de viguros, pe atît de cumpătat, un talent care știe să miște, să emoționeze cu mijloace simple și punînd preste tot măsura cea dreaptă, accentul cel potrivit, demnitate și echilibru..

Și e tocmai acea frumoasă bucată dramatică în care n'a fost lăsată să debuteze, ca publicul să nu vadă ce insemnează a nu fi eleva profesorului Dragomir... Ci a fost sacrificată în modul știut și de neuitat pentru toți cîți au fost de față la rușinosul scandal.

E păcat, în primul loc, pentru instituția teatrului, care ar fi avut în tînăra artistă un element valoros și foarte trebuincios. Ori, poate de lucrul acesta se temeau acei care operau în umbră prefăcînd un templu de artă într'un codru de spaimă?

...Sunt lucruri asupra cărora e penibil să mai stăruim, mai cu seamă că avem reflexiuni de făcut, de natură pur artistică.

Radion

In jurul unei piese

— «APRÈS MOI» —

In foarte puține cuvinte noua dramă a lui Henri Bernstein, cea dintâiu cu care vigurosul și încă tînărul scriitor a forțat porțile Comediei Franceze, se poate reda astfel. Un bărbat, ruinat prin diferite întreprinderi e hotărît a-și pune capăt zilelor și se pregătește să iee ultimele măsuri în ce privește viitorul familiei ce lasă în urmă.

Iată însă, că întîmplarea face ca tocmai în acele momente să i cadă în mînă dovada scrisă, că femeea îl înșela. Și atunci gîndul că după moartea lui, după suferința prin care va trece, va ușura mulțumirea unui dușman care l'a dezonorat, gîndul acela fulgerător îi dă neașteptate puteri de viață. Va trăi din egoism, din geloz e, din dor de răzbunare,—dar va trăi.

Dacă am dat acest extrem de concis și de palid rezumat al dramei este numai pentru a arăta că subiectul piesei n'ar fi putut motiva întru nimic manifestațiile mai mult de cît dușmănoase organizate în contra autorului. Am arătat la timp că demonstrațiile acele necontenite au silit pe Bernstein să și retragă piesa. S'o retragă singur, pentrucă alt-fel direcția teatrului Molière n'ar fi gasit nici un motiv de a înlătura piesa fără a se expune unui proces de daune, ca în cazul piesei lui Octave Mirbeau.

*

Organizatorii manifestațiilor au luat de pretext o greșeală de tinerețe a scriitorului și anume. Pe cînd își făcea serviciul militar—în Belgia — a dispărut din armată într'o bună zi în tovărășia plăcută a unei dame. După un timp a revenit, și-a făcut pedeapsa și afacerea s'a uitat.

E una din acele escapade ori aventuri, cari se întîmplă și se vor întîmpla încă multora; iar scriitorul n'a hezitat să facă mărturisirea publică a faptei sale.

In urma francheței lui, un număr de scriitori, în frunte cu Paul Hervieu, Rostand, Richepin, Abel Hermant, Antoine, Marcel Prévost, Victor Margueritte și alții au semnat prima protestare în cuprinsul următor:

„Față cu regretul exprimat în public ge către autorul piesei „Après moi" cu privire la gravele abateri de tinerețe și păstrînd toată rezerva religioasă, politică sau literară, scriitorii și artiștii francezi aci semnați protestează, în numele artei, contra atingerei aduse libertății de a reprezenta o lucrare dramatica, lipsita de ori-ce ofensă pentru convingeri sau pentru persoane".

A doua zi—sute de alți semnatari au aderat la acel protest.

Un rival al lui Bernstein, dramaturgul Henry Bataille, a scris următoarele:

„Părerea mea este foarte lămurită. Arta nu cunoaște nici partide, nici rase, nici contesiuni. E singura patrie care nu cunoaște frontiere. Fără a mă incumeta să judec întîmplările care nu mă interesează, spun numai că este lucru absurd și mișelesc de a face solidară o operă și un om, după cum ar fi dacă am împovăra copiii cu răspunderea pacatelor săvîrșite de părinții lor. Opera este o ființă vie și cu totul neatîrnată de creatorul ei. Ea suferе, se rușinează, se umilește cînd este atacată pe furiș. Cînd, nevinovata, e supusă supliciului, o auzim plîngînd cu lacrimi Lasați-o!.. Ea întîmpina destule greutăți ca să poată trăi!

Ce și putea să mai spun? Existența privata a unui artist este un lucru așa de diferit de opera lui, încît mă întreb întrucît astă zi s'ar găsi micșorat geniul *Ehedrei*, dacă s'ar dovedi că Racine a otrăvit pe cineva? Benvenuto Cellini avea multe crime sociale la activul său: ce mehenghiu s'ar gîndi să i le imputе

ori să fluiere *Adromeda*? Patria lui putea şi trebuia negreşit să învinuiască pe Cellini. In artă e o crimă de a nu fi un Celini".

*

Iată cum rezumă şi sintetizează în acelaşi timp Eduard Drumont părerile opuse celor arătate mai sus:

„Scrisoarea d-lui Henry Bataille este încă un semn al stărei de anarhie intelectuală şi a descompunerei morale în care ne găsim. Nu e adevărat că omul se poate despărţi cu totul de opera sa. Sofismul acesta, împins pînă la capăt, ar îngădui să se joace lucrările unor criminali.

Punctul esenţial este acesta: N'ar trebui să se dea înalta consacrare a unui teatru oficial unor autori îndoelnici, mai cu seamă cînd opera nu se recomandă prin o adevărată şi mare valoare literară şi mai ales cînd atîţia tineri scriitori franceji aşteaptă la uşile teatrului.

E o ciudată mîndrie, o hipertrofie a eului, ceea ce îndeamnă pe autorii dramatici să creadă că interesele lor sunt mai presus de cît morala civică şi că ei sunt intangibili în numele Artei chiar dacă principiile morale ale naţiunei au fost tradate de unul dintre ai lor".

*

Cu toate aceste s'au jucat pe atîta scene europene piesele lui Oscar Wilde, pe cînd acesta se găsea condamnat la munca silnică în împrejurări cari sunt incomparabil de grave faţă de abaterea lui Bernstein, dezgropată pentru trebuinţa cauzei naţionaliste.

Dar în mijlocul instinctelor dezlănţuite trebue să se aştepte rîndul raţiunei. Ea va vorbi la urmă.

As.

Litere-Ştiinţe-Arte

Viaţa Românească a intrat cu oarecare întârziere în anul al şaselea. Numărul pe Ianuarie a apărut zilele acestea, probabil în urma unor dificultăţi tipografice. Sumarul cuprinde bucăţi literare semnate de M. Sadoveanu, M. Codreanu, I. Petrovici, M. D. Radulescu, I. Al. Brătescu-Voineşti, Simina Bran, V. E. Moldovanu, T. A. Badarău, D. Anghel, Dr. Irimescu, Ilie Bărbulescu, Spiridon Popescu, G. Ibrăileanu, Medicus, Damian, Poenaru, Nicanor et Comp. şi alţii.

Articolele d-lui C. Stere, — răspuns d-lui Gherea-Dobrogeanu, autorul „Neiobăgiei"—vor continua cu începere de la numărul viitor.

Asupra unora din bucăţile publicate din acest număr vom avea încă ocaziunea de a reveni.

*

In numărul de mîini vom publica în întregime cuvîntarea d nei Maria Buţureanu, ţinută la adunarea Ligei Femeilor, Duminecă.

*

O revistă săptămînală franceză „de progres şi probitate socială" *Le Succès* publică un articol curios asupra „Dedesubturilor ziaristicei moderne". Ocupîndu-se de *l'Humanité*, cunoscutul organ socialist spune că acesta a fost fundat cu nn capital de 440.000 fr. provenind exclusiv de la felurite bănci. După ce acest capital a fost mîncat, ziarul a mai găsit un fond de 171.850 fr. din care cea mai mare parte (93.250 fr.) e datorită „marilor subscriitori", sub care se ascund oamenii de paie a unor bancheri nebunoscuţi. — Spre a-şi afirma „probitatea" ei, revista de mai sus îşi pubică în acelaş No. bilanţul său, care se prezintă cu o pierdere de 317.000 fr.!

*

La Stuttgard a apărut un volum intitulat „Ernst von Leyden" publicat de sora ilustrului clinician Clarissa Lehde-Bötticher, cu o prefaţă a profesorului Waldeyer. Volumul cuprinde memoriile lui Leyden, adunate din notiţele lui proprii.

*

Scriitorul I. H. Rosny — cel mai mare dintre fraţii Rosny — va publica în curînd un roman preistoric, un roman al epocei în care omul nu desemna încă figuri pe corn, pe lemn ori pe piatră. Se zice că e o lucrare extrem de captivantă: se vede omul luptînd în contra fiarelor uriaşe, contra elementelor naturei şi contra semenului său, sălbatec şi dînsul. Va fi poate şi vr'o... dragoste sălbatecă în acel curios roman intitulat: „Războiul Focului".

*

E vorba să se descopere la 20 de mile de Londra urmele unei cetăţi romane, Verulam. Săpăturile dau rezultate convingătoare şi se găsesc urmele unei vieţi complete a unui oraş civilizat roman, dispărut în adîncă vechime.

*

Frédéric Lolliée, publicist francez bine cunoscut, se întreabă dacă Academia franceză, în chipul cum este astăzi recrutată, mai corespunde vremii, şi dacă n'ar fi mai nimerită o altă cale decît aceea de a-şi numi tot ea singură membrii. Propune în locul acesteia un referendum printre literaţi, cari vor alege pe membrii Academiei.

La ancheta pe care o deschide a primit fel de fel de răspunsuri: cea mai mare parte din ele sunt *statu quo*. In vremurile noastre de sufragiu universal, rezultatul acesta e mai bizar ca oricare altul.

*

STRUNA ZILEI

ÎN PĂRĂSIRE

Supărat pe iaşani, dl. N. Iorga declară că nu va mai candida la Iaşi niciodată.

O iaşani, nu fiţi abraşi!
Scrieţi-i cu rugăminte;
Puneţi lacrimi în cuvinte
Şi-l rugaţi duios, fierbinte:
„Und 'te duci şi cui ne laşi?..."

Cercul de cultură ştienţifică

„Cercul de cultură ştienţifică" şi-a ţinut aseară din nou obicinuita-i şedinţă săptămînală. Au luat parte d-nii: *Ilie Bărbulescu*, profesor de limbile slave la Universitate, *Octav Erbiceanu*, profesor supl. de Arheologie la Universitate, *V. Buşilă*, judecător de instrucţie la Tribunal, *Har. Vasiliu*, profesor-agregat de chimia agricolă la Universitate, *I. Petrovici*, conferenţiar-docent de Filosofie la Universitate, *Fedeleş*, profesor de filosofie la Liceul Naţional şi *P. Dragomirescu*, profesor-supl. de istoria dreptului la Universitate.

D. profesor *Ilie Bărbulescu* a făcut o comunicare mai întăi despre mişcarea numită „*melliarism*", care de cîtă-va vreme s'a înjghebat în lumea cultă din Grecia şi Constantinopol pentru introducerea cu limbă scrisă, literară, a limbii poporane vorbite greceşte în locul celei artificiale de acum, care i numai scrisă ca în vechile cărţi elene, dar nu-i vorbită de nimeni. Arată că curentul acesta poporanist a fost aproape nimicit în Grecia, încă de acum cîţi-va ani, în urma unei revoluţii a „elinizanţilor", adică a celor cari, pentru respectarea vechii tradiţii elene, susţin că limba scrisă a Grecilor trebue să rămînă aceea de acum. Atunci, în acea revoltă, „elenizanţii", susţinuţi de preoţime şi studenţi, au ars chiar, pe piaţa publică din Atena, Biblia, tradusă în limba modernă grecească.

Dar curentul poporanist al „malliariştilor" (numit astfel de la un cuvînt grecesc care înseamnă păr, plete, fiindcă aşa se poartă poporul de jos), a reînviat acum în Constantinopol, la Grecii de aci şi în jurul Patriarhiei lor. Aci însă le dă lupta Patriarhul chiar. care 'n ziua de 30 Ianuarie c., la prăznuirea Sfinţilor Vasile, Grigore şi Ioan gură de aur, patronii culturei şi ai şcoalelor, a atacat tendinţele „malliariste" de a sfărîma vechia tradiţie a limbii literare. „Malliariştii", la rîndul lor, atacă, în presa din Constantinopol, şi pe Patriarh şi pe toţi „elenizanţii" lui, arătîndu-i ca pricină a ignoranţei poporului grecesc.

Această luptă stăruitoare şi pasionată e „elenizanţilor", chiar în lumea lor grecească, pentru limba tradiţională veche elenă şi în cărţi şi în biserică, ne arată, poate, că, atunci cînd Grecii susţin păstrarea limbii lor şi în bisericile negrecilor din Imperiul Turciei, sunt împinşi la aceasta nu de un principiu naţionalist grecesc (cum îi învinuim noi) ci de un alt principiu de natură cu deosebire bisericească.

S'au mai făcut apoi, la această şedinţă a „Cercului", încă şi alte mai mici comunicări interesante, pentru cultura noastră ştienţifică. Aşa, pentru cunoaşterea chestiei izraelite, s'a arătat că, după statistica cea mai nouă a Ministerului de interne din Ungaria, în anul 1910 şi-au maghiarizat numele 2938 de persoane, dintre cari sunt 99 la sută Evrei. Iar, dintr'un alt domeniu s'a împărtăşit că: ştiinţa de astăzi socoteşte ca una dintre cele mai însemnate invenţii, pe aceea a unui sărac lucrător de la drumurile de fier din California, care a inventat şine de beton.

Fireşte, la toate aceste comunicări s'au făcut, ca deobicei, discuţii, cari înalţă şi mai mult însemnătatea acestui modest, înjghebat între prietini, „Cerc de cultură ştienţifică".

TEATRUL NAŢIONAL

COMPANIA DRAMATICA «DAVILA»

va da o serie de Reprezentaţiuni în oraşul nostru

Marţi 1 Martie 1911

se va juca

FECIOARA RĂTĂCITĂ

Mercuri 2 Martie 1911

FERICITA

Joi 3 Martie 1911

SALOMEA ŞI GRENGOIRE

Vineri 4 Martie 1911

GABI

Simbătă 5 Martie 1911

POAMA CRUDĂ

INFORMAŢII

❑ *Membrii clubului conservator-democrat sunt convocaţi în adunare generală pentru astă seară Marţi 1 Martie ora 8 jum. pentru a se consfătui asupra acţiunei partidului la balotajul col. II de Senat, ce va avea loc Joi 3 Martie, a. c.*

❑ **Din Hîrlău** — Pnntru ziua de 10 Martie c. sunt fixate alegerile comunale în oraşul nostru. In acest scop, pomăzuitul banditului Calimachi, Nec. Adam, candidat de primar, a anunţat o întrunire cu chef şi băuturi Duminica trecută la cîrciuma lui Altăr Segal din Munteni.

Toţi cetăţenii, profund indignaţi de ticăloşiile bandei Calimachi, au refuzat de a lua parte la această întrunire.

Acelaşi lucru l'au făcut şi funcţionarii primăriei, cari au refuzat de a da concursul lor reprezentantului acestor ticăloşi.

In sînul haitei năimită de Calimachi ca să conducă destinele acestui oraş s'a iscat o adevărată debandadă. Certele şi insultele nu mai au sfîrşit.

Toţi cetăţenii oraşului nostru, sunt adînc indignaţi de ticăloşiile bandei şi de spectacolul la care se deda neputîndu-şi împărţi spoliile.

❑ **O declaraţie**.— Ni se trimite următoarea „declaraţie" cu rugămintea de a o da publicităţei:

Subsemnaţii alegători direcţi ai colegiului al III-lea din judeţul Suceava, gospodari cu case şi pămînt prin satele noastre şi cu ştiinţe de carte, vă aducem la cunoştiinţă în numele tuturor alegătorilor colegiului al III-lea din acest judeţ, că cele scrise prin gazete, telegrafiate pe la domnii miniştri şi svonite prin vorbă, cum că d. Constantin Popovici, deputatul nostru ar fi atacat pe d. Zelinschi Codreanu sau ar fi îndemnat pe ţărani a bate pe d. Ioan Zelea Codreanu zis Iohan Zelinschi în ziua de 19 Februarie a. c. şi calcat domiciliu, sunt fără temei şi neadevărate, sunt toate născociri

Noi vă mărturisim pe cinstea noastră de gospodari şi în frica lui D zeu.

Că d. Popovici din potrivă, a liniştit pe alegători şi i a împrăştiat din uliţa unde alegătorii se adunase înfuriaţi de ameninţările şi bajocurile domnului Codreanu şi agenţilor lui, la adresa alegătorilor, şi a d-lui Popovici în momentul cînd cîţi-va alegători rugau se nu tulbure liniştea sătenilor. Asemenea închipuita devastare a cîrciumei „Cooperativa" este o născocire, pentru a se acoperi ceea ce d. Codreanu cu agenţii săi oameni fără căpătăi şi nealegători şi împreună cu personalul coopcrativei săptămîni de zile au mîncat şi băut în acel local în paguba societarilor.

In fruntea acestor agenţi şi personal se află un fost învăţător, fost pe băncile Curţii de Juraţi pentru deflorare de copile minore din şcoală cînd era ca învăţător, anume Ilie Mihailescu.

Acest d. Codreanu împreună cu agenţii Călugărescu, Drăguşanu şi Andriescu, străini de judeţul nostru, de luni de zile cutrieră munţii şi satele noastre, agitînd ţărănimea prin răvaşile şi cuvîntărilor lor către ţărani.

Miron Pintilie, Vasile Grecu, Gheorghe Sovoaia, Ion Gh. M. Şoldănescu, Ion Pletosu, Vasile Onofrei, Gheorghe Maxim, Neculai Vasile Nechita, Gavril V. C. a Mariei, Grigore Ion Grigore Vasile Gheorghe V. Mercori Gheorghe Gîda, Petrea Andrieş, Ion Th. Gav. a Irinei, Gheorghe Pintilii, Vasile Th. Gav. a Irinei, toţi din comuna Rădăşeni; Dumitru Chiticaru, Vasilc Matei, Gheorghe Grigore a Popii, ambii din comuna Rotopăneşti; Vasile Loghin, Hodroceni; Teodor Gavrilescu din com. Dolheşti.

❑ Factorii poştali din Iaşi au înaintat d-lui director general al telegrafelor şi telefoanelor din Bucureşti un memoriu din care extragem următoarele rînduri, prin care sunt exprimate justele lor doleanţe:

Dela 1893 şi până astă zi corpul factorilor Telegrafo-Poştali n'a primit nici o îmbunătăţire, ba încă în 1901, a fost nevoit să îndure reducerea salariilor cu toată consecinţa de neajunsuri şi mizerii.

Plătiţi cu salarii mici, nu putem trăi omeneşte şi nici n'avem putinţă de a avea familii tari şi oneste, unde să putem da o educaţiune morală şi cetăţenească copiilor noştri.

Munciţi din cale afară de grelele îndatoriri ale serviciului nostru, rămînem de timpuriu infirmi, primejduind existenţa noastră şi a familiei noastre.

Fără siguranţă de a nu putea face din slujba noastră o carieră, suntem mereu chinuiţi de grija zilei de mîine.

Credem că prefacerea acestei stări de lucruri, pe care n'o mai putem îndura s'ar putea dobîndi prin următoarele reforme:

1). Să se împuţineze gradele în loc de 5 grade de factori, cum sunt acum să fie numai 3 şi anume:

Gradul I	retribuit	cu	120	lei	lunar.
„ II	„	„	100	„	„
„ III	„	„	80	„	„

2). Indemnizaţie de chirie valoarea salarului pe trei luni.

3). Impuţinarea anilor de pensie, să putem eşi la pensie după 20 ani de serviciu sau maximum la 25 ani.

4). Gradaţiele să se facă din 3 în 3 ani.

5). Cerem ca avansările la gradul de conductori să se facă numai dintre factorii de gr. I după tabloul clasificărei de vechime şi celor care vor fi lipsiţi de mijloace să le complecteze garanţia Casa de Economie a corpului Telegrafo-Poştal, prin aceasta vom avea putinţa ca până la complectarea anilor de pensie să trecem prin toate gradele atît de factori cît şi de conductori.

6). Inmulţirea personalului mai cu osebire la Iaşi unde este o populaţiune de mai bine de 90,000 locuitori serviciul distribuirei făcîndu se numai de 30 factori, ca să poată corespunde nevoilor publice ar trebui îndoit numărul factorilor adică la 60 în loc de 30, şi la telegraf 4 călăreţi în loc de 3 şi 8 pedeştri în loc de 4.

Cu nemărginită nădejde că rugămintea noastră dreaptă va fi ascultată, vă rugăm d-le D-tor să bine-voiţi a primi încrederea devotamentului şi consideraţiunei deosebite ce vă păstrăm.

❑ De mai multă vreme Ilie Zahariuc, sergentul de noapte din postul de lîngă hotel Dacia, opera cu chei false pe la diferite case. Astă noapte însă i s'a înfundat. Pe cînd intrase în prăvălia ceasornicarului Lazăr Iosif, mai mulţi oameni, care din întîmplare treceau pe acolo, au dat alarma. Sergentul necinstit a fost prins şi înaintat siguranţei, care a început să facă cercetările necesare.

❑ Pe ziua de 1 | 14 April a. c. următorii funcţionari de la c. f. r. vor fi scoşi la pensie:

Iosef Bliemel, sub inspector de mişcare Buzeu, Eduard Agneze, subşef de staţie Bucureşti, Gh. Moldovanu şeful staţiei Bucureşti antrepozite, Otto Coloros şeful staţiei Ploeşti, Alex. Sava, şef de staţie în inspecţia Galaţi, D. Georgescu şeful staţiei Caracal, D. Ionescu şeful staţiei Iaşi, Grigore Dabija din inpecţia Iaşi, Ioan Steinheld, şeful staţiei Grajduri, Emanoil Serbenciu, şeful staţiei Hărlău, D. Aldea subinspector Craiova, Babic Narcis magazioner Iaşi, Nicolau C. şi Vasili Th. şefi de tren Iaşi, Gr. Mărculescu şi V. Boţu şef de manevră Bacău; Chiticaru, Munteanu C. magazineri, V. Vasiliu şef de tren Botoşani.

❑ La 1 Aprilie st. n. se va face o nouă modificare în mersul trenurilor din ţară, din care o bună parte privesc Iaşii.

❑ Cinematograful „Union" din sala coloseului Bragadiru, anunţă pentru astă-seară un program nou din cele mai frumoase care va dura până la 3 Martie.

In frumoasele vederi, din astă dată cinematografiate unei case renumite ne redă după natură „Canalul din Corint" Cavaleria germană trecînd Rinul e iarăşi un umor foarte interesant, urmat de 2 emoţionante drame: Nevasta saltimbancului şi Emigrantul. Apoi comediile: un pungaş genial; aparatul electric şi elevul actorului sunt din cele mai reuşite.

Asuprea falsă, e un superb tablou dramatic-mişcător al casei Itala films din Torino.

Tablourile principale: La o serată familiară—Tineri logodiţi—Locotenentul amorezat—invitaţie la vals—Refuzul—Necazul locotenentului—Provocat—Pălmuit!—Alungat din casă—Ziua recrutărei Doi vechi duşmani—Gînduri de persecuţie—Invitaţia logodnicei—Cererea de permisiune—Locotenentul se răsbună—Obligat a sta la cazarmă—Un sfat al caporalului—Eşit fără permisie—Inspecţia nocturnă—O constatare primejdiaasă—Căderea fatală—Invinovăţit de lovirea superiorului—Condamnat la împuşcare—Remuşcare—Sosit la timp—Reabilitat—In braţele iubitei.

❑ Societatea de Economie a funcţionarilor C. F. R. din Iaşi a dat anul acesta un dividend de 8 la sută, la un capital de 105836 lei.

❑ D na Eugenia Vulturescu va fi înlocuită din postul de casieră la baia comunală pe ziua de 3 Martie.

❑ D. maior Cujbă a fost rechemat în activitate şi numit comandant al penitenciarului militar Tîrguşor. Transfugii încep să fie recompensaţi.

❑ La universitatea din Paris sunt 365 de studenţi romîni cari urmează cursurile regulat.

❑ In ziua de 27 Februarie au avut loc alegerile comunale în Poeni. A fost aleasă lista în frunte cu d. N. Dragan care a întrunit 176 voturi. Preşedinte al biroului a fost d. Dumbravă consilier judeţian.

❑ Părintele Ion Patron a pierdut săptămîna trecută şase sinete date la diferite case de economie, ale d-lui Gheorghe Ghiorghiu, cu locuinţa în comuna Galata.

Cine le va găsi, sau le-a găsit este rugat să le aducă la preotul Ion Patron strada Nicolina No. 91, pentru care va primi o bună recompensă.

❑ D. Chirică a fost numit pe ziua de 1 Martie telefonist la prefectura de judeţ în locul d-lui C. Breviman trecut copist în cancelaria serviciu-judeţian.

DIVERSE

— Soldatul Adam Şner, dezertor din reg. 8 Artilerie, Roman, a fost arestat şi înaintat autorităţilor militare.

— Calul de la birja cu No. 32 în care se afla d. Aurel Varlam cu d-na, luînd vînt pe str. Carol s'a lovit de un stîlp rupînd hîrubele de la trăsură,—fără a fi lovit pe cineva.

— Individul Ilie Dabija urmărit pentru furt a fost arestat.

— Un coş de la şcoala de meserii aprinzîndu-se, cu multă greutate a fost stins de elevii şcoalei.

— Ziarele locale din 23 Februarie publicînd greşit informaţia relativă la tînărul Svergoschi o complectăm azi. Tot incidentul se reduce că d. Svergoschi a dat un surtuc să il repare la croitorul Veinştein din str. Gh. Mirzescu şi ducîndu-se să-l ia i s'a pretins trei lei mai mult de cît se tocmise. D. Sergoschi a luat haina cu forţa plătind cît convenise la început.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.45
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.60
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, c'aiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		9.50 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimită la domiciliu.

Administraţia.

FURNISORUL CURŢII REGALE

„LIPS"

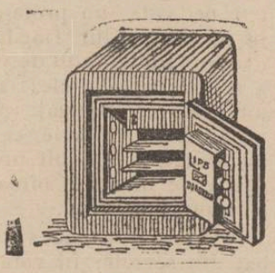

— CAŞE DE BANI IN OŢEL —

Fabricaţiune holandeză, garantată contra focului, spargerei şi căderei

DEPOSIT:

—5 STRADA SMÎRDAN, 5 —

CASA ŢĂRANU

(Vis-à-vis de Palatul Camerei de Comerţ)

Marca Fabricei

Reprezentant General:

CAROL HAIMOVICI, Bucureşti

— TELEFON 25 | 71 —

Ultime INFORMAȚII

❑ *Dezbinările în sinul marelui partid carpist de la Vaslui s'au accentuat atît de mult, încît astăzi aproape nu mai e partid conservator sub prefectoratul d-rului Peride.*

Acesta a avut un deosebit talent de a mulțemi pe partizanii guvernului în așa măsură, că mulți din ei preferă să lupte în alegerile comunale alături de opoziție, decît să dea cel mai mic sprijin listei guvernului.

Va fi frumos.

❑ C. c. Mitică Grecianu este un demn discipol al d-lui Carp. Ca și acesta d-sa ține să aibă „nebunii" săi. Acela, care ține No. 1 în seria nebunilor d-lui Grecianu este celebrul cc. Iancu Stamatiu. D-sa ceruse postul de prim ajutor de primar. După ce-i făgăduise, cc. Mitică găsește nimerit să i tragă clapa, dînd această demnitate d-lui Cosmovici-Cațavencu.

D. Stamatiu se simți jignit și începu să facă scandal. Astă-zi, la palatul Justiției, d. Gresianu fiind întrebat de un amic al său „ce e cu Stamatiu", cher Demètre răspunse: l-am împăcat, dar trebue să avem și noi nebunii noștri.

❑ **Din Huși.** — Prefectul a impus la comună o listă foarte comodă. S'a avut în vedere ca din fie-care mahala să facă parte în consiliu, cîte un cetățean, care babar n'are de politică, habar n'are de afacerile comunei și apoi nici bucluc nu vor face celor chemați a dirigui comuna. In schimb se vor înmulți fănarele prin mahalale, căci la Huși politica comunală stă în mutarea fănarelor de la un consilier la altul, cum și înmulțirea lor.

De pildă, cînd a venit d. Dobru Dobreanu primar, a dispus săi se așeze un Washington la poartă; cum însă așezarea fănarului drept lîngă poartă nu arunca lumină îndeajuns, a dispus să-l așeze pe trotuarul de peste drum, și așa s'a întregit șirul fînarelor, căci era prea depărtat cel pus în dreptul caselor fostului consilier Vasilachi. Iar prin mahalale: Răești, Bulgari, Corni, vezi cîte un fănar pus fără rînduială. Cauza? e pus în fața casei unui consilier comunal.

Tot slujesc la ceva și fănarele în politica comunală a Hușilor!

❑ Cursurile la școala Normală „Vasile Lupu" din localitate vor reîncepe Mercuri 9 Martie a. c. Pînă atunci tot localul și mobilierul, cum și garderoba școalei vor fi complect desinfectate.

❑ Astă-zi apare în Monitorul Oficial decretul, prin care d. Iancu Bacalbașa, confratele nostru de la „Seara", este numit director general al teatrelor.

❑ La colegiul I, pentru Senat, opoziția luptă în 10 locuri, și nu în 12, după cîte balotagii sunt. Aceasta din pricină că d. N. Lupașcu a întîrziat cu depunerea buletinelor de vot, iar candidatul d. Rainu de la Focșani și-a retras candidatura.

❑ **Alegerile comunale din Huși.** — Pentru alegerile de la comună, ce vor avea loc în zilele de 6 și 8 Martie a. c., s'a fixat următoarea listă din partea administrației:

Colegiul I: Iorgu Gociu avocat, Tomița Chisacov rentier, Căp. P. Popescu pensionar, Alex. Ghiga profesor suplinitor, I. Balan și C. Trofin.

Colegiul II: St. Teodoru comerciant, Marin Iliescu, Gh. Romila, Ilie Rădoiu și D. Ionescu bărbier.

Opoziția nu prezintă listă, căci nu s'a căzut de acord — în urma insuccesele *reciproce* de la alegerile pentru parlament — asupra persoanelor de pus pe listă, nici recunoscut utilitatea luptei.

❑ **Școlare.**—Ministerul de instrucție a cerut liceelor cîte un tablou în dublu exemplar, de corpul didactic și administrativ, cu gradul de ofițeri în rezervă specificînd în dreptul fie-căruia gradul, contingentul și corpul din care face parte, contingentele 1900—1895.

De la Liceul Național, în această categorie intră d-nii I. Constantinescu și C. Rottez.

— Pentru studiul limbei romîne în școlile secundare, ministerul a mai admis și cărțile d lor Hanes și Antonescu.

— Elevul Cosăcoanu din clasa I-a a școalei superioare comerciale a fost eliminat din toate școlile din țară pe timp de un an.

De asemeni și elevul Dragnea de la liceul din Buzău.

— Ministerul a admis retragerea din Liceul Național pentru caz de boală, a elevului Lupașcu N. C, din clasa a IV.

❑ **Nemulțumiri la C. F. R.**—*Printre funcționarii de la C. F. R. s'a iscat o vie agitație pricinuită din cauza nemulțumirilor ce li s'au adus prin promisiunile actualului guvern de a li se mări salariile, fără ca aceasta să se mai îndeplinească. Agitația continuă și nu se poate ști ce urmări, destul de serioase va avea, mai ales că funcționarii văd acuma că promisiunile d-lui P. P. Carp, au fost simple promisiuni electorale.*

❑ Azi s'a transcris la Tribunalul local secția 3 a actul prin care d. farmacist I. Rotbard a cumpărat farmacia „La Ștefan cel Mare" din piața Sf. Spiridon.

Prețul cu care s'a cumpărat este de 55.000 lei.

❑ **Universitare.**— Mercuri 2 Martie, orele 4—5 va avea loc la Seminarul pedagogic universitar de economie politică o conferință intitulată „Insemnătatea domniei lui Cuza Vodă pentru economia națională".

— D. Traian Bratu nu va ține seminar de limba germană de cît Vineri.

— Eri la orele 5 jum. d. dr. C. C. Coroi, noul conferențiar și-a desvoltat în aula universității prelegerea introductivă la cursul de drept civil tratînd despre „Concepția științei dreptului, în legătură cu evoluția ideei de drept".

A asistat numeros auditor.

— Eri la orele 5 jum. au avut loc la seminarul pedagogic, discuțiile lecțiunilor practice model ținute de practicanții N. Negru și I. Grobnic.

Tot eri la orele 3 a avut loc la seminar o lecțiune de probă la matematici cu elevii clasei a VII, ținută de d. M. Gh. Bottez, licențiat în științi. Critic al lecției a fost d. I. Popescu, iar raportor I. Lepadatu.

— D. T. Apostoi licențiat în științi, a fost numit preparator la laboratorul de petrografie, în locul d-lui D. D. Cădere, numit inspector.

— Dosarul alegerei senatorului universitar a fost înaintat eri ministerului de interne.

❑ *Mîne seară, Miercuri, va avea loc în sala teatrului Sidoli a doua și ultima reprezentație a trupei* Al. B. Leonescu *cu concursul d-rei* **Francesca Rosan**, *care susține rolul principal în piesa* Blanchette *—Brândușa—care a avut un enorm succes pe scena Teatrului Național din București.*

In rolul Blanchettei, *d-ra Rozan are o emoționantă creațiune de ingenuă dramatică.*

❑ In cursul lunei Mai urmează a avea loc în cinci orașe din țară, și anume: București, Iași, Craiova, Galați și Ploești, cîte o mare serbare organizată de elevii școlilor de băeți, în unire cu societățile de gimnastică din acele orașe.

In vederea acestor serbări, toți maiștrii de gimnastică din localitate au ținut o serie de întruniri și au încheiat un proces verbal, cuprinzător al programului ce urmează a fi executat la acele serbări.

❑ D. C. Coroi, conferențiar la facultatea juridică, și-a dezvoltat eri în aula Universității, prima sa prelegere tratînd despre *Concepția științei Dreptului în legătură cu evoluția ideei de drept.*

Caracterul cu totul științific dat subiectului, bogăția cunoștinților și forma aleasă a dovedit că d. Coroi pregătește Universității locale cinstea de a o înzestra cu un eminent profesor.

Auditorul foarte numeros, compus în mare parte din profesori universitari și studenți, prin aplauze zgomotoase și-a exprimat deplina încredere în viitorul acestui tînăr de o reală valoare științifică.

❑ **Mișcarea de la C. F. R.** — Următoarea mișcare s'a făcut la C. F. R. în inspecția VI Mișcare, pe ziua de 15 Martie st. n.: d. N. Scripcă șef de stație de la Truseşti la Bucegea; d. N. Irofte șef de stație de la Bucegea la Tutova; d. Em. Antoniu șef de stație de la Ciurea la Truseşti; d. I. Preda subșeful stației Bacău mutat ca șef de stație la Rosnov; în locul lui N. Zapan dedat; d. D. Boldescu împiegat de mișcare din Galbeni avansat casier la Bacău; d. Voinescu, casier, avansat pe loc sub șef de stație la Bacău; d. Lascar Simionescu, telegrafist de la Todireni la Valea Călugărească; d. I. Horhotă telegrafist de la Botoșani la Todireni; d. Ioan Nemțanu telegrafist din Iași avansat impiegat de mișcare și mutat la Galbeni, d. P. Fîntînaru, telegrafist de la Feteşti la Iași.

❑ Aseară, în fața unei săli arhipline în sala circului Sidoli, d-ra Francesca Rozan, cu trupa d-lui Al. B. Leonescu, a jucat cele 3 acte pe care le am anunțat la vreme: Actul al II lea din Magistrații, Scînteia și Sacrificiul, — această din urmă piesă care era să se joace la teatrul național. D ra Rozan a avut un succes desăvîrșit. Deși emoția artistei era mare, d-sa s'a achitat foarte frumos.

Vom avea prilejul să vorbim în curînd mai pe larg despre talentul acestei artiste.

❑ D. Al. Breviman a reușit, la examenul ținut Duminică 27 Februarie, telegrafist definitiv.

❑ La 1 Februar a. c. s'a înființat la Odobești o nouă instituție financiară sub numele de „Banca Viticolă" cu un capital de 200.000 lei.

Societatea se ocupă cu toate operațiunile de bancă, și în special cu scont de portofoliu comercial.

❑ D. Dr. P. Zosin va vorbi la Cercul didactic, Vineri 4 Martie, ora 8 jum. seara și nu astă-seară.

❑ Acțiunile Băncei Ilfov din București au început de eri să fie cotate la Bursa din București.

Această bancă, a început operațiunile în Februarie 1910, cu un capital de 1 500.000 lei, iar acum și-a mărit capitalul la 5 milioane lei.

❑ „Dosarul alegerilor", pe care-l va întocmi opoziția, și care va fi cel mai falnic monument ce se va ridica guvernului Carp, va cuprinde cîte-va pagine mărețe asupra alegerilor colegiului universitar.

Astfel guvernul Carp își va fi împlinit din primele zile ale existenții sale menirea de fi terfelit cel mai „înalt" corp electoral, colegiul universitar.

Ultima oră

București 1 Martie

In vederea balotagiilor de azi

București.—D. Take Ionescu a plecat astă zi de dimineață la Ploești pentru a sprijini în balotajul de azi candidatura d-lui Rișcanu, iar la ora 12 a plecat la Tîrgoviștea. De asemenea d. Ionel Brătianu a plecat la Pitești pentru a sprijini candidatura d-lui Bălăceanu în balotaj cu candidatul guvernului d. Dimitriu.

*

București.—D-nii Toma Stelian și Alexandru Constantinescu fost miniștri au plecat cel întăi la Caracal unde e în Balotaj șeful liberalilor locali d. Demetrian, iar cel de al doilea la Tg. Jiu pentru a concentra forțele liberale în sprijinul candidaturei d-lui Toma Cămărășescu care după cum se știe a luptat separat de liberali la primul scrutin.

*

București.—D nii Disescu și Căpitaneanu au plecat la R.-Vîlcea pentru a sprijini candidatura d-lui Gr Procopiu. De asemenea mai mulți fruntași liberali și conservatori-democrați se găsesc astă-zi la Slatina, Rîmnicul Sarat și Tîrgoviștea în vederea balotajiilor de la Colegiul I Senat.

In vederea mesajului

București.—In consiliul de miniștri, se discută cu foarte multă aprindere partea din mesaj referitoare la alegerile generale.

Moartea d-rului G. Rădulescu

București.—Dr. Gogu Rădulescu din Pitești, care după cum se știe a fost ales în alegeri generale ca guvernamental, după ce părăsise partidul conservator-democrat, a murit. Vom avea deci în curînd o nouă alegere de la Argeș.

Luptă

New-York.—Ziarele din New-York află din Esparo, că în lupta ce s'a dat lîngă Casasgrandes, printre insurgenți, s'au aflat 50 americani uciși sau răniți.

Mersul Ciumei

Charbin —Eri n'a fost nici un caz de ciumă.

Prinz

Sofia. — Eri s'a dat un prînz la Curte, cu ocazia aniversărei principelui regent al Bavariei.

Alegeri

Madrid. — La alegerea consiliilor generale s'au ales în Madrid, 6 republicani, 6 liberali, 1 conservator și 1 socialist.

Ordinile d-lui Marghiloman

Bucureşti. — Dl. Marghiloman Ministrul de Interne, a reînoit ordinele date Prefecților în ajunul alegerilor pentru a face cele mai mari presiuni spre a asigura reușita candidaților guvernamentali la Putna. Prefectul a și pus în aplicare aceste ordine cu atîta strășnicie și chiar sălbătăcie în cît candidatul opoziției unite în balotaj d. Rainu a declarat că 'și retrage candidatura, așa în cît candidatul guvernamental a rămas fără adversar. De asemenea fără adversar este și candidatul guvernamental de la Vaslui, de oare-ce d. Neron Lupașcu a întărziat cu depunerea candidaturei sale pentru balotagiul de azi.

Un cartel original

Vaslui.—Un cartel electoral foarte original s'a încheiat la Vaslui. Conservatorii puri împreună cu liberalii și conservatorii-democrați, s'au cartelat în vederea alegerilor comunale, în contra carpiștilor. Dr. Peride, prefectul, împreună cu Volenti și alții susțin candidatura la primariat a farmacistului Scarlat. Pe de altă parte, d. Gh Filipescu, conservator filipescan l'a decis pe d. Mavrocordat să candideze în fruntea altei liste la aceiași alegere. S'a telegrafiat acestuia la Nissa și d-sa a acceptat. Pe lista d-lui Mavrocordat figurează pe lîngă d. Filipescu și d-nii Neron Lupașcu, șeful liberalilor din Vaslui, François Botez, fost primar, conservator democrat. Opoziția unită dă multe șanse de reușită acestei liste. D. P. Irimiade, fost primar liberal, figurează pe lista guvernului.

Artistice

Bucureşti.—D. S. Sanielevici, cunoscutul pictor, a sosit în țară și va organiza în luna Aprilie o frumoasă expoziție la Ateneu. Pe lîngă pînzele sale, d-sa va expune o interesantă serie de gravuri ale celebrului gravor elvețian Vibert.

Teroarea la Focsani

Bucureşti. — D. N. Rainu de la Focșani, candidatul opoziției unite care și-a retras candidatura pentru balotagiul de azi a telegrafiat d lui Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat, arătîndu-i motivele care l-au determinat la acest pas. D-sa spune: că prefectul de Putna a luat niște măsuri atît de sălbatice, a împiedecat pe alegătorii din județ să între în Focșani, în cît d sa nu vrea să expue furiei guvernului și de aceia și a retras candidatura. Nu rămîne mîngîerea, zice d-sa, numărului mare de voturi obținut la primut scrutin și simpatia generală a corpului electoral de la Putna.

Audiențe la Rege

Bucureşti. — E probabil că toți șefii liberali și conservatori-democrați din provincie vor solicita pe rînd audiența Suveranului, pentru a-i expune modul scandalos în care s'au efectuat alegerile generale.

Anchetă

Salonia.— Ancheta făcută în chestia incidentelor de la granița Greco-Turcă din regiunea Delreti a dovedit o mare excitare a soldaților. De oparte și de alta s'a hotărît schimbarea trupelor de la graniță.

Grecii au și trimis noi trupe la graniță Turcii vor proceda la fel în curînd.

Din Camera Franceză

Paris,— Camera a terminat discuțiunea budgetului marinei și a început discuția budgetului Resboiului.

O excursiune

New-York. — Oamenii de afaceri din cei mai de samă, din toate marele orașe americane, vor face o excursie, în cursul lunei Iunie, sub conducerea Camerei de comerț din Boston, vizitînd centrele principale de afaceri din Europa. Aceasta e prima călătorie de acest fel.

Decret de mulțumire

Muenchen. — Principele regent și a exprimat prin decret mulțumirile sale pentru omagiile ce i s'au adus, cu ocazia jubileului său. Decretul amintește progresele Bavariei realizate în timpul vieței sale și exprimă recunoștința tuturor, celor ce au dat concursul lor. Decretul încheie cu făgădueala Principelui regent că 'și va consacra restul vieței spre binele scumpei sale patrii.

Alegerile de la Universitate

Bucureşti.—Intr'un cerc unde se afla și d. Pațuri, fost deputat, dr. I. Cantacuzino, fostul director general al serviciului sanitar, a confirmat toate cele declarate de d. profesor Toma Ionescu cu privire la alegerile de la Universitate.

Podepsirea unui publicist romîn din Basarabia

Kișineu.—Guvernatorul Basarabiei a amendat cu 10 ruble și 10 zile închisoare pe cunoscutul ziarist romîn Alexis Noür, directorul ziarului „Bessarabetz" pentru un articol întitulat „Cue Ruginite".

BANCA IAȘILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAȘI (lîngă Banca Națională)

Face ori-ce operațiuni de bancă:

Scontează polițe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice și polițe.

Deschide conturi curente.

Primește în depozit efecte publice și numerar în condițiuni foarte avantajoase.

Cumpără și vinde efecte publice și ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane și titluri eșite la sorț.

Emite cecuri și scrisori de credit asupra tuturor localităților din țară și străinătate.

Incasări de polițe în condițiunile cele mai avantajoase.

Sala Teatrului Sidoli

MERCURI 2 MARTIE 1911

A doua reprezentație organizată de d-șoara **Francesca Rosan** *cu piesa în 3 acte:*

BLANCHETTE

Inceputul la 9 ore seara.

ANUNCIU

In ziua de 8 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului **Moise Veinștein**, din Iași, strada Ștefan-cel-Mare No. 10, compus din mătăsuri, pinzeturi, bluze, șervete, batiste, precum și mobilele din prăvălia falitului și cele de la Otelul Dacia, evaluate la suma de 43,393 lei 49 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

ANUNCIU

In ziua de 10 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului Ch. Iar. Dresner din Iași strada Ștefan cel Mare No. 56, compus din ștofe de lînă, atlas, matasă, șifon, satin, evaluat la 134,978 lei 45 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Comisiunea Interimară a Comunei Iași

Se aduce la cunoștință publică că plata sumelor pentru racordări se va face de acum înainte direct către Intreprinderea Union-Baugesellschaft pe baza devizilor verificate de Direcțiunea Serviciului Lucrărilor de alimentare cu apă și canalizarea orașului și care după ce *va controla și lucrările executate*, va aplica pe devizele găsite în regulă, o ștampilă cu indicația „Bun de plată".

No. 02624

1 Martie 1911

ANUNCIU

ASISTENT sau **ASISTENTĂ** găsește loc la Farmacia D. HERZENBERG.

1,200,000 lei (un milion două sute mii lei) *tot sau parțial* de dat cu ipotecă pe moșii sau case în primul rang sau după credit cu un procent de 6½—8% pe an. A se adresa d-lui **Aurel G. Nicolau Iași str. Bărboi No. 19.** Intermediari sunt excluși.—

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Gît și Urechi

Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAȘI **Lăpușneanu 38**

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI

cu prețurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos și eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

din cele mai renumite Fabrici din străinatate

D-tor G. SAVA GOIU

Medicul șef al Spit. de ochi „Frumoasa"

Consultațiuni pentru boale de ochi de la 2—4 p. m.

IAȘI STR. LĂPUȘNEANU No. 6

AVIS

Pentru operațiile efectuate la biuroul meu, în numele și garanția mea, se avansează ori ce sumi de bani pentru achitarea drepturilor vamale de import.

Antrepozitarea gajului e redusă comparativ cu a Statului.

A se adresa la birou, între oarele 10—12 dim. și 5—7 seara.

LIVIU M. SADOVEANU.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV

PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expozițiunea generală română din 1906.

BYRRH

de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA

De vînzare La toate magazinele de cenzum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingă care de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER Str.. Lăpușneanu No 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO — Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTĂ

ROBERT

—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele**

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

—RUSCIUC—

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

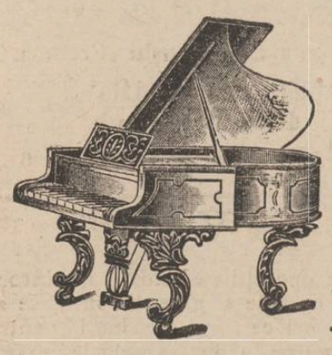

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediționi în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMÂNĂ

Th. P. Maximovici IAȘI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32.00

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Ioban Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No 1245 Joi 3 Martie 1911

Apel către alegatorii coleg. II de Senat din Iasi

Mîine aveți de ales al treilea reprezentant al domniilor-voastre pentru Senat, în urma balotagiului provocat acum opt zile.

Aveți în față doi candidați: d. N. Cananău, prieten al nostru, al tuturora, cunoscut și prețuit pentru calitățile lui sufletești; care a stat veșnic în mijlocul nostru, și altul, al guvernului, d. I. Găvănescul, necunoscut pînă acuma alegătorilor și răsărit ca o ciupercă pe timpul ploilor. Nu aveți nici o legătură cu acest om, care nu vă cunoaște nevoile, nu vă știe cine sunteți, și nici n'are să vă cunoască vre-odată.

Vouă, alegători ai colegiului II de Senat, vă revine marea cinste de a fi trimes în parlamentul țării pe Al. A. Badareu, fruntaș al neamului nostru; deci tot vouă vă este dată sarcina de a trimete în Senat un om al vostru, cunoscut de toată lumea ieșană, pentru marea lui afabilitate și pentru modul lui superior de a fi prieten. — Ar fi prea dureros să vă uitați datoria în aceste momente grele.

Vouă, alegători ai col. II de Senat, vă este încredințată onoarea de a spăla rușinea, care s'a abătut asupra capului nostru, de a fi reprezentați de atîția oameni de nimică trimiși în parlamentul țării.

Rîdicați-vă toți, ca singur unul, și trimeteți în Senat pe d. N. CANANAU. Reușita acestui cetățean iubit de toți, înseamnă în parte înfrîngerea corupțiunei, teroarei și banditismului politic.

In curînd guvernul acesta odios va pleca de la cîrma țării. Libertățile publice și viața cetățenească își vor relua cursul normal.

Carpiștii vor fi înlăturați pentru totdeauna de la cîrma statului.

Nici un vot pentru d. Găvănescul, cel cu părul alb și cu fața roșie, dar nu de rușine.

Toate voturile voastre, ca să faceți intr'adevăr operă de alegători conștiincioși, dați-le d-lui CANANAU, prietenul nostru al tuturora și omul cinstit, iubit și respectat de toată lumea.

Sus inimile alegători! Sus conștiința voastră. Votați pe N. CANANAU.

Unde-i Parcalabul Cuza?

Alegerile sînt pe isprăvite. Guvernul a eșit cu majorități zdrobitoare. Cu aceste majorități se poate pune pe guvernat în tihnă, căci la ori ce lege voturile majorităților vor da credit guvernului, numai legi bune să făptuiască.

De cît aceste majorități stau pe o bază de nedreptate, de nelegalitate, de crimă politică. Departe de a fi eșite din voința expresă și liberă a țării, ele iesă din o voință violentată. Intimidările, sechestrările, cumpărăturile, substituirile au fost practicate pe o scară foarte întinsă. De la un capăt la altul al țării a fost un vărtej electoral, care a doborît la pămînt ori ce voință mai dîrză, a răpus ori ce încercare de rezistență. Iar jandarmul rural, acest nou organ cu chemare socială, de a pune stavila abuzului celui mare contra celui mic, în raporturile economice, a fost schimbat în organ de presiune electorală a celor mici în favorul celor mari.

Jandarmul a votat în locul săteanului; jandarmul a controlat votul săteanului; jandarmul a făcut țep electoral în loc de țep sanitar, jandarmul s'a transformat din păzitor al ordinei în iscător al teroarei. Țărănimea a fost pur și simplu scoasă din viața politică și ne-a fost dat să vedem un nou element electoral în persoana jandarmului. Guvernul s'a purtat față cu cetățenii mai dihai de cît un guvern unguresc față de naționalități. A tratat țărănimea în cucerită și i-a robit politicește. Orașele au fost închise cu cordoane de soldați și jandarmi și nimenea n'avea voe să intre în orașe în ziua votului de 20 Februarie, de au sărit oameni peste garduri, prin vii, prin cimitire, prin ogrăzile oamenilor și așa au venit la vot; iar beciurile polițiilor au fost pline de alegători sechestrați, ghiontiți, huiduiți, maltratați.

Polițiile din orașe au operat în zona de votare în toată libertatea. Guleratul roș al poliției era în trăsură cu alegătorul, și-l preda în mîna electorilor caldcălduț să nu cumva să vină în atingere cu infama opoziție. Iar alegătorii cei mai îndrăzneți au fost închiși în casele lor, sau au fost îmbătați și strînși ca oile prin anumite case și sara întru tărziu le a dat drumul măsurînd ulițile.

Toate acestea s'au petrecut la lumina zilei. De la prefecți la micul pomojnic toți au operat ca în codrii Vlasiei și au furat votul cetățenilor. Iar cît de vot aici a fost tălhăria cea mai îndrăsneață. Au pus de au votat morții, substituind alegători pentru alegători, s'au citat nume, s'au adus probe. Dar violentarea cea mai mare s'a adus secretului votului în ghereta de vot. Aici s'a întinat conștiința cetățenilor și până la Universități s'a necinstit templul științei. Rectorii Universităților ca cei din urmă agenți ai imoralității și violentărei conștiinței au atins la secretul votului, stampilînd buletinele pentru a se ști care cu cine a votat.

Dar ce și enumera toate fără de legile regimului? Care ar putea fi începutul? Care ar putea fi sfârșitul? Cine ar putea întregi lanțul nelegiuirilor regimului? Și în fond cu ce scop? Ca ce bun acest protest?

Nimic nu e mai rău de cît să ai urechi și să nu auzi, ochi să ai și să nu vezi. Dosarele electorale ale Măriei Sale sînt mai mari de astă dată ca ori cînd; tînguirile cetățenilor fruntași au curs în valuri la palat. Cu toate acestea nici o mișcare, nici un gest, nici un pas. Sînt moravuri politice și moravurile nu se îndreaptă cu una cu două.

Și acum ne întrebăm: cum se vor îndrepta toate aceste răle, cari strică bunul mers al lucrurilor, bunul renume al țării? Care prefect al regimului s'ar opune ilegalităților de tot felul, ca să provoace o curățire de răle? Rânduiți prefecți ca să făptuiască nelegiuiri, cum s'ar putea cere unui Toni Arion sau Brabețanu să aibă simțul legalității pentru a roși la o călcare de lege?

A fost odată un parcalab, la Galați, cari primind ordinile cifrate ale maimarelui său, Caimacanul Vogoridi, a văzut că ceia ce i se cere e prea prea, și cu risicul de a-și compromite o situație și-a înaintat demisia motivat din postul de parcalab al Galaților. Demisia lui a fost actul oficial de prima mînă, care a motivat casarea generală a alegerilor lui Vogoridi din Moldova.

Unde i astă-zi un parcalabul Cuza? Dar chiar dacă ar fi, cine să-i asculte glasul? Erau atunci cele 7 puteri garante, cari luînd la cercetat dosarul alegerilor au găsit în el toate dovezile pentru infierarea regimului căzăcesc a lui Vogoridi, și le-au casat. Cine să fie azi judecătorii? Parlamentul singur își validează titlurile sale; singur își judecă valoarea morală a sistemului din care a eșit; și departe de a înroși, își face un titlu de glorie din întrecerea fără de legilor sale.

Vremurile mari nasc oameni mari; azi înotăm viața în apele murdare ale unei decăderi politice, și nu știm cine, ne va fi corăbierul, care să ne ducă la liman viața noastră politică?

Și putem întreba cu întrebarea desnădăjduitului: unde i azi un parcalab Cuza? Unde-i azi judecătorul care să dispună casarea generală a tuturor alegerilor Caimacanului Carp?

Gh. Ghibănescu.

PAMFLETE POLITICE

IN FAȚA BÎTEI

Cînd te privesc mă prinde groaza
Și te compar cu tot Infernul...
Faimoasă bîtă, tu ești vina
Că eu votat am cu guvernul.

Cu tine a pornit Atila,
In tot imperiul Roman,
Și tot prin tine azi învinge
Amicul meu Marghiloman.

Tu ești puterea cea divină,
Măreață, strașnică și tare,
Ce ne ai născut în șase zile
Majorități parlamentare.

N'ar fi putut să mă 'ngrozească
Cel mai posomorît ministru,
Precum m'a îngrozit acuma
Aspectu ți hotărît, sinistru.

. . . . . .

De nu-l votam eu pe Krupenski
Ce darnic cheltuia arginți,—
E-hei! vedeam pe Sfîntul Petre
Și stam la masă azi cu sfinții.

MARIUS

INTIRZIAȚII

Evenimentul de asară anunță, că „cunoscutul scriitor italian Fogazzaro e pe moarte, în urma grelei operații chirurgicale, la care a fost supus în ultimul timp".

Mereu în urmă—bietul Monitor carpist! Marele cugetător și literat, s'a stins de o săptămînă, și toate ziarele de pretutindeni i au consacrat elogiul postum al geniilor lumei.

E o întîmplare firește,—mai cu samă că nici n'avem pretenția să cerem ca demnii scriitori din redacția ziarului d-lui Grecianu să fi citit vr'odată acea fină analiză sufletească și acea superbă operă de pasiune, și de misticizm care e *Sfîntul* lui Fogazzaro.

Dar e o întîmplare caracteristică și pentru aceasta am reținut o. Căci, reprezentînd concepția conservatorizmului „pur", nu e întâia oară cînd „Evenimentul", rămîne în urmă, cum a rămas acum.

Dacă limubția lui nu s'ar mărgini, cu deosebire, în atacurile personale, în insinuările, bîrfelile și injuriile de rînd, dacă preocuparea sa obicinuită s'ar înălța deasupra micilor patimi omenești, dacă ne-ar da mai des considerațiile și vederile sale asupra acelor mari probleme, care ne frămîntă și ne muncesc mintea, am avea mai des dovada întîrzierei sale.

Dar luxul acesta înflorit, „Evenimentul" nu l face de cît prea rar, și încă și atunci în așa proză insipida, în cît abia dacă puțini au curajul s'o atace.

In unele lucruri, ziarul carpist, rămîne chiar în urma acelora din a căror idei e dator să se inspire, și în situația aceasta se găsește față de d. Carp, care a rămas singurul teoretician îndărătnic al unui filosemitizm particular, pe cînd „Evenimentul" profesează mereu antisemitizmul cel mai ordinar și mai dezgustător.

Cu drept cuvînt îi putem spune: ziarul întîrziaților, ziarul celor rămași sub concepțiile regulamentului organic ziarul celor pînă la care nu numai moartea lui Fogazzaro, dar nici moartea atîtor idei și instituții învechite n'a pătruns încă!

Și tot așa organizației de care depinde: partid de întîrziați și de îndărătnici, partid de surzi și de miopi, care stă nepăsător în preajma schimbărilor care prefac lumea și a furtunelor care frămîntă viața socială de pretutindeni!

Fogazzaro a murit; „Evenimentul" nu e ținut s'o știe. Dar că regimului electoral de azi i-a sunat ceasul, asta e dator s'o știe.

Și dacă nu vrea s'o înțăleagă, și dacă nu vrea să primească fatalitatea lucrului, va perde prilejul de a fi spus la timp cuvîntul cel bun, și de a fi pus umărul la lucrarea cea mare.

Și nepriceperea lui, și îndărătnicia în care se încă de nu va fi de folos nimănui, și nici nu va împedica nimic.

Chipul cum se desfășură evenimentele astăzi, și cum se înfățișează înaintea țarii cele trei principale organizații politice amintesc frumoasa parobolă din evanghelia lui Matei.

Plecînd în țări străine, un stăpîn a chemat pe servii săi și le-a încredințat avutul său. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, și altuia unul. In lipsa lui, cel care primise cinci talanți, a lucrat și trăgînd folos din ei, a cîștigat alți cinci talanți. Asemenea și cel care primise doi talanți și care prin munca lui a mai cîștigat alți doi. Cel ce luase numai unul, l'a săpat însă în pămînt și l'a ascuns în adîncime. Cînd s'a întors stăpînul fie care și a dat socoteala, de ceea ce i-a fost încredințat. Și stăpînul a mulțumit celor doi dintâi pentru vrednicia și credința lor. „Intru puține ați fost puși, peste multe vă voi pune" le-a spus el lor. Pe cel însă care îngropase în pămînt singurul talant ce l primise, care nu știuse a trage folos din ceea ce avea, l'a isgonit ca pe o slugă nevrednică și ticăloasă.

Toți oamenii politici ai țărei, în măsura mijloacelor lor, au pus în profit capitalul de intelectualitate și de insușiri înalte cu care au fost înzestrați. Inaintea țărei, d Take Ionescu se prezintă astăzi cu toată bogăția sufletului său, din care risipit cu belșug pretutindeni.

D. Carp, a dezgropat din întunericul umed al pămîntului, irmilicul pe care l'a economisit în vremuri bune. El se înfățișează țărei cu el, și îi cere cuvîntul cel bun pentru credința cu care l'a păstrat.

Dar țara îi va spune, cum se cuvine să-i spue:

— Fugi moșule de aici! Ai rămas în urmă, fiind că n'ai știut ce ai avut de făcut. Lumea s'a schimbat; irmilicul tău *a eșit din circulație*!

E H.

Liga femeilor din Romînia

Conferință ținută de d-na **Maria C. Buțureanu,** *institutoare, în ședința de la 27 Februarie a. c.*

Se analizează femeia din mai multe puncte de vedere. *Fiziceește*, comparîndu-se cu barbatul, se constată că forța musculară este inferioară, trupul mai mic, nervii mai ascuțiți și sîngele mai sarac. *Intelectualiceește*: puterea de a judeca, în general, mai slabă, cunoștințe mai puține, atenția nu i se poate fixa mai mult asupra aceluiași lucru și imaginația a luat proporții prea mari în desvoltare, în dauna altor facultăți mai de seamă. *Moralul*, — adică viața sufletească și nu reputația — femeilor, e stricat. *Legalmente* femeia e o ființă de al doilea ordin. N'are nici un drept asupra persoanei ei. Alții dispun de ea, alții îi fac legile și tot a ții o supun lor. Cuvîntul nu-i este ascultat nicăeri, oricît de mult ar privi-o chestiile în care ar voi să se amestece.

Personalitatea civilă a femeei nu există din punctul de *vedere economic* nu are nici o valoare. Poate munci cît de mult, nu i este îngăduit însă să dispue în toată libertatea de venitul ei niei odată.

Din aceste constatări ese inferioritatea femeei față de barbați. Dar de aci nu rezultă că natura a adus pe femei să aibă toate scăderile arătate, ci numai împrejurările în care s'a găsit ea. Și dacă psihologia actuală a femeei o arată plină de defecte, Știința și Evoluția precum și exemplele din celelalte țări mai mult de cît oricînd, vin într'ajutor femeei. Oameni mari ca Spencer, spun că prin cultură nu numai că femeile vor capata calități; dar încă și defectele li se vor schimba în calități și încă mari. S'a dovedit că femeia e un produs al împrejurărilor în care a trăit, un produs istoric asupra căruia mulți factori au lucrat. Așa fiind faptele, se pune întrebarea: dacă nu-i natura de vină, atunci care e pricina că femeia a fost ținută atîta vreme în întuneric, în ignoranță de către tovarășul ei?

După toate cercetările făcute nu s'a găsit decît o singură pricină: *starea economică*. La început, în starea primi-

tivă fiecare muncia pentru el. Era independenţa economică şi prin urmare şi individuală. In timpurile următoare, traiul fiind mai greu, barbatul fu nevoit să facă agricultură eşind la cîmp. Femeea din pricina maternităţii fu silită să rămîe acasă şi deci să fie hrănită de barbat; deci ajunge sclava lui.

Ivindu-se industria mică, femeia capătă oare-care valoare, parte din hrană îmbrăcămintea şi luminările... făcîndu-se în casă. Cînd veni Industria mare, capitalismul cu fabricile, atunci femeea îşi perde din nou valoarea ei economică.

Şi pentru a nu se pierde întră şi ea prin fabrici lăsîndu-şi casa şi copiii singuri, căutînd a-şi asigura pîinea cît şi pentru a nu-şi nimici şi ultima licărire de independenţă ce o mai avea.

Femeea însă e plătită mai rău decît bărbatul şi de multe ori e silită să-şi complecteze ceea ce nu-îi ajunge pe alte căi; dar în acelaşi timp, ea începe a se trezi şi a lua cunoştinţă de valoarea ei. Aşa că după cît se vede munca a fost pricina sclavei femei, şi tot munca a fost şi isvorul de fericire şi de libertate a ei. Cînd femeea a păşit pragul casei pentru a munci, eul şi personalitatea ei s'a afirmat. De aici conflictul între barbat şi femee. Femeea avînd cu ce trăi a început a nu mai primi orbeşte ori-ce din partea bărbatului.

Şi grija fericirei ei n'a mai voit s'o lese altora. In inima ei încolţeşte o revoltă. Crierul ei începe să fie frămîntat de idei şi sentimente cari dau la lumină o femee nouă.

Femeea de azi aspiră la o educaţie morală şi socială, la uşurarea mijloalor de a-şi asigura pîinea singură, la libera dispunere a vîntului ei, precum şi la încuviinţarea de a i se asculta şi ei glasul în chestiile de interes public.

Pentru aceasta e nevoe ca femeea să aibă o cultură metodică şi ştiinţifică, să aibă o muncă productivă—orice fel de muncă, căci orice profesiune onorabilă cu condiţia de a fi la înălţimea cerută. Numai femeea ce se va susţine singură va putea face orice după cum conştiinţa ei îi va cere. Independenţa şi conştienţa femeei va putea domina moravurile actuale făcîndu-le mai pure. Dar la aceasta nu vor putea femeele ajunge atîta vreme cît vor lucra singure, izolate.

E nevoe ca energiile să se asocieze; femeele să se unească, pentru a lucra pentru binele comun, pentru societate. Căci societatea cere mult, foarte mult de la femee; şi cu cît cere mai mult cu atît trebue să fie mai mîndră. Oameni mari ca Tolstoi, îngroziţi de calea rea ce a apucat omenirea prin alcolism şi prostituţia, şi au pus toată nădejdea în femee. Pricinuirea omenirei prin femee va veni, dar, prin femeea renăscută, printr'o eră nouă.

De acest lucru au luat cunoştinţă toate femeile din toate ţerile şi au început a lucra; mai întăi asigurîndu-şi mijloacele de trai şi apoi punîndu-se în curent cu toate chestiile moderne.

După ce se 'arată mişcarea femeilor din toate ţerile, din toată lumea veche şi din cea nouă, se arată pricinile pentru care Romîncele nu au făcut încă nici o mişcare. Pe lîngă apatie mai e şi groaza de a nu se zice că face *femenism*. Pentru aceasta... se explică acest termin.

De obiceiu prin *femenistă* se înţelege o femee transformată în caricatură, care imitează pe un barbat. Şi se înţelege nimic mai odios de cît o imitaţie. Aceasta ca exterior. Iar ca aptitudini o femee care-şi dispreţueşte funcţiile şi datoriile impuse ei de sex; o femee care fuge de cămin, şi care voeşte să ajungă tirană, aşa după cum barbatul a fost până acum.

Prin *femenismul raţional* însă, trebue să se înţeleagă cu totul altceva. Mai întăi de orice, femenism însemnează *respectul naturei propie a femeiei*. Femeia să rămîe femeie, şi nu caricatură de bărbat. Prin femenism se înţelege *educarea conştiinţei femenine* pentru ca femeea să-şi iubească casa, barbatul, copii şi societatea, mai mult şi mai conştient de cît a făcut până acum, cînd nici un sentiment de ordin mai înalt nu intră în sufletul femeei din pricina prejudiţiilor năruite de interesul barbaţilor care ne-au ţinut atîta vreme la întunerec.

Femeea astă-zi s'a convins că i făcută din acelaş aluat ca şi barbatul şi nu dintr'un os supra numerar de la barbat, după cum caută biserica să o facă să creadă.

Femenismul este lupta ce interprinde astă-zi femeea, nu de a se duşmăni cu bărbatul şi a-l concura, după cum s'a zis; ci de a se împaca cu el ca astfel luminaţi şi împăcaţi să meargă mînă în mînă, spre fericirea copiilor şi a întregei comunităţi din care fac parte.

Femenismul este o doctrină de armonie, care vizează la o pereche umană unită prin spirit şi lumină, — nu prin simţuri de interes, cum a fost până în prezent; unită prin cuget şi sentimente, prin aceleaşi vederi şi aspiraţii, egale în drepturi şi datorii, păşind către mai multă lumină, mai multă fericire.

După aceasta se îndeamnă pe d-nele de faţă să intre în rîndurile femeelor asociate deja, dacă le surîde acest fel de femenism, pentru ca împreună să poată începe o acţiune practică, avînd în vedere pe viitoarele membre ale societăţei care nu trebuesc lăsate cu mîinele supuse, căci ele vor supuse atunci; să se ducă după cel întăi venit, după cum străbunele şi femeile actuale chiar au făcut.

O cale lesnicoasă deocamdată pentru asigurarea unui viitor este înfiinţarea unui atelier, în care absolventele şcoalelor profesionale să poată găsi pe lîngă un sprijin material şi unul moral, punînduli-se în suflet un ideal mai înalt înflăcărîndu-li-te mintea şi unuia cu aspiraţii nobile şi urmărindu-le cu acelaş sprijin moral cît mai departe tîrziu în viaţa lor.

Se face apel la toate membrele să caute ca împreună să se pue în curent cu tot ce se petrece în apus, să înceapă a munci mai serios şi mai conştient, să caute a-şi cunoaşte istoria sufletului lor nutrind dorinţa de a fi folositoare societăţei, umanităţei întregi, îndemnînd pe fiecare să treacă peste micile asperităţi ce se ivesc cînd unii vin în contact cu alţii. Să se deschidă braţele largi oricărei femei care ar dori să intre printre rîndurile celor cari doresc să muncească punîndu-se pe un studiu sistematic şi pe o acţiune practică.

Mai presus de orice se recomandă ca fie care să fie însufleţit de acel *foc sacru*, care face pe acel care interprinde ceva să meargă înainte trecînd peste orice.

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

Ziarele guvernamentale vorbesc mereu despre alegerea d-lui I. Brătianu ca senator, la Suceava, şi afirmă că această alegere s'a făcut cu concursul guvernului. Nu avem intenţia să luăm apărarea d-lui I. Brătianu; pe d-sa îl apără destul ziarele partidului său.

Dar voim să scoatem în evidenţă încă un mare adevăr al Evangheliei. Carpiştii nu-şi văd bîrna din ochiul lor: dar văd, în schimb, paiul din ochii altora. Ia să facem apel la memoria noastră şi să restabilim unele fapte. N'a fost oare d. Carp „alesul" colegiului al doilea de la Buzău? Domnul Filipescu n'a fost ales de guvern, în 1907 la Vaslui, fără contra-candidat? Dar domnul Ion Lahovary, n'a făcut parte, aproape necontenit, din parlamentul romîn, prin ajutorul dezinteresat al guvernului? Dar d. Delevrancea n'a fost ales nici odată de guvern?

Şi dacă vom mai face apel încă odată la memoria noastră, vom putea stabili, cu foarte mare uşurinţă, că partidul de la guvern astăzi a fost un tel de ederă, care nu s'a putut urca singură sus, ci totdeauna încolăcîndu se în jurul copacilor tari. Apoi cînd ai trăit din mila celorlalte partide, ca un parazit, precum e vîscul, nu trebue să ai nici curajul, nici tupeul să vorbeşti despre „puterea" partidului conservator carpist.

Adică, mai lămurit, vorba cetăţeanului bucureştean:

Cînd mînînci aşa iahnie
Nu mai face gălăgie!

OAMENI ŞI LUCRURI

ARTA NOMADA

O coincidenţă cu totul rară a făcut să avem în momentul de faţă, simultan, două trupe romîneşti, pe două diferite scene ale Iaşului.

Domnul Davila a făcut toate sforţările pentru ca să obţină, de astădată, sala teatrului naţional, cu sacrificii. Un excelent ansamblu ca al d-sale se cuvine să se producă pe o scenă convenabilă, cu un decor suficient, într'un cadru potrivit, într'o sală cu resonanţă normală, — într'un cuvînt în condiţiuni tecnice corespunzătoare muncei depuse pentru alcătuirea unei trupe dramatice admirabile şi admirabil condusă.

Pe scena teatrului Sidoli joacă d-ra Rozan, secondată de trupa d-lui A. B. Leonescu într'un repertoriu restrîns, dar bine studiat care va forma repertoriul unui turneu prin oraşele de provincie, prin acele oraşe ale ţării cari, lipsite de teatre proprii şi propriu zise, lipsite de organizaţiuni şi instituţiuni dramatice, se mulţumesc cu scurtele stagiuni teatrale ce i procură vre-una din cele două Capitale.

Ar fi banal s'o mai repetăm: cu cît talentul dramatic e mai real, cu atîta mai mult simte trebuinţa unei scene încăpătoare, unei atmosfere teatrale mai adevărate, unui cadru teatral mai corespunzător. Din acest punct de vedere ar fi de dorit ca toate, absolut toate talentele artistice să se poată perinda pe scenele puţinelor teatre ale statului spre a fi consacrate, putînd să-şi valorifice mijloacele de care dispun, însuşirile de care sunt înzestrate. Şi pentru aceiaşi consideraţiune — între altele — au fost desaprobate excesele şi intrigile de culise cari au adus după ele îndepărtarea din teatru a unui frumos talent, a unui real talent, cum e acel al d-rei Rozan, după ce obţinuse nu numai diploma oficială a celei mai înalte şcoli ce avem—Conservatorul din Capitală—dar trecuse şi sub furcile caudine ale unui concurs serios în faţa comitetelor teatrale.

In Iaşi, unde Conservatorul, pentru motive prea cunoscute, nu poate alimenta teatrul şi să-i procure talentele necesare, e cu atît mai nedrept a se exila un frumos temperament dramatic pe o scenă străină unde lipsesc condiţiunile tecnice esenţiale. Dacă talentele tinere, disciplinate, modeste, gata să se instruiască şi să se formeze, sunt îndepărtate, — cine va forma cadrele de mîni; cine va atrage tot mereu alte straturi ale populaţiunii mărind rîndurile asistenţei?

Fireşte, există încă posibilităţi de a face artă dramatică în afară de templul unde înfloreşte binecuvîntatul „cinci la sută". Iată, bunăoară, acel nomad şi mare talent care e Leonescu, acel care şi-a prefăcut în renume porecla de „Vampirul", — acel care de 25 de ani colindă oraş după oraş, ducînd pretutindeni momente de artă, de veselie şi de înduioşare, — în veşnic neastîmpăr şi veşnică reînnoire a repertoriului, tocmai fiindcă n'a trăit şi nu trăeşte ca parazit al nimănuia, ci e mînat din loc în loc, dintr'o nevoie într'alta.

De ce oare nu s'ar întinde şi asupra acestor artişti, atît de utili — şi cari ar putea deveni cu mult mai utili încă — mîna ocrotitoare a statului care îngrijeşte numai de cei 44 de societari oficiali, decretaţi drept reprezentanţi unici şi infailibili ai artei dramatice?

E drept că temperamente întreprinzătoare, ca al talentatului Leonescu, se împacă anevoie au cadrul unei scene locale oarecare. Dar tocmai aci stă forţa, originalitatea şi rolul social al unor artişti ambulanţi, lăsaţi pe nedrept în afară de grija şi sprijinul oficialităţii.

Cît despre d-ra Rozan — oricît de siguri suntem de succesele ce va culege în turneul ei — facem urarea ca să-şi poată face cît mai curînd reintrarea în teatrul naţional unde o chiamă dragostea ei de artă, seriozitatea talentului ei, dreptul tuturor talentelor de a se manifesta, de a fi de folos. **Redion**

Litere-Ştiinţe-Arte

Fecioara rătăcită.—In faţa unei săli pline—de cînd n'a mai văzut teatrul naţional săli pline!—a debutat aseară trupa d-lui A. Davila cu piesa lui Henry Bataille, „Fecioara rătăcită". A fost un succes franc, un succes pe toată linia pentru minunata trupă dramatică, în frunte cu steaua trupei: d-na Voiculescu în rolul femeei Fanny Armaury. Sclipitoare de frumuseţe şi de talent, d-na Voiculescu discerne şi traduce toate nuanţele infinit de variate, infinit de numeroase ale unui rol dintre eele mai complexe din cîte a creat vre un scriitor dramatic în ultimul deceniu.

D-na Voiculescu se ridică, în rolul acesta, la înălţimile unde ajung numai artiştii mari cn adevărat, artiştii înzestraţi nu numai cu putere de înţelegere şi de interpretare,- dar şi cu puteri creatoare, aşa fel ca să întregească opera literară şi psihologică a autorului.

Un eminent artist e d. Bulandra, care nu are nici un gest de prisos, nici o intonaţiune ne la locul ei în rolul lui Marcel Armaury.

Foarte corecţi d-nii Bulfinski şi Manolescu. Mai puţin la înălţimea rolului —d-ra Ana Luca, în rolul anunţat prin afişe serale că va fi jucat de d ra Giurgea.

Ansamblul, în genere excelent.

Numai publicul cam neliniştit. A domnit în cursul stagiunii atita *răceală* în teatrul naţional, în cît, abia revenit, publicul de aseară căpătase guturaiu şi grippe. Să sperăm că seria d lui Davilla va fi leacul cel mai bun în contra... influenţelor rele.

Astă seară *Fericita* în care joacă şi d. Al. Davilla. R.

*

Noua opera comică a compozitorului Eugen d'Albert se intitulează „Femeea dăruită" şi are 3 acte, cu textul de Lothar şi Anthony.

Va fi jucată în toamna viitoare pe una din scenele germane.

*

Ziarul parizian „Les droits de l'homme" a organizat în aula Sorbonei o şedinţă de comemorare a lui Lew Tolstoi. Au ţinut cuvîntări: Anatole France, Frédéric Passy şi scriitoarea Severine. Artista Sylvain de la Théâtre Français a recitat o poezie ocazională de Hyacinthe Loyson. A luat parte un mare număr de artişti, literaţi francezi şi ruşi.

*

In Palatul Reichstagului german a avut loc o conferenţă de pedagogi şi medici pentru a se discuta chestiunea reformei cinematografelor. Au luat parte şi reprezentanţii ai ministerului de Culte al Germaniei şi al Suediei. S'a discutat influenţa cea mare a cinematografelor în ce priveşte educaţia copiilor, apoi chestiunea cenzurei cinematografice cu privire la influenţa ce pot avea scenele reprezentate pe pînză asupra imaginaţiei şi înclinărilor

*

Candidatul opoziţiei unite din Iaşi la alegerea de balotaj a col. II Senat în ziua de Joi, 3 Martie, este domnul

N. CANANAU

STRUNA ZILEI

NECURAŢENIE

S'a consemnat în proces verbal că la alegerile de la universitate s'a votat subt batistă.

Ziarele.

Matrapazlicurile aceste
De sigur au urmări funeste.
Şi rectorul de ast dată
Nu va ieşi... basma curată.

Intrunirea noastră de ieri

Saloanele clubului erau tixite de numeroşii noştri prieteni, cari veniseră să asiste la prima întrunire după alegerile generale. O atmosferă de simpatie generală domnia în sală, şi toţi discutau cu multă veselie demisiunea recentă a unui membru din club şi trecerea lui în partidul trădătorilor.

In mijlocul animaţiei generale, şeful nostru d. Al. A. Badareu, primit la tribună cu puternice ovaţiuni, rosteşte următorul discurs:

Discursul d-lui Al. A. Badareu

Iubiţi prieteni,

Astă-zi nu vă va vorbi senatorul. Directiva în lupta mare ce o vom purta în contra actualului guvern se va stabili ulterior.

V'am chemat însă, pentru a ne consfătui asupra rezultatelor perioadei electorale. Mărturisesc că n'am avut nici o surpriză în prevederile mele. Partidul conservator a intrat pe o cale binecunoscută de noi, de pe vremea în care prefectul era partidul, iar partidul era prefectul. Partidul conservator de astăzi ne-a întors cu douăzeci de ani în urmă la epoca lui Iancu Ventura.

Se poate ca speranţele prietenilor noştri din alte părţi să fi fost întrucîtva înşelate, poate fiindcă nu s'a contat cu energia unui guvern nou şi fără de scrupule. Opoziţia totuşi se prezintă ca o forţă mare, şi tăria ei stă nu numai în marele număr al aleşilor—avem până acum 29 de senatori numai, e drept să complectăm numărul 30 cu prietenul Cananău — ci şi în marele număr de voturi, pe care l'a obţinut în toată ţara.

Colegiul al 2 lea Senat, care a dat dovadă de independenţă va alege pe d. N. Cananău, care graţie muncii şi calităţilor sale are în oraşul nostru puternice legături cu corpul electoral şi este un candidat foarte serios.

Noi participăm, iubiţi prieteni, şi la alegerile comunale şi avem fericirea, ca să dăm lupta în aceste alegeri cu cel mai popular fost primar al Iaşului, cu Gh. Lascar. Cînd îl avem pe Lascar lutre noi, înţelegeţi bine că trebue să luptăm şi mai ales trebue să reuşim.

Socot, că ziua de mîne nu ne poate îngriji. Faţă de puternicul curent opoziţionist din ţară, vădit prin marele număr de voturi pe care l'a obţinut opoziţia în alegeri — număr de voturi aproape egal cu acela obţinut de guvern — va întîmpina multe şi mari dificultăţi, atît în parlament cît şi în afară de parlament. Unde mai puneţi certurile şi dificultăţile ce şi le creiază guvernul însuşi? Miniştrii actuali întîlnesc în cerbicia d-lui Carp o piedică invincibilă la realizarea planurilor, făgăduinţelor, ademenelilor lor. D. Carp este ministru de finanţe şi nu vrea să audă de combinaţiile bugetare ale secundanţilor săi din guvern.

Va fi deci în toată ţara o atmosferă prielnică pentru acţiunea parlamentară şi extraparlamentară a opoziţiei, acţiune care va fi foarte puternică. In contra unei asemene acţiuni un guvern nu poate lupta decît cînd are prestigiu. Or, dacă guvernul d-lui Carp, prin prezenţa acestuia, avea oarecare prestigiu — căci se creiase în jurul persoanei primului ministru, o legendă în acest sens — astăzi legenda aceasta a dispărut; căci chiar din primile zile ale guvernării d-lui Carp, s'au văzut apucăturile fanariote ale conservatorilor.

Guvernul nu va putea rezista în contra acţiunii energice a unei opoziţii cu atîtea simpatii în ţara reală.

George K. SKARLET
fost Procuror
AVOCAT
Str. Unirei 6, Casele Stîrcea

INFORMAŢII

❑ Se zice că M. S. Regele ar fi cedat d-lui P. P. Carp înfiinţarea a trei noi ministere plenipotenţiare, şi anume: Madrid, Elveţia şi Wasinghton. Cu acest prilej se vor face, se zice şi trei înlocuiri, aşa că d. Carp va mulţumi şase... ministeriabili pretenţioşi.

❑ Este vorba ca d. Al. Florescu să fie numit ambasador la Constantinopol.

❑ **Din Vaslui.**—D. G. Volenti preşedintele comisiunei interimare în vederea alegerilor de comuni, ce vor avea loc Duminică 6 Martie şi Marţi 8 Martie, a pus să se răzăluiască strada Mare şi să măture tot glodul şi gunoiul de pe uliţă. In acest scop a concentrat toţi cantoniştii de pe soşeaua naţională şi tîrgul, şi se miră de hărnicia interesantă a d lui Volenti.

❑ Consiliul inspectorilor învăţămîntului primar şi normal primar, din ministerul cultelor şi al instrucţiei publice a înaintat ministerului cultelor un raport prin care opinează că în postul I de la şcoalele primare rurale nu pot fi numiţi de cît învăţători barbaţi rămînînd pentru femei celalte posturi II, III şi IV.

Intru-cît priveşte postul II, acesta ar trebui ocupat numai de învăţătoarele normaliste şi însărcinate cu predarea lucrului manual la elevele şcoalei.

In nici un caz nu trebue dat postul II unui învăţător bărbat, pentru că pe de altă parte să rămînă atîtea posturi I de mîna suplinitori lor.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturei de judeţ să ia măsuri concontra călătorilor din Rusia care au bilete de trecere pentru 7 zile şi să-i oprească la frontieră. Nu vor putea trece graniţa de cît acei ce vor avea paşaporte eliberate de autoritaţile Ruse şi cu viza consulaţilor noştri din Rusia.

❑ In ziua de 14 Martie se va oficia la Mitropolie un te-deum cu ocazia proclamărei regatului.

Serviciul divin va fi oficiat de arhiereul Nicodem Munteanu.

◑ D. P. Dragomirescu fiind însărcinat cu predarea cursului de istoria dreptului candidaţilor la doctorat, nu va mai ţine prelegerea anunţată pentru Joi ora 5. p. m. studenţilor de la licenţă, ci săptămîna viitoare îşi va inaugura cursul de de doctorat.

❑ Astă zi după amiază a încetat subit din viaţă colenelul Neculau din str. Albă.

Inmormîntarea defunctului va avea loc Vineri la orele 2, la Cimitirul Eternitate.

❑ In ziua de 6 Martie va avea loc adunarea generală a membrilor băncei populare „Norocul" din com. Miroslava.

❑ Duminecă a avut loc conferinţa cercului cultural din Romăneşti sub preşedinţia d-lui V. Dorin.

❑ Pe malul Prutului în dreptul comunei Sculeni s'a găsit cadavrul în putrefacţie, al unei femei necuunoscute.

Incepîndu se cercetările s'a putut dovedi că cadavrul aruncat de apă e a femeiei Elena Dascălu din comuna Bivolari, dispărută din acea comună încă din ziua de 20 Noembrie 1910.

Neştiindu-se dacă la mijloc e o crimă sau accident, autoritaţile au deschis o anchetă.

❑ In locul d lui comisar Cociorvă demisionat, a fost recomandat pentru avansare sub-comisarul Ciudin de la Circ. 5.

DIVERSE

— Programul de mîine seară al Circului Henry, cuprinde 30 de numere, din cele mai alese. Acest program va fi cel mai atrăgător de oare ce a fost alcătuit pentru serata de onoare în beneficiul Directorului Henry.

Cu această ocazie va debuta „Motoposa" (omul păpuşă).

— Agenţii de siguranţă au arestat pe individul C. Stoian din str. Crucei, autorul unui îndrăzneţ furt, săvărşit acum două zile la d-na Leontina Ştirbu.

— Astă-zi dimineaţă a sosit în localitate d. inginer Niţescu, inspector al C. F. R.

— La spitalul Sft. Spiridon a fost internată aseară femeia Maria Ciobanu lucrătoare la fabrica Noak, care a căzut în nesimţire pe cînd mergea pe str. Nicolina.

— La locuinţa comersantului Solomon Feingold din str. Nicolina, s'a declarat aseară un incendiu care a fost localizat la timp, graţie ajutoarelor date de pompieri.

Candidaţii opoziţiei
la alegerile comunale
COLEGIUL I DE COMUNĂ
— 6 MARTIE —

1) A. A. Badareu
2) C. B. Pennescu
3) G. Lascar
4) G. Săndulescu
5) N. Cananău
6) At. At. Gheorghiu
7) St. Negruţi
8) C. Crupenschi
9) G. G. Mârzescu
10) C. Stere

Ultime INFORMAŢII

❑ *Astă-zi s'a depus la Tribunal, lista candidaţilor opoziţiei unite la colegiul II Comună.*

Iată numele lor:

General Panaite Bottez
Arsenie Vasile, meseriaş
Velciu Alexandru, proprietar
Cupa I. Ioan, constructor
Prasa Ioan, profesor
Sculy Raul, avocat
Dobrovici Spiridon. comerciant
Dr. Bălăceanu Anibal
Toma Constantin, avocat.

Delegaţi la s. I, d-nii Atanasiu C. Ion şi Teleman N, Neculai; la s. II, d-nii Dobrovici G. G. şi Grigoriu Th.

Asistenţi la s. I, d. Recht A. Ioan; la s. II d. Ionescu Alexandru.

Alegerea va avea loc Marţi 8 Martie.

❑ *In protestul d-lui A. D. Xenopol, publicat eri în fruntea ziarului nostru, s'au strecurat mai multe greşeli; iar la paginaţie nu s'au pus cîteva paragrafe. Vom publica într'un număr viitor textul complect şi rectificat al acestui protest.*

❑ *Din toate părţile vin ştiri că dulcea prietenie dintre cantacuzinişti şi junimişti începe să se rupă. Mai pretutindeni cantacuzinişii se văd anihilaţi de către junimişti. D. Carp, în deosebi, este foarte afectat de hotărîrea pe care a luat-o generalul Manu de a face opoziţie guvernului, mai cu seamă că acest fruntaş bătrîn conservator, înainte de a se decide la o asemenea acţiune a avut o lungă întrevedere cu d. Cantacuzino. Teama guvernului este ca nu cumva d. general Manu să strîngă în jurul lui pe toţi conservatorii cantacuzinişti, pentru că la cea dintâi ocazie să dea lovitura de graţie guvernului.*

❑ *Indată după deschiderea parlamentului se vorbeşte că va avea loc o remaniere ministerială. Intre cei dintâi miniştri; cari par a eşi din guvern se vorbeşte de d, Titu Maiorescu pentru a face loc d-lui P. Missir. De altfel se spune că d. Carp, cu ocazia constituirii cabinetului, a spus la 4 din colegii sei, că vor fi miniştri numai pînă după terminarea alegerilor.*

❑ **Se caută un preşedinte pentru Senat!** — *Mare încurcătură este pentru preşedinţia Senatului. Faţa de puternica opoziţie, guvernul vrea un preşedinte cu mai multă energie decît a conului „Iorgu". Pentru aceasta chiar se vorbeşte de eşirea din cabinet a d-lui Maiorescu şi susţinerea candidaturei sale la preşedinţia Senatului. Insă acest lucru ar jigni straşnic pe d. Cantacuzino şi pe cantacuzinişti, care îşi văd astfel situaţia lor pierdută. Sansele d-lui general Manu de a strînge pe „conservatorii puri" în jurul d-sale se măresc mereu. Noi îndrăznim să facem o propunere. Dacă vor un preşedinte energic, să aleagă pe d.... Ferechide.*

*

S'a fixat definitiv candidatura d lui Oldănescu la preşedinţia Senatului.

❑ **Eri consiliul superior disciplinar al magistraturei, compus din domnii consilieri ai casaţiei: Iulian, Javara şi Dobriceanu, şi d-nii membrii ai curţii de apel Oscar Nicolescu, Burada şi Porfiriu din Iaşi, a judecat pe d. Rugină, preşedinţele tribunalului de Roman, care a fost trimes în judecata consiliului de către ministrul de justiţie pentru că a tras la sorţi fără a fi competinte, judecătorul însărcinat cu prezidarea alegerilor de delegaţi din Roman. Procurorul general a cerut punerea în disponibilitate a d-lui Rugină, ceia ce consiliul disciplinar a admis, punindu-l în disponibilitate pe 2 ani. Credem a şti că în urma acestei pedepse nedrepte excesiv de severe, d. Rugină va demisiona.**

❑ In curînd va avea loc la Teatrul Naţional un mare concert de muzică de cameră, dat de către Quartetul Teodorini.

❑ **Din Bucureşti ne vine ştirea că d. Greceanu, alesul Iaşului, îşi va da demisia din deputăţie, pentru a fi numit ministru plenipotenţiar la... Madrid, Tot s'a dus d Greceanu în Egipt şi i place clima caldă. Iată, în sfîrşit, o numire, singura numire pe care a nimerit-o guvernul Carp!**

❑ **Cine scrie?** *Ziarul grecenist local sub forma de a lua apărarea d-lui dr. Gh. Bogdan, de potlogăriile electorale făcute cu prilejul alegerei de senator la Universitate, în loc de a zice ceva în apărarea rectorului nedemn, începe a înjura surugieşte pe liberali, care ar fi inspirat ei articulele din „Opinia", cum şi pe prietenul nostru d. Ghibănescu, reeditînd tot vocabularul ce de ani îl întrebuinţează contra d-sale.*

Cine scrie, întrebăm noi, asemenea inepţii? Nu ocolind faptul creda presa grecenistă că va spăla ruşinea ce a aruncat asupra Universităţii Ieşene un rector nedemn ca d. dr. Gh. Bogdan. Nu se putea ca cel mai pedant profesor şi cel mai arivist om să nu feştelească cea mai înaltă instituţie culturală, care e podoaba Iaşilor, ridicat acolo prin tradare, servilism către d. Haret, şi lingusire către colegi.

Faptul nedemn săvîrşit de d. Bogdan, de se va fi petrecut în altă ţară, unde oamenii au obraz mai subţire, nu tureatcă ca la noi ar fi avut ca urmare imediată demitere din rectorat, căci numai aşa se curăţă societatea de tipuri imunde. Va trebui să se ştie în toată lumea, că la Universităţile noastre s'a pus moralul mai jos ca la colegiul al 3-lea şi că profesorii ei în de ei au aceleaşi apucături şi sfăruelile ca cei mai ordinari alegători.

In curînd vine chestia serbărilor jubilare, la care d. Bogdan ţine morţiş să le prezideze d-sa, nu în dorul de a arăta lumei savante cu ce a sporit în munca intelectuală Universitatea de Iaşi, ci pentru a avea prilej să i se lege de beregată cîteva decoraţii străine.

Iaşii întregi protestează cu energie şi cer că d. dr. Bogdan să se demită din rectorat, căci é nedemn a sta în capul unei aşa de înalte instituţii şi mai ales de a prezida serbările jubilare.

Profesorul Bogdan poate fi cît de jos şi imund; rectorul Universităţii de Iaşi trebue să fie o persoană demnă de sine şi de înalta instituţie şi în faţa şcoalei şi în faţa ţării.

Dacă Senatul ţării nu va fi la înălţimea sa de a invalida o aşa de ticăloasă alegere, apoi Iaşii îşi vor face datoria pînă la capăt.

❑ Prefectul de Romanaţi, vestitul Brabeţianu, e făcut responsabil de căderea d-lui Mărescu, candidatul junimist la colegiul I de Senat. D. Mărescu este un intim a d-lui Marghiloman şi s'a plîns ministrului de interne de „lipsa de energie" a prefectului care, după ce l'a făcut să cheltuiască peste 40.000 lei nu l'a susţinut în de ajuns pentru a face pe placul cantacuzinişilor locali. D. Mărescu a cerut d-lui Marghiloman înlocuirea prefectului Brabeţianu şi numirea sa ca prefect. Pe de altă parte opoziţia unită din Romanaţi va delega pe şefii celor două partide, actualii senatori, Demetrian şi Brătăşanu, pentru a se prezenta Regelui şi a se plînge de toate ticăloşiile electorale săvîrşite de prefect, care a primit postul acesta numai pentru a face pe agentul electoral al guvernului, locul său de la curtea de conturi fiind ţinut în suspensie de către guvern.

❑ De cîte-va zile s'a aciuat în Iaşi, adus de candidatul Găvănescu-Caţavencu, ovreiaşul Valeriu-Vexler, care face pe agentul electoral al celui dintâi. In schimbul promisiunei cetăţeniei, trepăduşul Vexler aleargă în dreapta şi în stînga ducînd ameninţările sau făgăduinţele candidatului guvernului.

Noi ştim foarte bine rolul ce l a avut altă-dată acest Valeriu, umbra lui Găvănescu *profesorul, afacerile* ce le făceau împreună. Dacă trepăduşului nu-i prieşte aerul de la Pomîrla, gîndească-se că aerul Iaşului îi poate fi cu totul vătămător.

L-am prevenit.

❑ Femeia Neti Serer din str, Crucei a fost astă noapte victima unui îndrăzneţ furt comis de către cunoscutul pungaş Lipa Gutman.

Acesta profitînd de lipsa numitei femei de acasă, s'a introdus într'o cameră prin spargerea unui geam, furînd dintr'un sipet suma de 120 lei.

Autorităţile fiind înştiinţate şi începînd cercetările au prins pe pungaş într'o cafenea din str. Anastase Panu.

❑ Cinematograful „Union" din sala coloseului Bragadiru, anunţă pentru astă-seară un program nou din cele mai frumoase care va dura până la 3 Martie.

In frumoasele vederi, din astă dată cinematografiate unei case renumite ne redă după natură „Canalul din Corint" Cavaleria germană trecînd Rinul e iarăşi un umor foarte interesant, urmat de 2 emoţionante drame: Nevasta saltimbancului şi Emigrantul. Apoi comediile: un pungaş genial; aparatul electric şi elevul actorului sunt din cele mai reuşite

Asuprea falsă, e un superb tablou dramatic-mişcător al casei Itala films din Torino.

Tablourile principale: La o serată familiară—Tineri logodiţi —Locotenentul amorezat—invitaţie la vals—Refuzul—Necazul locotenentului—Provocat—Pălmuit!—Alungat din casă—Ziua recrutărei Doi vechi duşmani—Gînduri de persecuţie—Invitaţia logodnicei—Cererea de permisiune—Locotenentul se răsbună—Obligat a sta la cazarmă — Un sfat al caporalului—Eşit fără permisie—Inspecţia nocturnă—O constatare primejdiaasă—Căderea fatală—Invinovăţit de lovirea superiorului—Condamnat la împuşcare—Remuşcare—Sosit la timp—Reabilitat—In braţele iubitei.

❑ **Judiciare.**—Astăzi urma să se judece procesul intentat de d. Th. Negruzzi, Firmei Leonida din Bucureşti, însă din cauza lipsei de judecători, care sunt delegaţi la Curţile cu juraţi, s'a amînat.

— La 18 Martie se va judeca procesul dintre Dimitrie I. Milas, din Bucureşti cu Panaiote Violatos din Brăila pentru contestaţie la o perimare, afacere venită înaintea Curţii fiind casă.

Din partea d-lui Milas vor pleda d-nii Take Ionescu şi Matei Cantacuzino, iar pentru d. Violatos, d-nii Bădăreu, Dutrie Alexandrescu, V. Sculy şi Monteferato.

— La 14 Martie se va judeca apelul făcut de Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice şi Administraţia Casei Şcoalelor contra sentinţei s. I No. 99—910, în cauză cu Alice Nanu şi Vera Muzicescu, pentru bani.

❑ Inspectorul Financiar Petrescu care a fost adus de la Bucureşti pentru a verifica gestiunea foastei administraţii de la Epitropia Sf. Spiridon terminînd verificarea scriptelor, a trecut la verificarea cheltuelilor zilnice a Intendenţilor, controlînd în piaţă costul fiecărui articol de băcănie.

Nu înţelegem rostul soldatului de gendarmi pedeştri Stratin Gr. care secondează pe d. inspector financiar în controlul Intendenţilor de pe la spitale, căutînd furnizorii pentru a dovedi ce?—că sunt mai eftine articolele procurate de cît cum sunt trecute în conturile de nutriment.

❑ **Universitare.**—Astă-zi au avut loc la seminarul pedagodic universitar, discuţiile lecţiilor de probă ţinute de d. practicant V. Todicescu, la geografie, cu elevii clasei a 3-a şi de d. Gr. Babencu, la franceză şi istorie cu aceeaşi clasă.

— Cursul de Astronomie va reîncepe Joi, orele 5 d. a. şi va fi continuat de d. profesor P. Culianu, Marţia şi Joia de la 4—6 şi 10—11 dimineaţa.

— D. I. Petrovici şi-a suspendat pentru 2 zile cursurile cu studenţii dela filosofie.

❑ Comisiunea de disciplină a institutorilor şi învăţătorilor, compusă din d-nii: Porfiriu, C. Buzdugan, V. Cernătescu şi d-rii M. Manicatide şi Demetriade va judeca în ziua de 20 Martie, orele 10 dimineaţă, procesul preotului V. Diaconescu, dela şcoala de băeţi No. 2 din Tg. Ocana.

❑ Rochia-pantalon (la jupe-culotte) ultima creaţiune a modei pariziane care provoacă pretutindenea dezaprobări şi pasionate comentarii, ne-o redă „Pathé Journal" de mîne Joi, într'una din rubricele sale însufleţite.

Mîne Joi începe noul program cinematografic în sala Sidoli, cuprinzînd între altele: Premiul virtuţii, o elegantă comedie jucată de maiştrii scenelor franceze—Romola, după romanul cu aceleaşi nume, datorit celebrei scriitoare engleze, d-ra Eliot—Chrisantemele, creşterea, cultivarea şi diferitele specii ale sublimei flori—Intăia tîlhărie a lui Tampila este o comedie de peripeţii foarte hazlii, jucată de artişti italiani. Cel mai nou număr din Pathé Journal mai cuprinde între altele: Incendiul din Havre, 80 vagoane cu mărfuri prefăcute în cenuşe, 7 milioane pagube — Regele Serbiei la Roma—Vijelia din Palermo (Italia) deslănţuită pe coastele mărei etc. etc.

Programul nou de mîne Joi (Sala Sidoli) cuprinde apoi multe piese teatrale, scene comice, sportive, instructive, etc. etc. etc.

❑ Un comitet compus din foşti elevi ai regretatului prof. dr. Ludwig Russ s'a constituit zilele acestea şi apelează la toată lumea spre a le da concursul bănesc necesar în scopul, ridicării unui bust regretatului defunct.

Toate sumele, pe cari subscriitorii vor să le aloce unui asemenea scop, sînt rugaţi a le trimete d-lui dr. Imerwol str. Alexandri No. 3, care are însărcinarea comitetului de a colecta întreaga subscripţie.

Avem tot dreptul să sperăm, că o faptă atît de lăudabilă va fi încurajată de toată lumea.

❑ *Astă seară, Miercuri, va avea loc în sala teatrului Sidoli a doua şi ultima reprezentaţie a trupei* Al. B. Leonescu *cu concursul d-rei* **Francesca Rosan**, *care susţine rolul principal în piesa* Blanchette *—Brănduşa—care a avut un enorm succes pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti.*

In rolul Blanchettei, *d-ra Rozan are o emoţionantă creaţiune de ingenuă dramatică.*

Ultima oră

Bucureşti 2 Martie

Mutările ofiţerilor

Bucureşti.—Ministerul de Răsboi a hotărît ca mutările de ofiţeri provenite de pe urma vacanţelor să se facă odată pe Iună. In prima zi a fiecărei luni se va întruni o comisiune de 5 generali sau coloneli, care va hotărî asupra cererilor de mutare făcute pe cale erarhică.

Această comisiune va fi compusă de ministrul de război în ziua în care va funcţiona.

Nu se vor lua în seamă de cît cererile făcute pe cale erarhică.

Schimb de telegrame

Bucureşti. — D. Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat a primit eri o telegramă din partea d-lui Alexiu de la Brăila.

„Am bucuria să vă anunţ reuşita mea la balotajul de azi, datorită în bună parte sprijinului călduros şi sineer al prietenilor conserv. democraţi."

La această telegramă d. Take Ionescu a răspuns tot telegrafic:

„Te felicit foarte călduros pentru victoria de azi. Sînt fericit că partizanii noştri şi-au făcut datoria cu sinceritatea caracteristică acelor convinşi.

Opţiuni parlamentare

Bucureşti.—In urma dorinţei ce şi-a exprimat suveranul, guvernul a decis, ca toţi aleşii guvernamentali din Capitată, cari au fost aleşi în provincie să opteze pentru scaunele din Capitală. In modul acesta la colegiul I de Cameră vom avea 4 alegeri parţiale la Brăila, Buzeu, Muscel, Dîmboviţa.

Alegerile Comunale

T.-Măgurele.—Candidaţii de la alegerile comunale din T.-Măgurele sînt: din partea guvernului la col. I candidează: Ovid Burcă, dr. I. Manu, Carol Heberlig, G. Rozeanu, A. Predescu. La col. II Pandele Prefanovici, căp. Angelescu, Florea Calea, Al. Tulescu.

Opoziţia liberală a pus următoarea listă la col. I de Comună: C. D. Costovici, Al. Andreescu, Ion Ivanuş, A. Stoenescu, V. Vorvoreanu.

*

Botoşani. — Iată lista liberală pentru comună din Botoşani: M. D. Vasiliu, N. Enăşescu, Dr. Goilav, Ramiro, Savinescu, Gh. M. Demetriu, I. Kessim, N. Caimacan, D. Ursian. Pentru colegiul al II-lea: O. Lupaşcu, Dr. Capşa, N. Ionescu, Anton Manea, C. Arapu, Demostene Vizanti, Gh. Rusu.

*

Focşani. — Opoziţia cartelată nu va pune listă în alegerile comunale.

*

Roman.—Lista guvernamentală de la colegiul I pentru comună se compune din: T. Solomon, Matei Costache, Gr. Buicli, Dr. Mihai Burada, St. Breteanu, Gh. Gheorghiu.

Opoziţia cartelală a pus pentru col. I de comună următoarele candidaturi: Dr. Riegler, D. Stan, I. Brumă, I. Teohari, I. Agarici, Al. Delimarcu.

*

Huşi.—Lista guvernului pentru alegerile comunale: Iorgu Cociu, Chisacoff căp. P. Popescu, Ilie Rădoi, Ion Balan, C. Trofin. La col. II-lea St. Teodoru, Al. Ghica, Marius Iliescu, D. Ionescu, Romila. Opoziţia unită se abţine de la alegeri.

Ciuma în China

Charbin.—Eri s'a găsit o stradă întreagă plină de cadavre de chineji. In spitale nu se semnalează nici un deces.

Contrar ştirilor date de ziare, că ciuma se răspîndeşte prin ciorile care se adună în vecinătatea caselor ciumate, analizele bacteriologice făcute ciorilor au dovedit că ele nu au microbul ciumei.

Balotajul de la Prahova

Bucureşti.—La Balotajul de mîne de la colegiul II de Senat de Prahova d. Christu Negoescu şi-a retras candidatura în favoarea d-lui Demetrescu-Agraru care va fi singurul candidat al opoziţiei unite.

Proectul de mesaj

Bucureşti.—In primul consiliu de miniştri ce se va ţine săptămîna aceasta se va redacta proectul de mesaj. In acest proect se vor cuprinde toate reformele anunţate de d. Carp. Imediat după deschiderea corpurilor legiuitoare şi constituirea biurourilor, guvernul va depune toate proectele de legi financiare în legătură cu bugetul.

Deschiderea Corpurilor Legiuitoare

Bucureşti. — Deschiderea corpurilor legiuitoare se va face în ziua de 7 Martie. In această zi la orele 10 dim. se va oficea un Te-Deum la Mitropolie, la care vor asista: Miniştrii, senatorii, deputaţii, consilierii de la Inalta Curte, de la Curtea de Apel, judecătorii de la Tribunal, autorităţile administrative şi militare, etc.

La orele 11 jum. toţi deputaţii şi senatorii se vor aduna în sala de şedinţe de la Cameră, unde va veni la 12 Suveranul însoţit de principele moştenitor şi va ceti mesajul de deschidere.

Sala Teatrului Sidoli

MERCURI 2 MARTIE 1911

A doua reprezentaţie organizată de d-şoara **Francesca Rosan** *cu piesa în 3 acte:*

BLANCHETTE

Inceputul la 9 ore seara.

EPITROPIA PAROHIEI GOLIA
— DIN IAŞI —

PUBLICAŢIE

La 17 Martie a. c. urmînd a se vinde prin licitaţie publică un loc viran al bisericei filiale Vovidenia, din stradela „Vovidenia", doritorii sunt rugaţi a se presenta în aratata zi la oarele 10 a. m. în Cancelaria Epitropiei Golia (în curtea Bisericei Golia), spre a lua parte la această licitaţie.

Garanţia va fi de 145 lei.

Condiţiunele licitaţiei se pot vedea în fie care zi de lucru de la oarele 3—5 p. m. în Cancelarea Epitropiei.

No. 17
Iaşi 1911, Martie 1

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual şi franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacţia acestui ziar.

Se caută de cumpărat O VIE cu viţă americană. A se adresa la ziar sub iniţialele **C. D. C.**

Se caută Elevi pentru învăţătură la Tipografia H. Goldner.

Important pentru doamne!

Fac cunoscut că am deschis **un depozit permanent de**

COZI DE PĂR NATURAL

cu preţuri *extrem de avantjoase* care desfid ori-ce concurenţă.

La cereri se expediază şi în provincie contra ramburs.

Maer Bachman
str. Crucei 33.

Lumina poporului

TRIUMFUL IAŞULUI

Tineri, bătrîni, doamne, domnişoare cînd se află în grele cumpene, aleargă

cu toţii la cărturărese, să le prezică interesele şi acele cărturărese, ne mai putînd trăi cu vechea lor ocupaţie. se fac de la sine cărturărese şi culeg lauri pe socoteala poporului şi bietul popor e dus pe căi rătăcite de ele, prezicîndu-le palavre şi năzdrăvănii din buzunarul lor fără a fi controlate.

POPORUL deci trebuie luminat. A sosit în Iaşi, ştiinţa horoscopului, marelui astronom, Semi regele ştiinţilor şi profesor ale tuturor prezicătorilor şi ghicitorilor, care a descoperit şi pe criminala otrăvitoare din Bucureşti Elena Ştefănescu, care şi-a otrăvit bărbatul dimpreună cu un altul. Toate acestea fiind publicate în ziarul „Dimineaţa" cu data de 17 Septembrie 1908. Cereţi-mi publicaţiile spre convingere. Rog vizitaţi-mă de la oarele 8 a, m.—9 seara.—Strada Procopie No. 11, a doua stradă la stînga de la Spitalul Sf. Spiridon. In faţa institutului de Anatomie.—Ştiinţa este inimitabilă.

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
Nas, Gît şi Urechi
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67, Str. Golia 67.
(casele Camerei de comerţ)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER — Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO — Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome

și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

—RUSCIUC—

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

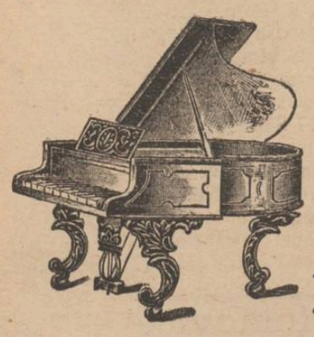

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1246—Vineri 4 Martie 1911

In ajunul parlamentului

Puţine zile ne mai despart de deschiderea parlamentului. Şirul luptelor electorale se închee Marţi, după ce au fost începute Miercuri. Alegerile generale de data aceasta au fost nişte lungi săptămîni ale patimilor. Ţara a pătimit de la banditismul guvernului, căci s'a atentat, ca la drumul mare, contra tuturor bunurilor morale şi materiale ale ţării. Din urne au ieşit în mare majoritate candidaţii guvernului şi au fost judeţe întregi, unde listele guvernului n'au dat greş, ca Dorohoi, Vaslui, Fălciu, Bacău, Neamţ, R. Sarat, Ialomiţa, Teleorman, Muscel, Ilfov, judeţe cari vor bine merita de la d. Carp, nu atîta prin tăria organizaţiilor lor, cît prin ticăloşenia noastră şi alor noştri. Chiar în aceste judeţe guvernul a strîns şurubul aşa fel că departe de a se folosi de slăbiciunile opoziţiei a terorizat şi violentat conştiinţa cetăţenilor. Şi tipul ni-l dă Vasluiul. Acolo şeful guvernului fiind candidat, a pus la dispoziţia alegătorilor ori ce slujbă şi orice sumă şi răzeşimea Vasluiului a stricat toate socotelele, căci şi-a socotit numai pentru sine, nu şi pentru partide. Şi aşa pretutindeni.

Cît despre celelalte 20 judeţe, unde opoziţia a luat cîte un scaun, două, începînd cu Suceava, care a luat 6 din 8, Romanul care a luat iarăşi 6 din 9; în toate aceste judeţe, guvernul a operat ca în codrul Vlăsiei, şi recordul îl ţine Romanul, unde prefectul Toni Arion şi-a făcut de cap. Fără de legile actualului regim sînt aşa de mari şi aşa de multe, că parlamentul se va izbi de la prima dată de răspunderea morală faţă cu ţara.

Partidul care a cîntat veşnic *asanarea moravurilor* a asasinat moravurile electorale ale ţării; guvernul d-lui Carp a contrazis doctrinei şi s'a făcut calăul neamului. Parlamentul eşit de astă dată e lipsit de baza morală, căci a eşit prin fraudă, prin conrupere, prin teroare. Inainte de a procede la orice lucrare parlamentară, el va trebui să-şi valideze titlurile sale, şi nu ştiu, zeu, cum va ieşi din acest impas. Drept ori ce titlu politic se va aduce ca dovadă: banii, jandarmul, bîtele, suveicile, cu care s'au operat la alegeri; apoi vor veni tînguirile înmiite ale ţării, şi fie care deputat, fie care judeţ va avea de răspuns la potlogăriile electorale făptuite.

Nu ne facem iluzii; cu sistemul actual de validare se va strecura armasarul şi se va trece cămila prin urechea acului. Nelegiuirea va fi luată drept mare ispravă, vioiciune, îndrăzneală. Se vor produce alte serii de dovezi smulse prin violenţă de la alte grupe de alegători, simbriaşi politici, că bătăi n'au fost, sechestrări nu s'au făcut, cumpărări de voturi nu s'au înfăptuit, jandarmii n'au terorizat lumea, şi că alegătorii au venit cîntînd, doinind şi horînd la vot, ca la scrînciob, şi că in lăute şi cobze ţara a chefuit de marea şi adînca bucurie că Măria Sa a înzestrat'o cu un guvern Carp.

Dar dacă corb la corb nu-şi scoate ochii, ţara va face veşnic răspunzător guvernul d-lui Carp, ca cel mai nelegiuit guvern ce l'a avut dinsa în lunga şi glorioasa domnie a Măriei Sale.

Oare nu e d. Carp omul care a formulat o întreagă doctrină politică în *Regele* şi *Dorobanţul*? In lupta pentru cucerirea Plevnei externe, d. Carp a pus formula aceasta, că victoria se datoreşte faptului că am avut Dorobanţii la Griviţa şi pe un Hohenzollern ca domn; în luptele însă pentru cucerirea Plevnei interne d. Carp a schimbat formula în *Regele şi Jandarmul*.

Regele i a dat decretul de guvern şi prin jandarm a smuls votul de la cetăţeni. Dar asta e dezicerea ori cărui principiu constituţional, căci dacă parlamentul Romîniei e chemat a pluti în totdeauna în toate mărşăviile unui sistem politic, ţara are datoria sfîntă de a spulbera această maşină nouă mincinoasă, care în loc de a fi expresiunea vie şi reală a unei ţări libere şi stăpîne pe soarta ei, e parodia unei voinţi autocrate, care cu decretul şi cu banul face ce vrea.

Parlamentul d lui Carp sufere de un rău capital. Format din transfugi şi neofiţi, din afinaţi şi camatari politici, este emanaţiunea nu a voinţei ţării, ci a unui guvern nepopular, fără bază în ţară, şi izvorît din înalta voinţă a Coroanei. Ţara a fost silită să zică *amin* la toate cele făptuite sus în broasca ţării, căci pe cîţi n'a snopit în bătăi jandarmul şi poliţia, care n'au vrut să zică de odată *amin*.

Şi acum parlamentul poate păşi la lucru, dar cu conştiinţa patată de cel mai păcătos sistem electoral, din care a eşit. Şi cum zicala străbună zice că tot ce se urzeşte rău sfîrşeşte rău, aşa şi parlamentul d-lui Carp, va sfîrşi rău, căci a eşit din urgie şi teroare.

* * *

PAMFLETE POLITICE

EU ŞI KRUPENSKI

Votaţi pe Carp, pe Filipescu, —
O! Domnii mei, nu mă 'ntristez;
Dar eu pe Nicuşor Krupenski
De-apururea o să 'l votez.

Să şi dea Brătianu şi cu Take
Oricum şi-ori cît vor vrea cu cotul,
Eu ştiu atîta: lui Krupenski
Şi azi şi mîini o să-i dau votul.

Căci eu, în Nicuşor Krupenski
Văd omul sfînt al datoriei,
Şi îmi întruchipez într 'însul
Nădejdea, fala Romîniei.

Nu rîdeţi, domnilor, de dînsul,
Căci e băiat gentil, levent, —
Şi de calibrul lui sunt încă
Suficienţi în parlament.

Nu rîdeţi, domnilor, de dînsul, —
O! vă conjur pe Dumnezeu! —
Căci mă tentaţi la urma urmei
Şi mă siliţi... să rîd şi eu.

MARIUS

Guvern nou—guvern mort

Sînt două luni de cînd, din graţia Suveranului, d. P. P. Carp a ajuns în fruntea bucatelor acestei ţări. Zic în fruntea bucatelor pentru că deşi chiar de la început s'a simţit guvernul, totuşi nu s'a văzut până acum de cît maşina de împărţit slujbe, sinecure burse, bani, bani... pentru alegeri.

In această rodnică *activitate* economico-financiară *se rezumă toată activitatea iniţială a guvernului Carp, care ca un alt Lăpuşneanu zicea: dacă nu mă vor alegătorii, îi vreau eu pe dînşii. Şi maşina „plagiatorului“ Carp s'a realizat. Alegătorii nu l-au vrut. Nevoinţa aceasta dînşii şi-au manifestat-o categoric prin marele număr de voturi date opoziţiei — un număr de voturi aproape egal cu acela obţinut de partidul guvernului, — prin marele număr de opozanţi trimişi în parlamentul ţării. Cu toate acestea d. Carp a reuşit să-şi facă o majoritate parlamentară.* Cum *a reuşit o altă socoteală, dar a reuşit. Şi a reuşit, tocmai din cauza* rodnicei *activităţi economico-financiare în care guvernul şi a consumat* toată *energia, şi-a pus* toate *speranţele.*

Guvernului d-lui Carp — dacă privim lucrurile unilateral, aşa cum le priveşte presa conservatoare — a reuşit în alegeri. Totuşi ne întrebăm: cum iese din aceste alegeri guvernul? Iese el întărit, sau macar aşa cum a venit la cîrma ţării sub raportul prestigiului şi a energiei morale?

Incontestabil că nu. Arătaţi-mi un singur om cinstit în ţara romînească, care — chiar de va fi avut oare care simpatii la început pentru guvernul acesta — îi mai păstrează astă-zi în sufletul său un singur colţişor de sentimente curate înălţătoare. Un asemenea om nu se găseste astă-zi. De la Dorohoi până la Severin, guvenul n'a putut de cît să dezlănţue patimile cele mai turbate, să aţîţe urile cele mai înfricoşătoare să-şi atragă dispreţul general al tuturora.

Şi e lucru natural — ca aceste patimi, aceste uri, acest dispreţ enorm să se îndrepte în contra guvernului, care le-a provocat. Curentul general în ţară condamnă la moarte. Tribunalul cel mai imparţial şi mai energic — cetăţenimea romînă — va şti să arăte d lui Carp şi a lor săi, că locul lor nu e la cîrma ţării. Guvernul conservator este un guvern nou dar mort. El abia a putut respira, şi a şi reposat, pentru a se cufunda în eternitatea timpurilor din care nici amintirea ruşinoasă a păcatelor sale nu-l vor mai scoate la lumină.

Idem

Candidaţii opoziţiei la alegerile comunale

COLEGIUL I DE COMUNĂ

— 6 MARTIE —

1) A. A. Badareu
2) C. B. Pennescu
3) G. Lascar
4) G. Săndulescu
5) N. Cananău
6) At. At. Gheorghiu
7) St. Negruţi
8) C. Crupenschi
9) G. G. Mârzescu
10) C. Stere

Curajul d-lui Bogdan

Domnul Gheorghe Bogdan a început să prindă oleacă de curaj, şi prin „Evenimentul“ de aseară, în două articole, ce e drept blinde, ridică imitaţia de cap pe care o poartă pe distinşii săi umeri, — şi vorbeşte.

Distinsul manechin caută, printr'o curioasă ingenioziitate, să scape din încurcătura în care s'a băgat, să prefacă în apă limpede mocirla în care se scaldă, în sfîrşit, se trudeşte ca o muscă idioată să fugă din reţeaua unui paianjen, unde o întîmplare nenorocoasă a aruncat-o.

In primul articol, d. Bogdan pune tămîie peste cărbunii aprinşi şi cadelniţează pe domnul Xenopol. Faptul este extrem de îmbucurător, şi d. Bogdan, trebue să recunoaştem, a avut un moment, un singur moment de luciditate. In templul sfînt al Universităţii din Iaşi, d. A. D. Xenopol este un venerabil preot; iar d. Bogdan un minuscul paraclisier. Deci, faptul că d-sa a luat cădelniţa şi face cuvenite închinăciuni faţă de preot, nici nu ne miră, şi nici nu e surprinzător. Aşa se cuvine să fie un om, care ştie ce este modestia şi care îşi cunoaşte vîrful nasului, sau mai bine zis lipsa de vîrf a nasului.

In articolul al doilea, d. Gheorghe Bogdan îndrăzneşte să comenteze manifestul electoral al domnului A. D. Xenopol. Iată însă o îndrăzneaţă încercare, care nu va avea toţi sorţii de a se menţine. Manifestul electoral al d-lui A. D. Xenopol e o strălucită pagină de demnitate, o penibilă execuţie a nechematului din fruntea Universităţii. Faţă de „învinsul“ A. D. Xenopol d. Gh Bogdan este linguşitor; faţă de manifest, acelaş individ e curagios.

Degeaba, d-le Bogdan, calificativul de „necinstit“ rămîne strîns legat de numele d tale. Incercarea de a te descotorosi de el e zădarnică. Nu se va putea vorbi de actualul rector al Universităţii, fără a ne aduce aminte, că în el se întruchipează necinstea. Iaca aşa, d-le Bogdan, în ciudă!

Dar să nu crezi c'am isprăvit.

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

„Un om“. Ziarul „spectatorilor high-life“ din localitate publică pe pagina a doua un articol, din care se poate deduce că d. I. V. Praja, „alesul“ ţărănimei din judeţul Iaşi, este, într'adevăr, om O coloană de ziar întreagă, plină de argumente, desfăşoară un ziarist, nu ca să probeze o imposibilitate ci ca să probeze un lucru care, la urma urmei, nu avea nevoe să fie probat.

Dar i auziţi ce spune ziarul în chestie: „guvernul a *„indicat“* şi alegătorii au votat. etc“. D'apoi bine cine spune oare că guvernul n'a „indicat“ alegătorilor pe cine să voteze? Cine a spus altceva? Nu scriem noi oare de mai bine de o lună aceste lucruri? Dar să reamintim ceia ce s'a petrecut în ziua cînd s'a făcut alegerea unui deputat la colegiul III. Ţăranii care erau cunoscuţi ca partizanii d-lui Stere au fost opriţi de cordoanele de jandarmi, ale banditului Corjescu, pe la bariere.

Ceilalţi au fost aduşi sub excortă la localul de vot. Mulţi au petrecut noaptea, sub comanda diferiţilor agenţi electorali, pe la crîşme, iar a doua zi s'au dus beţi de-au votat. Şi iaca aşa a „indicat“ guvernul pe cine să voteze ţăranii.

Din acest incident, „Evenimentul“ deduce că d Praja este un... om. Dar ce fel de om? Apoi probabil că d. Praja a fost „indicat“ de guvern să se facă om, căci altfel rămînea ceia ce este. Şi dacă nu reuşea să se facă om acum, cînd partidul din care face parte este la putere, cînd ar mai fi ajuns să fie ceia ce este?

Rezumat: d. Praja este om! Şi noi care credeam că este altceva.

OAMENI ŞI LUCRURI

Autorul Salomeei

Astăzi cînd pe afişul teatral se anunţă „Salomeea“ de-a pururi glorioasa eroină a lui Oscar Wilde, credem interesant a reproduce cîteva *cugetări* ale paradoxalului şi marelui scriitor englez, despre a cărui soartă nefericită s'a vorbit atît de mult în vremea din urmă, cînd s'a înplinit deceniul morţii lui—întîmplată în cele mai deplorabile condiţiuni.

„Cea dintăiu datorie în viaţă este să fii pe cît se poate—artist. A doua datorie nimeni n'a descoperit o încă.

—„Dacă săracii n'ar fi atît de sluţi, atunci problema sărăciei ar găsi lesne o soluţiune.

— Cine face deosebire între timp şi suflet, nu posedă nici unul nici altul.

— O floare ireproşabilă atîrnată de încheietoare e singurul lucru care leagă arta de natură!

— Religiunile mor, îndată ce se dovedeşte adevărul lor. Ştiinţa este arhiva religiunilor moarte.

— Plictiseală însămnează seriozitatea ajunsă la majorat.

— Pentru plăcere se cuvine să trăim Nimic nu îmbătrîneşte atît de mult ca norocul.

— Numai cine nu şi plăteşte datoriile, are speranţa că va urma să trăiască în amintirea neguţitorilor.

— Timpul este o risipă de bani.

— Hărnicia ette rădăcina ori cării uriţenii.

A fi precoce însămnează a fi desăvîrşit.

— Ori-ce prejudecată asupra întrebării ce este bun şi ce este rău în purtarea cuiva, arată o înapoiare intelectuală.

— Bătrînii cred toate; adulţii se îndoiesc de toate; tinerii ştiu toate.

— Cele două părţi slabe ale epocei noastre sunt—lipsa de principii şi lipsa de fizionomie.

— La o femee foarte încîntătoare sexul este o provocare, nu un scut de apărare.

— Intrebările nu sunt nici odată indiscrete. Răspunsurile cîte odată.

— Femeile posedă un instinct minunat. Ele descopăr ori-ce, afară de ceea ce le stă foarte aproape.

— Bunacuviinţa este, la urma urmei, purtarea faţă de persoanele nesimpatice.

— Jertfirea de sine ar trebui interzisă pe cale poliţienească. Ea are o influenţă cu totul demoralizatoare asupra oamenilor pentru cari ne jertfim.

— In chestiuni de mare însemnătate stilul este esenţialul,—nu corectitudinea.

— Cine nu se însoară, rămîne expus unui necontenit examen public.

— Numai maeştrii stilului reuşesc să fie obscuri.

— Timpurile trăiesc în istorie prin anachronismele lor.

— Cine nu e o operă de artă, să poarte îmbrăcăminte de artă.

— Mai bine de jumatate din cultura modernă e făcută din cărţile cari n'ar trebui cetite.“

Rodion

Apogeul şi sfîrşitul lui A. C. CUZA

Sub acest titlu — Alexander Cuza's Glück und Ende — Czernowitzer Tagblatt, *de la 3 Martie st. n, publică următorul articol de fond, pe care-l dăm în traducere cetitorilor noştri:*

Demascarea profesorului universitar Cuza, care ca politician joacă un rol mai mult gălăgios de cît lăudabil, a stîrnit o imensă senzaţie. Cuza fusese numit acum 10 ani profesor de Economie Politică la Universitatea de Iaşi, pe baza unei preţioase lucrări: *Despre Poporaţie*, care a fost premiată de Academia Romînă. In noua sa poziţiune, pe care d. Cuza şi-a creat o graţie acestei lucrări, el începu să joace un rol însemnat în viaţa publică; şi pentru ca să parvie mai lesne îşi alese *antisemitizmul* ca fiind un mijloc cu deosebire plăcut publicului romînesc. Şi tocmai acum — după ce a fost ales împreună cu Iorga ca şef al partidului antisemit, chiar în ajunul campaniei electorale, cînd Cuza pentru *a cuceri ţara întreagă*, candidează în două zeci de districte şi în diferite colegii — tocmai acum se aduce la cunoştinţa publicului monstruoasa descoperire: că opera d-lui Cuza, aceia care i-a adus premiul, catedra şi situaţia politică, este *un plagiat ordinar şi grosolan*; căci este copiată *cuvînt cu cuvînt* din diferiţi autori germani, francezi, italieni, englezi şi americani. D. Cuza nu cunoaşte decît patru limbi străine (autorul articolului se înşală, d. Cuza nu cunoaşte toate aceste limbi); dacă ar cunoaşte limba japoneză, ar fi pus la contribuţie şi autori japonezi.

Acela, care a făcut această descoperire surprinzătoare este un tînăr scriitor, advocatul Emanuel Socor. Din cartea sa: *O ruşine universitară.—Plagiatul d-lui A. C. Cuza* rezultă, că plagiatul este foarte original, dacă se poate zice aşa.

In cartea sa Cuza îşi propune să trateze două chestiuni: mai întăi să descrie *istoricul chestiunii populaţiei* începînd cu epoca, pe care a fixat-o *Malthus*, după care să explice în ce mod a fost tratată chestiunea aceasta de către toţi marii filosofi, economişti, naturalişti pînă astăzi. In al doilea loc trebue să deducă concluziile corespunzătoare şi să arate concepţia sa proprie asupra chestiunii. In ce priveşte coprinsul părţii întîia nu poate fi vorba de originalitate, de oarece redă părerea altora şi nu pe a sa. In partea a doua d. Cuza *nu este obligat* să fie original, de oarece nu i stă prin putinţă şi nimeni nu i-ar fi cerut tocmai d-sale să rezolve o chestiune, pe care n'au putut-o rezolvi Everett, Ricardo, Marx, Spencer, Robert von Mohl, Gustav von Rümelin etc. Cel mult s'ar fi putut *asocia* la părerile unuia dintre aceşti autori, sau să le respingă pe toate cu simpla declaraţie, că (cum este şi cazul) chestiunea este încă nerezolvită, iar dezlegarea ei rămîne să se facă de către filosofi, economişti, oameni politici.

D. Cuza însă nu s'a mulţumit cu un rol atît de modest. Cu o simplicitate, care a impus Academicianilor romîni, d. Cuza declară că *este umilitor pentru biata omenire*, că nici un învăţat nu poate rezolvi chestia, şi acesta e motivul care-l îndeamnă să privească lucrul dintr'un *alt punct de vedere şi să dea ştiinţii o direcţiune nouă.*“ Era natural, ca Academia romînă să se extazieze în faţa acestui geniu romînesc, care a întrecut pe toate geniile europene şi americane.

D. Socor însă arată două lucruri: întăi, că *prima parte*, aceia în care se expune istoria literaturii asupra chestiunii populaţiei, este copiată *cuvînt cu cuvînt* din *Robert von Mohl, G. von Rümelin, J. B. Say, Charle Darwin, Molinari, Sismondi, Fr. List, Spencer, Tchernychewsky, Marx, Achille Loria, Fr. S. Nitti.* Aceasta înseamnă, că d. Cuza, care aspira la o catedră universitară, pe care o şi ocupă de 10 ani, *nu este în stare să facă nici măcar o expunere proprie şi personală* a ideilor altora, aşa că el copiază cuvînt cu cuvînt expunerile altora.

Al doilea: şi cînd d. Cuza e în aşa raporturi cu „predecesorii“ săi cînd e vorba de redarea istoricului populaţiei, ce să mai zicem despre *soluţia* chestiunii, pe care el o expune ca fiind *a sa proprie*? D. Cuza lămureşte teoriile sale cu cari vrea să dezlege chestiuni seculare, pe cari toţi specialiştii europeni le-au încurcat cu *o idee proprie* şi anume:

Că teoria lui Malthus asupra creşterii populaţiei în progresie geometrică şi a mijloacelor de existenţă în progresie

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APA DE GURĂ

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.

Reprezentanți: Sam. Löhl, București.

aritmetică este adevărată în fondul ei, dar greșită în formă, pentru că de fapt, populația are numai tendința de a se înmulți așa, fără ca în realitate să sporească, fiind-că este împiedecată de mijloacele de existență cari sunt limitate, de spațiu și de lupta dintre factorii economici. D. Cuza dă aceasa ca o *descoperire proprie;* și din ea deduce concluzii tot așa de *originale:* Orice politică a populației trebue să urmărească sporirea constantă a capacității ei de dezvoltare: populația nu poate și nu trebue să fie nici încurajată nici împiedecată în creșterea ei, ea se înmulțește pănă la limitele din urmă ale dezvoltărei ei. O țară sau o localitate nu poate avea mai mulți oameni, de cît poate hrăni.

Și după ce susține aceasta d. Cuza vine cu ultima „*sa*" concluzie; că economia politică nu este știința avuției, ci știința populației; căci totul se învîrtește în jurul ei, bogăția se produce pentru populație.

Acestea sînt, în scurt, descoperirile d-lui Cuza, pe care d-sa le descrie așa: „această lege a populației *formulată de noi* ne permite nu numai să pricepem mai bine fenomenele economice și sociale, ea ne servește tocmai de aceia la stabilirea teoriei pe baze mai solide de adevăr". „Dar în afară de punctul de vedere curat științific (s'a văzut cît de curat...) *opera noastră* are prin tendințele ei o însemnătate încă și mai mare, ea caută să *rezolve* o controversă seculară și al doilea loc să dea acestei științe o *direcțiune nouă*, sistematizînd o după un alt principiu de cît cel admis pănă acuma".

Natural, că nu-i era greu d-lui Socor să arate, că *toate* aceste „descoperiri" ale d-lui Cuza sînt „împrumutate" din Mohl, Nitti, Loria, Everet, Pellegrino Rossi, Maurice Block, Luigi Cossa și.. G. Cohn. Este interesant, că printre aceia pe cari i-a furat d. Cuza sînt atît de mulți evrei (Marx, Loria, Block, pănă și un Cohn!)

Aceasta mărește partea ridicolă a chestiei. D. Cuza este mai ales un *antisemit setos de sînge*, în ura sa contra evreilor nu admite nici o excepție, nici pe cei botezați și nici pe aceia, cari mai au o picătură de sînge evreiesc rămasă din moși strămoși. In privința aceasta dînsul se aseamănă cu austriacul *Vergani*. Dar Vergani, după cît ne aminteam a încercat numai ca *scriitor original de impresii de călătorie*, cînd i s-a întîmplat nenorocirea să fie dovedit, că a copiat pagine întregi din descriile de călătorie ale altora. Insă nici Vergani n'a avut curajul să apară drept corifeu științific de și numai modest nu era. Aceasta i-a fost rezervat d-lui Cuza. In Parlamentul vienez d. Bielohlawek a spus odată: lăsați-mă în pace cu cărțile. Astea sînt totdeauna copiate de un evreu după altul. Vorba aceasta a spus-o cam de vre-o 10 ani, pe vremea în care un prieten de idei, d. Cuza, și-a copiat cartea sa după mai mulți evrei.

Afacerea are însă încă o latură tot atît de hazlie: de cîți-va ani d. Cuza duce o cruciadă modernă în contra oricării influențe straine literare sau științifice. In acest scop a publicat o carte, a purtat polemice, și chestia a ajuns la un proces care și astă-zi e în curs de judecată. Astea însă nu l-au împiedecat pe d. Cuza să copieze de la fiecare și în adevăr — cum zice d. Socor — plagiatul este într'un chip atît de *talmudic* rafinat, încît foarte greu poate fi descoperit.

Afacerea mai e senzațională și din alte motive: Cuza nu este novice în viața publică; el și-a început activitatea acum 25 de ani în revista *Contemporanul*, care avea specialitatea să *descopere plagiatele*, ce mișunau pe atunci în publicistica romînească. Printre luptătorii cei mai îndărjiți în contra plagiatorilor era și Cuza. Dar acesta avea mai puțin talent de cît ceilalți; așa că, pe cînd ceilalți își creiau situații în politică, în presă, în barou, Cuza rămase obscur. Din cînd în cînd numai scria cîte-un articol antisemit, la aceasta se reducea toată activitatea lui. Țara îl uitase și cunoscuții săi se întrebau: ce-o fi făcînd Cuza în singurătatea lui. Dar cînd apăru „Poporația", se găsi explicația: Cuza lucrase ani de zile la această operă. Și ironia este cu atît mai amară, cu cît se constată că îndată după războiul în contra plagiatorilor, Cuza începu să plagieze și el. Se credea că acest soi de literatură fuse distrus pentru totdeauna. Astăzi nu mai sînt plagiatori în România: dar nici în timpurile cele mai bune ale plagiatului nimeni n'a reușit să obție: premiul Academiei, catedră, glorie, situație politică.

Aceste împrejurări explică vîlva din toată țara. In jurul acestei chestiuni presa romînească face atîta zgomot ca în nici o altă chestie. O revoluție, o detronare, un furt de miliarde n'ar fi pricinuit o vîlvă mai mare.

Dar cum se va sfîrși această afacere? Ziarele cer îndepărtarea lui Cuza din Universitate. De asemenea și Academiei i se cere socoteală de ușurința cu care împarte premiile. Desigur: este rușinos pentru Academie să se lase dusă de nas în așa hal. Este rușinos și pentru colegiul profesoral și pentru ministrul care l-a numit. Este rușinos dar și — interesant. Este interesant să se stabilească din cînd în cînd, că astăzi în țările civilizate sunt cu putință unile lucruri, pe cari le ai fi crezut imposibile. Și de aceia noi ne-am ocupat de acest caz, după lucrarea bogat documentată a d-lui Socor, fiind o chestiune de interes cultural.

Pentru cetitorii din Bucovina afacerea preziută și un interes local: d. Cuza este aici foarte cunoscut. Vara trecută, în fruntea studenților săi, a venit la Cernăuți cu prilejul unei călătorii de studii științifice. Cetitorii își amintesc că i s'a făcut o primire călduroasă, în special din partea rectorului, profesorul Adler. Reintors în țară d. Cuza a găsit de cuvință să explice „crima" de a fi vorbit cu profesorul Adler, recurgînd cu viclenie la fineța că el n'a salutat în Adler decît pe rectorul Universității, și nu pe omul care are în vinele lui sînge evreiesc. Această disculpare mulțumi pe discipolii săi, deși d. Cuza predică în România cu totul alte principii. Cei din Bucovina și-o fi amintit cu oare care jenă că l'au primit pe Cuza ca pe un învățat distins întîmpinîndu l cu mari și nemeritate onoruri.

Pentru cei din România, este o slabă mîngîiere de a ști, că Cuza și-a purtat masca sa falșă și peste granță. Căci se știe foarte bine, că nu opera sa, ci Academia și Ministerul l'au înălțat pe d. Cuza înconjurîndu-l de o glorie falșă.

SCRISORILE
d-lor Naiman Alexadresco și Dimitrie Paraschivesco

Scrisorile acestor glumeți au stîrnit admirația umoriștilor din Iași și probabil că și din București. Acum cîteva zile dl. D. Alexandresco a publicat o scrisoare în „Evenimentul", protestînd în contra faptului că d-sa a... cedat locul de candidat al colegiului II de Senat, d-lui A. A. Badareu.

Dar tot în ziua aceia, și tot d. D. Alexandresco, protestează prin „Opinia" în contra celor ce-a spus în scrisoarea din „Evenimentul". Faptul acesta ne amintește pe faimosul Bosco, care la aceiași oră a fost văzut eșind pe cele nouă porți ale Petersburgului. După o tăcere de nouă zile, d. Alexandresco publică o nouă scrisoare... unde? — în „Evenimentul", mă rog, unde își manifestă încă odată indignarea și nemulțumirea pentru c'a cedat locul său domnului Badareu. Cu toate acestea, iată ce duș își administrează d. D. Alexandresco singur:

De altfel, sunt așa de mic și neînsemnat în luptele politice, de care nu mă ocup de cît în treacăt, avînd îndeletniciri mult mai serioase și mai folositoare omenirei.

Ați înțăles? Va să zică, d. Alexandresco e supărat că n'a candidat, iar pe de altă parte declară că e „așa de mic și neînsemnat în luptele politice, de care nu s'a ocupat decît **în treacăt**, etc." Lăsăm cititorilor noștri să aprecieze modul acesta glumeț al d-lui D, Alexandresco de a face politică.

A doua scrisoare, al doilea „eveniment", publicat tot în „Evenimentul", scrisoarea d-ui Naiman Paraschivescu, care a trecut „dincolo".... de bine și de rău, în partidul conservator, în vederea unor scopuri fiscale, și ca să precizăm, în vederea percepției de clasa I.

După terminarea alegerilor, d. Naiman Paraschivescu se va convinge că... toate sunt deșertăciuni!

Domnii Naiman Alexandresco și Dimitrie Paraschivesco sunt doi glumeți cari au voit să ne păcălească de 1... Aprilie, cu osebirea că ne-au păcălit la 1 Martie, adică tocmai cu o lună înainte de ziua păcălelor. Dar adevărații păcăliți nu vom fi noi,—asta o știm sigur. Pentru ca gluma însă să fie complectă, așteptăm să-l vedem pe d. Alexandresco la braț cu d.. L. Cosmovici-Cața vencu. Are să fie frumos și avem să rîdem. Sus inimile! Trăiască caracterele! Dar vom reveni, pentru că chestia e prea glumeață.

Litere-Științe-Arte

Lui *Em. Socor*

Ce-i tot dai cu plagiate
Pe coloane paralele?
De-i era lui pe furate
Nu fura și... ghelemele?
După străduinți amare
Scriind despre „Poporație"
Cuza face, la 'ntîmplare
O... incorporație,
Dar, să zicem, că A. Cuza
Intr'un op „original"—
Tocmai asta-i este scuza—
Iea, în scop.. național
Ceva de la „Străinii 'n artă"
(„Papagali și secături")
Astea s furturi? Nu, mă iartă,
Ci doar niște apucături!
Și, la urmă nu-i rușine
Să te apuci să scormonești
Niște cărți ce nu-s de tine,—
Nici măcar... advocățești
Să-l înșiri între pocite
Și infame paralele,
Pentru cîteva părlite,
Păcătoase „ghelemele"?

Giurgiu A. B.

*

După cum am făgăduit dăm în prima pagină a numărului de astăzi în întregime articolul apărut în „Czernowitzer Tageblatt" cu privire la lucrarea d-lui Em. Socor și despre care corespondentul nostru ne-a înștiințat telegrafic.

*

Primul oraș pe care-l va vizita d-ra Rozan în turneul cu trupa Leonescu, este Focșanii.

*

Marea arfistă Agatha Bărsescu, actualmente în Filadelfia unde-și urmează seria de reprezentații în limba germană, ne scrie că se va reîntoarce la Berlin pe la mijlocul lunei Mai.

In țeară nu va veni de loc anul acesta.

*

Un ziar francez care apare la Berlin „Journal d'Allemagne" a organizat un concurs de răspuusuri și întrebări printre elevii școalelor secundare de ambele sexe.

Un număr de 38 elevi și 12 eleve, au obținut drept premii cîte un voiaj gratuit la Paris și bilete de întrare la diverscle teatre pariziane.

*

Mare ceartă între savanții școalei franceze a Extremului-Orient și șeful misiunei Pelliot, care a adus de curînd în capitala Franței cam 20 000 manuscrise vechi din Turkestanul chinez, în lima tibetană, pote, brahmi, ongur și în alte limbi necunoscute.

O parte din savanți admiră măreața colecție, alții sceptici, neîncrezători de cînd cu faimosul Islam Akhoun,—un șarlatan care a răspîndit printre filologi manuscrise într'o limbă necunoscută dovedită mai iîrziu ca inventată de el —le contestă autenticitatea.

Aceștia din urmă mai aduc în sprijinul lor însăși mărturisirea lui Pelliot care spune singur că a inventariat și cercetat aceste 20.000 manuscrise în trei săptămîni!... cam două manuscrise pe minut! la lumina unei lumânări, într'o peșteră, unde ar fi fost dus de un călugăr căruia i-a apărut în vis Budha și i-a arătat locul comorilor!

*

Ultimul număr al revistei „Mercure de France" laudă mult noul volum de versuri al compatriotului nostru Charles Adolphe Cantacuzène cu titlul cam straniu: „Larmes Fouettées"—„Lacrimi biciuite".

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.45
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.60
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		9.50 o/o
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu prețuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu prețurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poștală adresată Debitului, se trimită la domiciliu.

Administrația.

INFORMATII

❑ Astă-zi s'au efectuat alegerile de balotaj la colegiul II Senat în 3 județe cîte un loc la fiecare.

Candidați rămași în balotaj sunt:

La Iași d. N. Cananău cons.-dem și I. Găvănescul guvernamental; Cristu Negoescu cons.-dem și general Candiano, la Prahova; C. D. Costovici liberal și Pascal Hariton guvern, la Teleorman.

❑ S'a făcut cunoscut prefecturei de județ să ia cuvenitele măsuri, pentru plata remizei uniforme de 6 la sută la încasările pe care le efectuează percep torii fiscali din veniturile comunelor.

❑ Min'sterul de interne comunică prefecturei de județ că școala Lt. Col. Langa din com. Miroslava este asigurată la casa ministerului pentru suma de 24000 lei în schimbul primei de asigurare de 18 lei.

❑ Astă-zi dimineață a fost internat la spitalul sf. Spiridon lucrătorul St. Polinschi de la fabrica de țesături din str. Zugravilor căruia o roată de la o mașină i-a fracturat mîna dreaptă.

❑ In curtea caselor cu No 45 din din str. Sf. Lazăr a fost găsit cadavrul unui cerșetor a cărui identitate nu a putut fi stabilită.

❑ **TRUPA DAVILA** se prezintă admirabil de bine în ansamblul ei. Aseară în piesa *Fericita* reușita a fost desăvîrșită. Toți actorii s'au achitat conștiincios de rolurile lor. In special publicul a subliniat cu lungi și îndelungate aplauze jocul desăvîrșit al d-nei Mărioara Voiculescu Quintus, a d-lor Davila și Manolescu.

In astă seară toate locurile sînt reținute pentru piesa Salomeea.

❑ **Noua gară în Huși.**—Cu lucrările pentru transformarea liniei ferate Crasna—Huși, se va schimba și locul, unde se va așeza gara. Locul ales e *dricul*, și anume locul liber între marginea tîrgului și viile de la dric. Cum însă pentru a merge în tîrg e valea Răeștilor și pentru a se evita un ocol, s'a hotărît de către corpul tehnic să se facă un viaduct lung de 200 m. și înalt de 15 m, care să lege dealul dricului cu dealul Inălțării; se va scurta drumul cu aceasta de la gară în oraș, putîndu-se face pe jos în 5 minute. Va fi o lucrare frumoasă, care va da un nou aspect orașului în partea aceasta și va activa comerțul în partea de jos a orașului.

❑ Intre membrii cari sunt chemați a figura în consiliul comunal din Huși e și profesorul suplinitor Alex. Ghiga. Toți se întreabă de acest pas ca un profesor suplinitor să se angajeze în o luptă politică între partide, știut fiind că mai ales la Huși luptele politice au mai multe culise ca ori unde aiurea.

❑ Duminică 13 Martie se va face adunarea generală a Creditului fonciar urban din Iași. Din darea de samă, ce s'a împărțit la membrii societari scoatem următoarele:

Cereri de împrumut realizate au fost 108 pe o sumă de 2,704,300.

Totalul împrumuturilor acordate de la 1881 pînă azi sunt de 2664, pentru o valoare de la 46,479,000, din cari s'au stins prin amortizare 773 și au rămas în ființă 1891 împrumuturi pe o sumă de lei 25,637,300. Din aceste împrumuturi Iașii numără 686, Botoșani 173, Fălticeni 120, Roman 91, București 85.

S'au plătit cupoane în cursul anului 1910 în sumă de lei 1,276,750. Din ratele întîrziate s'au plătit în cursul anului 1910 suma de lei 2,126,643 lei, rămînînd la 1 Ianuarie 1911 suma de lei 1,750,921, pentru încasare.

Imobile ramase asupra Creditului în cursul lui 1910 au fost în număr de 21; au eșit din posesia Creditului 33 de imobile, așa că la 1 Ianuarie 1911 au rămas imobile în stăpînirea Creditului 131.

Personalul Creditului fonciar urban din Iași, în număr de 49 persoane, cari încasează pe an suma de lei 165,160 ceia ce face în medie pe an 3370 lei de fiecare funcționar.

❑ Au fost numiți în învățămîntul primar d-nii: M. G. Popovici, la Cucuteni (Iași), M. G. Harnagea la Roșiești și Lucreția Panait la Măgura-Mihăești (Vîlcea).

❑ Ministerul de război publică în „Monitorul" de la 2 Martie instrucțiunile privitoare la alergările militare de cai. Pentru acele alergări ce se vor face în Capitală și la Iași, Brăila, Constanța Tîrgoviște se vor acorda premii în valoare de 18,550 lei.

❑ Aseară a avut loc în sala Teatrului Sidoli a doua și ultima reprezentație a d-rei *Francesca Rozan* cu trupa d lor Leonescu și Vernescu-Vîlcea. S'a jucat frumoasa și emoționanta piesă a lui Brieux, *Blanchette*, tradusă de d ra Rozan, în care rolul titular a fost susținut cu o putere de interpretare și o căldură sufletească de artistă desăvîrșită, de *fluerata* artistă a Teatrului Național încăpută pe mîna huliganilor d-lui A. C. Cuza, plagiatorul.

O sală plină a răsplătit-o pe d-ra Rozan, cu sincere și entuziaste aplauze.

❑ **Din Fălticeni.** — In jurul alegerei de la colegiul III de Suceava s'a întîmplat cunoscuta agresiune a unui cerc de țărani contra candidatului naționalist I. Zelea Codreanu, profesor din Huși. Scos prin înșelăciune din casă a fost încunjurat de o ceată de bătăuși și a fost bătut măr. D. Popovici Răcăciune era în capul bandei și opera bătăia, văzînd însă că se cam îngroașă treaba a strigat la țărani: de ajuns măi oameni buni și s'a dus. Aceasta e faimoasa intervenire a d-lui Racăciune.

Acum pentru a se spăla pe mîni, tot d-sa a pus o parte din săteni să facă o întîmpinare și în interesul ce-l are d. Popovici de a eși basma curată a trimis la ziare protestul sătenilor. Asemenea protest s'a trimes și ziarului *Opinia*, care a fost indusă în eroare asupra fondului lucrurilor. D. Răcăciune rămîne pentru *Opinia* tot Răcăciune cel cunoscut din vechile polemice ce le-a purtat pe vremuri cu unul din directorii și să fie asigurat că sub marea țărănismului d-sale noi știm că se ascude cea mai josnică personalitate politică, ce a avut țara romînească vre-odată.

❑ Lucrătorul Ștefan Solinschi de la fabrica de țesătorie din strada Zugravilor No. 47 și-a fracturat degetul cel mare de la mîna dreaptă a fost imediat trimis spre pansare la spitalul central.

❑ In curtea casei cu No. 46 din str. Sf. Lazăr a încetat din viață un cerșetor a cărui identitate nu s'a putut stabili. El a fost transportat la morgă.

❑ Aseară s'a arestat un individ suspect în strada Sf. Lazăr și pe cînd era escortat la circ. 2 a de către sergentul Ciureanu, a reușit să fugă.

❑ La d. dr. Socor din strada Golia s'a aprins un coș și numai datorită faptului că s'a observat la timp, s'a împedecat ca focul să nu se întindă.

❑ D. C. Paraschivescu, profesor la Liceul Sf. Sava din Capitală a fost numit în postul de sub-director al învățămîntului profesional și particular.

❑ Din Husi ne vine știrea că s'a proiectat căsătoria d rei Ionescu, profesoară suplinitoare de matematici la școala profesională, cu d. Pierre T. Gădeiu, doctor în drept de la Universitatea cea nouă din Bruxelles. Nunta va avea loc după Paști.

❑ Cinematograful „Union" din sala coloseului Bragadiru, anunță pentru astă-seară un program nou din cele mai frumoase:

In frumoasele vederi, din astă dată cinematografiate de o casă renumite ne redă după natură: O vînătoare de elefanți, Fantazio Enfantină. Umbra mamei, mare dramă, Picătură de sînge, Prietenul se cunoaște la nevoie, drame. Puneți mîna pe el, Șase luni de pușcărie, Sportul lui Pifche, comedii.

In fie-care Luni și Joi program abso'ut nou Sîmbătă și Duminică mare matineu. Intrarea generală la matineu 50 bani de persoană.

In fiecare Luni, Marți, Mercuri, Joi, Vineri și Sîmbătă, mare sport Skating-Ring. Se primesc abonamente în ori ce zi și la ori ce ceas.

Salonul Bragadir e aranjat anume pentru sport de la oarele 2 jum. și pînă la 5 jum.

In fiecare seară la oarele 9 fix, mare reprezentație de cinematograf.

❑ La 17 Martie se va judeca procesul dintre Societatea Union Baugellschaft cu inginerul Alex. Antoniu—pentru onorar de expert.

❑ La 24 Martie se va judeca apelurile jurcționate făcute de d nele Natalie Suțu, Olga Boldur-Lățescu și alți—cu I. Frank și Garabet Ciomac pentru revandicarea moșiei Hudeștii Mari Dorohoi.

● Intrebăm pe d. comandant al gendarmilor pedeștri, dacă în baza ordinului în scris sau verbal al d lui general Lambrino, a detașat pe soldatul Stratin Grigore cu serviciul la cancelaria Epitropiei Sf. Spiridon.

Sau aceasta a făcut'o conform ordinului telefonic a lui Don Démètre.

De oare ce numitul soldat e totdeauna în sălile cancelariei Epitropiei și nici odată la cazarmă.

❑ In „Ordinea" de astăzi 3 Marte „Scrisorile din Iași" se ocupă de: „Tragicomedie—Actul din urmă—O temă penibilă—Ce sunt universitarii—Intre cultură și moravuri — Alegeri la universitate — Presiuni de sus — Convinșii și învinșii — Culisele unui așezămînt — Indreptări morale—Cei cari n'au votat —un partid păcălit—Ce visau naționaliștii — Socoteala de acasă— Un guvern în perspectivă—Pe cine flueră studenții — Un profesor și jumătate — Rector Magnificus".

DIVERSE

— Programul de astă seară al Circului Henry, cuprinde 30 de numere, din cele mai alese. Acest program va fi cel mai atrăgător de oare ce a fost alcătuit pentru serata de onoare în beneficiul Directorului Henry.

Cu această ocazie va debuta „Motoposa" (omul păpușă).

Ultime INFORMAȚII

❑ **Alegătorii rurali ai colegiului II Senat din Iași, au fost aduși astăzi excortați de administratorii de plăși.**

Alegătorii din Trg. Frumos au fost aduși de bețivul Simionescu, cari a intrat cu ei pînă în raza localului de vot. Atrăgîndu-se atenția de către alegătorul Munteanu, bețivul și banditul Simionescu a scos revolverul și a voit sa tragă în Munteanu.

❑ *Să știe că d. Petru Sion a cerut cu o tatărască insistență să ocupe un loc la eforia Sf-tului Spiridon, drept chezășie că va fi susținut cu sinceritate la colegiul I, de Cameră. D-sa dealtminterea a și declarat d-lui Dim. Greceanu, că cere locul,* ca o supapă de siguranță, *prin care dacă va eși în alegeri, locul va rămînea d-lui Costică Ivașcu, unul din credincioșii gărzei gubernatorului de la Stînca.*

Ce s'a întîmplat nu putem preciza, însă, ceia ce e riguros exact e faptul că zilele trecute d. Petrache Sion, a fost răfuit cu multă asprime, chiar în localul clubului de d. deputat I. V. Praja, atrăgîndu-i-se atenția că vă avea neplăcerea de a fi înlocuit telegrafic.

— *„Trebue să știi d-le Sion,—ia spus d. Praja că noi nu suntem ținuți să lăsăm pe unii să devoreze cașcavalul pînă capătă indigestii, iar altora să nu li să dea nici cojile măcar. Ori poate d-le Sion d-voastră, în urma succesului, nevisat, în alegeri, ați fost atinși de vr'o maladie a memoriei".*

Murmurele de aprobare a celor de față au făcut pe „berbantul" efor-deputat să amuțească o clipă, pentru ca în urmă să iasă pe terasa de la „Evenimentul" strigînd:

—„O să vedem cine-va fi mai tare: Bucureștiul sau d. Grecianu".

Să nu zici d-le Sion ca suntem noi de vină, dacă cît de curînd ai să auzi din balcon de la Jok y-club,—strigînd pe vînzătorii de ziare: „Evenimentul" cu numirea d-lui Iavașcu la Epitropie".

❑ *Încă o vacanță parlamentară. Generalul Nestor Rentz, ales senator guvernamental la colegiul al II lea de Senat din Bîrlad, a încetat din viață, în urma unei suferinți de cîte-va zile. Știrea a produs o adîncă impresie în Bîrlad și mai cu seamă în rîndul conservatorilor de acolo.*

❑ *Junimizmul strivit de d. Grecianu. Domnul Grecianu a ajuns cioclul junimiștilor. Mîndra speță a d-lui Carp est, decapitată la Iași, tocmai aci, de ce che Démètre, fost supleant la tribunal și sub prefect.*

Domnul Grecianu; după ce și-a ales majoritatea deputaților din prietinii săi, își pregătește o primărie absolut personală. Din **19** *consilieri,* **17** *sunt greciniști. Primarul, ajutoarele și ofițerul stării civile, vor fi greciniști.*

Chiar la punerea în listă a celor **doi** *din nouă-spre-zece consilieri, s'a opus d. Grecianu. Domnul G. Botez, unul din cei mai vechi junimiști din Iași, a fost trecut pe listă după multe parlamentări, iar d. Gh. Lohan, a fost direct impus de centru, după stăruințele d-lui Meissner.*

In schimb d. Grecianu a găsit loc pentru excelentul fost bucătar Irimescu și pentru junimistul Martinescu, cel cu masline foarte fine.

❑ De și hotărîrile ce le dă consiliul superior al magistraturii sunt secrete, se poate presupune, totuși, că domnii I. T. Burada și D. Porfiriu, de la Curtea de Apel din Iași, au fost contra condemnării, la o pedeapsă atît de severă și de nedreaptă, a d-lui Rugină, fostul președinte al tribunalului Roman.

Cum s'ar fi putut ca cei doi magistrați din Iași, să fi condemnat pe un coleg al lor, pentru o simplă negligență, la doi ani destituțiune, dacă aceeași judecători condamnase numai la *șase luni suspendare* pe d. Mihai Ciulei, fostul președinte al trib. Botoșani?

Această pedeapsă se dăduse d-lui Ciulei pentru următoarele motive: 1) că deschisese o ladă de fer străină; 2) că scosese din ladă un testament și mai multe piese de aur; 3) că luase 5000 lei împrumut de la justițiabilul Wechsler; 4) că judecase și dăduse cîștig de cauză unei împricinate cu care se afla în daraveri bănești.

Vedeți de cîte fapte infamante se făcuse vinovat d. Ciulei pentru a se alege cu o pedeapsă relativ dulce și comparați pedeapsa aceasta cu acea sălbatecă, nejustificată, pe care consiliul a dat-o d lui Rugină.

Și dureroasă coincidență, pe cînd d. Rugină, pentru o simplă negligență în serviciu, este condemnat la doi ani destituire, d. Ciulei, care pentru numeroasele sale fapte fusese condemnat la 6 luni, este ales deputat și desemnat a fi primarul Botoșanilor.

❑ **Am anunțat ieri că d. Démètre Greciano va fi numit ministru al țării la noua legație ce se va înființa la Madrid. Guvernul a revenit asupra acestei numiri, iar d. Grecianu va fi trimes ca ministru plenipotențiar la Washington. Cu cît va fi numit mai departe, cu atît va fi mai folositor țării și în special Iașului.**

❑ **Buletinele de vot.**—*S'a observat și la votarea de la colegiul al 2-lea de Cameră, ca și la col. 2-lea de Senat, că buletinele de vot au venit imprimate în 2 feluri de imprimeria Statului. La o serie pe buletine s'a imprimat mai sus marca țării pe clapa de sus a buletinului, de aproape un centimetru de la linia punctată ce e destinată a se lipi. La altă serie de buletine s'a imprimat marca țării așa de jos că vine chiar pe margina liniei punctate.*

Ori cum va fi lucrul, suntem dispuși a crede că aici a fost o intervenire a ministerului de interne, care a dispus la imprimeria Statului, ca să se tipărească buletinele în 2 feluri; apoi același ministru a operat așa fel, că toate cluburile guvernamentale să-și furnizeze buletine de un fel, iar opoziției i s'au dat buletine de al 2-lea fel.

Cu acest mijloc s'a putut falsifica secretul votului, mai ales acolo unde guvernul avea nevoe de a-l calca; iar în al doilea loc s'a dat ordin pe toată linia ca acolo unde acest mijloc nu va fi suficient să se stampileze deosebit buletinele cum s'a petrecut la Universitate.

❑ *Domnul Grecianu a pus pe lista candidaților la colegiul 1 de comună pe d. Pompei popularizatul caracter al Universității din Iași. Or, d. Pompei nu figurează în listele electorale ale comunei și ca atare, după legea electorală, nu poate fi ales consilier comunal.*

De asemenea pe lista guvernului, la colegiului II, figurează un domn Martinescu, care era să fie declarat în stare de faliment și care astăzi se găsește sub moratoriu.

Iată prin urmare, după sforțări enorme, cu ce fel de candidați a putut reuși d. Grecianu să-și completeze lista de comună. Și fiind-că deocamdată vorbim numai de aceștia doi, în ce privește pe nobilul caracter universitar Pompei, alegerea sa ar fi nulă, la colegiul 1; iar în ce privește pe Martinescu, candidatura sa ar putea fi luată drept o urîtă prevestire, că dacă nu va putea duce comuna la faliment va reuși s'o pună sub moratoriu.

❑ D. general Al. Pavlo, unul dintre cei mai apreciați ofițeri brevetați ai școalelor superioare din Franța,—o ilustrație în lumea militară din străinătate,—care pe cînd încă își făcea studiile superioare la Paris a fost solicitat de guvernul francez să rămînă în condițiuni excelente *„în statul major al Republicei Franceze"* stă închis, resemnat, ca cel din urmă vagmistru *„la garda pivții Regatului Romîn"*.

D-sa îndată ce-și va termina nedreapta-i pedeapsă va fi primit în audiență de M. S. Regele, cînd li va înmîna un Memoriu asupra celor petrecute în Roman cu prilejul ultimelor samavolnicii.

Ilustrul general,—care în totdeauna a fost apreciat de M. S. Regele în chip special—are mîngîerea și statornica credință că M. S. Regele îi va da cuvenită satisfacție pentru toate urgiile îndurate.

❑ **Balotajul de astăzi.**—Astăzi dimineață s'a început alegerea pentru balotajul colegiului II de Senat.

Votarea se face la primărie.

Din partea opoziției candidează d. N. Cananău.

Biroul e format din d. Savel Zăhărescu asistat de d. Vasiliu.

Delegații opoziției sunt d-nii Cezar Simionescu, C. Jornescu și Anibal Ciurea.

Delegații guvernului sunt d-nii Teodorescu și G. Mareș.

Votarea s'a început la orele 9 dimineața și a continuat pînă la orele 12.

In total dimineață au votat 195 alegători. La ora 1, votarea s'a reînceput din nou.

Pînă la orele 3 au votat 260 alegători. Despoiarea scrutinului va începe la ora 5, iar rezultatul se va ști la orele 6 jum.

❑ In ziua de 15 Martie se va întruni Consiliul de higienă al orașului, sub președinția d-lui dr. Flor.

❑ Procedîndu-se la tragerea la sorți a magistraților, cari vor prezida alegerile județene la Bacău au ieșit la sorți domnii: Corjescu pentru secția centrală și Sturza, pentru s. II.

❑ Senatul universitar a admis d-lui I. Scriban, dr. în științe, de a ținea un curs liber de Histologie și Embriologie pe lîngă fac. de științi din Iași.

❑ Se dă ca sigură avansarea subcomisarului Ciudin de la comisia V-a, devotatul agent electoral al d-lui Stroja ca comisar și repartizarea lui la Siguranță în locul d lui Iordăchescu mutat la București.

❑ D. Iamandi student, va fi numit la Epitropia Sf. Spiridon în postul de sub casier, promis și *dimisionatului* controlor financiar Orest Panu, care nu poate reintra de ocamdată în Finanțe.

Aviz concurenților.

❑ Comisiunea examinătoare pentru examenul de capacitate pentru specialitatea, istoria comerțului, industria, finanțe și statistică la școlile superioare de comerț din țară se compune astfel: d. Săulescu profesor universitar, președinte; d. Mihail Brătilă, directorul școalei superioare de comerți din București și d. V. Radu la școala superioară de comerț din Iași membri.

❑ Din Huși ni se scrie că orașul e pe cale de a căpăta un nou local de gimnaziu. In acest scop s'au prevăzut în bugetul ministrului de instrucție de o cam dată suma de lei 100000, lucrările vor începe în astă primăvară. Din vechiul local se vor păstra ca aripi în dosul nouei clădiri.

❑ *Eforia Sf. Spiridon va contracta un împrumut de un milion lei pentru achitarea lucrărilor de calorifere și altora.*

OM sau PĂPUȘĂ?

In astă-seară, între oarele 5 și 6, va fi expus în vitrina „Evenimentului" noul deputat al Iașului, d. *Nicușor Krupenski*, zis și *Mottofozo* pentrua fi văzut gratis de public.

❑ **Mamă denaturată**—A fost înaintată parchetului fata Valsica Ursachi din comuna Cotnari, care acum două săptămîni și a ucis prin zugrumare un copil al ei de curînd născut.

La interogatorul ce i s'a luat, numita fată a declarat că trăind în concubinaj cu un flăcău din sat și fiindu i teamă ca părinții să nu afle că ea a născut. și-a omorît copilul pe care în urmă la îngropat într'un ogor din margina satului.

Crima a fost descoperită cu o săptămînă mai tîrziu, după ce niște c ni, au dezgropat cadavrul și l'au mîncat în parte.

❑ Inalta curte de compturi a cerut prefecturei de județ să-i înainteze conturile de gestiune a fondului cercurilor de la 1 Iulie 908 la 31 Martie 1909, precum și bugetul și contul definitiv al cercurilor pe exercițiul 1908 | 909.

❑ Rochia pantalon (la jupe-culotte) ultima creațiune a modei pariziane care provoacă pretutindenea dezaprobări și pasionante comentarii, ne-o redă „Pathé Journal" de astă seară Joi, într'una din rubricele sale însuflețite.

Astăzi Joi începe noul program cinematografic în sala Sidoli, cuprinzînd între altele: Paganini (1784—1840) pag ni însuflețite din viața celebrului violonist italian.—Marele oraș Berlin, vederi interesante din capitala Germaniei. Ultimul carnaval din Nizza (Febr. 911). Căsătoria urgentă, scene comice americane. — Premiul virtuții, o elegantă comedie jucată de maiștrii scenelor franceze—Romola, după romanul cu aceleași nume, datorit celebrei scriitoare engleze, d-ra Eliot—Chrisantemele, creșterea, cultivarea și diferitele specii ale sublimei flori—Intăia tîlhărie a lui Tampila este o comedie de peripeții foarte hazlii, jucată de artiști italiani. Cel mai nou număr din Pathé Journal mai cu prinde între altele: Incendiul din Havre, 80 vagoane cu mărfuri prefăcute în cenușe, 7 milioane pagube — Regele Serbiei la Roma—Vijelia din Palermo (Italia) deslănțuită pe coastele mărei Parisul în doliu: Inmormîntarea generalului Brun, etc. etc.

Programul nou de astă-zi Joi, (Sala Sidoli) cuprinde apoi multe piese teatrale, scene comice, sportive, instructive, etc. etc.

❑ **Universitare.**—Rectoratul a confirmat astă-zi alegerea noului comitet studențesc:

Președinte: C. N. Ifrim, vice-președinți I. Dinescu și Em. Gavrilescu, secretar general Gh. Florea, secretar de ședință St. Gheorghiade, casieri d-ra Eliza Balan și O. Zaarian, bibliotecari Gh. Balaban și H. Dăscălescu, cenzori d ra Corina Antoniade, I. Marcu, C. Ciocan și Gh. Ianculescu.

Ultima oră

București 3 Martie

Intrunirile opoziției

București.—Aseară au avut loc la cluburile liberal și conservator-democrat cîte o întrunire pentru a se discuta chestiunea d-lui Dimancea care, în calitate de prezident al unui birou de alegeri, a procedat în mod fățiș de partea guvernului, controlînd pe alegători și căutînd să influențeze asupra lor.

Un fals electoral

București. — Domnul Dimitrie Burileanu, fostul deputat de Mehedinți, însoțit de d. avocat Franasovici, s'a prezentat parchetului din Turnu Severin, depunînd o plîngere. Domnul D. Burileanu afirmă că d. Colibășeanu, candidatul cu care a fost în balotagiu, n'a făcut cererea că-și menține candidatura la balotagiu în termenul legal; ci pe prima petiție, a adăugat cererea sa după termenul fix de 17 Februarie.

Faptul a produs o senzație colosală în cercurile politice din București.

In urma acestui denunț, se afirmă că Camera va invalida alegerea d-lui Colibășeanu, sau nu o valida pînă cînd afacerea va fi descurcată și lămurită definitiv de parchet.

Groaznic incendiu în Tecuci

Tecuci.—Astă-noapte la orele 1 jum. un incendiu groaznic s'a declarat la magazinul de ferărie a d-lui Ifrim Istrati. Focul a luat naștere de la o lampă rămasă aprinsă în biroul magazinului.

Cu o repeziciune uimitoare focul s'a întins la vecini și a ars casele unde se rflă cafeneaua Nazarie, apoi atelierul de croitorie a lui Max, magaziile de manufactură ale luî Edelstein, Hofner, Bendel, magazinul de pielărie a lui Goldenberg, împseună cu toate dependințele. Pichetele de incendiu au sosit degrabă la fața locului, însă focul n'a putut fi ușor localizat, din pricina puținului număr de pompieri.

S'a căutat la început, mai cu seamă, să se apere magazia de cartușe a d-lui Ifrim Istrati, dar truda a fost zădarnică. Magazia a fost cuprinsă de flăcări, și e explozie groaznică s'a produs. Pagubele sunt considerabile și se evaluiază la aproape o jumătate de milion.

Consiliul de ministri

București.—Azi dimineață a avut loc un consiliu de miniștri sub președinția Regelui, discutîndu-se mesagiul de deschidere a corpurilor legiuitoare și proectele de bugete.

Electorale

Buucurești.—La balotajul de azi de la Ploești candidează numai d. Demetrescu-Agraru. Conservatorii au retras candidatura d lui Cristu Negoescu în favoarea d-lui Demetrescu.

Interpelare

București.—La deschiderea corpurilor legiuitoare, d Al. Radovici va interpela guvernul asupra actelor ilegale săvîrșite de d. Luca Elefterescu, prefectul județului și Scarlat Orăscu, președintele comisiei interimare.

FURTUNA

Via Regio.—Astă noapte a bîntuit asupra orașului un ciclon care a pricinuit pagube însemnate. Cîteva case au fost descoperite și mai multe persoane au fost rinite ușor.

CALATORIE PRINCIARA

Viena.—Principele moștenitor al Germaniei întorcîndu-se din călătoria din India va sosi la Viena în ziua de 9 April, venind din Egipet și va face o vizită împaratului Franț Iosef.

Inalții oaspeți vor fi primiți în mod oficial și vor locui la Hofburg.

ANIVERSARE

Peterburg.— Senatul a celebrat azi jubileul său de 200 ani de la înființare. A fost o ședință solemnă sub președinția țarului care a amintit activitatea senatului pentru cel mai mare folos al statului.

Imparatul a primit apoi o medalie comemorativă.

Comisiunea Interimară a Comunei Iași

In ziua de 26 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ține în Camera acestei Primării licitație publică orală pentru arendarea unei porțiuni de teren pentru cultură de grădinărie; acest teren are o suprafață de 98,000 m. p. și este situat în dosul gării Iași.

Terenul se închiriază cu condițiunea ca să se întrețiuă în bună slare șanțurile și drenurile de scurgere de pe el precum și de a se îngriji de arandaș.

Garanția provizorie 300 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunele art. 72—83 din legea comptabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

No. 02760
2 | 15 Mart 1911.

ANUNCIU

In ziua de 8 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului **Moise Veinștein**, din Iași, strada Ștefan-cel-Mare No. 10, compus din mătăsuri, pinzeturi, bluze, șervete, batiste, precum și mobilele din prăvălia falitului și cele de la Otelul Dacia, evaluate la suma de 43,393 lei 49 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu**.

Secretar, *C. Boian.*

ANUNCIU

In ziua de 10 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului Ch. Iar. Dresner din Iași strada Ștefan cel Mare No. 56, compus din ștofe de lînă, atlas, matasă, șifon, satin, evaluat la 134,978 lei 45 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Localul ocupat de Casa de Scont și Imprumut din strada Gh. Mîrzescu, se închiriază de la 23 April a. c.

Preparator **Special** de franceză, germană, latină, matematică, curs primar și Secundar.
V. Emil Str. Sf. Teodor 37 în (curte).

MAGAZINUL de MOBILE HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38
CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI
cu prețurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra completă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou**, *frumos și eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
din cele mai renumite Fabrici din străinatate

D-tor G. SAVA GOIU
Medicul șef al Spit. de ochi „Frumoasa"
Consultațiuni pentru boale de ochi de la 2—4 p. m.
IAȘI STR. LĂPUȘNEANU No. 6

EPITROPIA PAROHIEI GOLIA
— DIN IAȘI —

PUBLICAȚIE

La 17 Martie a. c. urmînd a se vinde prin licitație publică un loc viran al bisericei filiale Vovidenia, din stradela „Vovidenia", doritorii sunt rugați a se presenta în aratata zi la oarele 10 a. m. în Cancelaria Epitropiei Golia (în curtea Bisericei Golia), spre a lua parte la această licitație.

Garanția va fi de 145 lei.

Condițiunele licitației se pot vedea în fie care zi de lucru de la oarele 3—5 p. m. în Cancelarea Epitropiei.

No. 17
Iași 1911, Martie 1

Banca MOLDOVA
SOCIETATEA ANONIMĂ
Capital 1.000.000 lei
Face ori ce operațiuni de bancă.
Emite cercuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.
Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.
Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.
Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.
Primește spre fructificare contra
LIBRETE DE ECONOMII
cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.
Precum și sume mai mari contra
SCRISORI DE DEPUNERI
cu dobînda de
5 1/2 % p. a.

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual și franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacția acestui ziar.

Se caută de cumpărat O VIE cu viță americană.
A se adresa la ziar sub inițialele **C. D. C.**

Se caută Elevi pentru învățătură la Tipografia H. Goldner.

Important pentru doamne!
Fac cunoscut că am deschis **un depozit permanent de**
COZI DE PĂR NATURAL
cu prețuri *extrem de avantjoase* care desfid ori-ce concurență.
La cereri se expediază și în provincie contra ramburs.
Maer Bachman
str. Crucei 33

ANUNCIU
ASISTENT sau **ASISTENTĂ**
găsește loc la Farmacia D. HERZENBERG.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoir pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPE str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTĂ

ROBERT

—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome

și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

—RUSCIUC—

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

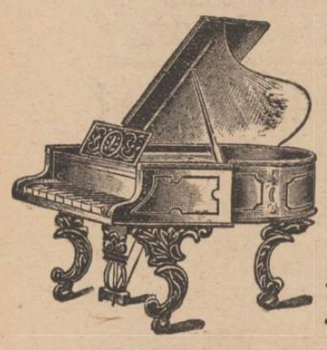

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1247 - Sîmbătă 5 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

ŞI ACUM LA LUCRU

Alegerile generale de Cameră şi Senat s'au isprăvit, cu deplina izbîndă a guvernului Carp. Maşina electorală a funcţionat aşa fel, că ţara strînsă ca într'un teasc a trebuit să meargă cu guvernul, ca să nu fie strivită. Vandalismul electoral e o bubă în organismul nostru politic şi dacă nu se vor lua măsuri din timp, pentru a se schimba această maşină infernală, ţara va pluti într'un guvernamentalism silit spre ruşinea păturei conducătoare, care n'a ştiut şi nu ştie să rîdice moralul ţării.

Bine, rău; silit, nesilit, maşina electorală a dat căştig guvernului Carp; şi acum ţara îl aşteaptă la lucru. Şi cea întâiu treabă va fi budgetul, care bate la uşă. Pînă la 5—6 April, budgetul trebue votat, cu toate legile financiare ce stau în legătură cu dînsul.

In budget se oglindeşte toată politica unui partid. Pe lîngă partea mecanică şi ireductibilă, budgetul cuprinde acea elasticitate, care se întinde sau se sgărceşte după vederile ministrului respectiv. Şi cum în cazul de faţă ministrul de finanţe e însuşi şeful guvernului, în politica financiară a ministrului de finanţe e însăşi politica generală a guvernului Carp.

D. Carp a venit cu un punct de program: *reducerea impozitului fonciar* pentru toţi acei, ce au venit fonciar de la 6 Ha. în jos, adecă de la 4 fălci. Sistemul acesta e boeresc, şi statul romînesc s'a purtat în totdeauna boereşte, iertînd ţaranilor restul de dări pentru pămînt, pentru popuşoi, pentru biruri. Sistemul de a ierta, din partea statului, arată că avem sus o boerime hrăpareţă, un stat uzurar şi o ţărănime foarte slabă economiceşte, insolvabilă.

Dacă în vremuri de grea cumpănă asemenea sistemă e plauzibilă, a o transforma în punct de program al unui partid arată spiritul curat boeresc ce stăpîneşte acel partid: mila de cel mic şi sărman, în loc de a-i spori mijloacele sale de lucru şi de cîştig.

Impositul fonciar are la noi un mare şi vechiu cîntec. Baza sa e nedreaptă. cu toată clasificarea ce s'a făcut de la 5 jum. pînă la 12 la sută imposit, căci se ia pe venitul contractului de arendă la Ha, în loc să se ia pe venitul neto de Ha, care ar fi de cel puţin 3 ori mai mare, cum şi este în realitate. In Franţa Ha se impune la o dare fixă, în medie de 150 lei, pe cînd la noi e numai de 28 lei.

Scutirea fonciarului de la 6 Ha. în jos e o greşală economică şi financiară, care va tulbura nu numai bugetul statului, judeţelor şi comunelor, dar va falşifica doctrina generală a impozitelor, întroducîndu-i spiritul boeresc: mila şi pomana.

Al doilea punct din program e *urcarea salariilor*. Toată lumea ţipă că s'a scumpit traiul, şi că lefurile funcţionarilor stau ca şi acum 30 ani în urmă. In privinţa urcării salariilor şi d. Carp vine cu cîrpeli, în loc să ia chestia în sine şi să facă o lege generală a salariilor, pe categorii de slujbe după condiţiile de admitere, după studiile în prealabil ce se cer la intrare, după importanţa slujbei. In materie de salarii fiecare slujbaş de la centru şi a pus leafa ce a crezut şi a putut, aşa că departe de a fi o ordine şi sistemă raţională e cea mai arbitrară măsură în fixarea salariilor.

Dl. Carp nu poate face o asemenea remaniere a salariilor, căci n'are putinţa de a o face. Deja au început ciocnirile dintre d-sa şi colegii săi din minister, cari în vältoarea luptelor electorale au făgăduit marea cu sarea şi azi se văd că nu pot satisface făgăduelile.

In buget se oglindeşte politica reală a unei epoce, şi după cum la noi politica are un caracter individualist, de la cel mai umil slujbaş pănă la persoana ministrului, aşa stau şi lefurile în raport cu trecerea personală a slujbaşilor sau a unor anumite categorii de slujbaşi. Lipseşte dar bugetului baza sa raţională; putea o-va da d. Carp, el care are la baza venirei sale la guvern lipsa raţiunei constituţionale? De sigur că nu.

Restul din programul financiar al d-lui Carp sînt gogoşi de iarmaroc. Cu scutire de sapă, de hărleţe, de peşte sărat, de sare, de gaz, etc. nu se urneşte un buget, nu se repară o societate politică.

Guvernul d-lui Carp n'are autoritatea politică de a putea înfăptui legi de interes general şi n'o are, căci creditul dat de ţară a fost smuls prin viclenie şi teroare. Sentimentul real al ţării îl va reprezenta banca minorităţilor parlamentare; acolo e sufletul ţării, acolo e inima ţării.

Cînd de pe banca ministerială se va ridica d. Carp şi în calitatea sa de şef al guvernului va lua cuvîntul să vorbească în numele nevoilor societăţii, se va găsi cine să-i răspundă că d sa nu e *în drept* de a vorbi în numele acestei ţări, căci ţara nu-l cunoaşte de cît prin jandarmul d-sale, care a terorizat'o, a silnicit'o.

Iar cînd se va scula acelaşi d. Carp şi va vorbi în numele *ideii conservatoare*, i se va răspunde că conservatorismul romîn nu-l cunoaşte de cît ca o piază rea, întru cît d-sa e acela care a declarat în parlament, că nu se solidarizează cu actele partidului conservator de cît din timpul cînd d-sa îi are conducerea ca şef.

Aşteptăm dar guvernul la lucru, căci tocmai la lucru se limpezesc valorile, şi d. Carp are pănă acum numai numele, nu şi valoarea reală de om de muncă.

***

Candidaţii opoziţiei
la alegerile comunale

COLEGIUL I DE COMUNĂ

— 6 MARTIE —

1) A. A. Badareu
2) C. B. Pennescu
3) G. Lascar
4) G. Săndulescu
5) N. Cananău
6) At. At. Gheorghiu
7) St. Negruţi
8) C. Crupenschi
9) G. G. Mârzescu
10) C. Stere

COLEGIUL II DE COMUNĂ

8 MARTIE

General Panaite Botez
Arseni Vasile, meseriaş
Velciu Alex., proprietar
Cupa I. Ioan, constructor
Prasa Ioan, profesor
Sculy Raul, avocat
Dobrovici Sp. comerciant
Dr. Bălăceanu Anibal
Toma Const. avocat

D. Carp şi cîrciumarii

Guvernul actual a făcut prea multe tratații cu vin, şi prea peste măsură a cinstit pe alegători, pentru ca să nu revenim asupra chestiunii cîrciumarilor. In timpul campaniei electorale, d. Marghiloman a făcut cîrciumarilor din Bucureşti cele mai nesdăruite făgăduieli, prin falitul cîrciumar Mihalcea Vrînceanu şi prin d. Cernăţianu. Făgăduelile s'au ridicat oşi de sus, în cît d. Marghiloman a făgăduit un scaun de deputat acestuia din urmă, ca să aibă şi cîrciumarii un reprezentant în parlament. S'a întîmplat însă că în locul d-lui Cernăţianu a candidat... d. M. Deşliu. Deci d. Marghiloman a reuşit pe jumătate să nu se ţie de cuvînt. Dar să vedeţi că d. Marghiloman are să-şi calce şi ceilaltă jumătate de cuvînt.

Se ştie că cîrciumarii, pentru ca să fie siguri, au cerut d-lui Marghiloman o convorbire cu d. Carp, pentru ca acesta să le dea cuvîntul, că într'adevăr legea cîrciumelor se va desfiinţa.

Este de remarcat puţina încredere pe care cîrciumarii au avut-o în cuvîntul d-lui Marghiloman. Totuşi, acesta n'a putut obţine de la d. Carp o întrevedere între „reprezentanţii cîrciumarilor" şi şeful guvernului.

De altfel cine nu cunoaşte părerile domnului Carp în chestia cîrciumarilor? Cine nu cunoaşte că d. Carp a strigat în plin parlament că d-sa va fi şi mai drastic cu dînşii, ameninţîndu-i ca nu cumva să facă apel la el, sau să creadă că le va da vre-un ajutor?

Evident că toţi cîrciumarii din „cercul cîrciumarilor" aşteaptă acum realizarea făgăduelelor făcute de d. Marghiloman. Şi deziluzia, vai! va fi mai amară decît un pelin, mai amară chiar de cît un praf de chinină. D. Carp trăeşte încă, şi cîrciumarii vor vedea că noi nu ne-am înşelat nici nu afirmăm inexactităţi.

„INVINGĂTORUL"

Dulcele pedagog al universităţii necinstitului Bogdan a învins eri, în alegerea de balotagiu, pe domnul N. Cananău.

Ne trebuia, după concepţia domnului Greceanu, probabil, un Nicuşor Krupenski în Senat, dar nu unul mut, precum este originalul, ci altul care vorbeşte mai mult de cît îl slujesc puterile, mai mult de cît îl slujesc cunoştiinţele.

Lăsînd de-o parte orice glumă, mărturisim sincer că d. Găvănescull ne este simpatic din toate punctele de vedere: privit de sus în jos, sau de jos în sus, privit de la dreapta sau de la stînga, din faţă sau din dosul feţii. Ne este simpatic şi dimineaţa, şi la amiază, şi sara, şi cînd e cald, şi cînd e frig, şi cînd bate vîntul, şi cînd plouă. Ne este simpatic, de asemenea, şi cînd tace, şi cînd vorbeşte, şi cînd gesticulează, şi cînd e sentimental, şi cînd e sentenţios.

Dar de unde, mă rog, această simpatie a noastră pentru domnul Găvănescull? De ce mărturisim, fără înconjur, dragostea noastră pentru un adversar politic?

Apoi tocmai pentru că noi nu vedem în d. Găvănescull un adversar!

Deşi d sa se crede adversarul nostru deşi s'a luptat în contra noastră, noi credem totuşi înainte, c'am glumit, şi ne-am prefăcut că i suntem duşmani. Iar dacă la alegerea de balotagiu a reuşit d. Găvănescull, să ştiţi de la mine că alegătorii, precum au glumit cu Peştişor Krupenscki cînd l'au trimes în Cameră, aşa au glumit şi cu d. Găvănescull, profesor de delicatese, coloniale şi filosofie, şi l'a trimes în Senat. Are Camera destui caraghioşi; de ce n'ar avea oare şi Senatul?

Mi-i strînsă inima de durere însă că n'a reuşit şi d. Leon Cosmovici-Caţavencu, care este într'adevăr, cel mai simpatic dintre candidaţii umoristici ai d-lui Greceanu. Ne mîngîiem însă c'a reuşit d. Găvănescull, şi durerea noastră se înjumătăţeşte. Of! Doamne, mult a-şi da să fiu senator şi să stau lîngă d. Găvănescull în bancă. Nu ştiu de ce, dar ştiu că m'aşi prăpădi de rîs.

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

Tot Gh. Bogdan.—„Evenimentul" se burzuluеşte, şi în numărul de aseară, după ce repetă insultele, cu care ne împroaşcă zilnic, iea din nou apărarea necinstitului rector al universităţii din Iaşi, neuitînd să cadelniţeze mereu pe ilustrul nostru istoric, d. A. D. Xenopol. „Evenimentul" crede că, lăudînd şi căutînd să îmblînzească pe d. Xenopol, poate să strecoare şi cîte o vorbă mizericordioasă pentru caraghiosul incult, ales senator al universităţii din Iaşi. Nichipercii „Evenimentului" însă o nimeresc ca Ieremia cu oiştea 'n gard.

Să ne înţelegem, mă rog. Inculul Gheorghe Bogdan şi-a calcat sau nu cuvîntul faţă de d. Xenopol? Răspundem *da*, fără frica de a fi desminţiţi. Prin urmare, concluzia e destul de logică: Individul Gheorghe Bogdan este necinstit. Chestiunea mi se pare destul de clară, şi este lămurită chiar pentru copiii mici. Şi acum, altă întrebare: merită un necinstit ca Gheorghe Bogdan să mai stea în fruntea universităţii din Iaşi? Orice om de bun simţ va răspunde imediat *nu*.

Dacă d. Bogdan, căruia numai ca să-i facem în ciudă nu-i mai zicem „doctor", ar avea bunul simţ pe care acuma i-l făgăduim, atunci şi-ar da frumuşel demisia din rectorat şi din Senat, s'ar duce la universitate şi în faţa colegilor săi ar face *pater peccavi*. Dar pentru că noi cunoaştem talpa de ciobotă din care e format obrazul „rectorului", nu putem să nu-l executăm aşa cum merită. Prologul l-am făcut. Desfăşurarea acţiunei va urma. Iar epilogul nu-l vom face decît atunci cînd individul Gheorghe Bogdan va fi plasat acolo unde puţinele lui merite îl vor designa. Precum ca să se ştie aceasta de către nichipercii „Evenimentului".

OAMENI ŞI LUCRURI

După „Salomeea"

E veche şi mereu aceeaşi legenda Salomeei în creaţiunile tuturor poeţilor începînd cu acei cari au creat legendele religioase şi mistice ai epocei postcreştine.

Dansatoarea Salomé palidă de dorinţi, înfiorată de trufaşe capricii, a auzit într'o bună zi pe cineva sfidînd-o: ea, floarea sălbatecă a dezordinei şi a voluptăţilor, a fost respinsă cu brutalitate umilită de către ascetul Iohanan, duşmanul cărnii şi al plăcerilor.

Şi iată că, isbutind să încînte, să farmece pe regele Herod, într'una din acele nopţi în care prin ochii ei au fulgerat mai puternice scîntei,—ea va izbuti să obţină o crudă răzbunare. Calăul, plecînd din preajma tronului, va răteza, din porunca despotului, capul Sfîntului, căci voinţa Salomeei nu vrea să cruţe pe bietul ascet, ci să-l ruşineze nimcindu-l în mijlocul extazului şi rugăciunilor.

A obţinut porunca aceasta cu destulă jertfă. Pe jumătate goală, în sunetul harpelor, a jucat înaintea monarcului urîcios, şi-a aratat şi frumuseţea şi trupul şi graţiile şi viclenia,—acum încolăcindu se ca o şopîrlă, acum aureolîndu se ca o zeiţă a nevinovăţiei, în umbra voalurilor, cari descopăr mai bine cînd vor să ascundă formele femeeşti...

Dar legenda nu se sfîrşeşte aci; nu se sfîrşeşte nici după scena chinuitoare şi sanguină a sărutărilor depuse de Salomeea pe buzele sfîntului ucis, al cărui cap îi l'a adus calîul pe o tava de argint.

Ci eroina, deşteptată din ameţeala unui vis crud—visul sîngelui delicios pe care vroia să-l vadă şi l'a văzut—va resimţi tortura propriilor sale fapte. Aşa ne-o arată poetul Lahor:

De ce jour, de chair lasse et jamais assouvie,
Elle eut étrangement le dégout de la vie,
Et son âme étouffait de rêves inconnus;

Et toujours, et toujours elle voyait la tête,
Et, pleins de paix, ces yeux, ces grands yeux d'ascète
Qui jadis dédaignait les fleurs de ses seins nus.

... Sunt zece ani de la moartea poetului Oscar Wilde, care la rîndul său, a cîntat şi dramatizat în culori de i naltă poezie, acest poem al păcatului, poemul Salomeei.

E poemul pe care-l văzurăm aseară, într'un decor de feerie, acel poem de raze şi de lacrimi, de sînge şi de flori, de dorinţi şi voluptăţi,—minunat interpretat de trupa d lui Davila şi cu deosebire de acea superioară artistă cu glasul de sirenă, d-na Voiculescu, — care ştie să farmece şi să subjuge, diabolică şi încîntătoare, rînd pe rînd.

Pe jumătate poem, pe jumătate operă—nu e de mirat că Richard Strauss a putut să facă din „Salomeea" o lucrare muzicală care a făcut ocolul lumei, deşi numele lui Wilde era proscris — atît de proscris, în cît nici acum pe afişul d-lui Davila nu figurează. Strigătoare nedreptate, tu urmăreşti şi după moarte pe nefericitul şi marele poet,— dar cu toţii ne-am simţit adînc tulburaţi, adînc vrăjiţi de sublima lui poezie, aşezată într'un cadru splendid, aşa că ni se părea că plouă tot timpul văpăi de aur şi de argint, scînteind de plînsul oamenilor şi al firii sub stăpînirea unor mistice dorinţi neînfrînate.

Nu se putea o mai plăcută introducere la poemul Salomeei de cît romantica piesă a lui Theodor de Banville „Gringoire", în care tînărul Manolescu —un artist cu calităţi eminente—a interpretat rolul lui Petre în chip admirabil.

A fost şi o ocaziune plăcută ca iaşanii să facă cunoştinţa celei mai tinere artiste a trupei Davila, — d-ra Cocea— puţin întimidată incă, dar plină de graţii primăvaratece în roluri de ingenuă.

„Gringoire" e una din acele producţiuni literare cari supravieţuiesc prin suflul de romantism şi prin inspiraţiile pline de avînt, mai cu seamă cînd are interpreţi cum a avut aseară.

Rodion

De la cinematograf la istorie

In urma incendiului.—Bab-Ali.—Rolul Sublimei Porţi.—Turcii în Romînia.—Poveţele hospodarului.—Dintr'un timp de decadenţă.—Pui de fanarioţi.

In cursul săptămînii, cinematograful local anunţa printre vederile noui, — acea a Sublimei porţi, consumată dăunăzi de un incendiu groaznic.

Telegramele aduc, pe de altă parte, ştirea că au fost daţi judecăţii cîteva *softale*. — reprezentanţi ai vechiului regim turcesc, bănuiţi — ori dovediţi — a fi cauzat dezastrul care a distrus monumentala zidire pe care generaţiile viitoare vor revedea-o doară pe... pînza cinematografică. De aceea ni se pare interesant a reaminti cîte ceva din trecutul Sublimei Porţi — „Bab-ali" — în limba turcă.

O clădire istorică în adevarata accepţiune a cuvîntului şi care a jucat un rol imens în decursul veacurilor în istoria lumei în general, în istoria principatelor romîne în special.

Şi nu mai ştim pentru a cîtea oară focul a încercat să nimicească din temelii acea clădire labirintică, una din minunile arhitectonice ale lumei. E drept că de astădată incendiul se părea că vrea să facă o nouă dovadă că nici pînă acum ceea ce se cheamă „regimul nou" nu domneşte încă în vechia Capitală a Impărăţiei Otomane. Bună oară, cu ocazia focului de care vorbim, — aparatele moderne pentru stingeri, deşi există în Constantinopole, n'au fost puse să funcţioneze; hydrantele cari ar fi putut vărsa valuri de apă asupra clădirii incendiate — n'au folosit la nimic, de oarece nu s'au găsit la timp... cheile respective; telefonul care leagă „Poarta" de centrala poliţienească nu s'a gîndit nimeni să l întrebuinţeze de cît tîrziu de tot, cînd era numai prea puţin de făcut.

In condiţiunile acestea adevărat orientale focul şi-a îndeplinit opera de distrugere — cu acolaşi succes şi în aceiaşi proporţie, cum în cursul timpului alte numeroase incendii nimicise de atîtea ori acelaş măreţ palat, mereu reconstruit din temelii, mereu reînviat din cenuşă ca sfinxul legendar.

Poziţiunea clădirii e tot aşa de miraculoasă ca şi soarta ei, ca şi istoria ei strălucită. Aşezată în înălţime, predominînd zidurile şi grădinile vechiului Serai, Sublima Poartă pare făcută anume să domineze Capitala Semi-lunei. La picioarele ei se unesc Cornul de aur, Bosforul şi Marea de Marmara, iar porţile ei sunt cam tot atît de apropiate de Pera europenească şi de coasta asiatică dinspre Scutari. Nu în zadar cîte un dictator avea să privegheze cu aceeaşi autoritate şi să înfrîneze în mîna lui de fier din înălţimea Inaltei Porţi şi o bună parte a Europei şi o întindere imensă a Asiei, înscriind tot mai multe pagini de sîngeroase frămîntări în cartea puternicei Impărăţii.

In anul egirei 1223, sau în 1808 al erei creştine, Palatul Porţei fu incendiat şi ars cu desăvîrşire. Ruinele rămaseră pînă în 1810 cînd Palatul se rezidi din nou. Iar după 16 ani un alt incendiu îl distruse iarăşi: reclădit aproape din temelii, — în 1828 tu încă odată consumat de flăcări. A fost un noroc al întîmplării că noul Palat, ridicat în 1830 putu să scape de foc timp de cîteva decenii. După întronarea lui Abdul-Hamid şi anume în 1877 o însemnată parte a imensei clădiri arse din nou şi anume tot aceiaşi parte a Palatului care a ars şi în ultimul incendiu de care ne ocupăm aci.

Noul Sultan — pe care îl aştepta un sfîrşit atît de trist — reclădi partea incendiată, iar populaţia fanatică a Stambulului crezu în legenda că Profetul Allah făcuse să răsară din pămînt, în chip spontan şi minunat, aripa cea nouă a Porţei.

A venit apoi o vreme cînd Turcii însuşi — în timpul cunoscutelor evenimente ale Revoluţiei din 1908 şi 1909 îndreptară focuri de armă asupra somptuoasei zidiri pentru a aduce o radicală schimbare de oameni şi de lucruri.

E drept, schimbarea n'a fost aşa de

adîncă şi de radicală cum s'ar fi cerut, — dar astăzi în sombrele camere ale palatului Bab-Ali rezidă un minister constituţional, lucrînd de comun acord cu un Monarh raţional care a năruit zidurile şi misterele nepătrunse din jurul Yldizului.

Incendiul din urmă n'a consumat numai clădirea isorică, dar şi o parte din bogata Arhivă a sublimei Porţi, — din acea arhivă în care se afla scrisă o parte din istoria Europei însă-şi, — şi în care Principatele dunărene ocupă un loc important.

Cîte epizode de glorie şi de umilinţă, de eroizm şi de slăbiciune nu ne leagă soarta, trecutul — de atotputernicia Padişahilor şi Vizirilor, — a foştilor dictatori din Bab-Ali! Cîte capitulaţiuni, cîte tractate, cîte biruri şi peşcheşuri, — cîte excese, decapitări, conruperi şi intrigi petrecute pe pămîntul Principatelor Romîne nu şi-au lăsat urmele scris în acea bogată arhivă a Sublimei Porţi!

In cartea sa „Despre Fanarioţi" Marcu Filip Zallony transcrie „sfaturile date fiilor săi" cari aveau să-i urmeze tronul Valahiei sau Moldovei.

„...Singurul mijloc de a izbuti este de a urma politica fanariotă, unica busolă care ne poate îndruma. Ea a condus pe predecesorii noştri cari au ajuns, graţie ei, la mari reputaţiuni şi au agonisit averi considerabile. Dacă nu o veţi urma, veţi întîmpina numai obstacole şi nenorociri, căci ea vă învaţă cum să luptaţi cu folos contra rivalilor voştri, odată ce aţi ajuns hospodari, ţinta neclintită a ambiţinnii voastre.

„Inaintea unui turc important trebue să vă arătaţi supuşi, elocinţi, generoşi; chiar înaintea oamenilor din suita lui trebue să fiţi smeriţi.

„Cînd intraţi în odaia unui puternic al imperiului, închinaţi-vă mai întîiu; apoi, cînd veţi ajunge în mijlocul odăii, faceţi altă închinăciune în semicerc, fără ca să acoperiţi însă uşa cu capul vostru. Cînd aţi ajuns lîngă demnitar, vă puneţi în genunchi şi luaţi poala hainei lui pe care o duceţi la frunte după ce aţi sărutat-o. Poate că generiozitatea acestui barbat puternic vă va împiedica de la această manifestaţiune de supunere, atunci luaţi repede canafurile sofalei pe care el şade şi le săruţaţi înainte de a le duce la frunte. Vă ridicaţi după aceasta şi faceţi vre o ciţi va paşi îndărăt, dar fără a întoarce spatele.

Dacă prin vre-un semn el vă poftește să şedeţi, grăbiţi-vă a vă pune în genunchi într'un colţ al odăii: dar luaţi seama să nu intoarceţi spetele vre-unui turc. Dacă Măria Sa are condescenţa să vă întrebe cum staţi cu sănătatea răspundeţi: *Stăpîne, sărut praful de pe picioarele voastre* şi nici odată nu veţi răspunde direct dar tot deauna la a treia persoană a pluralului.

„Dacă acel puternic turc n'are în odae pe nimeni de care să se ferească şi vă poftește lîngă dînsul, atunci, fiilor, trebue să vă serviţi cu abilitate de elocinţă şi de fineţea voastră politică, spre a obţinea de la dînsul tot sau o parte din ceea ce vreţi să-i cereţi.

„...După ce aţi eşit din odae, împărţiţi bacşişuri oamenilor din suita lui; daţi mult aur şi celor mari şi celor mici. Numeroasele slugi pe care le vedeţi la dînşii n'au alt cîştig afară de bacşişurile pe care le iau de la cei ce au nevoe de stăpînul lor. Leafa lor e de 5 lei pe lună şi-i vedeţi îmbrăcaţi totuşi, în haine scumpe şi în şaluri de caşmir de cîte o mie de lei unul.

Cu cît veţi fi mai generoşi cu slugile, cu atît mai bine vă vor merge afacerile voastre cu stăpînul. Iar prin succesele pe care le veţi obţinea pe lîngă turcii influenţi în imperiu veţi ajunge dragomani şi de acolo Hospodari".

. . . . . .

Triste vremuri de care se ruşinau în morminte lor

voevozii şi rapsozii,

acei voevozi de talia lui Mircea pe cari cu atîta însufleţire îi celebra Eminescu, tocmai pentru că se încumetau să se opună urgiei musulmane, pe care din nefericire o întrupau Sultani de geniu şi de vitejie, întreprinzători şi curagioşi Despre unul din aceştia scria Ion Ghica în „O cugetare" că, privind de pe ţărmurile Asiei mici spre Constantinopole a zis: „Acest rubin între două smaragde trebue să fie al meu!"

Şi a fost.

Iar despre toate aceste trebue să fi existînd încă supărătoare dovezi şi amintiri în arhiva Sublimei Porţi dacă nu cumva le-a mistuit incendiul de acum cîtva timp. **As.**

CETIŢI:

O RUSINE UNIVERSITARA

Plagiatul D-lui A. C. Cuza

de **EM SOCOR**

Preţul 1 leu

Se vinde la toate librăriile şi depozitele de ziare.

Pentru Evenimentul

D. Skarlet, fostul procuror ne trimite următoarele rînduri adresate Evenimentului, cărora ne grăbim cu plăcere a le face loc în ziarul nostru.

„In „Evenimentul" No. 22 din 4 Martie 1911, văd strecurată o informaţiune: *că eu de aceea atac pe d. P. Sion, fiindcă m'am înscris în clubul d-lui Badareu*".

Nu ştiu dacă aceasta e o simplă ignorare a faptelor sau o... ştire tendenţioasă, — lesne de priceput.

De o camdată şi pentru toată lumea ţin să se ştie, că după cum am refuzat pe d. P. Sion a-l servi la o tentativă de faptă imorală, — tot aşa, dacă mi s'ar fi cerut de ori-cine, fie chiar d. Badareu pe care toţi Ieşenii îi apreciau ca cel dintăi fiu al acestei cetăţi;—dacă zic, chiar d sa 'mi ar fi cerut a face politică din chestia magistraturei (ceea ce n'a făcut'o): **de sigur că 'l refuzam** De alt fel am şi spus chestia aceasta categoric, în „Opinia" No. 1243 din 1 Martie unde se vede pasajul „*N'am vrut să fac politică din aceasta chestie, sfîntă şi mare*" atunci: *de această suspectare?*

Ce deosebire între părerile mele şi cele ale... „Evenimentului!"

Prin urmare să sd vadă că în această lume „*plină de caractere*" pe care o cîntă şi o admiră „Evenimentul", — cu toţi Sion — îi şi Hinna — îi săi, — eu în adevăr n'am ce căuta. Revendie aceasta ca o mare onoare. In altă parte e locul meu, la postul de datorie, unde mă va întîlni veşnic „Evenimentul", şi ori cine, care va eşi din calea cea dreaptă.

Cred deci de prisos a mai adaoga, *că nu m'am înscris în nici un club politic*, căci nu m'am decis încă a face politică. Cînd va veni acel ceas, sper să procur multe momente de fericire... „Evenimentului".

Precum ca să se ştie.

Gh. Skarlet
fost Procuror
Iaşi 4 Martie 1911 Avocat

ALEŞII OPOZIŢIEI

COLEGIUL I CAMERA

Conservatori-democraţi

Take Ionescu la Roman
C. Cantacuzino-Paşcanu la Roman
Teodor Costescu la Mehedinţi
N. P. Guran la Dol
St. Pop la Romanaţi
Sebastian Moruzi la Suceava
Nestor Cincu la Tecuci.

Liberali

Al. Iliescu la Olt
N. N. Săveanu la Putna
I. G. Duca la Vîlcea
I. T. Ghica la Vlaşca
Alecu Anastasiu la Tecuci
Gh. Gh. Ghiţescu la Suceava
C. Neamţu la Gorj.

COLEGIUL II CAMERA

Conservatori-democraţi

Vasile Isăcescu la Botoşani
Dr. M. Riegler la Roman
Victor Filoti la Roman.

Liberali

V. G. Morţun la Roman
Pompiliu Ioniţescu la Buzău
Ştefan Ioan la Suceava.

COLEGIUL III CAMERA

Liberali

D. prof. dr. C. Angelescu la Buzău.

COLEGIUL I SENAT

Conservatori-democraţi

D. Disescu
N. Xenopol
Nicu Economu
Gheorghe Lascăr
Emil Teodoru
Gr. Constantinescu
Pavel Brătăşanu
C. Străjescu
Th. G. Emandi.

Liberali

Al. Djuvara
Toma Stelian
M. G. Orleanu
D. Protopopescu
Al. G. Radovici
Toma Trifonescu
N. Săveanu
Al. I. Filipescu
C. Mănescu
M. I. Demetrian
C. Iliescu
C. Alessiu.

COLEGIUL II SENAT

Conservatori democraţi

Al. A. Badareu.

Liberali

Ioan I. C. Brătianu
M. Pherekyde
Sp. Haret
Al. Gussi.

COLEGIUL UNIVERSITAR

D. prof. dr. Toma Ionescu.

UN APEL

D. Cupa, candidat la consiliul comunal, a adresat cetăţenilor de la colegiul II din Iaşi următorul apel.

Stimate Domn,

In ziua de Marţi, 8 Martie a. c. avînd loc alegerea a nouă consilieri reprezentanţi ai colegiului al II de comună, din acest oraş, între care figurez şi eu pe lista celor mai de samă oameni ce au făcut parte ani de a rîndul în consiliul comunal, sub primariatul d lor Gh. Lascar, C. B. Pennescu, A. A. Badareu etc. şi care au lasat urme frumoase prin faptele lor demne de toată lauda, cum spre exemplu e aducerea apei, petruirea tuturor trecătoarelor în cele mai îndepărtate locuri ale mahalalelor, pe unde accesul era imposibil în timpuri ploioase şi alte multe lucrări de asanare a diferitelor locuri mlăştinoase.

In dorinţa de a servi conştiincios clasa meseriaşă, în ce priveşte acordarea lucrărilor şi furniturilor, pe care din toată inima, voi susţine ca ele să fie date romînilor, cu aplicaţiunea riguros a articolului 95 din legea meseriaşilor şi apara sincer şi desinteresat interesele tuturor meseriaşilor, veniţi înaintea comunei sub diferite cereri.

Voi căuta pe toate căile ca lucrările de construcţie să se dea meseriaşilor buni şi conştiincioşi, fără licitaţie, numai pe baza devizelor întocmite de serviciul tecnic.

Aceste voi aduce la îndeplinire cu ajutorul colegiilor mei.

Nu voi servi nici o cauză străină, de cît acea a alegătorilor care m'au trimes să-i reprezint în toate ocaziunile.

Nu voi căuta ca prin mijloace meschine şi nedemne de cinstea mea se satisfac interesele mele personale, după cum astă-zi unii meseriaşi ce se pretind representaţi ai clasei meseriaşe, caută a specula conştiinţa şi buna credinţă a dv. numai pentru a-şi ajunge scopurile lor şi odată rădicaţi sus uită pe acei care le-au dat mandatul de încredere

Sprijinit pe aceste puncte atît de folositoare meseriaşilor, pe care voi căuta ca să le aduc la îndeplinire chiar dacă voi întîmpina cele mai mari greutăţi.

Vă solicit votul dv. pentru Marţi 8 Martie a. c. asigurîndu-vă la cea dintăi ocazie de cel mai preţios concurs.

Semnul buletinului este: ✝

Candidaţii colegiului al II de Comună sunt:

General Panaite Bottez
Arseni Vasile, meseriaş
Velciu Alexandru, avocat
Cupa I. Ioan, constructor
Prasa Ioan
Sculi Raul
Dobrovici H. Spiridon, comersant
Dr. Bălăceanu Anibal
Toma Constantin, avocat

Litere-Ştiinţe-Arte

Caricatura literară.—De cîteva luni încoace, revista iaşană „Viaţa Romînească" publică regulat, în fie ce număr, cîte-va pagini de caricaturi semnate de *Iser*, destul de cunoscut din lucrări anterioare.

S'ar părea că genul caricaturei e un gen inferior de artă, că nu e la nivelul altor producţiuni, fie artistice propriu zise, fie literare. Şi cu toate aceste e genul cel mai cultivat astăzi, cel mai simpatic şi cel mai... util.

Nimic nu rezumă mai cu uşurinţă, nimic nu redă mai complect şi mai sintetic un moment din viaţă, o clipă din frămîntarea socială, nimic nu se apropie mai mult de realitate şi de adevăr decît genul acesta, hibrid în aparenţă, dar vast în fond. De aceea vedem reviste serioase apusene ca „Mercure de France", ca „Revue de Revues" publicînd pagini de caricaturi şi nu ne mirăm că publicaţia iaşană doritoare de a fi cu totul modernă, a făcut loc în paginele ei unui talent ca Iser.

Cu deosebire reuşite au fost cele cîteva *portrete*. Numărul cel mai nou ne dă pe poetul D. Anghel, surprins, de sigur, în urma dezastrului de la Luvru care i-a nimicit atîtea lucrări de artă. Avem apoi pe d. C. Stere — „fason vechiu" şi „fason nou", redat în chip cît se poate de suggestiv.

Sunt trăsături de crayon cari au toate condiţiunile unor lucrări durabile de artă şi de observaţiune.

*

Revista bilanară ilustrată „Sanatatea" a intrat în anul XI. Numărul a părut cu data de 1 Martie conţine un bogat sumar de articole, discuţiuni, varietăţi şi ilustraţiuni, cum şi suplimentul literar „Viaţa Fericită".

*

Penultimul număr al revistei „Mercure de France" de la 16 Februarie se ocupă de cartea compatriotului nostru Eugen Lovinescu: „Jean Jacques Weiss et son oeuvre".

*

Leopoldo Millotti, un compozito care a avut vremile sale de glorie, fo prietin cu Lisst, Alex. Dumas tatál, cu Wagner şi Meyerbeer, a murit la Marsilia în deplină obscuritate, înmormîntat în cimitirul saracilor...

*

In lumea literară austro germană s'a serbătorit zilele aceste a suta aniversare a naşterei lui Karl Gutzkow, autorul „Deborrhei" şi multor alte drame istorice şi sociale.

*

In editura Calmann Levy a apărut un volum a marchizului de Saint-Maurice: „Lettres sur la cour de Loius XIV, 1667-1670". E un material istoric foarte importani asupra Regelui-Soare.

*

Un tînăr scriitor Avétiss Aharonian, cel mai talentat dintre literaţii armeni de cstăzi, a început a fi cunoscut şi tradus în limba franceză. Aharonian e şi un luptător pentru cauzele mari sociale.

Fiind implicat într'un proces în Rusia, a stat un timp în inchisoare—în cunoscutele închisori ale Rusiei!—unde a contractat tuberculoza.

*

Intr'un volum apărut la Plon—Paris, d. G. Valette apara pe J. J. Rousseau de învinuirile aduse in potrivă-i că ar fi pregătit revoluţia franceză şi romantismul „revoluţie în sentimente şi revoluţie în idei".

După autorul de mai sus, revoluţia cea mare şi romantismul pot fi concepute independent de opera lui Rousseau. De asemenea acuzaţia lui Jules Lemaître de a fi „întrerupt tradiţia franceză" cade, dat fiind că o tradiţie nu abdică cu atita uşurinlă.

Autorul mai explică apoi calităţile lui Rousseau ca ţinînd de rasa şi de ţara sa.

*

A apărut: No. 1 din noua bibliotecă populară „Luceafărul", cuprinzînd: „Culegătoarea de Rouă" şi alte 3 nuvele, foarte frumoase, datorite mult apreciatului scriitor, Emanuel Gîrleanu. Preţul 20 de bani.

*

STRUNA ZILEI

DETRONARE ŞI INTRONARE

Ziarele italiane numesc pe d. A, C. Cuza «Regele plagiatorilor».

El care se pretinde
Că dintr'un Domn descinde,
E mîndru, se 'nţelege,
De titlul lui de... „Rege".

INFORMAŢII

❑ *Vinovatul Gh. Bogdan este preşedintele comitetului pentru rîdicarea unui bust regretatului dr. Russ. Aceasta este a nouăzeci şi noua preşedenţie, care se oferă, în Iaşi, unui necinstit, Bine însă că onorabilul comitet l'a ales preşedinte; căci dacă îl punea casier, păţea ceia ce a păţit şi Societatea »Leagănul", către care d. Bogdan este dator cu un proces-verbal, în care să să specifice modul cum s'au cheltuit cele 12.000, adică douăsprezece mii de lei.*

❑ **Noi înscrieri în partidul conservator democrat.** — Următoarele persoane au cerut înscrierea lor în partidul conservator democrat:

Vintilă Al. Ardeleanu, doctor în drept din Paris, avocat, calea Călăraşilor 77 alegător colegiul I Senat, cameră şi comună.

Mănciulescu N. rentier str. Făgăraşi 28, aleg. col. II cameră şi senat.

Ion Anastasiu inginer, strada Ciair 12, aleg. col. II cameră şi senat.

I. Petrescu pensionar, calea Griviţei 101, aleg. colegiul II cameră şi senat şi col. I de comună.

Niculae Bran, artist pictor şi profesor Bd. Elisabeta 63, al coleg. II cameră şi senat.

❑ S'a primit dimisiunea d-lui Chiriac din postul de secretar ajutor, la şcoala superioară de meserii.

❑ Miine seară are loc în com. Bîrzeşti o serată dansată, cu a cărei venit se va veni în ajutorul familiilor victimilor ciocnirei de trenuri din staţia Bălteni.

❑ Ancheta asupra furturilor comise de sergentul de stradă Al. Zaharia, continuă.

Numitul a fost fotografiat eri la siguranţă şi înaintat parchetului.

In afară de furturile comise în strada Ştefan cel Mare, acest sergent a mai făcut o serie de furturi şi în strada Socolo unde fusese mai înainte cu serviciul.

❑ Comercianţii din oraşul şi judeţul nostru au fost convocaţi pentru zilele de 9, 10, şi 11 Februarie la camera de comerţ spre a se pronunţa asupra modificărilor ce trebuesc aduse legei repaosului duminical.

❑ Ministerul Instrucţiei Publice a dispus închiderea pe cel puţin 20 zile a şcoalei Normale „Vasile Lupu" din Iaşi. Şcoala de aplicaţie de pe lîngă şcoală se va închide şi ea cel puţin pe 15 zile.

❑ **De la Mitropolie.**— Eri dimineaţă a avut loc la Mitropolie o întrunire a protoereilor din judeţele eparhiei Moldovei şi Sucevei, sub preşedinţia P. S. S. Arhiereului Nicodem Munteanu. Şedinţa s'a început la orele 9 şi s'a ţinut în sala corului metropolitan. S'a discutat asupra chestiunilor ce se vor fixa la cercurile preoţeşti şi asupra măsurilor ce trebuesc luate pentru ca preoţii de la ţară să dea sfaturi privitoare la îmbunătăţirea stării lor morale şi economice.

*

Astăzi dimineaţă avut loc la Mitropolie, tot sub preşidenţia P. S. S. Arhiereului Nicodem Munteanu întrunirea stareţilor mînăstirilor din Moldova, cari au discutat asupra măsurilor ce trebuesc luate pentru reînfiinţarea vechilor gospodării mănăstireşti. In afară de aceasta s'a mai discutat şi asupra înfiinţării de pepiniere şi grădinării la mînăstiri hotărîndu-se de o cam dată ca în primavara aceasta să se înfiinţeze cîte o grădină pe lîngă mînăstirile Cetăţuia de lîngă Iaşi, Neamţ, Vorona, Rişca şi Secu. Aceste lucrări se vor face de călugări sub conducerea directă a unor oameni de la pepinierele statului.

La această consfătuire a participat şi d. M. Viorescu, şeful pepinierii statului de la Vişan, care a dat relaţiunile necesare. Intrunirea s'a terminat la orele douăsprezece.

❑ D. Emil Costinescu, ce fusese operat de d. dr. Roux la Lausanne, a părăsit clinica complect restabilit; totuşi d-sa va mai sta cîte-va săptămîni în Elveţia.

❑ A fost arestat individul Ozias Vaisman din strada Sf. Lazăr, pentru atentat la pudoarea fetei Lenţa Lupu în etate de 14 ani din mahalaua Lipovenească.

❑ In ziua de 20 Martie va avea loc adunarea generală a comitetului pentru rîdicarea statuei lui Cuza Vodă, spre a se lua ultimile dispoziţii privitoare la aşezarea monumentului în Piaţa Unirei.

❑ Cinematograful „Union" din sala coloseului Bragadiru, anunţă pentru astă-seară un program nou din cele mai frumoase:

In frumoasele vederi, din astă dată cinematografiate de o casă renumite ne redă după natură: O vînătoare de elefanţi, Fantazio Enfantină. Umbra mamei, mare dramă, Picătură de sînge, Prietenul se cunoaşte la nevoie, drame. Puneţi mîna pe el, Şase luni de puşcărie, Sportul lui Pifche, comedii.

In fie-care Luni şi Joi program absolut nou Sîmbătă şi Duminică mare matineu. Intrarea generală la matineu 50 bani de persoană.

In fiecare Luni, Marţi, Mercuri, Joi, Vineri şi Sîmbătă, mare sport Skating-Ring. Se primesc abonamente în ori ce zi şi la ori ce ceas.

Salonul Bragadiru e aranjat anume pentru sport de la oarele 2 jum. şi pînă la 5 jum.

In fiecare seară la oarele 9 fix, mare reprezentaţie de cinematograf.

❑ In locul d-lui comisar Cociorvă de la disp. I dimisionat, a fost recomendat pentru avansare subcomisarul M. Ciudin de la disp. 5 şi nu la Brigada de siguranţă în locul d-lui Iordăchescu.

❑ S'a pus sub tipar *Slovarul* slavo-romîn, de Gh. Ghibănescu, profesor. Acest slovar va cuprinde la 1500 cuvinte slavone, ce le posedă Epitropia Sf. Spiridon în arhiva sa. Se dă la fie-care cuvînt etimologia lui, diferitele forme fonetice sub care vin cuvintele în doc. slavone, construcţiile sintactice, cum şi toate romănismele ce vin des întrebuinţate în cancelaria slavă a timpului.

Lucrarea aceasta va fi o anexă la vol. VI de *Ispisoace şi Zapise*, ce le publică d. Gh. Ghibănescu sub auspiciile Epitropiei sf. Spiridon, şi cu care se închee lucrarea, ce merge până la 1860.

Slovarul slavo-romîn e prima lucrare de acest fel în limba română, şi care sintetisază în lexicul ei felul de a fi al influenţei slave în cancelaria domnească.

DIVERSE

— Cunoscuţii pungaşi de buzunare şi vechi clienţi ai puşcăriei, Osias sin Aron şi Dumitru Dunea, au atacat astăzi dimineaţă pe stradă pe femeea Catinca Podariu, furîndu-i din mînă o pungă su suma de 23 lei.

Fiind urmăriţi de agenţi, ambii pungaşi au fost arestaţi.

De notat, e că Dumitru Dunea, a fost arestat şi acum patru zile pentru faptul că în tovărăşia unui alt pungaş Spiridon Bogdan, urmărea o femee pe str. Golia, pentru a-i fura punga.

— In urma cercetărilor făcute de poliţie s'a putut stabili că cadavrul găsit eri în curtea caselor cu No. 45 din str. Sf. Lazăr, e al cerşetorului Gh. Olteanu de fel din Slatina.

— Aseară la orele 9 s'a declarat un incendiu la locuinţa comerciantului Haim Mendelson din str. Cizmăriei.

— Programul de astă seară al Circului Henry, cuprinde 30 de numere, din cele mai alese. Acest program va fi cel mai atrăgător de oare ce a fost alcătuit pentru serata de onoare în beneficiul Directorului Henry.

Cu această ocazie va debuta „Motoposa" (omul păpuşă).

Ultime INFORMAȚII

❑ **O nerușinată manoperă electorală.**—*Pe zidurile Iașului au fost lipite afișe mari, care poartă nerușinatul titlu de* **„Lista guvernului"**, *și care liste cuprind numele candidaților d-lui Greceanu, la colegiul I de comună.*

Este, în adevăr, un act nerușinat, pe care-l săvîrșește în mod public d. Greceanu, pentru a influența asupra alegătorilor, care depind de administrație, atunci cînd își afișează lista sa de comună ca listă a guvernului.

Dacă în alegerile parlamentare nu se poate spune, că candidații de cameră și senat nu sunt candidații guvernului, ci ai partidului hotărît a sprijini un guvern, cu atît mai mult nu se poate spune într'o alegere comunală, că guvernul ar putea fixa candidați.

Comuna, în organizația noastră administrativă este o instituțiune, care se conduce de cetățenii ei în mod electiv și în mod absolut independent de puterea centrală executivă.

Acești cetățeni își aleg reprezentanții lor într'un număr mai mic sau mai mare, după numărul populațiunei și care poartă denumirea de consilieri comunali, *cere la rîndul lor își aleg pe primar și ajutoarele sale însărcinați cu administrația comunală.*

De cînd sunt în țara noastră organizațiile comunale actuale, nici unui politician nu i a trecut prin minte să afirme, prin publicitate mai cu seamă, că guvernul ar putea avea candidații săi, la o alegere comunală, chiar cînd lupta electorală s'a dat la comună nu numai pe un teren pur gospodăresc, dar chiar politic.

Partidele politice își pot forma într'o luptă comunală, laolaltă, sau în mod deosebit, liste de candidați și să solicite voturile orășenilor, nu numai pentru valoarea personală a candidaților, dar și pentru partidul în numele căruia ei se prezintă în luptă.

Intr'un asemenea caz, lista de viitori consilieri propusă, poate fi numită lista partidului liberal, democrat, socialist, conservator etc. sau lista opoziției, cum bunăoară numim noi, lista propusă de cele 2 organizațiuni politice opoziționiste, în alegerea comunală de Duminecă.

Prin urmare și lista d-lui Greceanu, care se știe că este o listă pur personală a d-sale, căci nu putea fi întitulată pe afișe *„Lista d-lui Greceanu"*, cel mult ar fi putut fi numită lista partidului conservator, dacă partid se poate numi ceata de mercenari politici, strînsă în jurul d-sale.

Dar să numești această listă și s'o afișezi chiar, în tot orașul că este *lista guvernului*, — cînd guvernul nu poate pune candidați la comună,—însămnă a săvîrși un act politic necinstit și ilegal, care în cazul cel mai scuzabil nu poate fi socotit decît ca o manoperă electorală, în scopul de a face pe alegătorii necunoscători în asemenea chestiuni, să voteze această listă, intimidîndu-i, că votează în contra guvernului, dacă nu vor alege la Comună pe candidații d lui Greceanu.

Am relevat acest fapt pentru a atrage atenția tuturor cetățenilor să nu se lase amăgiți de afișele înșelătoare și nerușinate, ale d-lui Greceanu, de oare-ce guvernul nu are absolut nici un amestec cu alegerea de Duminică de la Comună, și că orășenii sunt liberi și au tot dreptul să încredințeze sarcina conducerei comunei celor mai de seamă cetățeni, care din fericire se găsesc pe lista formulată de opoziția unită și care prezintă garanții suficiente pentru prosperarea orașului.

❑ *Domnul Dănătre Greciano a oferit postul de intendent de la Galata d-lui C. Naiman Paraschivescu, drept preț pentru trădarea sa, Se zice că d. Naiman Paraschivescu a rămas mulțumit.*

❑ **Alegerile pentru colegiul I de comună se vor face în următoarele localuri; Secția I la primărie, a II la Adamachi și secția a III la școala Asachi. Pentru colegiul al doilea vor fi două secții: I la primărie și a doua la școala Adamachi.**

❑ **D. A. C. Cuza tace.**—*După ce a făcut marele gest, pe care l'a oflșat în vitrina* **Centrului studențesc** *și prin care a anunțat că va răspunde acuzațiunii aduse de amicul nostru d. Em. Socor, d. Cuza s'a pus să... tacă.*

Nu ne surprinde. Dar cum rămîne cu luminarea opiniei publice... creștinești, despre care vorbea d-sa? S'au d. Cuza crede, că lucrarea amicului nostru, care dovedește cu prisosință plagiatul său, a luminat îndeajuns opinia publică... creștină, iar „elocventul" afiș, nu era de cît o mică.. șarlatanie electorală, indispensabilă în ajunul alegerii de la col. II de Cameră.

❑ **Bukarester Tagblatt** *în numărul său de la 17 Martie se ocupă despre chestiunea plagiatului d-lui A. C. Cuza sub titlul: „Regele plagiatorilor" și termină articolul cu următoarele:*

„Rege al plagiatorilor" este un fel de glorie al d-lui d-lui Cuza în tot cazul mai bine c'știgat, de cît titlul de profesor academic s'au cercetător erudit".

D. A. C. Cuza a ajuns celebru. Presa străină se ocupă mult de d-sa.

● *Toată lumea se întreabă cu mirare de ce d. P. Sion nu-și dă demisia de la Eforie? Apoi să spunem ce am auzit noi. Se zice că la Eforie ar fi niște contracte de reziliat cu unii și de făcut cu alții, contracte la care d. P. Sion vrea să ia parte activă. Inregistrăm deocamdată această aserțiune, rămînînd ca în curînd să revenim cu fapte precise.*

❑ „Evenimentul" publică o informație, în care declară „pentru a treia oară" că d. dr. Gabriel Socor nu are nici o legătură cu prietenul nostru, d. Em. Socor, avocat și publicist.

Intrigați de persistența acestei informațiuni l-am întrebat pe amicul nostru asupra acestei chestiuni. D-sa a confirmat informația ziarului în chestiune, spunînd, că „are plăcerea să constate că în adevăr nu are nici o legătură cu d-rul G. Socor".

Se vede, că presa se ocupă atît de mult de „ilustrul profesor", încît acesta nu știe prin ce mijloace și ar mai putea ceti scumpul său nume în ziare.

Chestie de... reclamă?

❑ Pe ziua de eri s'a făcut printre notarii din jud. nostru următoarea mișcare: dl. C. Alexandrescu notar în com. Băiceni, a fost mutat comuna Brăești în locul d-lui Pavel Tudose transferat în comuna Băiceni.

❑ Pe ziua de 1 Martie d. Constantin Moțet, detașat la Ministerul de Interne pe timpul alegerilor, a fost mutat ca administrator al plășei Copou.

❑ Administrația plășei Șipote comunică prefecturei de județ că în intervalul de la 1 lanuarie la 1 Mart, mortalitatea printre copii a luat proporții îngrijitoare din cauza epidemiilor de scarlatină și tusă convulsivă.

❑ Ministerul industriei și comerțului fiind informat că unii comisionari vînzători de odoare bisericești cutreeră satele, oferind preoților odoare noi în schimbul celor vechi, care represintă o reală valoare, cere să se ia măsuri severe contra acestor comercianți, sfătuindu-se tot odată pe preoți ca la caz de trebuință să-și procure odoarele prin casa Bisericilor.

❑ **Recrutările.**—Mîne dimineață se încep în județul și orașul Iași, operațiunile de recrutare a tinerilor ce vor forma clasa anului 1912.

Pentru județ comisiunea de recrutare se compune din d nii: Colonel Sinescu, Botez, directorul prefecturei de județ, maior dr. Gavrilescu, căpitan Drăgulănescu și V. Speranță consilier județean.

Pe ziua de mîne operațiunile încep în com. Tîrgul Frumos.

❑ **Din Tg. Frumos.**—Banditismul administrației a ajuns la crime.

Dintre multele acte săvîrșite de către bandiții angajați de Iosif Nunciu Tessaro, Președintele Comisiei Interimare se notează următoarele:

1) Cetățeanul Alecu Vasiliu în ajunul balotajului col. II de deputați au plecat la Iași pentru votare, fiind urmărit de Tessaro și subcomisarul Timuș, au fost sechestrat, luat în dimineața zilei de alegere și reîntors sub paza subcomisarului în Trg. Frumos, ajuns aicea, cetățeanul a voit să se reîntoarcă cu un alt tren la Iași, însă bandiții lui Tessaro în fața serjentului Pădurariu de la gară l'au bătut și oprit de a pleca.

2) Tot cu ocazia balotajului de la al 2-lea de cameră, Tessaro avînd o carte de alegător col. 2 al unui Grumăzescu ce a dispărut din această comună, cheamă în cafeneaua lui Leizer Burșt pe serjentul Gh. Gh. Grumăzescu, îi dă carta și îi ordonă de a merge el la vot în locul celui dispărut. Serjentul refuzînd, Tessaro l'a maltratat în mod hoțesc.

3) *In ziua de 28 Februarie* locuitorul *Ioan Damian* fiind bănuit că simpatizează cu opoziția la alegerile comunale l'au surprins în crășma Berbi Horovitz din str. Cuza Vodă unul din banda bătăușilor lui Tessaro anume Gh. Gh. Sarduc, unde mai întăi l'au îmbătat și apoi l'au maltratat în așa mod, că a doua zi a și încetat din viață.

Soția decedatului a și reclamat cazul parchetului, care credem că acest caz nu va fi dat în cercetarea poliției, care protejează pe bătăuși, ci se va instrui de către Parchet.

❑ Aată-seară ora 8 jum., va vorbi la Cercul didactic, d. dr. P. Zosin.

Pot asista și persoane străine de cerc.

❑ Duminică după amiază va avea loc în salonul camerei de comerț adunarea generală a membrilor societății cooperative „Renașterea".

❑ **Trupa Davila.** — Astă seară trupa Davila dă a patra representație la Teatrul Național cu piesa „Gabi" în care d na Voiculescu are de asemenea una din cele mai bine reușite creațiuni.

Publicul eșan, care din primul moment a aratat toată simpatia sa pentru acest excelent asamblu de teatru și-a dat întâlnire pentru astă seară pentru a admira jocul desăvîrșil al artiștilor care constituesc cea mai bună trupă de teatru romînesc.

❑ **Școlare.**—Normalistul N. Popovici a fost numit cu titlul provizor la școala din comuna Cucuteni.

— Ministerul instrucțiunii Publice a acordat următoarele concedii: d-rei Natalia Manoilescu, directoara școalei de fete „Regina Elisabeta", o lună de zile, în care timp va fi suplinită la catedră de d ra Ortansa Sebastian, iar la direcție de d-na Natalia Oiaga; d-rei Heloise Constantinescu, institutoare la școala de fete „Elena Doamna", 20 zile în care timp, va fi suplinită de d-ra Genoveva Hette; d-rei Emilia Cazaban, institutoare la școala de băeți „Carol I", 15 zile, în care timp va fi suplinită de d-ra Aureliea Demetrescu; d-rei Elena Nestor, învățătoare la școala din com Galata, 14 zile, în care timp va fi suplinită de d-ra Natalia Mărgărint.

— D-ra Elena Stroici a fost numită învățătoare suplinitoare, în postul 2 la școala din com. Andrieșeni, în locul d-rei Natalia Popovici, care a obținut un concediu.

— D-ra Elena Eșanu a fost mutată de la școala din com. Tabăra ca învățătoare la școala din comuna Ruseni-Holboca.

— D ra Virgilia Bucicov a fost numită învățătoare suplinitoare la școala din com. Tabăra.

— D. Neculai Ciobanu a fost mutat de la școala din com. Ruseni la Holboca.

❑ Se vorbește că prima mișcare ce se va face în magistratură va cuprinde și parchetul nostru și anume: D. Bercea, prim-procuror va fi transferat la Galați în locul d-lui Bonachi, care va fi înaintat prezident de tribunal. D. Lefter Demetrescu, recenta achiziție a d-lui Greceanu, va fi numit prim-procuror, în locul d-lui Bercea; iar d. C. Mavrocordat, procuror de secție, în locul rămas vacant prin demisia d-lui Skarlet.

❑ Eri dimineață a avut loc la Seminarul pedagogic universitar, discuția lecțiunilor de probă ținute de d. practicant I. Iordan, la limba germană, cu elevii cl. VII-a.

Critic a fost d. l. Bejan, iar raportor d. M. Rădulescu.

La orele 4, a avut loc discuția lecțiunii ținută în ziua de 28 Februarie, de d. M. Gh. Bottez.

❑ Una nostimă de tot a pățit-o d. Țoți Lahovari cu d. Carp.

D. Lahovari s'a prezentat în cabinetul ministrului de finanțe, d. Carp, cu o listă de candidați la slujbe.

— „Să mă lași în pace!—a spus d. Carp,—nu numesc pe nimeni!

— „D'apoi bine, coane Petrache am făcut făgăduieli în numele partidului, am promis că...

— „Cînd vei fi tu ministru de finanțe, l'a întrerupt d. Carp, atunci să faci ceia ce vei vrea. Acum să mă lași în pace".

Faptul este absolut exact și desfidem pe ori-cine să ne desmintă.

❑ Rochia pantalon (la jupe-culotte) ultima creațiune a modei pariziane care provoacă pretutindenea dezaprobări și pasionante comentarii, ne-o redă „Pathé Journal" de astă seară Vineri într'una din rubricele sale însuflețite.

Astă seară Vineri noul program cinematografic din sala Sidoli, cuprinde între altele: Paganini (1784—1840) pagini însuflețite din viața celebrului violonist italian.—Marele oraș Berlin, vederi interesante din capitala Germaniei. Ultimul carnaval din Nizza (Febr. 911). Căsătoria urgentă, scene comice americane. — Premiul virtuții, o elegantă comedie jucată de maiștrii scenelor franceze—Romola, după romanul cu aceleași nume, datorit celebrei scriitoare engleze, d-ra Eliot—Chrisantemele, creșterea, cultivarea și diferitele specii ale sublimei flori—Intăia tîlhărie a lui Tampila este o comedie de peripeții foarte hazlii, jucată de artiști italiani. Cel mai nou număr din Pathé Journal mai cuprinde între altele: Incendiul din Havre, 80 vagoane cu mărfuri prefăcute în cenușe, 7 milioane pagube — Regele Serbiei la Roma—Vijelia din Palermo (Italia) deslănțuită pe coastele mărei. Parisul în doliu: Inmormîntarea generalului Brun, etc. etc.

Programul nou de astă-zi Vineri, (Sala Sidoli) cuprinde apoi multe piese teatrale, scene comice, sportive, instructive, etc. etc.

Mîne Sîmbătă Matineu la 3 ore ziua, și mîne Sîmbătă seara, reprezentație cu program nou.

BANCA IAȘILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAȘI (lîngă Banca Națională)

Face ori-ce operațiuni de bancă:

Scontează polițe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice și polițe.

Deschide conturi curente.

Primește în depozit efecte publice și numerar în condițiuni foarte avantajoase.

Cumpără și vinde efecte publice și ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane și titluri eșite la sorț.

Emite cecuri și scrisori de credit și supra tuturor localităților din țară și străinătate.

Incasări de polițe în condițiunile cele mai avantajoase.

Ultima oră

Bucureşti 4 Martie

Opoziția generalului Manu

Bucureşti — Generalul Manu va lua cuvîntul cu ocazia discuției la mesaj și va combate întreaga politică a guvernului Carp. Va cere apoi să se prevadă scutirea de funciar și pentru orășenii cari au venit egal sau mai mic decît venitul celor șase hectare de pămînt de la țară.

Filostrat și... Carp

Bucureşti.—D. Filostrat, pe cînd era în cabinet la d. Carp, a întîlnit pe d. Filipescu. Zîmbind, d, Carp se adresează d-lui Filipescu, cu următoarele cuvinte:

— „Îți recomand pe d. Filostrat prefectul de Suceava. Dacă am fi avut vre o șase sau șapte ediții ca Filostrat, în loc să prezidez un guvern, îmi prezidam.. plugurile la Țibănești.

Budgetul C. F. R.

Bucureşti.—In noul budget al C. F. R. nu se prevede nici-un spor făgăduit de D-l Carp.

Biții lucrători de la C. F. R!!..

Nouă numire

Bucureşti.—A fost numit ministru plenipotențiar la Bucureşti principele Carol de Fürstenberg.

Delegație

Bncureşti.—Domnul D. Onciul a fost delegat ca comisar al guvernului la expoziția din Roma.

Incă un caracter

Bucureşti.—D. N. N. Popp, din Craiova s'a retras din partidul conservator-democrat.

AVANSARE

Bucureşti.—Pe lista propușilor pentru avansare în magistratură este și d. Bălăşescu preşedinte al tribunalului de Suceava.

Frauda de la „Universul"

Bucureşti.—S'a descoperit o mare fraudă în administrația ziarului „Universului", în sarcina comptabilului Duțescu. Acesta era înțeles cu mai mulți depozitari cari îi trimiteau banii acasă; iar el îi trecea drept „achitați" în registre. Pînă acum s'a descoperit o fraudă de peste 40000 lei.

Revolta la Tg..Ocna

Bucureşti — Deținuții din Tg.-Ocna cari s'au răsculat acum de curînd au refuzat să intre în celulele uude erau condemnați să stea. Numai cu mare greutate ei au putut fi vîriți înăuntru.

Situația la Bîrlad

Bucureşti.—Situația guvernamentalilor din Bîrlad a devenit foarte critică. Guvernamentalii s'au împărțit în două, și vor prezenta două liste la alegerile comunale: una în frunte cu deputații Vasiliu-Cristescu și Paruș și alta în frunte cu transfugul Gregoriadi.

D. Haret în străinătate

Bucureşti.—D. Spiru Haret, fostul ministru al instrucției publice, va pleca în străinătate săptămîna aceasta.

Alegerile în Capitală

Bucureşti. — In sfîrșit, după multe frămîntări, guvernul a alcătuit lista pe care o va susține în alegerile pentru comună în Bucureşti. Iată numele candidaților: D. Dobrescu, actualul preşedinte al comisiei interimare, C. Dinopol, Florea Dianu, Ulpiu Hodoș, N. Vlădescu, V. Baboi, D. Nicolau, I. Georgescu, Paul Oceanu, N. Ionescu, Th. Eliad, Stelian Demetrescu, D. Oprea-Soare, Virgil Dărăscu, Gh. Radoi și Ion Pake-Protopopescu.

Vas salvat

Paris.—Prefectul maritim din Rochefort anunță că submarinul „Loutre", care se găsea scufundat în larg a fost lovit de un salutier, care i a pricinuit o avarie pe unde a început să intre apa.

Submarinul s'a urcat repede la suprafață și a fost dus pe țărm.

Intreg echipajul a scăpat. S'au luat măsuri pentru a se repara vasul și a-duce în stare să plutească din nou.

Sacrificare

Bucureşti.—D. Maimarolu, prefect de Teleorman, va fi sacrificat din prefectură. Drept recompensă, d-sa va trece la curtea de apel.

SALLY RECHLER
WLADIMIR STERMANN
LOGODIȚI

Iași — *Lèowa* (Basarabia)

În loc de ori-ce altă înștiințare

Comisiunea Interimară a Comunei Iași

In ziua de 16 Aprilie a. c. oara 11 a. m. se va ține în Camera acestei Primării licitație publică orală pentru vinderea unui loc în suprafață de 358 m. p, situat în strada Toma Cosma lîngă șanțul orașului. Licitația va începe de la 60 bani de m. p.

Garanția provizorie 30 lei.

Dispozițiunile art. 72 83 din legea comptabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Condițiunile de licitație și planul locului se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 02767
2 | 15 Mart 1911.

ANUNCIU

In ziua de 16 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului *Schürer & fiu* din Iași, strada Stefan cel Mare No. 48, compus din barchet, meuseline, ștofă de lînă, chifon, cachemir, evaluat la 97,805 lei 48 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Lumina poporului

TRIUMFUL IAȘULUI

Tineri, bătrîni, doamne, domnișoare cînd se află în grele cumpene, aleargă

cu toții la cărturărese, să le prezică interesele și acele cărturărese, ne mai putînd trăi cu vechea lor ocupație. se fac de la sine cărturărese și culeg lauri pe socoteala poporului și bietul popor e dus pe căi rătăcite de ele, prezicîndu-le palavre și năzdrăvănii din buzunarul lor fără a fi controlate.

POPORUL deci trebuie luminat. A sosit în Iași, știința horoscopului, marelui astronom, Semi regele știinților și profesor ale tuturor prezicătorilor și ghicitorilor, care a descoperit și pe criminala otrăvitoare din Bucureşti Elena Ștefănescu, care și-a otrăvit bărbatul dimpreună cu un altul. Toate acestea fiind publicate in ziarul „Dimineața" cu data de 17 Septembrie 1908. Cereți-mi publicațiile spre convingere. Rog vizitați-mă de la oarele 8 a, m.—9 seara.—Strada Procopie No. 11, a doua stradă la stînga de la Spitalul Sf. Spiridon. In fața institutului de Anatomie.—Știința este inimitabilă.

EPITROPIA PAROHIEI GOLIA
— DIN IAȘI —

PUBLICAȚIE

La 17 Martie a. c. urmînd a se vinde prin licitație publică un loc viran al bisericei filiale Vovidenia, din stradela „Vovidenia", doritorii sunt rugați a se presenta în aratata zi la oarele 10 a. m. în Cancelaria Epitropiei Golia (în curtea Bisericei Golia), spre a lua parte la această licitație.

Garanția va fi de 145 lei.

Condițiunele licitației se pot vedea în fie care zi de lucru de la oarele 3—5 p. m. în Cancelarea Epitropiei.

No. 17
Iași 1911, Martie 1

Localul ocupat de Casa de Scont și Imprnmut din strada Gh. Mîrzescu, se închiriază de la 23 April a. c.

Preparator **Special** de franceză, germană, latină, matematică, curs primar și Secundar.
V. Emil Str. Sf. Teodor 36 în (curte).

ANUNCIU

ASISTENT sau **ASISTENTĂ**
găsește loc la Farmacia D. HERZENBERG.

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual și franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacția acestui ziar.

Se caută de cumpărat O VIE cu viță americană.
A se adresa la ziar sub inițialele **C. D. C.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală română din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS

OLLO — Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTĂ
ROBERT
—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Cereți numai:
Parfumul și Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — MOSCOVA
Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii, Diplome
și alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co.
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele
De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de a
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Ch. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iaș
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 5-a Loteriei IXa
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Martie 1911
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 le
Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de **7.322.000 lei**

Prețurile oficiale pentru vânzare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz întreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori și Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

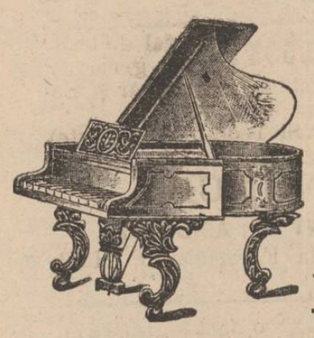

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice executată dd. Ioban Kruyzan ki, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1248 Duminecă 6 Martie 1911

Apel către Cetățenii Iașului

Mîine sunteți chemați să vă alegeți oamenii, pe care voiți să-i puneți în fruntea comunei Iași; gospodarii care să se ocupe cu trebuințele și nevoile acestui oraș. Aveți în fața domniilor-voastre două liste: una formată din oameni, care nici-odată n'au stat în mijlocul nostru, nu ne-au cunoscut și nici nu i-am cunoscut, din oameni anonimi, cari n'au legături temeinice cu orașul în care stau, și nici dragostea de care e vrednică vechea capitală a Moldovei.

Pe a doua listă găsiți numele domnilor: A. A. Badareu, fost ministru și primar, Gh. Lascar, strălucitul fost primar care a rezolvat chestia apei, C. B. Pennescu, fost primar, Gh. Săndulescu, fost prefect, N. Cananău, fost prefect, At. At. Gheorghiu, fost deputat, St. Negruți, mare proprietar, C. Crupenschi, fost prefect, G. G. Mîrzescu, C. Stere, fost deputat și directorul celei mai bune publicațiuni romînești; apoi Generalul Panaite Botez, Vasile Arsenie, cunoscut meseriaș, Alex. Velciu, proprietar, Ioan I. Cupa, Ioan Prassa, profesor, Raul Sculy, avocat, Sp. Dobrovici comerciant, Doctorul Anibal Bălăceanu și Constantin Toma, avocat

Votînd lista susținută de opoziție nu numai că veți scăpa Iașul de falimentul cu care îl amenință candidații d-lui Grecianu; dar veți dovedi că nu lăsați interesele comunei voastre pe mîini străine de nevoile și aspirațiile voastre.

Respingeți cu indignare pe aventurierii, cari vă cerșesc votul și amintiți-vă că în Iași, în casa voastră, nu sunt alți stăpîni de cît voi.

Inaltele funcțiuni și demnități ocupate de oamenii pe cari îi prezintă opoziția sunt cea mai bună garanție că interesele comunei vor fi date pe mîna vrednicilor și cinstiților.

Luptați, iubiți cetățeni, pentru candidații opoziției, căci înseamnă să vă luptați pentru voi, și să scăpați comuna de la marea rușine ce i se pregătește de d. Grecianu.

Dovediți tuturora, că voi sunteți stăpînii acestui oraș; iar nu mica înjghebare de necunoscuți, care vine și vă cere în antrepriză, în scopul de a vă exploata, conducerea unui oraș cu un trecut așa de glorios ca Iașul.

Votați cu toții deci, pe prietenii noștri: **Al. A. Badareu, C. B. Pennescu, G. Lascar, G. Săndulescu, N. Cananău, At A. Gheorghiu St. Negruți, C. Crupenschi, G. G. Mîrzescu, C. Stere, General P. Botez, Vasile Arsenie, Alex. Velciu, Ioan I. Cupa, Ioan Prasa, Raul Sculy, Sp. Dobrovici, Dr. A. Bălăceanu și Constantin Toma.**

LIPSĂ DE OMOGENITATE

Dacă partidul conservator n'ar avea de șef pe d. P. P. Carp, s'ar putea vorbi de omogenitate politică între toți membrii, cari alcătuesc partidul conservator și între toți membrii cari alcătuesc guvernul. Dar așa cum e croit de la D-zeu d. P. P. Carp, d-sa nu e omogen de cît cu sine, căci pentru d. Carp partid nu există și în persoana d-sale se confundă tot partidul. Asta însamnă că la un moment dat d-sa poate face abstracție de partid în combinările sale politice.

De cît, ian să vedem și sub persoana d-lui Carp, cum stă partidul? In formă ar părea că nu se poate omogenitate mai mare. Dar socotind mai de aproape, observăm că omogenitatea a fost cel mult *electorală*, căci a fost alcătuită în vederea trecerii punții alegerilor. Venit la putere d. Carp s'a văzut de o dată lipsit de organizări politice în multe județe. Așa de pildă la Teleorman, ne fiind acolo nici zare de Carpist, s'a dat exploatarea politică d-lui general Gh. Manu. Acolo în Teleorman conservatorii se văd în persoana d lui Gh. Manu, iar nu în a d-lui Carp, și întrebarea este, odată ieșiți cei 12 deputați și senatori conservatori, care le va fi situația față de d. Carp? Fi vor ei omogeni în înțelesul Carpist, ori vor lua indicații de la d. general Manu? Pentru a-i face omogeni va trebui să-i fure de la d. Manu și întâiu trebue să-l fure pe însuși d. Manu, dar d. Manu e *infurabil*, mai ales față de d. P. P. Carp.

La Mehedinți partidul conservator era fără șef, fără cadre. Dr. Gruescu era o personalitate afabilă, cucerise un loc în opoziție *ca doctor*, dar nu era personalitate politică. A trebuit să primească pe d. Igiroșanu, liberal, ca șef și să facă alegerile. Urmarea? Ce omogenitate se va găsi în omul prins cu arcanul de o zi și făcut conservator prin calcul, nu prin convingere!

Rari județe au găsit pe conservatori închegați; de aceia au avut și d. Carp și d. Marghiloman atitudinea disperaților. Ca disperații au lucrat la Botoșani, ca turbații au lucrat la Roman, ca Lupu Costachi au lucrat la Tecuci; d'apoi la Buzeu au lucrat nebunește. Disperarea aceasta a guvernului a tradat slăbiciunea lui politică, slăbiciunea lui electorală. Dar în definitiv și au făcut o majoritate, cu care pot începe a legifera.

De cît cum stă această majoritate? Formată din transfugi electorali, din prinții cu arcanul, din afinații boerilor, majoritatea nu se oglindește în șeful guvernului, ci în diferitele personalități, ce alcătuesc guvernul. Și cum în guvern sînt 4 nuanțe bine definite: nuanța Carp cu Maiorescu, Marghiloman și Arion, nuanța Filipescu cu Delavrancea, nuanța Cantacuzino cu Nenițescu și nuanța I. Lahovari cu sine însuși; și reprezentanții județelor se vor ralia de o camdată cu unele din aceste personalități, plus nuanța Manu.

O majoritate cu 5 nuanțe se oglindește într'un partid cu 5 nuanțe. Acum ori cît de habotnici se vor arata să fie neofiții și transfugii, ei își vor da coate în parlament ori cu d. Brăteanu șeful liberalilor, ori cu șeful nostru d. Take Ionescu, și nu vor avea nici tăria convingerilor, nici autoritatea politică pentru a lua apărarea unui guvern de strigoi politici.

Și acum să mai socotim guvernul d-lui Carp. In acest guvern n'avem colaboratori calzi și sinceri, ci avem *învingători, învinși* și *îngăduiți*.

Invingătorii sînt d. Carp cu cei 4 ai d-sale; d sa la vrîsta care este și cu trecutul d-sale politic se poate socoti ca un învingător în partidul conservator față de vechii șefi ai partidului, e învingător față de d. Manu veșnicul său rival, e învingător față de Cantacuzinești; e învingător față de Lahovarești. Unul l'a tratat cu dispreț, altul i-a contestat titlurile, iar cel de al treilea l'au socotit pernicios partidului. Azi d sa îi stăpînește pe toți

Invinșii sînt Cantacuzinștii cu ramura Filipescu. Cei dintăi cu veleități de șefie efectivă în partid azi stau pe al treilea plan, căci abia d. Filipescu ocupă al 2 lea plan, ca dovadă că în tratativele de colaborare d-sa a mers pe altă cale de cît d. Carp și a tradat alte sentimente politice, nu de perfectă omogenitate cu șeful său. Cei învinși din guvern se vor concerta mai des între ei, cei 2 boeri și cu 2 slugi ale lor cari vor fi mai des unii la masa altora, de cît în *calea Dorobanților* la d. P. P. Carp; se vor iscodi alte arme de luptă la vremi tulburi, ce vor veni în curînd.

Iar d. Iancu Lahovari, izolat cum este, este un *îngăduit*, căci s'a zis că nu se poate un guvern conservator fără de Lahovari, de și Lahovariștii nu mai sînt nici unul cu d. Carp.

Și mîine cînd la oara 12 fix Capul Statului va ceti mesajul său Regal și va saluta parlamentul *ales din voința liberă și expresă* a țării, și va ura noului guvern *omogen* și majorităților *omagene* spor la lucru, va fi o ironie a Coroanei față de guvernul și majoritățile d-lui Carp, cari sufăr de un rău capital: *lipsa de omogenitate.*

***

CEI 3 LITROSIȚI

Sînt **General Gh. Manu.**
Ionaș Grădișteanu.
Mihai Vlădescu.

Unul fost președinte de consiliu și de atîtea ori ministru, altul fost ministru de lucrări publice în 3 rînduri, altul fost ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice.

Rolul lor în actuala formațiune ministerială e absolut nul, din cauză,

că *General Gh. Manu este ireductibil față de d. Carp.*

că *Ionaș Grădișteanu e socotit mai puțin de cît un gogoman al d lui P. P. Carp.*

că *Mihalache Vlădescu e tot ministrul risipitor și delapidator de la Casa Școalelor.*

De cît; fie-care a avut o situație precară.

Unul, ghinărarul Gh. Manu, a luat pe sama sa județul Teleorman să aducă în parlamentul d-lui Carp 12 parlamentari Carpiști,

altul, Ionaș Grădișteanu, a luat pe sama sa județul Rîmnicul Sărăt să aducă în parlament 8 parlamentari Carpiști,

altul, Mihalache Vlădescu, a luat pe sama sa județul Muscel ca să aducă alți 8 parlamentari Carpiști.

In total cei 3 litrosiți de d. Carp au fost ținuți să îmbogățească majoritatea cu 28 parlamentari Carpiști, *fără ca ei să fie Carpiști. Nu-i frumos? nu-i sănătos? nu-i politic?*

Ce vor face acum cei 3 foști miniștri în parlamentul d-lui Carp? Se vor tîngui de neatenție, se vor tîngui de lucrătură pe sub mînă, se vor tîngui de acțiunea d-lui Marghiloman contra-le; dar cui? d-lui Carp? Ni se pare că nici nu vorbesc cu dînsul. D-lui N. Filipescu? Se poate. Deja d. Filipescu a început a se îndoi de tot ce face, mai ales de cînd d. Marghiloman a început a se intitula deja șeful partidului conservator *în presa străină.*

Dar ei de sigur că se vor jălui Nababului. Bătrînul ghinărar Gh. Manu va face conciliabule, trecînd lesne strada de la locuința sa la palatul Nababului sara și dimineața și mai ales în liniștea nopții; iar ceilalți 2 vor aduce jelbă, că continuîndu-se cu neatenția își vor dresa cadrele nu pentru a îngroșa rîndurile opozanților cu încă 30 de membri, ci ca să terorizeze pe d. P. P. Carp, cînd se va face și mai îndărătnic de cît este.

De o cam dată pe banca majorităților vor sta smeriți cei 3 litrosiți ai regimului Carp, cari fiind înăbușiți, vor reacționa cît de curînd.

Prohodul guvernului începe din ziua întâia. Președintele corpurilor legiuitoare va anunța din ziua întâia cele 2 decese, iar la acțiunea de pogrebanie a celor 2, va urma acțiunea celor 3 supărați, care va tulbura seninătatea majorității neomogene a d-lui Carp.

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

Un „spectator" (nu cumva este d. Pompei Caracter?) ia apărarea d-lui Gheorghe Bogdan, și susține cu tot curajul, că *alesul* universității din Iași pentru Senat este, — oribile dictu! — un om capabil.

Afirmația este prea îndrăzneață și prea gravă pentru ca să nu ne oprim și s'o discutăm puțin.

Susțin din toate puterile mele că „spectatorul" care afirmă „capacitatea" d-lui Bogdan, este un om bolnav de anemie, căruia, pentru fortificarea constituției, i s'a prescris să bea „Vin Bravais". Iată cum explicăm noi boala spectatorului.

Operele științifice capitale ale domnului Bogdan, pentru care a binemeritat de la patrie, sunt certificatele pe care le dă fabricantului de „Vin Bravais", cum că acest vin este cel mai bun tonic din cîte cunoaște, și că numai grație acestui vin și-a căpătat rumeneala obrajilor, a putut să atingă o statură de atlet, i s'a turtit în mod artistic nasul, și poate purta cu ușurință simpatica geantă care îi dă aspectul de rector jubilar.

Sticlele de „Vin Bravais" sunt îmbrăcate în hîrtie care conține certificatele d lui Bogdan, precum și fotografia sa distinsă. Probabil că „Spectatorul", înainte de a bea vinul, citește părerile... doctorilor.

Și din citirea acelor rînduri, „spectatorul" a dedus că individul Gh. Bogdan este om capabil. Altă explicație nu găsesc.

Studențimea universitară însă, de la facultatea de medicină, afirmă pretutindeni că d. Gh. Bogdan este o pacoste incultă de la care nu numai că nu pot învăța nimic, dar le și fură timpul degeaba. Dar n'am isprăvit.

Suflet de licean

Astă-toamnă, într'o după amiază cenușie de Octombrie, mă uitam la internii ce se întorceau la liceul Lakanal. Mai este o bucată bună de loc, de la stația Bourg la-Reine, pînă la liceu. Compania de Orléans, care a instalat cu grațiozitate, o haltă, la poarta Dominicanilor din Arcueil, nu s'a gîndit să dăruiască aceiași favoare și liceului Lakanal.

Caii urcau la trap, în sunet de zurgălăi, înaintînd prin ceață, strada din dealul pe care se află universitatea, copiii, unii singuri, alții întovărășiți de mamele lor, încărcate cu pachete.

Printre cei din urmă, unii erau băeți tineri, cam stîngaci, cu o umbră de musteață deasupra buzei superioare. Mamele, cu glas șoptitor și îngrijorat, le dădea sfaturi amănunțite, asupra micilor detalii de îmbrăcăminte, sau adunărei proviziilor. Ei, cu șepcile înfundate pe urechi, cu ochii aiurea, se mărgineau să le răspundă laconic, prin scurte clătinări de cap, de se vedea cît colo că mintea lor le era aiurea, departe, foarte ocupată de lucruri pe care grija maternă nici nu le bănuia că există.

La această vrîstă critică, cînd tînărul se preface 'n adolescent, părinții care 'și închipue că cunosc pînă 'n adînc sufletul copiilor lor, sînt jocul unor simple închipuiri. De altfel, cea mai mare parte din timp ei nici nu-i văd cum cresc; ei nu iau în seamă tăinuita lucrare, care preface crisalida în fluture, și socotesc că au de-aface cu un copilaș de zece ani, în mintea căruia citești ca într'o carte. Ș'apoi printr'un soi de grație, ei uită ceea ce au fost ei înșiși la 15 ani, ce tulburări îi cuprindeau, ce de dorinți le năvăleau în creer, și ce preocupări le munceau sufletul,

Pentru a şi da socoteală de evoluţia psihologică a progeniturii lor, ar trebui să se repuie în starea sufletească în care se găseau ei înşişi în timpul adolescenţei, — şi tocmai la aceasta ei nu se gîndesc. Cît pentru mine, căruia întoarcerea liceenilor la şcoală, îmi aduce aminte lucruri intime de altă dată; a-şi pune rămăşag că între sufletele acestor băeţi, cu ochiul plin de visuri, şi acel al mamelor ocupate şi îngrijorate, este un întreg abis.

Parcă vedeam iar, internatul meu de provincie, cu acoperemîntul patru unghiular, purtînd în vîrf un clopot în formă de mucarniţă; ograda pietruită, împrejmuită de galerii cu sculpturi masive; clasele umede la rîndul de jos, şi mă revedeam întorcîndu-mă acolo tot pe o aşa zi neguroasă de Octombre.

Nu ţin bine minte de eram pe atunci în clasa a treia sau a doua, dar ceea ce-mi aduc foarte bine aminte, e că eram aproape de 15 ani, şi că mă gîndesm cu totul la alceva pe atunci, de cît la *Iliada* şi *Racinii greceşti*.

Pe vremea ceia venise, în tîrguşorul nostru, un circ, unde trei călăreţe, trei surori: Vilhelmina, Hortensa şi Cristina, făcuse să vibreze toate inimele bărbăteşti. Graţia şi frumuseţea celor două mai mari ne fermecase, pe noi liceenii; dar cum vrîsta şi rangul lor de prime artiste, punea pe aceste fete cu totul departe de situaţia noastră, ele nu ne tulburase pe noi liceanii de cît potrivit. Nu tot aşa era însă şi cu cea mai mititică, Cristina, care abia împlinea 15 ani. De aceasta din urmă eram cu toţii, mai mult sau mai puţin amorezaţi. Cînd apărea ea pe calul ei murg, în circul scăldat în lumină, n'o mai vedeam de cît pe dînsa. Cu o săritură sprintenă şi uşoară, ea se ridica întăi pe şeaua ei de un roş Inchis; tricoul de culoarea cărnei, făcea să iasă'n vedere eleganţa corpului ei deja format; apoi cu o frumoasă mlădiere a glasului, ea-şi aţîţa calul care o pornea în galop. Atunci, aplecată înainte, cu cravaşa'n vînt, cu fruntea înghirlantată de diadema zulufilor negri, cu buzele strînse într'un surîs, dispreţuitor, sub sunetul puternic al muzicei, ea sbura — tremurătoarea aeriană, ca o libelulă, trecea ca o săgeată prin hîrtia roză a cercurilor, cădea pe gîtul calului şi trimitea cu vîrful degetelor fine sărutări publicului entusiasmat. In ce mă privea, eu o adoram tainic, o visam în toată noaptea şi toşi banii mei săptămînali, treceau în casieria circului.

Sosirea supărătoare a lui Octombrie venise tare nepotrivit să puecapăt adoraţiei mele. Adio bucurie şi extase ale reprezentaţiilor de seară. In calitatea mea de extern supraveghiat, eu nu mă întorcean la casa părintească de cît pentru a prînzi în familie şi odată masa sfîrşită, era prea tîrziu ca s'o mai iau spre circ. Acest sfîrşit de vacanţă mă desnădăjduia. Pentru prietenul meu Vital Hérbelot, faptul era şi mai sfîşiitor, căci părinţii îl condamnase să stee internat, pentru a-l sili să bucherească mai serios examenele ce urma să le treacă la Saint-Cyr. Vital era dintr'o familie de oameni bogaţi. Avîndu-şi punga bine garnisită şi fiind şi foarte interprinzător nu era o singură reprezentaţie la care să fi lipsit, de la circ, şi mulţumită preţioaselor daruri ce făcuse, cucerise atenţia Cristinei.

Am fost făcut confidentul acestor veşti bune, invidiam succesele lui, dar de şi suferam văzîndu-l pe dînsul preferat de bruna călăreaţă, eram totuş satisfăcut de a fi umilul asociat al triumfului său. Iubirea mea timidă şi tăinuită găsea în aceasta, nu ştiu ce bucurie melancolică. Nu eram eu iubitul, dar trăiam în apropierea ei, îi respiram parfumul şi'mi era deajuns.

Şcoala noastră ne avînd paraclis slujba bisericească de sfinţirea apei de la începutul anului şcolar, se oficia la biserica cea mai apropiată. Abia ne aşezasem în băncile corului, şi pe cînd preotul întona: *„Sfinte Dumnezeule"*... Vital Hérbelot, care era la spatele meu îmi şopti la ureche:

— Ştii că Joi avem eşire în oraş? E tocmai la ţanc, fiind că am o întîlnire cu Cristina, pe uliţa Equerului. Să vii pe la trei să mă iai de acasă, ca să mergi şi tu...

Această întîlnire făcea să-i lase gura apă, căci nu încetase de a găsi fermecătoare pe tînăra călăreaţă; eu însumi emoţionat de gîndul că-l voi întovărăşi, îi răspundeam cu veselie, şi eram aşa de infierbîntaţi la vorbă, în cît nu vedeam că pedagogul supraveghetor se uita la noi gata să-şi noteze pe hîrtie îndoita noastră rea purtare: — 1) că vorbim în timpul liturghiei, şi 2) comunicarea ilicită dintre un extrem şi un intern. Şi acum, închipuiţi-vă dureroasa noastră surprindere, cînd după ce ne am înturnat la şcoală din nou, pedagogul şef ne zise:

— D-lor Hérbelot şi Jacques, d-stră a-ţi avut astă-zi la biserică o purtare foarte urîtă... Joia viitoare, o veţi petrece pentru asta la arest... Plecaţi!

M'am uitat de departe uimit la Vital Băetul nu 'şi perduse cumpătul; înainte să se întoarcă 'n clasă îmi făcu un semn din ochi; şi în adevăr pe urmă, seara, în repetitor, am primit de la dînsul un bileţel, pe care mi-l trecuse din băet în băet, şi în care zicea:

„Amice... Nu-i încotro!.. Dar nu trebue să înghită hapul Cristina... Tu, ca extern, poţi fugi de arest... Du-te Joi, pe la ora trei, în strada Echerului, şi scuzează-mă".

Mărturisesc spre ruşinea mea că nu mă simţeam numai puţin fermecat de această întîmplare care închidea pe Hérbelot la şcoală şi mă făcea mandatarul său. Mă bucuram în chip murdar că voi putea sta la sfat cu Cristina, îmi închipuiam că poate... voi nimeri prilejul să pun punctul i şi eu, la rîndul meu; în scurt, am hotărît să nu mă duc să-mi fac arestul şi să înfrunt mînia veninosului nostru pedagog-şef.

Şi aşa Joi, pe la trei ceasuri, am întors spetele şcoalei, unde am nenorocitul Vital, copia 200 versuri din Iliada, şi, cu inima bătînd, m'am dus în strada Echerului.

Această frumoasă stradă dreaptă şi deşartă, era formată după cum îi arată numele, din 2 alei, ce se întretăiau într'un unghiu drept şi mărginite de grădini. Nu trecu mult şi zării în umbră pe călăreaţa visurilor mele. Ea nu mai avea prestigiul fustei sale de flutur, şi al tricoului de culoarea cărnei dar era încă mai frumoasă în haina'i de toate zilele, şi cu pletele ei negre lucioase, şi ochii mari şi strălucitori. Ea îmi vorbi îngrijorată şi întrebă:

— Unde-i Vital?

— I-a fost cu neputinţă să poată eşi astăzi.

E desnădăjduit şi m'a rugat să viu eu, să te rog să l erţi.

— Ea se strîmbă dispreţuitoare, şi nu se arăta de loc încîntată de mine. Zise apoi cu glas cam mîhnit.

— Ei, atîta pagubă!...! Noi plecăm mîne la Châlons şi am vrut să mi iau rămas bun..... I am adus ceea ce m'a rugat...

In acelaşi timp ea învîrtea între degete o cutioară de carton. O deschisei şi zării în ea o şuviţă brună înodată cu o panglicuţă roz.

E păr de-al meu, zise ea, închizind cutia, na... să-i dai asta şi să-l săruţi din partea mea.

Aceste toate nu mă încurajau de loc, cu toate astea eram hotărît să fiu îndrăzneţ. Vestea unei apropiate plecări mă enerva, şi cu sufletul pe buze îi şoptii:

— Ca să mi pot îndeplini bine sarcina, dă 'mi voie cel puţin să te sărut eu!

Poftim, răspunse ea zbucnind de rîs.

Şi în acelaş timp îmi întinse obrajii.

Cu inima bătînd, atinsesem buzele de ei, cînd... ce neaşteptată catastrofă!... zării pe tata la unul din colţurile ulicioarei şi pe pedagog la celaltă margină a echerului.

Eram prins; unul din băeţii însărcinaţi, sa-mi dee biletul lui Vital, de bună seamă că-l deslipise şi ne trădase...

— Neascultător obraznic, striga pedagogul strîngîndu-mă de braţ.

— Copil nenorocit! se tînguia tata, căptuşindu-şi exclamaţia cu o palmă...

Cristina, luîndu-şi fusta în mînă o ştersese repede; dar crima era vădită, şi drept dovadă mă mai găsise în mînă cu şuviţa de păr dăruită, ca să mărturisească prea timpuria mea depravare. Fu uitat că primul vinovat era Vital, şi se aruncă pe capul meu toată vina. Pînă în sară tot tîrgul huia de purtarea mea scandaloasă, pe care am răsplătit-o cu două zile de închisoare. Dar ori-cum am îndurat vitejeşte această grea pedeapsă. Eram fericit, căci sufeream pentru ochii frumoşi ai Cristinei, şi multă vreme încă, mi adusei aminte oftînd de această tainică întîlnire din strada Echerului, şi de acel sărut, aruncat pe obrazul meu, în aşa de dureroase împrejurări.

Fără voie mi-am amintit aceste, alaltăeri, cînd vedeam, pe elevii liceului Lakanal, întorcîndu-se la internat şi pe mamele lor sfătuindu-i copilaşi mici.

Cred că nu numai unul singur din ei, purta în acele momente, într'un ungher al sufletului Ior, aceleaşi visuri şi aceleaşi păreri de rău ca mine altă dată, pentru vre-o Cristină din culisele Lionului sau Belfortului.

(După Andrei Theuriet) **Z.**

OAMENI ŞI LUCRURI

MICA STAGIUNE

Seria de representaţii anunţate de trupa d lui Davila în Iaşi nu au numai însemnătatea unor spectacole,—dar şi acea unei opere de educaţiune artistică şi chiar de educaţiune socială.

Căci e extrem de instructiv să vezi ce poate îndeplini o voinţă, o energie, cînd se adaogă unei culturi alese pe tărîmul artei—şi acesta e cazul fostului director al teatrului naţional din Bucureşti, d. Al. Davila.

După spectacolul „Salomeei" a trebuit să ne întrebăm cu toţii, dacă într'adevăr s'a putut realiza pe scena românească—şi în afară de scena oficială subvenţionată — acea minune a unui ansamblu teatral perfect, a unei înscenări admirabile,—minunea unui teatru desăvîrşit, într'un cuvînt.

Şi minunea s'a făcut. S'a făcut numai pentru că un talent superior a ştiut şi a voit să grupeze în jurul său un număr de frumoase şi mari talente, disciplinate, formînd un tot armonic.

Sub inspiraţia unui astfel de conducător s'au dezvoltat şi s'au perfecţionat talentele şi au progresat zi cu zi, pînă cînd au ajuns să alcătuiască acea trupă pe care o admirăm acuma şi care se poate încumeta să pună în scenă lucrările cele mai fine, începînd cu clasicul *Cid* şi sfîrşind cu pasionanta *Salomea*,—fără a mai vorbi de acea puternică dramă cu care s'a deschis ciclul reprezentaţiilor,—„Fecioara rătăcită".

Nu că n'am avea ceva de spus asupra acestei din urmă piese. Din potrivă. Are situaţiuni nefireşti pe alocurea; uneori abuzează de „trucuri". Cea mai puternică scenă, — acea din actul al doilea, plecarea lui Marcel, e pe cît de puternică pe atît de forţată. Coincidenţa anonimelor e cam demodată. Cu toate aceste e o lucrare care a dat şi dă unor mari artişti prilejul unui joc emoţionant.

Găsim însă că marele talent al d-nei Veiculescu a fost pus la o grea încercare. Temperamentul d-sale de eroină insinuantă, cuceritoare, voluptoasă, e puţin compatibil, cu rolul din piesa lui Bataille, unde e chemată să fie o femee de raţiune, de sînge rece, de cuminţenie excesivă, de resignare, luptind cu o rivală de temut pe care însă ironia soartei vru ca s'o vedem interpretată de o artistă care nu e de talia rolului şi nu ne poate da impresia că ar putea birui pe *cealaltă*.

Dar nu avem intenţiunea de a tachina direcţia unei admirabile trupe pentru asemenea mici neajunsuri. Şi n'o facem nici macar pe motivul că e singura direcţie din lume care ţine prea puţin seamă de presă şi de *datoria* către ea. Artiştii, ca şi poeţii, sunt capricioşi. Dl. Davila care e şi un eminent artist şi un foarte talentat poet—este cu atît mai mult în dreptul său să fie capricios. Dar spectacolele sunt atît de reuşite şi de atrăgătoare, încît nu ne-ar părea rău să vedem mereu sala plină, chiar cu riscul ca să nu rămînă pentru presă nici puţinele locuri ce-i s'au rezervat.

Radion

Litere-Ştiinţe-Arte

Persistare diabolicum. — Un lucru din cale afară elementar—un lucru de bun simţ—ar fi trebuit să inspire ziarului oficios local gîndul de a nu repeta excesul cu desăvîrşire brutal, comis în coloanele sale în urma debutului pe scena teatrului Sidoli, al artistei Francesca Rozan.

Vorbim de bun simţ pentru cuvîntul că, din principiu, un ziar—şi mai cu seamă un ziar oficios—nu se cuvine să îndemne la scandaluri şi excese.

Această greşală de neiertat a făcut-o ziarul în chestiune. Inceputul expierii s'a văzut. Patronul ziarului cu pricina a primit, acum cîte-va zile, binecuvîntarea fluerăturilor din partea aceloraşi cari au fluerat dăunăzi la teatru.

Apoi—ca să revenim la artă—am spune ziarului că nu se cuvine să vorbească de funie în casa spînzuratului; n'ar trebui adecă să adăpostească proza d lui State Dragomir,—care e tot aşa de prost „Romeo" în gazetă ca şi pe scenă—în coloanele unde se fac dări de seamă despre teatru.

Sunt limite de bună cuviinţă şi de logică, peste care nu trece nimeni, dacă nu vrea să fie cu totul ridicul în faţa propriilor săi cititori. Aceasta n'a înţeles-o însă ziarul amintit.

Cu atît mai rău!

*

In cunoscuta bibliotecă *Lumina* a apărut celebrul roman *„Adolf"* de Benjamin Constant, 1 volum de 136 pagini 30 bani.

*

Noua lucrare teatrală a lui Maxim Gorki „Wassa Shelesnowa" a căzut cu desăvîrşire. Acţiunea e plicticoasă şi admiratorii lui Gorki sunt ei însuşi deziluzionaţi, după premiera din Petersburg.

*

Celebrul compozitor Franz Lehar a terminat o nouă operetă „Eva" care se va monta în Octomvrie viitor.

*

Karin Michaelis, autoarea romanului danez „Vrîsta primejdioasă" lucrează acum la un roman unde atinge o temă nediscutată încă în literatură; soarta femeilor de marinari.

*

La teatrul Vaudeville a avut loc repetiţia generală a nouei piese a lui Paul Borget „Tribulul" în 4 acte. Se pun în scenă conflicte între teorie şi practică în viaţa şi activitatea unor politiciani socialişti. Bourget e un antisocialist îndărătnic.

*

STRUNA ZILEI

ECHIVOC TURCESC

Fostului Sultan Abdul-Hamid îi s'a pus cămaşa de forţă în vila Allatini.
Ziarele.

Cu vorbe 'n două înţelesuri,
Tu nu te mîngâia, nebune!
Cămaşa poate fi de forţă,
Dar tu o porţi de... slăbiciune.

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI şi APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

O INTIMPINARE

Primim din partea prietenului nostru, d. căpitan Paladi, următoarea serisoare, căreia îi facem loc cu plăcere în coaloanele ziarului.

Domnule Director,

Unul din prietenii mei, într'o seară, cînd eşeam din club, mi-a spus că un oare-care Ştefanovici, agent electoral al guvernului, i-ar fi declarat că „m'a dus" la d. Greceanu pentru a mă „converti".

Declar pe onoarea mea de om bătrîn că nici n'am ştiut unde s'a mutat d. Greceanu de la Copou, unde şedea mai înainte, decît acum o săptămînă, prin următoarea împrejurare.

Acum o săptămînă, pe cînd mă întorceam de la universitate, unde asistasem la o conferinţă, din întîmplare am văzut mai multe trăsuri la o casă mare, cam vis-à-vis de corpul de armată. In faţa casei era un sergent. Toc mai atunci a întrebat pe acel sergent bărbierul Carp, care era lîngă poartă:

— „Acasă-i conu Mitică?"

Din această întrebare am dedus că acolo şade d-l Greceanu.

Declar că ceia ce a spus agentul electoral Stefanovici este o minciună.

De altfel nici unul din deputaţii Ieşeni guvernamentali n'a îndrăznit să-mi ceară votul, afară de senatorul Gh. Botez, care m'a prevenit că are să-mi dea o vizită, şi căruia i am spus faţă de avocatul Malhasovici: „ştiu pentru ce voiţi a mă vizita, dar pierdeţi timpul degeaba".

Fac politică de 26 de ani, din care aproape 20 ani în Iaşi. Desfid pe oricine să-mi spună c'am dezertat vre-odată din luptă.

Fac parte din pleiada vechilor ofiţeri romîni, unul din dascălii luptătorilor de la Plevna şi unul din dascălii dascălilor oştirei moderne de astăzi; din acei oameni care preferă mai curînd a'şi sbura creerii, decît a'şi călca cuvîntul, şi faţă de cavalerismul cărora meschinele interese materiale nu aveau nici-o valoare.

Primiţi, etc,

Const. Paladi
căpitan de cavalerie în retragere

INFORMATII

Iarăşi Plagiatul d lui A. C. Cuza. *Tăcerea se pare că e de un timp încoace cel mai de seamă atribut al d-lui A. C. Cuza supranumit cu drept cuvînt „regele plagiatorilor". D. Cuza, care înainte cînd nimeni nu se ocupa de d-sa, ţipa pe toate cărările doar-doar va fi auzit, acum cînd toată lumea nu vorbeşte de cît de d-sa, tace, nu suflă un singur cuvinţel, doar-doar vor înceta preocupările lumii, cari-l supără prea mult.*

Şi totuşi d. Cuza a promis să vorbească pentru... liniştirea opiniei publice creştineşti.

*

Romania creştină, *care apare la Bucureşti, încearcă să-l apare pe d. Cuza, aruncînd asupra Mitropolitului Primat acuzarea de „Impăratul plagiatorilor".*

Ce va fi fiind cu plagiatul Mitropolitului Primat, nu ştim. Ceea ce ştim însă, e că redactorul „Romaniei Creştine" care se ocupă de chestie, n'a cetit lucrarea d lui Socor. S'o citească, dacă nu vrea să l socotim de rea credinţă, şi apoi sa vorbească.

A doua şezătoare literară a scriitorilor romîni din Iaşi, va avea loc la teatrul naţional, Sîmbătă seara la 26 ale curentei.

D-nii: Mihail Codreanu, A. G. Doinariu, G. V. Botez-Gordon, Eug. Boureanul, A. A. Naum şi T. Lapteş vor citi din producerile lor literare.

Ministerul cultelor şi al instrucţiei publice a trimes inspectorilor şcolari o adresă prin care le aduce la cunoştinţă că nu se pot acorda bilete de liber parcurs pe cît revizorilor de clasa I-a.

Cu toate acestea ministerul a primit numeroase cereri din partea revizorilor şcolari de clasa II-a prin care aceştia cer să li se acorde şi lor bilete de liber parcurs în mod gratuit.

Faţă de aceste cereri ministerul aduce la cunoştinţa că acelora dintrînşii cari doresc să obţină asemenea bilete li se poate face înlesnirea de a li se opri costul lor din leafă.

Un bilet de liber parcurs, în asemenea condiţiuni, costă 200 de lei.

Şcolare. — Normalistul Mihai Popovici a fost numit cu titlu provizor la şcoala din Cucuteni jud. Iaşi.

— D-ra Elena Stroici a fost numită, învăţătoare suplinitoare la Andrieşeni în postul al II-lea în locul d rei Natalia Popopovici, plecată în concediu.

— Invăţătorul Neculai Ciobanu a fost transferat la şcoala din Ruseni la Holboca în locul decedatei învăţătoare Ec. Brăila.

— D-ra Elena Eşanu învăţătoare suplinitoare la şcoala din Tabăra p. II a fost transferată la şcoala din Ruseni.

— D-ra Virginia Bucicov a fost numită învăţătoare în postul I la şcoala din Tabăra.

— D. D. Costăchescu a fost numit în postul I la şcoala din Lungani în locul d-lui G. Carp, trecut în altă funcţiune.

— S'a acordat 15 zile consediu d-nei Emilia Mărgăritescu institutoare la şcoala de băeţi Carol I şi 20 zile d-rei Heloiza Constantinescu institutoare la şcoala „Elena Doamna".

— Casa Bisericei a aprobat instalarea cantinei şcolare la şcoala din Birnova în una din camerile din curtea Bisericei din acel sat.

Cinematograful „Union" din sala coloseului Bragadiru, anunţă pentru astă-seară un program nou din cele mai frumoase:

In frumoasele vederi, din astă dată cinematografiate de o casă renumite ne redă după natură: O vînătoare de elefanţi, Fantazio Enfantină. Umbra mamei, mare dramă, Picătură de sînge, Prietenul se cunoaşte la nevoie, drame. Puneţi mîna pe el, Şase luni de puşcărie, Sportul lui Pifche, comedii.

In fie-care Luni şi Joi program absolut nou Sîmbătă şi Duminică mare matineu. Intrarea generală la matineu 50 bani de persoană.

In fiecare Luni, Marţi, Mercuri, Joi, Vineri şi Sîmbătă, mare sport Skating-Ring. Se primesc abonamente în ori ce zi şi la ori ce ceas.

Salonul Bragadiru e aranjat anume pentru sport de la oarele 2 jum. şi pînă la 5 jum.

In fiecare seară la oarele 9 fix, mare reprezentaţie de cinematograf.

Programul de astă seară al Circului Henry, cuprinde 30 de numere, din cele mai alese. Acest program va fi cel mai atrăgător de oare ce a fost alcătuit pentru serata de onoare în beneficiul Directorului Henry.

Cu această ocazie va debuta „Motoposa" (omul păpuşă).

S'a pus sub tipar *Slovarul* slavo-romîn, de Gh. Ghibănescu, profesor. Acest slovar va cuprinde la 1500 cuvinte slavone, ce le posedă Epitropia Sf. Spiridon în arhiva sa. Se dă la fie-care cuvînt etimologia lui, diferitele forme fonetice sub care vin cuvintele în doc. slavone, construcţiile sintactice, cum şi toate românismele ce vin des întrebuinţate în cancelaria slavă a timpului.

Lucrarea aceasta va fi o anexă la vol. VI de *Ispisoace şi Zapise*, ce le publică d. Gh. Ghibănescu sub auspiciile Epitropiei sf. Spiridon, şi cu care se închee lucrarea, ce merge pănă la 1860.

Slovarul slavo-romîn e prima lucrare de acest fel în limba română, şi care sintetisază în lexicul ei felul de a fi al influenţei slave în cancelaria domnească.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.45
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.60
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		9.50 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă mere ranete, etc. cu preţuri reduse
Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimită la domiciliu. **Administraţia.**

Candidații opoziției

la alegerile comunale

COLEGIUL I DE COMUNĂ

— 6 MARTIE —

1) A. A. Badareu
2) C. B. Pennescu
3) G. Lascar
4) G. Săndulescu
5) N. Cananău
6) At. At. Gheorghiu
7) St. Negruți
8) C. Crupenschi
9) G. G. Mârzescu
10) C. Stere

COLEGIUL II DE COMUNĂ

8 MARTIE

General Panaite Botez
Arseni Vasile, meser Iași
Velciu Alex., proprietar
Cupa I. Ioan, constructor
Prasa Ioan, profesor
Sculy Raul, avocat
Dobrovici Sp. comerciant
Dr. Bălăceanu Anibal
Toma Const. avocat

Ultime INFORMAȚII

❑ **Alegerile pentru colegiul I de comună se vor face în următoarele localuri: secția I la primărie, a II la Adamachi și secția a III la școala Asachi. Pentru colegiul al doilea vor fi două secții: I la primărie și a doua la școala Adamachi.**

❑ *Ministrul justiției a stat la tocmeală cu toți înalții membri ai consiliului superior al magistraturii, în privința pedepsei ce urma să se deie d-lui Rugină.*

Abia după ce a convenit cu toți membrii ce compun consiliul, a dat judecății pe d. Rugină.

Condemnarea fostului președinte al tribunalului Roman, s'a făcut pe motivul... împlinirei vacanțiilor ce există la Casație, Unul din membrii juriului, consilier la Casație, vrea să fie avansat președinte la s. II; un altul, de la Curtea de Apel din București, dorește să vie la Casație; procurorul general de Iași, care a făcut raport contra d-lui Rugină, vrea și el să fie la Casație; unul care nici nu face parte din consiliu, consilierul Duca, a făcut pe misitul guvernului, asistînd la desbateri, fiind-că și d. Duca vrea președinția secției II.

Și fiind-că toți vreau la Casație, care președinte, care consilier, s'a comis crima, condamnîndu-se un nevinovat, zădărnicindu-se cariera unui magistrat.

Cu părere de rău trebue să spunem:

— Ptiu, înaltă magistratură!

❑ *Vestitul Naiman Paraschivescu, fiind înscris în partidul nostru, a votat cu guvernul în ziua de 16 Februarie, apoi în ziua de 24 Februarie, iar la carpiști s'a înscris, cum dovedește scrisoarea sa, abia la 1 Martie.*

Fiind-că cc. Naiman ie rudă cu 1 Martie, ziua primă a babelor: în junețe fusese un protector al babelor, iar babele, la rîndul lor, îl protejau pe el.

Acum s'a stabilit în partidul ieftenirei peștelui.

❑ **Intre alte schimbări ce va aduce d. Carp în bugetul general al statului, pentru a face față la plusul de cheltuell făgăduit este și reducerea sumei de 7.300.000 (citiți: ȘAPTE MILIOANE TREI SUTE DE MII) cu care bugetul ordinar alimenta bugetul pensiilor.**

Prin această operațiune situația pensionarilor devine extrem de critică.

Dar vom reveni pe larg asupra acestei chestiuni.

❑ Iată cum vor fi prezidate birourile electorale la alegerile comunale:

Iași, *secția centrală*, d. consilier G. Sturza: *secția II-a*, d. Viforeanu, președintele tribun. Vaslui; *secția III-a*, d. Vespasian Erbiceanu; președintele trib. Iași, secția II-a.

Huși, d. consilier Corjescu.
Birlad, d. consilier Porfiriu.
Dorohoi, d. consilier Leonescu.
Roman, d. consilier Zăhărescu.
Fălticeni, d. consilier Zăhărescu.
Piatra-N., d. prim-președinte I. Burada.
Bacău, d. consilier Grigorovici.
Botoșani, d. consilier Porfiriu.
Vaslui, d. consilier Buzdugan.

❑ Actualii epitropi ai Spiridoniei, tună și fulgeră contra predecesorilor lor. Unul din epitropi, d. Sion, care are un frate intendent, ar fi voit să insceneze o mare infamie, ca să înfunde pe un fost epitrop; un alt epitrop, rău crescutul din toate punctele de vedere Cristofor, polobocelul plin de venin, care are și el un frate intendent al Spiridoniei, și-a comandat un inspector financiar, care primește diurne peste leafă, ca să nu facă nici o treabă.

Dar să nu se creadă, că gravii epitropi n'au și început să facă politică de căpătuială cu averea epitropiei.

Un oare care Mareș mare avocat într'o comună din județul Neamțu, care pe timpul alegerilor, fusese importat colaborator distins al inteligentului Greceanu, a fost căpătuit, pentru serviciile sale, dîndui-se, în administrație Budeștii Ghica.

Avocat și vichil de moșie,—iată un cumul extra-ordinar. Și dacă imperecherea se potrivește, dn ce n'ar face pe vichilii Sionii și Cristoforii, cari și ei sunt avocați?

❑ D, M. Ciobanu sub-comisar cl. III în poliția Tg.-Frumos a fost înaintat sub comisar cl. II în poliția orașului Roman, în locul d lui P. Ionescu care nu s'a prezentat la post.

❑ **Din Bărlad.**—Frămîntările și luptele intestine din partidul conservator au început deja. Lupta se dă la alegerile comunale. Neofitul conservator d. N. N. Grigoriade în catolicismul său junimist s'a pus în fruntea listei așa zisă oficioasă cu toate elementele vechi junimiste, patronată de prefect și de Lupu Costachi.

Contra acestei liste o altă grupă de conservatori, așa zisă Filipescană și cantacuziniștii în frunte avînd pe deputatul St. Paruș și în coate pe d. M. Vasiliu Cristescu, ireductibilul față de Grigoriade și acela care a dus campania cea mai înverșunată contra lui a depus lista la tribunal.

Va fi frumos la Bărlad. Se vor lupta alegii între dînșii; își vor arunca unii altora toate epitetele; iar cetățenii vor sta și vor rîde pe socoteala lor, ca la iarmaroc.

Pentru a se da o lecție transfugului, care s'a crezut stăpîn pe primărie, partidele de opoziție au luat hotărîrea să sprijine cea de a doua listă a d-lor Parus și Cristescu, care are ceî mai mulți sorți de izbîndă. Peregrinările au și început în partidul d lui Carp!

❑ Consulatul rus din Iași, d. Bruno, a fost mutat în aceeași calitate la Copenhaga.

Consulul Germaniei din Iași și consulul Germaniei din Athena, au fost mutați unul în locul celuilalt.

❑ Consiliul profesoral al facultății de medicină s'a întrunit ieri seara spre a se pronunța asupra numirei d-rului Bacaloglu, ca agregat definitiv la catedra de patologie externă.

Rectorul Bogdan, în vedere că d rul Bacaloglu a votat sub basma, a venit la ședință, ca să stărue pentru omul-basma.

Cu toată intervenția d-lui Bogdan, s'au ivit discuții și ședința a fost amînată.

❑ MARELE CONCERT.—**Tonkuenstler Orchester.**—Faimoasa orchestră filarmonică a orașului Leipzig, cea mai mare și mai reputată orchestră din lume care a stîrnit acum 2 ani atît de mare entuziasm la noi, va da un singur concert la Teatrul Național din Iași *Sîmbătă 19 Februare a. c. ora 9 seara.* Cei 70 de profesori ai acestei asociațiuni vor fi conduși de *Oscar Nedbal*, marele și inimosul șef al orchestrei simfonice „Wiener - Tonkuenstler-Verein" bine cunoscută de ieșeni, încă de acum 2 ani cînd atît orchestrei cît și conducătorului ei li s'au făcut o primire călduroasă lăsîndu-ne amintiri din cele mai plăcute. Biletele de intrare și programe detailate se află la agenția teatrală „*Thalia*" (Maximovici).

❑ Prin noul buget al Eforiei spitalului sf. Spirioon se prevede o nouă secție medicală internă.

❑ Direcțiunea generală a căilor ferate a decis în mod definitiv ca de la 1 Mai st. nou să se pună în circulație expresul Iași-București-Iași. Ambele trenuri vor pleca din Iași și București la circa orele 3 p. m. și vor sosi prin via Vaslui, în București și Iași la circa orele 10 p. m.

Trenurile vor avea vagoan numai de clasa I și II-a

◑ Consiliului tehnic superior al Dir. căilor ferate i s'a adus spre aprobare proectul, prin care se dispune ca linia Crasna-Huși să fie modificată în sensul ca să se lărgească la Dimensiunile unei linii ferate normale.

❑ Pentru ocuparea catedrei de clinică medicală regretatului prof. dr. Russ se va publica concurs.

❑ Eforia sf. Spiridon va lua dispoziția ca mai mulți medici, cari urmează a fi recunoscuți de dînsa, să poată practica în timpul sezonului, la băile Slănic...

❑ Joi, s'a celebrat logodna domnișoarei Marta Stroici, fiica fruntașului nostru cetățean, d. G. Stroici, cu d. Dimitrie Gusti, distinsul agregat de la facultatea de litere din Iași.

❑ Se zice că suplinitor la catedra de filosofie a d-lui I. Găvănescul, ales senator, va fi recomandat d. *Ilie Ghibănescu*, profesor și director al gimnaziului din Dorohoi. Pe tot timpul suplinirei catedrei d-lui Găvănescul, i se va rezerva catedra și direcția la Dorohoi.

D. Ilie Ghibănescu e primul doctor în filosofie de la Universitatea din Iași.

❑ Comitetul corporației constructorilor aduce la cunoștință, că balul ce l'a dat în seara de 25 Februarie, a produs un venit net de 476 lei.

Aceeași corporație înștiințează, că a retras d-lui C. V. Popa dreptul de a face încasări și acel de control în ateliere.

❑ Mîine are loc alegerea pentru colegiul I de comună. Alegătorii sînt chemați a dezigna lista consilierilor comunali. și totuși partidul de la putere nu știe încă pe cine să indice pentru primariatuful Iașului.

Cher Démètre deși figurează în fruntea listei, nu va fi totuși „părintele" orașului, d sa va fi trimis departe, departe de tot cu vre-o misie diplomatică oare care.

Și totuși alegătorii vor vota mîine Pentru cine? Pentru o listă în cari nu se știe cine va fi primarul?

❑ A apărut litografiată „Doina" de Eminescu, muzica pentrn 4 voci de Alberto Cirillo, op. 30. Prețul unui exemlar 60 bani.

D. Cirillo, fiind maistru de cor la școala de adulți de pe lîngă fabrica de tutun din Iași a pus în studiu Doina și o va produce cît de curînd.

❑ **De la cercul didactic.**—Aseară d. dr. P. Zosin a vorbit despre chestiunea de la ordinea zilei, a *Femeei* D sa, bazat pe date științifice arată mai întăi partea egală ce o au ambele sexe la procreare.

Trecînd la inferioritatea intelectuală a femeei, susținută pînă acum, d sa dovedește că este numai aparentă și că cea mai deplină echivalență există în această privință între sexe *echivalență* și *nu egalitate*, care este cu totul altă ceva, care nu există și care nici n'ar fi de dorit să existe. Concluzia este că pînă astăzi barbatul se bucură de o putere de discernămînt mai mare de cît femeea, dar aceasta aduce servicii mai însemnate omenirii prin sentimentalitatea ei mai mare.

Asupra slăbiciunei femeei — maternitatea—de care se servesc adversarii femeei, pentru a i arăta inferioritatea, d-sa arată că tocmai această ar trebui să fie motivul unui respect și al unei iubiri mai mari din parteă bărbatului, care în dragoste se alege numai cu plăceri, iar femeea e silită să treacă printr'o criză grozavă în afară de îngreuiarea organizmului și toate suferințele la care este supusă.

D-sa își propune să intreție cercul mai multă vreme cu această chestiune așa de însemnată.

Vineri, 11 Martie ora 8 jum. seara, va continua.

Pot asista și persoane străine de *Cerc.*

❑ *Motofrosso.* — Păpușa care a fost expusă Joi în vitrina „Evenimentului" va fi din nou expusă Duminică după amiază, de la orele 3—4 p. m., în vitrina Magazinului „Englez" din strada Lăpușneanu, și după acea va fi scoasă și dusă în trăsură deschisă, la circul Henry.

❑ Duminică 27 Martis 1911 orele 9 seara va avea loc la Teatrul Național *Prima Producție* a elevilor școalei comerciale superioare cu un bogat program. Se va declama, cînta: voce și instrumente și se va juca cunoscuta piesă a lui Alexandri: *Lipitorile satelor.*

❑ Medicul fără voie comedia clasică a lui Molière, este cuprinsă în noul program Cinematografic de astă seară Sîmbătă 5 Martie (Sala Sidoli) și a cărei interpretare este încredințată marilor artiști ai Comediei franceze din Paris cu dl Maurice de Féraudy în rolul lui Sganarelle.

Artistul Fèraudy singurul care interpretează magistral operele nemuritorului Molière, este cunoscut ieșanilor. Marele maestru al Comediei franceze a fost admirat în două rînduri pe scena teatrului Național din orașul nostru.

Noul program de astă seară Simbătă al teatrului Cinematografic Pathé Freres din Sala Sidoli cuprinde apoi: Pajul, scene dramatice interpretate de actori italiani.—Pelerinajul zînelor, scene feerice.—Iluzia ochilor mare roman în sufletit interpretat de artiști distinși.—Aventurlle unei bucăți de hărtie, scene comice fantastice. --Sporturi naționale în insulele Haway (Australia).—Duelul mari scene dramatice.—Fanteziile portului, după un cîntec italian.---Rosalia a găsit de lucru, scene comice pariziane, etc. etc.

Mîne Duminică matineu ls 3 ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și mîne Duminică seara reprezentație la 9 ore.

Se caută Elevi pentru învățătură la Tipografia H. Goldner.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Ultima oră

București 5 Martie

O Deraiare

București.— O deraiare îngrozitoare s'a întîmplat astă noapte în gara Mogoșoaia. Pe la orele 2 jum., a deraiat un tren cu petrol ce venea de la Constanța. Pricina deraierii era macazul, care nu era bine pus.

Au fost sfărmate 10 vagoane. Manipulantul Petrini și frînarul Gheorghe Ghiață au fost foarte grav răniți. Intr'o stare deplorabilă ei au fost aduși pe o mașină în gara de Nord și apoi transportați la spitalul Filantropia.

Circulația a fost întrerupt'ă pînă la orele 10 dimineață. Din cauza acestei deraieri trenul de persoane 139, care pleacă la 6 dimineață din București a plecat din Chitila abia la orele 10.

Scandalul de la Credit

București.—Ziarul „Adevărul" a primit o scrisoare din partea d-lui C. Xeni, avocat, prin care-i spune cu privire la scandalul de la Credit, că d-sale în calitate de avocat al Creditului i s'a prezentat un agent electoral cu o procură falșă și a cărei legalizare din partea poliției era tot falșă.

Cînd a predat procura individul a dispărut.

Nenorocirea din Chitila

București.—Aseară pe la orele 10 jum. șeful de manevră Țugui din Chitila, manevrînd un tren de marfă și neobservînd că împotrivă-i venea acceleratul de Burdujeni, a fost surprins, zdrobit de mașină și mutilat îngrozitor.

O Sinucidere

Pitești.—Maiorul Ștefan Sîrbu din Reg. 28 Radu-Negru din Pitești s'a sinucis la Cazarmă, tăindu-se la nodul vital cu o lamă de la mașina de bărbierit. S'a găsit la el o scrisoare adresată comisarului regal. Sinucisul suferea de neurastenie.

O listă caraghioasă

București.—Lista guvernamentală de la coleg. II de comună pentru capitală este absolut caraghioasă. Guvernul a pus pe lista sa în aceste alegeri pe niște iluștri necunoscuți. Toți bucureștenii se întreabă cine or fi ăștia?

Iată acea listă:

Mircea Poenaru Bordea; Neculai Socaciu; Ion Curelescu, farmacist; Nicu Darvari; I. Marinescu, avocat; Th. Penciulescu; Tache Georgescu; Const. Cernăteanu; Vasile Vlădescu; Apostol Dorojan; D. Grosdea, avocat; Florea Georgescu; Nae Bărcănescu; Ilie Constantinescu și Dr. Mendonide.

De la Romînii de peste munți

București.—Comitetul național romîn a ținut aseară o ședință.

S'au discutat propunerile de pace între Unguri și Romîni.

Afacerea Racovski

București.—Ministerul de interne afirmă că d-rul Racovski ar fi fost debarcat la Constantinopol. O telegramă a corespondentului Adevărului *de acolo susține, însă că expulzatul ar fi fost trecut mai departe, la Pireu sau Alexandria.*

Republicani în Bulgaria

Sofia.—Eri căpitanul Petrov din orașul Dubliță a adunat pe soldați în curtea regimentului și le-a spus că n'au nevoe de țar, nici de țarină. Le-a ținut un discurs republican și a terminat'o cu: trăiască republica.

Soldații au răspuns cu acelaș strigăt. Colonelul l a arestat pe căpitanul republican. Svonul cum că acest ofițer republican ar fi nebun se desminte categoric.

CASA DE ECONOMIE A FUNCȚIONARILOR

STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două și trei semnături etc.

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual și franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacția acestui ziar.

ANUNCIU

In ziua de 8 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului **Moise Veinștein**, din Iași, strada Ștefan-cel-Mare No. 10, compus din mătăsuri, pinzeturi, bluze, șervete, batiste, precum și mobilele din prăvălia falitului și cele de la Otelul Dacia, evaluate la suma de 43,393 lei 49 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

ANUNCIU

In ziua de 10 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului Ch. Iar. Dresner din Iași strada Ștefan cel Mare No. 56, compus din ștofe de lînă, atlas, matasă, șifon, satin, evaluat la 134,978 lei 45 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Se caută de cumpărat O VIE cu viță americană.

A se adresa la ziar sub inițialele **C. D. C.**

ANUNCIU

ASISTENT sau **ASISTENTĂ** găsește loc la Farmacia D. HERZENBERG.

FURNISORUL CURȚII REGALE

„LIPS"

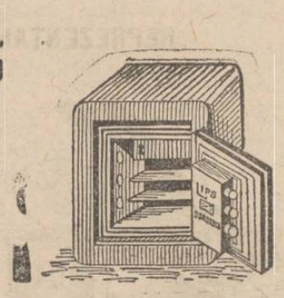

— CASE DE BANI IN OȚEL —

Fabricațiune holandeză, garantată contra focului, spargerei și căderei

DEPOSIT:

Marca Fabricei

—5 STRADA SMÎRDAN, 5 —

CASA ȚĂRANU

(Vis-à-vis de Palatul Camerei de Comerț)

Reprezentant General:

CAROL HAIMOVICI, București

— TELEFON 25 | 71 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expozițiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA
De vînzare
La toate magazinele de consum. din țară

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.
S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO OLLO
Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.**
E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale sup rioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

Cereți numai:
Partumul și Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — MOSCOVA
Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii, Diplome
și alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co.
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele
De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.
Inceputul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA și PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași
„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 5-a Loteriei IXa
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Martie 1911
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 le
Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei
Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

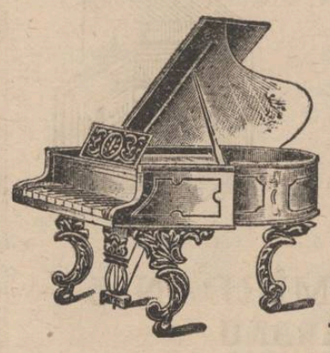

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mirzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1249 Marți 8 Martie 1911

BIBLIOTECA

CE VOR FACE ?

Partidul d-lui Carp se anemiase așa de tare, că devenise străveziu. După o îndelungată opoziție de 15 ani, i se sleise puterile și cu toată ruptura făcută în partidul conservator prin persoana d-lui N. Filipescu, tot nu putuse da semne de viață între 1901—1907. Pentru a mai putea trăi avea nevoe de ceva oxigen, și cum nimene altul nu putea fi doctorul unei asemenea anemii mortale, doctorul a fost găsit în persoana Regelui, care a crezut cuminte în Inalta-i înțelepciune a nu dori moartea păcătosului, ci să se îndrepte și să fie viu.

Și oxigenul regal a întărit puțin slăbănogitele lui membre. Și iată-l pe d. Carp șef de guvern cu oxigen Regal!

Astă-zi se deschide parlamentul în dealul Mitropoliei; Regele va ceti mesagiul cuprinzător de reformele ce partidul oxigenaților ține să anunțe țării. Pe toți ne interesează ce va zice Regele despre alegeri, ce părere își va face Coroana despre felul cum s'a ales actualul parlament, căruia îi va ura rod la muncă, căci aici stă nodul politicii actuale.

Țara n'are încredere în ceia ce va lucra guvernul, căci nu-l crede în stare de a face ceva viabil, de și s'a intitulat guvernul *reparațiunii* sociale. Țara știe, că de la partidul oxigenaților nu se poate aștepta la sănătate socială. Precum omului slăbănogit în mădularele sale nu-i rămîne de cît tăria morală a slăbănogitului lui trup, asemenea și Carpiștilor anemiați le rămăsese ca platformă de luptă, asanarea moravurilor. Era singurul titlu în potriveală cu vrîsta și cu lunga lor opoziție de anemiare. Chiar sfinții nu încep cariera lor de cît de la 70 ani în sus, și cum junimiștii în cadrele lor superioare, erau oameni trecuți de 70 ani, erau cei mai indicați pentru asanarea moravurilor.

Dar ce amară dacepție! Oxigenul Regal virît în plămăele putregoioase ale anemiaților junimiști, a scormolit în sufletul lor tot duhul cel rău al vremurilor de demult! Moșnegilor le revine duhul copilăriei și poporul nostru care e foarte fin observator, chiar zice, că bătrînii cad în mintea copiilor. Așa și Carpiștii. Imbărbătați prin oxigenul Regal au revenit la vechile sentimente demne de 1875; și de o dată, din senin, s'a văzut țara dată pe mîna unor oameni ai altor vremi. Treziți ca din somn, au crezut de cuviință să calce în picioare tot ceia ce timpul adusese ca progres în lungul lor somn politic. Legile, rînduelele, așezămintele statului, jandarmul, tot a fost răstălmăcit și scos din făgașul lor normal.

Azi vărtejul a trecut. Năpădirea de vampiri ca lăcustele s'a dus. Se aude numai din departare larmătul lor, zăngănitul lor de pinteni și plînsetele celor robiți moralmente. Acum a venit vremea să-i vedem la treabă.

Ce vor face?

Se laudă d. Carp, că d-sa a purtat democratismul în buzunar pînă în ajunul venirii la putere, și că dacă nu l'a dat mai înainte în vileag a fost pentru a nu se compromite. Pentru d. Carp a profesa democratismul în opoziție era o compromitere, căci d-sa era reprezentantul elitei sociale, care prin însăși rațiunea sa de a fi nu e democrată, ci aristocrată.

Noi tăgăduim sinceritatea democratismului d-lui Carp, pentru că l'a manifestat de ocazie, cu prilejul alegerilor. Dar chiar alt-fel fiind, noi nu putem considera mila boerească drept domocratism. A fi democrat sincer însamnă a înlesni democrației propria ei dezvoltare, ca ea prin sine să se rîdice, să-și discute păsurile, să-și avizeze la măsurile necesare. A te pretende democrat și a trata pe țăran în bolnav cronic, și tu a te preface în doctor dîndu-i rețete că sarea îi scumpă, sapa e scumpă, peștele sărat e scump, gazul e scump, făina e scumpă și altele și altele, însamnă a transforma în perpetuă epitropie politică rolul elitei sociale.

Ce vor face? Vor repara legile, dar tot ce va fi de stomah și gură, vor ușura traiul, din milă pentru nevoeș, cînd va fi însă vorba de a înlesni cu o zi mai degrabă primenirea sistemului politic ce ne stăpînește, cînd va fi vorba de a lărgi viața politică, dînd dreptul la viață altor păturі noui și cinstite, nepătate de viciul corupțiunii electorale, vor face zid de aparare sistemului ticălos de astă-zi, căci în putregaiul politic de azi s'au deprins a trăi, forțînd nota sistemului, uitîndu-se sus la Vodă și jos la jandarm, iar la țară nici o dată.

Iată de ce, tot ce vor lucra va fi infectat de acest duh rău și ingust al omului slăbănogit, care vede cu ochi răi pe cei ce încă pot merge bine pe picioarele lor.

Țara nu așteaptă nimic bun, nimic de samă, nimic folositor de la un regim de oftigoși și anemiați și traiul lor la putere va fi socotit ca o iasmă rea, care s'a pus în calea progresului prin rațiunea supremă, că pentru a cîștiga binele mai degrabă, trebue să dai cu nasul și de rău; și cum tot răul e spre bine, și guvernul d-lui Carp va avea partea lui bună, ce va grăbi zorii zilei de mîne.

Ce vor face? Tot ceia ce vor face va fi o verigă negativa în lanțul proprogresului, și pentru a-l infăptui va trebui să pășim peste dînșii.

***

Alegerea de eri

Rezultatul alegerii de eri de la col. I de Comună a surprins mult pe d. Grecianu et Comp. O mică diferență de voturi — 129 — a decis succesul listei guvernamentale, și o și mai mică diferență ar fi pus în balotaj lista pe care se lăfăian minzii d-lui Grecianu. O deplasare de 60 de voturi ar fi fost de natură să dea o lecție binemeritată îndrăznelii cu cari d. Grecianu se avîntă în luptele electerale.

Și doar opoziția unită aproape n'a luptat în această alegere. Dezinteresîndu-se de alegerea de eri, rezultatul, frumosul rezultat obținut eri, a fost efectul numai al seriozității candidaților noștri, al simpatiei și increderii ce o au în corpul electoral al comunei Iași.

Și cînd ne gîndim, că în cursul zilei, d. Grecianu, cu fanfaronada-i cunoscută, nu dădea listei opoziției decît *200* de voturi, rezervîndu-și d sale 700! Strașnic elector e d. Grecianu.

Noi sîntem în drept să mulțumim alegătorilor col. I de comună pentru manifestarea lor de simpatie ce ne-au făcut. Ei au știut să spună, că între Grecianu cu minzii săi tineri și bătrîni, și între oameni iluștri ca Badareu, Stere, Lascar etc. nu încape alegere. Ei au avut curajul să dea pe numele acestor cetățeni ai Iașului 410 voturi, libere, conștiente cu toată furia dezlănțuită de guvern în favoarea listei sale.

Trăiască alegătorii col. I de Comună!

Vremea dezertorilor

Abea acum înțelegem pentru ce guvernul Carp este „guvernul reparației sociale“.

Trăim în niște vremuri cu desăvîrșire uricioase, și mai presus de toate anormale. Trăim în vremea răsplății dezertorilor și a decorării transfugilor.

De prețutindeni ne vin dureroase știri despre dezagregările cluburilor conservatoare din țară. Vechii și statornicii membri ai partidului conservator, prin diferite orașe, se văd înlăturați, nebăgați în seamă, și înlocuiți cu transfugi din opoziție.

Nici-o înțelegere trainică între junimiști și cantacuzinești, cari pîndesc, ca două cete de bandiți, aceiași pradă: Divina Putere.

La Mehedinți, situația politică o are domnul I. Igiroșeanu, în daunа vechilor junimiști. La Brăila de dragul celor cîțiva conservatori-democrați vînduți, au fost lăsați de o parte membri devotați ai partidului conservator, ca d-nii I. Berceanu, Dr. Pallade, etc.

La Galați era cît pe ce să dea voiajorului politic Fortunescu prefectura și întreaga situație a județului.

Ce să mai vorbim de Roman? Cari dintre conservatorii din acea localitate nu sînt indignați de ghelirurile și favorurile acordate transfugului Roiu?

Toate meritele și drepturile vechilor conservatori, cari au luptat de ani de zile cu sacrificii enorme, sunt jertfite de „guvernul reparației sociale“ celui dintăi venit celui mai scîrbos transfug, dezertorului cel mai nemernic.

Guvernul Carp, procedînd astfel, și smulgînd decorațiile de pe piepturile vechilor luptători pentru a le atîrna dezertorilor, dă cel mai urît exemplu de destrăbălare politică și preface în fărămituri caracterele în care am fi putut altă dată să avem nădejde.

M. S. Regele s'a plîns odată la Academie că n'avem caractere. Apoi cum să avem, dacă un om cu caracterul d-lui Carp a făcut ceia ce n'ar fi putut face nici cel mai ordinar condotier politic?

Din turnul său de fildeș, în care îi plăcea să trăiască pînă acuma, d. Carp s'a scoborît într'o maghernță. Desprețul său cel mare care îl avea pentru mulțime, pentru popor, s'a transformat ca prin minune în demagogie.

Eri striga să nu facă politică de cît aceia cari au venit financiar de 30.000 de lei, și astăzi țipă;

— „Veniți la mine toți! Ghelirurile sunt ale voastre. Nu întîrziați! Partidul meu e gata să primească toți dezertorii, pe care îi voi preface în eroi.

Și d. Carp, caracterul acesta de bronz nu se cutremură, nu clipește din ochi, și rîde satanic, în umbră, că poate să-și bată joc de orice și de ori cine în țara romînească. Va veni vremea, de sigur, să-l întrebăm odată:

— „Cain, ce-ai făcut cu fratele tău Avel? Pînă atunci d. Carp rămîne un conrupător de caractere, un halebardier tragi-comic, un prim-ministru fără scrupule.

Candidații opoziției

la alegerile comunale

COLEGIUL II DE COMUNĂ

8 MARTIE

General Panaite Botez
Arseni Vasile, meseriaș
Velciu Alex., proprietar
Cupa I. Ioan, constructor
Prasa Ioan, profesor
Sculy Raul, avocat
Dobrovici Sp. comerciant
Dr. Bălăceanu Anibal
Toma Const. avocat

Veniți frați, veniți surori!

Eri—dimineață a sosit în Iași cel mai mare (2 metri 12 cm.) naționalist al României, d. N. Iorga, boșumflat, plictisit și peste măsură de supărat pe membrii clubului său politic de lîngă redacția „Evenimentului“. Așa a sosit de mînios, în cît nici nu s'a oprit pe peronul gării să vorbească, cît un Rege măcar, cinci sau șase minute, cu „poporul“ care îi eșise înainte la gară, și l aștepta cu flori,—cu poporul acela care formează „poporația“ liceelor, gimnaziilor și școlilor comerciale.

D. Iorga a putut să deducă, cu acest prilej, că celalalt popor, adică poporul care are voturi, nu numai că nu e cu d-sa,—și lucrul acesta a fost dovedit în alegeri,—dar nu e cu d-sa nici chiar atunci cînd nu sunt alegeri.

D. Iorga a mai putut să constate că nu urînd și blestemînd pe unii se va face iubit de alții,—și lucrul acesta să fie bine stabilit și bine înțeles de către cel mai înspăimîntător semănător de ură și de discordie între locuitorii acestei țări.

Copii cu suflete de femei și femeile cu suflete de copii, i-au eșit înaiute cu flori. Gestul a fost frumos și noi îl aprobăm din toată inima, pentru că pe morți, îi ertăm și-i uităm.

Manifestația de simpatie de eri dimineața avut momente de duioșie.

Micii elevi de liceu cari au ajuns în mintea studenților, și studenții cari au păstrat în mintea elevilor de liceu, au preserat flori pe cadavrul învinsului de la 18 Februar 1911.

„Veniți frați, veniți surori, de-l împodobiți cu flori!“ a zis șeful clubului naționalist din casele otelului Traian, și frații și rrrromîncele au venit.

Descoperiți-vă! Mortul merge spre cimitir. Fie-vă milă de durerea „neamurilor lui. Iertați-l!..

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

Incă unul! Domnul dr. Socor publică de trei ori pe an, în ziarul d-lui Greceanu „Falimentul“ sau „Evenimentul“, — nu știu cum îi zice —, următoarea informație:

— *„Domnul dr. Socor ne roagă să anunțăm că d-sa n'are nici-o legătură cu d. Em. Socor.“*

Credem că această informație este mai mult o reclamă, pe care d. dr. Socor o strecoară tendențios în „Falimentul“, sau „Evenimentul“, fără să plătească nimic.

Mă rog, de ce-i este frică d-lui dr. Socor să nu-l confunde lumea cu prietenul nostru Em. Socor? Apoi dacă păgubește cineva din această confuzie, să se știe că tocmai d. Em. Socor este în drept să strige în gura mare, ca nu cumva să se creadă că este vre-o confuzie între d sa și d. dr. Socor.

Căci d. dr. Socor, ca și necinstitul său coleg Gh. Bogdan, este a doua plagă, a doua nenorocire, a doua pacoste, a doua belea a facultății noastre de medicină.

Vrea d. dr. Socor să dovedim acest lucru? Ne este vai! așa de ușor, și'l putem servi la moment.

Deci eminenta cataplasmă a facultății de medicină din Iași să binevoiască a urma să stee în domeniul necunoscut, în care l-a aruncat ignoranța sa suverană și blestemele studenților în medicină, care n'au ce învăța de la dînsul. Și fie sigur că nimeni nu va face confuzie între d-sa și d. Em. Socor, advocat. De altfel, orice confuzie este, evident, în detrimentul prietenului nostru, d. Em. Socor,—și noi suntem cei dintăi care regretăm acest lucru.

Dacă d. dr. Socor tăcea, avea ocazia să rămînă,—un filosof, cum spune dictonul latin, ci... doctor. Și aceasta ar fi fost suficient pentru d-sa. Dar așa!...

Sperăm că pentru viitor, d. dr. Socor își va plăti reclamele pe care astăzi le strecoară gratis în „Evenimentul“.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd spiritele se calmează

In timp ce Capitala noastră oferia spectacolul unor acte de violență în contra unei sau unor doamne, cari au avut cutezanța să se aventureze în stradă cu noul costum al rochiei-șalvari, în Apus spiritele încep a se potoli. După cum am prevăzut, lumea prinde a se obișnui și ciudățenia se pare mai puțin provocătoare. Noua modă găsește chiar oare-cari apărători autorizați printre savanți, higienești, scriitori.

Consultat ca un arbitru în materie, Emile Faguet aprobă fără rezervă rochia-pantalon pe care o găsește decentă. Noua rochie apără—zice Faguet — pudoarea femeei, fără ca ea să mai aibă nevoie de a se păzi prea mult. De asemenea nu mai e de temut ca vre-un curent de aier năprasnic să atenteze la îmbrăcămintea femeei, nici greutatea ce întîmpină o femee cînd urcă pe o scară, ori pe imperiala unui tramvai.

Rochia-pantalon ocrotește femeea în contra tuturor vietăților dușmane cari asaltează femeea ridicîndu-se de jos; o apără de asemenea în potriva frigului, contra răcelilor.

Faguet găsește încă o serie de rațiuni fie din domeniul moralei ori al higienei, în favoarea nouei mode.

Și cu toate aceste zgomotul ce se face în momentul de față nu corespunde realității, întru cît moda e departe de a fi, propriu zis, o invențiune a timpului modern. Din potrivă istoria știe să înșire, din adîncă vechime pînă în zilele noastre, împrejurări în care femeea a afișat portul bărbătesc.

Celebre de apururi sunt unele nume de regine și de eroine despre cari se știe că au dat nu numai dovezi de.. bărbăție, dar au și adoptat îmbrăcămintea sexului tare. Regina Zenobia din Palmyra—cu 300 de ani înaintea erei creștine; Semiramida cea mult cunoscută; regina egipteană Hatasson; cuceritoarea Coreei, împărăteasa japoneză Dziynego—toate au purtat, spune cronica timpului, costume bărbătești.

O serie întreagă de suverane mai apropiate de epoca modernă, începînd cu ilustra Catherina Cornaro a Cyprului pînă la trista eroină Maria Antoanetta au afișat același costum.

De altfel pe alocurea, din cauza unui anumit traiu și unor anumite ocupațiuni, pantalonul a făcut și face parte din îmbrăcămintea femeilor fie în Galia veche, fie în Italia de azi, pe alocuri. Lucrul nu poate fi mai ciudat de cum este, bună oară, costumul... femenin al Muntenegrinilor, ori ca portul chinezilor în depărtatul Orient. Cine se mai emoționează de asemenea lucruri?

Și cu toate acestea noua modă cucerește terenul numai cu lupte grele. Am văzut cum teatrele din Petersburg interzic întrarea în teatru a femeilor cu șalvari. In Parlamentul Pensylvaniei deputatul Hoe a cerut să se legifereze în contra portului acestuia, cu sancțiunea că dacă femeile vor adopta noua modă, parlamentul să nu mai discute nici o cerere privitoare la o emancipare ori egalizare socială. Ceea ce dovedește că predomină încă prejudecata că portul bărbătesc răspunde unei tendințe de egalizare, așa cum se proclama cînd va în Franța:

La femme doit porter la culotte
Et se servir du bull' tin de vote

... Dar și în această privință spiritele se vor liniști, iar oamenii vor sfîrși prin a se deprinde cum s'a deprins cu atîtea alte inovațiuni.

Rodion

Impresii din Apus

Tervueren—Laeken. Expoziția

VI

Imprejurimile Bruxelles-ului nu sunt așa de frumoase ca poziție. Două suburbii, *Uccle* și *St. Gilles* sunt foarte bine expuse, curate și cu un aer minunat. Ele sunt strîns unite cu centrul prin tramvai. St. Gilles are vre-o 60,000 locuitori. Aci sunt școalele cele mai bune.

Pădurea numită *Bois de la Cambre* e locul cel mai frumos pentru primblare. Sunt alee rezervate numai călăreților. Un lac în mijloc procură amatorilor plăceri variate. E așa de bine îngrijită și are atîtea părți surprinzătoare, încît se spune că e una din cele mai frumoase primblări din Europa.

Inainte de a intra în ea este o alee lată cu trotuarul de 9 m. de unde se vede întreaga panoramă a acestei păduri. De pe balustrada de piatră ornată cu candelabre și cu grupuri decorative se văd niște ruini ale unei vechi mănăstiri.

Pînă la *Tervueren* se face o oră cu tramvaiul. Aci era odată locul favorit pentru vînătoare al suveranilor Crabansoni. Inainte de a veni la putere Leopold al II-lea, acest loc era lăsat în părăsire; dar suveranul, neîntrecut arhitect al țării sale, a făcut să se străbată pădurea părăginită, de calea ferată pentru tramvae pe o distanță de 15 km. Pădurea, astăzi, e țesută de poduri și trotuare, de alee pentru biciclești, pietoni, pentru trăsuri și pentru automobile Duminica mai ales pădurea e însuflețită de aceiași mișcare ca și cea din oraș. Linia ferată e așa de lungă și merge în linie așa de dreaptă, încît privind-o îndărăt nu vezi de cît o dungă luminoasă printre copacii superbi și deși...

Ajuns la Tervueren te găsești în fața unui spectacol pitoresc surprinzător. In jurul unui loc într'un cadru de verdeață și de flori, șerpuesc alei cochete ce duc în parcul des și cam sălbatec. In fața lacului se înalță palatul, clădire măreață cu parchetul și scările în marmoră. Pereții pînă la jumătate sunt în stuc. Sălile sunt mari, rotunde; iar pereții dinspre lac, sunt construiți numai în fier și în sticlă, de o frumusețe uimitoare.. E numai marmoră, cristal, bronz; gust și fantazie!...

In acest palat este instalată o Expoziție colonială permanentă. Sunt tot felul de produse din Congo: animale împăiate, fructe, plante, conserve, țeseturi, cauciuri, haine, utensile, podoabe, scene reproduse din viața negrilor, locuințe, mobile.

In afară de palat se văd locuințe demontabile din Congo. De asemenea mai e și o expoziție de mașini, trenuri tot din Congo.

Reședința obicinuită în timpul verei a familiei regale este în *Laecken* — o suburbie a Bruxelles-ului. Castelul în

chis într'un parc imens, a aparţinut lui Napoleon de la 1802—1814. De aci declară el răsboiu Rusiei în 1812. In 1890 a ars însă, împreună cu biblioteca lui Nepoleon şi cu nişte tablouri de a lui Van Dyck.

Palatul nu se poate vizita decît în lipsa Regelui şi cu autorizaţia specială a marelui mareşal al Curţii, care se capătă numai prin intervenirea ambasadorului respectiv. Iar renumitele sere din parc sunt deschise publicului odată pe an de la 15 April pînă la 15 Mai de 3 ori pe săptămînă. Şi numai o întîmplare extraordinară şi un noroc neprevăzut poate servi pe cîte un călător de a pătrunde în ele.

Introduşi prin amabilitatea extraordinară a Primarului din Maus, care conducea o societate de grădinari, pătrundem în parc şi apoi în sere.

Acestea formează un labirint de palat clădit numai din sticlă şi fier. Acoperişul tot din sticlă văpsită cu verde deschis — pentru a deveni opacă, — împreună cu verdele mai închis al arborilor formează un amestec de culort foarte plăcut ochiului.

Planul ingenios al acestor sere a fost făcut de Leopold II-lea care a ţinut să aibă plante din toate ţările din lume. Intr'adevăr e ceva unic în Europa. 2000 de lucrători au fost întrebuinţaţi pentru a le construi şi s'au cheltuit sume enorme.

Galerii lungi şi înguste cu plante exotice pe o parte şi pe alta conduc în săli mari, cînd coborînd cînd urcînd cîteva trepte. In mijlocul serilor o capelă, tot din sticlă ornată de jur împrejur cu palmieri şi alţi copaci străini, cu statui de sfinţi printre plante; cu un altar; scaune — parte de pluş parte de lemn — pentru rugăciune; şi un scaun pus înaintea tuturora pentru rege. Printre ramuri, multe becuri de electricitate. Pereţii la basă sunt acoperiţi de o plantă cu frunza mică; pe jos un brîu de fier bradat, sub care se află caloriferile; pe de lături straturi de plante mici întrerupte din loc în loc cu vase de toate formele şi de toate culorile; vase japoneze, vase în formă de melci în formă de cupă etc.

Se întîlnesc apoi săli pentru sărbări al căror plafon e decorat cu panere de sîrmă din care atîrna plante; în mijlocul acestor săli copaci enormi atingînd cu vîrful plafonul.

E atîta artă şi atîta gust în aranjarea acestei grădini închisă în pereţi de sticlă şi variată cu statui, vase, globuri mari de electricitate, încît o oră şi jumătate — timpul necesar pentru a le parcurge — îţi pare o clipă.

In parc se vede palatul vast pe lîngă care nu-i este permis nimărui să treacă.

In faţa acestui parc e monumentul lui Leopold I, o construcţie gotică cu statuia regelui. O scară conduce până în vîrful turnului de unde se vede întreg Bruxelles-ul predomniat de palatul justiţiei.

*

Expoziţia din Bruxelles a fost situată într'o parte admirabilă ca poziţie şi aer-ceea ce făcea să atragă de mai multe ori pe aceiaşi vizitatori. Acest oraş vremelnic se întindea între pădurea Combrei şi între grădinile particularilor pe care le cuprinsese în incinta sa. A fost una din expoziţiile cele mai originale tocmai din pricina vederilor naturale ce prezintă. Pavilioanele străine, construcţiile ridicate de Compania Expoziţiei halele de industrie şi Galeriile de maşini erau multe şi ocupau întinderi mari.

Grădinile reînoite cu flori după sezon de horticultorii expozanţi dădeau o notă veselă reconfrotînd în acelaş timp pe vizitatorii obosiţi.

In timpul serei, apa ce se rostogolia de pe terasă pe scările de piatră din faţa marelui palat, ce a avut nenorocul să ardă — ajuta feeriei podusă de profuziunea luminei electrice dispusă în diferite forme.

Focurile de artificii extra ordinare, ce se dădeau din cînd în cînd atrăgeau mii de persoane care se pierdau admirînd variatele şi ingenioasele figuri ce se desinau în lumiuă pe bolta cerească pe care astrii dispăreau.

„Bruxelles-Kermesse" construcţii ce imitau Bruxelles ul vechiu cu petrecerile ce erau odată în el, atrăgea de asemenea multă lume.

„Cîmpia atracţiilor" cuprindea tot ce fantezia — de prost gust — poate inventa: tramvae prin aer, bărci învîrtitoare, scaune plutitoare, şi alte mijloace producătoare de vîrtejuri şi senzaţii brutale. Apoi tot aci erau diferite spectacole ca: „Ţara minunelor, Stînca lui Belzebuth, Cum a creat D-zeu lumea, Teatru american"...

In timpul zilei se dădeau concerte militare de cîte 2 ori pe zi. Erau audiţii musicale extra-ordinare şi alte manifestaţii de artă, aranjate cu concursul artiştilor celor mai reputaţi din ţară şi din alte ţări cum a fost Carusso şi alţii...

In cîmpia anume aranjată se dădeau concursuri sportive din toate genurile.

Maria C. Baţureanu

CASA RURALĂ

A doua dare de samă.—Moşii cumpărate în 1909 şi 1910. — Preţul la Ha.— Revinderea la ţărani. — Arendarea la obştii.—Izlazurile.—Cultura cerealelor. Arendare şi împroprietăriri.—Operaţiunile casei.

Casa rurală e o instituţie chemată a juca un rol precumpănitor în mişcarea noastră economică şi politică. Importanţa sa rezultă între altele şi din greutăţile cu care a fost intîmpinată la urgisirea ei, şi întîrziarea ce s'a pus de la enunţarea ideii pînă la deplina ei realizare. Refacerea domeniilor statului prin cumpărări de bună voe de la particulari sau la licitaţiuni, şi vinderea apoi în loturi mari şi mici *indivizibile* la ţărani, iată scopul principal al acestei case. In cifre, tendinţa de a înlesni trecerea la un milion de cultivatori rurali ca pe lîngă cele 4 milioane Ha, teren sătenesc să mai rupă ceva din blocul de 4 mil. teren boeresc, ca să reducă marea proprietate şi să crească mica şi mijlocia proprietate cu un milion două de hectare, iată tot rostul acestei case.

Operaţiunea aceasta se va face încet, căci în economia publică nu se pot face salturi ca în politică. In politică poţi să te culci liberal şi să te scoli dimineaţa conservator; dar să te culci sărac şi să te scoli bogat, tu un popor întreg, nu se poate.

Dacă am socoti numai că s'ar rupe 2 milioane Ha. de la marea proprietate şi s'ar trece la săteni, costul acestei treceri ar fi angajarea unui capital de un miliard de lei, socotit a 500 lei Ha. media cumpărăturilor casei rurale, n'ar trebui ca ţaranimea să se angajeze la 1.630 milioane lei, media în care casa rurală a vîndut pămînt la săteni, capital şi dobînzi pe 50 de ani.

In primii doi ani, 1909—1910 s'au cumpărat moşii în întindere de 57.511 Ha. pe un preţ de 29.920.492.40 ceia ce vine a 507 lei Ha, preţul de cumpărături.

Mai sînt în ofertă 149 moşii cu o întindere de 175.770 Ha, ceia ce ar angaja un capital de 88 milioane a lor cumpărare.

Aproape 200 de moşii mari şi mici sînt pe cale de a trece prin casa rurală la săteni. Graba ce o pun proprietari de a şi desface moşiile prin casa rurală arată că *pentru moment* nu le strică, ci îi avantajază, îşi vînd moşiile cu preţ, iar dacă mîne se va strica echilibrul marii proprietăţi, ce le pasă lor de o chestie teoretică, cînd li e în joc interesul lor imediat.

In schimb însă, revinderea moşiilor la ţarani se face foarte încet. Sînt cauze de forţă majoră, cari impun de o cam dată asemenea procedure. Intăi nu se găsesc ţărani cumpărători suficienţi pe moşiile ce se cumpără de casa rurală. Oferte sînt foarte multe din Moldova, unde ţăranii nu pot cumpăra, şi sînt oferte foarte puţine din Muntenia, unde ţăranii ar putea cumpăra. Apoi sătenii n'au strînşi bani pentru a plăti cei 15 la sută ceruţi de lege, căci nu era prudent a face pe ţăran proprietar de o dată fără para chioară în buzunari.

In al treilea loc ţaranul n'are nici educaţia necesară pentru o cultură mai raţională pămîntului. Pentru toate aceste motive, ce întrec voinţa omului, casa rurală a mers încet cu revinderea la ţărani, pentru a-i deprinde cu o cultură mai sistematică, pentru a-i sili să iconomisească, şi altele. Dovadă; din 57751 Ha. abia s'a revîndut ţaranilor 2702 Ha, 17000 Ha, fiind păduri vîndute ministerului domeniilor.

Preţul revinderii la ţarani e mai rădicat, căci socotind că pentru 2702 Ha, s'a angajat sătenii cu 2,214,717,34 lei, urmează ca Ha vine 825 lei în amortisment.

In schimb casa rurală arendează la obştii mare parte din moşiile sale, şi cum din 57511 Ha, sînt 18248 Ha pădure, ce se va vinde sătenilor, iar 22000 Ha, nu sînt încă libere după contracte, ce expiră după 1911, casa rurală a arendat la obştii 14477 Ha, de 6 ori mai mult de cît a vîndut.

Raţiunea acestui sistem nu l dă şi de astă dată consiliul de administraţie: „aşteptăm ca vremea să şi desăvîrşască treptat opera ei, stimulînd pe ţarani, prin perspectiva ce li se pune înainte, spiritul de muncă şi economie, şi făcînd ca numărul celor harnici şi strîngători cu vocaţiunea la pămînt să crească necontenit".

Iar mai la vale zice: „ţăranii exploatează moşiile sub privigherea noastră, in condiţiile cele mai avantajoase, învăţînd a munci bine şi aşteptînd ca după cîţiva ani-buni să poată deveni la rîndul lor proprietari."

Casa rurală a constituit islazuri pe moşiile sale în întindere de 1130 Ha, şi a împrumutat casele rurale cu 6420700 lei pentru o întindere de 9840 Ha, pentru izlaz.

Totalul sătenilor ce în obştie au luat moşii în arendă de la Casa rurală sînt 2817 la 144477 Ha, ceia ce vine cam cîte 5 Ha de locuitor.

Vom continua cu observările şi datile din darea de samă a consiliului de administraţie, fiind de foarte mare interes a fi cunoscute de marele public cetitor.

CEVA INTERESANT

Sub acest titlu marele ziar englez „The Standard" publică următorul articol relativ la o invenţie a d lui dr. Roşculeţ:

„Ultimul cuvînt în materie de automobilistică este introducerea benzinei solidificate. Societatea „Solidifiel Petroleum Company" din Norfolk-street a făcut la sediul său demonstrarea noului sistem inventat de d. dr. V. Roşculeţ. D-sa prin procedeele sale reduce benzina într'o pastă transparentă care poate fi transportată într'o simplă cutie pe automobil în cantitate pentru a parcurge 12 mile fără incomodare. Aceasta este de sigur un mijloc şi practic şi eftin de a mînui benzina. Mai mult încă el se acomodează mai bine cu necesităţile carburaţiei şi elimină pericolul de explozie.

Cînd se aprinde arde cu o flacără continuă ca o luminare şi poate fi stinsă cu uşurinţă. Demonstrarea şi proba eficacităţei în întrebuinţare la automobile s'a făcut repede şi cu mare uşurinţă. E de notat că „Solidified Petroleum Compani" din Norfolk-street se ocupă şi cu aplicarea acestei iovenţiuni la iluminatul caselor. Lumina obţinută întrece pe cea de gaz aerian şi înlocueşte pe cea electrică. Benzina solidificată dă o lumină strălucitoare şi absolut salubră. S'a aplicat printr'un sistem economicos şi la iluminarea automobilelor noaptea

Pe lîngă toate acestea menţionăm că filmele engleze: S. F. (Limited), New-Hudson Cycle Company (Limited) Triumph Cycle Company (Limited) Vauxhall Motors (Limited) şi The Star Engineering Company (Limited) s'u hotărît să suporte cheltuelile unei expuneri colective asupra acestei mari invenţiuni organizate de Society of Motor Manfactures and Traders, la expoziţia din Turino.

Firma „Two Spyker motor cars" a primit comanda de a construi pentru regina Olandei două automobile cu aplicarea acestei invenţiuni.

De asemenea s'au mai publicat diferite articole elogioase depre invenţia d-lui dr. Roşculeţ, în ziarele Berliner Tageblat, Berliner Zeitung, etc. Vom reveni şi noi pe larg asupra acestei folositoare invenţiuni.

Litere-Ştiinţe-Arte

Traducerile.—O publicaţiune săptămînală din Capitală semnalează importante erori de traducere, ocupîndu-se la cele mai recente «numere" apărute în două dintre cele mai ieftene biblioteci.

Am spus'o şi cu altă ocaziune. In materie de publicistică nu ne interesează numai ieftinătatea. Sunt alte calităţi, cel puţin tot atît de importante cari se cer ori cării întreprinderi de publicaţiuni periodice—şi în primul loc, calitatea textului. Iar pentru că bibliotecile populare tipăresc cu deosebiri traduceri, se cuvine a se îngriji de textele traduse.

Avantagiul social care ne îngăduie să publicăm ori-ce lucrare, tradusă în limba romînă, nu insămnează că avem în acelaşi timp dreptul de a.,. abuza de originalele acelor lucrări. Căci a nu le traduce corect însamnă a le substitui un text străin, însamnă a scoborî valoarea însăşi a lucrării originale, însamnă cu un cuvînt a ne bate joc de scriitori străini. Aceştia din urmă ne putînd să aibă nici un control direct asupra traducerilor e natural că editorii însuşi să fie moralmenle obligaţi a publica măcar traduceri corecte, după ce au de altfel toată libertatea exploatării literare a unor produse străine.

Să sperăm că se va realiza în curînd şi acest deziderat, ca să se rescumpere greşelile de pînă acum.

*

Intre operile postume ale lui Tolstoi cea mai importantă este o dramă intitulată „Cadavru viu" în 16 tablouri şi complect terminată.

*

Se va publica în curînd la Berlin o simfonie compusă de Richard Wagner în vrîstă de 18 ani. O audiţiune a operei a avut loc odată în Veneţia cînd Wagner a condus orchestra pentru cea din urmă dată.

*

La Londra se va ţinea între 29 Mai şi 5 Iunie congresul pe care l organizează Societatea internaţională de muzică la fie care interval de doi ani. Comunicările se pot face în toate limbile, dar nu pot dura mai mult de 45 minute.

In 1913 congresul se va ţinea la Paris.

*

Implinindu-se 50 de ani de la întaia reprezentaţie a operei lui Wagner „Tannhäuser"—în Martie 1861—la Paris, ziarul Le Temps a rugat pe criticul Albert Niemann şi pe princesa Paulina Metterniel să scrie cîte-va amintiri. Ambii zugrăvesc în mod amănunţit acel scandal fără pereche în analele Operei.

Cu toate aceste, conform contractului avură loc încă două reprezentaţii, la care nu a fost scandal, dar s'a fluierat. Wagner a trecut atunci prin grozave suferinţi.

*

STRUNA ZILEI

UN CAZ

D. Naiman Paraschiveseu s'a înscris în partidul guvernamental,

Eu cred c'aşa devine cazu:
Temîndu-se că n'au să.. iasă.
L'au cumparat pe-o sumă grasă
Cu toată apa lui de Breazu.

DIN TG.-FRUMOS

Pentru ziua de 6 Martie curent, fiind fixată alegerea consiliului comunal din acest oraş, lazzaronele Giusseppe Nuncio Tessaro, care este preşedintele comisiunei interimare, cu mult înainte, a organizat bande de bătăuşi, compuse din nealegători, unia certaţi cu justiţia, care umblau în cete pe străzi, şi mahalale sub patronagiul poliţiei incultului fost vagmistru Boian, privighind ca nu cumva cetăţenii să vie în contact cu vre unul presupus opozant; mai ales în ajunul zilei de alegeri şi în noaptea spre alegere, n'a fost posibil, din cauza bandiţilor tesăreşti, ca vre-un partizan de ai opoziţiei se poată veni în atingere cu alegătorii, căci era expus la maltratări, după cum i s'a întîmplat cetăţeanului Dumitru Prisacaru, pe care ordinarii bătăuşi Gh. Gh. Sărăduc şi V. Vîlcu, l'a prins în crişma lui Avram Zandbank, şi l'a maltratat în mod atît de barbar, în cît se află acum bolnav în pat. Nemulţumit numai cu bătăuşii lui din tîrg, lazzaronele Tessaro a mai adus încă o şleahtă de derbedei şi din Iaşi, în frunte cu individul Vasile Colceag, şi care este infierat şi de justiţie ca atare, care avea misiunea de a complecta ei ceia ce nu ar fi putut face bandiţii partizani a lui Tessaro.

In noaptea spre ziua alegerei, bandele de bătăuşi, puse sub comanda subcomisarului Gh. Gh. Timuş, au cutreerat toate mahalalele luînd cu deasila pe alegători şi ducîndu i să îi sechestreze la crişma secretarului comunal Const. I. Popovici, unde i-a ţinut în băutură toată noaptea, şi de unde a doua zi i-a dus direct la vot; pe sergenţii de oraş, fanaragii şi podari, i a adunat la poliţie, unde după ce i-a percheziţionat dacă nu au buletine de vot date de opoziţie, îi aducea cîte doi pînă la poarta primăriei, escortaţi de oameni de ai lui Tessaro; la poartă Tessaro sau alţi candidaţi de pe lista sa, îi lua în primire le dădea buletinul de vot şi cu ordin ca pînă ce va vota să ţie mîna în sus cu buletinul ca nu cum-va să îl poată schimba cu vre-un alt buletin al opoziţiei ce din întîmplare ar fi avut alegătorul asupra sa; ast-fel era condus de către doi candidaţi de a lui Tessaro, pînă în sala de vot şi privighiat să nu facă vre o mişcare cu mîna în care avea buletinul, pînă ce nu 'l dădea d-lui Preşedinte; tot în acest mod a operat şi cu alţi mulţi alegători mai slabi de îngeri.

Numai aşa lazzaronele Tessaro, a putut face să fie aleasă lista sa de strînsură; căci trebue să se ştie că acest venetic Tessaro se bucură de atîta antipatie şi dispreţ din partea cetăţenilor fruntaşi din comună, încît nu avea din cine compune lista consiliului comunal, aşa că a fost nevoit să pună pe listă 3 persoane, cari nici nu întrunesc condiţiunile legei de a fi consilieri comunali, şi anume: Ştefan Sirmei este funcţionar copist al comunei, dovadă scriptele de comptabilitate din care se poate vedea că dînsul a primit salar ca atare şi pe întreaga lună Februarie; Petru Onu, nu figurează şi nici nu a figurat vre-odată pe listele comunale din Tg.-Frumos şi Gh. Ionescu, debitant de tutunuri, nu ştie nici ceti nici scri.

Pentru edificarea opiniei publice sunt dator a mai arata cetitorilor încă un fapt caracteristic. Chiar pe lista consilierilor figurează un candidat, Gh. Ionescu, care are o condamnare de 2 luni închisoare; asemenea între alegătorii care au propus biuroului electoral, lista în frunte cu Tessaro, figurează şi Gh. Neculau, care are o condamnaţiune de 5 ani închisoare, pentru falş în acte publice şi delapidare de bani, ca agent de percepţie; apoi mai e bine de ştiut că Tessaro s'a servit cu agenţi electorali, care aduceau alegătorii la vot, încă de următorii cinstiţi indivizi şi care mai sunt încă şi funcţionari comunali puşi de Tesaro: Nec. Gh. Ionescu, care are două condamnaţiuni, una de 7 luni şi alta de 6 luni şi o zi, pentru ultraj şi batae; D-tru Gh. Grumăzescu, are 3 luni închisoare pentru furt de popuşoi; C. Tescu are 20 zile închisoare pentru beţie şi ultraj; I. I. Chiriac, 30 lei amendă pentru acelaş lucru, şi Gh. Iosipescu, 300 lei amendă pentru furt de ceriale din gară; aşa că cu drept cuvînt, noul consiliu comunal ales se poate numi un *consiliu ales cu concursul puşcăriaşilor.*

INFORMAŢII

❑ **Nenorocirea din Tg.-Frumos.**—Aseară la ora 7.25 o groaznică nenorocire s'a întîmplat în gara Tg. Frumos. La sosirea trenului No. 144 lucrătorul de la c. f. r, Iorgu Stanciu, vroind să se dea jos din tren, a sărit în direcţia inversă a mersului şi a căzut sub roatele vagonului, rămănînd mort pe loc.

Au fost avizate autorităţile c. f. r. şi parchetul, dispozîndu-se transportarea cadavrului la spitalul din. Tg.-Frumos. S'a deschis şi o anchetă.

❑ In ultimul număr al „Ordinei", „Scrisorile din Iaşi" vorbesc despre: „Epoca dinainte de alegeri — In jurul rectoratului — Raiul făgăduinţelor — Cînd vrei să treci gîrla — Caractere mlădioase — Oferta lugubru — In preajma unui mort — O numire cu cîntec — Tempinati — Politica profesorală — Feştania salvată — Cursuri şi Ex-cursuri — Gherea la universitate — Frica de lumină — Autodafe — Un student discret — Ştiinţa la strîmtoare — Dilema unui nou venit — Un cuzism ciudat".

❑ **Balul mascat costumat de la „Cercul Militar".**—Sămbătă 5 Martie a. c. oara 10 seara, a avut loc în saloanele „cercului Militar" din localitate, mult aşteptatul „Bal mascat costumat" în folosul „Muzicei militare a reg. 13".

O vie animaţie a domnit în tot timpul balului. La ora 3 a avut loc supeul, iar balul s'a terminat la ora 6.

Din numeroasa şi eleganta asistenţă remarc:

Domnişoarele: Didy Polizu, Mariette Papadopol, Georgette Lambrino, Mimy Marinescu, Mărioara Polizu, Miţa Michiu, Alice Cocea (Bucureşti) Elenuţa Bogdan, Mărioara Demetriade, Eva Ghika, Dea Ghika, Margot Manu, Virginia Munteanu, Lilica Vidraşcu, Mărioara Drăgulănescu, Constanţa Jellea, Florica Popovici, Margareta Pompilian, Alice Sion, Margueritte Stroja, Troia Pompilian, Lilica Panopol, Lefter, Foto Eraclide, Margo Eraclide, Munteanu Lucreţia etc.

Doamnele: General Lambrino, Marie Colonel Cernătescu Ioséphine Demetrescu, Maidje Albert Ghika, Adêle Grigoriu, A. Cuza. Elena Michiu, Victoria Marinescu, Tuduri, Locot. Petrescu, Ghika, Dr. Niemereanu, Dr. Veisa Popescu, Maria Stihi, Marie Papadopol, Elena Manu, Marie Eraclide, căpitan Niculescu, Locot. Agapi, Cora Locot. Drăghici, Locot. Sion, Lefter, căpitan Petrovici, Vidraşcu, căpit. Leca, Locot. Vizanti.

Domnii: Locot. Capşa, G. Ferdeber, căpit. Leca, Locot. Lăzărescu, Sublocot. Ursu, Locot. Carp, Vintilă Cicei, Sub.. locot. Eugen Drăgulănescu, dr. Niemereanu, Eugen Marinescu. Colonelii. Neculai Cernătescu, Călinescu Alex. Mihăescu. Maioriii: Dr. Sava Goea, Petala, Fărcăşanu, Nădejde, Mihailescu, Căpitanii: Dobriceanu, Niculescu, Balmez, Mihailescu, Roiu, Leca G., Diamandi, Coculescu, Petrovici, Bănciulescu, Ganea, Scorţescu etc. Locotenenţii: Baroţi, Manolachi, Ionak, Capsa, Irimescu, Gotcu, Demir Sion, Drăghici, Dr. Stoinescu, Lăzărescu, Agapi, Vlăduţi, Carp Costică etc. Sublocotenenţii: Hina, Pascu, Racoviţă, Bonciu, Renescu Victor, Foti, Mihailescu, Popovici Pantelimon, Popovici Guţă, Ferderber, Stihi, Castano Eduard, Dobrovici Neculai, Eduard Munteanu, Eugen Drăgulănescu, Eugen V. Radu,e .tc

Apoi d-nii: Alexa Cuza, Grigore Dimitrescu, Dr. Dimetriade, Albert Ghika, Tuduri, Barbu Dimitrescu, Const. Grigoriu, Const. Marinescu, Dr. Niemereanu, Dr. Veisa Popescu, C. Popovici şi Ursu prof. Univ., Cernătescu, Velescu, Carpus, Marcopol, Bastache, Ionel Bogdan, Lambrino. Răşcanu E., Răşcanu Th., Mironel Genoi, Răşcanu A., etc.

Valerica

❑ D-na Drăgescu licenţiată în Farfacie a fost numită ca asistentă la Farmacia Epitropiei Sf. Spiridon în locul d-nei Gheorghiade.

DIVERSE

— A fost arestat dezertorul D. Constantinescu din regimentul 13 Infanterie şi înaintat autorităţilor militare.

— Manipulantul cu No. 58 de la tramvaiurile electrice găsind pe linia Abator un pachet cu saci la depus la Circ. V.

— Soldatul Grigoraş Vasile dezertor din regimentul 13 Infanterie a fost găsit şi arestat în str. Salhana No. 64.

— Astăzi şi în fie care seară mare reprezentaţie la Circul Henry cu circul sub apă.

Se caută Elevi pentru învăţătură la Tipografia H. Goldner.

Apel către alegătorii colegiului II

Ziua de eri a fost o zi de triumf pentru opoziţia din Iaşi, care a obţinut 410 voturi, faţă de 532 ale guvernului, în alegerile comunale. Numărul total al înscrişilor peatru vot este de 1540. Este evident deci, că guvernul a oprit de la vot aproape ŞASE SUTE de cetăţeni.

Cele 410 voturi obţinute de opoziţie sunt o dovadă minunată că „lista guvernului", care a obţinut o majoritate aşa de mică, nu se bucură de încrederea cetăţenilor Ieşeni cari se văd astfel în perspectiva nenorocită de a fi conduşi de o ceată de oameni necunoscuţi şi periculoşi pentru interesele comunei noastre.

Ne adresăm astăzi către alegătorii colegiului al II-lea şi-i rugăm să se manifesteze şi ei în contra listei, pe care o susţine guvernul mai cu seamă prin mijloace nepermise.

Votaţi cu opoziţia, ca să arătaţi îndignarea voastră faţă de tendinţa companiei de exploatare a nevoilor comunei, de sub conducerea d-lui Grecianu de a nesocoti interesele voastre şi a duce comuna spre faliment.

Nici un vot candidaţilor susţinuţi de guvern!

Gîndiţi-vă că în casa voastră, în oraşul vostru, voi trebue să vă alegeţi conducătorii.

Votaţi deci pe d-nii: General P. Botez, V. Arsene, meserias, Alex. Velciu, proprietar, Cupa I. Ioan, constructor, Ioan Prasa, profesor, Raul Sculy, avocat, Sp. Dobrovici, comerciant, Dr. Anibal Bălăceanu şi Toma Constantin, avocat.

Triumful acestor candidaţi este triumful vostru!

Ultime INFORMAŢII

❑ *In curînd încep „operaţiile" de recrutare. Faţă cu marele număr de sorţari cari au vizitat pe d. căpitan Stroja, advocatul acestora, înaintea consiliilor de recrutare, ne vedem siliţi să desfidem pe d. prefect de poliţie Stroja să dea delegaţie directorului prefecturei de poliţie, pentru a lua parte la lucrările acestei comisiuni.*

❑ *O mare mişcare a început printre profesorii Universităţii din Bucureşti, nemulţumiţi de d. Arion, care nu vrea să le mărească salariile, după cum s'a angajat, aci i-a amînat pentru altă dată. O delegaţie de profesori se vor duce la d-nii Ermil Pangrati, Emanoil Antonescu şi S. Mehedinţi, membri în parlament, cerîndu-le ca ei, cari au dus campania pentru mărirea salariilor profesorilor, să nu dezerteze din front, şi să lupte înainte pentru a aduce la bun sfirşit acţiunea întreprinsă de ei în opoziţie. Se va vedea acum, dacă cele trei „caractere" vor menţine punctul de vedere pe care îl aveau ca profesori universitari în opoziţie, sau dacă vor prefera să nu bage de samă doleanţele colegilor lor acum, cînd sunt la guvern.*

❑ *In ultimul moment, aflăm că d. Naiman Paras hivescu a refuzat postul de intendent de la Galata, şi preferă să fie numit intendent la cimitirul Eternitatea.*

❑ *D. Matei B. Cantacuzino a fost eri la Hoiseşti, unde în liniştea de la ţară, continuă o nouă lucrare politico-socială, care va apare în curînd, şi a căreia titlu este: „Lord Bolingbroke".*

❑ Pe la sfîrşitul acestei luni, d-na Gemma Mezzetti, cunoscuta şi delicioasa primadonă, va da un concert în sala Teatrului Naţional, cu concursul d-lui Teodorescu, violoncelist, şi a d-lui Roşca flautist.

Faţă de talentul recunoscut al primadonei, şi de talentul celor doi artişti care vor da preţiosul lor concurs, sperăm că publicul ieşan va şti să-i răsplătească cum se cuvine.

Un afiş special va anunţa în curînd programul acestui concert aşteptat de toată lumea iubitoare de muzică.

❑ D. Iacob Baltazar, fost intendent la Focşani va fi numit ţiitor de scripte în serviciul Comptabilităţei Epitropiei sf. Spiridon în locul d-lui Alex. Velciu.

❑ Epitropii actuali ai Casei Sf. Spiridon au decis ca în primăvară că continue cu clădirea Maternităţei, ce se suspendase din lipsă de fonduri.

❑ La alegerea consiliului comunal din Tg.-Frumos ce s'a efectuat în ziua de 6 Martie c. cu toate că a luptat numai partidul conservator-democrat, şi cu toate ingerinţele şi başbuzuciile întrebuinţate de Giusseppe Tessaro şi de bandele lui, pentru a intimida pe alegători, totuşi lista conservator-democrată a întrunit 63 voturi faţă cu 134 voturi pe care le-a întrunit lista lui Tessaro, şi în care intră toţi sergenţii de oraş, fănaragii, podarii şi toţi funcţionarii, cari au fost terorizaţi şi ameninţaţi a vota această listă.

Mai trebuie notat, că biuroul electoral a respins 32 alegători ai opoziţiei care s'au prezentat la vot cu hotărîri judecătoreşti, învestite cu formulă executorie şi pentru care candidaţii opoziţiei au depus contestaţie la biurou.

Dacă ar fi fost admişi a vota şi aceştia, atunci lista opoziţiei ar fi întrunit 95 voturi independente, a unor alegători sinceri partizani ai partidului conservator-democrat.

Cu această ocazie menţionăm că d-nii Ion Pralea, pensionar, şi Ion I. Voicu proprietar, ambii fruntaşi cetăţeni din Tg.-Frumos au dat un preţios sprijin amicului nostru N. Marcopol primind a figura chiar pe lista conservatoare democrată.

❑ Consiliul de reformă, întrunit a decis reformarea soldatului Gh. Vîrnav, din reg. 7 roşiori.

❑ MARELE CONCERT.—**Tonkuenstler-Orchester.**—Faimoasa orchestră filarmonică a oraşului Leipzig, cea mai mare şi mai reputată orchestră din lume care a stîrnit acum 2 ani atît de mare entuziasm la noi, va da un singur concert la Teatrul Naţional din Iaşi *Sîmbătă 19 Februare a. c. ora 9 seara.* Cei 70 de profesori ai acestei asociaţinui vor fi conduşi de *maistrul Wi dirstein* marele şi inimosul şef al orchestrei simfonice „Wiener - Tonkuenstler-Verein" bine cunoscută de ieşeni, încă de acum 2 ani cînd atît orchestrei cît şi conducătorului ei li s'au făcut o primire căldurosă lăsîndu-ne amintiri din cele mai plăcute. Biletele de intrare şi programe detailate se află la agenţia teatrală „*Thalia*" (Maximovici).

❑ D. „*senator*" dr. Bogdan plecînd a seară la Bucureşti, pentru a lua parte la deschiderea corpurilor legiuitoare,—lucrările rectoratului Universităţii, au fost suspendate pînă la reîntoarcerea d-lui „*rector*" dr. Bogdan.

❑ Cu începere de la 15 Martie, trupele din localitate, vor începe a executa marşuri săptămînale.

❑ Mîne dimineaţă, vor reîncepe cursurile la şcoala Normală de învăţători „Vasile Lupu", care fusese închisă din pricina epidemiei de scarlatină.

❑ In astă seară la ora 8 jum. are loc în amfiteatrul de chimie şi electricitate, de la universitate, o foarte importantă şedinţă, a societăţii de ştiinţi din Iaşi.

Se vor face comunicări din cele mai importante întovărăşite de experienţe. Publicul e invitat să asiste.

❑ Ministerul instrucţiei a făcut cunoscut direcţiei şcoalelor secundare din localitate, să nu mai facă pe viitor nici cea mai mică reparaţie fără autorizaţia prealabilă a ministerului.

❑ *Din arestul unde a fost trimis de o serie de bandiţi — d. general Pavlo a trimis mai multe telegrame şi o serie de petiţiuni M. S. Regelui.*

Dar nici una n'a ajuns în mîinile Suveranului, de oarece clica, devotată astăzi d-lui Filipescu, a confiscat telegramele şi jalbele scrise.

Faptul a ajuns la cunoştinţa Regelui, care a acordat audienţa cerută pentru ziua de 12 Martie.

Domnul general Pavlo, care va părăsi arestul în ziua de 10 Martie, va fi la 12 Martie în Bucureşti.

❑ Domnul Matei Cantacuzino, care urăşte grecinismul de moarte, a manifestat ieri contra acelei secte politice.

Domnul Cantacuzino n'a venit la vot şi a refuzat să vie, cu toate insistenţele ce au fost puse pe lîngă d-sa.

❑ *Unii guvernamvntali pretind că guvernul ar încerca să impace pe d. N. Iorga. Acei guvernamentali zic că alegerea colegiului III de Suceava, efectuată în persoana carpistului Popovici-Răcăciuni, va fi invalidată, de oare ce în guvern ar exista credinţa, că d. Popovici ar fi simpatizat, la Suceava, cu opoziţia.*

Dacă alegerea va fi invalidată, d. Iorga îşi va pune candidatura la colegiul vacant şi guvernul nu-i va opune contra candidat.

❑ Predicatorul comunităţei israelite din Iaşi, d. dr. I. Niemirower, a fost angajat în aceeaşi calitate de comunitatea evreo-spaniolă din Bucureşti.

❑ Greciniştii, ca să dovedească că reuşita în alegeri se datoreşte numai d-lui Grecianu, vor oferi acestuia, în ziua de 13 c., un mare banchet la Iaşi.

Se va servi peşte.

❑ **Domnul P. V. Sion a declarat ieri că va demisiona de la eforie pe ziua de 1 Aprilie, spre a face loc d lui C. I. Ivaşcu.**

Pînă atunci s'a dat o arvonă d-lui Ivaşcu: fiul său, I. Ivaşcu, elev la gimnaziul Ştefan cel Mare, a fost primit, acum în totul anului şcolar, bursier la liceul internat, fără a depune concurs.

❑ Intre d. dr. Antoniu din Bucureşti şi epitropia sf. Spiridon, există un proces provenit din faptul, că, anul trecut, eforii nu lasase pe doctor să practice medicina la băile Slănic.

Pentru a stinge procesul, actualii efori au hotărît să angajeze pe d-rul Antoniu ca medic al Slănicului, pe timpul seziunei viitoare, în locul regretatului dr. Russ.

❑ *Acum că alegerile s'au terminat, este interesant de aflat cum junimismul d-lui Carp a fost înţălecat de grecinismul d-lui Grecianu.*

De şi junimizmul este un partid şi grecinismul apare ca o insectă, d. Grecianu a reuşit să apară el partid, iar junimizmul a fost cu totul redus.

In Cameră sunt 5 greceniştі şi 5 junimişti; în Senat un junimist şi un grecenist—vrea să zică egal la egal.

In consiliul comunal sunt: 17 greceniştі şi 2 junimişti, iar primarul, cele două ajutoare şi ofiţerul stării civile, vor fi toţi greceniştі.

La eforie: doi greceniştі şi un junimist; directorul eforiei ie grecenist, cei trei avocaţi sunt greceniştі.

Toţi transfugii sunt greceniştі. In toate funcţiile se vor numi greceniştі.

Bietul junimizm: Duşmanii mici nu-i mai pot spune: „mai rău să te vedem".

CASA DE ECONOMIE A FUNCŢIONARILOR
STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două şi trei semnături etc.

Preparator **Special** de franceză, germană latină, matematică, curs primar şi Secundar.
V. Emil Str. Sf. Teodor 36 în (curte).

Ultima oră

Bucureşti 7 Martie

Deschiderea corpurilor legiuitoare

Bucureşti.—Aseară au sosit în Capitală noii deputaţi şi senatori, aleşi ai d-lui Marghiloman. Cei mai mulţi dintre dînşii, sunt aleşi pentru prima oară. Mulţi vin chiar pentru prima oară în Bucureşti. D. Marghiloman s'a interesat din timp şi a trimes la gară pe diferiţi agenţi-călăuze care să stea la dispoziţia noiior aleşi. S'au petrecut scene de toată nostimada cu acest prilej.

La ora 10 a avut loc un te-deum, oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat asistat de întreg sinodul, la care tedeum au luat parte miniştrii, noii deputaţi şi senatori, ofiţerii superiori, etc. etc.

Pe la 11 deputaţii şi senatorii se adună în incinta camerii. In tribuna diplomatică se văd miniştrii Angliei, Americei, Germaniei, Franţei şi Rusiei. Tribuna doamnelor e plină. Opoziţia toată, afară de d. I. C. Brătianu şi Take Ionescu. La ora 11 jum. d. Carp, împreună cu ceilalţi miniştri apar pe băncile ministeriale. La ora 12 soseşte M. S. Regele. Cu acest prilej s'a văzut încă odată modul de a face politica a d-lui Carp...

D. Carp „uitase" mesagiul de deschidere a corpurilor legiuitoare la consiliul de miniştri. Imediat a plecat cu automobilul d. Suţu, secretarul consiliului, care după un sfert de oră, a adus mesagiul. S'au făcut în acest timp numeroase glume pe socoteala d-lui Carp.

Iată conţinutul mesagiului:

Domnilor Senatori, Domnilor Deputaţi,

Cu o deosebită mulţumire vin azi în mijlocul dv., pentru a deschide întăia seziune a nouei legislaturi.

Demisia cabinetului precedent şi numirea guvernului actual au atras după sine dezolvarea corpurilor legiuitoare, ajunse aproape de termenul lor constituţional.

Eşiţi de cîte-va zile din alegerile generale, Domniile-Voastre, prin o însemnată majoritate, aduceţi guvernului pe care l'am chemat la cîrma statului încrederea ţării.

Acest acord între ţară şi tron este o chezăşie pentru îndeplinirea misiunei guvernului Meu, cu atît mai mult cu cît puteţi privi în linişte situaţia din afară.

Politica statornică şi cumpătată ce urmăreşte Romînia fără şovăire de peste un patrar de veac, ne-a asigurat cele mai bune relaţii cu toate statele. Menţinerea păcii care este scopul comun al năzuinţilor lor este şi dorinţa noastră de căpitenie.

Domnilor Senatori, Domnilor Deputaţi

Guvernul Meu a adus la cunoştinţa tuturor măsurile ce se cred menite a îmbunătăţi starea economică şi socială a ţării.

Ele vor forma obiectul atenţiunii D-voastră în decursul legislaturii ce începe astăzi.

Pentru scurta seziune de faţă, atenţiunea D-voastră va fi mai ales cercetarea şi votarea la timp a bugetelor. Prin votarea legilor ce stau în legătură cu el, veţi face de pe acum un pas hotărîtor în direcţia reformelor cerute de situaţia internă şi mai ales pentru uşurarea vieţii ţăranilor şi a multora din orăşenii prea atinşi de scumpirea traiului.

Pînă ce se vor putea vota legile pentru vînzarea de pămînt la ţărani şi asigurarea lucrătorilor pentru noua organizaţie a meseriilor şi pentru descentralizarea administraţiei, veţi avea să veniţi îndată în ajutorul ţăranilor nevoeşi scutind loturile mai mici de 6 hectare de orice dare către Stat. Pe de altă parte se va îmbunătăţi starea funcţionarilor de la C. F. R. precum şi mărirea salariilor învăţătorilor şi profesorilor.

Situaţia finanţelor noastre ne îngădue aceste înlesniri şi ne impune totdeodată să destinăm fără a zdruncina budgetul un spor de 8 milioane pentru armată, la a căreia întărire e ţara totdeauna gata să aducă jertfele cele mai mari.

Domnilor Senatori, Domnilor Deputaţi,

In fiecare an a lungii mele domnii am adînca mulţumire să constat progresul săvîrşit în scumpa noastră patrie.

Urez ca şi această legislatură prin concursul luminat ce veţi da guvernului Meu să fie cît mai bogată în rezultate fericite.

Dumnezeu să binecuvinteze lucrările Domniilor-Voastre.

CAROL

Consfătuirea majorităţilor

Bucureşti.—Astă-seară are loc la Ministerul de Interne consfătuirea majorităţilor. Seara, la ora 9, va avea loc o recepţie acasă la d. Carp.

Scandal la Clubul conservator

Bucureşti. — Aseară s'a petrecut un scandal ne-mai-pomenit la clubul conservator din Bucureşti. D. Alex. Bacaloglu vocifera straşnic, pentru că n'a fost pus pe lista candidaţilor la primărie, după cum i s'a făgăduit. Abea cu mare trudă a fost potolit, după ce i s'a făgăduit că va fi numit sub director la Creditul Urban.

Consfătuirea liberalilor

Bucureşti.—Deputaţii şi senatorii liberali se întrunesc diseară acasă la d. I. I. C. Brătianu.

CAMERA

Bucureşti. — După amiază, la ora 2, Camera a fost deschisă sub preşidenţia de vrîstă a d-lui general Scheletti. Asistă pe banca ministerială d. Nenişescu.

Camera trece în secţiuni pentru a proceda la verificarea titlurilor noilor aleşi.

SENATUL

Bucureşti.—Prezidează d. Th. Rosetti, iar secretari sunt d-nii Vasiliu Cristescu, N. Negri, Em Lăzăreanu şi Radu Smeureanu.

D. Th. Rosetti, comunică domnilor senatori că pe biroul Senatului se află petiţia d-lui A. D. Xenopol, care protestează în contra felului cum s'a făcut alegerea pentru un senator al universităţii din Iaşi.

După aceasta senatorii trec în secţiuni ca să verifice titlurile noilor aleşi.

Clinica BOALELOR DE OCHI
Dr. C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis
Casele Hirschensohn.

NUMAI INCA UN SCURT TIMP!
Circul HENRY

Astăzi şi în fiecare seară, orele 9 seara
Reprezentaţie originală a renumitei
PANTOMIME PE APA
PE LACUL TRAUN
CIRCUL SUB APA
Mare pantomină hidrologică comică în 2 acte. Compusă şi înscenată de dl. Director Henry, reprezentată de circ a 150 persoane şi corpul de Balet
ACTUL I
Pe TERASA HOTELULUI
„La privelişteа frumoasă"
Pe lîngă lacul Traun
Orchestra înnotătoare | Baia de dame
TABLOU FINAL
Sîmbătă 12 Martie 2 Reprezentaţii 2
Orele 3 jum. p. m.
MATINEU EXCEPŢIONAL
Preţuri pe jumătate pentru Mic şi Mare
cu Circul sub apă
Duminică 13 Mart 2 mari Reprezentaţii 2
Orele 3 jum. p. m.
MATINEU POPULAR
Preţuri pe jumătate pentru copii, elevi şi militari. Adulţi preţuri întregi
CU CIRCUL SUB APA
ACTUL al II-lea
PE LACUL TRAUN
150,000 litri de apă inundă în 5 minute manejul şi 'l transformă într'un vast lac
Căderi de apă minunate, iluminaţiuni, plimbări cu bărcile, scene umoristice, cîntece naţionale romîneşti executate de orchestră sub conducerea d-lui Iorgu Popa şef de orchestră Romînă

D-na Palade din str. Tatarăşi No. 13, Iaşi, lucrează şi încăpuţează ciorapi de ori-ce calitate: ştă, bumbac, „fildecos", etc. Vine la domiciliul dacă e anunţată prin carte postală.

ANUNCIU

In ziua de 16 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitaţie publică activul falimentului *Schnürer & fiu* din Iaşi, strada Stefan cel Mare No. 48, compus din barchet, meuseline, ştofă de lînă, chifon, cachemir, evaluat la 97,805 lei 48 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

BY — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală română din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste a[nunţ]ciuri, reclame etc. pentru pa[gina] III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
JOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO — Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO
E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

1480 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa la mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

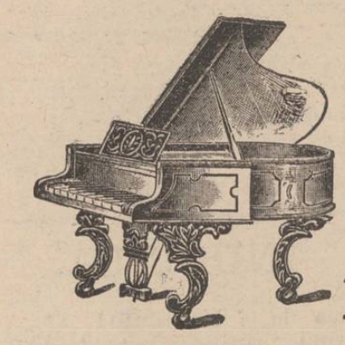

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.
Inceputul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Trei rusoaice tinere,
una cu 100,000 Mărci fără copii, văduvă, aproape 40 ani; 33 ani plăcîndu-i natura, cu 125,000 Mărci: damă independentă cu 120,000 Mărci avere şi altele doresc căsătorie imediată. Numai oferte serioase de la domni—chiar fără avere—să se adreseze lui
L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f60c.
Raymond GARIEL
2ter, 2nan de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaş
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 5-a Loteriei IXa
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Martie 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 le
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz intreg	Lei	32,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzan ki, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1250 Mercuri 9 Martie 1911

MESAGIUL REGELUI

Parlamentul a fost deschis ieri cu tot ceremonialul obișnuit.

Regele, ca totdeauna a sosit la Cameră l'a ora 12 — a primit din partea primului ministru textul mesagiului — și la citit cu glas tare și rece, îndeplinindu și ast fel o datorie constituțională, fără de care aleșii națiunei n'ar fi putut în mod normal proceda la validarea mandatelor și constituirea birourilor.

Totul s'a petrecut în liniște, după programul stereotip de 45 de ani de regim constituțional, fără nici o modificare, cît de ne'nsemnată, cu oră fixă de sosire și plecare a cortegiului Regal, cu tribune arhi-pline de lume, începînd de la strălucitoarele uniforme ale diplomaților și sfîrșind cu elegantele toalete ale doamnelor, de la care poate n'a făcut excepție nici rochia-pantalon!

Și acum pe lucru, domnilor mandatari ai țărei, pentru ca urarea Regelui din mesagiul contrasemnat de cei 9 miniștri, să se poată îndeplini, cum s'au îndeplinit toate, fără excepție, adică legislatura voastră, „prin concursul luminat ce veți da guvernului, să fie cît mai bogată în rezultate fericite"...

Ce de vorbe, destinate se rămînă numai vorbe!

Căci cine este naivul acela chiar de ar fi să-l luăm dintre cei nouă semnatari ai mesagiului, care să creadă că parlamentul actual, poate duce viața unei legislaturi, și că cel puțin atit cît îi va fi dat să viețuiască va putea cu ceva contribui la progresul scumpei Patrii a Regelui Carol?

Recunoaștem că banalitatea este în bună parte caracteristica mesagiilor Regale, că mai toate încep, cînd e vorba de deschiderea unei legislaturi, — cu constatarea că majoritățile alese aduc guvernului chemat la cîrma statului, încrederea țărei, a acestei sărmane țări care trăcește într'un permanent și incontestabil acord cu Tronul, creiatorul dibaciu și fericit al celor mai ciudate guverne; și sfîrșesc — vorbim de mesagii—cu nelipsita binecuvîntare Dumnezeească, care—poate, mai mult de cît ori cînd—e nevoe să se îndrepte spre sufletele celor aleși în frunte cu Excelența Sa de la Interne, pentru curățirea atîtor pacate săvîrșite de pe urma *liberei* consultări a țărei!

Dar în afară de partea banală, mesagiul de ieri are o parte de crudă ironie la adresa celor chemați al asculta și mai ales a contrasemnatarilor lui, ca și cum bătrînul monarh, ar fi ținut să-și degajeze de ei și pe nesimțite ori cît de slabă solidaritate, pe care însă faptele guvernului Seu 'l țin strîns legat, datorită modului constituțional cum l'a adus și sprijinit la cîrma țărei!

Astfel, în primul rînd Regele, omite — prin excepție — să pomenească dacă aleșii națiunei, „ieșiți de cîteva zile din alegerile generale" au eșit fără sforțări dureroase pentru țară, cum s'ar zice în limbajul unui medic mamoș, sau sunt expresiunea fidelă și liberă a sentimentelor ei.

Această omisiune—ne place a crede, voluntară—e în legătură cu sutele de telegrame cari au curs pe ușele Palatului și cari au enervat atît de mult delicata ureche a nobilului vornic de la Buzeu.

Și tot ironie este, cînd mesagiul explicînd rostul numirei guvernului actual, după dimisia cabinetului precedent și dizolvarea camerelor trecute ajunse aproape de termenul constituțional, spune că misiunea d-lui Carp este, ca privind cu liniște situația de afară, să contribue la menținerea păcii, care este scopul comun al tuturor năzuinților și dorința de căpitenie a tuturor romînilor.

Este poate și aci o intimă legătură între aceste cuvinte din mesaju și declarațiile făcute atît înainte cît și după luarea guvernului de către acest barbat politic, și cari declarații i au obținut certificatul bun de a fi prim ministru în România, pe lîngă acela de pacificator al Europei, titlu ce l'a căpătat pe vremuri și pe care nu l'a desminț it niciodată,—ci din potrivă l'a afirmat ori de cîteori a vorbit străinătății de interesele neamului începînd cu chestia Macedoniei de acum 3 ani și sfîrșind cu declarațiile în chestia Transilvăneană și a evreilor din Romînia apărut în ziarul „Figaro"!

Dar din toată proza fadă, serbădă a mesajului care nu face de cît să reproducă tabla de materii, sau generalitățile ce constituesc programul guvernului, mesagiul cuprinde un punct politic, care îl reținem căci constitue o prevestire serioasă asupra situației și duratei guvernului și parlamentului d-lui Marghiloman.

Pentru scurta seziune, Regele spune deputaților, că preocuparea lor va fi cercetarea și votarea bugetelor și a cîtor va legi, în legătură cu situația bugetară și financiară a țării.

Acei ce pot ceti mai mult de cît se spune—și care de altfel mai niciodată nu se spune, ci se înțelege,—vor fi de acord cu noi în a recunoaște că ne găsim în fața unui guvern de o sesiune parlamentară și a unui parlament de o lucrare bugetară.

Nu se poate ca un asemenea guvern, venit în mod pieziș la cîrma țărei, să se poată menține astfel la putere mai departe, și un parlament eșit prin cele mai ticăloase fraude electorale să poată trăi mai mult de cît viața scurtă a unei sesiuni legislative.

Guvern și Parlament de Budget,—pe care trebue să 'l dee țărei până la 1 Aprilie cînd începe noul an financiar, iată cum poate fi socotiți miniștrii Regelui și parlamentarii d lui Marghiloman, dacă examinăm în mod sumar, partea mesajului care vorbește de activitatea celor chemați ieri în dealul Mitropoliei.

Evenimentele nu ne vor desminți. Să avem răbdare.

Vespasian I. Pella.

BUCURIA LOR

Cu o candoare adorabilă, ziarul d-lui Démètre Greciano, notre cher ami, supranumit „Lord Bolingbroke", ex-ministru plenipotențiar la Madrid, ministru plenipotențiar in spe *la Washington, etc., etc., zic, ziarul d-lui Grecianu vorbește mereu despre „desființarea" tachismului. E momentul să spunem că „de ceia ce-ți este frică, nu scapi". Știm că bucuria lor, a celor mici, adică a acelora cari n'au nici un rost în viața politică a unui stat, bucuria mînzilor d-lui Greceanu este mare, așa de mare, că nici nu se poate măsura de o cam dată; dar întrebați pe guvern, întrebați pe vechii luptători politici conservatori, întrebați chiar pe d. Matei Cantacuzino, dacă bucuria aceasta nu e mică, dacă nu fac haz de necaz, și dacă vorbesc ei despre „desființarea" tachismului.*

C'au fost, și sunt, și vor fi dezertori, nimeni nu se îndoiește, mai mult de cît atîta, nimeni nu crede că un guvern poate fi atîta de virtuos, în cît să respingă concursul transfugilor; dar de la ajutorul acesta dat de dezertori unui guvern ticălos și pînă la „desființarea" tachismului mai va!...

In special „Evenimentul" vorbește despre „desființarea" d lui Take Ionescu, și evident, despre „înființarea" ca miniștri și conducători ai neamului nostru pe, — iertați-mi expresiile! — Mișu Cantacuzino, D. Nenițescu și ...ejusdem farinae.

Concepția aceasta politică care se apropie de monstruozitate nu poate să pornească decît din niște capete de tuciu.

Știm cum s'au format majoritățile parlamentare Știm chiar că d. Carp este peste măsură de nemulțumit de „activitatea" d-lui Marghiloman, ministrul și colegul său de la Interne.

Intrebați-l pe d. Carp dacă e sigur de „desființarea" tachismului. Domnia-sa să vorbească despre acest lucru, nu acei cari rămîn extaziați în fața ideilor conservatoare pe care le propagă... Hociungescu, Vizanti și alții.

Salariile Profesorilor

Mare tămbălău în presa oficioasă despre mărirea salariilor profesorilor secundari. Mare bucurie, evident, și în mijlocul acestor profesori pentru că li se mărește leafa.

E necesar totuși să facem puțină socoteală, să vedem anume cu cît se mărește salarul, și cu cît se mărește... munca. Mai cu seamă vom încerca să socotim dacă într'adevăr li se mărește salarul pentru munca cu care vor fi împovorați.

Așa cum stau acuma, profesorii secundari primeau 360 lei lunar, pentru 12 ore de muncă pe săptămînă, sau 48 de ore pe lună. Impărțind 360 lei la 46 de ore, rezultă că profesorul primea **7.50 pe oră**.

După proiectul d-lui K. K. Arion, profesorul va avea 420 lei, însă pentru 15 ore pe săptămînă, adică 60 de ore pe lună. Faceți iarăși operația și veți vedea că 420 lei împărțiți la 60 ore dau drept rezultat **7 lei pe oră**.

Rezumat: înainte prefesorii primeau **7.50 lei pe oră**; de acum vor primi numai **7 lei**.

Și guvernul are destul curaj pentru ca, prin presa sa zilnică, să se laude cu „mărirea salariilor".

Adevărul este că salariile s'au micșorat, nu s'au mărit. Nimeni nu este copil, ca să-i scape din vedere acest lucru extrem de important. Iar guvernul s'o lase mai încet cu lauda, ca nu cum va să trezească nemulțumirile profesorilor cari se văd ast-fel puși la o muncă mai mare pentru o leafă mai mică. S'au micșorat salariile, nu s'au mărit. Și eu care credeam alt fel la început!...

C. C. Iorgu și... Tanase

Cantacuziniștii sunt consternați. Vechiul lor prieten și conducător politic, Tanase, bătrînul lacheu al d lui G. Gr. Cantacuzino, n'a putut fi ales în Senat.

Se știe că pe vremea răscoalelor țărănești, Tanase era acela care deschidea telegramele, și care dădea ordine prefecților de jud-te. Serviciul acesta îl făcea Tanase cu o conștiinciozitate demnă de stăpînul său. Se zice chiar că d. Cantacuzino, a salvat încă odată patria, făcînd încă o renunțare, care se apropie de clasicism, — vorba d-lui Delavrancea, — și cedînd drepturile sale unui om mai energic, cu mai mult temperament, eminentul consilier politic, Tanase.

Conu Iorgu e om bătrîn și ocupat cu numeroasele sale moșii, cu clasarea veniturilor pe la diferite bănci și instituții de credit. Este evident dar că d. Cantacuzino, nedispunînd de timp, va însărcina o *persona grata* cu conducerea celorlalte afaceri, și anume cu afacerile politice ale scumpei noastre țerișoare.

Cine este această persona grata? Tanase, faimosul Tanase, omul care întruchipează în el ideile conservatorilor-cantacuziniști.

Deci cine va suplini pe d. Cantacuzino la prețedinția Senatului, dacă Tanase n'a putut pătrunde în Senat, acolo unde interesele superioare ale statului îl chema în aceste vremuri de urgie și de teroare a... opoziției?

Prevedem de pe acuma că d. Cantacuzino se va dezinteresa de prețedinția Senatului, ca o manifestare și o protestare adusă impotriva jicnirei vechiului său locțiitor politic, d. Tanase.

Vremurile se anunță turburi. Neînțelegerile în guvern sunt mari. D. Cantacuzino trebue satisfăcut. Ii luăm apararea cu toată căldura necesară pe care trebue s'o avem în astfel de împrejurări.

CARNETUL UNUI TREGĂTOR

„Spectatorul" Evenimentului continuă să apere pe d. Bogdan, — cel cu geanta! — de acuzația de necinste pe care i-am adus-o, și să demonstreze că d. Bogdan, într'adevăr este un om, — fie la el acolo!—, capabil. Truda e zădarnică, scumpul meu „Spectator". Cum n'am nădejde că se va putea scoate o litră de lapte dintr'un bolovan cît un pumn; cum n'am nădejde că Dorohoiul nostru va ajunge vre odată port la Marea Baltică,—tot așa n'am nădejde că vei avea destule probe ca să-mi dovedești capacitatea rectorului magnific al universității din Iași. La naiba! Doar studențimea de la facultatea de medicină din Iași știe ce spune, cînd afirmă că „profesorul" Gh. Bogdan ar fi trebuit să ajungă cel mult subchirurg. Evident, dintr'un cîntăreț al vinurilor „Bravais" și „Mariani" nu poate să iasă, precum nici n'a eșit, un om de știință. Dacă „Spectatorul" însă va continua să mizgălească hîrtia, atunci ne vom vedea siliți să întreprindem o anchetă printre mediciniștii din Iași, și vom publica rezultatul, care, nici într'un caz, nu va pleda în favoarea „alesului" senatului universitar. Mai mult decît atîta, vom face instigațiuni să aflăm cine este autorul certificatelor de medicină legală pe care le putem găsi la parchet și care trec drept ale d-lui Bogdan. „Spectatore", vîră-ți sabia în teacă; căci cine scoate sabia, de sabie va muri. Și taci ca țîncul pămîntului!...

Nu ne îndoim un singur moment că d. D. Pompei Caracter, care se ascunde sub pseudonimul „Un spectator", va fugi cît mai degrabă și cît mai repede, din fața noastră, pe care astăzi o urăște, de teama să nu ne strîngem puterile și cunoștințele, pe cari să le dăm la iveală, pentru a pune la locul care i se cuvine, pe acel individ fără scrupule, care deține mandatul de senator al universității din Iași, prin fraudă și necinste.

OAMENI ȘI LUCRURI

Un sfîrșit care începe...

Mareșalatul Curții Imperiale din Viena s'a ținut de cuvînt. Nici nu încăpea îndoială. Odată împlinite cele șase luni ce se acordase ca termen pentru o eventuală probă că fostul Arhiduce Iohann—zis și Iohan Orth—ar fi încă în viață, s'a procedat la încheierea formalităților cuvenite, s'a strîns puținul material care pledează în favoarea ipotezei, că ar fi murit într'adevăr și s'a proclamat în mod oficial, că fostul Arhiduce austriac, — aventurierul Iohann Orth—a încetat din viață, iar moștenirea lui urmează a fi atribuită cui de drept.

Dovezile sunt puține, într'adevăr. Dar sunt două-zeci de ani și mai bine de cînd nu a dat nici un semn de viață, în afară doar că din cînd în cînd învie cîte o legendă, cîte o noutate fantastică privitoare la dispărutul arhiduce și la femeea lui, burgheza Mily Stubel, care ar fi pierit împreună cu dînsul—după versiunea oficială—în valurile oceanului Pacific, cu prilejul naufragiului vaporului S ta Margareta. Debarcase cu tovarășa lui, fără nici o suită, în America de Sud. Așa dar, atunci încă se putea vorbi de o „dispariațiune", întru cît își schimbase numele, renunțase la situația oficială, la milioane, la dreptul de a domni, la tot ce-l lega de lumea în care se născuse.

Iar legendele se năș teau mereu. De la ele se inspirau romancierii, poeții; —imaginația înfloria necontenit figura, în adevăr originală a acelui Arhiduce eroic, exilat de bună voie, dezlipit de ori-ce deșertăciuni omenești — setos de libertate în înțelesul larg, ideal al cuvîntului. Și lumea credea; mulți cred încă în presupunerea că arhiducele poate fi încă în viață, dar învăluit în cel mai discret „incognito",—sub nume falș, netrădat de nimeni, poate nerecunoscut de nimeni, rîzindu-și de toate cercetările diplomatice, de publicațiile oficiale și de acest ultim act, — prin care se proclamă în chip solemn încetarea lui din viață.

Cine știe? Poate acum de-abia începe adevărata lui libertate, adevarata lui existență și neatîrnare; acum cînd încetează obsesiunea, urmărirea, investigațiile și spionagiul...

Dar, mort ori viu,—un lucru e sigur: închipuirea noroadelor, alimentată de literatură, nu va înceta de loc prin declararea oficială a morții lui Iohann Orth. Oamenii mor,—dar legendele supraviețuiesc. Pentru liniștea trupească ori sufletească a eroicului Arhiduce moartea fu binevenită. Dar sfîrșitul acesta teatral însamnă un început de viață nouă în domeniul fantaziei, al povestei—care începe dincolo de realitate.

Bedion

De la Liga Femeilor

— Cuvîntarea d-rei Adela Xenopol, la prima întrunire a membrelor —

După ce aduce mulțumiri autorităților școlare, din Capitală și din localitate pentru localul de școală acordat spre a se ținea întrunirile Ligei, d-ra Xenopol intră în miezul cuvîntării:

„Și acum doamnelor acel întăi cuvînt va fi regretul de a nu mai avea printre noi, simpatica figură a d-nei Cornelia Emilian, inițiatoarea și fondatoarea acestei Ligi.

E ușor să realizezi fapte mari atunci cînd dispui de mijloace, însă cu cît e mai mare meritul acelora, care fără a dispune de mijloace ajung să-și vadă întrupată gîndirea.

Una din aceste figuri e și d-na Emilian, care a desvoltat energie și bun simț — icoana vieței de peste munți — de unde ne-a venit d na Emilian, soția profesorului Universitar.

Cel întăi pas al activității sale a fost trainic. In 1867 a luat inițiativa, și-a creat, bine înțeles cu ajutorul societății ieșane, întăia școală profesională „Reuniunea femeelor romîne", școală care după atîția ani de activitate, sub prețedinția d-nei Elena Mîrzescu, a ajuns să se bucure de cea mai frumoasă reputație.

E de notat că d na Emilian nu s'a limitat numai la emanciparea economică a femeei, prin lucrul manual. Inteligența ei naturală și clară s'a entuziasmat de propășirea ideilor mărețe care se desvoltau în occident, așa că în 1895 ea fu cea întăi și cea de pe urmă care a organizat această Ligă, cu'n Buletin lunar și Statute bine întocmite.

Cu toate că d-na Emilian nu avea mare instrucție totuși au rămas lucruri de seamă pe urma ei.

In volumul său intitulat „Este Ceva" ea spune că „Intelectualitatea nu stă în vîrful peniței" și a dovedit'o. D-na Emilian de abia știa să scrie, cu toate acestea dicta minunat, și i-a fost deajunsă inteligența pătrunzătoare pentru ca să priceapă totul, ocupîndu se astfel de înalta chestiune „Revendicarea drepturilor noastre".

Liga condusă de d-sa, ajunsese la un capital însemnat de membre, de oarece au fost înscrise cinci sute de iscăliturí în petiția pe care Liga a înaintat'o Camerei, cerînd modificare în legile prin care femeea e obijduită și înjosită.

Să nu uităm că d-na Emilian a susținut doi ani, prin liste de subscripțiune un r ăsunet, pe marele nostru poet Eminescu. Astfel a întrupat pătrunsul vers:

„Și tu să 'nduri toată durerea
pe care lumea n'o mai simte."

Lumea a fost societatea în care a trăit nefericitul poet.

D-na Emilian a servit și ca soră de caritate în răsboiul de la 1877, căci în tot cursul vieței sale, a fost pătrunsă de realizarea scopurilor mărețe. Ca ori care ființă de elită se simțea datoare să participe la cimentarea unei temelii statornice generațiilor viitoare.

Model, ca femee, soție și mumă, ea a dus totdeauna o viață distinsă și s'a bucurat de mult tact. S'a născut la Ztatna în 1838 și a decedat în București în 1910.

Nu mai puțin demnă de ea a fost și d-na Zoe Savul, rămasă tot vice-prețedintă și'n noul birou. D-sa a fost inițiatoarea ideei de-a servi „dejunul școlarilor saraci". Sunt listele de subscripție, prin care s'au adunat banii, și a fost realizată de această Ligă. Astăzi s'au ramificat în toată țara sub numele de Cantina școlară. După cum vedeți liga are merite în trecutul ei. Se bucură și de un fond. Sunt aproape 9000 lei, adunați de membre și depuși de d-na Emilian la Casa de consemnațiune, așa că dorința noastră ar fi, că intrînd în posesiunea acestor bani să-i întrebuințăm într'un chip practic.

Am vroi să înființăm un atelier de croitorie și mode, așa că absolventele școalelor profesionale, să poată avea mijloacele de a se perfecționa și întreținea prin propria lor muncă.

Cu bună seamă că Liga nu va lucra numai într'o direcție, ci va fi împărțită în secțiuni, așa că activitatea ei, să poată satisface neajunsurile tuturor femeilor. Vom căuta să creăm ramuri comerciale și industriale în toate branșele și să fie ocupate de femeile noastre. Agricultura ne va preocupa mult. In alte secțiuni ne vom ocupa de chestiunea drepturilor și vom interveni pentru modificările necesare vieței moderne, care sună atît de falș însoțită cu codul antideluvian.

Să sperăm că'n adunările noastre, prin discuții, vom ajunge să ne convingem, că avem nevoe să descărcăm energie în activitate și luptă, și că nu este de ajuns femeei, numai preparație teoretică pentru evenimentele viitoare.

Susțin, chiar multe intelectuale, ca într'un chip fatal, drepturile dobîndite în occident de surorile noastre vor ajunge și la noi, deci nu avem nevoe de luptat ci numai de preparație.

Vă mărturisesc că nu împărtășesc aceiași idee. Aș dori să fim *un sunet, iar*

Ar fi de dorit să ne afirmăm într'un chip original. Să nu ne mulţumim numai cu imitaţia, al cărei adaptare poate n'ar conveni mediului şi cerinţelor noastre.

D-na Emilian ne spune într'o cugetare hazlie şi originală că — o căciulă nu se potriveşte pe toate capetele. — Şi e prea adevărat. Toate ţerile şi toate civilizaţiile nu se aseamăn. Progres nu e de cît acolo unde formele conrespund fondului.

Nenorocirea noastră e tocmai imitaţia şi artificialul. Şi cred că am fi mai vrednice dacă am putea crea ceva original studiindu-ne mediul, caracterul şi potrivind anume ce s'ar putea realiza pentru binele obştesc.

Nimic nu iniţiază mai vrednic de cît practica şi 'n lupte pline de entuziasm găsesc mai mult merit de cît dobîndirea însăşi a locului pentru care lupţi.

Deci, să nu ne istovim energia numai în lecturi ci să o sporim prin activitate.

Să nu ne mulţumim, cum zice proverbul nostru — Dă-mi doamne o pară 'n gură. — Din potrivă, să ne-o procurăm. Credeţi d-tră că femeile în Anglia ar fi ajuns să dobîndească votul comunal dacă n'ar fi încins o luptă titanică?

Credeţi că 'n Camera Finlandei ar figura astă-zi atîtea femei deputate, dacă n'ar fi luptat pentru a dobîndi dreptul capacităţei lor?

Credeţi poate că suntem o ţară atît de fericită şi plină de mari patrioţi, bună oară ca Elveţia, aşa că femeele încredinţate să le lese frîul numai în mîna lor?

Suntem departe. Pildele zilnice ne dovedesc că trăim într'o ţară unde se petrec abuzuri şi nelegiuri zdrobitoare. Şi faţă de toate cîte se desfăşur înaintea noastră mă întreb ce mentalitate avem, cînd închidem ochii şi să ne astupăm urechile faţă de toate mizeriile absorbite numai de ocupaţii secundare.

Mă credeţi că nu suntem mai înaintate de cît copii pentru care nu există altceva de cît jucăriile lor.

Vă întreb d-nelor. Oare noi femeile nu avem dreptul la dragostea ţării noastre? Oare n'am putea aduce foloase în organizarea socială atît de dezechilibrată din vina luptelor partidelor politice.

Chestiunile sociale, astă parte atît de neglijată de politiciani şi atît de hotărîtoare pentru stat, n'ar putea ea înflori devenind preocupaţia noastră şi ajutînd astfel ca progresul intelectual să fie de acord cu progresul civilizator.

Doamnelor. Femenismul nu e numai o revoltă în contra nedreptăţei legilor şi moravurilor faţă de noi, ci şi o manifestaţie a dreptăţii în tot cuprinsul.

Şi mă credeţi, că pentru această luptă de o adevărată glorie, avem mai multă nevoe de caldul entuziasm de oare ce ne provoacă vigoarea energiei.

Instrucţia prea mare consumă toată energia în avantajul ei, aşa că ades putem constata o scădere de iniţiativă, un fel de sfială, o rezervă. Multe femei foarte instruite nu au curajul opiniunilor lor, aşa că se mulţămesc să lînlincezească în loc să se afirme reclămîndu-şi dreptul integral al postului ocupat, Dreptul de vot.

După cum vă spuneam în conferinţa mea, şi în lumea romană sclavii erau foarte instruiţi, ades mult mai capabili de cît patricianii. Li se încredinţa educaţia copiilor, totuşi erau sclavii umiliţi ai stăpînilor. Cetăţan nu era considerat de cît dezrobitul.

Cam tot ast-fel consider şi slujbaşele noastre. Li se încredinţează cele mai de seamă catedre, pe cînd faţă cu legea sunt considerate ca interdicte şi minore. Consimţimîntul soţului le limitează pretutindeni.

O femae poate depune bani, însă nu i poate scoate fără de consimţimîntul soţului ei. El însă poate să-i rîdice nu are nevoe de consimţimîntul soţiei lui.

Convinsă de acest trist adevăr, că totul e săvîrşit în favoarea barbaţilor, am convocat la această întrunire, toate femeele care-şi agonisesc singure existenţa, şi sper că vom deveni solidare, întinzînd o mînă de ajutor acelor, care vin după noi şi au nevoe de sprijin. Tot odată vom păşi înainte pentru a deschide orizonturi noi.

De îndată ce Liga îşi va relua activitatea, vom face-o cunoscută străinătăţei, întrînd şi noi, singurele care lipseam în concertul European.

Ne vom încorpora în Consiliul Internaţional al femeelor a prezidat de admirabila Lady Aderdeen vice regina Irlandei.

Pentru a putea realiza scopurile noastre cu bună seamă că avem nevoe de resurse, aşa că pe lîngă cotizaţiile de un leu seu cinci zeci bani pe lună, e după vroinţa sau putinţa fie-cărei membre, mai avem nevoe şi de alte mijloace pentru a spori fondul.

Ast-fel propun, să se joace cîte-va piese din teatrul meu, iar pentru luna Maiu ar fi de dorit să organizăm o serbare populară în grădina Copou.

Acestea ca premergătoare activităţei Ligei, rezervîndu-ne demersurile serioase după vacanţie, cînd toate secţiunile, sper că vor fi înjghebate.

După cum vedeţi suntem foarte dispuse să aducem cele mai reale servicii cauzei noastre, atît de legată de binele obştesc.

Nu aşteptăm de cît un răspuns călduros apelului nostru, pentru ca astfel se ne contopim dorinţele în idealul pe care vroim să l realizăm.

Ar fi de dorit însă, pentru propăşirea noastră să ne emancipăm de multe prejudiţii, care ne reţin în mentalitatea primitivă.

Cea întăi dorinţă ar fi să piară dintre noi invidia şi mahalagismele ordinare.

Să nu ne mai ocupăm de vecină. Să nu mai observăm paiul din ochiul altora, distraţi astfel pe nimicuri.

Ba că una e ţărancă cu pălărie, ba că cealaltă e cucoană cu opinci, că una e cu părul retezat că alteia îi atîrnă părul pînă la pămînt, că una calcă hăţiş pe cînd alta umblă prea drept.

Păşind pragul acestei săli vă rog să ştiţi că nu avem de cît o ţintă, aceia de a lucra pentru o idee.

Nu suntem nici bune, nici rele, nici deştepte nici proaste, nici urîte nici frumoase, nici culte nici ignorante.

Suntem o putere şi o conştiinţă a dreptăţei care va lupta pentru toţi nedreptăţiţii.

Sfîrşind vă mulţumesc de amabilita tea cu care a-ţi răspuns invitaţiei noastre, sperînd că vă veţi înscrie toate ca membre al Ligei, pentru ca ast fel să puteţi iscăli şi „Procesul Verbal", prin care cerem punerea noastră în posesiune a banilor depuşi de d na Emilian la Casa de Consemnaţii din Bucureşti.

D-na Gavrilescu care mi-a cedat locul prezidenţiei pe care-l ocupa, nu a putut ajunge la acest rezultat cu toată buna voinţă pe care a arătat-o.

Plecînd în curînd în Capitală, pentru interesele mele, mă vor ocupa să putem intra în posesiunea acelui fond şi astfel realiza atelierul de care v'am vorbit.

Acum are cuvîntul d-na Buţureanu, după care d-ra Rădulescu Grivăţ ne va citi astăzi numai Statutele, rămînîndune pe altă dată plăcerea de a-i asculta părerile asupra chestiunei care ne preocupă.

Am hotărît să se citească Statutele pentru ca persoanele prezente să se convingă că ar fi de mare folos susţinerea acestei Ligei. O mai facem şi din vină că ne a rămas foarte puţină exemplare insuficientă pentru a le trimite la toată lumea. Cu bună seamă le vom retipări, şi atunci vom mai spori cîte va articole privitoare la controlul public, exercitat asupra tuturor instituţiunelor noastre publice şi private, pentru care am lansat un Apel, am ţinut şi o conferinţă, şi care ar dori să fie săvîrşit de membrele Ligei femeelor din România.

Litere-Ştiinţe-Arte

Gemma Mezzetti.—Cetitorii au aflat de sigur, cu o adevărată mulţumire din numărul de eri al ziarului, buna şiire că după o lungă întrerupere, d-na Gemma Mezzetti, cîntăreaţa reputată, soţia eminentului compozitor Enrico Mezzetti s'a decis să reapară pe scenă, oferind iaşanilor un concert.

Sunt încă în amintirea tuturor reprezentaţiile şi seratele de artă la care odinioară a participat d-na Mezzetti în Iaşi, după ce-şi pusese talentul în serviciul Operei din Bucureşti. D-sa era una din primele forţe pe care se bizuia iniţiativa de a reîntemeia o trupă de operă romînă. Iniţiativa nu s'a realizat, forţele artistice s'au împrăştiat în parte, altele au rămas credincioase Operetei. Dintre artistele cari s'au ţinut mult timp în rezervă a fost şi d-na Gemma Mezzetti. E un motiv mai mult ca iaşanii să primească cu satisfacţie vestea reapariţiunii sale şi să asiste în număr mare la concertul anunţat pentru sfîrşitul lui Martie.

*

Personalul Operei din Frankfurt a contractat cu impresarul Gutmann din München ca să dee 6 reprezentaţii la Paris cu „Cavalerul Rozelor" de R. Strauss, pentru care-i se garantează suma de 180.000 franci.

*

Tolstoi erou de dramă—nu poate surprinde prea mult. Pe scena unui teatru din Kassel—Germania—s'a jucat o dramă în 3 acte: „Tolstoi, der Schrvärmer" în care apare viaţa lui Tolstoi în contrazicere cu teoriile lui, iar o seric de discipoli, rătăciţi prin doctrinele maestrului, expuşi diverselor conflicte morale şi sociale.

*

Noua operă a lui Leoncavallo „*Maia*" s'a cîntat la opera din Berlin, nu însă cu prea mult succes. Se pare că autorul n'a avut norocul de a avea un libret la înălţimea compoziţiunii sale.

*

Un foarte interesant proces literar s'a încins la Paris.

Editorul Lemerre cumpărase acum 29 de ani cu 3000 franci o lucrare a lui Anatole France,—o istorie a Franţei, în două volume.

N'a publicat-o la timp, iar acum a pus'o sub presă. Anatole France a reţinut însă corecturile, iar la somaţiunea editorului a răspuns că nu poate autoriza editarea lucrării, avînd acum cu totul alte păreri.

De aci proces. Scriitorul va fi apărat de către Raymond Poincaré, editorul de către Georges Dreyfus.

*

Marele artist dramatic german Friederich Haase a murit în vrîstă de 85 de ani.

*

Noul roman al danezei Karin Michaeles, din viaţa familiilor de marinari se va intitula: „Credincios, ca aurul".

*

Am vorbit despre succesul nouei piese a lui Paul Bourget, „Tribunalul".

Rolul principal a fost susţinut de talentul artist Guitry.

Subiectul piesei e următorul:

„Tribunalul", un ministru preşedinte de consiliu, află că fiul său s'a vîndut unor duşmani politici pentru a salva o femee, pe care o iubeşte.

Prima hotărîre a tatălui, care e un socialist militant, care toată viaţa a fost cinstit şi muncitor este, să denunţe pe fiul său poliţiei.

Amorul părintesc învinge, însă şi primul ministru se hotăreşte să ascundă crima.

La sfîrşitul actului al douilea publicul a făcut ovaţiuni artistului Guitry.

*

La Mukden, în Manciurea, va avea loc o conferinţă internaţională pentru studiarea ciumei.

Vor lua parte şi mulţi medici europeni.

*

STRUNA ZILEI

MORI DE VÎNT

D. P. P. Carp va înfiinţa o ambasadă la Madrid.

Ziarele.

Nevoie nu-i de explicaţii,—
Ci domnul P. P. Carp, socot
Găseşte adesea inspiraţii
In patria lui... Don Chişot.

Chestia alegerei de la Universitatea din Iasi la Senat

Protestul d-lui prof. A. D. Xenopol

Eri la Senat cu ocazia validărei titlurilor noilor aleşi, protestul înaintat Senatului de către d. A. D. Xenopol, profesor la Universitatea din Iaşi, făcut contra alegerei ce s'a efectuat la acea Universitate în persoana d-lui dr. Bogdan, a dat loc la o largă discuţiune, în secţiunea I, unde a fost repartizată validarea.

După ce s'a citit contestaţia d-lui A. D. Xenopol, a luat cuvîntul d-l P. Missir guvernamental, care în calitatea sa de profesor la Universitatea din Iaşi, s'a crezut obligat să dea mai multe deslusiri în această privinţă, bine înţeles d-sa căutînd să facă aşa ca balanţa să atîrne de partea d-lui dr. Bogdan. D-sa a pus chestia pe un teren sentimental spunînd că dacă buletinele candidaţilor au fost stampilate în mod deosebit nu se poate susţine, că d. dr. Bogdan ar fi încercat prin aceasta să exercite un control asupra colegilor săi.

Luînd cuvîntul d. N. Xenopol, din partea opoziţiei, d-sa a spus că chestiunea nu se poate pune pe terenul sentimental, ci din punct de vedere legal. Legea cere ca votul să fie secret, ori în modul cum s'a procedat la alegerea de la Universitatea din Iaşi, secretul votului n'a mai fost respectat.

Mai mulţi senatori din majoritate au invocat procesul-verbal încheiat cu ocazia votărei şi care nu conţine nici un fel de protestare din partea d-lui A. D. Xenopol, aşa că contestaţia sa ar fi tardivă.

D-nii M. Phenkyde şi Al. Djuvara au observat cu drept cuvînt, că acest proces-verbal este semnat numai de d. dr. Bogdan, care prezida alegerea şi care în acelaş timp era şi candidat, în acest caz nu se poate susţine desinteresarea d-sale.

Fruntaşii liberali au adăogat că d. Bogdan, care era şi candidat a prezidat alegerea, aşa că nu este exclusă oare-care părtinire din partea d-sale.

In discuţie au mai intervenit d-nii d-ri Tomescu şi Blazianu, şi d. Emil Lăzărescu guvernamentali, care au încercat, fără succes bine înţeles, să dovedească, că la alegerea de la Universitatea din Iaşi, totul a mers în mod corect şi legal.

Cum era şi de aşteptat de alt-fel, secţiunea a validat alegerea d-lui dr. Bogdan. Chestiunea însă nu s'a închis aci, de oare-ce discuţia va veni astă-zi în şedinţă publică.

Clinica BOALELOR DE OCHI
Dr. C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.
Casele Hirschensohn.

CETIŢI:
O RUSINE UNIVERSITARA
Plagiatul D-lui A. C. Cuza
de EM SOCOR
Preţul 1 leu
Se vinde la toate librăriile şi depozitele de ziare.

INFORMATII

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.**—*„Regele plagiatorilor tace. Se vede, că a tăcea este însuşirea esenţială a unui „rege". Inregistrăm pentru a nu ştiu cîtea oară, că opinia publică... creştină este şi astăzi —după o lună de zile de la apariţia lucrării d-lui Em. Socor—în cel mai complect întunerec asupra... „eruditiei" d-lui Cuza.*

Pentru D-zeu, d-le Cuza, fie-ţi milă de această... opinie publică, la care se pare că ţii atît de mult. N'o lăsa indusă în eroare de îngrozitorul fals ştiinţific al d lui Socor. Unde mai pui, că este în joc şi demnitatea Academiei şi Universităţii.

❑ O scenă picantă s'a intîmplat zilele trecute între d-nul Al. Davila, directorul excelentei companii dramatice şi actorul State Dragomir.

Acesta, ca recunoştinţă pentru serviciile ce-i aduc unii studenţi la reprezentaţiile Teatrului Naţional, cînd joacă, s'a dus la d-nul Davilla cerînd să facă reducere la reprezentaţiile trupei sale pentru studenţi. D. Davilla l'a refuzat. Celebrul „negustor de strîmbături lugubre" insistă zicînd: „frate Davilla, fă-mi serviciul acesta".

— Mă rog, îl întrerupse talentatul director al companiei, în mesalianţe de acestea eu nu mă vîr.

După care d. Davilla îi spuse că în trupa sa este director el şi nimeni altul; că nu permite nimănui să se amestece, arătîndu i stăruitorului uşa.

State Dragomir se supuse şi plecă.

❑ Astăzi ora 7 dim. a încetat din viaţă în str. Nicoriţa No. 11, d-na Eufrosina Duca, pensionară, soţia fostului institutor M. Duca.

Inmormîntarea va avea loc Joi 10 Martie a, c. ora 3 p. m. la cimitirul „Eternitatea" unde ie depus corpul defunctei.

❑ Sergentul din punctul Sf. Lazăr a găsit în dosul băei Sarata din str. Botanică, mai multe efecte militare ale Regimentului 13 Infanterie. Aceste efecte se bănuesc că ar fi fost aruncate de vre-un dezertor. Autorităţile militare anchetează.

❑ Astă-seară nu se ţine conferinţă la Cercul didactic. Vineri însă, 11 a. c. ora 8 jum. seara, d. dr. P. Zosin îşi va continua interesanta conferinţă în chestia Femeei.

Persoanele cari doresc să asculte o discuţie instructivă, sunt invitate să asiste.

❑ Citim în „Dimineaţa":

„Secţia a doua a Senatului a discutat contestaţia pe care d. A. D. Xenopol a făcut'o în privinţa modului cum s'a făcut alegerea la senatul universitar din Iaşi.

Contestaţia a fost susţinută de d-nii: M. Ferechide, Al. Djuvara şi N. Xenopol. Argumentele invocate de aceşti reprezentanţi ai opoziţiei au fost combătute de d-nii: dr. Tomescu, Emil Lăzărescu, P. Missir şi Blasian.

Secţia a doua a validat alegerea d-lui dr. G. Bogdan şi-a respins contestaţia d-lui A. D. Xenopol".

Vom reveni pe larg, în numărul de mîine asupra acestui nemaipomenit scandal.

❑ Ministerul instrucţiunei publice aduce la cunoştinţa celor interesaţi că legea învăţămîntului secundar şi superior, cere examenul de absolvire de cl. IV numai de la şcolarii cari vor să se înscrie în cursul superior de liceu, şi pe cel de absolvire de cl. VIII numai de la cei ce se înscriu în Universitate. Deasemenea, se cere diploma sau certificatul de trecerea examenului de absolvire de cl. VIII şi pentru cei ce voesc să se înscrie la şcoala naţională de poduri şi şosele, secţia inginerilor, dependinte de ministerul lucrărilor publice, şi la şcoala superioară de medicină veterinară.

Cît pentru acei şcolari cari voesc să urmeze şcolile speciale mai jos notate, în cari pentru înscriere li se cere absolvire de curs inferior sau superior de liceu li se aduce la cunoştinţă că prin vorba *absolvire* a acestor cursuri nu se înţelege şi prezentarea diplomelor de trecere a examenelor de absolvire ale acestor cursuri ci numai prezentarea certificatelor de terminare a cursurilor adică: de cl. IV gimnazială sau a VIII a liceală.

Şcoalele unde nu se cere diploma sau certificatul de trecerea examenului de absolvire a clasei IV-a sau a VIII-a sînt:

1) Şcoala superioară comercială, 4 clase. 2). Şcoala superioară de meserii, 4 clase sau cel puţin 2 clase liceale. 3). Conservatorul de muzică şi artă dramatică, 4 clase. 4) Şcoala superioară de agricultură, 8 clase. 5) Şcoala superioară de silvicultură, 8 clase. 6) Scoala specială a C. F. R. 7) Scoala de conductori de desenatori, 4 clase. 8) Scoala de Belearte.

❑ **D. dr. Brăescu,** reîntorcîndu se din străinătate, şi-a reluat ocupaţiile.

Consultaţiuni de la 3—5. — Strada Sf. Sava, No. 8.

❑ D-ra Eleonora Băjenaru învăţătoare la şcoala din com. Tufeşti Hermeziu jud. Iaşi, a fost trnsferată la şcoai la din com. Hermeziu.

❑ D-ra Ortansa Nicolau a fost numită învăţătoare cu titlu provizoriu la şcoala din com. Clejani, jud. Bacău şi detaşată, în acelaş timp, la şcoala din com. Dorobanţi Armeni jud. Iaşi.

❑ D-ra Aglaia Ionescu a fost numită suplinitoare la şcoala profesională din Bîrlad.

❑ D. C. C. Arion ministerul instrucţiei publice, în dorinţa de a modifica legea învăţămîntului profesional cu privire la numirea profesorilor de la şcoalele superioare de comerţ, a hotărît ca examenele de capacitate, specialitatea economie politică, etc. ce urmau să se ţină la 15 Martie curent, să se amîne până la noui dispoziţii.

❑ D-na Irina Rusu a fost numită directoare a şcoalei profesionale de fete din Tecuci în locul d nei Eugenia Stavri.

❑ Batalionul de infanterie din Huş a fost mutat pe ziua de 23 Aprilie la Vaslui în locul batalionului III cartrece la Huşi.

❑ Consiliul judeţian de Fălciu n'a ţinut Vineri şedinţă din cauză că membrii n'au fost în număr.

❑ D. N. Muşat de la Piatra Neamţ, a fost numit şef de staţie la Ciurea în locul d-lui I. Antoniu mutat la Trseşti pe ziua de 1 April st. n.

❑ In noaptea de 7 Martie, prin stricarea unui lacăt de la grajdul domnului Krönik, s'au furat 2 cai negri. Cazul se anchetează.

❑ In satul Spinoasa, din com. Erbiceni, s'au constatat 2 cazuri de scarlatină.

❑ Partidul naţional romîn din Bucovina a fixat următoarele candidaturi pentru parlamentul din Viena: George Strbu, Aurel Onciul, Teofil Simionovici, Alexandru Baron de Hurmuzachi, Ioan de Cuparencu şi dr. Florea Lupu. Cei patru dintăi au făcut parte din legislaţia trecută a parlamentului austriac.

FURNISORUL CURŢII REGALE
„LIPS"
— CAŞE DE BANI IN OŢEL —
Fabricaţiune holandeză, garantată contra focului, spargerei şi căderei
DEPOSIT:
—5 STRADA SMÎRDAN, 5 —
CASA ŢĂRANU
(Vis-à-vis de Palatul Camerei de Comerţ)
Reprezentant General:
CAROL HAIMOVICI, Bucureşti
— TELEFON 25 | 71 —
Marca Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ *Din ordinul M. S. Regelui, d. general Pavlo a fost pus în libertate înainte de expirarea pedepsei.*

Domnul general Pavlo a părăsii închisoarea și s'a întors la Roman.

❑ *Domnul Matei Cantacuzino a refuzat să primească vice-prezidența Senatului.*

Domnul Cantacuzino a pretextat, că timpul nu-i îngădue să facă parte din birou.

❑ *Domnul P. P. Carp a declarat că se va retrage din șefia partidului conservator, în ziua în care va vedea trecute toate proiectele de legi anunțate în programul guvernului.*

❑ *Noul consiliu comunal al Iașului se va constitui în ziua de 20 c.*

Primar va fi ales d. D. Grecianu, prim ajutor d. Leon Cosmovici, ajutor d. I. Stamatiu și ofițer al stării civile d. Konia.

❑ *Lege specială pentru d. Grecianu. Sub liberali s'a votat o lege după care numai primarul de București va putea face parte din Parlament.*

Chiar zilele acestea legea va fi modificată în înțelesul, că și primarul de Iași va putea face parte din Parlament, aceasta spre a putea face posibilă alegerea d-lui Grecianu ca primar al Iașului.

❑ Șasesprezece locuri de externi au fost înființate la spitalul central al sf. Spiridon.

❑ Noul local de farmacie al spitalului Sf. Spiridon din Iași, va fi inaugurat zilele acestea.

❑ *Implinindu-se termenul pe cît a fost suspendat, d. Ioan Zosin s'a reintors la post pe ziua de 6 Martie. D sa s'a prezintat și a cerut copie de rapoarțele care au motivat suspendarea sa, aceasta pentru a ști de altă dată să se ferească de abateri de cari ar putea să fie învinuit.*

❑ *Mesagiul Tronului este cît se poate de palid.*

Are mai mult aerul unui Mesagiu de sfîrșit de legislatură.

Un guvern nou, care a făcut alegeri generale, și care nu arată care-i este ideea conducătoare, nici nu precizează ce politică vrea să urmeze,—sau dacă are de gînd să urmeze vre-o politică determinată!

Drept orice lămurire asupra programului guvernului. Discursul Tronului ne trimite la manifestul electoral al cabinetului.

Este fără îndoială o inovație.

Noi știam pînă acum că nu există nici un conex între Mesagiile Coroanei și manifestările electorale ale guvernelor.

❑ **Parodie groaznică.**—*Ca să se vază cum stă guvernul în alegerile comunale, facem aici un mic bilanț despre o parte din aceste alegeri:*

La Bacău, din 357 înscriși, lista guvernamentală abia a întrunit 176, adică 5 voturi mai puțin de cît jumătate.

La Brăila, din 1097 înscriși, lista guvernului, deși opoziția s'a abținut, a întrunit numai 526 voturi, adică **571 mai puțin** *din numărul total al înscrișilor.*

La Buzău, fiefful d lui Marghiloman, guvernul a obținut 269 voturi, adică 96 mai puțin de jumătate, iar opoziția a întrunii 209 voturi.

La Cernavoda, din 76 înscriși, guvernul a obținut abia 30 voturi.

La Dorohoiu, din 204 înscriși, lista guvernului a întrunit 92 voturi, adică 10 mai puțin de jumătate.

La Iași sînt înscriși 1540 alegători. Lista guvernului a întrunit 539 de voturi, adică **cu 1001 mai puțin de numărul înscrișilor.**

La Pitești a fost și mai lată: lista opoziției unite a întrunit 148 voturi, lista independentă 37, ceea ce face **185** în total, *iar lista guvernului a întrunit numai 127 voturi.*

La Ploești, din 1104 înscriși, lista guvernului a întrunit 498 voturi, adică **606** mai puțin *din numărul total al alegătorilor.*

Tot așa la R.-Vîlcea, Tîrgoviște, Turnu-Măgurele, Turnu-Severin, Tîrgu-Jiu, Vasluiu, pretutindeni guvernul a obținut mai puțin de jumătate din voturile alegătorilor înscriși.

După cum se vede din această socoteală sumară, în orașele unde opoziția a dus o luptă cît de slabă, guvernul abia s'a putut strecura.

Dacă guvernul crede că se poate făli cu un asemenea rezultat dezastros, asta dovedește și mai mult slăbiciunea sa.

In tot cazul, este o parodie de alegeri, ceea ce s'a făcut Duminică. Este un fapt care nu poate fi contestat de nimeni că în aceste alegeri *guvernul a rămas în minoritate*, căci aproape pretutiudeni listele sale s'au ales cu mai puțin de jumătate din numărul alegătorilor înscriși.

Consiliile comunale guvernamentale, alese în asemenea condiții, sunt expresia minorității iar nici de cum a majorității cetățenilor alegători.

❑ *Alegerea de astăzi a col. II de comună din Iași va fi contestată, de oarece unul din candidații d-lui Grecianu, transfugul D. Pompei, nu se află înscris în listele electorale.*

❑ O nenorocire s'a întîmplat la ospiciul de nebuni de la Socola: O bolnavă profitînd de faptul lipsei momentane a gardianului și-a aprins rochia la gura sobei și a ars cu desăvîrșire.

Un procuror a fost de a constatat cazul.

● In locul d lui M. B. Cantacuzino, care a refuzat să primească, va fi ales vice-prezedinte al Senatului d. general Tell.

❑ Ministru instrucției a primit demisia d-lui Spiru Haret de la catedra de mecanică a facultății de științi din București.

◑ La seminarul pedagogic universitar, va vorbi mîine, Mercuri 9 Martie, despre „Soarta meseriașului romîn", d. Ioan G. Popovici.

❑ D. V. Sassu a demisionat din demnitatea de consilier județean de Vaslui.

❑ Lista consiliului comunal din Capitală este astfel alcătuită în cît dacă dintr'o împrejurare oare-care d. Matake Dobrescu ar fi silit să lipsească cîtva timp de la primărie sau să se retragă, guvernul se va vedea silit să dizolve consiliul comunal, căci din acest consiliu nu se mai poate alege un alt primar.

❑ Ministrul lucrărilor publice a primit demisia d lui Spiru Haret, profesor de geometrie analitică la școala națională de poduri și șosele.

❑ D. Gavrilescu, prezedintele tribunalului Fălciu, regulîndu-și drepturile la pensie, își va da demisia din magistratură pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Eri a încetat subit din viață d-na Soltana Petrovici, în etate de 76 ani, la locuința d-nei Ecaterina Bucicov.

❑ A apărut *Revista Științifică* „V. Adamachi", cu următorul sumar:

A). Articole de fond: A. D. Xenopol, Ideea de lege științifică și Istoria. Dr. C. Bacaloglu, Ochire asupra Medicinei din trecut și Medicinei de astăzi. T. Talescu, Ecuațiunile integrale. N. Costăchescu, Substanțele coloidale. I. Simionescu, Pămîntul României. Șt. D. Popescu, Numărul în Geografie (urmare). C. Fedeleș, Filosofia științifică în fața naturei.

B). Dări de samă, note și informații: G. Bratu. Mercur și Venus, R. Bourgeois. Asupra mișcărei vîrfului turnului Eiffel. Sp. C. Haret. Mecanica socială; Elie Metchnikolf. Incercări optimiste. H. Simroth Teoria pendulației. C. Mereschkowsky. Teoria celor două plasme ca fundament al Symbiogenesei; N. G. Zograf.

Curentele noi de idei în Zoologie; E. G. Racoviță și Jeannel: Biospeoligia; L. Landouzy: Predispozițiile la tuberculoză; Dr. C. Bacaloglu: Puucțiunea lombară; Dr. G. Marinescu: Incercări de Radioterapie în afecțiunile sistemului nervos; E. Stahl: Biologia clorofilei; E. G. Racoviță și R. Sevastos: Crustacee fosile noi în terenurile terțiare din România; Knapp, Borel și Attinger: Dicționarul geografic al Elveției; Fr. Ratzel: Germania; M. Gold: In munții Sinaiei, Rucărului și Branului; Anuarul de Geografie și Antropogeografie; Dr. P. Zosin: Privire asupra liberei cugetări în România; Annales de Biologie; Anuarul științific al României; Fiziologia.

❑ *Mîine vom publica un interesant interview, în chestia domnișoarei Frances-a Rosan, pe care un redactor al nostru l a obținut de la d. Al. Davilla, simpaticul director al trupei dramatice care detectează acum publicul ieșan.*

❑ Din Tg.-Frumos primim știrea că aseară la ora 7 jum. trenul No. 144 care venea de la Iași, a tăiat pe locuitorul Gh. Ghervase din comuna Ruginoasa. Parchetul a fost anunțat telegrafic.

❑ Individul Constantin Al. Ionescu din comuna Buciumi a fost reclamat parchetului pentru că a siluit, prin violență, pe femeea Teresa Frost. Șeful jandarmilor cercetează.

❑ Duminică a avut loc alegerea consiliului comunal din comuna Buciumi. Lista, în cap cu d. C. Duca, a întrunit 102 voturi și a fost proclamată aleasă. Lista d-lui Columb a întrunit 54 de voturi. Alegerea a fost prezidată de d. I. Dumbravă, consilier județian.

❑ Sorții desemnase pe d. consilier I. Corjescu să prezideze biroul electoral comunal la Fălticeni, în zilele de 10 și 12 Martie.

Domnul Corjescu fiind împedicat să vie, a fost tras la sorți d. consilier N. Leonescu.

Biroul electoral comunal la Bîrlad, în zilele de 10 și 12 Martie, va fi prezidat de d. consilier Porfiriu.

❑ Prin viitorul budget al Sf. Spiridon leafa directorului va fi sporită cu o sută lei, iar leafa registratorului Pascu, care cu toate că oprit, a fost la vot, a fost redusă cu o sută lei.

Leafa contabilului șef, care a făcut pe agentul grecenist, va fi sporită cu 50 lei.

❑ De la 14—18 Aprilie artistul P. I. Sturza va fi oaspele Iașului, împreună cu un splendid ansamblu de teatru, și va juca următoarele piese: Falimentul, Necinstiții, Aleluia, Sacrificiul și De Ziua mamei.

D. Sturza este un fiu iubit al Iașului și va sosi cu actori din București, de la Teatrul Național.

❑ Numirea d-lui C. I. Ivașcu în postul de efor al Spiridoniei, în locul d-lui P. Sion, se va face pe ziua de 15 Martie.

❑ Ministrul instrucției a făcut cunoscut școalelor din Iași, că bimestrul pe luna Martie va fi încheiat la 26 Martie.

❑ Domnul I. Petriceanu va fi numit revizor al bunurilor casei Sf. Spiridon.

❑ Un incendiu a isbucnit eri la locuința d-rei Grigoriu din str. Armeană 6. Focul a fost stins imediat cu ajutorul vecinilor.

❑ **Judiciare.** — Curtea de Apel din București, s. 1 a, a numit experți pe d nii Popovici, profesor la școala de silvicultură de la Brănești, Derussi, contabil la Banca Națională și Vogel, contabil la Banca Generală, ca să cercetez registrele foastei asociații Zwiebel, Tenoff și Wohl, pentru a constata dacă prima expertiză a fost făcută cu bună credință de d-nii P. Ionescu și Schiel.

Cum registrele citate se aflu depuse la Curtea de Apel din Iași, experții Popovici și Derussi au fost Sîmbătă în Iași și, în vedere că registrele sunt foarte numeroase, au cerut să fie trimise la București.

— Alexandru Vogoride, mort la Paris, a lasat toată averea sa nepotului său Paul Musurus Bej. Averea se compune, între altele, și din moșia Bargaoanii, din jud. Neamț.

In ce privește această moșie, d-na Grecianu, care a atacat testamentul, a cerut trib. Neamț să numească un sechestru judiciar, ceea ce tribunalul a admis, numind sechestru, pe d. Ermil Zaharia.

Contra hotărîrei a făcut apel Musurus Bej. Dosarul a fost repartizat la s. II-a. Termen la 2 Mai.

❑ **Mutări în administratorii de plasă.** —Pe ziua de 8 Martie D-l I. Zosin administratorul plășei Buciumi mutat la Cotnari în locul d-lui N, Simionescu trecut la Podul-Iloaei în locul d-lui căpitan Rafael Dimitriu care ea locul d-lui I. Zosin.

❑ MARELE CONCERT.—**Tonkuenstler-Orchester.**—Faimoasa orchestră filarmonică a orașului Leipzig, cea mai mare și mai reputată orchestră din lume care a stîrnit acum 2 ani atît de mare entuziasm la noi, va da un singur concert la Teatrul Național din Iași *Sîmbătă 19 Februare a. c. ora 9 seara.* Cei 70 de profesori ai acestei asociațiuni vor fi conduși de *maistrul Winderstein*, marele și inimosul șef al orchestrei simfonice „Wiener - Tonkuenstler-Verein" bine cunoscută de ieșeni, încă de acum 2 ani cînd atît orchestrei cît și conducătorului ei li s'au făcut o primire călduroasă lăsîndu-ne amintiri din cele mai plăcute. Biletele de intrare și programe detailate se află la agenția teatrală „*Thalia*" (Maximovici).

Ultima oră

București 8 Martie

Consfătuirea de la d. Take Ionescu

București.—Aseară a avut loc o consfătuire la d. Take Ionescu. S'a discutat atitudinea ce membrii partidului conservator-democrat vor avea-o în parlament. De asemenea s'a discutat ce declarațiuni se vor face cu privire la budgetul prezentat de guvernul Carp.

Ce face d. I. Grădisteanu ?

București.—D. Ionaș Grădișteanu refuză vice-prezidența Camerei. D sa protestează pe toate drumurile în contra situației ce i s'a creeat.

Greva marinarilor

Triest.—Marinarii și fochiștilor societăților de navigațiune și ale armatorilor s'au pus în grevă.

Bugetul Franței

Paris.—Camera a terminat discuțiunea generală a budgetului răsboiului, răspunzind diferitelor chestiuni, ministrul răsboiului d Berteaux a zis că se felicită de rezultatele obținute prin reducerea serviciului militar la doi ani, sporul procentului de oameni incorporați în armată nu provine.

Din incorporarea unor oameni cu constituția debilă, ci din cauze normale precum progresele datorite culturei fizice, scăderea mortalității etc.

Dacă efectivul ar fi insuficient a zis ministrul am avea încă glorioasa noastră legiune străină și ne-am putea gîndi apoi și la trupele noastre negre.

Să nu permitem insă să se poată zice că sîntem o națiune care moare.

Trebue să se știe că sîntem o națiune viguroasă și puternică.

CAMERA

București.— Azi s'a efectuat alegerea biroului Camerei. Prezedinte a fost ales d. Olănescu cu 120 voturi din 134 votanți. D. Olănescu se sue la tribună și ține un discurs politic.

D-sa spune că majoritățile parlamentare se datoresc programului domnului Carp, pe care l'a aprobat toată suflarea românească. Cuvintele d lui Olănescu n'au fest bine primite de d. Carp, care cu o foarte fină ironie, a spus d-lui Olănescu:

—„Felicit Camera pe care o aveți, și felicit și Camera pentru prezedintele pe care îl are". S'a făcut mare haz în jurul acestui „avertisment" dat d-lui Olănescu, care a depășit, prin discursul său, limita pe care trebue s'o aibă un prezedinte de Cameră, care este *numai* ales al Camerii și nici de cum al guvernului.

După aceasta, D. Olănescu propune Camerei să se trimeată Camerei Italiene o telegramă de felicitare cu prilejul celor 50 de ani împliniți de la unitatea Italiei. Camera aprobă în unanimitate.

SENATUL

București.—Incă de la 2, senatorii s'au adunat în localul Senatului.

Prezedinte a fost ales d. G. Gr. Cantacuzino. Ședința continuă. Se votează ceilalți membri cari vor forma biroul Senatului.

Excursia Regelui Saxoniei

Kartum.—Regele Saxoniei însoțit de guvernatorul general al Sudanului s'a înapoiat din excursia făcută în sudul sudanului.

Demisia Cabinetului Italian

Roma.—D. Luzzatti a anunțat atît la cameră cît și la senat demisiunea cabinetului cele două camere s'au amînat sie die.

Bugetul marinei

Paris.—Comisiunea senatului pentru marină a adoptat raportul prezintat de d. Kabart Danneville încheind în favoarea adoptărei proectului de autorizare a punerei în santier a două cuirasate așa precum guvernul a cerut să se facă camerei.

Din Camera Franceză

Paris.—Camera a continuat discuțiunea proectului de lege privitor la retro-activitatea pensiilor impegaților c. f. D. Teodor Reinach dezvoltă un amendament cerînd ca statul să participe la sarcinile ce le vor impune companiilor de drum de fer noul proect. Comisiunea budgetară și guvernul combat amendamentul. Ministrul finanțelor d. Kaillaux expune că țara e în drept să impună aceste sarcini companiilor și acestea le pot suporta fără pericole pentru cuponul obligatorilor căci de multă vreme toate companiile cu excepția uneia singure nu mai apelează la garanția intereselor. Deputatul Jules Roche combate teza ministrului.—Amendamentul lui Reinach este respins cu 309 voturi contra 142. Toate articolele se admit iar legea în total se votează cu 491 voturi contra 37, ședința este ridicată.

D-na Palade din str. Tatarași No. 13, Iași, lucrează și încăputeazăă ciorapi de ori-ce calitate: ață, bumbac, „fildecos", etc. Vine la domiciliul dacă e anunțată prin carte postală.

ANUNCIU

In ziua de 16 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului *Schwürer & fiu* din Iași, strada Stefan cel Mare No. 48, compus din barchet, meuseline, ștofă de lînă, chifon, cachemir, evaluat la 97,805 lei 48 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cercuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5 1/2 % p. a.

MAGAZINUL de MOBILE

HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38

CEL MAI MARE DEPOZIT De DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII și BIROURI

cu prețurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos și eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

din cele mai renumite Fabrici din străinatate

D-tor G. SAVA GOIU

Medicul șef al Spit. de ochi „Frumoasa"

Consultațiuni pentru boale de ochi de la 2—4 p. m.

IAȘI STR. LĂPUȘNEANU No. 6

EPITROPIA PAROHIEI GOLIA

— DIN IAȘI —

PUBLICAȚIE

La 17 Martie a. c. urmînd a se vinde prin licitație publică un loc viran al bisericei filiale Vovidenia, din stradela „Vovidenia", doritorii sunt rugați a se presenta în aratata zi la oarele 10 a. m. în Cancelaria Epitropiei Golia (în curtea Bisericei Golia), spre a lua parte la această licitație.

Garanția va fi de 145 lei.

Condițiunele licitației se pot vedea în fie care zi de lucru de la oarele 3—5 p. m. în Cancelarea Epitropiei.

No. 17

Iași 1911, Martie 1

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual și franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacția acestui ziar.

Se caută de cumpărat O VIE cu viță americană. A se adresa la ziar sub inițialele **C. D. C.**

ANUNCIU

ASISTENT sau **ASISTENTĂ**

găsește loc la Farmacia D. HERZENBERG.

Se caută Elevi pentru învățătură la Tipografia H. Goldner.

Dacă voiți stomah sănătos cu digestiune ușoară;

Dacă voiți a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul

INTREBUINȚAȚI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă și Lithină**

Preparate cu apă sterilizată de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

Aprobate de Direcția Generală a Serviciului Sanitar

Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou și la toate restaurantele și debitele de băuturi din oraș.

— **Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere** —

Observați bine pe plomba de inchidere și pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO — Sé întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari ad resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANĂ

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La câştigurile totale reprezintă fabuloasa suma de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

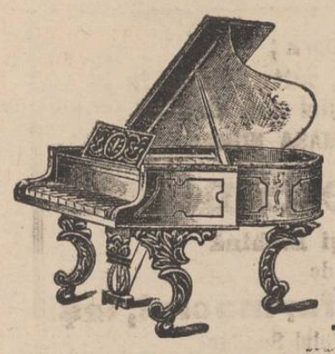

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

Trei ruscoaice tinere,

una cu 100,000 Mărci fără copii, văduvă, aproape 40 ani; 33 ani plăcindu-i natura, cu 125,000 Mărci: damă independentă cu 120,000 Mărci avere şi altele doresc căsătorie imediată. Numai oferte serioase de la domni—chiar fără avere—să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f60c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzan ki, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironesco 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1251 Joi 10 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

MESAJUL

Mesajul cetit Luni de Măria Sa, reprezentanților națiunii, a fost precedat de un discurs ținut de d. P. P. Carp la Iași, în sala circului Sidoli, în ziua de 6 Februarie a. c. Exact o lună de zile înainte. La 6 Februarie eram cu o săptămînă și ceva înaintea alegerilor; la 7 Martie sîntem cu o săptămînă și ceva în urma alegerilor.

Discursul d-lui Carp a fost mai cuprinzător de cît Mesajul, nu în textul declarațiunilor ce se cuprind și în mesaj, ci că era însoțit de acele bravade la adresa opoziției, prin repetarea de 8 ori a clasicului *desfid*.

Lui d. P. P. Carp îi șede bine nota hazlie, pe care a păstrat'o și la ultima consfătuire a majorităților, cu barbatul și nevasta ce se sfădesc ziua și se împacă peste noapte, — *cînd și dacă mai au cu ce se împăca.*

După *desfiderea* provocătoare a d-lui Carp, au venit alegerile generale, în care guvernul d-lui Carp și-au sfidat țara prin terorismul cel mai mare, ce l'au practicat pe o scară întinsă.

Urmarea acestei sfidări a țării, e că prin violență și cumpărare, cum și prin atentatul la secretul votului, s'au dat guvernului majorități zdrobitoare.

Și iată-ne acum ajunși la mesaj. De astă-dată mesajul e o sfidare ce se aruncă țării reale, prin doctrina strîns monarhică ce se întronează în el și prin restălmăcirea principiului constituțional: fundamentul vieții noastre, că adică toate puterile emană de la națiune.

Mesajul regal e foarte scurt și necuprinzător. Despre demisia fostului guvern spune atita, că corpurile legiuitoare ajunsese aproape de termenul lor constituțional, și că urmase deci să fie disolvate. Atîta.

Despre noul guvern Coroana zice ritos: că e chemat de dînsa la cîrma țării, nu este scos din indicațiunile țării. Increderea țării a venit mai pe urmă prin alegeri.

Iar despre alegeri, despre care s'a făcut atîta vălvă, Coroana a ținut să treacă repede asupra le, pentru a se dovedi și azi, ca ori și cînd, că Coroana e mută și surdă la toate jalbele națiunii.

Guvernul a pus în gura Măriei Sale atîta despre alegeri: „ieșiți de cîte-va zile din alegerile generale, domniile-voastre prin o însemnată majoritate aduceți guvernului pe care l'am chemat la cîrma statului, increderea țării".

Alegerile deci au fost numai generale, iar că: au fost libere și că au exprimat adevărata voință a țării, le tace. De ce le tace? Putea oare să le afirme. Tăcerea e de aur, dar prin tăcerea se și afirmă în același timp ceva, și anume, că nici guvernul nici Măria Sa n'au credința că alegerile au fost libere și pe voia țării.

Laconismul acesta din mesaj își va avea explicarea sa în discuția adresei. Camera, chemată să parafraseze mesajul se va opri și ea la un laconism, care va fi un frumos prilej pentru opoziție să tragă la răspundere guvernul pentru fărădelegile sale.

Ieșiți din alegeri generale, ca cum s'ar zice ieșiți din iarnă, ieșiți din nevoi, ieșiți din grea cumpănă. Dar cum? Tot cînele iese din iarnă, dar numai blana lui știe; așa și guvernul Carp a eșit victorios din alegeri, dar cine nu știe cu ce înjosire morală, cu ce călcare de cele mai elementare legi de omenie. Omenia și legalitatea acestei ieșiri din alegerile generale va fi nodul discuțiunilor adresei.

Mai departe mesajul e de un reacționarism constituțional vădit: „Acest acord între țară și tron este o chezășie pentru îndeplinirea misiunii guvernului meu".

Ce urmează de aici? Că Măria Sa socoate ca o condiție necesară ca o dată un guvern numit de dînsul numai de cît să capete și increderea țării, căci alt-fel n'ar fi acord între țară și tron. Țara crede că între dînsa și tron trebue să fie alte legături de ordin moral, nu cel material al votului și nici-odată nu s'a zis că un guvern nou nouț să capete numai de cît majoritatea, căci cine votează contra lui surpă acordul dintre Coroană și țară. Noi știm, că Coroana nu e lipsită de fluctuația guvernelor, singure responzabile de faptele lor, și că dar, ori-care ar fi soarta electorală a unui guvern nou, nu e surpat acordul dintre țară și tron. Slab acord ar fi acela ca la fie-care 4 ani să se clatine acordul dintre țară și tron prin rezultatul votului.

Formula aceasta, pe care guvernul a pus'o în gura Regelui e reacționară, ca și întreaga misiune a guvernului actual al Măriei Sale.

Ne place a crede, că precum mesajul Regal a fost de data aceasta scurt și laconic, așa va fi și durata guvernului Măriei Sale, scurtă și laconică, ca o piază rea în mersul progresiv al țării, pentru a nu se desminți încheerea mesajului Regal, care zice: „în fie-care an al lungii mele domnii am avut adînca mulțumire să constat progresul săvîrșit în scumpa noastră patrie".

Ei bine, guvernul d-lui Carp va fi o verigă nu a progresului, ci o dare îndărăt, căci constituțional vorbind a eșit din alegeri generale violentate, iar ca program economic este de un boerism al milei și pomanei pentru țară.

Negulescu-Paraschivescu

Domnul Carp vrea să guverneze. De aceea a comparat majoritățile parlamentare cu un breloc în care se află gravat chipul iubitei sau al unei ființe scumpe, la care, a spus d. Carp, „toată ziua te uiți, iar noaptea îl sărut".

Domnul Carp toată ziua se va uita la Nicușor Crupenski, iar noaptea îl va și săruta—numai să fie disciplinat și să-l lase să guverneze.

Căci d. Carp avansează în pretenții: anul trecut cerea numai puterea, anul acesta cere să și guverneze. Și de va guverna mult, sau de va guverna puțin, un lucru se va întîmpla: trecerea sau ființa d-lui Carp la putere, va fi consemnat o eră a prostituirii conștiințelor.

Căci dacă facem abstracție de programul de guvernămînt al d-lui Carp, dacă ne închipuim că țăranii proprietari a 6 hectare de pămînt, au fost scutiți de dări și că taxele pentru importul uneltelor agricole și peștelui sărat, au fost reduse la jumătate, vedem că ceea ce a urmărit actualul guvern și continuă să urmărească, este desagregarea celor două partide, în special a partidului conservator-democrat.

Guvernul cumpără direct, cumpără prin agenții sei din provincie. După ca și înainte de alegeri, comerțul acesta hidos continuă și zilnic marfă cu nume nou se publică în gazetele regimului.

Universitatea din București, după pilda surorei ei din Iași, a început și ea să fie cercetată de proxeneții guvernului.

Safteaua a făcut-o d. Paul Negulescu, profesor la facultatea de drept. Domnul Negulescu n'are încă curajul să declare că a trecut la carpiști, dar ziarele guvernului publică scrisoarea de demisie pe care d. Negulescu a adresat o d-lui Take Ionescu.

N'avem să insistăm asupra caracterului d-lui Negulescu. Ar trebui, în asemenea caz, să vorbim de recunoștință și de nerecunoștință, de necurățenie și de curățenie de suflet—și am vorbi despre recunoștință cînd ar fi vorba de cîini sau de alte animale, nu de politicieni.

Domnul Negulescu a trecut la carpiști fiind că idealul seu a fost închegarea partidului conservator și fiind-că n'a admis cartelul electoral cu liberalii.

Luați motivele acestea și le comparați cu acelea date de Naiman Paraschivescu și veți vedea, să sunt absolut identice,—dar absolut.

S'ar putea spune, întru cît motivele lui Naiman au apărut la 1 Martie și acela ale d-lui Negulescu la 8 Martie, că profesorul universitar l'a plagiat pe analfabet

Nu-i așa. Transfugii actuali au toți aceleași motive, fiind-că motive identice îi împing la carpiști: Naiman va fi perceptor, Negulescu va fi deputat.

Guvernul cumpără. Expușii la prostituție se vînd. Prețul diferă după calitate. Dar motivul e același; imoralitatea cartelului.

Iar guvernul ie moral, fiind-că cumpără și Paul Negulescu ie moral—fiindcă se vinde...

Le brave Démètre

Démètre nu ie numai cher. E și brav,—drăguțul. La prima întrunire a majorităților parlamentare, cher Démètre a luat parola. Ce are el că ține „discursuri" ca procurator. Cum la întrunirea publică de la Iași, parlase „în numele turor conservatorilor din Moldova", alaltăieri, la întrunirea majorităților, a parlat în numele acelor majorități.

N'a vorbit astfel Teodor Rosetti, sau Nababul, sau alt bătrîn conservator, dar a vorbit șerul de la Iași, spunînd: „asigur pe guvern, că majoritățile îl vor urma cu credință".

Deci dar, șerul Mitika nu s'a dat numai de leader al Camerei, dar și de leader al Senatului, căci a parlat în numele majorității întregi, relevîndu se ast fel ca un ce fără pereche: și deputat și senator, cum ar fi cine va și băiat și fată.

De altmintreli, cher Démètre are șase titluri politice. Trei la Iași; bărbatul situației, șeful părtidului conservator și primarul necăjitei urbe a Iașului. La București apare iarăși ridicat la cub: deputat, vice prezident al Adunării și senator.

Un barbat ca acesta are de ce fi om de stat și încă ilustru și era indicat să rostească un „discurs" la deschiderea parlamentului. In ziua aceea a deschiderei a vorbit primo Regele, apoi d. Carp, și al treilea eminentul șer de la Iași.

Pînă să-și ascută creionul stenograful—discursul șerului a fost gătit. Nici n'a fost discurs. A fost o lovitură de trăsnet pe vreme senină. A fost ceva napolean—ca idee.

Nu numai că cher Démètre a vorbit și în numele deputaților și în acel al senatorilor, nu numai că a vorbit în același ceas cu Regele, despre care a zis, acum o lună, că domnește glorios de 42 ani, dar a vorbit spăimîntator de idee: în primul ceas al deschiderei primei legislațiuni, cher Démètre a asigurat guvernul de concursul majorităților.

Orator cu idee genială la fel n'a mai fost. Și ori ce am zice despre cher Démètre, ori ce am zice noi adversarii, fiind-că prietenii nu zic nimic despre el, o calitate nu-i putem contesta: ie nu numai cher, ie și brav.

Fericit secolul luminei în care s'a născut bravul garson. Fericit partidul care îl are de prim fruntaș, dar mai fericit încă stenograful, care este pus să-i ia discursurile; căci cher Démètre nu vorbește: el fulgeră, scapără și dispare de pe tribună, lăsînd în urma-i torente entuziaste de aplauze furtunoase.

Brave et cher Démètre! Pauvre et doux pays!

Situația d-lui general Gh. Manu

Toată lumea politică se întreabă cu mirare: ce va face d. general Gh. Manu? Care va fi atitudinea sa față de guvernul Carp? Ce raporturi va pastra față de guvernul de nuanță cantacuzinistă? Mulțumise-va dînsul cu o situație expectativă, ori va lua taurul de coarne și va porni la războiu?

Cu d. Manu guvernul Carp a fost de o duplicitate voită. Pentru a-l îmbuna și a și păstra bune raporturile cu d. Cantacuzino, i s'a dat mînă largă în județul Teleorman, să și numească prefectul său, să-și aleagă parlamentarii săi, să dispună cum va vrea. Mai mult încă, i s'a zbărnăit pe la urechi că va fi ales președinte al Camerii. Planul ar fi fost ca cei 2 premieri să ocupe situațiile de președinți, ai corpurilor legiuitoare și la un moment dat să dispue ei de cabinetul Carp, creîndu-i dificultăți parlamentare:

Legănat cu această idee, și încîntat de desfășurarea de mai apoi a evenimentelor, d. Manu a lasat să i se strecoare pe listă și cîțiva junimiști, așa că de fapt d. Marghiloman l'a operat pe sub mînă.

Guvernul însă, îndată ce s'a văzut victorios pe toată linia, a revenit asupra primelor sentimente și a lăsat pe d. Manu pe delături, scoțînd candidatura d-lui Olănescu, temîndu se de buclucuri, mai ales că d. Manu e ireductibil față de d. Carp.

Și iată-l pe d. Manu izolat. El va face opoziție pe față guvernului, deși în Cameră ecoul va fi mai mic și prin greșala de tactică nu s'a ales la Senat, purtat cu făgăduiala prețidenției.

Dl. Manu, va tîrî după el o bună parte din vechile cadre conservatoare din Cameră, care se văd înădușite de elementele junimiste. In adevăr Camera are un aspect junimist, și s'au remarcat faptul acesta, că pe cînd s'a proclamat de birou validate candidaturile celorlalți miniștri, Camera rămas în rezervă; cînd însă s'a proclamat validarea d-lui Marghiloman, Camera a izbucnit în așa aplauze, că însuși prezidentul provizor d. Scheletti, a lăsat condeiul și a în ceput să aplaude.

Dl. Manu este deci prisonierul guvernului, dar situația aceasta nu-i convine. D sa va atrage la acțiune comună pe d-nii Grădișteanu și Vlădescu; va face ca în secțiuni să fie ei aleși prețedinți ca foști miniștri, și așa stînd lucrurile, desbaterile parlamentare vor căpata un interes deosebit și la Cameră, prin nuanțarea ce se va face cît de curînd.

Guvernul d-lui Carp va intra prizonier propriei sale majorități în felul de întocmire a birourilor secțiunilor.

„MINZII" PETREC

„Minzii" domnului Greceanu petrec. Ceia ce am văzut aseară, să mă ferească Dumnezeu să mai văd! In urma pronunțării rezultatului de la colegiul al II din Iași, d. Petrache Gîrcineanu, noul conservator al d-lui Greceanu, d. Gîrcineanu, distinsul bandit de la biblioteca universității, mergea în fruntea unui tarat de lăutari pe strada Goliei, a trecut prin Piața Unirii și a ajuns în dreptul clubului conservator. Măturătorii de stradă, cari n'au mai măturat străzile de o lună, fiind ocupați cu alegerile d-lui Greceanu, mergeau după d. Gîrcineanu, și strigau „ura!". Și doar acești nenorociți măturători nu vor primi salarii mai mari decît acuma, nu vor avea alte beneficii de cît acelea pe care *nu* le au avut nici odată, în sfîrșit, ei, nebunii, se bucură odată cu schimbarea domnilor,—vorba cronicarului.

Nu cunosc mișcări de stradă mai ridicule decît acestea. Este drept că poporul e acela care te duce spre glorie, spre triumf, dar tot poporul te duce și la ghilotină. Pe d. Greceanu l'au dus la triumf d. Gîrcineanu și podarii acestui oraș nenorocit; dar triumful acesta nu e de loc spre gloria sa, nici nu e durabil.

Triumful e format din siluirea conștiinților, din cumpărarea voturilor. Insă drumul spre ghilotină nu e departe. Și poporul care îl va duce pe această cale, nu va fi format din podarii orașului, cari îl duc acuma spre glorie, ci convoiul va fi al cetățenilor cari nu vor putea suporta pînă la sfîrșit desfiderea pe care d. Greceanu, prin „minzii" săi, o aruncă Ieșenilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Măria sa Banul

Nici odată ca în zilele aceste din urmă nu s'a vorbit mai mult, în țeară la noi, de bani, de puterea banilor, de rolul și de rostul banilor. Perioada electorală a fost—poate mai mult ca ori cînd — perioada circulațiunii de bani și încă odată s'a adeverit ceea ce se știa de mult: că totul e cu putință cu ajutorul monedei.

Se spun oare aceste lucruri în slava banului? Se spun în defavoarea lui?

Se face, pur și simplu, o constatare și atît. E o stare de fapt anevoie de schimbat; e urmarea unor îndelungi și complexe împrejurări, cari au întipărit societății omenești un anumit mod de a fi, pe temeiul unei evoluțiuni urmată de omenire în decursul veacurilor.

Pe vremea lui Licurg, — spartanii aveau nevoie de un car cu boi ca să transporte o sumă ce ar corespunde cu suma pe care noi o purtăm într'o punguliță,—ori o cheltuim pe un obiect de toaletă. Monedele erau colosale și grele; iar viața socială era de o simplicitate idilică.

Pe cînd astăzi...

Infinit de mari și de variate sunt „trebuințele" omenești; și ele cresc pe fiece zi. Dar toate aceste n'ar fi nimic. Cheltuelile noastre ale tuturor măresc, în definitiv, buna stare a tuturor.

Ceea ce lipsește numai—și aceasta în anumite țări—este arta de a trage foloase, arta de a cîștiga, arta de a păstra avutul agonisit, arta de a-l înmulți, de a-și asigura prosperitatea într'un cuvînt.

Se pare că e o lipsă obștească de capital, o lipsă de bani, — ca să nu vorbim de o lăcomie de bani.

Să fie oare o corelațiune absolută între această lipsă și cîtimea de muncă ce se cheltuește? Se pare că da; se pare că muncim mai puțin de cît alții, că nu domnește nici cultul muncii, nici tecnica unei munci sociale producătoare de belșug—la noi.

Ne amintim de cartea recentă a miliardarului Carnegie, care vorbește de „Isbînda" socială, așa cum se dobîndește în „Lumea Nouă". Credem interasant a cita un pasagiu.

„...Nu șovăiți; apucați-vă de ori-ce afacere corectă, căci nu există o afacere neproducătoare, dacă se consacră o atențiune statornică, exclusivă și dacă e condusă cu pricepere.

Iată cea dintăi condițiune a succesului, cel mai mare secret: concentrați-vă energia, gîndirea și capitalul. Dar numai asupra afacerei de care v'ați apucat. Incepînd-o de mic, luați hotărîrea de a merge pînă la capăt, de a ajunge...

...E bine ca tinerii să înceapă de jos de tot, cu situațiunile cele mai inferioare,

Mulți barbați cari astăzi se află în fruntea celor mai mari instituții financiare din America, au început prin a mătura biroul. Păcat că se obișnuește acuma servitori în birourile noastre: tinerii de azi sunt din nefericire lipsiți de această ramură binefăcătoare a educației comerciale. Dar dacă din întîmplare titularul măturei lipsește într'o dimineață, tînărul care are în el stofa unui viitor asociat, nu ezită să pună mîna pe mătură.

...O! nici un rău nu poate să aducă măturatul în birou, cînd e nevoe. Eu însu-mi am măturat biroul. Drept colegi de mătură am avut pe David Cargo, directorul lui „Alleghany Valley Railroad", pe Robert Pitcairun, directorul „Pensylvaniei Railroad" și pe Moreland, City Attorney. Măturam cu rîndul..."

In felul acesta Carnegie idealizează munca, persistența, valoarea socială și etică a trudei, care va aduce prosperitatea. E oare însă aci un izvor de fericire?

Echivalează această stare cu mulțumirea cuiva de a avea bani de a gata, nemunciți și de a-i risipi, cu riscul de a cădea în necinste și în abuzuri?

Rodion

În luptă cu moartea

Epidemia ciumei.—Acum 5 secole.—Pe drumuri strîmbe.—Caracterele boalei.—In plin Orient.—Neștiința medicală.—Doctorii Chinezi.—Templul ignorenței. Fatalism primejdios.

Lumea științifică europeană se teme de o eventuală invaziune a ciumei. Pe ce cale va apuca — ar fi greu de prevăzut. E o epidemie insinuantă, vicleană, care dispune de atîtea miloace, încît sfidează ori-ce prevederi.

In secolul al 15-lea — scrie d. Rémy de Gourmont în „Mercure de France"— ciuma a trebuit să urmeze un drum anevoios. Dar odată ajunsă în Europa, s'a văzut că nu pierduse nimic din forța și din furia ei. In epoca aceea medicii din Florența introduseră obiceiul de a purta niște măști cu nasul lung, umplut de ierburi și rădăcini aromate. Probabil că aceasta a inspirat pe medicii de astăzi și pe mulți europeni de la Charbin ca să pună măști de gaz iodoformat și cîte o haină lungă făcută din gaz antiseptic. Ciuma actuală manciuriană, ca și cea de atunci din Florența, se propagă prin aer și prin contact. Moartea e fulgerătoare, arareori dă bolnavului un răgaz de 24 ore. Nu există nici remediu, nici vindecare spontanee.

Orice bolnav e un om pierdut. Se pare că ciuma de acum e mai implacabilă decît acea din secolul XV. Cu toate aceste ultimele știri anunță că epidemia a devenit mai puțin grozavă. Dar ca și atunci știința e dezarmată față de ciumă și în toată libertatea ea își serbează cele mai mari triumfuri.

*

Suplimentul unui mare ziar berlinez reprezenta, acum cîteva zile, într'o suggestivă ilustrație o scenă din viața chinezilor și anume momentul sacrificiului. Pe altarul unui mic templu boul urmează a fi înjunghiat; jertfa va fi adusă, cu un anumit ritual religios,

pentru a se împăca mînia zeilor şi, astfel, regiunea bîntuită de ciumă să fie mîntuită prin mila Cerului atotputernic. Odată sacrificiul adus, populaţia va aştepta, în deplină resignare, fără să mai încerce a lupta în potriva flagelului.

La ce bun să mai lupte? Ce speranţe mai poate avea, în afară de fatalizmul mîngîetor? Ce mijloace pot fi întrebuinţate cu folos în lupta cu o boală atît de cumplită pe care nici armele ştiinţei moderne, europene, n'o pot birui?

Cu atît mai puţin s'ar încumeta s'o biruie primitiva ştiinţă medicală a Chinezilor despre care un învăţat, laureat al unei facultăţi medicale din Anglia—d-rul Toung-Fang—o prezintă unui ziarist englez în modul următor, vorbind despre epidemia ciumei:

Cînd, după un dicton chinez — spune doctorul menţionat — mor porcii şi găinele prin curţile oamenilor, e semn că o să apară ciuma. Vechiul proverb e singura instrucţiune... ştiinţifică pentru chinezi; ei nu iau însă nici o măsură de prevenire a boalei, ci o aşteaptă ca nişte fatalişti, cu resemnare.

După prima victimă se scoate statuea lui Buddah din templu şi-l plimbă în cele patru colţuri ale oraşului; drept tămîie se arde la picioarele lui multă hîrtie parfumată, după care Buddha e dus îndărăt în templul lui, petrecut de plecăciunile şi metăniile mulţimei — aşa numitele „chin-chin"-uri. E lesne de priceput că în urma unor atari măsuri... higienice epidemia e liberă să facă progresele cele mai repezi.

Atuncea, într'o ordine desăvîrşită, locuitorii îşi închid locuinţele, lasă la intrarea fie căreia cîte un mic Buddah şi se aşează, ca nomazii, pe cîmpii, improvizînd sate noui, cu locuinţe provizorii făcute din stuh. Dar nici această emigrare nu dă rezultate bune, se înţelege. Boala urmează opera ei distrugătoare, pustiind locuinţele şi cîmpiile. Locuinţele, pentru că acolo se venerează fiecare mort în parte timp de o săptămînă, cîmpiile, pentru că ele sunt populate de cei cari au fugit de teama epidemiei şi pentru că tot acolo se leapădă copiii atinşi de cumplita boală.

După oare cari tradiţii religioase chinezul nu ţine în locuinţa sa un copil îmbolnăvit de o afecţiune aproape incurabilă, cum este ciuma, ci-l îndepărtează, îl leapădă ca nu cumva sufletul micului bolnav să nu vatăme celor rămaşi în viaţă. O altă tradiţie impune unui fiu să vegheze timp de şase zile la căpătîiul tatălui său, de ori-ce boală ar fi murit.

De altfel însuşi tratamentul ciumei e legat numai de credinţe şi tradiţii. Medicina chineză tratează ciuma cu purgative şi sudorifice, dar mai cu seamă cu rugăciuni şi diverse zgomote artificiale care, probabil, sunt menite să... sperie boala. Sudorificele se prepară din picioarele, ochii şi coada porcilor. Lucrul nu e de mirat, faţă de starea cu totul înapoiată în care se găseşte aşa numita ştiinţă medicală în imperiul chinez.

După cum arată şi d-rul Toung-Fang, ori cine poate să se intituleze doctor de o zi pe alta. In practică medicina a devenit aproape hereditară, de oarece medicul instrueşte el singur pe fiul său, ca să devină medic la rîndul lui. Se văd de asemenea exemple cînd ori ce om cu oare cari studii, bună oară de litetură, nereuşind, devine... medic.

Există cu toate acestea la Peking o şcoală denumită „Academia imperială de medicină". Absolvenţii ei poartă un semn distinctiv, — un buton de cupru aurit la pălărie,

Singurul talent şi singurul criterium al ştiinţei medicale este arta de a cerceta pulsul. Bătaia pulsului are, se 'nţelege explicaţiile cele mai ciudate. Pentru practicianul chinez există 51 de feluri de pulsuri, aşa că se cer doui ani pentru studiul tuturor varietăţilor acestora şi arta de a pipăi pulsul bolnavilor. Incolo medicina se învaţă din nişte străvechi tratate contemporane cu un doctor care ar fi dat îngrijiri răniţilor din... războiul Troiei.

Şi cu toate acestea în China medicii au o influenţă socială infinit mai mare de cum au medicii în Europa şi sunt salutaţi cu titluri pompoase ca „nobile tămăduitor" şi altele.

Se ştie că în Cerescul Imperiu medicii nu sunt plătiţi în familii, de cît pentru timpul în care clienţii lor nu sufăr de nici o boală şi aci e, fără îndoială, o dovadă de inteligenţă ori de şiretenie. In unele părţi tot în China, medicii sunt bătuţi, dacă tratamentul indicat are urmări rele, iar prin cimitire se pune pe morminte şi numele medicului care a trimis pe cutare sau cutare reposat pe lumea cealaltă.

*

După cele de mai sus e uşor de înţeles că în imensa tragedie ce se desfăşoară în depărtatul Orient şi în războiul ce se poartă în potriva ciumei grozave, rolul aşa zişilor medici chineji e redus la zero, sau aproape. De aci şi explicaţia faptului că numărul victimelor s'a urcat.

*

Acum e vorba — după cum am relatat în numărul de eri al ziarului ca să se ţină la Charbin în această primăvară un congres internaţional anti-ciumos, cu asistenţă numeroasă de medici europeni.

Poate va izbuti congresul să facă pe Chineji să adopte medicina europeană în locul... sacrificiului budhist pentru combaterea epidemiei.

As.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un oaspete.—După cum s'a aflat din informaţia publicată în „Opinia" de eri artistul Petru I. Sturdza societar al teatrului naţional din Bucureşti, însoţit de o trupă aleasă tot dintre artiştii teatrului naţional din Capitală, va da în Iaşi 4 reprezentaţii în zilele de 14, 15, 16 şi 17 Aprilie cu următoarele piese: *Falimentul, Aleluia, Instinctul* şi *De ziua mamei, Necinstiţii* şi *Sacrificiul.*

Artistul Sturdza este un fiu al Iaşului, diutr'o familie mare, a urmat cursurile şcoalei militare şi renunţînd la cariera de militnr s'a înscris în conservatorul din Iaşi, familia era năcăjită căci nu vroia să fie actor, atunci *Petrache,* cum îi spuneau colegii lui de conservator şi-a schimbat numele din Sturdza în *Doria.*

A jucat la începutul carierei în Iaşi ca gagist, pe urmă fu înaintat societar. Pe cînd era director de scenă N. Borelli, Sturdza a profitat cel mai mult de sfaturile marelui artist italian.

A plecat de cîte va ori la Paris, unde a luat lecţii cu marii profesori de la comedia Franceză. In urmă plăcîndu-i mai mult arta dramatică italiană şi părîndu-i mai naturală, a plecat în Italia pentru mult timp şi făcînd cunoştinţă cu mari artişti ai Italiei Zaconni, Novelli, De Sanctis, de la care a luat multe însuşiri bune. Se reîntoarce din Italia se angajază la teatrul naţional din Bucureşti şi prin muncă extraordinară împreunată cu talentul lui firesc, azi este societar cl. I şi un fruntaş a primei noastre scene.

Creaţiile lui sunt foarte numeroase şi jocul lui natural în dramele cele mai alese, face să fie iubit de public. E stimat de camarazii lui pentru caracterul lui nobil şi dezinteresat. Dintre artistii iaşanii, Sturza a avut de colegi pe Penel şi Dragom r, dintre cei bucureşteni,—pe Liciu.

*

Jules Claretie publică în „Nene Freie Presse" de la 19 Martie detalii inedite asupra Teroarei din vremea Comunei, —în Martie 1871.

*

In Capitala Angliei a provocat multă senzaţie o nouă piesă a lui Bernard Shaw „Mesalianţa", cu aluziuni la oare cari întîmplări recente din *Londra.*

Shaw a mai renunţat la filosofie ca să îmbrăţişeze aeţiunea realistă.

*

Cu privire la senzaţionala rochie-pantalon literatura se îmbogăţeşte mereu. Iată ultimele ştiri din străinătate:

La Berlin o tînără femeie se arată îmbrăcată în acest costum dinaintea unui mare magazin de mode. Ea trrbui însă să se retragă înăuntru imediat în mijlocul fluerăturilor şi a rîsului ironic al mulţimei, pe care poliţia a trebuit s'o oprească ca să nu strice geamurile.

La Budapesta, apariţia a două doamne în şalvari la Operă a dat naştere unui mare scandal. Mai multe persoane din asistenţă protestînd cu sgomot contra acestei mode, directorul Operei a trebuit, pentru a putea continua spectacolul, să roage pe cele două îndrăzneţe spectatoare să se retragă restituindu-le preţul locurilor.

In schimb, Senatul Statului american Carolina de Nord, a fost rugat printr'o petiţiune din partea mai multor cetăţeni ca să pue capăt capriciilor costisitoare ale modei, reglementînd tăetura hainelor bărbăteşti, femeeşti şi copilăreşti, cu alte cuvinte să decreteze o îmbrăcăminte uniformă şi economică pentru toată lumea fără deosebire de avere.

Petiţionarii declară că ei nu mai pot îmbraca pe femeile şi fetele lor din pricina schimbării ruinătoare a modei

Rochia-pantalou pare a fi o îndrumare către uniforma ideală a Americanilor din Carolina.

*

Noua piesă a lui Pavel Bourget se intitulează „Tribunul" nu „Tribunalul" cum o botează mereu zeţarii.

*

STRUNA ZILEI

OPERAŢIE... MEDICALA

Cum va întinde d. dr. Bogdan basmaua peste gestiunea neregulată a «Leagănului...?»

Mişcarea

Dacă gaura prea mare
N'o acopere basmaua,—
Nu va da din buzunare,
Ci va 'ntinde... muşamaua

Interview cu d. A. A. Badareu

Alegerile de la Iaşi.—Alegerile în Moldova.—Frauda universitară.—Situaţia politică în general.—

Ziarul *Viitorul,* publică un interview pe care un redactor al său l'a luat d lui A. A. Badareu.

Reproducem acel interview în cele ce urmează:

— *Cum s'au făcut alegerile la Iaşi?*— a fost prima întrebare, cu care am abordat pe fostul ministru de justiţie.

— Guvernul a desfăşurat o conrupţie şi presiuni ne mai pomenite, de cînd avem regim constituţional. Vom arăta de altfel pe larg în Senat turpitudinile la cari a recurs guvernul, pentru a'şi asigura succesul în alegeri. Iţi pot spune însă că nu s'a cruţat nimic: s'au mutat funcţiouari de la drumul de fier, s'au transferat funcţionari judiciari la alt capăt al ţării, s'au înlocuit magistraţi, s'au terorizat familiile lor şi numai cînd ele s'au dat pe brazdă, cum se zice, şi au dat garanţiile cerute de oamenii regimului, au fost satisfăcute prin reîntegrarea celor scoşi sau transferaţi,

Cu măsurile de intimidare contra funcţionarilor au mers pînă acolo, că au făcut presiuni chiar şi asupra profesorilor universitari: unul din magistraţi, înlocuiţi cei dintîi, era cumnatul unui profesor universitar. In ajunul alegerilor, magistratul a fost reîntegrat, fireşte, după ce cel persecutat se lăsase „convins".

Acelaş lucru şi cu conrupţia exercitată de guvern: candidaţii şi conducătorii acţiunei electorale provocau pe alegători să ceară fie satisfacerea unor nevoi, fie avantagii materiale. Celor mai lipsiţi de prezenţă de spirit, conrupătorii îşi luau ei sarcina să le găsească nevoile de satisfăcut.

La colegiul I de Cameră şi Senat s'a plătit pînă la 1000 lei votul. La colegiul al II-lea de Cameră de la 40—100 lei votul. 15 la sută din alegătorii colegiului II nu s'au trezit, în tot timpul campaniei electorale, din chefurile şi agapele ce se succedau şi pe care regimul se întrecea a le întreţine. La colegiul II de Senat s'a plătit pînă la 500 lei votul.

Pentru un total de 2500 votanţi la toate colegiile, s'au făgăduit mai bine de 500 de funcţiuni şi vr'o 2 — 300 de avansări.

*

— *Ce credeţi despre rezultatul alegerilor din Moldova?*

— Este cert că de la 1884 încoace, adică de la revizuirea Constituţiei, nicio dată nu s'au ales în Moldova atîţia opozanţi ca astăzi. Şi unde a triumfat guvernul, nici odată n'a avut o luptă mai grea, în cît prin unele locuri succesul se datoreşte mai mult şansei sau întîmplării, de cît puterei.

Colegiul al III-lea din Moldova şi colegiul universitar din Iaşi sunt o dovadă că falşificarea alegerilor nici odată nu a ajuns cinismul actualului guvern.

In ce priveşte celegiul al III-lea, în timpul campaniei electorale au fost suprimate circulaţia în sate, poşta, telegraful şi telefonul.

Pentru jandarmerie timp de şease săptămîni n'au existat alţi rău făcători de cît candidaţii de delegaţi şi susţinătorii lor. Astfel, în comuna Hermeziu (Iaşi) d. Bogonos, fostul proprietar al moşiei Vladomira, din acea comună, care să dusese să-şi pună candidatura de delegat împreună cu alţi ţărani din acea comună, a fost pus de către primar sub escortă de jandarmi, pe motiv că nu-şi stabileşte identitatea.

In ziua alegerii şi cu 2—3 zile înaintea alegerii a fost interzisă ţăranilor intrarea în oraş. Toate intrările oraşului au fost ocupate în ziua alegerii de soldaţi, cari au avut ordin să nu lase, sub nici un motiv, pe ţărani să intre în oraş, în cît am asistat la acest spectacol: veneau la tîrg în căruţă bărbatul cu femeea, bărbatul era dat jos din căruţă şi numai femeea era autorizată să intre în oraş.

Din cauza aceasta am avut şi ceva accidente, cu căruţele conduse în oraş de către femei.

Delegaţii, ca şi alegătorii direcţi, au fost ridicaţi sub escortă şi concentraţi în anumite puncte la intrarea în oraş; acolo au fost încarcaţi toţi, sub escortă, în vagoane de tramvaie închise în cari, afară de alegători şi escorta de poliţie şi funcţionari administrativi, nu era admis nimeni şi astfel erau debarcaţi în curtea închisă a localului de vot.

O manoperă nouă: funcţionari administrativi dădeau alegătorilor indirecţi buletinele de delegaţi venite de la prefectură închise şi le interziceau să le deschidă sau să le rupă sub ameninţare de pedeapsă, citindu-le din legea electorală articolele cari pedepsesc violarea secretului votului şi distrugerea buletinului de vot?

*

— *Dar alegerea de la Universitate cum s'a făcut?*

— Pînă şi acolo actualul guvern a făcut o inovaţie: prezidentul biroului electoral fiind însuşi candidatul, buletinele au fost stampilate cu o ştampilă foarte vizibilă, a biroului, în mod deosebit, punîndu-se această stampilă pe buletinele unui candidat la stînga, iar pe buletinele celuilalt candidat la dreapta. Astfel că secretul votului a fost suprimat în mod absolut. Cînd frauda a fost dată pe faţă, toată lumea a fost de acord că buletinele se cunosc după exterior, în cît am asistat la ridicolul spectacol că ultimii alegători aduceau din gheretă buletinele acoperite cu batista şi le puneau, sub batistă, singuri, în urnă.

— Se vorbea că guvernamentalii nu nădăjduiau să ia atîtea locuri la Iaşi...

— Inţeleg, — îmi pui o chestie.. personală. Ei bine, afirm că nici odată n'am scos în opoziţie la Iaşi un număr mai mare de candidaţi ca acum. Dacă am fi avut alegeri normale, libere, îţi afirm iară că am fi luat la Iaşi cel puţin zece scaune în Parlament.

— *Ce credeţi despre situaţia guvernului în urma alegerilor legislative?*

— Socotesc situaţia, ca partid, a partidului de la putere, foarte rea. D. Carp s'a îndărătnicit timp de 40 de ani să facă politică fără partid şi acum cînd a avut nevoe de partid, şi l'a format prin conrupţiune cumpărînd cadre de la noi şi parte de la partidul liberal. Un partid, chiar într'o lume ca a noastră nu poate trăi prin transfugi şi prin arivişti.

Partidul de la putere nu este nici junimist, nici conservator; ci un partid guvernamental.

Din cauza slăbiciunii sale ca partid, socot şi situaţia guvernului e destul de precară.

Inainte de închiderea actualei sesiuni parlamentare cred că se vor ivi dificultăţile de partid şi înainte de deschiderea sesiunei viitoare, se vor ivi şi dificultăţile de guvern.

*

— *Care credeţi că va fi pe viitor atitudinea partidului conservator-democrat?*

— Cred că va face o opoziţie francă şi energică ori cărui guvern conservator, în care, ca în cel de astăzi, d Marghiloman va fi conducătorul real. Cred că partidul nostru se va reorganiza cît de curînd şi înainte de toamnă îşi va relua drumul său suitor.

— *Faţă de succesul opoziţiei la colegiul I de Senat, cum priviţi astăzi chestiunea lărgirii colegiilor electorale?*

— Amestecul profesiunilor liberale şi a elementelor culte cu censitarii, la colegiul I de Senat, a făcut în alegerile actuale dovada superiorităţii de conştiinţă politică, în cît reforma electorală trebue să rămînă la ordinea zilei. Cred lărgirea colegiilor absolut trebuitoare, pentru că asupra colegiilor mari poate opera tirania guvernamentală, — dar nu poate opera de cît foarte puţin corupţia. Şi fiind-că corupţia ticăloşeşte mai mult şi lasă mai multe şi mai nenorocite urme, preferinţa mea este pentru colegiile mari, chiar dacă ar fi condamnate o bucată de vreme, pînă ce le vom face educaţiunea, să fie colegii guvernamentale.

N. Baboeanu

INFORMATII

❑ *Prin viitorul budget al ministerului de domenii, casa pădurilor va fi disfiinţată, iar serviciile vor funcţiona ca din vechi.*

❑ *Se crede că proiectul de budget pe 1911—1912, va fi depus Sîmbătă pe biroul Camerei.*

❑ *Domnul general Pressan, comandantul diviziei III Tîrgovişteа va fi mutat, pe ziua de 1 Aprilie, comandant al brigăzii din Roman, în locul d-lui general Pavlo, care trece la pensie.*

❑ Domnul C. Babeş maistru de scrimă, cu titlul provizor, la liceul militar din Iaşi, a fost numit definitiv.

❑ Domnul Victor Cădere a fost numit secretar al inspectorului primar şi normal primar din Iaşi.

❑ Prin noul budget al ministerului de interne, vor fi reduse 90 locuri de administratori de plasă. Astfel vor fi puşi în disponibilitate 60 administratori cu titluri prov'zorii şi 30 dintre cei numiţi definitiv.

❑ Iată cum anunţă „Ordinea" demimisia d-lui Paul Negulescu din partidul conservator-democrat:

D. Paul Negulescu, profesor universitar, şi-a adus aminte la 5 Martie că în discursul rostit de şeful partidului conservator democrat în şedinţa din 20 Noembre 1910 a Camerei deputeţilor, sunt cîte-va puncte cu cari d-sa ca vechi şi convins conservator, nu se poate împăca.

In sfîrşit, am găsit şi noi un om de caracter printre acei cari ne-au părăsit.

❑ Perceptorii fiscali în etate de 60 ani, cari au atins 15 ani de serviciu, vor fi scoşi la pensie pe ziua de 1 Aprilie c.

❑ „Evenimentul" continuă să fie prost înainte. El publică o telegramă din Bucureşti, prin care spune că guvernul susţine la Galaţi o listă în frunte cu d. Niculescu. „Cine va vota în contra acestei liste, votează în contra guvernului", zice „Evenimentul".

Atîta numai că guvernul nu se poate amesteca în mod efectiv în alegerile comunale, şi noi am mai spus acest lucru. Dar cine să înţeleagă oare un adevăr atît de elementar?

❑ Excelentul ansamblu, a d-lui Al. Davilla va da *Sîmbătă 12 Martie* după amiazi un *Matineu* cu preţuri populare. Programul se va anunţa la timp.

❑ **D. dr. Brăescu,** reîntorcîndu se din străinătate, şi-a reluat ocupaţiile. Consultaţiuni de la 3—5. — Strada Sf. Sava, No. 8.

❑ MARELE CONCERT.—**Tonkuenstler Orchester.**—Faimoasa orchestră filarmonică a oraşului Leipzig, cea mai mare şi mai reputată orchestră din lume care a stîrnit acum 2 ani atît de mare entuziasm la noi, va da un singur concert la Teatrul Naţional din Iaşi *Simbătă 19 Februare a. c. ora 9 seara.* Cei 70 de profesori ai acestei asociaţinui vor fi conduşi de *maistrul Winderstein* marele şi inimosul şef al orchestrei simfonice „Wiener-Tonkuenstler-Verein" bine cunoscută de ieşeni, încă de acum 2 ani cînd atît orchestrei cît şi conducătorului ei li s'au făcut o primire călduroasă lăsîndu-ne amintiri din cele mai plăcute. Biletele de intrare şi programe detailate se află la agenţia teatrală „*Thalia*" (Maximovici).

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei de Iaşi să alcătuiască liste de persoanele domiciliate în judeţ şi care vor avea însuşirile de a fi juraţi.

❑ De la 1 Aprilie st. n. se va înfiinţa în staţia Iaşi, o a treia casă de bilete. Această casă va face serviciul la trenurile de persoane şi serviciul de rediţionare pentru mărfurile sosite în mare viteză, precum şi vînzarea biletelor de peron.

DIVERSE

— A fost arestat eri, un anume Benţu Raizner care a excrocat cu suma de 22 lei pe cîrciumarul Iacobovici din str. Lăpuşneanu.

— A fost arestat individul G. Sireţianu din Sculeni, servitor la Otelul Splendid, autorul furtului săvîrşit în dauna magazinului Sali Porjes din str. Lăpuşneanu.

— Tramvaiul cu No. 33, ce venea dinspre Tufli în Piaţa Unirei, a deraiat în faţa magazinului Barasch sfărmînd uşile magazinului. Direcţia tramvaiului va fi acţionată în judecată.

— D. Ernest Gorovei, funcţionar C. F. R. îşi regulează drepturile la pensie pe ziua de 1 April, după un serviciu de 36 ani.

— Eri noaptea s'a furat două care de fîn de la Moise Simionovici, din Ungheni de către G. Săcăleanu şi Vasile Bunduc, care au fost arestaţi.

— Aseară prin spargerea unui geam de la comerciantul Dumitru Cucu din Şipote, s'a furat mai multe mărfuri. S'a arestat pe băetanul Gh. Stoica din comuna Şipote care a mărturisit faptul.

— Servitorul G. Titu din comuna Zvoriştea—Dorohoi, a furat în lipsa stăpînului său de acasă din un cufăr suma de 364 lei. Se fac umăriri pentru prindea lui de către gendarmi rurali.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.25
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi . .		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.50 o/o
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimită la domiciliu. **Administraţia.**

In jurul cazului Rozan

Interview cu d. Al. Davila

Foarte amabil, cu amabilitatea caracteristică unui artist de talia d-sale, d. Al. Davila, directorul celui mai desăvîrşit ansamblu dramatic romînesc, mă primeşte invitîndu-mă să iau loc şi întrebîndu-mă asupra scopului vizitei mele.

— Domnule Davilia, cunoşti desigur din ziare chestia Rozan; aşi dori să am pentru *Opinia* un interview cu dv., în această chestie.

— Cu plăcere. Fii bun şi mi pune întrebările. In această chestiune sunt multe de spus; şi cred de datoria mea să vorbesc şi încă pe cît posibil mai lămurit. Deci fii bun şi mă întreabă.

Incep.

— *Ce părere aveţi asupra cazului Rozan?*

— Nu cred să fie în ţara aceasta doi oameni serioşi, cari să nu împărtăşească vederile unanime ale presei. Dacă atunci—cînd s'a produs evenimentul—au fost unii oameni, cari au pierdut un moment dreapta judecată; astăzi însă toţi oamenii cu minte văd cît e de odios de a insulta o femee pe scenă, fără a i se da putinţa de a se produce, pentru simplul motiv, că e de altă religiune. Este o ruşine pentru ţară, ca prin asemenea procedee—cum e cel de la 8 Ianuarie—să se spulbere cariera unei artiste. Imi declin ori ce solidaritate de gîndire cu asemene bandiţi intelectuali.

— *Mai precis, ce credeţi despre principiul, pe care studenţii manifestanţi au căutat să-l impue în materie de artă, cînd au împiedecat debutul d-rei Rozan?*

— Sînt de părere, că o idee trebue cîntărită în sine, căci e absurd să judeci dacă o idee e bună sau rea urcîndu-te la originea ei materială. Dupa cum în ştiinţă nu se poate admite acest mod de a vedea, tot aşa este inadmisibil în artă.

— *Cum calificaţi dv. amestecul unora dintre studenţi în conducerea Teatrului Naţional din Iaşi?*

— Este cel mai nenorocit precedent ce s'a creat în ţara aceasta în asemene materie. Mai ales, că am ferma convingere, că cei ce se pretează la astfel de manifestaţiuni sînt o infimă minoritate a studenţimii.

E deci o minciună a zice că huliganii de la 8 Ianuarie sînt studenţimea universitară. Dar chiar dacă întreaga studenţime universitară ar fi comis acest act, încă n'ar avea dreptate şi aprobarea mea. Fiecare trebuie să şi vadă de chemarea lui, şi studenţimea universitară are altă chemare de cît aceia de a da directiva în materie de artă.

— *Credeţi dv. că împiedecarea debutului d-rei Rozan este o jignire adusă direcţiunii şi comitetului teatral cere a angajat-o?*

— Nu, de oarece direcţiunea şi comitetul n'a considerat-o ca atare. Ba se pare, că sînt mulţumiţi, că 15 ştrengari au putut anihila o măsură luată de aceste două autorităţi. Deci, să le fie de bine.

— *Aţi avut poate ocazia să vedeţi pe scenă pe d-ra Rozan? Ce credeţi despre însuşirile ei artistice?*

— Pe scenă propriu zis n'am văzut-o pe d-ra Rozan. Am văzut-o însă la conservator, şi am constatat, că are foarte mult temperament artistic.

Deşi mi-am terminat întrebările, d. Al. Davilla continuă să fie în vervă. D-sa îmi vorbeşte mai ales despre Iaşi, despre oraşul sacrificiilor, a cărei stare de decădere este cauzată tocmai de prea marea lui generozitate. Alimentarea lui cu apă, poate va fi de natură a-l mai ridica puţin, îmi spune distinsul artist, şi în ochii lui citesc raza unei sincere speranţe care-i luminează privirea.

Aceasta mă determină să-i pun o nouă întrebare cu privire la laşul intelectual, la Iaşul iubitor de artă.

— *Ce impresii aţi cules în Iaşi în aceste cîteva zile?*

— Sunt încîntat de simpatia cu care am fost primit. Dacă joc la Teatrul Naţional cu marile sacrificii ce fac, e pentru a-mi arata recunoştinţa către ieşeni, cari m'au primit în totdauna atît de bine; către acest public care a consimţit anul trecut să tremure la Sidoli. Sunt fericit, că pot să-i dau de astă-dată spectacole bune într-un cadru demn de ele.

Sunt fericit de asemenea că d. Sadoveanu a revenit aupra deciziunilor de altă dată, acordîndu-mi sala Teatrului Naţional, deşi reţetele în această sală sunt mai mici ca la Sidoli. Inţelegeţi bine însă că nu poate fi vorba numai de reţete. Mulţumirea sufletească ce am de astă-dată compensează diferenţete în reţete, şi ce mulţumire sufletească mai mare pot avea de cît mulţumirea publicului însuşi.

Entuziasmul d-lui Davilla, veşnic tînăr, veşnic idealist sporeşte. Convorbirea rulează asupra a o mulţime de chestiuni mari şi mici de artă, de ştiinţă, de politică, în cari artistul pune aceiaşi însufleţire, acelaş temperament nepuisabil.

Maşinaliceşte privesc ceasul. Trecusera aproape două ore de cînd călcai pragul camerei parfumate a d lui Davila. Mi se părea că nu stătusem de cît un sfert de oră. A trebuit să-l părăsesc şi am plecat, mulţumindu-i din suflet pentru plăcerea ce mi-a făcut, sacrificîndu-mi două ore atît de plăcute.

Reporter.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Doi barbaţi iluştri se întâlnesc zilnic la ministerul de justiţie: ilustrul Hinna, care vrea să fie numit la Casaţie şi ilustrul Filostrat, care cere locul de preşedinte al tribunalului Roman.*

Primul cere resplată, fiind-că a făcut pe agentul electoral, secundul fiind-că n'a putut fi agent electoral la Suceava.

L'un veut bien l'autre.

❑ *Domnul Cristofor acuză pe ceilalţi epitropi.*

Am anunţat că moşia Budeştii Precistea, din jud. Neamţ, proprietatea Eforiei sf Spiridon, a fost dată în administrarea avocăţelului Mareş, din Războieni, fiind-că acest Mareş, în tot timpul perioadei electorale, a latrat în piaţa Unirii.

Am aratat, că nu este frumos din partea actualilor epitropi să şi bată ast-fel joc de averea sf. Spiridon, tocmai ei cari au pus pe contabilul Grossu, cel cu mutra sa de b ndit şi pe inspectorul Petrescu, să descoase administraţia epitropiei anterioare.

Epitropul Cristofor, fiind ieri la palatul justiţiei, a fost întrebat dacă este drept să-l facă pe cinstitul, cînd dă moşiile eforiei pe mîna unor apărători de la judecătoriile rurale.

— Eu am fost contra, s'a scuzat d. Cristofor. N'am iscălit contractul cu Mareş. Porcăria *au făcut-o colegii.*

Fără alt comentar.

❑ *Moştenitorii defunctului Palade, prin avocatul Gr. Vasiliu, vor intenta acţiune pentru revendicarea unei moşii, care a fost cumparată de un evreu neîmpământenit pe numele avocatului P. Sion, care apoi, la naturalizarea adevăratului proprietar, a trecut moşia pe numele acestuia.*

Cazul fiind foarte delicat şi în joc fiind un junimist fruntaş şi mai delicat, vom reveni asupra „afacerei".

❑ *Domnul P. Pogonat, conferenţiar la universitatea din Iaşi, a fo t pe ziua de 10 Martie, pur şi simplu înlocuit, fără nici un motiv.*

Roadele activităţii d-lui Bogdan, noul senator al universităţii Ieşene, au început să se vadă.

Este în orice caz o lovitură care se dă universităţii noastre, pe motive politice.

❑ *La serviette du cher Démètre.*

Acceleratul, care a plecat ieri seara la Bucureşti a avut un pasager cu totul extra-ordinar: acel accelerat a adus de la Iaşi la Bucureşti pe excelentul leader al majorităţii, cher Démètre Grecianu, care a plecat cu o servietă foarte mare, care conţinea numirile ce sunt de făcut.

Servieta şerului a făcet mare sesizaţie la gară.

† **Dr. Al. Rudescu** —*Doctorul Al. Rudescu, excelentul medic comunal al dispărţirei II, din Iaşi, a încetat din viaţă astăzi, în mod accidental, şi a căzut ast fel victima datoriei sale.*

Amănuntele groaznicei morţi a nenorocitului doctor, se găsesc în numărul de faţă; la descrierea accidentului de la fabrica „Moldova".

Doctorul Rudescu, originar din Iaşi, fusese medic comunal la T.-Severin şi astă vară fusese mutat în aceeaşi calitate la Iaşi.

Excelent medic şi excelent om, doctorul Rudescu se făcuse căutat şi popular în scurtă vreme şi moartea sa va fi regretată de multă lume.

Luăm vie parte la nenorocirea familiei şi îi transmitem viile noastre păreri de rău.

❑ De la risipă la economie.

După ce, pe timpul alegerilor, s'a făcut risipă mare cu biletele de liber parcurs, plătindu-se agenţilor asemenea bilete în loc de bani, guvernul vrea să le reducă acum pe cît va fi posibil

De la 1 Aprilie nici un ministru, în afară de acel al lucrărilor publice, nu va putea emite permise de călătorie gratuită.

❑ De la 1 Maiu st. n. se va modifica mersul trenului 6 (Berlinezul) Bucureşti, Mărăşeşti-Burdujeni, cu legătură pentru străinătate, în sensul ca să sosească cu 3 ore mai înainte, ca acum. De asemenea se va mai modifica şi mersul celorlalte trenuri accelarate.

❑ Preţul unui vot.

Maiorul în rezervă Al. Cujbă din Iaşi, membru în partidul conservator-democrat, a oftat cu opoziţia şi a votat guvernul.

Pentru acest vot a fost rechemat în activitate şi numit director al închisoarei militare din Tărguşor.

Veselă puşcărie!

❑ Domnul C I. Ivaşcu răspunde în „Evenimentul", că elevul I. Ivaşcu, care a fost primit bursier, fără concurs, la liceul internat, acum în luna Martie, nu este fiul seu.

Dar este nepotul seu. Căci dacă n'ar fi fost nepotul d lui Ivaşcu, nu l'ar fi primit intern, fără concurs, la vreme nereglementară.

Domnul C. I. Ivaşcu să nu spună că n'a primit arvună politică.

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.** — D. Cuza va vorbi. Aşa spun unii, ce-i drept, foarte puţini—partizanii săi Aşa a spus şi d-sa, atunci cînd interesele candidaturii sale impuneau aceasta. D. Cuza însă până acum *n'a deschis gura.*

„D. Cuza va vorbi" a ajuns de pomină, a ajuns o legendă. Noi putem spune de pe acum, că în chestia plagiatului său, d. Cuza *nu va vorbi*, afară doar de se vor răsturna principiile convenţionale ale aritmeticei în baza cărora 2+2=4.

Cea ce însă e şi mai curios, este faptul că celebrele „anexe la jidanii în presă" din „Neamul Romînesc" au dispărut. *Neamul* d-lui Iorga văduveşte după aceste *anexe*. Nu cumva d. A. C. Cuza s'a decis ca de acum să tacă. Ar fi foarte nostim să auzim că d. Cuza... *va tăcea.*

❑ Eri seara locuitorul Ion Petrache Creţu din com. Mogoşeşti venind cu un car de lemne de vînzare şi trăgînd la cîrciumarul Pincu din str. Nicolina, peste noapte i s'a furat carul cu boi, după ce i se descărcară lemnele. Circ. II-a şi Prefectura judeţului cercetează.

❑ Pe ziua de astăzi au fost numiţi d. Vizanie intendent la Ospiciul Galata în locul d-lui Th. Pogor numit şef de birou în cancelaria Epitropiei; d. Teodorescu Maidan, aghiotantul senatorului Praja, intendent la Maternitatea, în locul d-lui D. Voinescu; d. C. Praja pensionar, în locul d-lui Zamfir Handoca.

Groaznica nenorocire de la fabrica de tricotage „Moldova"

Doi lucrători asfixiaţi într'un rezervor de benzină.—Sosirea d-rului comunal Rudescu. In salvarea nenorociţilor.—Moartea doctorului Rudescu.

Astăzi pe la orele 10 jum. o groaznică nenorocire s'a întîmplat la fabrica de tricotage „Moldova", societate pe acţiuni. Pe la această oră, doi lucrători, Alecu Negru şi Lupu Moşcovici, fără ştirea direcţiunei, s'au dus să vadă dacă mai este benzină în rezervorul aşezat într'o parte osebită a fabricei. Rezervorul are o înălţime aproximativă de 2 metri, iar diametrul cam de 3 jum. metri.

După ce au văzut că nu mai este benzină de loc, amîndoi, ca să se joace probabil, s'au vîrît în rezervor. Dar aici din pricina mirosului, au ameţit şi au căzut în nesimţire. Prinzîndu-se de veste, s'a dat alarma.

Imediat au sosit vre o cîţiva lucrători din fabrică, cari au încercat să-i scoată cu o cange; în acelaş timp s'a anunţat telefonic medicul de circumscripţie, şi, pe cale particulară, d. dr. Milian. Amîndoi au venit cam in acelaş timp, cam după vre-o două-zeci de minute.

Dr. Rudescu şi-a desbrăcat imediat haina şi a voit să se bage în rezervor pentru a salva pe cei doi nenorociţi. Lucrătorii cari erau împrejurul său, precum şi d. dr. Milian au vroit să oprească pe dr. Rudescu să intre, dar protestarea lor a fost zădarnică. Doctorul a intrat, zbrîncind chiar pe un lucrător, care se pusese în faţa lui, şi pe d. Sommer, contabilul şi procuristul fabricei, care nu-i dădea voe.

Aci a reuşit să pună în cance pe Lupu Moşcovici care a fost scos afară; dar pînă să pună şi pe al doilea, doctorul Rudescu a rămas afixiat. Cu mare greutate fu scos după aceia, mort.

Cel din urmă a fost scos lucrătorul Alexandru Negru, care e în stare gravă. Ambii lucrători au fost transportaţi imediat la spitalul israelit unde li s'au dat ajutoarele necesare. Lupu Moşcovici e în afară de orice pericol. De şi starea lui Alecu Negru e foarte gravă, se speră totuşi că va scăpa cu viaţă.

Este de remarcat faptul că nici un lucrător n'a intrat în rezervorul acesta; mai mult, direcţia n'a putut să îngădue astfel de lucruri, pentru că nu era nici o nevevoe ca vre-un lucrător să între înăuntru.

La faţa locului au sosit după aceia comisarul secţiei respective Stamate şi d. Adam Bercea, prim procuror care a început să facă ancheta.

❑ **Universitare.** —D. profesor Drouhet fiind bolnav, şi-a suspendat cursul. Urmînd ca „cercul studenţesc" să întocmească un tablou nou, al membrilor sei, pe ziua de 1 Aprilie, domnişoarele studente şi studenţii care încă nu au cerut înscrierea, sînt rugaţi a o face până la 25 Martie. Sînt de asemenea invitaţi a se achita de banii încasaţi toţi membrii cercului, de oare ce comitetul conducător urmează a se întruni în ziua de 15 Martie pentru a se justifica, înaintea membrilor.

— In urma înţelegerei dintre d. decan al facultăţii de litere şi filosofie şi d. profesor D. Gusti, acest din urmă va ţinea cursurile sale de Marţi, Vineri la 5 jum., în loc de Marţi.

D. Găvănescul va ţinea cursul de istoria filosofiei moderne, Lunea şi Marţia de la 5 jum.—7.

— Eri la orele 3 p. m. au avut loc lucrările seminarului de Estetică, iar la 5 jum. lucrările de pedagogie.

Părintele Bobulescu a vorbit despre „Manualele de religie în şcolile secundare."

— Catedra d-lui profesor P. Pogonat a fost suprimată de minister.

❑ Seria representaţiilor Companiei Davilla continuă a fi mult frecventate de publicul nostru atît de doritor de spectacole bune

Aseară, în faţa unei săli pline s'a reprezentat emoţionanta piesă *M man Colibri* în care d na Sturza şi d-nii Bulandra şi Bulfinschi au făcut splendide creaţuni.

Astă-seară se vor reprezenta *Rubiconul* şi *F m i cuduité*, cu care se va începectacolul.

❑ **Judiciare.** —Intre moştenitorii def. C. Leppadatu urmînd să intervie o transacţie, au fost numiţi jurisconsulţii tutelei domnii: G G. Mărzescu, I. V. Stavăr şi G. Netter.

Termen la 14 Martie, la s. II.

— Doctorul N. Alexandroff, medicul plăşii Brusturoasa jud. Bacău, s'a făcut vinovat de abuz de putere, prin faptul că, întrînd în prăvălia lui I. Rafailă, l'a maltratat şi ameninţat.

Doctorul a fost dat în judecata tribunalului, care şi a declinat competinţa, spunînd că urmează a fi judecat de judecătorul de ocol.

Procurorul a făcut apel contra acelei sentinţe.

— Cantonista Tinca Mazurchievici, de pe linia Iaşi-Vaslui, cantonul 114 şi maşinistul Russu, s'au făcut vinovaţi de omor prin imprudenţă. Cantonista lăsînd bariera deschisă, trenul a isbit o căruţă, în care se afla femeea Anica Saghin, care a ramas moartă.

Cantonista a fost condamnată la o lună închisoare şi maşinistul la zece zile.

❑ Astă-zi a depus jurămînt de avocat d. Raul T. Buzdugan.

❑ Mîne Joi, seara, începe noul program al teatrului cinematografic din sala Sidoli. Compus numai din cele mai recente apariţii cinematografice, noul program de mîne seară Joi (Sala Sidoli) cuprinde între altele: Prapastia fatală, o dramă americană, a cărei acţiune se desfăşoară în apropierea marelui Cataract al Niagarei, — Cum se nasc florile, pagini însufleţite de botanică (studiu ştiinţific foarte interesant), — Un tigru drept moştenire, scene comice, — Pentru ochii frumoşi ai vecinei, scene humoristice, — Fiul pescarului, scene humoristice, — Preparaţia Ehrlich Hatta contra Spirochetei palida, experienţe asupra animalelor, — Hoţul, dramă modernă, — Doi holtei tomnatici, scene comice, etc. precum şi cel mai recent număr din Pathé-Journal, cu ultimele ştiri şi fapte din cursul săptămînei, care cuprinde între altele: Adelaida (Australia,—5000 birjari s'au pus în greevă,—Carnavalul din Cannes (Franţa),—Moda pariziană, coafurile moderne,—Experienţe cu o nouă sanie-automobil,—Paris, sporturi franco-engleze,—Gheţurile în portul Odessei etc. etc. etc.

Ultima oră

Bucureşti 9 Martie

Manifestaţie ostilă

Budapesta.—La Budapesta la eşirea episcopului trădător Mangra, din parlament studenţii romîni au făcut manifestaţii sgomotoase, aruncînd cu coji de nuci şi ouă.

Afacerea spionagiului

Hamburg.—Poliţia recomandă a nu se da crezămînt zvonurilor şi combinaţiunilor răspîndite cu privire la afacerea de Spionagiu, pînă cînd autorităţile nu vor da comunicate.

Falşificare de monede

Budapesta.—Au fost arestaţi aici doi unguri cari falşificau hîrtii de bancă romîneşti.

Greva

Lisabona.—Toate ziarele constată că încercarea de a se generaliza grevele nu a izbutit. Fizionomia Lisabonei este normală. Printre persoanele arestate figurează şi comandantul Vieira Castro.

Mersul grevei

Triest. — Situaţia grevei marinarilor este neschimbată.

Numire

Petersburg.—Se dă ca sigură numirea d lui Kokwzev în locul d-lui Stolipin, a cărui demisiune a fost primită.

Limba Romînească la Frankfurt

Bucureşti.—Domnul Friedwagner, cunoscut filoromîn, profesor la Universitatea din Cernăuţi, va pleca, după cum se ştie, ca profesor de limbele romanice la Universitatea din Frankfurt. Domnul Friedwagner a făgăduit că va deschide la această Universitate un curs de limba şi literatura romînească, precum şi un lectorat romînesc.

Din camera spaniolă

Madrid. — D. Sazaberg, urmăreşte în mijlocul deselor întreruperi, atacurile ce se aduc regelui Italiei, care a aşezat lojile masonice la uşile Sf. Petru.

D. Canalejas răspunde că numirea lui Victor Emanuel ca colonel onorar este tributul unei amiciţii şi curteniri respectoase de admiraţie. Majoritatea aplaudă.

ŞTIRI POLITICE

Din pricină că în secţii nu s'au ţinut în seamă contestaţiile făcute, mai mulţi deputaţi şi senatori vor adresa guvernului interpelări în acest senz.

*

In cercurile parlamentare se comentează foarte mult faptul că în comisia budgetară sunt 17 junimişti şi 10 conservatori. Deci încă odată se observă triumful oamenilor d-lui Marghiloman, în locul şi spre dezastrul vechilor conservatori.

*

In cercurile politice se spune că d. Take Ionescu ar avea intenţiunea să demisioneze din cameră şi să candideze la cel dintăi loc vacant pentru Senat, unde lupta parlamentară este mai interesantă şi prezintă mai mult cîmp de activitate. Ştirea aceasta nu ştim dacă este adevărată; însă ştim că pentru a fi ales în Senat d. Take Ionescu n'are nevoe să demisioneze din Cameră; ci, după alegere, poate opta pentru Senat, rămînînd vacant scaunul din Cameră.

SENATUL

Sedinţa se deschide la orele 2 jum. sub preşedenţia d-lui Th. Rosetti. Pe banca ministerială stau d nii Marghiloman, Delavrancea, Maioreseu şi Mişu Cantacuzino.

D. Rosetti anunţă constituirea biroului Senatului. Se validează apoi senatorii împotriva cărora se făcuseră contestaţii.

D. Vasiliu-Cristescu, raportor, în chestia protestului d-lui Xenopol, spune că alegerea de la Universitatea din Iaşi s'a făcut în cea mai bună regulă, şi pentru acest lucru chiar secţia II a validat această alegere. Roeagă Senatul să valideze alegerea alesului Universităţii din Iaşi.

D. Badareu, cere cuvîntul în chestie de regulament, şi spune că raportul d-lui Vasiliu-Cristescu este un abuz, de oarece d-sa a făcut de fapt o pledoarie, şi nu un raport.

D. Disescu iea cuvîntul şi spune că contestaţia aceasta a d-lui Xenopol este excepţională. Aici este în joc onoarea acestei adunări, de oare-ce aici nu putem face ceia ce voim, ci ceia ce este imperios să facem. Eu recunosc că pe banca ministerială toţi oamenii sunt cinstiţi; dar aici nu este vorba de condiţia personală ci de condiţia politică.

Apoi d. Disescu, cu două buletine de vot la Universitatea din Iaşi în mînă, întreabă pe d. Missir care a votat la Iaşi, dacă *da* sau *nu* este adevărat că buletinele au fost ştampilate pe dreapta şi pe stînga,—pe dreapta ale unui candidat şi pe stînga ale celuilalt.

Apoi d. Disescu spune că s'au călcat cu acest prilej art. 17, 30, 38, 49 şi 59 din legea procedurei electorale. Nu ne interesează personalitatea d-lui Bogdan, ci frauda care s'a făcut.

A răspuns un senator din majoritate, d. Emil Lăzărescu, care a spus că... majoritatea este suficientă ca să respingă spusele d-lui Dissescu. Toată opoziţia, în semn de ironie, a aplaudat frenetic pe d. Lăzărescu.

Discursul d-lui Disescu a lăsat o impresie profundă. Discuţia continuă.

CASA DE ECONOMIE A FUNCŢIONARILOR

STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două şi trei semnături etc.

Preparator Special de franceză, germană, latină, matematică, curs primar şi Secundar.

V. Emil Str. Sf. Teodor 36 în (curte).

D-tor G. SAVA GOIU

Medicul şef al Spit. de ochi „Frumoasa"

Consultaţiuni pentru boale de ochi de la 2—4 p. m.

IAŞI STR. LĂPUŞNEANU No. 6

Se caută de cumpărat O VIE cu viţă americană.

A se adresa la ziar sub iniţialele C. D. C.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magăzinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" inchiere asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **un conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

1880 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi şi 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANĂ
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa
sau pus în vînzare.

Tragerea la
15 Martie 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de **7.322.000 lei**

Preţurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

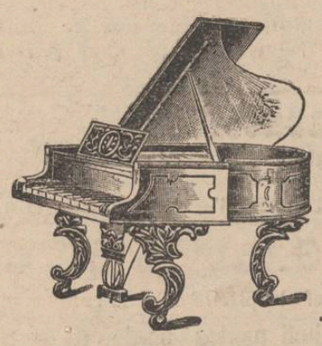

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2es, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS
en FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 80c.
Raymond GARIEL
2es, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1252—Vineri 11 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

VISURI EGOISTE

Un guvernamental de seamă,—ne spunea ieri:

— „Aveți dreptate. Cabinetul de azi nu va dura 4 ani — dar nici o simplă sesiune parlamentară, cum a afirmat „Opinia". D. Carp se va retrage, dar peste un an și jumătate și 'după ce'și va îndeplini toate punctele din program, pe care le-a enunțat și mesajul Regal. Dar atunci se va săvîrși un act politic însemnat, pentru partidul conservator. Bătrînul șef se va retrage din guvern, dar fără a tîri și guvernul după dînsul. Se va demite, ca și Sturdza din șefia partidului, lăsînd iar la putere partidul și cu majoritățile actuale parlamentare să și aleagă șeful și de guvern și de partid, așa cum l'au ales liberalii pe Brătianu,... și care șef va fi... Marghiloman".

. . . . . .

Am stat și am gîndit mult asupra acestor cuvinte. In politică, e drept, socotelele nu prea es ca în aritmetică. Insă, socotelele fruntașului junimist, cari bănuim că sunt și ale altor amici d'ai săi, păcătuesc din următorul punct de vedere: Ele iau ca termen de plecare o dată prea îndepărtată: *un an și jumătate*... destul de lung pentru ca atîtea intemperii politice să se producă și să răstoarne toate combinațiile fericite ale celor ce gîndesc la fel ca guvernamentalul ne care ne ocupăm.

Totuși, nu e mai puțin adevărat, că ele trădează o stare de spirite, care pune pe tapet tot diferendul luptei ce s'a dus împotriva elementelor democratice din partidul conservator, diferend nesfîrșit încă, și pe care domnii junimiști, cred că nu'l pot termina acum definitiv, de cît cu sacrificarea din viața politică a d-lui Carp.

Bietul d. Carp—pînă mai ieri nerăbdătorii săi amici îi numărau anii — acum au devenit prea grăbiți și îi numără zilele.

Ei își ziceau: procesul dintre noi și takiști nu se poate sfîrși de cît prin moartea șefului nostru. Carp e om bătrîn, trecut de 70 de ani; să tot trăiască 5—6 ani încă, dar Marghiloman este încă tînăr, ca să poată ajunge șef în plină vigoare, ca astfel conducătorul democraților să vadă, că nu mai are nimic de sperat și cu aceasta să sfîrșim pentru totdeauna răsboiul de șefie dintre noi și ei.

Ce stupidă și sălbatică judecată ca să ajungi a desbrăca de ori ce idei și de ori ce avînt nobil și înălțător o luptă atît de serioasă, pe care noi o ducem de atîta timp cu oligarhia conservatoare, grupată în jurul d-lui Carp și să reduci toată această curată și desinteresată acțiune, la o meschină vrajbă de supremație între doi oameni.

Dl. Carp, a făcut o întreagă viață experiența constituirei unui partid de guvern în țara aceasta și a mărturisit'o adeseori că prin Rege, poți veni la putere și chiar guverna cît-va timp — dar atîta tot; cînd pleci de la putere, rămîi tot așa cum ai venit, fără partid politic care să însemneze ceva în țară și care să sprijine sau să determine curente de idei în lupta vecinică pentru progresul neamului.

Ajutat de Rege, d. Carp și-a putut constitui în cîte-va zile de la formarea cabinetului, un partid guvernamental—dar nu politic și care va trăi atîta timp, cît d-sa va deține guvernul, și care se va evapora a doua zi, cînd va părăsi puterea.

Cu un asemenea partid nu se poate nici guverna multă vreme—cu atît mai mult închega o organizație politică către cari să'și îndrepte aspirațiile ei toate clasele noastre sociale.

Și apoi sunt experiențe, care se pot face o dată, de două ori cel mult, dar cari nu pot merge la infinit. Avem credința că foarte greu și cu mari riscuri Corona s'ar mai putea hazarda să improvizeze țărei guverne de felul acestuia de azi.

Sunt jigniri cari ating în mod dureros și periculos țara și pe cari un șef de Stat cumpătat are datoria să le evite, necum să le provoace.

Ușurința politică cu care s'a chemat și încredințat d-lui Carp guvernul, a sdruncinat adînc simțimîntul public, în spiritul de dreptate și înțălepciune, obișnuit a-l vedea și dator de alt-fel de a-l cere Regelui Nostru—iar nedreptatea și jignirea cu cît vin mai de Sus, cu atît sunt mai puternice și revoltătoare, și pot avea urmări incalculabile de rele și pentru țară și pentru tron.

De aceea, socotim că toate visurile ce junimiștii își fac în privința viitorului, vor rămîne simple visuri; că nu chestia retragerii din viața politică a d-lui Carp și asigurarea șefiei d-lui Marghiloman, cu un moment mai înainte, este problema care rezolvă situația critică a conservatorilor, rămași azi într'o imensă majoritate în afară de guvern.

Este ceva mai mare, mai adînc, care preocupă viața organizațiilor conservatoare din întreaga țară, pe care oligarghia neputincioasă din jurul domnului Carp, nu o poate pricepe, nu o poate înțelege; este nevoia primenirei, redeșteptărei și lărgirei vieței noastre publice prin o cît mai mare și numeroasă participare la această viață a tot ce este suflet romînesc în această țară.

Cu o asemenea concepție politică d. Carp, nu s'a împăcat toată viața sa și nu se va putea împăca nici succesorul său improvizat.

Cum d. Carp, a putut fi șef de partid, dar fără partid și partizani în țara aceasta timp de 50 de ani—și d. Marghiloman poate deveni.

Dar d. Carp, a putut fi și șef de guvern, fără partid de guvernămînt, odată și pentru ultima dată, pe cînd d. Marghiloman, nu va putea deveni nici odată!

Satisfacerea dorinților bătrînești, ale d-lui Carp—dintr'un sentiment de înnaltă milă regală—și care a rînit atît de adînc țara, nu se va mai putea repeta și cu alții, căci țara nu le va mai îngădui.

Vespasian I. Pella.

Vasiliu-Cristescu

Senatul a făcut ceea ce era natural să facă: a validat alegerea senatorului Universității din Iași. Era natural s'o facă—luînd în considerație, că guvernul dispune de majoritate în maturul corp.

Altmintreli ar fi fost chestie de demnitate, ar fi fost chestie de onoarea foarului de lumină, ca alegerea, așa cum a fost operată, să fi fost invalidată.

Din două-zeci și șapte voturi, obținute de candidatul guvernului, trei-spre-zece au fost cumpărate. Trei-spre-zece profesori universitari s'au vîndut exact după sistemul nobililor, cari așteaptă o alegere ca să iasă franci.

N'a fost de ajuns atîta. Fiind-că nobilul poate să tragă clapa și să se înțeleagă și cu cealaltă parte, s'au luat măsuri de precauțiune. Candidatul oficial, fiind-că este Rector, a fost tolerat să prezideze biroul și lui i se dădeau buletinele, cari aveau semn ale cărui candidat sunt.

Un profesor, care se vinduse pentru o secție medicală, a fost lasat să voteze sub basma, ca să nu se vadă semnul buletinului.

Că toate astea s'au petrecut în Universitate, făptuite de profesori, tolerate — de sigur faptul este foarte desonorant. Nu fiind-că s'au petrecut în anul jubiliar al Universității. Ci, fiind-că s'au petrecut, indiferent cînd, dar diferent unde, cum, cu ajutorul cui.

Chestia, cu toată escorta ei de surubării și cu batista lui Bacaloglu, a fost adusă în discuția Senatului. In Senat i trebuia un naș, adică un raportor.

Și și-a găsit chestia nașul. Nu doar un om potrivit pentru delicata situație, dar un om foarte potrivit pentru afaceri veroase, urîte, desonorante.

Un avocățel de provincie, renumit antreprenor de procese îndoelnice, d. Vasiliu-Cristescu de la Bîrlad, a fost ales raportor ca să apere prestigiul Universității din Iași.

In secții, unde publicul nu este admis, apărător al afacerii a fost d. Petru Missir, supranumit profesor la facultatea noastră de drept. In public, în loc să fi vorbit tot un profesor universitar, d. Matei Cantacuzino, în special, s'a angajat pe avocatul de la Bîrlad, care să vie să spună că „alegerea de la Universitatea din Iași s'a efectuat în perfectă regulă".

In rușinea petrecută la Universitate, avocatul bîrlădean a apărut ultimul pe scena ticăloșii'or înscenate de d. Bogdan.

Ultimul și cel de pe urmă, ca focul bengal în pantomime, a cărui pară vestește sfîrșitul spectacolului.

In compania de cinici, și de corupție; cari au efectuat spectacolul rușinos de la Universitate, Vasiliu-Cristescu poate să-și dispute întinderea, de și a venit cel de pe urmă.

Căci el a fost să fie salvatorul onoarei Universității Iașului, în anul ei jubiliar...

Resemnarea d-lui Filipescu

Aproape nici nu mai cunoaștem pe d. Filipescu. D-sa, temperament impulsiv mergînd cu ura pînă la vărsarea de sînge, d-sa, încăpățînatul, micul asasin, purtătorul de patimi și de cuvinte triviale, d. Filipescu acela floros, cum îl știam, a devenit blînd, și a mulat inima, și a îngustat aspirațiile, și merge cu „delicatețea" pînă dincolo de resemnare. Domnul Filipescu a intrat în umbră. Nimic nu se mai discută asupra personalității sale. Ași putea zice chiar c'a dispărut, sau mai bine zis s'a evaporat din politică.

In schimb, d. Filipescu a apărut aurea, ce e drept, nu într'o poziție așa de demnă, dar orișicum tipică pentru intențiile și aspirațiile sale, pentru ambiția nejustificată de care a dat dovezi mai mult de cît suficiente.

Astăzi d. Filipescu trage carul de triumf al'd-lui Marghiloman, ex-banditul de la justiție, cum îi spunea „Epoca" pe vremuri.

Resemnat, am putea spune cu capul în jos, d. Filipescu trage cu cea mai distinsă demnitate carul, care duce pe omul alegerilor din 1911, pe organizatorul bandelor cari au operat la aceste în veci nenitate alegeri, pe mînuitorul fondurilor secrete.

In majoritatea ei, camera este marghilomanistă. Senatul, de asemeni. Oamenii d-lui Filipescu sunt rari în parlament. Numărul lor este așa de mic, încît aproape nici nu se mai poate vorbi despre dînșii.

Domnul Marghiloman e mîndru, e puternic, parlamentul îi are la scară fruntea lui e înconjurată de nimbul victoriei.

In schimb, d. Filipescu a rămas cu totul în umbră. Credem însă că gloria ministrului de interne nu e de lungă durată. Nu se poate ca „micul asasin" să nu premediteze în umbră o nouă crimă. Nu se poate ca acest temperament corsican să nu aibă dorul de răzbunare. Nu se poate ca d. Filipescu să admită a fi călărit de d. Marghiloman. Vremea ne va dovedi acest lucru.

Il cunoaștem foarte bine pe Filipescu, și știm ce puțină răbdare are.

„Marchizul de Loman" ar face bine să vegheze. In umbra în care șade acum, d. Filipescu și ai lui așează ghilotina și premeditează o decapitare.

Validarea lui Gh. Bogdan

Ședința de eri a Senatului a fost ocupată de contestația pe care a făcut-o d. A. D. Xenopol împotriva alegerii ca senator al universității din Iași a d-lui Gheorghe Bogdan. Au luat cuvîntul în această discuție d-nii Al. A. Badareu, C. Disescu, Petre Missir, și,—cine-o mai fi și ăsta?—Emil Lăzărescu.

D. Disescu a dovedit cum s'au călcat articolele 17, 30, 38, 49 și 59 din legea și procedura electorală. Vorbește despre frauda săvîrșită cu stampilarea în două moduri osebite a buletinelor candidaților de la universitatea din Iași și cere invalidarea alegerii d-lui Bogdan. Domnului Disescu i-a răspuns d. E. Lăzărescu, care a fost aplaudat, în semn de ironie, de toată opoziția. Apoi a luat cuvîntul d. A. A. Badareu. Fruntașul nostru discutînd modul necinstit cum s'a făcut alegerea, roagă Senatul să ție socoteală de neregularitățile făcute cu acest prilej, și care ca și d. Disescu, invalidarea d-lui Gh. Bogdan. D. Badareu adaugă că, daeă nu se face dreptate, se poate ca serbarea jubilară de la Iași să fie turburată prin abținerea d-lui Xenopol și a amicilor săi din universitatea ieșană.

Orice argumentare a fost de prisos. Călcarea de lege relevată de d. Disescu nici n'a fost ținută în seamă de maturul corp, care „din ordin" a votat validarea d-lui Bogdan.

N'am fi crezut nici-odată că ni se poate da un spectacol atîta de rușinos ca acela care ni s'a dat cu acest prilej.

Persona deliciosului cîntăreț al vinului „Mariani" ne este, ca și importanța sa complect indiferentă; dar călcarea de lege și modul rușinos și nelegal cum s'a făcut alegerea de la universitatea din Iași ne preocupă în mod special, și ne face să ne gîndim la lungul lanț de nemernicii al guvernului, cu care Dumnezeu a nenorocit țara în anul 1911.

Exemplul pe care îl dă rectorul universității din Iași n'ar fi nimic, dacă ar fi numai dureros; dar el are consecinți atît de penibile pentru viața noastră politică și pentru tineretul nostru studios, încît nici nu putem să le fixăm,—atîta sunt de numeroase!

Mamelucii din Senat au făcut eri o operă imorală. Au aprobat o călcare de lege, o fraudă și au ridicat necinstea la rangul de virtute politică. Aproape nici nu știm în ce vremuri ticăloase am ajuns.

Démètre la Roma

Monsieur Démètre Greciano a plecat azi dimineață, după cum afirmă „Evenimentul", la Roma, pentru a felicita pe M. S. Regele Emanoil al Italiei, cu prilejul jubileului de 50 de ani a unității Regatului.

Faptul în sine nu prezintă absolut nici o importanță, de oare-ce, ori s'ar fi dus d. Greceanu, ori s'ar fi dus altcineva, tot trebuia să se ducă unul pentru a felicita,—după cum cere obiceiul curtoaziei între statele prietene,—pe regele țării care își serbează 50 de ani de la unitatea regatului.

Pentru noi însă, onoarea aceasta care se face scumpului nostru Démètre este surprinzătoare, și ași putea să zic aproape prea mare, pentru pretențiunile modeste pe care le-a avut și le are acest distins bărbat și priceput om politic al Iașului.

Norocul lui Démètre, — vorba lui Schröder—este colosal.

In călătoria sa, Démètre va fi însoțit de căpitanul Mihai Negruzi, comandantul de excortă al excadronului de gardă regală din localitate, fratele prefectului de județ,—căpitanul, nu excadronul.

Care va să zică Démetre e în drum spre Roma. Nici nu se putea alfel, căci așa zice și faimoasa vorbă veche: „toate drumurile duc... la Roma."

Aici, în orașul etern, Démètre va sta opt zile, în care timp va mînca macaroane cu parmezan, se va scălda în Tibru, (la Roma acuma vremea e destul de caldă) va sta ca lazaronii cu burta la soare, acompaniat fiind pretutindeni de căpitanul Kilometru.

Dar de unde, mă rog, această însărcinare dată lui Démètre? Lucrurile stau așa. D. Greceanu neflind mulțumit numai cu vice-președinția Camerei s'a plîns d-lui Carp. Acesta, ca să glumească, cum a glumit totdeauna, i-a spus:

— „Fii liniștit, Démètre. Pe tine am să te trimet în misiune specială la Roma."

Démètre a rămas mulțumit. Dl. Carp a continuat gluma înainte, și i-a dat însărcinarea de a prezinta felicitările Regelui Nostru către Suveranul Italiei. Neștiind italienește, Démètre va vorbi în franțuznște. Son discours va eși tipărit de odată în toate limbile europene.

De abea acuma constatăm și noi că bravul nostru Démètre a urcat prima treaptă a scării care duce spre mărire, spre triumf, spre glorie.

Vive Démètre! Trăiască bravul nostru Mitică, de-apururi simpatia noastră cea mai distinsă! Vive la Roumanie! Vive L'Italie!...

Tonul este falș

Este cine-va care combate strașnic în ziarul bravului nostru Démètre.

„Popularitatea serioasă, cinstită și durabilă nu se capătă și nu se menține, — zice „minzul" șerului nostru Démètre, — de cît prin legătura sufletească izvorîtă dintr'o credință, dintr'un ideal dintr'un apostolat sincer și dezinteresat pentru triumful unor idei".

Evident că afirmația aceasta e bună; dar popularitatea bravului nostru Démètre este umoristică, nu serioasă, — este căpătată prin corupție, nu prin cinste; iar cît privește durabilitatea ei, această chestiune să o lăsăm deoparte fiindcă dacă vom discuta-o se va putea vedea foarte ușor că această durabilitate concurează cu rezistența unui clăbuc de săpun.

Și mai departe „combatantul" scrie: „Iașul se poate felicita din punctul acesta de vedere, căci a dat tonul întregii țări". Va să zică Iașul se poate felicita numai pentru atîta lucru. Adevărul este că tocmai Iașul nu se poate felicita, din pricină că e prezentat în parlament de niște oameni cu desăvîrșire necunoscuți, de niște oameni cari au răsărit de-odată ca ciupercile după ploae.

Un general Scheletti, un Nicușor Krupenschi, un Enric Suțu ce-și zicea „candidatul guvernului", un reposat ca G. A. Șnapanul etc, etc. nu puteau să dee tonul țării întregi, și ca atare nu puteau nici să reprezinte această veche capitală a Moldovei.

De multe ori ne lovesc nenorociri ale căror obîrșii nu le cunoaștem, — și o astfel de nenorocire este tocmai aceia care bîntue acuma de-asupra capetelor noastre, de cînd Iașul... „a dat tonul țării întregi". Aceste nenorociri însă sunt de scurtă durată.

Un reviriment trebue să se producă și termenul nu e departe. Atunci numai se va putea vedea dacă Iașul trebue sau nu să se felicite. Deocamdată știu că trebue să-și dea cu tifla, și să zimbească amar, c'a rătăcit odată și și-a pierdut echilibrul. „Tonul" pe care l-a dat Iașul țării întregi este fals, și de aceia chiar mașina guvernamemală a început să scîrție la Senat.

Cîteva cuvinte asupra educației femeei

Femeea a fost considerată în toate timpurile ca cel mai însemnat factor al progresului social. O idee a străbătut totdeauna mai ușor în lume, cînd a fost îmbrățișată și de femee. Femeile sunt cele mai bune propagandiste prin partea de sentiment, mai mare de cît a barbaților, ce știu ele să pue în serviciul omenirei.

Dacă creștinismul a putut străbate în lume, pricina este femeea, pe cari primii întemeetori ai noului Religii au știut s'o intereseze la acțiunea lor. Iar astăzi cînd adevărurile religioase încep a se clătina de desvoltarea din ce în ce mai puternică a științei, tot femeea este solicitată ca să le susție.

Timpurile moderne înțelegînd această importanță a rolului social al femeei, știu a o asocia la progresul omenirei, începînd cu educația ei. Tendința pretutindeni este astăzi de a da aceiași educației femeei ca și barbatului. Filosoful italian dr. *Romeo Manzoni* în cartea sa care a fost tradusă în mai multe limbi, *Le Prêtre dans l'histoire de l'Umanité* se exprimă astfel despre această egalitate ce trebue făcută femeei în educație:

Egalitatea, dreptatea transportate pe cîmpul educației și pretutindene, iată ce poate reînoi sigur bazele, economia vieței de familie... De acum înainte dreptatea cere ca femeea să fie educată printr'un învățămînt din care să lipsească orice contraziceri, să fie educată prin adevărul gol și curat ca Minerva lui Phidias, prin știință și prin filosofia positivă, cari singure sunt în stare de a obicinui spiritul, sau pentru a zice mai bine, a-l readuce la sentimentul realității și de a-l întări în contra exaltărilor imaginației. Cu ajutorul acestui învățămînt femeea se va emancipa, nu numai de ignoranță, dar mai cu seamă de falșa știință, mai cu seamă de sofismele amăgitoare, sgomotoase, cari o fac să trăiască într'o lume de visuri, o distrag de la ocupațiile serioase ale existenței reale, care răpindu-i inima pentru un necunoscut, face din ea o statue de carne, nepăsătoare la bucuriile cele mai scumpe ca și la durerile cele mai adînci care o înconjoară".

„Nu vreau, urmează el, să răpesc femeea de la cămin, din contra vreau să i-o dau întreagă, pentru că femeea nu poate respira un aer mai bun de cît cel al familiei. Vreau femeea emancipată de greșeli, singurul isvor al slăbiciunei sale, vreau femeea redată ei înșăși, rațiunei sale, bunului său simț, devenită sora barbatului după ce i-a fost sclavă.

...Vreau femeea într'adevăr modernă și în acelaș timp și veche clasică; nu o agitată, o extatică, o frenetică, ci un spirit cultivat și plăcut, o voință hotărîtă și curată, capabilă de a înțelege înaltele destine ale umanității și de a lucra la îndeplinirea lor. Vreau femeea după cum o zugrăvesc Virgil și Mazzini — o *sanctissima conjux* — stăpînă și preoteasă binefăcătoare în amîndouă templele cari se vor uni odată și vor fi nestrămutate și venerate pe ruinile tuturor celorlalte: Școala și Familia, templul Științei și templul Amorului.

Și fiincă a venit vorba despre educație, credem nimerit a spicui cîteva din interesantele păreri ale acestui scriitor viguros asupra educației în general.

„Cînd zic educație, scrie el în menționata carte, înțeleg și cultura teoretică și cea practică a spiritului. Sau, poate m'ați întreba care ar trebui să fie după părerea mea, direcția instrucției moderne?... Deocamdată mi-i deajuns

a arata cele două mari cusururi ale pedagogiei actuale: că n'a înţeles încă toată importanţa care trebue s'o dăm, în sfera teoretică, culturei speciale a raţiunei, în sfera practică, desvoltărei particulare a voinţei".

„Adevărata şi solida instrucţie, aşa cum o înţeleg eu, trebue să tindă cu deosebire a educa în om sentimentul realităţii; ea trebue să aibă cu deosebire ca scop a obicinui spiritul acestuia cu conceptul legei nestrămutate şi numai cu acest caracter într'adevăr ştiinţific şi positiv numai într'acest chip să educă, să formează şi se întăreşte raţiunea în contra curselor şi aberaţiilor imaginaţiei.

Nu vreau să zic prin aceasta că trebue restrîns domeniul sfînt al poeziei; dar este necesar a nu obicinui spiritul de a trece într'un sbor pindaric, din cîmpul realităţii într'acel al ficţiunei, fără a şti că ele sunt despărţite prin tr'un mare abis".

După ce arată rolul nefast ce-l au istorisirile biblice întru a falşifica spiritele, precum şi piedecele şi contrazicerile de care se loveşte cineva în toată viaţa, filosoful italian găseşte două remedii actualei educaţii:

„a întări raţiunea punînd pe om în mijlocul naturei după cum zicea vanerabilul Pestalozzi (precursorul marei şcoli psihologice engleze a asociaţiunei), punîndu-l în prezenţă cu fenomenele sale şi ordonîndu-i din vreme ideile conform cu criteriile, cu legile cu raporturile, într'un cuvînt, cu ordinea însăşi a naturei;

A întări cît mai mult, sentimentul personalităţii, care este, aşa zicînd, voinţa însă-şi în forma ei sintetică cea mai perfectă, lăsînd copiilor şi tinerilor o mare şi raţională răspundere a ideilor şi a faptelor lor, exercitîndu-i a rupe cu toate obicinuirile bolnave moştenite ale spiritului şi prin aceasta a-şi exprima faţiş, oricare ar fi ele, părerile, fără să aibă nevoe de sprijinul vre unei autorităţi.

In fine, remediul suprem, cel care rezumă pe celelalte două şi pe care îl putem considera ca mijlocul cel mai eficace pentru a apara raţiunea şi a fortifica voinţa contra tuturor ideilor false este *îndoiala*, şi nu îndoiala absolută şi morbidă a lui Pascal, ci îndoiala sănătoasă, înţeleaptă şi metodică, îndoiala ştiinţifică a lui Descartes, a lui Bruno, a lui Vico... Iată marele emancipator al inteligenţilor, iată revendicatorul conştiinţei naturale, iată ceia ce pedagogia viitoare va proclama ca principiu şi scop al întregei educaţii sănătoase: *îndoiala*".

Autorul rîndurilor citate, crede că o educaţie raţională, care să aducă foloase omenirei nu se poate începe mai înainte de a pregăti un teren sănătos, indivizi sănătoşi la trup, plini de viaţă.

El susţine că condiţiunile gîndirei atîrnă de condiţiunile de nutrire, de condiţiunile organismului fizic. Omul gîndeşte cum mănîncă, zice el. Pentru a dovedi aceasta aduce exemplu pe popoarele din Nord, cari au avut puterea să proclame Reforma, fiindcă clima puţin mai aspră de cît în Sud, li-a permis să mănînce mai multă carne, ceea ce poporul de aici n'a putut face.

C. V. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

SACRIFICII

Sub cîte forme, din cîte părţi ne pîndeşte moartea la tot pasul! Ea poate veni sub cele mai diverse chipuri şi vine de multe ori aureolată de imaginea atrăgătoare a binelui ce avem de făcut, a datoriei umane ce avem de îndeplinit.

Am citat acum de curînd cazul doctorului francez Mesany, mort în cîmpul ciumaţilor de lîngă Charbin, în Asia extremă.

Un medic din Iaşi a primit eri o scrisoare de la un bun cunoscut din Africa. Îi povestea despre un prieten comun al lor, — medic de asemenea — pe care în una din zilele aceste l'au mîncat canibalii, la o departare de trei sute de mile engleze!...

Dar — pentru atari întîmplări — nu are cineva nevoe să se exileze în exotice regiuni. Pretutindeni sfîrşitul trist poate pîndi şi înghiţi pe cîte cineva cu aceiaşi cruzime. Nu în sălbătăcia şi ignoranţa continentelor înapoiate, dar preste tot unde progresul prinde să pătrundă sub forma unor începuturi industriale, — Molochul peirii arată aceiaşi lăcomie rafinată.

E nespus de emoţionantă întîmplarea care a preocupat eri oraşul nostru, — întîmplarea groaznică a cării victimă a căzut sărmanul doctor Al. Rudescu, pe altarul datoriei profesionale.

...iată rezervoriul, adînc, întunecos — în care se zbat şi gem doi nenorociţi, fără scăpare. Tovarăşii lor de muncă şi de traiu privesc, strînşi în jurul grotei ucigătoare, — suferind fără îndoială, compătimind cu sinceritate, — dar ne încumetîndu-se a da un ajutor.

Şi iată medicul chemat în grabă ajuns într'o clipă la locul sinistrului, medicul care uzează de întreg temperamentul său şi prea puţin de sînge rece; exaltat de propria sa mulţumire sufletească, — acea de a săvîrşi un act de curagiu şi de altruism — se va scoborî în acel rezervoriu, cu hotărîre, cu eroizm. Cei doi nenorociţi pot binecuvînta clipa. Unul e ridicat, e legat, e ridicat în sus, — trimis la aer curat, redat vieţei, redat alor lui; puţin încă — şi al doilea va urma şi dînsul.

Dar medicul, tînăr încă, a comptat fără acea anemiare profesională care i-a pregătit terenul şubred, i-a pregătit o inimă mai slabă, o rezistenţă mai mică la sforţări fizice. Amîndoi lucrătorii vor fi reduşi în viaţă; numai el va muri — şi de ce moarte grozavă! In convulsiuni şi în dureri, — pe jumatate asfixiat, pe jumătate ars de vaporii benzinei, — va cădea, torturat şi extenuat în mînile colegilor săi înspăimîntaţi de un asemenea act şi de un asemenea sfîrşit!

Ceilalţi — scăpaţi prin mîna lui, prin zelul lui, printr'un gest care—măcar—nu intra în datoria şi chemarea lui profesională, iar dînsul răpus, prin una din acele teribile ironii ale soartei profund nedrepte, — smuls alor săi, răpit subit, în mijlocul anilor celor mai buni, în mijlocul unui moment de sublime iluziuni — numai pentru că a încercat — şi a izbutit — să facă bine, să dea un exemplu de virtute profesională, mai presus de puterile sale; numai pentru că a sfruntat, cu o rară temeritate, o primejdie care nu era ori nu părea din cale afară mare — de oarece victimele — lucrătorii — au putut scăpa...

...Trebuie oare să fim egoişti ca Natura, ca Moartea? Unde începe excesul şi unde stîrşeşte „datoria" — din moment ce viaţa şi firea nu iubesc şi nu răsplătesc sacrificiile?

Rodion

Adevărul asupra celor petrecute la Suceava

cu ocazia alegerei de la colegiul III

Primim de la nişte prieteni ai noştri, care au fost martori oculari, rîndurile de mai jos.

„Zi-i mamă guşată
să n'apuce a-mi zice"!

Văzînd în *Opinia* de la 2 Martie a. c. pagina 2-a coloana 3 a *„O declaraţie"* semnată de mai mulţi locuitori din judeţul Suceava, asupra scandalului petrecut cu ocazia alegerei de la colegiul 3 a, şi fiind-că autorii acestor rînduri au fost martori oculari în seara ds 19 Februarie, cînd s'a petrecut regretabilul act de vandalism, care a împins moravurile noastre electorale cu 50 ani înapoi, ne simţim datori—pentru restabilirea adevărului şi pentru prestigiul ziarului pe care-l eitim cu plăcere—a scrie cele ce urmează. Toate acestea sunt un rezumat al unei jalbe înaintată M. S. Regelui, d-lui preşedinte al Camerei şi d-lor miniştri preşedinte şi de Interne, *de către un mare număr de locuitori* din judeţul Suceava, care cer anularea alegerei d-lui C. Popovici zis Răcăciune de la colegiul 3-a. Acea jalbă cuprinde 14 puncte în care se arată: în 1) cum d. C. Popovici Răcăciune a căutat să zădărnicească punerea candidaturei d-lui I. Zelea Codreanu sustrăgînd, ameninţînd, îmbiind cu bani etc. pe alegătorii care venise să-i pue candidatura la tribunal.

1) A angajat pe un criminal, Gh. Roşu din Dorna, să bată pe d. Codreanu, făgăduind pentru această că *va obţinea amnistia Regală* pentru 2 ocnaşi fraţi ai lui Roşu.

2) A ponegrit pe preoţi şi pe învăţători în faţa sătenilor, ba chiar a dat poruncă geandarmilor de au arestat pe preoţii *P. Bălănescu* şi *I. Petrescu* în drumul lor spre Mitropolie, unde erau tărîţi în urma uneltirilor acestui domn Popovici.

Ba, ca să şi poată răzbuna mai bine pe preoţii şi învăţătorii presupuşi adversari, precum şi pe unii săteni mai colţoşi, i a dat la siguranţa generală ca anarhişti.

3) La alegerea de delegaţi în ziua de 6 Februarie a dat poruncă geandarmilor să aresteze pe toţi adversarii între care şi pe preoţi şi învăţători.

Pe cei mai bănuiţi îi chemase pe la autorităţile respective ca să nu fie faţă la alegerile de prin comuni.

4) In comunele *Stolnicenii-Ghiţescu*, *Drăguşeni*, *Boroaia*, *Bodgăneşti* şi alte vre-o 7—8 comune opoziţioniste, s'a făcut cunoscut delegaţilor că s'a casat alegerea—dovadă adresa No. 300 a Primăriei din Boroaia.—In acest chip rău cei 3—400 alegători n'au luat parte la vot.

5) A organizat bande de bătăuşi cari au fugărit cu pietre şi cu ciomegele pe adversari de la vamă şi gara Vatra Dornei, facîndu-ne ţara de rîs în străinătate (alegătorii din Dorna au fost aduşi cu trenul prin Bucovina) căci am auzit străini răzînd şi zicînd: *„să mai poftească Romînii din Ungaria să zică că „la ei nu-s alegeri libere, că-i vom trimete „în România liberă să ia pildă"*.

6) Primarii şi notarii n'au eliberat certificate şi bilete de indentitate delegaţilor, ci le-au dus ei singuri de le au predat în mîna d-lui Răcăciune, care a lăsat să voteze pe cine a avut încredere, iar cu restul de certificate au votat bătăuşii şi alte lichele precum: Simion Cojocaru din Broşteni, Const. D. Chirileanu din Cojoci şi mulţime de bătăuşi între 16—18 ani îmbrăcaţi anume ţărăneşte.

7). A speriat pe ţărani că votul nu-i secret împrovizînd convorbiri telefonice cu preşedinţii secţiilor de votare—„Cu cine a votat cutare?" Agentul secret răspundea: — „Cu opoziţia, ori cu guvernul".

8). Acest d. Popovici în fruntea bătăuşilor Gh. Roşu, D. Marcoci, (candidatul ales, care a sărutat pe Codreanu, întocmai ca Iuda pe Hristos), Miron Pintilie, Ioan Paţa, Petrea Ţarcă, Carbici, Ion Cojoc-Bulgaru, Pavel Moraru, Cost. D. Chirileanu, Ion Gr. Condur şi aproape toţi cei iscăliţi în „Intîmpinarea" publicată în „Universul" No. 61 de la 4 Martie a. c. pag. III a, a pătruns în camera d-lui Zelea Codreanu spărgînd uşile, şi fiindcă ţăranii nu îndrăzneau, *însuşi d. Răcăciune i-a pus mîna în piept d lui Codreanu, i-a tras palme* (după ce l sărutase Marcoci) strigînd: *„Ce staţi, puneţi mîna pe hoţul, pe pungaşul, pe veneticul acesta"*. Sunt martori cari au putea jura în 100 de biserici, că au văzut toate acestea; şi d. Popovici o ia din bună vreme şi se sileşte să inducă în eroare opinia publică, drept vorba ceia:

„Zi-i mamă Guşată,
Să n'apuce a mi zice!"

Bătîndu-l pe d. Codreanu au spart uşile scoţîndu-l în stradă prin magazinul cooperativei „Somuzul" din Fălticeni, dînd vînt ţăranilor îmhătaţi să devasteze magazinul ca să-şi răzbune pe Cooperativă că a închiriat cameră d-lui Codreanu. A făcut de rîs cu acest prilej pe ţăranii fruntaşi ai celor mai mîndre comuni din ţară, ai *Dornelor*, căci fiind beţi şi neştiind ce fac aruncau unii în alţii cu sticle de şampnnie şi de vin Gold Şery. Dovadă despre aceasta este că d. Preşedinte al Cooperativei a dat în judecată pe d. Răcăciune constituindu-se parte civilă pentru suma de 10000 de lei.

Ajunşi în stradă d. Popovici strigă: *„Să nu se amestece poliţia şi armata, că eu răspund"*.

Cînd un biet moşneag din Boroaia punea cojocul peste Codreanu ca să-l apere, şi se ruga să i-l dăruiască lui, că-i creştin, să nu-l ucidă, că are 6 copii, Răcăciune răcnea: *„Daţi fără milă, să se sature de deputăţie"* şi el însuşi îl lovea cu bastonul în cap şi cu picioarele în coaste.

Cînd d. Florescu, directorul Cooperativei zmulgînd baioneta de la un soldat a lovit peste mînă tăind pe bătăuşul, care întindea pe bietul Codreanu de mustăţi şi de gură, *vrînd să i-o despice spre a nu putea vorbi mulţimei*, ştiut fiind că Codreanu, este un f. bun vorbitor popular, în acel timp d. Popovici a lovit pe d. Florescu cu bastonul în cap. A doua zi i-a trimes lui Florescu 500 lei ca să-l conrupă, iar cooperativei i-a propus 1000 lei, ca să nu-l acţioneze în judecată.

Odată cu bataia lui Codreanu a pus de au bătut şi pe prietenii lui: *Andreescu*, *Călugărescu*, *Ansiţescu*. Giosanu pe care abia i-a scos poliţia din ghearele mulţimei aţîţate.

A trimes apoi agenţi pe la bariere să spună ţăranilor ce veneau: *„Inapoi că „nu mai aveţi pe cine vota, Moruzi s'a „retras, iar Codreanu ie mort şi întins „la spital pe masa de autopsie"*.

Ţăranii plecau înapoi oftînd şi zicînd: **„Nu i dreptate pentru noi în ţara asta!"**

Şi apoi acest Domn avea obraz să zică că preoţii şi învăţătorii întartă şi aţîţă pe ţărani!?

9). Tuturor alegătorilor mai greu de convins le spunea: **„Avem telegramă „de la Palat prin care ni se spune că „dorinţa M. S. Regelui este să nu se** *„aleagă sub nici un cuvînt Zelea Codrea„nu, că i antidinastic!?"*

10). Atît de mult a indignat lumea acest d-n Popovicî, că i s'au anulat mulţime de buletine de vot, pe care era scris: *„bătăuş, hoţ, pungaş, bandit, jos banditul, jos tîlharul, mişel, nu meriţi"* şi cîte alte epitete, care de care mai meritate.

11). Acest Răcăciune este bătăuş şi scandalagiu de meserie; aşa: a bătut în plină cameră pe *neuitatul Dobreseu Argeş*; a pălmuit tot în Cameră pe alt deputat la o alegere trecută în Fălticeni a pus bătăuşi în frunte cu T. Burlancea din Mîdei să fluere şi să bată pe stimatul d-n Gh. Ghiţescu, care abea a scăpat într'o casă de furia bestiei aţîţate; tot aşa a maltratat pe un candidat Codrescu şi pe agentul său Stupcanu; apoi a ofensat pe d. profesor Gh. Ghibănescu cu prilejul alegerei reposatului colonel Giurescu; şi cu toate acestea a rămas tot nepedepsit.

12). Acum a făcut această mişelie, ca să-şi asigure reuşita sa contra lui Codreanu idolul ţăranilor; apoi ca să asigure reuşita ţăranului de carnaval D. Marcoci pe care l'a zmult de 5—7 mii de lei ruinîndu-l.

Acest ţăran D. Marcoci, fost condamnat pentru contrabandă, beţiv şi cartofor de meserie, a dat lui Răcăciune demisia sa din deputaţie şi jurămînt să nu deschidă glas în sfatul ţării fără ştirea şi autorizaţia lui Răcăciune. Insuşi ţăranii Dorneni ştiu aceasta şi-i zic în rîs lui Marcoci, că nu este ales de cît ca să ţină batonul, pardesiuliş galoşii lui Răcăciune. Dar l'au ales Dornenii alături cu Răcăciune, ca să lupte spre a nu fi puşi sub regimul legii silvice, ca să le scape pe ocnaşi, ca să-i scutească de amenzi şi impuneri juste, ca să scape pe fratele învăţătorului Ţifescu de o amendă pentru delict silvic mai bine de 30000 lei, în fine ca să muşamalizeze toate hoţiile.

13). In punctul 14 către M. S. Regele semnatarii se plîng că degeaba constituţia le dă drept ţăranilor la 38 scaune în sfatul ţărei (din care 2 pentru Suceava), dacă legea se calcă mereu şi după 1907, cu toată făgăduiala dată prin celebrul manifest din acel an.

Se cere *dreptate şi pentru ţărănime* şi se cere anularea alegerei lui C. Popovici Răcăciune.

Semnează preoţi, învăţători şi mulţime de ţărani).

Guvernul *a pierdut toate locurile la Suceava*, căci dacă a cîştigat pe cele 2 la col. III, le-a furat îngrozind lumea cu vandalismele arătate mai sus.

Prietoni, martori oculari, care de va fi nevoe vom cere să fim citaţi şi vom jura pentru dreptate şi adevăr.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cînd nu vom avea hîrtie. — Ilustrul inventator american Thomas Edison ne prezice apropiata dispariţie a hîrtiei şi înlocuirea ei prin foi de nichel foarte subţiri: o carte în grosime de 2 c. m. şi jum., va conţine 40.000 feţe şi va costa 6 fr.

Maşini electrice vor ara, vor grapa, vor sămăna: ţăranul viitorului va fi chimist şi botanist; instrumentele sale vor sămăna cu acele ale unui inginer electrician.

O casă se va putea face în 24 de ore cu ajutorul maşinelor.

Alimentaţia chimică, ajunsă a fi economică şi sănătoasă, va lua locul alimentaţiei animalice, scumpă şi primejdioasă.

Suntem în pragul perioadei cînd progresele vor fi de o repeziciune fulgerătoare. Vedeţi aeroplanele.

Cîte-va luni în urmă un aeroplan abia se putea deslipi de pămînt. Mai dăunăzi, un ofiţer sbură în 5 ore de la Paris la Bordeaux; un aviator a primblat prin aer 8 călători. Mîne aeroplanul va deveni tot aşa de obicinuit ca şi automobilul şi va modifica cu totul relaţiile naţionate şi internaţionale.

*

La Paris s'a format un comitet în care au intrat Anatole France, Jean Richepin, Jules Claretie, Mistral şi alţii pentru a se ridica un monument poetului portughez Luis de Camoens autorul eposului naţional „Luziadele". Monumentul creat de un sculptor portughez, urmează a fi dăruit oraşului Paris de cătră un număr de portughezi bogaţi.

*

Conferinţa ce Sebastien Faure trebuia să ţină la Berna a fost oprită de către consiliul federal. La Geneva i s'a permis pentru ultima oră.

Se ştie că Sebastien Faure este liber cugetător şi unul din cei mai admirabili oratori ai Franţei contimporane. El a infiinţat şi conduce aice un institut raţionalist, *„La ruche"* în care întreţine pe propria sa cheltuială 24 de copii. Conferinţele pe care le întreprinsese prin Elveţia care numără peste 40 mii de oameni fără religie, aveau de scop să i mărească veniturile. Dar aceste conferinţe erau contradictorii şi clericalii de astă dată au preferat să le oprească de cît să se vadă bătuţi de către un adversar aşa de temut, după cum li se mai întîmplase.

*

Cu ocazia iubileului italian la Roma are loc numai expoziţia istorică şi etnografică în legătură cu trecutul lumei latine. Dar adevărata expoziţie artistică are loc la Torino. Ambele vor dura pînă la Noembrie.

*

Insfîrşit Bulgarii vor avea şi ei o Academie!

Peste două săptămîni societatea literară bulgară va ţinea o adunare festivă cînd se vor pune bazele Academiei bulgare. In ultima şedinţă a societăţei literare s'au şi primit statutele viitoarei Academii, care nu se va deosebi de celelalte.

Va avea membri ordinari, corespondenţi, activi şi onorifici. Membrii onorifici vor fi 45, iar corespondenţi 60. Membrii corespondenţi vor fi împărţiţi în 3 secţiuni şi auume: istorico-filologi, fizico-matematici şi filosofi-sociologi.

*

STRUNA ZILEI

MÎNCATORIE...

D. N. Iorga cere prin „Neamul" său ca să acopere cetitorii o nouă sumă de 1000 lei ce mai datoreşte încă din vremea alegerilor.

Apostolul îi cam prosteşte
Cerînd mereu şi iar şi încă...
Flămînd, că de-un mandat posteşte
Din fonduri tot mai mult... mînîncă,

INFORMATII

❑ Cumpărări de moşii.

Casa rurală a cumparat de la „Dacia" moşia Radovan pentru suma de 1.619.500 lei; moşia Pungeşti-Vlădeşti, jud. Vaslui, a fost cumpărată de d. Iorgu Radu pentru suma de 1.324.400 de lei.

❑ Intr'un proces d'intre ministerul de finanţe cu un colector de bilete de a loteriei statului, privitor la timbrarea registrelor colectorilor, Curtea de casaţie, s. III a stabilit după diverginţă, următoarea jurisprudenţă:

„Colectorii de bilete de loterie a statului, sunt obligaţi de a timbra registrele lor comerciale, întru cît ei nu sunt scutiţi de aceasta nici de legea loteriei din 1906 şi nici de vre-o altă dispoziţiune expresă.

❑ In procesul devenit celebru pentru contravenire la legea trustului arendăşesc, Curtea de Casaţie s. I a stabilit următoarea jurisprudenţă: „în materie de anulare de contracte, cari contravin la legea trusturilor arendăşeşti, hotărîrile date pe cale civilă nu constituesc lucru judecat înaintea instanţelor civile".

❑ Căpitanul M. Negruţi, comandantul regimentului de excortă din Iaşi a plecat astă-zi dimineaţă la Roma, ataşat fiind pe lîngă Augusta persoană a lui cher Démètre ca să l ducă la Roma.

Cu toate că, potrivit proverbului, toate drumurile duc la Roma, era teamă ca cher Démètre să nu să rătăcească şi d'aia i s'a dat călăuză.

❑ Parchetul tribunalului Bacău a cerut autorităţilor noastre arestarea individului David Marcu zis David Marcovici de 24 ani, inculpat pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

◑ In comuna Gropniţa au ars două şire mari de pae de orz proprietatea d-lui arendaş Mihai Popovici Băsnoşanu. Focul se crede a fi fost pus de rău făcători.

❑ Inspectoratul General al armatei incunoştiinţează autorităţile din Iaşi că în ziua de 14 Martie cu trenul de 8.30 dimineaţa va sosi în localitate Alteţa Sa Regală Principele Ferdinand pentru a inspecta corpurile de garnizoană.

❑ Direcţia generală a penitenciarelor a făcut cunoscut penitenciarului local ca în intervalul de la 4—18 Aprilie să nu mai transfere nici un deţinut de oare ce vagoanele penitenciare nu se vor mai ataşa la trenuri.

Aceasta în vederea sebătorilor paştelui.

❑ *Cidul* emoţionanta tragedie în 5 a lui Corneille tradusă de talentatul nostru poet Iosif, se reprezintă astăseară pe scena Teatrului Naţional de excelentul ansamblu al Companiei Davila.

❑ Ion Plăeşu şi Anică Giocăş condemnaţi de trib. Iaşi, s. II, la cîte patru zile închisoare pentru adulter, au fost graţiaţi.

❑ Domnul Al. Mavrogheni, şef de vamă cl. III, cu serviciul Iaşi, a fost trecut la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Medicul primar al „Maternităţii" din Iaşi exprimă mulţumiri doamnelor Constanţa Gr. Ghica, Hurmuzescu şi Volenti, cari în mai multe rînduri au dat haine pentru a fi îmbrăcate micile orfane.

Numărul copilelor aflate actualminte în institut este de 373.

❑ Astă-seară Joi începe noul program al teatrului cinematografic din sala Sidoli. Compus numai din cele mai recente apariţii cinematografice, noul program de astă-seară Joi (Sala Sidoli) cuprinde între altele: Prapastia fatală, o dramă americană, a cărei acţiune se desfăşoară în apropierea marelui Cataract al Niagarei, — Cum se nasc florile, pagini însufleţite de botanică (studiu ştiinţific foarte interesant), — Un tigru drept moştenire, scene comice, — Pentru ochii frumoşi ai vecinei, scene humoristice, — Fiul pescarului, scene humoristice, — Preparaţia Ehrlich Hatta contra Spirochetei palida, experienţe asupra animalelor, — Hoţul, dramă modernă, — Doi holtei tomnatici, scene comice, etc. precum şi cel mai recent număr din Pathé-Journal, cu ultimele ştiri şi fapte din cursul săptămînei, care cuprinde între altele: Adelaida (Australia,—5000 birjari s'au pus în grevă,—Carnavalul din Cannes (Franţa),—Moda pariziană, coafurile moderne,—Experienţe cu o nouă sanie-automobil,—Paris, sporturi franco-engleze,—Gheţurile în portul Odessei etc. etc. etc.

*

Intre partea a 2-a şi a 3-a, celebrul prestidigitator-humorist Otto Fanta va debuta cu experienţele sale de magie modernă, misterioase manipulări cu bile de biliard, iluzii fenomenale etc. Aceste experienţe nu sunt vederi cinematografice pe pînză, — Otto Fanta apare însăşi în persoană, şi atragem atenţia vizitatorilor asupra experienţelor d-lui Fanta, care au loc asta-seară Joi la teatrul Sidoli. Programul nou cinematografic nu va fi de fel micşorat, şi se va compune tot din patru părţi mari, ca de obicei.

Sporirea salariilor

Pentru a se vedea mai bine dărnicia guvernului conservator față de profesori, dăm mai la vale numărul total al profesorilor secundari de la licee și gimnazii cu salariile ce le primesc în comparație cu proectul ce se anunță. In acest număr nu intră profesorii de religie, muzică, desemn și caligrafie.

In cele 43 gimnazii și licee din toată țara sunt: 455 profesori cari au cîte 12 sau mai puține ore pe săptămînă.

Socotindu-le numai leafa inițială de 360 lei, ei primesc împreună 163,800 lei lunar; 80 de profesori cu 13 ore și 380 lei primesc 30,400 lei; 44 cu 14 ore și 400 lei primesc 17,000; 22 profesori cu cîte 15 ore și 420 lei primesc 9240 lei; 7 profesori cu cîte 16 ore și 440 lei primesc 3080; 12 profesori cu cîte 17 ore și 460 lei primesc 5520 lei și, în fine, 6 profesori cu 18 ore și 480 lei primesc 2880 lei lunar.

In total sunt 626 profesori pentru 7627 ore cari primesc lunar, la un loc, 232 mii 520 lei.

S'au trecut în acest număr și profesorii de licee sau gimnazii, cari au ore spre complectare și la alte școli. De asemenea, s'au trecut și acei din profesorii de religie, care avînd și ore din alte obiecte au un salariu de 360 lei.

Guvernul conservator dînd cîte 15 ore la fiecare profesor și un salariu de 420 lei, micșorează numărul profesorilor de la 626 la 508, iar leafa totală de la 232,520 lei la 213,360 lei, adică cu 19 mii 160 lei mai puțin pe lună sau cu 229,920 lei mai puțin pe an.

Dacă socotim acum că la cei 100 și mai bine de profesori suprimați, statul trebuia să le plătească cu timpul și gradație, că ultima gradație este de 216 lei lunar, se vede că, punînd numai 100 profesori cu cîte 100 lei lunar în plus, statul mai economisește de la aceste gradații suma de 10,000 lei lunar sau 120,000 lei anual.

In total dar numai din salariile profesorilor de licee și gimnazii, statul economisește anual prin „mărirea acestor salarii" rotunda sumă de **350,000** l.

Ce mărinimie!

Ultime INFORMAȚII

❑ **Băile Slănic amenințate să fie închise.**

In vedere că Băile Slănic din Moldova dau regulat deficite de 150,000, chiar de 200,000 lei anual, statul, de o serie de ani, vine în ajutorul epitropiei cu 80,000 lei anul.

Actualul guvern a șters din budgetul viitor această subvenție și a făcut cunoscut faptul epitropiei.

S'a trimis o intimpinare ministrului de interne ca să revie asupra hotărîrei sale, căci fără de subvenție de 80000 lei, băile nu vor putea funcționa la vară.

❑ *Chestia dosarelor de la Eforie.*

In interesantele destăinuiri ce le-a făcut prin Opinia, *fostul procuror G. Skarlet, privitor la dispariția unor dosare din archiva Spiridoniei, a declarat următoarele:*

1) că eforul P. Sion l'a îndemnat să implice pe domnii Badareu și Pennescu; 2) că procurorul general l'a sfătuit la fel; 3) că judecătorul care instrunește afacerea, d. Kessim, găsit «prea moale» de procurorul general, urma să fie înlocuit, pentru isbutirea afacerei speciale, cu judecătorul de ședință Volunschi; 4) că afacerea în sine ie un moft.

Procurorul general, care noaptea pokerește și ziua pocnește la ușile ministerului de justiție, s'a găsit atins de declarațiile d-lui Skarlet și a dat ordin primului procuror, ca să pretindă judecătorului de instrucție să redeschidă ancheta și să citeze la instrucție pe d. A. A. Badareu.

Procurorul general are credința că n'a fost încă destul de lichea și că abia în ziua în care d. Badareu va fi citat la instrucție, într'o chestie de care habar n'are, el procurorul general va fi dus să doarmă ziua și la Casație, precum doarme la parchet, și precum o viață întreagă a făcut, în timpul zilei, pe omul atins de nonă.

❑ *Vechia casă Rosnovanu în consiliul comunal.*

Hazardul, care, de multe ori, este un mare șugubăț, a combinat lucrurile astfel, că în viitorul consiliu comunal al Iașului se vor regăsi trei oameni din vechia casă Rosnovanu: d. Grecianu, fost avocat al casei, va fi primar; domnii Anton Rohr, fost maître d'hôtel și Spiridon Irimescu, fost ajutor de bucatar, vor fi... consilieri.

❑ De și faptele nu prezintă importanță, menținem informația după care salariul registratorului Spiridoniei, va fi redus cu o sută lei și al directorului sporit cu 20 lei.

❑ *Sub-secretari de Stat în Romînia.*

Pentru a căpătui pe unii partizani, guvernul a hotărît să creeze trei posturi de subsecretari de stat și anume la ministerul de interne, la finanțe și la instrucție.

Un proiect de lege, în acest sens, va fi depus chiar zilele acestea—se crede chiar că va fi primul proiect, pe care guvernul îl va prezinta Camerei.

Legea creînd cele trei nuoi posturi, va fi copiată după legea franceză. Secretarii de Stat vor gira afacerile ministerului lor și vor putea lua parte la lucrările Parlamentului.

Sub-secretar de stat la interne va fi numit d. M. Ruhtivan; la finanțe, d. M. Seulescu și la instrucție, d. Simeon Mehedinți.

❑ *Domnul Petre Missir încearcă să tortureze opoziția la Senat, iar în materie de contestații de alegeri dubioase, cum a fost, în special, acea de la Universitatea din Iași, d. Missir face pe avocatul și pe stăruitorul.*

Pentru astă-zi vom povesti două fapte despre acest domn Missir: 1) că la ultima alegere de rector al Universității din Iași, d. Missir și-a vîndut votul d-lui Bogdan și a votat cu cheie; 2) că cunoaștem, în toate murdarele ei amănunte, de desubturile afaceri Nadeja Marcu.

Domnul Missir ne-a înțeles.

❑ *Am arătat ieri că șerul Démètre Greciano este un barbat de stat cu șase titluri. Peste noapte a fost lovit de un al șaptelea titlu: a fost însărcinat să reprezinte Romînia la serbările cinquantenarului unirei noțiunei italiene.*

Ar fi putut-o face ministrul țării la Roma. Dar era nevoe mare ca Regele Italiei să facă cunoștiința șerului Démètre.

❑ *Discuția de răspuns la adresă va începe Luni la Cameră.*

Raportor a fost ales d. Virgil Arion.

❑ *Domnul deputat N. Krupenski a sosit azi dimineață în Iași. Imediat s'au prezentat la d-sa mai mulți fruntași ai partidului junimist din localitate, cerînd „restul". D. Krupenski a declarat că nu are de dat nimic. D-sa a dat d-lui Scorțescu suma de 6000 lei, și nu mai poate da nimic. El nu e responsabil, dacă d. Scorțescu cheltuește banii în București.*

Autentic.

❑ Viitorul *află că, după votarea budgetelor, d. Carp se va retrage de la ministrul finanțelor și va rămînea președinte al consiliului fără portofoliu.*

❑ *Afacerea banditului Tutunariu în Iași.*

Se știe că banditul Tutunaru, polițaiul orașului Roman, a fost dat judecății pentru diferitele acte de banditism ce le-a sevîrșit la Roman cu prilejul alegerilor generale.

Tutunariu a cerut Curții de Casație s. II, să transfere afacerea spre a fi judecat la alt tribunal.

Curtea a admis cererea și a transferat procesul la Iași.

❑ Domnul Take Ionescu va fi în ziua de 18 Martie în Iași, într'o daraveră personală.

❑ Domnii Virgil Pavelescu, directorul creditului agricol din Giurgiu și I. Chiriță, director la Iași, au fost transferați unul în locul celuilalt.

Mutarea d-lui Pavelescu se datorește stăruințelor administratorului financiar Petrescu, care și-a anulat votul pentru a se pune bine cu guvernul.

❑ Consiliul de războiu al corpului IV de armată se va întruni în ziua de 23 c. spre a judeca pe căpitanul Dutescu, șeful depozitului de furaj de la Bîrlad, acuzat de abuz de încredere, deturnări și lovirea inferiorului.

❑ Din cauza plecărei lui cher Démètre în orașul etern, banchetul ce era să-i se dee la 13 c., s'a amînat pentru 20 Martie, cînd șerul va fi ales primar.

❑ Celebra tragediană japoneză *Hanako*, supranumită Sarah Bernhardt a Japoniei, va da, împreună cu ansamblul ei, un singur spectacol în Iași, Marți, 22 Martie.

Spectacolul îl aranjează agenția „Thalia".

❑ Prăjeștii-Căderi.

Junimizmul din Iași n'a fost înghițit cu totul numai de greciniști. Mai e și un alt neam, al Prăjeștilor Căderi, care înghite.

Pînă acum situația se prezintă astfel: I. Praja, a fost ales deputat; C. Praja, a fost numit director la ministerul instrucției; Cădere-Șmilovici, tot director; V. Cădere, secretar de inspectorat; Teodorescu, agentul lui I. Praja, a fost numit intendent la Maternitatea; Prajaunchiul, intendent la azilul de bătrîne; Petriceanu, alt moș al Prăjeștilor, va fi numit revizor al bunurilor Sf. Spiridon.

Fain neam de oameni. Și stai că mai sunt.

❑ Cum înțelege ziarul carpist local să facă, ziua'n ameaza mare, pe idiotul, va dovedi, odată mai mult. următorul fapt:

Am publicat, zilele trecute, știrile că la spitalul Sf Spiridon se va înființa o a treia clinică internă, că 16 locuri de externi vor fi creiate și că se va inaugura noul local de farmacie.

A treia zi după apariția acestor știri, și anume în numărul său de Mercuri 10 c., ziarul carpist, într'un articol intitulat „Imbunătățiri la spitalul Sf. Spiridon", confirmă toate știrile noastre.

In numărul de astă zi, asupra aceloraşi ştiri, ne dă cea mai formală desmințire.

Ar fi putut să nu le desmintă, chiar de n'ar fi fost adevărate, fiind-că inovațiile sunt bune.

Dar nu poate resista dulcei tentații—și a făcut pe idiotul odată mai mult.

❑ Domnul V. Bălășescu, președintele tribunalului Suceava, urma să fie numit procuror general la București.

Cînd s'a prezintat ministrului de justiție acesta i-a spus:

— Eram să te numesc, dar am aflat că ești takist.

De atunci, se pare, d. Bălășescu a dat dovezi că nu este takist, căci se vorbește despre numirea sa ca procuror general la Iași.

❑ Mîne Vineri 11 c., orele 8 jum. seara, d dr. P. Zosin își va continua la Cercul didactic, interesanta conferință despre „Chestia femeei".

Credem că numele conferențiarului e destul pentru a atrage un număr de persoane cît mai mare, din acele ce se interesează de subiect.

❑ **Nenorocirea de ieri.**—Primul procuror continuă ancheta privitoare la groaznicul accident întîmplat ieri la fabrica de tricotage „Moldova".

Corpul regretatului dr. Al. Rudescu, victima datoriei sale de medic, a fost transportat, ieri sub seară, de la morga spitalului sf. Spiridon la domiciliul regretatului, strada Mitropoliei

Cei doi lucrători cari intrase în rezervoar, și pe cari d-rul Rudescu merse să-i scape, se află la spitalul israelit, în afară de ori ce pericol. Li s'a făcut foarte multe inhalații cu oxigen.

La autopsiarea cadavrului d-rului Rudescu s'a renunțat, întru cît moartea accidentală este evidentă.

După stărninețele medicului primar al comunei, d. dr. Flor, înmormîntarea regretatului Rudescu, care va avea loc mîine, ora 2, se va face cu cheltuiala administrației comunale și direcției generale a serviciului sanitar, cari au dat fiecare cîte trei sute lei.

Intru cît Rudescu a murit ca victimă a datoriei sale de medic, familia lui, compusă din soție și trei copilași, va avea drept la pensia întreagă.

❑ **Judiciare.**—Un vagon de tramvai condus de manipulantul M. Spiru trecînd prin fața tribunalului s. III, a isbit pe comerciantul Hefter.

La judecătorie manipulantul a fost condemnat la 15 zile închisoare și 4 mii de lei despăgubiri.

Afacerea se judecă astăzi în apel, la sec. 1.

— N. V. Idriceanu, perceptorul comunei Hoceni, jud. Fălciu, făcîndu-se vinovat de sustrageri de bani, a fost condemnat la un an închisoare.

— Intre obștia locuitorilor din comuna Vutcani, jud. Fălciu, și arendașul Fischer, există un proces de daune provenit din faptul că vitele arendașului au păscut într'un lan al obștiei.

Afacerea care urma să se judece astăzi la judecătoria oc. II urban din Iași s'a amînat la 28 Aprilie.

Ultima oră

Bucureşti 10 Martie

Remaniare

București.—Se afirmă în mod pozitiv că imediat după votarea bugetelor d. Carp va demisiona de la ministerul de finanțe, rămînînd numai cu președenția consiliului.

Stolipin retrage demisiunea

București.—O telegramă din Petersburg ne anunță că Stolypin, primul ministru al Rusiei, și-a retras demisiunea.

Ziar Antidinastic

București.—In ziarul „Vremea" din Galați, d. Ion Măgură publică un vehement articol, întitulat: „Regele Nenorocirea Țării", în care acuză pe Guvern c'a înăbușit voința poporului.

Recunoasterea bisericei aromîne

București.—Se spune că patriarhul ecumenic ar fi dispus să recunoască școalele și bisericele aromîne, dacă ar fi reluate relațiile din Grecia și Romînia.

Furia ziarelor guvernului

București. — Ziarele guvernului smumegă în contra opoziției care e hotărîtă să lupte în parlament și să dea la iveală toate matrapazlîcurile guvernului săvîrșite cu prilejul alegerilor.

Noui cargoboturi

București.—Domnul Carp a prevăzut în buget 1 milion pentru serviciul maritim romîn, pentru cumpărarea de noui cargoboturi, de 6000 de tone fiecare. Actualele noastre cargoboturi au un tonaj de 3000 de tone, și cînd s'au cumpărat au fost cele mai mari din lume.

Un articol a lui Braniște

In numărul de azi al ziarului „Drapelul" d. Dr. V. Braniște se ocupă de declarațiile domnului Carp față de romînii din Ardeal. Orice bun Romîn se simte atins de declarația rigidă a d-lui Carp cu privire la romînii din Ardeal. Dacă lăsăm de-oparte jignirea momentană a sentimentelor noastre, trebue să recunoaștem că singura politică bună este aceia a eliminării oricărui amestec din afară.

Imprumutul turcesc

Constantinopol. — Directorul Băncei Otomane a început tratative cu un consorțiu de bănchieri în vederea împrumutului de 25 milioane lire turcești, destinat Ministerului Lucrărilor Publice.

Numire

Peching —Principele Sutum Președintele care a fost numit Ministru Comerțului a fost înlocuit de Cancelarul Schisliu.

LEGE

Sakramento.—Senatul din California a votat o lege prin care streinii n'au dreptul de proprietari teritoriali.

Demisia cabinetului Bulgar

Sofia.—D. Melinoff a înmînat Regelui Ferdinand demisiunea cabinetului bulgar.

Noua convenție Turco-Bulgară

Ministerul Finanțelor din Bulgaria a înștiințat autoritățile vamale de punerea în aplicare cu începere de astă-zi a convenției comerciale Turco-Bulgară.

Populația Austriei

Viena.—După recensemîntul făcut la 3 Decembrie 1910, populația din Austria se urcă la 28,567,898 locuitori, în urcare față de 1900 cu 92 la sută.

O ședință a consiliului de miniștri rus

Petersburg.—Consiliul de miniștri s'a ocupat de proectul de lege privitor la oprirea violentă a învățămîntului în școalele publice și la pagubele pricinuite libertății întrunirilor publice.

CAMERA

București.—Un incident penibil s'a petrecut azi la Cameră în sala de ședințe, lăsînd o adîncă impreșie. Cînd s'a întîlnit d. Crap cu d. Lahovari a spus:

— „Nu ești capabil de 3 luni de zile să-mi dai budgetul. Te rog numai decît să mi-l dai. Nu aștept nici un răspuns".

Domnul Lahovari n'a răspuns nimic.

*

Deocamdată trei opozanți au anunțat cîte o interpelare guvernului: d-nii Mortzun, Dr. Anghelescu și I. G. Duca. D. dr. Anghelescu a cerut raportul procurorului de Buzău asupra scandalului atît de cunoscut. Domnul Duca va interpela guvernul în ceia ce privește alegerile de la colegiul III. La această interpelare s'a asociat și un deputat guvernamental, d. Nicușor Fleva.

*

D. Virgil Arion a dat citire proectului de răspuns la mesagiu. Discuțiunea va începe Marți.

*

Domnul Nenițescu a depus proiectul de lege pentru prelungirea avantagiilor legii industriale până la 1 April 1912.

Fuziune între ziare

Arad.—„Tribuna" și „Romînul", cele două organe ale romînilor de peste munți, vor fuziona.

Noul cabinet Italian

Roma.—Toate ziarele pun înainte numele lui Giolitti, în vederea constituirei noului cabinet. „D. Giornate de Italia" că guvernul demisionat va rămîne la cîrmă până după serbătorile jubiliare de 50 ani, care vor avea loc în ziua de 27 curent, iar după această zi d. Giolitti va începe demersurile sale spre a constitui noul guvern.

ANA SCHVARTZ
HERMAN GUTTEMBLUM
Incasator casa Singher
LOGODIȚI
Iași

ANUNCIU

In ziua de 16 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului *Schnürer & fiu* din Iași, strada Stefan cel Mare No. 48, compus din barchet, meuseline, ștofă de lînă, chifon, cachemir, evaluat la 97,805 lei 48 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½% p. a.

ANUNCIU

La Banca de Credit din Roman fiind două locuri libere de comptabil și ajutor comptabil se caută absolvenți a școalei comerciale care se aibă practica.

Ofertele a se adresa direct Băncei.

Intristații: Maria, soție; Zefira, Cornel și Vasile, copii; Alecu și Ecaterina Doicescu, moși; Constantin și Elena Doicescu cu copii, Gheorghe și Olimpia Petrescu cu copii, Andrei și Ecaterina Popelia cu copii, cumnați; familiile Scarlat Doicescu, Th. Doicescu, căpitan Nicu Scărlătescu, Slăvescu, N. Doicescu, Efimia și Ecaterina Scărlătescu, au durerea a vă face cunoscut încetarea din viață a prea iubitului lor

✝

Dr. Al. RUDESCU

Medic al orașului Iași

în etate de 42 ani, decedat după o scurtă suferință în ziua de 9 Martie 1911.

Inmormîntarea va avea loc în ziua de Vineri 11 Martie a. c., ora 4 p. m. Cortegiul va porni de la locuința defunctului, Str. Mitropolie No. 12, la cimitirul Eternitatea.

In loc de ori-ce invitație.

Dacă voiți stomah sănătos cu digestiune ușoară;

Dacă voiți a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul

INTREBUINȚAȚI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă și Lithină**

Preparate cu apă sterilizată de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

Aprobate de Direcția Generală a Serviciului Sanitar

Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou și la toate restaurantele și debitele de băuturi din oraș.

— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —

Observați bine pe plomba de închidere și pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906.

BYRRH — de Vînzare Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de
38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.
S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS

OLLO — Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTĂ
ROBERT
—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

1880 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai greie da tămăcuit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simțit vre'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

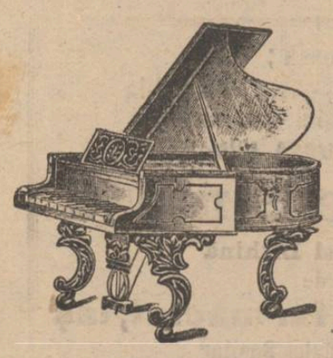

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepînd cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediționi în provincie

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères — Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași
„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 5-a Loteriei IXa
sau pus în vânzare,
Tragerea la
15 Martie 1911
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de **7.322.000 lei**

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz intreg	Lei	32,00

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Ioban Krayzan ki, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1253 Sîmbătă 12 Martie 1911

VALIDARILE

După regulamentele în ființă ale Camerei și Senatului, validările se fac de însuși parlamentul. Acest drept ce și-a luat Camera și Senatul de a-și valida singur titlurile noilor aleși are la bază o rațiune teoretică, nu însă practică. Și anume, s'a zis că nu e bine ca puterea legiuitoare să atîrne de altă putere: executivă ori judecătorească tocmai în alcătuirea sa, ci să-și facă singură formele de validare. S'a trecut cu vederea asupra faptului, că prin asemenea normă, Camerile deveneau și parte și judecător, în propria lor cauză.

Alegerile generale de Cameră și Senat se fac după această lege electorală, care prevede în amănunte toată procedura votului. Ce e mai ușor de cît a îndeplini în formă toată procedura. Președintele biuroului are putere discreționară pînă la 200 metri rază; acolo petrecîndu-se lucrurile bine și liniștit va scrie pe hîrtie că alegerile s'au efectuat în liniște și legal. Dar dincolo de raza de 200 metri? Legea nu este eficace mai departe.

Ei bine, dincolo de raza celor 200 metri legea încetează și obiceiul ne stăpînește. Iar de astă dată obiceiul boerilor a fost că a snopit în bătăi alegătorii, au călcat domiciliile oamenilor, au sechestrat alegătorii, i-a oprit de la vot, i au cumpărat, i-au terorizat. S'au tăiat podurile, s'au străjuit casele cu jandarmi, s'a deslănțuit asupra țării acel vandalism de tristă memorie, că a fost un fel de *huşum* politic pe capul țării.

Dacă legea e slabă și neputincioasă dincolo de pragul celor 200 m. de zonă, trebue oare să înotăm pe veci în asemenea abuzuri și fără de legi? Iar în cazul cînd se constată, cine să le judece? După regulamentele Camerei și Senatului judecarea tuturor acelor fărădelegi le fac tocmai cei cari le-au săvîrșit. Cei cari au făcut fără de legi la Botoșani, vin să valideze titlurile colegilor lor de la Roman, cari și ei au făcut fără de legi, ca și aceștia să valideze pe cei aleși la Vaslui, unde iarăși s'au făcut fără de legi. Cu sistemul acesta toți procedează ca parte interesată, își pun batistă la ochi și trec peste ori-ce considerent.

Dar asemenea stare arierată în materie de judecată a fost oare-cînd generală în țară, cînd părțile ce stăteau în judecată nu erau egale înaintea legii. Boerul judecîndu-se cu țăranul de la sine era apărat prin lege: nu putea fi bătut, nu putea fi închis, și dreptatea mergea cu capul spart. Unei asemenea stări juridice poporul i-a scos vorba că „corb la corb nu-și scoate ochii".

Tocmai așa e și cu sistemul validărilor făcute de cei impricinați. Țara reală vede de la un capăt la altul fără de legile electorale, țara simte pe spetele sale asemenea fără de legi, căci conștiința ei a fost întinată, buna ei credință a fost înșelată, obrazii ei au fost pălmuiți, votul ei a fost substituit; și cînd colo ce vede? Că toate acestea nu însamnă nimic, că cei sorociți să judece fără de legile trec peste ele cu o ușurință diabolică, ca și cum n'ar fi fost nimic.

Se petrece atunci în sufletul țării un resentiment de ură și răzvrătire, cînd vede că starea legală e mult inferioară stării reale, și că legile spun una și realitatea e alta.

N'au fost alegeri mai pătate ca acestea de acum, și cu toate acestea prin boscăria regulamentului Camerii și Senatului, ele ies basma curată, ca să ajungă apoi în gura Suveranului, că prin asemenea alegeri *curate* s'a stabilit armonia între țară și tron!

Ce crudă ironie!

Țara oficială putrezește pe zi ce merge; noi trăim în acest putregaiu legal și ne mirăm că din cînd în cînd ies la iveală sentimentele reale ale țării, pe altă cale, de cît cea a legilor putrezi și seci.

Sistemul acesta s'a îmbătrînit; el nu-și mai dă roadele, căci prea se acoper toate fără de legile, prea se sfidează țara. Și cînd un corp organizat de stat își pierde în ochii țării baza sa legală și de bun simț numai are rațiunea de a fi.

Validările alegerilor trebuesc scoase din atribuțiile corpurilor legiuitoare; nu mai pot fi ele loruși pîrâși și apărători și judecători, ci taberile să stea în fața unei alte instanțe, în mod egal și nepărtinitor. Și aici e rolul Casației de a da valoarea legală titlurilor noilor parlamentari aleși.

***

Domnul Emil Lăzărescu

Trăim în vremea numelor proprii necunoscute. Eri a fost vorba de Vasiliu Cristescu, care, la Senat, a făcut pe raportorul în chestia universitară dela Iași; astăzi a venit la rînd Emil Lăzărescu, senator și el, dar de unde... nu știm.

Nici nu importă. Destul că acest Lăzărescu a fost pus să facă pe leaderul majorității, tot în afacerea alegerei dela Universitate, ca și cum biata noastră Universitate ar fi fost prada nêștiuților.

Au vorbit fruntașii opoziției și lor, din partea guvernului, le-a răspuns d Emil Lăzărescu, care a zis: „să nu vă legați de guvern, că să știți că aveți s'o pățiți".

Vrea să zică: dezbaterile asupra celor petrecute la Universitatea din Iași, au fost atacate din partea guvernului de către Vasiliu-Cristescu, maistru chițibușar la Bârlad, și Emil Lăzărescu, necunoscut la poștă.

Nu doar că guvernul ar fi voit să arăte, că nu dă importanță mare fraudelor de la Iași, căci dacă ar fi fost aș, un ministru sau un senator fruntaș, ar fi putut răspunde în senzul acesta.

Dar, cum D-zeu a umplut lumea cu ce a putut și guvernul a vîrît în Senat ce-a putut și astfel au ajuns leaderi cei doi escu, precum la Cameră îl face pe leaderul mediocrul Grecianu de la Iași.

Un guvern fără partid era natural s'ajungă în starea aceasta. Căci dacă ne dăm seamă cine au intrat în parlament, grație ingerinților și conrupției, ne dăm seamă și de valoarea actualilor Camere și de valoarea partidului junimist și de durata ce-o va putea acest guvern.

Domnul Carp are credința că, avînd puterea, va putea guverna. Această credință s'a realizat, în parte, prin faptul că, un partid necunoscut, impopular, a reușit să învingă în alegeri și să incerce a guverna.

Dar atît va putea face. Serios și multă vreme nu va putea sta la putere guvernul junimist, fiindcă, oricît ar fi ficțiune Parlamentul, trebue să ai parlamentari ca să reziste macar ficțiunea.

Cu Vasiliu Cristești și Lăzărești, împinși de nevoe, în fruntea discuțiilor mari. nu va putea trăi un Parlament, chiar cu majorități devotate guvernului, chiar cu un guvern compus din bandiți și din cinici.

Guvernul, în cele din urmă, va pieri de oboseală și de lipsă de putere de rezistență. Singură banca ministerială, cu Mișulicii și Nenițeștii, ei, nu vor putea rezista opoziției, nu vor putea rezista fărădelegilor ei proprii.

Guvernul a reușit să-și facă un parlament cantitativ, dar calitatea i lipsește cu totul.

Senatul dat pe mîna d lui P. Missir, secondat de Cristescu și Lăzărescu, va pieri la prima bătălie mare între majoritatea guvernamentală și mica dar puternica opoziție.

Sistemul mișeilor

Ziarul boerilor, „*Conservatorul*", relevînd informația „*Adevărului*", mă atacă atît personal, cît și partidul din care fac parte. Nu voi releva insultele triviale ale acestor desperați, nici epilepsia stilistică, în care dezordonarea rațiunei imprimă perfect fizionomia generală a bandei, care alcătuește astăzi guvernul M. S. Regelui.

Țin să evidențiez numai, în cîte va rînduri, sistemul mișeilor, care erijîndu-se în susținătorii Dinastiei mă învinuesc pe mine și partidul conservator democrat, că creăm o atmosferă de ură și patimi turbure între Tron și Țară.

Mă rog, cu ce putere morală își permit acești eunuci intelectuali, a ne vorbi de sus despre dinasticism?

A uitat „*Conservatorul*" pe omul care odinioară a zis „*Regele și Dorobanțul*" și care o viață întreagă a hulit și acoperit cu injurii pe Suveranul acestei țări?

Nu își mai amintește numita foae de manifestările deplorabile, atitudinea provocătoare și tendința de scandal a actualilor consilieri ai Tronului, cu ocazia sărbătorilor jubilare a 40 ani de Domnie a Regelui?

A uitat „*Conservatorul*" cine patrona „*Protestarea*" anti-dinastică, care aducea înjurii grosolane Dinastiei?

Nu-și mai reamintește poate discursul d-lui P. P. Carp, rostit la Eforie în anul 1908, cînd între alte grațiozități dinastice a rostit și următoarea amenințare la adresa Coroanei:

„*Majestatea Sa să știe că atunci cînd țara l'a adus, țara n'a pus pe fruntea Sa o coroană polonă*«?

Ei bine, toate aceste amenințări ale șefului junimiștilor, nu erau oare de natură să „constitue un atac la instituțiile noastre cele mai scumpe, la însăși bazele fundamentale ale statului" cum se exprimă astăzi *Conservatorul*?

Și pentru că un membru din partidul conservator-democrat, ar avea intenția de a căuta să spună leal și sincer, purul adevăr, cu privire la rolul Coroanei în mersul nostru politic, aceasta ar însemna după „*Conservatorul*" că „lovim în bazele fundamentale ale Statului"!

După mine însă, duplicitatea aceasta să cheamă sistemul mișeilor, care negîndu-și trecutul lor, trecut ce urmărea însă un interes meschin, în urma realizărei lui, devin slugarnici și linguși-tori către Acela, pe care l'a hulit odinioară.

Fie încredințat „*Conservatorul*" și toți patronii săi, că este prea multă demnitate și statornicie de sentimente în fie-care membru, cari alcătuește partidul conservator democrat, pentru a putea bănui macar, că vom fi în stare să urmăm și noi sistemul mișeilor.

Ceia ce credem că vom face însă, va fi mult mai sănătos și mai moral, de cît acțiunea de odinioară a pretinșilor asanatori.

Lascar Antoniu.

DIN COADA OCHIULUI

S'a răspîndit svonul că lefurile miniștrilor vor fi sporite cu 500 lei lunar. Măsura ni se pare extrem de folositoare și ea este un indiciu că guvernul se ține de cuvînt, adică începe să se îngrijească de soarta micilor funcționari. Sărmanii nababi, d nii Cantacuzino, Marghiloman, P. Carp, N, Filipescu, Ion Lahovari vor putea suporta de acum greutățile vieții.

*

Articolul la care se rapoartă „Evenimentul" în numărul de aseară, nu este scris de d. A. D. Xenopol, ci de redacție. De altfel, d. Xenopol are obiceiul de a semna ceia ce scrie. Cît privește pe d. Pompei-Caracter, care se ascunde sub pseudonimul „un spectator", îl putem anunța că încă n'am terminat polemica cu d. Gheorghe Bogdan, polemică lungă, care de abea e la început.

*

„Fruntașii» conservatori din țară au condamnat cîteva sute de lăcăți Wertheim, pe care să nu le poată deschide nimeni, și în dosul cărora se vor ascunde, de furia candidaților hrăniți cu făgăduieli înainte de alegeri. Lacătul d-lui Greceanu va fi cel mai mare, ca să nu poată fi stricat nici cu ciocanul.

*

Proștii dela „Evenimentul" publică din nou un articol din „Conservatorul": „In oprobriu și ignonimie"..Poate ignominie.

Démètre au Quirinal

Fiind-că relațiunile noastre cu Italia au fost, totdeauna din cele mai cordiale, guvernul a ținut să dee o osebită atenție serbărilor jubilare ale independenței Italiei, care ne vine nouă față și a nimerit-o cu atenția trimițînd pe șerul Démètre la Roma, vechia stăpînă a lumei, ca să reprezinte țara cu inteligență.

Impăratul Germaniei l'a delegat pe principele moștenitor, Imparatul Austriei pe viitorul Impărat și Rege; Regele Serbiei a plecat în persoană, iar România, țară eminaminte agricolă, a delegat pe șerul Démètre s'o reprezinte —cu inteligență.

*

Norocul lui cher Démètre stă în căpitani. Cu căpitani își face de la mînă— și reușește. I a mers de minune cu căpitanul Stroja; primul takist pe care a reușit să-l convingă, a fost căpitanul Petraș; din căpitanul Corjescu a făcut o unelță electorală la sate, iar el însuși Démètre, a ajuns să fie căpitanul junimiștilor la Iași.

De aceea a plecat la Roma cu un căpitan. Cher Démètre va preda lui Victor Emanue scrisoarea autografă a Regelui, iar căpitanul va preda plicul.

*

Ce va vorbi șerul cu Regele Italiei? Despre alegerile de la Iași, în primul rînd. Apoi, în mod natural, va stărui să se înscrie la grecenești.

— In partidul meu, va spune el, avem deja o parte importantă a Romei: pe Pompei. Avem și pe August: așa mă numește opoziția pe mine. De ce n'am avea și pe M. Voastră?

*

Șer Démètre va pretinde Regelui Italiei să-i întoarcă vizita.

*

Scrisorile din Italia ale lui Heine, vor fi întunecate de acelea pe cari șerul le va scrie, cu prefață de căpitan Negruzzi, despre călătoria sa în Italia.

*

Ca să nu se supere colonelul Renescu, șerul nu va da vizită Papei.

OAMENI ȘI LUCRURI

SPRE EROISM

In momentul cînd vor apare rîndurile aceste,—cortegiul va fi pornit către cimitirul Eternitatea corpul nefericitului medic care, pînă atunci încă, preocupă gîndurile și inspiră compătimire sinceră și—sperăm—oarecare admirație.

Oarecare. Pentru că nu pot lipsi nici de astă dată cuminții, practicii, cari găsesc prilejul de a osîndi momentul atît de necugetat al unei pripiri și al unei expansiuni și cari nu pot vedea elementul într'adevăr eroic al unei mari îndrăzneli ce nu stă nici la îndoială, nici la socotință, — ci se azvîrle acolo unde primejdia e mai mare și unde nu sufere întărzieri.

Cei cuminți judecă simplu și logic:

—Un om care are femee și copii, nu are dreptul de a-și expune viața în asemenea chip, mai cu seamă cînd e vorba de o operație de salvare și nu de una profesională propriu zisă, — cum este cazul medicului care se coboară într'un rezervoriu, unde se cuvenea să se coboare pompierii sau lucrătorii.

Adevărul s'ar putea lărgi. Chiar dacă nu are cineva femee și copii, — poate avea părinți; poate fi singur în lume și încă are prima datorie către sine însu-și de a nu-și pune viața în joc — și așa mai departe.

Nefericitul Rudescu—după afirmarea celor cari l'au văzut în momentul deciziv—se bizuia pe o experiență trecută. Avuse ocaziunea din timpul cînd practica într'o regiune industrială petroliferă, să salveze un om în condițiuni identice și avea credința că rezervoriul trebuie să fi fost deajuns de primenit cu aer, ca să poată respira fără pericol înlăuntrul lui. Apoi, lucrătorii trăiau, gemeau, cereau ajutor. Temperamentul lui nu-i îngăduia să hezite; experiența de altă dată îl însufleția. Numai împrejurările erau altele: a trebuit să facă sforțări fizice foarte mari legînd și ridicînd pe cel dintăiu salvat. De la reușita de altă dată trecuse un număr de ani — și inima nu mai era aceiași, fizicește oricît rămăsese un om de inimă acel distins și simpatic intelectual.

— „Dar, încă odată, vor spune cuminții, — toate aceste fac gestul lui cu atît mai mult de neiertat. Trebuia să se gîndească cu atît mai mult la ai lui..."

Să fim drepți. In gestul cel mai altruist—nu lipsește nici elementul egoist. Cînd cineva luptă, cînd riscă, îndrăznește și săvîrșește — o face doară cu gîndul la ai lui.

Ai lui! Cine știe... Un pas întreprinzător, un act de izbîndă, și poate vine triumful, vine gloria, vine cinstea și folosul. Pentru cine, dacă nu pentru ai lui? Spre binele cui e lupta, e încumetarea, e ambițiunea? Dar soarta vrea uneori altfel. Și atunci în locul faimei, admirațiunei,— vine lipsa, vine jalea, vine golul. Vine moartea, care e grozavă, chiar cînd vine aureolată de nimbul nemuririi!

De acea se cuvine ca să fie asigurată cel puțin răsplata postumă. E un început bun legea care prevede pensiunea întreagă pentru familiile celor căzuți în împlinirea datoriei. Aci este un element de înalt folos educativ și un adînc cunoscător al vieței ca Andrev Carnegie întemeează rînd pe rînd în toate țările mari europene, —Germania, Franța, Statele Unite, premii „eroice" — pentru acei care-și pierd viața în încercări de a salva viața altora.

Lumea răsplătește mai mult lașitatea, instinctul de conservare. Se cuvine dară a se cultiva altruizmul și voința prin anumite forme ale recunoștinței publice.

Rodion

Pe urma lui Tolstoi

Am arătat că de-abia dispărut dintre vii, Lew Tolstoi supraviețuește nu numai prin opera sa literară și filosofică atît de vastă, — dar și sub forma eroică. Imaginația scriitorilor nu putea să lase neexploatată o figură atît de suggestivă și începutul l'a făcut un dramaturg german, a căruia lucrare, reprezentată la Cassel, pune în evidență contrazicerile între viața lui Lew Tolstoi și doctrina lui.

Dintre acei despre care se vorbește mult, cu prilejul discuțiunii anti și protolstoiane este și Certkow, unul din legatarii universali ai lui Tolstoi și păzitorul comoarei literare rămasă pe urma defunctului literat.

Domnește și multă nedumerire și multă curiozitate în jurul acestei curioase figuri. Cele mai grele învinuiri îi se aduc de către fiii lui Tolstoi; în schimb alții zugrăvesc pe Certkov ca pe o figură ideală.

Vom reproduce un pasagiu dintr'un mic studiu publicat nu de mult în „Noua Revistă Romînă" de către colegul nostru dr. I. Duscian și datat din Moscova,— adică din centrul rusesc unde se cunosc destul de bine împrejurările privitoare la Tolstoi.

„...Certkov nu este numai editorul lui Tolstoi, el e colaboratorul intelectual al acestuia. Nu a apărut lucrare în ultimul timp, a lui Tolstoi care să nu fi fost revăzută de Certkov. Oare contesa Sofia Tolstoia, nu l'a acuzat pe Certkov de a fi vinovat că ediția complectă a romanului *Inviere* nu se poate tipări în Rusia, din cauză că acesta a insistat ca anumite paragrafe relativ la biserica rusească să fie menținute? M-me Tolstoi care vedea în faptul acesta o micșorare a vînzărei, era scandalizată. Ea în deobște era contra activității apostolice a lui Tolstoi, care îi lua vremea de la operile beletristice cari produceau mai mult. Scrisorile pe cari le publică d. Serghienko arată pe Sofia Tolstoia ca pe o femee toată interesată în afacerile băneşti ale barbatului ei. Și dacă ea a îngrijit de Tolstoi, ea a îngrijit cum îngrijește un părinte un copil de talent care promite. Sentimentele, durerea sufletească a bărbatului, care se vedea contrariat în credințele sale; pentru această Xantipă modernă, lucrurile acestea îi se păreau fleacuri.

Să revenim la Certkov.—Tolstoi nu lăsa, am zis, o lucrare să fie publicată pînă nu o citea Certkov. Acesta cu caracteristica lui de a spune vecinic adevărul nu se oprea de a face observările sale, de a arăta bătrînului scriitor greșelile sale și de a-l îndruma spre aceea ce el credea că e adevărul. Tolstoi asculta de Certkof, satisfăcea cerințele lui și nu odată a refăcut povești și articole întregi ca să corespundă vederilor prietenului lui.

In această perioadă Certkov face cunoștință cu sectele religioase din Rusia. Păstrînd încă relația cu lumea de sus, cu oficialitatea, necompromis încă ca „ilegal" el a fost de un mare folos mișcărei sectanților. Prin relațiile sale, prin influența lui, el poate dobîndi pentru aceste secte îmbunătățiri. poate căpăta înlesniri în viața lor.

Cînd, în 1895, secta cea mai răspîndită, Duhoborii, este împrăștiată în pustiurile Caucasului, Certkov începe o vie agitație în lumea de sus contra aceste, hotărîri luate contra Duhoborilor. Broșura lui „Veniți în ajutor" a avut un mare răsunet. Certkov reușește a o înmîna chiar Impăratului Alexandru al III-lea care o citește. Se zice că Impăratul a fost mișcat de cuprinsul ei și a dispus ca duhoborii, cari erau trimiși în regimentele disciplinare din Iakuțk pentru că refuzaseră a servi, de oarec credința lor nu le permite a fi soldați să fie eliberați și repatriați.

Dar această atenție imperială nu durează mult și Certkov pentru activitatea lui în folosul sectanților, după ce i se face o percheziție polițienească, i se confiscă tot materialul foarte inte-

resant asupra vieţei sectanţitor, e trimis în 1897 în străinătate.

Zece ani Certkow trăeşte în apropierea Londrei, neavînd dreptul de a veni în Rusia; în aceşti zece ani el îşi face un scop: a răspîndi scrierile lui Tolstoi în Europa.

In anul în care soseşte, începe publicarea revistelor „Cuvîntul liber" şi „Suplimentul la Cuvîntul liber". In aceste publicaţiuni Certkov urmăreşte să publice ultimele lucrări ale Tolstoi cari erau cenzurate în Rusia să facă cunoscut Europei activitatea lui Tolstoi şi a tovarăşilor săi de idei şi să răspîndească cunoştinţi despre viaţa şi mişcarea sectantă din Rusia sub contrabandă. Certkov editează pe Tolstoi în englezeşte.

Cum pănă la publicarea operilor lui Tolstoi era o harababură în toate traducerilor anterioare, el ia sub direcţia lui traducerea operilor, găseşte traducători care ştiu şi ruseşte cum se cade şi englezeşte şi rînd pe rînd publică tot ceea ce a scris Tolstoi. Traducerile în franţuzeşte a lui Bienstok au fost controlate de Certkof şi Biruikov care venise de asemeni să se instaleze la Londra.

Activitatea lui nu se mărgineşte numai la aceasta. Punîndu-se în contact cu *quacherii* (secta religioasă din America şi Anglia). el reuşeşte a interesa pe aceştia şi a obţinea de la ei sume suficiente spre a putea trece o bună parte din Duhoborii din Caucaz în Canada. 7000 de oemeni, mulţumită energiei de fer a lui Csrtkov, reuşesc să se stabilească în Canada şi formează astă-zi una din coloniile cele mai prospere, guvernămîntul canadian neîmpedecîndu-i în credinţele lor.

Toată viaţa sa Certkov a dat-o din ziua în care a părăsit armata, oamenilor tuturor oamenilor. El n'a ştiut de mulţumirile lui personale n'a ştiut ce este viaţa liniştită a omului bogat, a omului sătul. Vecinic în mişcare, vecinic în cătarea unui mijloc de a face mai mulţi fericiţi. Şi nici odată o umbră de mulţumire pentru el.

Şi omul acesta nu este un erou?

Cîţi din noi am căutat a ne trudi pentru alţii? Cînd am cîştigat atîta ca să facem viaţa plăcută a lor noştri, ne credem oameni cei mai demni de atenţie şi stimă. Fie-care crede că omenirea se sfîrşeşte cu el sau cu familia lui.

Dar lumea cealaltă, dar miile de oameni cari n'au nici familie, nici căpătîi, nici Dumnezeu?

Pe cine l'a interesat vr'odată omenirea aceasta?

Pentru că interesul care poartă socialistul sau democratul a lua apărarea proletariatului, e un interes de multe ori egoist. Din frămîntarea şi lupta agitatorului pentru alţii iese şi ceva onoruri, renume şi renume pentru el.

Certkov însă n'a aspirat la nimic n'a cerut de la nimeni nimic şi dacă e cineva care-l pomeneşte sunt cei 7,000 de sectanţi cari trăesc bine şi mulţumiţi în Canada".

...De aci şi pînă la cele publicate în ziare şi reviste în potriva devotatului tovarăş al lui Tolstoi e o mare deosebire.

Dar sunt încă detalii foarte interesante şi instructive care luminează legăturile strînse între cei doi prieteni, — prieteni pînă după moarte.

A.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.25
		oca 0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi . .		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimită la domiciliu. **Administraţia.**

Litere-Ştiinţe-Arte

N. Vaschide-postum. — Cetim în numărul cel mai nou al revistei pariziane „Mercure de France". O mică dare de seamă asupra unei lucrări „Psihologia atenţiunii" — „La Psychologie de l'Attention" de N. Vaschide şi Raymond Meusnier. „Scrierea trece în revistă numeroasele lucrări de laboratoriu întocmite de cîţi-va ani încoace şi expune cercetările personale ale autorilor. Descrierea acelor multiple experienţe ocupă cel mai mult loc în volumul în chestiune, în care sunt deajuns 15 pagini, din 200, pentru rezumarea şi execuţia diverselor teorii ale atenţiunii şi două pagini ajung pentru a expune „o teorie dinamică centrală şi afectivă" originală mai cu seamă în punctul unde face din atenţiune „cea mai universală dintre funcţiunile vieţei noastre mentale". Ea ar fi dară „faţă de inteligenţă, ceea ce este iritabilitatea reflexă pentru sistemul nervos". Esenţialmente dinamică, ăr trebui s'o privim nu ca o stare, ci ca un act."

...Ce păcat că eruditul nostru compatriot Niculae Vaschide n'a avut măcar norocul de a-şi continua preţioasele cercetări începute în laboratoriile pariziane."

*

„In editura casei Socec & Co. Soc. Anonimă a apărut un nou plan al Bucureştilor", executat după ultimele date oficiale în atelierele Socec şi cuprinzînd liniile de Tramvay în circulaţie cît şi cele proectate.

*

„In editura Casei Socec & Co. Soc. Anonimă a apătrut o nouă serie a tablourilor M. M. L. L. Regele şi Regina şi A. A. L. L Principele şi Principesa executate în chromotypie în atelierele Socec.

Atît asemănarea pictuală cît şi execuţia grafică sunt cu totul la înălţimea renumelui artistic cu care se bucură atelierele Casei Socec & Comp. „Preţul unei serii este de lei 10".

*

André Bellessort care a scris — între alte lucrări de călătorie—şi o carte intitulată „La Roumanie", publică acum un volum asupra Suediei.

Intre lucrările lui se mai citează una asupra Japoniei, alta asupra coastelor Pacificului.

*

Vorbind despre noua piesă a lui Henri Bernstein—Après moi — marea revistă „Mercure de France", nu tocmai mulţumită de lucrare, mustră pe scriitor că a crezut necesar să prezinte scuze şi să facă declaraţii de cuminţenie—de prisos. Actul de a fi dezertat cîndva din armată, fie din dragoste către o femee, fie chiar din spirit de anarhie, zice publicaţia menţionată, nu are absolut nimic a face cu primirea unei piese la Comedia Franceză.

*

A apărut în editura „Lumen" din Bucureşti numerele 78, 79 80 cuprinzînd: „Edison şi invenţiunile sale", Haeckel. „D-zeu şi lumea", Carnegie: „Arta de a face bani".

*

In mod destul de interesant se discută o problemă a vieţei moderne în scrierea apărută la Paris: „Le Roman d'une Neurasthénique" a lui Paul de Laget,

*

O comisiune a parlamentului german s'a pronunţat în unanimitate pentru înlocuirea literilor aşa zise gotice cu cele latine. Aceasta din punct de vedere pedagogic, şi pentru a face străinilor scrisul german mai simpatic.

Dar mai multe cercuri naţionaliste protestează, citînd chiar pe Bismark, care s'ar fi declarat duşman intransigent al caracterelor latine. Ceilalti, progresiştii, se referă la Iacob Grimm, părintele filologiei germane, şi la Richard Wagner.

Sunt mai mulţi ani de cînd cărţile ştiinţifice nu se tipăresc de cît cu caractere latine, asemenea şi ziarele mai de samă.

*

Ultimul supliment literar al ziarului Figaro, conţine un articol despre Walloni, în care autorul spune că termenul Wallon vine la „Walak", cuvînt prin care Galii numeau pe Romanii stabiliţi în Galia.

De altminteri filologii noştri începînd cu Haşdeu, au dovedit că cuvîntul valah, era termenul prin care barbarii designau pe Romani.

*

După statistica cea mai nouă în Rusia sînt 300 mînăstiri de călugări şi 227 de călugăriţe întreţinute de stat; 136 mînăstiri de călugări şi 151 de călugăriţe, neîntreţinute de budget. In aceste mînăstiri sînt adăpostiţi 9707 călugăr, şi 8104 frati; 11.870 călugăriţe şi 35.159 surori.

Averea totală a acestor mînăstiri se urcă la suma de 7 miliarde ruble.

*

„Revue de Paris" publică traducerea romanului danez „Vrîsta primejdioasă". Traducerea e datorită lui Marcel Prévost.

*

CETIŢI:

O RUSINE UNIVERSITARA

Plagiatul D-lui A. C. Cuza

de **EM SOCOR**

Preţul 1 leu

Se vinde la toate librăriile şi depozitele de ziare.

Cunoscutul dramaturg austriac Arthur Schnitzler a terminat o nouă piesă de teatru: „Ţeara depărtată".

*

Joia trecută, d-ra Elena Văcărescu a ţinut la Université des Annalee din Paris, o conferinţă asupra „Poesiei romîne" cu lecturi din poeţii noştri.

*

La 13 Martie st. n. s'au împlinit 200 ani de la moartea lui Boileau.

Emile Faguet şi Anatole France evocă în pagini minunate caracterul spiritul şi sufletul marelui clasic, în ultimul număr din „Les Annales".

*

STRUNA ZILEI

UN SFÎNT BĂTĂIOS

Naţionalistul Codreanu pare c'a fost grunt bătut în judeţul Suceava judecînd după vele publicate în «Opinia» de eri.

Mai să nici nu credem, nene,
C'ai mîncat aşa bătae...
Dar, ce-i, drept şi tu, Codrene,
Crezi în... Sfîntul Nicolae!

INFORMAŢII

❑ *Intre cei cumpăraţi de d. Greceanu pe timpul alegerilor, a fost şi avocatul Al. Alexandrescu, căruia i se dăduse delegaţie de avocat al comunei.*

Cum s'au isprăvit alegerile, d. Alexandrescu a devenit cu delegaţia retrasă şi în loc a fost numit avocăţ lul Brief.

Şef al contenciosului a fost numit d. Dim. Xenopol.

❑ *D. căpitan Haki Negruţi, care se duce la Roma cu* „reprezentantul" *M. S. Regelui, a cerut d-lui Greceanu ca amîndoi să facă drumul de la Bucureşti la Roma pe apă. D. Greceanu a refuzat categoric această cerere, de oarece are oroare de apă. Căpitanul Haki s'a resemnat.*

❑ *Lucrătorul Alecu Negru, o altă victimă a nenorocirei de la fabrica* Moldova, *a încetat din viaţă ieri seara, la orele şapte, la spitalul israelit.*

❑ Senatul a rămas eri penibil impresionat de faptul că d. Petre Missir a ocolit apelul personal ce a făcut d. Badareu la adresa sa, ca să declare dacă da ori ba votul a fost pe faţă la alegerea universitară din Iaşi şi dacă *din proprie experienţă* d-sa nu ştie că sunt profesori universitari cari fac făgăduieli ambilor candidaţi, că le vor da votul—aşa în cît numai votul secret poate asigura putinţa de a se vota după voinţă şi nu cu control.

Un parlamentar şi profesor universitar ca d. Missir nu scapă prin tangentă în asemenea împrejurări.

❑ **Un prea cinstit primar junimist.**— *Domnul Carp are de primar la Piatra N. pe d. D. Corbu, care este şi vice-preşedintele clubului junimist din acel oraş.*

Ca să se ştie cine este d. Corbu, care a speculat prin pădurile din Neamţ ale statului, este interesant să se afle că, pe cînd a mai fost primar la Piatra, d. Corbu se făcuse vinovat de eliberarea unui act falş, care, i atrăsese o condemnaţie penală din partea Curţii de Iaşi, s. I. pedeapsă ramasă definitivă.

Ca să nu se zică că nu vorbim drept, lăsăm să glăsuiască considerentele Curţii:

Văzînd că ei cu toţii *au ştiut* că cele afirmate de dînşii în certificat *sunt neadevărate*, că lucrul rezultă din împrejurarea că dînşii, *cetăţeni din Piatra, oameni de condiţiune* şi în relaţiuni sociale şi de afaceri cu concetăţenii lor, ba unul, *Corbu, fiind şi primarul oraşului*, n'au putut în acel orăşel restrîns, *să ignoreze personalitatea şi situaţiunea D-nei Profira Crivăţ, văduva fostului Administrator financiar al judeţului Neamţ*, n'au putut ignora intr'un oraş mic unde asemenea lucruri **se ştiu şi de copii**, că D-na Criveţi şi familia ei stau în o casă mare, comodă, cu aparenţe relativ luxoase, de oare ce după actele de la dosar casa e impusă la un fonciar de 78 lei, ceea ce prezintă o chirie neto de 12000 lei, în realite 1600 lei; în semenea casă, şi chiar în lipsă de ori ce altă ştiinţă, *inculpaţii nu puteau presupune că trăeşte o persoană lipsită de mijloace de viaţuire*, dar cînd, *în realitate şi de fapt* această familie posedă *veniturile* despre care s'a vorbit la începutul prezentei hotărîri şi trăeşte din aşa venituri, *cum am putea admite afirmaţiune inculpaţilor, că au avut buna credinţă că în acea casă domneşte sărăcia?*

Cum am putea mai departe **scuza** *declaraţiunea lor categorică din certificat că prezenţa tînărului Alex. Crivăţ era necesară pe lîngă mama sa* pentru a-i asigura existenţa. *De unde au tras ei asemenea concluziune*, cînd acel tînăr, de abia eşit din Universitate, poate încă student prin 1907, afirmă el singur, *că n'aveă nici o ocupaţiune şi r cunoaşte că trăia pe lîngă d-na Crivăţ şi din veniturile ei.*

Au crezut poate inculpaţii că averea era a copiilor; au afirmat şi aceasta, dar în acest caz n'au putut ignora că existenţa d-nei Crivăţ putea fi asigurată cu bani. *Pentru ce au declarat în certificat că prezenţa lui Crivăţ lîngă muma lui era necesară pentru existenţă ei?* **Evident că au alcătuit acte de complezenţă,** *de altmintrelea au recunoscut-o şi ei, dar se poate afirma că complezenţa lor nu s'a mărginit numai, precum o susţin,* să ateste lucruri *ce ştiau că nu-s adevărate*, **ast-fel s'au făcut complicii încercărei lui A. Crivăţ de a fi dispensat prin fraudă de serviciul armatei.**

Cît pentru celelalte ale lor mijloace de aparare, fiind discutate deja şi *declarate neîntemeiate* cu ocaziunea discuţiunei apărărei lui Crivetz, rămîne că fapta lor e cea prevăzută şi pedepsită de art. 81 din legea de recrutare al. 3 de la urmă şi deci urmează a li se face aplicaţiunea acestui articol aliniat 1, *reformîndu-se în totul ca neîntemeiată în fapt şi în drept, hotărîrea primilor judecători şi admiţîndu-se apelul d-lui Procuror general.*

❑ La Camera de comerţ a avut loc eri după amiază, sub preşidenţia d-lui Gh. D. Şerban, a doua şedinţă a comercianţilor din judeţul şi oraşul nostru, care au discutat asupra modificărilor ce trebuesc aduse legei repausului duminical.

Au vorbit între alţii d-nii Gh. D. Şerban, Th. Jelea şi comerciantul I. Vasilescu.

Rezultatul a fost că unii au emis părerea ca repaosul duminical să fie absolut complect pentru toţi, sau toate prăvăliile să fie deschise, iar alţii, au fost de părere ca duminica prăvăliile să fie deschise de la orele 12 pînă seara.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Linişte după furtună.—De la Parlament la Comună.—Politică şi administraţie.—Un fantast.—Visul irealizabil.—O înţelegere între partide.—Politica şoveţelii.—Două momente.—In era anonimilor.—Biruitori necunoscuţi.—Universitarii în administraţie.—Ce lipseşte Iaşului.—O întîrziere fatală.—Apa n'a sosit.—In faţa primejdiei.—Politica şi microbii.—Holera pîndeşte."

❑ Pentru sporirea fondului statuei lui Cuza-Vodă, Compania dramatică Davilla va da Sîmbătă 12 Martie orele 2 p. m. un *Matineu* la Teatru Naţional cu preţuri populare.

❑ In editura atelierelor „Socec" a apărut *„Mersul trenurilor şi al vapoarelor"*, cuprinzînd ultimile modificări precum şi legăturile cu toate trenurile din străinătate şi orariile tuturor trenurilor principale din Europa.

❑ Recrutările continuă la s. II-a şi va ţine pănă la 13 Martie 1911.

❑ Eri la ora 3 s'a vîndut de către judecătorul Sindic marfa de blănărie din prăvălia lui Strul Rapaport din str. Veche No. 8 comerciantului Agatştein cu suma de 1000 lei.

❑ A fost arestat Dimitrie Costache. zis Zodieru, cari excroca pe ţăranii din judeţ că-i vindecă ori-ce boală.

❑ Femeia Ana Spori fiind beată a băut 50 grame de eter ce-l avea într'o sticluţă. In stare gravă a fost transportată la spitalul Sf. Spiridon.

❑ Astăzi Vineri se desfăşoară noul program al teatrului cinematografic din sala Sidoli. Compus numai din cele mai recente apariţii cinematografice, noul program de astă-seară Vineri (Sala Sidoli) cuprinde între altele: Prapastia fatală, o dramă americană, a cărei acţiune se desfăşoară în apropierea marelui Cataract al Niagarei, — Cum se nasc florile, pagini însufleţite de botanică (studiu ştiinţific foarte interesant), — Un tigru drept moştenire, scene comice, — Pentru ochii frumoşi ai vecinei, scene humoristice, — Fiul pescarului, scene humoristice, — Preparaţia Ehrlich-Hatta contra Spirochetei palida, experienţe asupra animalelor, — Hoţul, dramă modernă, — Doi holtei tomnatici, scene comice, etc. precum şi cel mai recent număr din Pathé-Journal, cu ultimele ştiri şi fapte din cursul săptămînei, care cuprinde între altele: Adelaida (Australia,—5000 birjari s'au pus în greva,—Carnavalul din Cannes (Franţa),—Moda pariziană, coafurile moderne,—Experienţe cu o nouă sanie-automobil,—Paris, sporturi franco-engleze,—Gheţurile în portul Odessei etc. etc. etc.

*

Intre partea a 2-a şi a 3-a, celebrul prestidigitator-humorist Otto Fanta va debuta cu experienţele sale de magie modernă, misterioase manipulări cu bile de biliard, iluzii fenomenale etc. Aceste experienţe nu sunt vederi cinematografice pe pînză, — Otto Fanta apare însăşi în persoană, şi atragem atenţia vizitatorilor asupra experienţelor d-lui Fanta, care au loc asta-seară Vineri la teatrul Sidoli. Programul nou cinematografic nu va fi de fel micşorat, şi se va compune tot din patru părţi mari, ca de obicei.

❑ Epoca" publică procesul verbal încheiat de martorii d-lui Pangrati Suveică, în ce priveşte cererea unei retractări d-lui prof. dr. Istrati.

Din chiar procesul verbal reiese în mod evident vinovăţia rectorului şi în primul rînd constatarea de fapt, că la alegerea universitară s'au petrecut neregularităţi cu stampilarea buletinelor şi deci s'a întrebuinţat suveica.

Astfel martorii d-lui Pangrati spun că „eroarea ce s'a comis pe cîteva buletine era aşa de puţin aparentă, că nimeni nu a putut observa (?)

De asemenea faptul că într'o serie de buletine s'au găsit multe diferit ştampilate, fără însă a fi rele, căci au fost întrebuinţate la votare în seria lor, nu poate fi imputat d-lui Pangrati"...

Ce urmează de aci?

S'a comis o eroare: au fost o serie de buletine diferit ştampilate.

Se spune apoi o minciună, că eroarea n'a putut fi de nimeni observată. Dacă n'ar fi fost de nimeni observată, pentru ce s'au ştampilat buletinele din nou?

Martorii invoacă apoi „miopia" d lui Pangrati, care nu putea să vadă bine ştampilele şi apoi... buna sa credinţă!

Slabe scuze, triste scuze!

❑ Cercul de studii biologice ţine şedinţă astă-seară Vineri, la orele 8 jum., în localul Laboratorului de Igienă.

D. prof. dr. Mezincescu va vorbi despre *Relaţiunile între tuberculoza umană şi bovină.*

❑ Liga pentru unitatea culturală a Romînilor pentru a putea strînge capitalul necesar construirei unui local propriu, a hotărît ca prin emisiunea a 600000 bilete de loterie să strîngă acest fond.

❑ S'a ridicat carantina pentru călătorii sosiţi din Smirna unde bîntuea holera.

❑ D. D. Dimitrescu, poliţai oraşului Roşiori s'a detaşat pe 15 zile la poliţia oraşului Ungheni în locul d-lui Matasaru plecat în concediu.

Ultime INFORMAŢII

❑ **Se ştie că, pe timpul alegerilor generale, tîrgşorul Hîrlău, din jud. Botoşani, fusese teatrul unor ororî complite, provocate de prinţul Calimachi şi de agenţii sei.**

Eri au avut loc alegerile comunale la Hîrlău. A fost declarată aleasă lista opoziţiei, în frunte cu avocatul Deleanu, care a întrunit 132 voturî, contra 108, întrunită de lista prefectorială.

Avocatul Deleanu este acel care fusese arestat samavolnicește de prinţ-banditul, şi acum flumosul succes ce l'a repurtat, pentru care-i felicităm, trebue considerat ca o răsbunare a cetăţenilor contra arestărei ilegale a prietinului Deleanu.

❑ *A. S. R. Principele Ferdinand va asista la serviciul divin ce va fi oficiat la Mitropolia din Iaşi, în ziua de 14 Martie, aniversarea proclamării Regatului.*

❑ *Domnul general Pavlo, cea mai simpatică victimă a regimului actual, va fi primit mîine Simbătă, în audienţă de M. S. Regele.*

Generalul va prezinta un memoriu Suveranului, în care va arata de ce a fost pedepsit şi nedreptatea ce-i s'a făcut cu scoterea la pensie din oficiu.

❑ *Un enorm hohot de rîs a produs în toate cercurile politice din Iaşi, în afară de cercul politic al d-lui Tuduri, faptul că M. S. Regele a făcut din d. D. Grecianu misionar extra-ordinar la serbările jubilare din Roma.*

Tot Iaşul ştie, că d. Grecianu este un personaj ridicul şi ca tocmai dînsul să fi fost ales a'reprezinta România, ie ridicul şi dureros.

In cercurile militare se rîde cu aceiaşi poftă de delegaţia ce-a fost dată unui căpitan, să prezinte felicitări unui Rege.

In tot cazul un lucru este cert: că agentul electoral Grecianu şi micul, dar lungul agent electoral Negruţi, care a ţinut sechestrat pe alegătorul Oarză, vor reprezinta România la Quirinal.

❑ **Arestarea fraţilor Deleanu.**—*Pe timpul campaniei electorale fusese arestaţi precum se ştie, avocatul C. Deleanu şi fratele seu, ambii din Hîrlău.*

Arestarea se făcuse de principele Calimachi, care fiind în Hîrlău, şi întâlnind pe stradă pe fraţii Deleanu, îi a pus cu sila în automobil, ducîndu-i la Botoşani, unde au fost arestaţi.

Cazul fu adus la cunoştinţa Regelui şi procurorul general de Iaşi delegat să ancheteze cazul la Botoşani.

După isprăvirea anchetei s'a dat un comunicat din partea ministerului de interne, care spunea că procurorul general, descoperind numai vina fraţilor Deleanu, ambii vor fi daţi judecăţii pentru că au ultragiat pe un poliţist.

Astă-zi, de şi cu mare întârziere, se constată că comunicatul oficial era o sfruntată minciună. Căci astăzi procurorul general a întrodus rechizitor înaintea Curţii de Iaşi, în ce priveşte arestarea fraţilor Deleanu.

Rechizitorul constată, că, fără de nici o vină, fraţii Deleanu fusese duşi cu automobilul şi declaraţi arestaţi de agentul Gh. Zmău şi de şeful postului de jandarmi, V. Munteanu.

Că de şi arestarea ilegală fusese constată de procurorul de Botoşani, care dispusese eliberarea Delenilor, agentul poliţienesc Emil Gherghel, refuză să elibeze pe cei arestaţi.

Rechizitorul nu spune un cuvînt despre prinţul Calimachi, adevăratul autor al arestărilor, dar conchide trimiterea în judecata Curţii, pentru arestare ilegală, pe Gh. Zmău, V. Munteanu şi „particularul" G. Botez, toţi din Hârlău, şi pe ageutul poliţiei secrete din Botoşani, Emil Gherghel.

Sunt citaţi martori fruntaşii oameni politici din Botoşani: T. Silion, Enacovici şi Leon Ghica.

Afacerea s'a repartizat la s. I a Curţii.

❑ *Domnul Stelian a cerut să-i să pună la dispoziţie dosarul fostului preşedinte Rugină, care a fost condemnat, cu tocmeală făcută d'inainte, la doi ani suspendare, de „înaltul" consiliu „superior" al magistraturii, cea mai desevîrşită instituţie de corupţie a ţării noastre.*

❑ *Domnul I. Grădişteanu, a încheiat un pact politic cu d. general Manu. Ambii se vor alipi de opoziţie în Cameră.*

❑ Evenimentul *a găsit o titulatură nouă pentru d. D. Grecianu. Din „fruntaş între fruntaşii noştri", „fruntaş al vieţei noastre publice", d. Grecianu a avansat, a avansat fără pereche; devenind* reprezintantul M. S. Regelui.

Sub titlul „Manifestaţia coloniei italiane" ziarul carpist, în numărul de ieri publică o telegramă din Bucureşti în care spune textual: „colonia italiană a hotărît să facă o manifestaţie d-lui Greceanu reprezentantul extra-ordinar *al M. S. Regelui".*

Este în adevăr extra-ordinar ca d. Greceanu să fie reprezintantul *Regelui.*

❑ **Din ancheta parchetului ar rezulta, că marea nenorocire de la fabrica Moldova, s'ar datora neglijenţei mecanicului Negru care a socumbat şi el.**

❑ *La primăvară va începe reconstruirea imobilului în care se află instalată facultatea de medicină.*

Imobilul va fi în trei etaje.

❑ *Ascensorul nababului.*

Deputaţii din Viena petrec mai bine de cît senatorii noştri.

In culisele parlamentului Austriei a apărut dăună-zi, spre a fi admirată de deputaţi, o fată tînără pusă în rochie-pantaloni.

Iar senatorii noştri, în loc se vadă ceva la fel, privesc la ascensorul ce a fost instalat la Senat spre a coborî pe Nabab pe scaunul preşedinţial.

Nababul a primit preşedinţia maturului Corp cu condiţia să-i i se instalezе un ascensor, căci nu poate urca scările Senatului.

Eri, pentru prima oră, Nababul, condus de Tanase, eminentul sub-secretar de Stat, a făcut pe persoana divină şi a fost coborît de jos în sus.

❑ **Ocolirea primului vot de blam la Senat.**—Presa a înregistrat nu cu puţină mirare că votul pentru invalidarea alesului de Buzeu, d. Cătineanu, nu s'a putut efectua din cauză că lipsau bilele de vot şi că după jumătate de ceas s'a reluat votul cu tot scandalul provocat în aceasta.

Senatorii din majoritate neavînd în graba discuţiei vre-o orientare din partea guvernului asupra votului şi auzind că se strigă de la birou că cine e *pentru* invalidare să voteze *alb la alb*, şi mai ştiind din auzite unii senatori că cine votează *alb la alb* votează pentru guvern, au început să voteze alb la alb, adică pentru invalidare.

Votase ast-fel mai bine de 30 senatori, cînd biuroul observînd greşala puuerei votului au început d-nii secretari să-şi încarce buzunarele cu bile albe şi negre, singurul mijloc drastic de a salva situaţia. Cinci minute de zăbavă ar fi periclitat soarta alesului de Buzeu; guvernul ar fi fost pus în minoritate şi s'ar fi schimbat atitudinea majorităţii.

Unde mai pui că era primul vot dat cu bile şi acela ar fi eşit nu pe placul guvernului. D. Marghiloman ar fi primit o lovitură tocmai în fief-ul d-sale, el care fusese aplaudat zgomotos la Cameră ca adevăratul şef real al guvernului.

Lucrul a mers neobservat de cei din sală; chiar presa a rămas înşelată şi a luat declararea biuroului ca un fapt real, şi aşa l'a şi înregistrat.

După un sfert de oră secretarii au scos bilele din buzunare, le-au pus în cupele lor şi după ce s'a atras atenţia guvernului că s'ar fi produs un vot rău de se lăsa ca votul să continue, s'a cerut răsvot.

Şi aşa prin stratagema biuroului s'a ocolit primul vot de blam, eare era să-l primească guvernul pe numele Cătineanu, senator de Buzeu.

❑ *Amatorii de muzică aleasă n'ar trebui să uite, că vor avea prilej să asiste, în seara de 19 Martie, la unul din cele mai extra-ordinare concerte: concertul asociaţiei de muzică din Lipsca.*

Programul a fost compus cu cea mai mare îngrijire.

❑ Berăria Czell din Bucureşti a cumpărat casa Erbiceanu din piaţa Unirei. Imobilul va fi amenajat şi prefăcut într'o hală de bere.

❑ Domnul Lazăr Munteanu, secretar general delegat la ministerul de justiţie va fi numit consilier la Curtea de Apel din Bucureşti.

❑ Domnul D. Patraşcanu, profesor la liceul sf. Sava, membru în comisia pedagogică, a inspectat ieri şcoalele secundare din Iaşi.

❑ Comisia disciplinară a C. F. R., circomscripţia VI-a Iaşi, judecă astă-zi pe acarii Andrei Costache şi Vechiu Ilie de la cantonul Belceşti, cari, în ziua de 9 Ianuarie, au furat băuturi din magazia gărei şi au devastat cantonul.

— In comisia disciplinară au fost numiţi d nii: inginer V. Hilmu, în locul d-lui C. Tocilescu, mutat la Craiova şi controlorul G. Alexandrescu, în locul d-lui C. Marto, demisionat.

❑ **Ionaş Grădişteanu – Matei Cantacuzino.** — Nu fără înţeles politic s'au înregistrat refuzurile a doi fruntaşi conservatori de la vice-preşidenţia Camerii şi Senatului. Dl. Ionaş Grădişteanu fost ministru a refuzat pe motive ce-l privesc pe d-sa, căci nu l'a făcut ministru, nici primar al Capitalei nici preşedinte al Camerii. D sa a luat deja o atitudine făţiş ostilă guvernului Carp.

Dar Camera în validările sale a accentuat nota Marghilomanistă; ceia ce a provocat rezerva voită şi veghiată din partea d-lor Filipescu şi Cantacuzino. Toţi cei prezenţi au observat situaţia mai mult ca penibilă a d-lui N. Filipescu şi urmarea acestei atitudini a fost că cuscrul Matei, *onde Mathieu*, ascultînd de inspiraţia lui Conu Nicu, a uitat că e junimist sadea, cirac de a d-lui P. P. Carp, şi urmîud politica cumătrului a refuzat vicepreşidenţia Senatului cu toată învitarea personală a d-lui Carp.

Locul s'a dat apoi d-lui P. Missir avocatul cauzei pierdute a d-lui Gh. Bogdan şi ruşinea Universităţii Ieşene.

Domnul P. P. Carp-Plagiator

Ziarele abundă de zeflemelele ce le face primul-ministru. La minister, în calea Dorobanţilor, în Parlament, la întrunirea majorităţilor, domnul Carp, cel mai tînăr din bătrînii înaintaţi în vrîstă, face numai spirit.

Domnul Carp, la putere fiind, este ast-fel recunoscător zeflemelei, cu care a stat în opoziţie 15 ani şi cu care a îndulcit toate amărăciunile partidului seu.

Dar un lucru: zeflemelele primului ministru, zeflemelele care îl fac simpatic partizanilor sei, se dovedesc a nu fi originale.

Cea mai proaspătă zeflemea a d-lui Carp este un plagiat – nu ruşinos ca al d-lui Cuza un plagiat vesel – dar întrebarea este: dacă d. Cuza, nu mai poate fi profesor universitar fiind-ca a fost prins cu plagiatul, mai poate fi ministru d. Carp, care a ajuns şef de guvern numai pe baza zeflemelelor?

*

Dar să revenim la plagiat.

Toate ziarele au publicat răspunsul ce l'a dat d. Carp, la consfătuirea majorităţilor, cînd a fost vorba de disciplina acelor majorităţi. Domnul Carp a zis: „eu vă sfătuesc să faceţi ca acei soţi, cari se ceartă ziua şi seara se împacă".

Ei bine, spiritual d-lui Carp, care a provocat atîta haz, este copiat aidoma după o glumă apărută în No. 3425, din 5 Martie st. n. 1911, pagina 134, rubrica *Splitter* (Ţânduri) a revistei umoristice Fliegende Witzige Blätter

P. P. Carp	Fliegende Blätter (număr citat)
Eu vă sfătuesc să faceţi ca acei soţi, cari ziua se ceartă şi seara se împacă.	Eine glückliche Ehe besteht darin, dassman sich alle Tage zankt und alle Abend wieder versöhnt.

*

Fliegende Blätter, bănuind că se vor găsi originali ca d. Carp, şi-a rezervat toate drepturile de reproducere ale articolelor sale.

Denunţăm ziarului german pe reproducătorul ei care este d. prim ministru al Romîniei.

De altmintreli acesta nu este singurul plagiat al d-lui Carp: a copiat şi alegerile după acele al lui Franco din Portugalia, punînd pe d. Marghiloman să-l facă cu franci, pe Franco.

❑ Domnul profesor dr. Riegler efor al casei sf. Spiridon s'a prezintat astă-zi primului ministru şi d-lui Marghiloman, ca să stărue ca subvenţia de 80,000 lei pentru băile Slănic, să fie reînscrisă în budget.

❑ *Hanako*, celebra tragediană japoneză şi ansamblul ei, în trecere spre Rusia, vor da un singur mare spectacol în Iaşi, în seara de 22 Martie.

Orientul va petrece astfel o seară în Extremul Orient şi spectacolul va fi din cele mai rare.

Biletele la „Thalia".

❑ **In magistratură.** —Viitoarea mişcare în magistratură, va cuprinde următoarele numiri şi înaintări la trib. Iaşi: d. Vespasian Erbiceanu, preşedintelele trib. s. II, va fi înaintat prim preşedinte; d. Iulian Teodorescu, actual jude de şedinţă va fi înaintat preşedinte la s. II; d. Eugen Munteanu, magistrat stagiar la s. III, va fi numit procuror în locul d-lui G. Skarlet, demisionat; d. Haralamb Grigoriu, jude ocol, va fi numit membru de şedinţă, în locul d-lui Teodorescu; d. Edmond Cantacuzen, dr. în drept de la Paris, va fi numit magistrat stagiar la s. III.

❑ Primim la redacţie o broşură în care ni se desvăluesc unele amănunte din cele ce-a făcut guveruul Carp în judeţul Tutova, cu prilejul alegerilor generale.

In această broşură ni se semnalează dizolvările scandaloase ale consiliilor din comunele: Adam, Bogdăneşti, Bălăbăneşti, Blăgeşti, Dragomireşti, Hălăreşti, Mărăşeşti şi Unţeşti, Banca, Griviţa, Plopana, Rădeşti, Vinderei şi Zorleni.

Autorul broşurei arată cum directorul prefecturei a fost transformat în agent electoral, cum s'a desfiinţat legea repaosului duminical în timpul alegerilor, cum a silit pe funcţionari să se înscrie în clubul şi partidul conservator, cum au fost sechestraţi alegătorii la *moşia regală Zorleni*, cum prefectul a ameninţat personal pe funcţionari, etc. etc.

Evident în această broşură se cuprind numai fapte precise, cari se pot dovedi oricînd. Fraude şi mai grave se ascund în acele fapte, cari nu se pot dovedi şi care n'au fost prevăzute în acest dosar. Astfel: corupţiunile cu bani făcute pe o scară întinsă, opririle de la vot, suveica cu creionul chimic, etc. etc.

❑ **Judiciare** —Domnul Moritz Haimovici, din Bărlad, nu se poate plînge că nu petrece bine.

Domnul Haimovici a avut nuntă fericită în seara de 6 Octombre. In dimineaţa a doua a sfătuit pe tînăra sa nevastă să meargă la familia ei, iar fericitul mire, ramas singur cu servitoarea Niculica Galon, de 14 ani, a făcut pe galantul şi cu dînsa.

Haimovici a fost trimis să se explice înaintea juriului din Tutova.

Inmormîntarea d-rului Al. Rudescu

Astăzi la orele 4 p. m. a avut loc înmormîntarea regretatului dr. Al. Rudescu, victima datoriei sale în cunoscutele împrejurări în cari s'au consumat groaznica nenorocire de la fabrica „Moldova".

O lume imensă a asistat la prohodul oficiat de preoţii Popovici şi Gheorghiu şi diaconul Buznea la domiciliul familiei defunctului.

Intre asistenţi remercăm pe d nii dr. Colceag, delegatul direcţiei serviciului sanitar, care din partea acestei instituţii a exprimat familiei mortului condoleanţe, dr. Flor, medicul primar al oraşului, dr. Stihi, Grigoriu, Apotecker prof. dr, Thiron, Burştin, Şeptelici, Grossi, Tudor şi alţi medici, colegi ai defunctului.

Apoi pe d-nii căp. Lecca, Drăcşineanu, avocat, Racovitză avocat, Manoliu artist, Pella, Apostol institutor, I. Stamatiu, delegatul Primăriei.

S'au depus mai multe coroane din partea: Direcţiei serviciului Sanitar; a Primăriei Com. Iaşi etc.

Din partea colegilor defunctului a vorbit d. dr. Tudor, a cărui cuvîntare o vom reproduce în extenso în numărul de mîine.

După aceasta cortegiul s'a pus în mişcare, plecînd la cimitirul „Eternitatea".

Ultima oră

Bucureşti 11 Martie

Recepţia de la primul-ministru rus

Berlin.—Ziarul Tageblatt din Petersburg, află că Ţarul a trimis pe aghiotantul Deiulin la d. Stolipin, care a convins pe primul-ministru să-şi păstreze postul. Seara a avut loc o strălucită recepţie la d. Stolipin, care a primit felicitările demnitarilor statului.

Deces

Viena.—Episcopul sufragant Mgr. Marschall a murit azi dimineaţă.

Alsacia-Lorena

Berlin.—Camera a continuat cu a treia cetire budgetul.—Răspunzînd mai multor oratori preşedintele consiliului d. de Bethman Hollwey a declarat că dorinţa Alsaciei—Lorene de a participa la consiliul federal este foarte de interes. Trebueşte să se anexeze în mod hotărît Alsalcia-Lorena de Germania atît din punct de vedere economic cît şi din punct de vedere cultural. Dacă Alsacia-Lorena, ea parte la consiliu se facilitează soluţiuea propusă de guvernele federale, iar cele trei voturi, pe care le va avea Alsalcia în consiliul federal nu pot să păgubească poziţiunea şi influenţa Prusiei în consiliul federal.

Un nou sindicat

Londra.—Inventatorul Maxim şi aviatorii Graham Wihte şi Bleriot s'au asociat spre a forma un sindicat în vederea fabricărei a două noi tipuri de aeroplane militare dintre care unul de mare iuţeală destinat la recunoaşteri şi un mare biplan susceptibil de a suporta 509 livre explosibil.

Retragerea demisiei d-lui Stolipin

Petersburg.—Ţarul a primit în audienţă la Tsarkoje-Selo pe d. Stolipin care şi a retras demisia.

Potolirea insurecţiei

Constantinopol.—O depeşă din Jemen anunţă că Irret Paşa, comandantul suprem al armatei însărcinat să potolească insurecţiunea, a sosit la Menabu cu 20 batalioane.

O audienţă

Roma.—Regele a primit azi dimineaţă pe deputatul socialist d. Piszolati.

Execuţie

Constantinopole.—La Damas azi trei şefi ai druzilor au fost spînzuraţi.

Dezbaterile din camera ungară

Buda-pesta.—Cu ocazia dezbaterei bugetului contele Tiza a vorbit despre tratativele sale pentru o împacare cu romînii din Ungaria. Contele Tiza a dat exemplul sîrbilor din Ungaria şi al saşilor din Transilvania, care ţin la naţionalitatea şi cultura lor, dar primesc fără rezervă ideia de stat ungar. Mulţi membri cu vază sîrbi sunt deputaţi în în camera Ungară şi ştiu a împaca pe deplin aspiraţiunile lor, ca sîrbi cu datoriile lor către statul ungar. Oratorul arată că tratativele ce le-a făcut cu d. Mihu şi alţi reprezentanţi ai romînilor din Ungaria, n'am izbutit; dar că nu a perdut nădejdea să ajungă mai tîrziu la un bun rezultat.

Contele Tiza deplînge faptul că tineri necopţi au insultat pe părintele Mangra, şi laudă în termini elogioşi capacitatea acestuia.

CAMERA

Bucureşti.—D-nii deputaţi Ghiţescu şi N. N. Săveanu au cerut biroului Camerei noui dosare cu privire la fraudele electorale. Majoritătile sunt enervate. D. Carp face zeflemele. La un moment dat, d. Carp se duce în faţa domnului Săveanu şi-i spune:

— „Imi pare bine că şi Săvenii de la Focşani s'au convins că trebue să se facă alegeri libere".

La aceste cuvinte, d. N. N. Săveanu a răspuns:

— „Regret că n'aţi făcut această constatare atunci cînd am ales la Putua pe d. Filipescu şi d. Delavrancea.

*

La interpelarea d-lui Duca, care va interpela guvernul cu privire la alegerile de la colegiul III s'au asociat d-nii deputaţi din majoritate: Iorgulescu, Scondăcescu şi C. Popovici-Răcăciune.

*

D. Carp a depus mai multe proecte de legi pentru eftenirea traiului. Primul proect este acela care scuteşte pe ţăranii cari au proprietăţi mai mici de 6 hectare, fără să li se ştirbească drepturile electorale.

*

S'a acordat d-lui S. Haret un concediu de boală pentru toată seziunea aceasta parlamentară.

*

D. Pavel Brătăşeanu face cunoscut ministrului de interne că teroarea continuă la Romanaţi. Bandele de agenţi electorali cutreeră străzile oraşului Caracal, terorizînd pe aceia cari au votat contra guvernului.

SENATUL

Bucureşti. — Senatul a luat vacanţă pînă Mercuri, cînd va începe discuţia la adresa de mesagiu. Raportor a fost ales d. Petre Missir.

Moartea unui primar

Bucureşti.—A murit într'un sanatoriu de aici, G. Vicol, primar din Focşani.

Prima Societate de Economie

DIN URBEA IAŞI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pe Duminică 13 Martie 1911, ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţii, din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1) Raportul Comitetului de Administraţie asupra mersului afacerilor Societăţii în lunile de la 1 Septembrie pînă la 31 Decembrie 1910.

2) Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3) Alegerea comisiunei de control, conform art. 29 şi 41 din statute pentrn verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1911.

4) Chestiunile rămase pendinte din adunările anterioare, precum şi cele ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedintele comitetului de Administraţie
V. I. RADU.

ANUNCIU

La Banca de Credit din Roman fiind două locuri libere de comptabil şi ajutor comptabil se caută absolvenţi a şcoalei comerciale care se aibă practica.

Ofertele a se adresa direct Băncei.

Se caută Elevi pentru învăţătură la Tipografia H. Goldner.

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagi a III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditste precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTĂ

ROBERT

—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari au resistat la tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÊTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

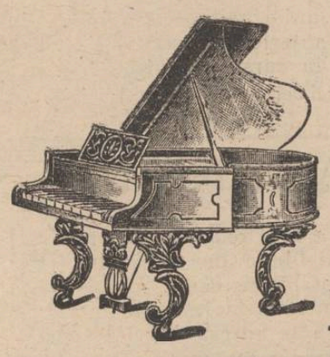

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

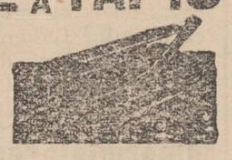

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f60c.

Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Ioban Krzyzanowski, Lăcătus și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1254 Duminică 13 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

MESAJUL și ADRESA

Comisia de răspuns la mesaj ș'a întocmit proectul, care a și fost cetit în Cameră și trimes la tipar. După cum țara era doritoare să știe ce va zice Coroana prin mesaj despre alegeri, tot așa eram curioși să vedem cum va parafraza Camera pasajul din mesaj cu privire la aceste alegeri.

Mesajul zice: „Ieșiți de cîte-va zile din alegerile generale, Domniile-voastre prin o însemnată majoritate aduceți guvernului, pe care l'am chemat la cîrma statului, încrederea țării. Acest acord între țară și tron este o chezășie pentru îndeplinirea misiunii guvernului meu".

Dacă Corona s'a ferit să califice soiul alegerilor, să nu le zică nici libere nici legale, dacă Coroana s'a făcut surdă la strigătul de alarmă al țării, că i s'a violentat voința, dacă Coroana a mers mai departe și i s'a pus de guvern în gură fraza că alegerile sunt un acord între țară și tron, acord care e o chezășie întru îndeplinirea misiunii guvernului; proectul de răspuns la mesaj e și mai semnificativ prin laconismul său. El zice: „Alegerile generale au permis țării să-și arăte voința ei".

D. Virgil Arion, raportorul comisiunii a crezut de cuviință ca ast-fel să parafrazeze mesajul în acest punct. Pe cînd Coroana spune, că prin alegerile generale s'a dat guvernului o însemnată majoritate, adresa spune că, alegerile generale au permis țării să și arăte voința ei. Iar legînd frază de frază mesajul și adresa, ar reeși, că ideia a fost aceasta: *„Alegerile generale au permis țării, să-și arată voința ei dînd o însemnată majoritate guvernului chemat la cîrma țării de Măria Sa"*.

Dacă mesajul e laconic și încunjură adevărul, răspunsul la mesaj e cinic. Intăiu raportorul abuzează de o premisă majoră, care cuprinde un fapt de ordine generală. Alegerile generale dau prilej țării să-și arate voința ei. Predicatul unei asemenea propoziț uni spune un adevăr comun, căci pentru aceia sînt alegeri generale, ca o țară să-și spună cuvîntul ei *prin votul său*. Afirmarea ce predicatul o face de subiect nu e complectă, căci subiectul e mai mare la înțeles de cît predicatul, întru cît nu orice alegere generală permite țării de a-și exprima voința ei, și raportorul a forțat legătura logică între predicat și subiect, afirmînd la un subiect așa de general un predicat relativ mai puțin întins în conținutul său.

Deci, judecata din adresă e o sofismă cu scop introdusă, ca să se alunece gîndirea de la un subiect prea general la un predicat prea special. In logică — și d. raportor e ținut să fie tare în logică — se zice că o judecată bună trebue să aibă un predicat mai mare la înțeles, ca subiectul, căci alt-fel rămîne o parte din subiect necuprins în predicat, și judecata e falșă.

In fond niște alegeri generale *pot permite* sau *pot a nu permite* țării să-și exprime voința ei. Intru cît dar d. raportor s'a oprit numai la partea întăia a afirmării, că permit țării a-și exprima voința ei, a uitat cu vădită voință negațiunea afirmațiunii. Și atunci raportorul ar fi trebuit să determine anume subiectul prin un atribut, că alegerile generale *actuale* au permis țării... dar raportorul s'a ferit să precizeze lucrul, pentru că tocmai discuția se va încinge nu asupra unei judecăți generale, că orice alegere generală permite țării de a-și exprima voința ei, căci aceasta ar însemna că discuția răspunsului la mesaj ar fi un proces de logică făcut raportorului, pe cînd de fapt va fi o discuție politică despre actualitatea alegerilor generale a căror dosar e plin de fapte precise, pentru a se dovedi că alegerile generale actuale n'au permis țării să-și arăte voința ei.

La o afirmare categorică a raportorului se va opune altă afirmare și mai categorică, rezultînd din dosare, și din stălciturile alegătorilor.

Prin urmare, la un mesaj care trece ușor peste alegerile generale fără a le califica, vine adresa care e cinică prin afirmarea sa generală, întru cît ocolește adevărul tocmai asupra acestor alegeri generale.

Alegerile generale permit țării să-și spună voia lor; dar această afirmare poate fi bună pentru Anglia, Franța, sau ori care altă țară; mai mult încă concedem că poate să fie adevărată și pentru țara noastră, dar sub alt guvern. Dar afirmarea raportorului e falsă în aplicarea ei, și se va face încă o dovadă mai mult că cu cît te ferești de a pune punctul pe *i* asupra acestor alegeri, va veni glasul țării prin reprezentanții opoziției să pună ei acel punct pe i, arătînd în toată goliciunea, felul cum au curs aceste alegeri generale.

***

O rază de lumină

— Ororile din Hârlău —

Orășelul Hârlău, din județul Botoșani, fusese, pe timpul ultimei campanii electorale, teatrul celor mai cumplite orori.

Cum opoziția are multe simpatii acolo, fostul conducător al luptei electorale guvernamentale, ilustrul prinț Calimaki, se ivise de mai multe ori în orășel spre a împrăștia groaza și teroarea.

Oamenii au fost duși la poliție, schingiuiți, umpluți de sînge și îngroziți ast-fel, că mulți se refugiase prin pădurile împrejmuitoare și stătuse acolo mai multe zile hrănindu-se cu zăpadă.

Ura cea mai mare a prințului și banditilor sei, era contra frații Deleanu, cari, într'o zi, pe cînd erau snguri pe stradă, au fost legați, cot la cot, urcați în automobilul pseudo-prințului și duși la poliția din Botoșani.

Reclamîndu-se Regelui, s'a făcut anchetă de procurorul general. Acum abia se cunoaște rezultatul anchetei și se știe că frații Deleanu fusese arestați ilegal, fapt pentru care autorii au fost dați judecății înaintea Curții.

Procurorul general de Iași, a avut, în fine, curăjul, să dee judecății pe cei-va zbiri și să recunoască, că doi membri ai opoziției, au fost arestați ilegal și că un zbir polițienesc din Botoșani, cu toată dispoziția contrarie a procurorului, a continuat să menție arestat, câteva ore, spune rechizitorul, pe frații Deleanu.

Pentru prințul Calimaki, procurorul general n'are acelaș curaj. De și arestarea a fost operată de prinț, de și prințul se afla în automobil, rechizitorul nici nu pomenește de numele seu și n'are macar grijă să spună al cui a fost automobilul, care a dus pe cei doi Deleni la Botoșani —și trebue să fi fost al cui-va acel vehicul, în tot cazul nu al celor trei dați judecății: unul necunoscut, altul agent de poliție, și al treilea șeful postului de jandarmi.

Dacă procurorul general acopere cu totul pe d. Kalimaki, este îmbucurător că a bine-voit să constate macar, că, absolut pe degeaba, doi oameni, d'intre care unul a vocat, au fost transportați cu automobilul la arestul polițienesc din Botoșani și că n'au fost eliberați de cît după ordinul repetat al procurorului.

Rechizitorul magistratului din Iași, arată ce teroare a fost în județul Botoșani, dacă oameni nevinovați au putut fi arestați ilegal și dacă ordinele procurorului nu mai erau luate în seamo de agenții polițienești.

Teroare la fel a fost în toată țara. Cu o poliție sălbatecă, cu procurori generali și procurori unelte electorale, cu jandarmi rurali teroriști, opoziția a apărut dezarmată și cetățenii s'au îngrozit.

Astfel au fost câștigate alegerile generale de guvern și majoritățile ce le are au fost smulse, prin orori, prin turburări.

Cazul de la Hîrlău, așa cum îl descrie procurorul general, apare ca o rază de lumină în întunericul în care d. Carp a știut să vire țara.

Certificat de... capacitate

Studenții în medicină din Iași au primit ordin de la decanatul facultății de medicină să se întrunească, și să redacteze un proces verbal prin care să se constate... capacitatea uriașului cîntăreț al vinului Mariani, Gh. Bogdan, și să se numere bolnavii de ochi, carora d. dr. Socor le-a redat vederile.

Studenții s'au întrunit, într'adevăr, și au redactat un foarte lung și deslînat „procest-verbal", — vorba lui Caragiale— ; prin care recunosc că d. Gh. Bogdan este om deștept. In acelaș proces-verbal este amestecat și d. dr. Socor. Aprobăm acțiunea studenților și i felicităm din toată inima, cu toată căldura posibilă. Reciprocitatea de interese dintre profesori și studenți nu datează de eri de azi, ci de secole. Totdeauna studențimea a avut nevoe să fie cotată bine de profesor, pentru ca să-și poată trece examenele. Nu vorbesc de toată studențimea. Sunt și studenți cari printr'o cultură enormă *se impun* profesorilor lor, și sunt trecuți *volens-nolens*.

Spectacolul este foarte frumos. Iată într'adevăr doi profesori de universitate cari au nevoe de sprijinul studenților, —doi doctori care cer „diplomă de capacitate" de la studenții lor. Numai această întîmplare simplă e suficientă pentru ca din ceia ce s'a spus pănă acuma în ziarul nostru să nu fie dă rămat nimic. Recunoaștem totuși că o parte dintre studenții de medicină din Iași sunt destul de pregătiți și destul de capabili să dea „certificate de capacitate" celor doi doctori. Domnii I. Dinescu, autorul moral al „procesului", d. Frandin, d. Goldenberg, d. Nubert și d. Rășcanu cari au luat cuvîntul și au apărat pe individul Gh. Bogdan și pe d. dr. Socor, sunt niște studenți merituoși ai facultății de medicină din Iași,— așa de merituoși, în cît facultatea n'ar fi păgubită dacă în locul lui Gh. Bogdan ar fi unul dintre studenții de mai sus ca profesor. Din contra, credem că ar păgubi studentul, dacă ar avea de coleg un individ sau altul, care ar avea nevoe de „certificatul de capacitate."

Știm că procesul-verbal a fost scris din ordinul d-lui dr. Socor, decanul facultății de medicină. Știm de asemenea că în procesul-verbal nu s'a scris ceia ce studenții au gîndit; dar adevărat este că nici nu le putem pretinde să-și comunice părerile drepte. Fie siguri și Gh. Bogdan și d. dr. Socor că studenții au rîs cînd au scris procesul verbal. Și rîd chiar acuma, cînd citesc aceste rînduri. Altfel ar trebui să avem idei prea penibile despre conștiința lor, amenințată de Brouardelul României cu.. notă rea.

Mărinimia studenților în medicină față de imitațiile lor de profesori o prețuim și o justificăm. Altfel nu se putea face.

In „procesul-verbal" găsim și cîteva invective la adresa noastră. Acestea nu ne ating, întru cît găsim inoportun ca studenții să facă altă politică de cît aceia pe care o fac profesorii lor. Mai tîrziu se vor schimba lucrurile.

Dar n'am terminat cu această chestiune.

Telegrame lui Démètre

Ce-are șer Démètre, că tot reprezentant i a fost dat să fie; în juneță represintase pe prefect în calitatea sa de sub-prefect: ca jursconsult ilustru a reprezintat pe Rosnovanu și pe Pavli, iar acum — *Evenimentul* o spune—a plecat să-l reprezinte pe Regele Carol la serbările de la Roma.

Partizanii din Iași ai șerului, au fost firește foarte măgulți de onoarea ce s'a făcut șefului lor și cu toții s'au grăbit să-l felicitez telegrafic.

Reproducem pe cele mai delicate din acele telegrame:

Roa d'Italia pour Roi Grecianu de Romania *Rom.*

Bravos Patria care vă are de fiu. Trăiască Iașul, trăiască Roma!

(ss). V. Ianculescu, C. Hociungescu, Ciureanu, Pompeiu, Al. Popovici, Bacaloglu, Brudea.

*

Demnul urmaș al Romei înaintează spre Roma, ura de trei ori—Cavour al Iașului.

(s). State Dragomir.

*

In numele Circului italo-romîn Henri premiți felicitări. Nu vă întalniți cu primarul Romei, el fiind jidan.

(s). *Stamatiu.*

*

Alegîndu vă, bunul Suveran a știut ce face: a trimis pe Romeo la Roma. Să trăiți!

(s) *Tuduri.*

*

Felicitîndu-vă, vă conjur în numele sfintei biserici autocefale ortodoxe de la Răsărit, să nu vizitați pe Papa.

(s) *Renescu.*

*

Sincere felicitări. Vă zic călătorie bună, de și noi cestialalți, voiajăm cu succes pe apă.

(s) *Crupenski.*

Vivat ca mere, ca pere, crescat ca polenta și macaroane—iubitul nostru lord maior.

(s) *Rohr, Irimescu.*

*

La mai mare Galibardi al Moldovei de sus.

(s) *Paraschivescu.*

*

Schoppenhauer spunea: o nimic, cît ești de mare. Iar dușmanii d tale spun: o mare, cît ești de nimic.

(s) *Găvănescul.*

*

Crăp de necaz și mă prefac că te felicitez sincer.

(s) *Cristofor.*

*

Povera Italia!

(s) *Colonia italiană din Iași.*

Din coada ochiului

Prensul Halimachi din Botoșani, în discursul pe care l-a ținut în Senat, după ce a fost ales vice-președinte a spus că *„va apara majoritatea de tirania minorității"*. Iată într'adevăr o teorie extraordinară. Prensul știe, însă că grație, tiraniei majorității au fost trimeși atîția nechemați în parlament. N'au căzut atîția valoroși candidați opoziționiști grație unui singur sau două voturi?

Tirania minorității în contra majorității este absolut o inspirație Schakespeariană.

*

Biograful d-lui N. Filipescu, un anume Mihăileanu, încasator de palme în Pitești, va fi numit prefect al acelui județ, în locul d-lui N. Popescu, care va fi candidat nefericit la colegiul al II-lea. Pentru palmele pe care le-a mîncat, cred că o prefectură nu este tocmai o răsplată așa de mare.

*

După discuțiile cu privire la validarea „alesului" universității din Iași, discuții cari au pus în evidență „tirania" minorității, Senatul a luat vacanță pînă... Mercuri. E un repaos bine meritat acordat acestor reprezentanți, cari au muncit pînă acuma de s'au spetit pentru țară.

*

Domnul Ionaș Grădișteanu continuă să fie indispus în contra guvernului. D. general Manu, de asemeni. Desfidem guvernul să se indispună pe acești doi corifei... cantacuzinești.

*

Cu toată opoziția serioasă și puternică care a pătruns în Senat, noi avem convingerea că, totuși, cel mai mare opozant va fi... d. Carp. N'avem darul profeției, dar convingerea noastră nu e tocmai așa departe de adevăr. Vremea ne va da dreptate cît de curînd.

OAMENI ȘI LUCRURI

PALLIDA MORS...

Priveam, amestecat în acea tăcută mulțime respectuoasă, trăsăturile celui nemișcat și nesimțitor, culcat în racla de culoare argintie, deschisă încă, purtată pe brațele oamenilor, ca să fie așezată pe carul funebru.

Era cum sunt toți morții: aceeași gălbeneală puțin colorată de pete vinete; aceeași rigiditate cadaverică; aceeași imobilitate rece. Iar de jur împrejur — indiferent de intelectualitatea celor prezenți—aceeași obștească, adîncă înfiorare, care stăpînea pe toți, pe toți pînă la unul.

Și nu pentru că era vorba de o întîmplare emoționantă, de o moarte care stîrnea milă și înduioșare prin revoltătoarea nedreptate a soartei, nu! Ci numai pentru că trecuse în fața noastră racla de mătasă, în care dormea somnul cel de a pururi—un corp omenesc.

Care e oare înțelesul acelei temeri grozave ce ne cuprinde la vederea unui dispărut? De ce atîta spaimă iremediabila în fața morții,—la gîndul morții?

In sine însăși, moartea nu poate fi un rău, întru cît ea este singura chezășie în potriva ori-cărui rău de mîni, în contra ori-cărei suferinți sufletești sau trupești și de cele mai multe ori încheiarea unor grele, foarte grele suferinți. Apoi—nimeni dintre noi, nici acei dinaintea noastră n'au apucat lumea alt-fel; nimeni nu-și închipuie că e cu putință să nu-i vină rîndul; nici o umbră de iluziune nu-și poate face vre-unul că s'ar abate de la regula universală; speranța este cu totul exclusă, pentru acum și în vecii vecilor.

Atunci?

Atunci însamnă că de la încercările vechilor stoici pînă acum omul n'a ajuns a-și face educația psihică, intelectuală a morții; n'a reușit a se pătrunde de fatalitatea și chiar de necesitatea ei pănă într'atît, încît s'o aștepte în orice clipă a existenței într'un cuvînt — să privească moartea în față.

Viața e un accident; nașterea cuiva e o întîmplare. Dar moartea, dispariția —o trebuință a lumei însăși. Ce este, dară, mai firesc, decît s'o privim și s'o primim fără groază?

Și cu toate aceste!

Se afirmă că poetul Maeterlinck se ocupă în momentul de față cu o mare lucrare filosofică asupra morții. El urmărește ținta de a... reabilita ideea morții, de a risipi groaza ce domnește în jurul morții... calomniate și să dovedească omenirii că încheierea vieței într'o lumină poetică și cu o convingere filosofică însamnă un act plin de vrednicie și mîngăiere.

Cu ce pătrundere poate face acest lucru marele scriitor Maeterlinck, ne arată micul său studiu asupra Nemuririi, unde pune problema delicată a iluziunii care—făgăduind omului binele de după moarte—ușurează traiul și aureolează momentul dispariției din viață.

Dar în ce chip ne va „convinge" Maeterlinck despre... bunatatea morții?

Arătîndu-ne că viața noastră e mizerabilă și banală,—așa fel încît nu merită a fi trăită, dacă n'o putem exaltă, înnălță și diviniza? Arătîndu-ne jucăria absurdă a unei existențe pe care n'am vrut-o, care ni s'a impus pentru un timp efemer și pe care o iubim din micime, din prostie, din lașitate?

Negreșit. Numai urînd viața —putem iubi moartea, așa cum o iubia Eminescu:

O, moartea-i un haos, o mare de stele
Cînd viața-i o baltă de vise rebele

...Din nefericire însă—ori din fericire poate—nimeni din noi nu urăște viața, chiar cînd îi se pare c'o disprețuește. Iar de moarte ne temem și ne vom teme totdeauna.

Rodion

Impresii din Apus

EXPOZIȚIA DIN BRUXELLES

VII

Distanțele fiind mari, tramvaele duceau lumea de jur împrejurul Expoziției trecînd pe lînga Sala Sărbătorilor, grădinile Coloniilor, Cîmpia atracțiilor, grădina Franției și a Țărilor de jos, pavilioanele Italiei, Uruguay, principatul Monaco și pe lîngă cladirile colosale ale Germaniei.

Pe lîngă aceasta, ca mijloc de transport mai erau și scaunele purtătoare — *pousse-pousse* — orientale cari produc celui naiv o impresie rea. Atîția barbați și femei din cei mai tineri și mai eleganți tîriți de alții!... La prima vedere crezi că ei — sărmanii — sunt infirmi. In realitate nu-i decît un lux, o vanitate, o cochetărie mai mult.

Erau însă, și bătrîni și oameni mai slabi, cărora aceste scaune-trăsuri le făceau mari servicii.

Intre obicinuiții Expoziției se vedea și o femee tînără, modest îmbrăcată, frumoasă, purtată într'un scaun pe roate de către baetul ei de 14 ani, care avea o înfățișare simpatică și o privire melancolică. Sărmana femee era paralizată! La dreapta ei mergea o fetița ca de 10 ani, ce se pleca adesea spre mama sa pentru a-i spune ceva sau pentru a-i atrage atenția asupra celor ce întîlniau.

Era înduioșitor tabloul acesta al mamei înconjurată cu atîta iubire și grijă de copilașii săi. Fără voie te opriai în drum, pentru a-i petrece cu ochii, a-i urmări și a căuta să pătrunzi misterul vieței acestor ființe... Unde e barbatul acestei nenorocite?... Trăește?... Sufere și el alături cu ea și cu copiii?... Poate că el a curmat greul vieței lăsîndu-și pe ai lui în sbucium și amar... S'ar putea să fie și un nepăsător... Sau poate cel mai nefericit om... Dar ea, mama? Pe fața ei se citea desnădejdea, dar și bunătatea în același timp... Ce se va fi petrecînd în sufletul ei?... Durerea de a nu se putea mișca, durerea de a nu-și putea lasa copiii în libertate, sau — ceea ce-i mai grozav — durerea de a ceda stăruinților copiilor, ca s'o ducă și pe ea în Expoziție, acel loc de larmă, de veselie, de libertate de uitare de sine; în acel vîrtej de lume...

Dar furnicarul celor cari trec la deal și la vale, pusderia de oameni, al căror numar se ridică la mii cîte odata

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI ŞI APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Reprezentanţi: Sam. Löhl, Bucureşti.

— Dumineca cam de regulă se încasau cîte 60—70 mii de lei — intrarea fiind un leu — acest *va-et-vient* nu-ţi mai permitea să isprăveşti reflecţiile... Silit porneşti; însă ducînd cu tine o mîhnire, care nu te mai lasă să te bucuri pe deplin de sanatatea şi libertatea ce o ai..

Prima ţintă a celor cari se interesează şi de şcoală erau secţiile învăţămîntului de pe la diferitele ţări. In secţia belgiană se vedeau progresele pe care Belgia le-a realizat în educaţia tinerimei. Tot ce era expus era probat în deosebite chipuri pentru ca publicul să nu se îndoiască asupra sincerităţii muncii şi a metodelor întrebuinţate. Spre acest scop la dispoziţia vizitatorilor stăteau *„jurnalele de clasă"* în care se găseau lecţiile similare celor expuse. Se vedeau caetele copiilor cu redactarea temelor aratate în jurnalul de clasă. Mai era şi un registru, în care se puteau uşor vedea lucrările preparatoare din conferinţe.

Colecţiunile cuprindeau pe lîngă materialul intuitiv adunat de institutori şi lucrări de ale elevilor: ca lucrul manual, lucrări cu acul...

Era de remarcat spiritul practic în care erau făcute toate. La lucrul de mînă al fetelor erau expuse hăinuţe şi tot felul de lenjuri pentru păpuşe. Iar la lucrul manual al băeţilor se vedeau: canapeluţe şi scaune pentru păpuşi, covoare de hîrtie colorată ţesute în tot felul de desemne şi culori... După acestea uşor se poate deduce plăcerea cu care vor fi lucrînd micii Belgieni... Ceea ce înlesneşte pe învăţătorii de acolo este materialul mult şi bun ce li se pune la dispoziţie, instrumentele şi sălile enume — Primăria necruţînd nimic pentru adevarata pregătire a tinerimei.

Institutorii încă, au multe desemnuri cu care şi-au împodobit lucrările ce ei le-au expus, dînd probă de un gust ales şi de pricepere în ale artei.

In secţia învăţămîntului belgian prin aleea principală se văd înşirate busturile pedagogilor mari. Fie care din ei poartă pe soclu cîte o pancartă pe care se văd nişte fraze extrase din scrierile lor. Aşa se întîlnesc: Bain, care zice că trebue ţinut samă de dispoziţiile naturale ale individului în educaţia lui; Comenius, care cere educaţia generală pentru ambele sexe; Diesterwog, care voeşte să se ţie socoteală de circomstanţele locale de interesele particulare a fie cărei şcoli chiar de individualitatea învăţămîntului; Dupanlaup: Invăţămîntul să se folosească de dispoziţiile copilului pentru a-i da idei simple, drepte, limpezi şi hotărîte; Fénelon: Se poate învăţa mai mult dintr'o beţie veselă, de cît mai mult dintr'o beţie ca formă;— în faţa lui Fénelon nu poţi să te opreşti de a zice: vai de copiii, cari nu cunosc de cît o singură dispoziţie a învăţătorului!

Inşirarea busturilor continuă cu Père Girard: toate ramurile învăţămîntului să fie puse în serviciul culturei intelectuale; iar aceasta în serviciul educaţiei inimei şi-a vieţei; Herbart: e cineva să diriguiască urmările circomstanţelor fortuite sau ocazionale; Kant: omul nu poate deveni om de cît prin educaţie; Jean Locke care nu se îndoeşte despre putinţa de a face să se nască în copii setea de ştiinţă; Montaigne: lecţiile să se facă pe nesimţite, cînd de pe carte, cînd din conversaţii familiare Rabelais: orice învăţămînt să fie intuitiv făcîndu-se visite în tot felul de ateliere despre care se vorbeşte elevilor; Pestalozzi: La naţiunea intuitivă profund imprimată în spirit se leagă uşor o serie de noţiuni colaterale; Rolin: instrucţia deghizată face mai multă impresie asupra copiilor, părînd a fi venită din întîmplare; Rousseau: ceea ce trebue copiilor e lauda adevărurilor generale care nutreşte şi atenţia printr'o curiozitate continuă; St. Jean Baptiste de la Sele: Invăţătorul nu trebue să ţie numai decît un plan de lecţie studiat; ci să se servească în chip inteligent de ocazii pentru a pune la locul cuvenit o maximă de morală. Seria o încheie Spencer, filosoful evoluţionist pe al cărui soclu e pancarta ce cuprinde următoarea lege: Omul este supus asociaţiilor de idei.

După această sală urmează modele de clase cu pupitre şi tabele sistematice ce vor fi adăugînd de sigur îndemnului mai mult la lucru.

Foarte interesantă era şi secţia germană a învăţămîntului — Deutche Unterichtsausstellung. Cele 23 săli arată tot mecanismul şi desvoltarea învăţămîntului din anii din urmă — fără a cuprinde şi învăţămîntul pur ştinţific universitar, care ar fi luat prea mult loc. In sala de intrare sunt trei biblioteci care cuprind o serie de manuale pentru copii.

Văzînd cele expuse se recunoaşte îndată cum cum învăţămîntul monoton de altă dată e înlocuit cu un învăţămînt practic, plăcut şi bogat în rezultate.

Higiena, gimnastica, jocurile şi sporturile, lucrul manual şi desemnul a luat mare avînt. Acestea se pot constata din tot felul de aparate expuse din desemnuri şi din fotografii cît şi din lucrările copiilor.

O sală de geografie era Muzeul şcolar din Dresda, cu o serie de tablouri murale cu *Istoria Elbei* de a lungul veacurilor. Hărţi în relief multe. Planuri de şcoli model expuse alături de planurile celor de altădate. Cele dintăi bazate pe ultimile progrese ştiinţifice.

Erau şi tipuri de şcoli de pădure — *Wald-schule* — ca cea din Charlottenburg, înfiinţată în 1904, constînd din clădiri de lemn aşezate printre brazii din pădure.

Erau şi instalaţii de învăţămînt memenajer.

Maria C. Baţureanu

DIN HUŞI

Ecouri în tabara guvernamentală

La venirea partidului conservator la putere d. general Teleman s'a adresat d-lui C. P. Pivniceriu fost secretar al judeţului sub liberali şi conservatori, că ar avea nevoe de serviciile d sale în administraţia judeţului. D-sa însă a răspuns că fiind director la banca familiei numită „Banca Huşului" nu poate să accepte o funcţie administrativă; dar că va da tot *sprijinul său* guvernului. S'au făcut alegeri legislative, acuma venia rîndul alegerilor comunei Huşi. Societatea de ajutor mutual I. Pivniceriu, Gr. Vericeanu, urmăresc un scop politic—acapărarea afacerilor şi punerea mînei pe situaţie—şi pentru ajungerea acestui scop căutau că la alcătuirea listei consiliului comunal să aibă cuvîntul decisiv majoritate absolută şi sfredelul dracului.

Atunci s'a prezentat generalului Prefect cu lista care urma să alcătuiască viitorul consiliu şi cu pretenţia că C. P. Pivniceriu să fie ajutor de Primar al d-lui Gh Gociu, Primar. Generalul simţind trucul la care voesc să recurgă ghibacii politicianu, nu a acceptat propunerea nu numai de Ajutor de Primar, dar nu a accepta să fie Pivniceriu nici măcar consilier.

După cum este alcătuit consiliul comunal de Huşi, în cea mai mare parte sunt Vericenişti dar oameni maleabili; aşa că gîndul lor era să vîre şi sfredelul dracului în consiliu şi după un timp dat să înceapă uneltirile şi cum d. Gociu, nu va putea suporta mizerie se va demite şi atunci indicat ca Primar să nu poată fi altul de cît C. P. Pivniceriu.

Consiliul şi acum în majoritate este tot Vericenist, dar neexistînd scopul, nu vor mai recurge la uneltire la comună ci-şi vor îndrepta în altă parte ţinta şi anume:

*

Generalul Teleman, pensionar, nu-i convine a fi Prefect, căci n'are nici un folos material şi să strădăneşte zadarnic. Scopul lui este ca să se numească Prefect fiul său căpitanul Anibal Teleman ca prefect, iar generalul să se aleagă deputat. Cum Prefectura căpitanului va fi o indicaţie a viitoarei conduceri a partidului conservator în Fălciu, familionul a şi făcut pactul şi a convenit că în cazul de demitere a generalului să stăruie a fi numit ca prefect deputatul Iancu Pivniceriu uzînd de ori-ce mijloc, chiar cu ameninţări. In caz eventual familionul întărit cu Griguţă-Irimescu sondează concursul a o parte din liberali, cu care am legături familiare.

Aşteptăm desfăşurarea evenimentelor, noi ca cronicari am înregistrat ceia ce să plănueşte în ascuns.

*

Făgădueli. In dimineaţa zilei de 8 Martie a. c. cu ocazia alegerilor comunale de colegiul al II erau în crîşmă la Mărcuşor d-nii Ilie Rădoi candidat, Simion Trofin Ilie Cristea şi alţii; în discuţie era cum a votat la Cameră şi fiecare îşi explica votul. Rădoi spunea că a votat cum i-a spus Vericeanu, pentru că i a făgăduit ca să i lărgească şi petruiască strada lui; altul că are să-i vîndă cantonul barieră de la dric, altul că are să-i tae din ograda lui Ilie, Romila, unde are deposit de scînduri la dric ca să deschidă o stradă şi să-i vîndă şi lui loc, căci după disposiţii urmînd ca gara să se facă la dric să aibă ei ocupate locurile virane pănă la şanţul oraşului; în fine fel de fel de promisiuni pe socoteala bietei comuni şi în dauna cetăţenilor.

Unul însă cu multă judecată le a spus că Vericeanu, n'are să mai poată face nimică, căci nu mai este el Primar ca să vîndă lui Gh. Frent bariera de la Lohan (Gară) ci e d. Gociu, care nu va instrăina nimica din averea comunei. Romila caută şi acuma să ia locul unde a fost depositul de sare, dar nu-i va merge. Deabia la început şi s'a dat pe faţă mijloacele întrebuinţate în alegeri şi timpul va desvăli totul şi se vor desvăli şi politicianii de bîlci care pentru reuşită, au făgăduit totul; n'a respectat avutul comunei, a statului şi judeţului spre a-l pune la mezat şi a tenta lăcomia alegătorilor. Oposiţia va veghea şi va înfera pe acei politiciani care se vor atinge de bunurile publice spre a-i servi de partizani.

CUVÍNTAREA

ţinută de d. dr. Tudor la inmormîntarea def. dr. Al. Rudescu

Groapa morţei se deschide astăzi, să cuprindă corpul neînsufleţit al bunului coleg şi prieten, dr. Alexandru Rudescu, răpit nouă în ziua de 9 Martie 1911, în chip repede, neaşteptat, dureros, năprasnic, pe cînd el, sărmanul, îşi tăcea datoria de om şi medic, pe cînd cerca să scape cu viaţă pe doi semeni care se găseau pe pragul peirei. Chemat a da ajutoare unor lucrători care se asfiixiau în fundul unui rezervoriu cu benzină, nu aşteptă o singură clipă, se uită pe sine, uită pe ai lui, — şi cu o abnegaţie ce de altmintrelea o cunoaştem bine la dînsul, cu un curaj de erou, rupe rîndurile asistenţilor înmărmuriţi, se luptă cu ei pentru a fi lăsat să-şi facă datoria şi se coboară în prăpastie să scape două vieţi. Pericolul însă a fost mai mare de cît curajul şi eroul cade trăsnit prins în ghiarele morţei din care nu s'a mai putut descleşta. Astfel apune pentru vecie, dr. Rudescu, victimă a datoriei, victima a dorului de a face bine; ast-fel apune dr. Rudeseu, bunul şi iubituul nostru coleg şi prieten, cînd era tocmai mai în puterea şi vrîsta de a munci, tocmai cînd îi erau mai dragi slujba şi cariera, tocmai cînd era mai fericit în casa lui, lîngă soţie şi copii, tocmai cînd nouă ne era aşa de scump. Iată o frază din presă care apreciază acest eroizm: Ce măreţie şi ce frumuseţă morală în fapta d-rului Rudescu. In vremile noastre de nepăsare şi de egoism, cînd corpul social este un vălmăşag în care se ciocnesc patimile şi urile, în care principiul sfînt al dragostei de oameni este jertfit principiului sălbatec exprimat prin neînduratul homo homini lupus, în care fie care vede numai de sine şi trece nepăsător pe lîngă cel ce cade, s'a găsit totuşi, un om capabil de atîta jertfă şi uitare de sine în cît să-şi pună în primejdie viaţa şi să şi-o piardă chiar, pentru a scăpa de la moarte pe un umil lucrător. Jertfă sublimă, pe care nimic n'o egalează şi nimic n'o răsplăteşte.

Această jertfă, acest act de devotament, ne va rămîne ca un exemplu viu şi viţuitor a omului care înfruntînd ori-ce pericol aleargă necondiţionat să 'şi facă datoria şi numai datoria, acest act de devotament vă rămîne familiei mîngîerea de a putea fi ori cînd mîndri de moartea eroică a prea iubitului lor, de numele nemuritor ce îl lasă.

Dr. Rudescu s'a născut în Iaşi la 1866 din o familie modestă de meseriaşi, îşi făcu studiile în oraşul natal suind repede şi uşor treptele învăţămîntului primar, secundar şi universitar, pînă la diploma de doctor în medicină. A fost pe rînd medic în judeţele Argeş, Buzeu, Ialomiţa, apoi medic de spital în Mehedinţi şi în urmă medic comunal în oraşul nostru.

Fire blîndă, bună, om vesel şi îndatoritor, medic săritor la orice chemare, foarte conştient de menirea lui şi foarte muncitor, şi-a capatat repede simpatie şi dragoste printre noi, cărora ne era eminamente coleg şi prieten. Aureola însă care străluceşte mai luminos asupra chipului şi numelui lui, este dragostea cu care îşi îngrija bolnavii, poporul mai ales, printre care îşi căpătase repede un nume respectat şi iubit.

Îl plînge familia, îl plîng lucrătorii fabricelor, îl plînge populaţiunea săracă întreagă a Iaşilor, îl plîngem noi, căci moartea ni l'a luat prea fără milă, prea devreme şi prea crud.

Iubite prieten, ai dispărut dintre noi; amintirea ta însă va fi vecinic neştearsă din gîndul şi mintea noastră. Vei trăi totdeauna cu noi şi vei fi tuturor exemplu de abnegaţie şi devotament al omului şi medicului robit datoriei şi victimă a acestei datorii. Aci, lîngă sicriul tău, deasupra corpului tău neînsufleţit, rece, ne curg lacrimi de jale şi durere. Mergi în lumea dreptilor şi nemuritorilor, unde de pe pămînt încă îţi aleseseşi printre ei locul, iar durerea noastră să fie macar o rază de mîngîere soţiei, copilaşilor şi familiei tale. Noi, alăturea cu tine soţie şi mamă, lîngă voi dragi odrasle a bunului şi blîndului Rudescu, plîngem, ne rugăm pentru odihna lui, şi iar plîngem şi de-i zicem adio pentru totdeauna, ne rugăm iarăşi la bunul D-zeu să-l erte şi să-i lase uşor ţărîna peste corpul lui, Amin.

Litere-Ştiinţe-Arte

Luna beteagă.—O cronică recentă care ne întîmpină într'o revistă, se ocupă de eauza istorică a scurtimei lunei Februarie şi de greutatea ce crează lucrul acesta încercărilor de reforme calendaristice.

Istoricul citează pe al doilea Rege al Romei, Numa Pompiliu, care a înlocuit anul de pînă atunci—de 354 zile—prin unul mai lung. Apoi era credinţa că lunile cari au zile fără soţ sunt mai norocoase, aşa că s'au inventat 4 luni cu cîte 31 zile, 7 luni de cîte 29, rămînînd una, socotită ca ultima, de 28 zile. pînă la viitoare modificări. Dar chiar după prelungirea nouă a anului luna Februarie rămase tot cu 28 zile, conform uzului şi tradiţiei, exceptîndu-se anul bisext, din 4 în 4 ani.

In legătură cu ciudata lună... beteagă cetim încă într'o publicaţiune astronomică:

Lewis Swift, astronomul american care a descoperit 15 comete şi 1000 nebuloase, e în present în vrîsta de 91 ani.—Cu toate acestea nu şi-a putut serba pînă acum ziua de naştere de cît dn 21 ori—Motivul? S'a născut la 29 Februarie care nu iese la iveală de cît din 4 în 4 ani.

In Februarie 1866, luna Februarie nu a avut o lună plină. Acest fenomen nu va avea loc de cît peste... 2.500.000 de ani.

*

In Africa de Sud s'a pescuit un peşte monstru, care a fost adus la Genova. Naturaliştii cari l'au văzut fiind că e expus publicului, n'au ştiut să se pronunţe din ce familie face parte şi au decis să-i fotografieze scheletul cu razele X.

*

Un fost camerier al lui Guy de Maupassant, François, publică o carte de amintiri şi anecdote despre fostul său stăpîn. Sunt în genere binişor scrise.

*

După ultimul recensemeut confesional s'au găsit în Elveţia 46.340 de cetăţeni cari au declarat că nu aparţin nici unei biserici. Cu zece ani în urmă numai 7358 de persoanc au declarat pe faţă că nu au nici o religie.

Prin urmare numărul liber-cugetătorilor este mult mai mare dacă luăm în samă mulţimea care din diferite motive nu vrea să şi dea pe faţă libertatea de conştiinţă.

*

La Opera Comică din Berlin s'a reluat „Povestirea lui Hoffman" cu Hedwiga Francillo Kaufman şi cu d. Jean Nadalowitsch, concetăţeanul nostru. Despre acesia din urmă criticul de la „Berlinul Tageblatt" zice că „şi-a păstrat toată frăgezimea primei creşţiumi şi a găsit vrednici parteneri în alţi doi artişti...".

*

STRUNA ZILEI

CU CINE SE ADUNĂ...

D. P. P. Carp a plăgiat cea maĭ recentă vorbă de spirit.

Optnia.

Ştim care o să-i fie scuza
C'a plagiat la bătrîneţe:
Alta ce-a putut să 'nveţe
Din caretelul cu A. Cuza?

INFORMAŢII

❑ Domnul A. A. Badareu, aflînd de rezultatul alegerei de la Hărlău, a trimis următoarea telegramă d-lui avocat C. Deleanu:

Sunt încîntat de răsplata pe care concetăţenii d tale ţi-au dat-o pentru eroismul d-tale şi felicit din inimă pe alegătorii Hîrlăului de aşa exemplu de virtute civică.

Trăiască democraţia.

Badareu.

❑ *Budgetul ministerului de interne pe exerciţiul viitor se va presenta cu suma de peste 44 milioane lei.*

S'au făcut adăogiri la: administraţia centrală în suma de 49.074 lei; la prefectura poliţiei Capitalei în sumă de aproape 500 000 lei, iar la „Monitorul Oficial" *de peste 40.000 lei.*

Reduceri s'au făcut în administraţia judeţelor aproape 600 mii lei; în jandarmerie 439,400 lei; la direcţia poştelor 251,500 lei, la direcţia închisorilor 57,744 lei, iar la sanitar 505,257 lei.

In total, economiile trec peste un milion trei sute de mii lei.

Dar asupra acestor economii şi asupra reducerilor ce s'au făcut spre a le realiza, vom reveni.

❑ La Ungheni au sosit ieri 165 cai, aduşi din Rusia, pentru armată.

Comisia de recepţia se află la Ungheni.

❑ Factorii poştali rurali din jud. Iaşi, prin o petiţie adresată ministrului, arată starea precară imposibilitatea de a continua serviciul cu micul salar ce-l primesc şi cer, ca şi factorii poştali urbani, sporirea salariilor.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua revistă romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Pentru Universitatea noastră populară; Deschiderea corpurilor legiuitoare; Activitatea extra-judecătorească.

Politică: C. Rădulescu-Motru. Acordul între Ţară şi Tron.

Chestiuni culturale: O. Tafrali. Studiul clasic şi învăţămîntul secundar.

Critica literară: Ramiro Ortiz. Antonio Fogazzaro. Conferinţa de limba italiană la Universitate.

Tipuri sociale: N. Zaharia. Cerşitorii în haine negre.

Literatură: Haralamb Lecca. Umbre. (versuri).—Const. Paul. Sonete: ultima nox; Metempsichoză. — Oreste: Micşuneaua.

Insemnări: † G. Orleanu; Petrecerile „scriitorilor romîni. Un răpuns care întîrziază..; Şezători literare la Universitate; Faguet şi rochia-pantaloni.

Revista Revistelor: Viaţa nouă; Săptămîna politică şi culturală; Viaţa financiară şi economică; Mercure de France; LaVoce. Cărţi străine apărute de curînd.

❑ Ministerul de Industrie şi Comerţ a intervenit la prefecturile din ţară spre a i se înainta de urgenţă un tablou de numărul fabricilor şi atelierilor aflate pe teritorul comunelor, cu specialitatea şi denumirea lor, acest tablou fiind necesar serviciului meseriilor.

❑ Licitaţia ce urma să se ţie astăzi pentru furnizarea lemnelor necesare Penitenciarului, s'a amînat din lipsa de concurenţi.

❑ Ministerul Agriculturei şi Domeniilor aduce la cunoştinţa amatorilor că are trebuinţă pe ziua de 1 Aprilie de 70 călăreţi îngrijitori la herghelia Statului.

❑ A apărut: *Arta Romînă*, anul al IV-lea—No. 2, Februarie 1911, cu următorul sumar:

A. D. Atanasiu.—Din nevoile învăţămîntului; N. N. T.—Jurnalul unui pictor; Viorella.—In preajma centenarului lui Frédéric Chopin; C. Ardeleanu.—A doua expoziţie de Pictură şi Sculptură a soţilor Iordănescu; Vasile Ravici.—Expoziţia pictorilor Athanasescu şi Gore Mircescu; Al. I. Zira.—Note şi impresii.

Cronici: Ada.—Concertul Barozzi.—Th. Cornel.—Trupa Davilla.—Suprimarea limbei franceze.—Pribegi în ţară răpită; Al. I Zira.—Un calcul; Al. A.—Concertul Teodorescu; Direcţiunea.—„Prin lume" caricaturi de Tonitză.

Ilustraţii: Millet.—Angelus; Eugenia Iordănescu.—Din basmele noastre; I. Iordănescu.—Portretul d-rului V. B.—Ţigănuş; Tonitză.—Fratele (caricatură).

❑ Aseară, pe la orele 6 automobilul fără carosserie a d-lui Verona, condus de şoferul Tănase Petrescu, venind cu o iuţeală vertiginoasă pe strada Lăpuşneanu spre piaţa unirei, în dreptul magazinului de croitorie Herşcovici şoferul voind să micşoreze iuţeala, a cîrmit spre spre stînga şi a dat cu partea de dinainte a automobilului în zidul librăriei de lîngă Herşcovici. O roată a automobilului s'a sfărîmat definitiv.

❑ D. State Dragomir, „negustor de strîmbături lugubre"—îl cunoaşteţi nu-i aşa? — vrea să polemizeze cu d. Al. Davila, aruncîndu-i acestuia cîteva răutăţi sub forma unui interview acordat unui pamflet local.

Prea înalte aspiraţii pentru pitiea statură artistică a actoraşului, nu-i aşa?

❑ Al doilea program nou săptămînal al teatrului cinematografic Pathé Frere din Sala Sidoli, începe astă seară Simbătă 12 Martie.

Programul splendid alcătuit şi complect nou în toată întregimea lui cuprinde între altele: O călătorie în Sicilia (Sudul Italiei).—Dido, regina Cartaginei, reconstituire istorică.—Copilul salvator, o interesantă desfăşurare a cărei acţiune se petrece în Mexico.—Praf de vals, scene comice. — Legenda bătrînului clopotar, după un basm francez.—Semmering (lîngă Viena) în timpul ernei. — Templele din Nikko (Japonia).—Timpilă a mîncat carne de pisică, scene humoristice, etc. etc.

Spectacolul va fi acompaniat de producţiile de magie şi iluzii ale artistului prestidigitator d. Otto Fanta.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua şi mîne Duminică seară reprezentaţie la 9 ore. La ambele spectacole artistul Otto Fanta va da concursul său în fenomenalele sala experienţe de magie, prestidigitaţie, iluzii optice etc.

DIVERSE

— In curtea caselor din str. Veche No. 13 s'a găsit azi dimineaţă, cadavrul femeiei Ana Vasiliu, în etate de 80 ani Cadavrul a fost transportat la morgă.

— Eri s'a vîndut de Judecătorul sindic marfa falitului Horovitz din strada Ştefan cel Mare No. 69, şi s'a cumparat de Iţic Talaf suma de 3050 lei.

—Băetanul Ion Ionescu căzînd de pe o saca şi-a fracturat mîna stîngă a fost transportat imediat la Spital.

— Domnul N. Iorga, copist la s. III a tribunalui Iasi a demisionat.

— Mîine, Duminică 13 Martie, mare Bal Mascat în sala teatrului Regal.

Va cînta muzica militară. Un garderob cu costumele cele mai noui.

Un Interview cu d. Lascar Antoniu

„Adevărul“ de eri publică următorul Interview:

In cercurile politice din Iaşi se vorbeşte că d. Lascar Antoniu, fost deputat în trecuta Cameră conservatoare şi unul din fruntaşii partidului conservator democrat, ar avea intenţiunea să scoată un ziar în Iaşi, prin care să discute fără nici o rezervă de partid, toate actele neconstituţionale ale regelui.

Am găsit deci nimerit a interviewa pe d. Lascar Antoniu, asupra acestui fapt, şi în acest scop m'am prezentat d-sale.

— Ce este adevărat în versiunea cum vă veţi face să apară un organ personal de publicitate spre a supune discuţiei publice actele politice ale regelui?

— Nu ţi voiu răspunde ca membru în partidul conservator democrat, ci ca liber cetăţean, revoltat însă de cele petrecute la al 45-lea an de domnie a M. S. Regelui. In aceste condiţiuni dar, cred că pot a vă vorbi deschis.

Am credinţa că trebue trezite, atît cu vorba cît şi cu scrisul, conştiinţele acelora ce mai simt romîneşte, în această ţară, pentru a se putea crea din timp o rezistenţă puternică actelor tiranice pornite de sus, şi care considerînd ţara aceasta cu totul orientală, crede că o va guverna numai sub influenţa camarilelor, nesocotind voinţa ţărei.

— La ce faceţi aluzie?

— Să mă explic: Timp de patru ani corpul electoral a respins gruparea nevolnicilor d-lui Carp, ca neavînd rădăcini in massă şi fără sprijin în opinia publică, acordînd în opoziţie cea mai mare încredere conservatorilor democraţi.

Regele dar, nu putea chema la cîrma statului, respectînd Constituţia, de cît partidul indicat de corpul electoral, căci alt-fel era de prevăzut că expune ţara a avea alegeri pătate de fraude, corupţie şi violenţe materiale.

— Aşa dar, — am întrerupt pe d. Lascar Antoniu,—credinţa generală este că s'a ştiut mai înainte că d. Carp, chemat la guvern, va face alegerile cele mai nelegiuite?

— Fireşte. Şi tocmai aceasta aş dori să se releveze şi să se denunţe opiniei publice, pe toate căile. Suveranul acestei ţări, pentru fantezia regală de a nu distruge politiceşte o grupare ciocoiască, a preferat să tolereze revoltătoare ingerinţe prin falşificarea brutală a votului, de cît să renunţe la ideea de a încredinţa cîrma statului unui guvern de sfidare.

Ca dovadă de acest adevăr reamintiţi-vă telegramele de protestare expediate din diferitele judeţe în timpul alegerilor de către foştii consilieri ai tronului, ca d nii: Anton Carp, Al. Badareu, N. Gane, Const. Dissescu, Toma Stelian, dr. C. Istrati, V. Morţun şi N. Fleva, şi citeşte tot odată mesajul regal, care vorbeşte despre acest parlament că aduce guvernului *„încrederea ţărei“*.

După cum vezi, Suveranul pe de o parte a plutit într'o atmosferă de nepăsare în faţa banditismului electoral săvîrşit în numele Lui, pe de altă parte s'a grăbit să acorde certificat de încredere a ţării guvernului, certificat, însă, care este în vădită contrazicere faţă de mijloacele cu care guvernul său personal a obţinut această pretinsă încredere.

— Ce urmări credeţi că pot avea toate acestea?

— In primul loc păteazǎ domnia Regelui tot acel mezat de conştiinţe şi corupţie electorală comise de acest guvern în numele Lui.

In al doilea rînd s'ar putea slăbi acel acord dintre ţară şi tron, despre care menţionează iarăşi mesagiul.

— Credeţi că se va întreprinde de către opoziţie o campanie cu caracter antidinastic?

— Propriu zis, nu. Ţara aceasta nu are nevoe de o campanie care numai folositoare nu-i poate fi. Dar sunt destule mijloace cu cari s'ar putea crea o rezistenţă încercărilor despotice, ori de unde ar porni ele.

— Şi care ar fi acele mijloace?

— Avem o democraţie care bine cultivată poate deveni luminată şi conştientă de drepturile sale.

Acestei democraţii îi va reveni sarcina ca suveranităţii regale să-i opue suveranitatea naţională.

Pentru aceasta însă e necesar ca fruntaşii opoziţiei, şi în special şefii, să-şi schimbe politica lor curtenitoare uneori, şi exclusiv civilizată faţă de un tratament asiatic.

— Aşi dori să cunosc care este credinţa opoziţiei cu privire la soarta acestui guvern?

— Dacă regele a putut să-şi alcătuiască un guvern personal, aşi vrea să văd cum va putea impune ţărei ca să tolereze unui asemenea guvern să guverneze.

Guvernele alcătuite din mercenari, cad în primul rînd chiar din cauza acestei armate de mercenari. Dar afară de aceasta, ziua de mîine nu ne poate îngrijora de loc, căci opoziţia se va prezenta, atît în lupta parlamentară, cît şi în afară de parlament, ca o forţă mare.

Bazaţi pe democraţia numeroasă a acestei ţări, avem credinţă în triumful dreptăţei şi vom lupta prin toate mijloacele pînă ce vom învinge.

Nu ne vom intimida de nici un obstacol grămădit în calea noastră, ori cine ne va pune în cale acele obstacole. D. Take Ionescu are o putere în ţara aceasta, care preţueşte mai mult ca un decret regal.

Trebue însă ca să-şi schimbe bunătatea sa de pănă azi şi lupta politică cu mănuşi, fiindcă cel în drept n'a ştiut că o preţuiască. In aceste condiţiuni cabinetul de sfidare al Suveranului nu va mai putea rezista curentului opoziţionist.

Ultime INFORMAŢII

Suprimarea subvenţiei Slănicului.

Am anunţat că subvenţia de 80,000 lei pe care Statul o acordă Spiridoniei din Iaşi pentru băile Slănic, a fost suprimată din budget.

Actualii epitropi, într'o adresă către ministrul de interne, au arătat nedreptatea ce se face, căci, faţă cu deficitele mari ce le dau băile de la Slănic, ele nu vor mai putea funcţiona lipsindu-le şi subvenţia Statului.

Pe de altă parte d. efor profesor dr. Riegler, s'a prezintat ieri d lor Carp şi Marghiloman, dar a fost refuzat net.

Domnul Carp, etern spiritual, fie original, fie prin plagiate, a spus eforului:

— Eu îţi dau mînă liberă să faci la Eforie ce vei pofti. Poţi chiar s'o desfiinţezi. Mai mult: poţi lua informaţii de la A. D. Holban cum se dă gata o instituţie — dar bani să nu ne cereţi: n'avem bani, nu dăm bani.

*

Suma de 80,000 lei nu este singura ce s'a luat Iaşului. Ministrul instrucţiei, la rîndul său, a suprimat, prin viitorul budget, catedrele de pictură şi acarele de la şcoala de Belle Arte, postul de secretar şi mai multe posturi de servitori.

Au mai fost desfiinţăte mai multe catedre de la Conservatorul de Muzică.

Ciocoii răsplătesc minunat pe Ieşeni şi Ieşenii merită asemenea răsplată.

Vînzarea peştelui. — *Cu începere de astăzi ministrul domeniilor a revenit la sistemul vechiu al vînzărei peştelui.*

In acest înţeles a sosit astăzi următoarea telegramă de la minister:

„Cu începere chiar de azi toate cantităţile de peşte din pescăriile Statului ce vor sosi la pieţele de vînzare, se vor vinde conform regulamentelor de exploatare şi a legei contabilităţei publice, prin licitaţie publică, după cum s'a procedat şi în trecut“.

De oare-ce A. S. R. Principele Ferdinand, este reţinut la şedinţele comitetului superior al armatei, inspecţiile le va începe abia la 25 Martie, aşa că A. S. nu va fi în Iaşi, precum am anunţat, în ziua de 14 c.

Domnul Toma Stelian, în interpelările ce va face ministrului de justiţie, a cerut, pe lîngă dosarul fostului preşedinte Rugină şi dosarul privitor la fostul preşedinte al tribunalului Botoşani, d. M. Ciulei.

După cum suntem informaţi, fostul ministru a cerut acest de pe urmă dosar, pentru a face un studiu de comparaţii.

Domnul Rugină, precum se ştie, a fost condemnat la doi ani *suspendare, pentru faptul că s'a făcut vinovat de o banală neglijenţă. Cum condemnarea d-lui Rugină s'a făcut, după asigurarea ce-o dau ziarele guvernamentale, cu* unanimitatea *voturilor, d. Stelian va arata, că pentru pedepsirea d-lui Rugină la doi ani, au fost şi d-nii Burada şi Porfiriu, de la Curtea de Apel din Iaşi, cari judecase şi pe d. Ciulei şi-l condemnase la* şase luni *suspendare, pentru:*

1) că deschisese o ladă de fer a lui Capşa; 2) că făcuse sustrageri din acea ladă de fer străină; 3) că luase mită; 4) că judecase şi dăduse căştig de cauză unei justiţiabile cu care se afla în daraveri băneşti.

Domnul Stelian va mai arăta un fapt foarte important: că pe cînd bietul Rugină a fost brutal şi pe nedrept îndepărtat din magistratură, datorită stăruinţelor juniniste de cari prea înaltul consiliu superior a bine-voit a lua seamă în tocmai, *fostul preşedinte Ciulei, ajuns fruntaş junimist, se află instalat primar al Botoşanilor.*

Cu începere de Luni 14 a. c., anunţurile şi abonamentele se primesc la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa ori ce sumă, pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Pe timpul alegerilor generale apăruse, la Vaslui, un calendar politic junimist, care arata pe fruntaşii opoziţiei în costume şi ţinute indecente.

Acel calendar fusese trimis de prefectul Peride tuturor administratorilor de plăşi, spre a fi distribuit sătenilor.

Unul din administratorii de plăşi, acum se află că se numeşte Isăcescu, refuză să facă distribuţia, iar pe adresa prefectului d. Isăcescu puse rezoluţia: „la dosar, fiind contra ordinei şi moralităţii publice“.

Faptul fiind relevat într'un discurs de d. Take Ionescu, el fu desminţit de prefectul de Vaslui, care afirmă, că nici n'a trimis calendare, nici administratorul n'a avut ce pune la dosar.

Prefectul a minţit, căci chestia aceasta a format ieri obiectul unei discuţiuni între d. Marghiloman şi administratorul Isăcescu, care a fost chemat la Bucureşti.

Iată dialogul ce s'a urmat:

Ministrul.—De ce aţi pus acea rezoluţie pe adresa prefectorială.

Adm.—Fiind-că prefectul mi a trimis imprimate al căror conţinut era contra ordinei şi moralităţii.

Ministrul.—Aţi fi putut distruge şi adresa şi imprimatele.

Adm.—Un asemenea sfat din partea Excelenţei Voastre mă miră. Dacă aşi fi distrus adresa profesională, m'aşi fi pus rău cu condica penală...

Ministrul.—Ştiţi că sunteţi îndrăzneţ?

Adm.—Dacă credeţi să am fost îndrăzneţ, bine-voiţi a mi primi demisia.

Ministrul.—Primesc demisia dv.

Ministrul de interne a pedepsit astfel pe un funcţionar, care n'a voit să distribue între săteni gravuri îndrăzneţe şi obscene.

Unde au ajuns cu asanarea moravuri.

Discuţia la Mesaj, care va începe Luni, la Cameră, va fi terminată Sîmbăta viitoare.

Din partea minorităţii va vorbi numai d. Take Ionescu.

Se crede că d. P. Sion va reveni la sentimente mai bune şi nu se va retrage de la Eforie.

Junimiştii ar stirui în sensul acesta, ca să dispue de majoritate macar *la eforie.*

Domnul Gr. Vasiliu, de la Banca generală din Brăila, a fost numit contabil la Banca Iaşului, în locul d lui Popovici, care fusese delegat contabil, rămînînd acum casier.

Cu începere de Luni, vom publica în „Opinia“, o serie de *„Scrisori Romane“*, pe care am început să le primim zilnic de la şerul şi bravul nostru Démètre.

Domnia-sa ne va întreţinea cu tot ceia ce va face la Roma, dacă va face ceva. „Opinia“ a făcut însemnate sacrificii pentru a putea obţinea această colaborare. Probabil că Démètre va strînge apoi într'un volum aceste scrisori, ca să facă marţ pe Heine.

Domnul I. Stamatiu, pînă a fi vicelord maior, umblă după gheliruri şi nu umblă pe gratis.

Domnul Stamatiu, pe lîngă că este un barbat hipic, care este abonat la reprezentaţiile circului, mai ie şi negutitor de lemne.

Şi face daraveri bune. A vîndut epitropiei Sf. Spiridon, cu 185 lei vagonul, lemne de plop. Dacă preţul este excelent pentru negutitor, apoi este fără seamăn ruşinos, ca epitropia, care dispune de vaste domenii silvice, să cumpere lemne, ca un biet particular şi să le plătească aşa de scump.

S'a dat în fine, satisfacţie şi d-lui A. D. Holban.

Domnul Holban care n'a fost ales deputat, n'a fost numit la consiliul superior al agriculturii, n'a fost numit efor— s'a ales cu marea satisfacţie de a fi trecut între bănuiţii, cari cunosc afacerea sustragerei de dosarii de la Eforie.

In această calitate, de care d. Holban, n'are habar, a fost citat la instrucţie—tot din ordinul procurorului general.

Domnul N. Filipescu şi alegerea de la Universitate.

Domnul N. Filipescu s'a întreţinut ieri cu un prietin asupra alegerei de la Universitatea din Iaşi şi i-a făcut următoarea declaraţie:

— In privinţa acelei alegeri s'a făcut lumină întreagă. La Universitate s'a făcut alegerea, cum se fac alegerile la noi.

Dar ceea ce nu pot admite, este că d. Bogdan să se fi angajat a nu candida, angajament ce-l luase pe cuvînt de onoare şi pe urmă să-şi fi calcat vorba.

In privinţa retragerei subvenţiei Slănicului, d. Marghiloman a declarat unui deputat de Iaşi, că guvernul a luat această hotărîre, fiind că multă lume petrece vara, în mod gratuit, la Slănic.

Dacă epitropii nu vor să dee băile în exploatare, a adăugit ministrul, să le închidă.

Din Bărlad ni se scrie că eri a încetat din viaţă d. V. Simionov profesor la Liceul Codreanu din Bărlad. V. Simionov a fost unul din meritoşii licenţiaţi ai Universităţii din Iaşi, şi ocupase cu concurs catedra de limba greacă şi de Filosofie la Liceul din Bărlad. Tot Simionov concurase la catedra de filosofie de la Universitatea de Iaşi cu l. Găvănescul şi a făcut o frumoasă dovadă de adîncile cunoştinţi filosofice cu prilejul acelui concurs.

V. Simionov era un slavist consumat; şi şcoala publică pierde un valoros profesor. Simionov era un devotat membru al partidului conservator democrat

Trimitem îndureraţilor copii sentimentele noastre de condoleanţă.

Tot comoara de aur.

Indivizii Alecu şi Gheorghe Chitcop au cumpărat zece galbeni de la zaraful Hulkiver din Iaşi şi s'au prezentat comerciantului Bercovici din Răducăneni, arătîndu i galbenii şi spunînd că au descoperit o comoară.

Cu mijlocul acesta, au reuşit să excrocheze de la Bercovici 2900 lei. Escrocii au dispărut în urmă. Unul din ei au fost prins la Iaşi, altul la Covasna.

Judiciare. — Prietenul nostru d. Em Socor, avocat, a întrodus astă-zi la primul preşedinte al Tribunalului acţiune de calomnie în contra d-lui Abgar Buicliu, avocat din Iaşi.

Iată textul acestei acţiuni:

Domnule Prim-Preşedinte,

Subsemnatul Emanuel Socor, avocat, domiciliat în Iaşi, str. Armeană 3, chem în judecată pentru calomnie pe d. Abgar Buicliu, avocat domiciliat în Iaşi, str. Săulescu, pentru că în întrunirea publică dela 17 Februar 1911 din Sala Sidoli, în auzul a sute de oameni a spus, că autorul lucrării intitulate „O ruşine universitară—Plagiatul d-lui A. C. Cuza“ nu sînt eu, că această lucrare este opera altor persoane, şi că eu nu sînt de cît un „prête-nom“, cea ce, dacă ar fi adevărat, mi-ar atrage ura şi dispreţul tuturor oamenilor şi în special a prietenilor şi cunoscuţilor mei.

Vă rog deci, să bine voiţi a fixa un termen de judecată, a dispune citarea d-lui Abgar Buicliu, şi—în urma dovezilor ce voi aduce—să l condamnaţi la penalitatea prescrisă de lege, subsemnatul constituindu-mă parte civilă.

In dovedirea acţiunii mele alăturez întreg manuscrisul lucrării mai sus menţionate şi vă rog să dispuneţi a fi citaţi ca martori: (urmează lista martorilor).

Primiţi d-le Prim-Preşedinie, asigurarea înaltei mele stime.

Em. Socor.

Acţiunea a fost repartizată la secţiunea I-a. Procesul acesta va fi negreşit interesant şi va atrage atenţiunea tuturora. Să vedem, dacă d. Abgar Buicliu va avea curajul să-şi menţină declaraţiunea făcută la pomenita întrunire publică. De altfel tăgada nu i-ar folosi la nimic.

— Comerciantul Fenner din Dorohoi, condamnat de tribunal la 50 lei amendă pentru bancrută, a fost achitat eri de Curte.

— A fost achitat de asemenea I. Gociu, din Blăgeşti, Tutova, care fusese condemnat de tribunal la un an închisoare, pentru atentat la pudoare cu violenţă.

— Jurămîntul pe Tora, dispus de Curtea s. II a, urmează a fi depus în ziua de 21 c.

Rabinul va refuza din nou să aducă în instanţă cele zece porunci.

— La Curtea s. II a se judecă astăzi apelul fostului perceptor Paşcanu, din Vutcani, care a fost condemnat la un an închisoare pentru sustrageri de bani.

— D. M. Iuster a cerut declararea în stare de faliment a firmei manufacturiere M. Kahane şi M. H. Bris.

Termen la 23 Martie.

— D. Samuel Lipschitz a cerut declararea în stare de faliment a lui Iţic Madrisovici din P. Iloaei.

Termen la 24 Martie.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cercuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** şi alte valori.

Primeşte spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5 1/2 % p. a.

Ultima oră

Bucureşti 12 Martie

D. Carp şi Creditul

Bucureşti.—Creditul Urban din Bucureşti, prin d. Băicoianu, directorul său a adresat d-lui P. P. Carp, prim-ministru, o adresă oficială prin care îi atrage atenţiunea că mîine, cu prilejul alegerilor de la credit, se pregătesc scene scandaloase şi sălbatice, şi-l roagă, ca atare să ia cuvenitele măsuri. D nul Carp a răspuns că nu poate lua nici o măsură, de oarece aceasta este de rezortul ministrului de interne. La urmă d. Băicoianu a spus d-lui Carp că dacă nu pune nici o rezoluţie pe comunicarea făcută de Credit, va fi nevoit să recurgă la portărei, pentru ca aceştia să i înmîneze adresa. Numai după această ameninţare, d. Carp a pus următoarea rezoluţiune: *„Se va comunica d-lui ministru de interne.*

Desminţire

Bucureşti.—Domnul Take Ionescu, întrebat asupra neînţelegerilor între liberalii sucevnei asupra candidaturei sale la Senat, a declarat că nu este adevărat nimic din toate acestea.

Seziunea parlamentară

Seziunea parlamentară va dura pînă la finele lui Aprilie, iar nu pînă la finele lui Martie, după cum s'a anunţat. Guvernul ţine să-şi treacă toate proectele depuse pe biroul camerei, precum şi pe acelea care vor fi depuse în curînd.

Să ştie că la Senat, guvernul va avea de furcă cu opoziţia,—de aceia chiar a prelungit seziunea pentru a putea preîntimpina toate dificultăţile. Tot din această pricină, miniştrii şi deputaţii cari au fost aleşi şi la Senat şi la Cameră, vor opta pentru Senat.

Astfel e hotărît ca d. Marghiloman, Filipescu şi Deşliu(!) să opteze pentru Senat. La Ilfov, vom avea prin urmare 3 locuri vacante. In două locuri vor candida d-nii Hiotu şi Leonte; iar pentru locul al 3 lea e vorbă să candideze d. Costinescu, fostul ministru de finanţe, căruia guvernul nu-i va opune nici o candidatură

La Brăila va fi iarăşi un loc vacant pentru Senat. Acolo se va susţine candidatura lui Zamfirescu, căzut la alegeri.

*

Legea sanitară nu se va mai pune în aplicare. Economia de o jumătate de milion realizată prin noul budget la direcţia serviciului sanitar este cel mai bun indiciu despre neaplicarea legii sanitare.

CAMERA

Bucureşti.—D. I. G. Duca, care interpelează guvernul asupra alegerilor, nu e lăsat să vorbească. Camera ţipă şi-l întrerupe la fie-care 2—3 vorbe. Se pomeneşte des numele d-lor Stere şi dr. Lupu.

Şedinţa continuă.

MOARTE

Bîrlad.—A murit aici bătrînul profesor de la liceul Codreanu, d. Simionov

El lasă regrete unanime în urma sa.

Rădulescu-Motru şi Cuza

Bucureşti.—D. C. Rădulescu-Motru publică în „Noua Revistă Romînă“ un articol intitulat: „un răspuns care întîrziază“ şi în care vorbeşte despre tardivitatea pe care o pune d. A. C. Cuza în răspunsul pe care îl datoreşte nu numai domnului Em. Socor, ci şi opiniei publice.

ANUNCIU

In ziua de 16 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitaţie publică activul falimentului *Schnürer & fiu* din Iaşi, strada Stefan cel Mare No. 48, compus din barchet, meuseline, ştofă de lînă, chifon, cachemir, evaluat la 97,805 lei 48 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Se caută Elevi pentru învăţătură la Tipografia H. Goldner.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală română din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA

De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagi a III și IV-a

Se primesc și inserți la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

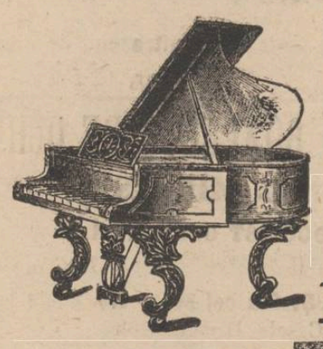

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediționi în provincie

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60c.

Raymond GARIEL

2me, 2nai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mirzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Ioban Krzyzan ki, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1255 Marți 15 Martie 1911

LEGILE D-LUI CARP

Avem sub ochi textul legii propuse de d. Carp pentru eftenirea traiului. Legea cuprinde 9 articule sumare:

Art. 1 privește scutire de fonciar la ori ce proprietate rurală pînă la 6 Ha *inclusiv*.

Art. 2. Taxele pe făină și petrol se desființează.

Art. 3. Procente la sumele datorite de țărani pentru popușoi se iartă.

Art. 4. Se desființează fondul de rezervă al C. F. R.

Art. 5. Se desființează obligativitatea statului, pentru ajutorul de dat casei pensiunilor cu 7,300,000 lei pe an.

Art. 6. Băncile populare vor ajuta cu 1% la plata personalului de control al băncilor.

Art. 7. Imobilele creditului agricol trec pe seama ministerului de finanțe.

Art. 8 și 9 privesc ministerul de finanțe și data aplicării legii.

Cuprinsul pestriț al acestei legi financiare, arată că autorul ei a urmărit mai multe scopuri, ce nu au raport unul cu altul și că legea e un amestec de măsuri unele mai deochiate ca altele.

Cea mai însemnată măsură, chemată a tulbura mecanismul vieței noastre de la țară e acea a desființării fonciarului pentru proprietățile rurale pînă la 6 Ha, inclusiv.

Art. 1 zice: „Toate proprietățile rurale pînă la 6 Ha inclusiv sînt scutite de impozit fonciar, fără ca această scutire să știrbească drepturile electorale, pe care contribuabilii le au pe baza venitului fonciar rural".

Ori cît ar fi de discutabilă doctrina economică a d-lui Carp, ori cît gol ar lăsa ea în lada statului, dar pentru edificarea cetitorilor, vom da după statistică cifrele, să vedem la ce se reduce incoherența legiurei d-lui Carp.

Proprietatea rurală pînă la 6 Ha. inclusiv, e reprezentată ast-fel:

Pînă la ½ Ha. suprafața este de 26,426 Ha., iar proprietari sînt 62,832.

Pînă la 1 Ha. suprafața este de 72,757 Ha., iar proprietari sînt 81,039.

De la 1—2 Ha. suprafața este de 237,029 Ha., iar proprietari sînt 147,900.

De la 2—3 Ha. suprafața este de 137,000 Ha., iar proprietari sînt 131,630.

De la 3—4 Ha. suprafața este de 631,964 Ha, iar proprietari sînt 172,446.

De la 4—5 Ha. suprafața este de 711,033 Ha., iar proprietari sînt 148,717.

Deci pînă la 5 Ha., proprietatea rurală cuprinde o suprafață de 2,016,209 Ha., cu un număr de 744,564 de contribuabili.

Pe toți aceștia îi scutește legea d-lui Carp de ori-ce taxe de fonciar. Toți aceștia n'au nici un drept electoral pe baza a 5 Ha. Căci pentru 5 Ha. abia se socotește venit fonciar 200 lei, socotit a 40 lei Ha., de pămînt țărănesc. Pentru toți aceștia degeaba se îngrijește legiuitorul de cenzul lor electoral, căci neavînd 300 lei venit fonciar nu pot fi înscriși în listele electorale.

Ne mai rămîne proprietatea de la 5—7 Ha., pe care o găsim în întindere de 743,486 Ha., cu un număr de 131,145 proprietari, deci peste 2 jum. milioane Ha. cu 840,000 contribuabili.

Cu toții la un loc fac dar, 875,709 proprietari rurali cu o întindere sumară de 2,759,695 Ha., cu un venit contractual de arandă la 110 milioane lei à 40 lei Ha. Dacă socotim 4.50 lei impositul fonciar la suta de lei, rezultă că golul ce se va produce în budget prin această scutire va fi de 5 milioane lei. Din această sumă trebue să scădem o foarte mică parte a celor ce au 7 Ha., și pe care statistica nu ni-i dă aparte.

Legiuitorul în zadar se îngrijește de dreptul lor electoral, căci toți cei un milion de săteni n'au de cît vot indirect la ales delegații. Colegiul al 3-lea cuprinde 42,907 alegători, direcți și delegați. Dacă am socoti că direcții formează 60 la sută, iar delegații 40 la sută, ar reeși că alegători pe baza cenzului de 300 lei venit fonciar sînt 25,000, iar delegați 17,000. In acești 25,000 alegători rurali între preuții—peste 4,000—și învățătorii—peste 4,000, cari sunt scutiți de cens, așa că, de fapt, țărănimea fonciară e abia 17,000 cu vot direct la colegiul al 3 lea.

Nici unul din aceștia nu între în prevederile legii d-lui Carp.

Ca să se vază cîtă lume rămîne fără drept electoral alăturăm datele următoare: de la 7—10 Ha. sînt 45 230 proprietari rurali; toți aceștia ar trebui să fie alegători direcți, și ei de fapt sînt numai 17,000, *adecă o treime.*

***

SCRISORI ROMANE

DÉMÈTRE CĂTRE MARIUS

— prima scrisoare —

Obosit ca vai de mine,
Nedormind în tren un pic,
Am intrat în Mama Roma.
Scumpe și iubit amic.

Un oraș enorm,—și leneș
Ca o nobilă femee; —
Cît e de frumoasă Roma
Nici nu-ți faci matà idee!

Spintecă cetatea mîndră.
Tibrul, rîu șerpuitor....
Știi matà ce-i apa asta?
Tibrul e,... Bahluiul lor.

Quirinalul e mai mare
Ca liceul internat....
Mult m'am mai uitat la dînsul;
Doamne, Doamne, ce palat!...

Au și ei mitropolie
Insă-i zice.... Vatican;
Turnul Goliei la dînșii
E columna lui Traian.

Talienii iuți sunt gata
Pentr'un fleac să te împuște....
Ce fac eu? Eu cuget... Haki
Grav mă apără de muște.

N'am făcut pînă acuma
Cunoștințe în lumea 'naltă...
Dar pe acolo ce mai veste?
Ce mai face Ghiță Baltă?

Dar amicii Stamatiu?
Cațavencu și Pompei?
Dar Botez? Dar Hociungescu?
Dar Vizanți? Ce-i cu ei?

Ți-ași mai scri' vre o două strofe,
Scumpe și iubite *maître*,
Insă n'am acuma vreme.
Te salut. Al tău, Démètre.

p. conf., MARIUS

CALENDARUL

E vorba de celebrul calendar de la Vaslui.

Acel calendar servise de profesie de credință sub formă de gravuri.

Gravurile arătau chipurile Take Ionescu, Brătianu, Badarev, toți în caftane de hahami, cu cuțitele în mîini, aruncați asupra unei femei, reprezentînd Țara, ca s'o taie.

Domnul Mironescu, în profitul căruia se făcuse acele călindare, poate să fie om în toate mințile sau nu—nimeni n'ar fi vorbit de gravurile sale, ținînd loc de profesia sa de credință politică, dacă prefectul, adică reprezintantul guvernului, nu s'ar fi făcut distribuitorul acelor pamflete.

Și încă ce fel de distribuitor! Cu grave adrese oficiale, cu număr de ieșire, semnate nu pentru prefect, dar de prefect personal și cu prescripția ce să devie acele calendare: „să fie afișate, citite *și* **tălmăcite** *tuturor".*

In asemenea caz, calendarul nu mai poate fi considerat proprietate a d-lui Mironescu, ci guvernul prin prefect, declară oroarea aceea ca fiind a lui și dă ordin să fie afișată, citită, iar de se vor găsi nestiutori de asemenea lucruri, să li se explice.

Să se explice țăranilor, pe cale oficială, că mai marii țării acesteia, șefii de partide, în afară de cunoscuta sătenilor speță junimistă, sunt gata să facă pe hahamii, să taie țara toată.

Și spunea mai ieri d. Marghiloman la Cameră: „asemenea imprimate se distribue în campanie electorală, în toate țările?

Asemenea *calendare se pot distribui, dar zeflemelele scrise ale opoziție, parodiile nevinovate ale programului guvernului, telegramele de protestare către Rege—acelea nu se distribue.*

Iar administratorul de plasă, care a refuzat să afișeze, să citească, să tălmăcească țăranilor grozăviile stupide și obscenul acelor calendare—este silit să demisioneze, silit de însuși ministrul Marghiloman—care, cu toate acestea, a declarat în Cameră, că habar n'a avut de existența acelor calendare.

Că d. Marghiloman minte, ie floare la ureche. Geambaș, care să spuie drept, nu s'a ivit încă la nici un iarmaroc, la nici o herghelie.

Dar nici așa să mintă! Căci de acasă și acasă, d. Marghiloman ie zarof de cai. Poate să facă ce o vrea, chiar să schimbe, dacă afacerile cer, sexul iepelor și harmasarilor.

Dar în Parlament, pe banca ministerială, se putea să-și uite profesia obicinuită, și să nu mintă ca un bookmaker.

Démètre au Capitole

De politeță, Roma, foasta stăpînă a Lumei, trebue să sărbătorească succesul electoral, marele triumf electoral, pe care șerul nostru Démètre, reprezentantul Regelui României, l'a repurtat în Iași.

Grație acestui triumf, șerul fu dus de Romani, adică de locuitorii Romei, la Capitoliu, acel templu unde, în antichitate, se încoronau biruitorii.

Dus și sărbătorit la Capitoliu, șerul primi drept amintire, o coroană cu inscripția: „Bătrîna Romă — Iașului grecenist".

Iar șerul, foarte emoționat, mulțumi spunînd:

— Ducîndu-mă pe mine la Capitol, a-ți amintit takiștilor că, alături de templul în care mă serbătoriți pe mine, se află stînca Tarpeiană. Bătrîna Romă a zis astfel: „sus grecinismul, jos takismul".

Mulțumindu-vă, țin să vă arăt, că nu numai popoarele noastre sunt legate între ele, dar că și Capitoliul are legăturile lui cu România. Amintirea aceasta este încă astăzi vie în poporul nostru romîn, care a dedicat templului un cîntec, care începe cu strofele: șapte gîște potcovite, au plecat să se mărite, lele, draga mea?

Către studenții în Medicină

Am văzut cu mirare, Domnilor Studenți, cum, în unul din numerele trecute ale unui ziar local, ați luat pozițiune în politica orașului nostru și vă siliți ca în ziarul unui partid, să polemizați cu ziarul altui partid, în termeni une-ori medicali, dar de multe ori de o violență, care ese din obiceiurile noastre ale mediciniștilor, oameni cumpătați și mai ales ponderați.

Dacă am eșit și eu din cumpătarea mea obicinuită, este fiind-că am crezut că legăturile mele cu Facultatea de Medicină, îmi dau voe să mă adresez D-voastră, iar legăturile ce am cu gazeta pe care o atacați, îmi impun să vă arăt că și eu fac parte din „microbii" cari une-ori scriu la această gazetă și asupra cărora „vor ricoșa săgețile veninate și murdare" pe care le trimit „pamfletarii de la ziarul Opinia".

Atîta abundență de cuvinte grele este greu de închipuit de la oameni cari se pregătesc pentru o meserie de blîndețe și'mi arată că este în tot cazul preferabil ca medicinistul să nu caute a vindeca boale sufletești sau sociale.

Este, mai ales, greu de înțeles, pentru ce o societate de studenți în Medicină, care în toate centrele universitare stă de o parte de orice acțiune prea personală și mai ales se ferește a se lăsa tîrîtă în luptele politice, a consimțit în orașul nostru să fie scoborîtă în vîrtejul patimilor politice, ca să profereze atacuri ca cele de mai sus.

Explicația nu vreau s'o caut urmîndu-vă pe calea politică, ci prefer să rămînem împreună tot în sfera medicală.

Știu că pornirea ce v'a adus în lupta politică n'a fost spontanee, ci Decanul Facultății v'a chemat și v'a impus să'i luați apărarea lui personală, fără a se preocupa de rîndul ăsta de soarta altuia. Ați crezut, însă, că apărarea decanului trebuia să cuprindă și pe aceia a rectorului, pentru ca să se desăvîrșească și aici legătura prin care se ține azi Facultatea noastră de Medicină, legătură indispensabilă, întocmai după cum știți cu toții că în Anatomie e indispensabil ca după stomah să urmsze intestinul. Asta se vede bine, „se mi-și roase" — cum vă place a zice, — de oarece ați lăsat să treacă 20 zile între atacurile ce s'au adus rectorului și în potriva cărora n'ați avut, nici un gînd să protestați și între apararea ce'i faceți și pe care chiar moțiunea D-voastră o recunoaște că e prea tardivă.

Nu erați însă convinși nici de rolul ce trebuiați să îndepliniți, nici de modul cum un profesor luceafăr, cum îl numiți poate fi aparat din ordin de către subalternii săi, studenți cari au examene de trecut cu el și a căror apărare este prin urmare, supusă la cauțiune. Atunci ați fost aduși ca acei bolnavi nervoși, cari pornesc să facă o acțiune și din pricina boalei depășesc scopul. V'ați zis că trebue în mod artificial să căpătați locul sacru care vă fusese impus și negăsîndu-l în sentimente ați crezut că prisosul de cuvinte va fi suficient. Pentru aceia moțiunea d-voastră are proporțiile și forma unui articol de gazetă, în care nota de polemică personală, întunecă cu desăvîrșire nota de demnitate în numele căreia vorbiți.

Și fi fost alături de d-voastră, ca să recunosc că nu trebue să se atace prin presă personalitatea școlară a unui profesor, ci să se lase să'l cîntărească elevii lui, cari nici odată nu greșesc.

Și fi fost prin urmare din nou alături cu d-voastră, dacă la atacurile pe care le credeți nedrepte, ați fi răspuns printr'un act parsonal către profesor, prin care să-i arătați recunoștința ce vă leagă de el, act care ar fi trebuit să'l miște și să'l recompenseze pentru truda lui didactică, mai mult de cît moțiunea în care porniți să lăudați pe cineva și ajungeți prin a întina pe alții. Dînd însă, publicității protestul d voastră sub forma ce 'i-ați dat, ați eșit din sfera școlară și ați intrat în sfera gazetei la care ați înaintat moțiunea d-voastră, sferă politică, în cari studenții în medicină nu s'au rătăcit pînă acum.

Societatea studențiior în medicină—o știți ca și mine,—este un cerc de solidaritate profesională, în care viitorii medici găsesc revistele și cărțile ce nu'și pot procura singuri și pe care *nu le găsesc* la biblioteca Facultății, aici se fac discuții științifice asupra chestiunilor pe care *nu le-au tratat* profesorii.

Prin urmare drumul Societății este absolut deosebit de al Facultății de Medicină. Și putea spune chiar, că societatea dă studentului ceia ce nu 'i dă școala: îi dă căldură sufletească a camaraderiei, pe care de sigur nu' i-o propovăduesc profesorii, îi dă conștiința nevoei solidarității în luptă, pentru progresul instituției, ceia ce iarăși nu pot învăța de la profesor. De aceia cred că în societatea lor, studenții n'au nici o legătură de dependență cu facultatea și că acei cari le impun obligații care le ating autonomia, fac un rău serviciu liberei desvoltări a societății; cu atît mai mult cînd studenții știu că nu acei cari le pretind să 'i apere, i-au ajutat să se rîdice.

Societatea însă, pe lîngă rolul școlar ce 'și impune, mai este o înaltă școală de morală profesională; pentru acea nu pot să cred că în anii d-voastră de curățenie sufletească, ați fi impuși în acțiunea d-voastră de teama urgiei profesorilor la examenele ce aveți de trecut. Dacă aceste motive și-au avut rolul lor în acțiunea d-voastră, lăsați-mă să cred că la o rea școală de caractere sunteți aduși de către acei cari vă scoboară demnitatea pînă la rolul ce vi se impune.

Cum, domnilor studenți? Ați lăsat fără nici o protestare lovitura serioasă ce vi s'a adus d-voastră și școalei întregi prin desființarea externatului din spitale sub o trecută Epitropie și astăzi vă însîngerează o chestie de demnitate așa de subtilă? Ați lăsat să treacă peste D-voastră atîtea împrejurări în care a fost în joc școala și *viitorul* D-voastră și vă mișcă acum *trecutul*, despre care după trecerea examenelor nici d-voastră nu veți mai vorbi?

Rîdicați sus o frunte care trebue să gîndească liber, scoborîți-vă în fundul conștiinței curate, pe care știu că o aveți și veți constata că pe cît a vibrat de falș coarda pe care ați cîntat, pe atîta a fost de nenorocită forma ce ați dat protestărei d-voastră și care n'a putut să nu lase mirare în publicul pentru care ați făcut'o.

Și acum, domnilor studenți, după ce veți constata că în cele de mai sus spun pe față părerea mea, atît studenților cari urmează benevol cursurile mele, cît profesorilor cari mă țin sub tirania voturilor lor, veți înțelege că o asemenea conduită esă din bizantinismul la care sunteți împinși. Am însă, convingerea, că și în acest fel, dacă vă pot învăța ceva, vă sunt mai de folos de cît acei cari vă scoboară împingîndu-vă la acte ca acele despre care am fost silit să mă ocup.

Doctor Ștefănescu-Galați.

Coșbuc inedit

Acum 4 ani, în Martie.

Focul încinsese țeara în toate unghiurile. De pretutindeni veniau și se repercutau ecourile vaetelor și ale gloanțelor. Se părea că de la un capăt la altul Romînia sta să fie prefăcută într'o vale a plîngerilor, pe urma unei teribile anarhii care cuprinsese spiritele, care stăpînea mințile, care pregătea peirea.

Se căutau vinovații. Invinuirile erau reciproce, erau generale.

Și iată că la un moment dat se auzi semnalul: s'a găsit *un* vinovat, — s'a găsit vinovatul, unicul, supremul, definitivul vinovat.

Răscoala nu fusese provocată nici de anormalele relațiuni între proprietar și țăran, între capital și brațe de lucru; nu avea originea în lipsa de pămînt, nici în angajamentele ruinătoare; nu erau de vină nici instigatorii de diverse categorii, — ci era un singur poet răspunzător de toată acea catastrofă socială: poetul Gheorghe Coșbuc, autorul unei bucăți poetice „Vrem pămînt" scrisă cu vr'o 15 ani înainte de tragicul eveniment al răscoalelor!

Se vorbea mult, din cale afară mult de poetul năsăudean, a cărui bucată era într'adevăr în gura tuturor.

Și era cu atît mai curios, cu cît, de cîți-va ani, Gh. Coșbuc se arătase aproape neproductiv.

Ca și alți scriitori ai noștri autorul „Idilelor și Baladelor" se odihnia pe laurii cîștigați și se deda unor ocupațiuni publicistice mai producătoare.

De la epoca răscoalelor istorice sunt patru ani. Incet, încet, liniștea se restatornici, iar după un scurt timp numele lui Gh. Coșbuc încetă de a fi de actualitate. Poetul reintră în tăcere, consumîndu-și activitatea ca redactor al revistei „Albina", ori în alte lucrări publicistice. Numai arareori ne întîmpină în cîte o revistă din țeară ori — ceva mai des — de peste munți — numele simpaticului poet în josul unei bucăți literare. De curînd se vesti că va colabora la o revistă pe care va redacta-o maestrul Caragiale la Budapesta. Dar știrea nu e încă adeverită.

De aceea ocaziunea de a avea cîte ceva inedit de Coșbuc e încă rară și ne mulțumim această plăcere rară reproducînd cea mai nouă bucată a poetului, apărută în „Romînul din Arad, acum cîte-va zile:

Țar'avem și noi sub soare,
Și-o rîvnesc dușmani destui,
Dar prin vremi asupritoare
N'am lăsat-o nimănui.
E bogată, zici! Vezi bine,
E bogată, căci în ea
Multe inimi sunt, străine,
Și-i frumoasă, că-i a mea.
Dacă-i mică, nu-i de-ocară,
Căci viteji în ea mai sunt,
Și-apoi și la noi în țară
Crește fierul din pămînt:
Cînd voim, îl știm culege
Știm cum să isbim cu el
Cînd dușmani lipsiți de lege
Vin spre noi cu gînd mișel.
Steag avem și noi, streine,
Și-l iubim cu jurămînt.
Ziua răului cînd vine,
Ce frumos se sbate 'n vînt!
E frumos și steagul vostru,
Dar pe-al nostru de-l privesc
Tot mai mîndru este al nostru.
Și mai sfînt, că-i românesc
Rupt de-asprimile furtunii
Răscolite de dușmani,
L'au purtat cinstit strămunii
Prin atît amar de ani,
De ne cheamă azi la moarte:
Să dea Domnul să ni-l poarte,
Și nepoții tot ca noi!

Știm și noi o lege sfîntă,
Și de mii de ani acum,
Stăm cu ochii tot spre țintă
Mergem tot pe același drum
Pentru sfînta lege-a crucii
Pentru limba ce-o vorbim:
Ce de-oțel a săbii lucii
Pus am noi de cînd trăim!

Știe Dum[illegible] de-i bine

Ori de facem vre-un pacat —
Dar noi ştim c'aşa e bine
Să ţinem ce-am apucat.
Pentru lege, pentru ţară
Noi cu gura prindem foc:
Numai vîntul se tot schimbă,
Insă munţii stau pe loc.

Sunt şi neamuri mai cu nume,
Mai vestite la războiu:
Or fi multe poate 'n lume,
Cîte n'au ajuns la noi.
Dar noi ştim ce ne 'nvaţară
Cei ce au fost şi cînd rostim
Vorba sfîntă „neam de ţară"
Noi, streine, tresărim.
Pentru cel ce ne iubeşte,
Tot ce-avem noi dăm cu drag,
Dar cînd neamul ni-l huleşte
Şi vrăjmaş ne vine 'n prag,
Mii de oşti cu el s'aducă:
Noi suntem Romîni destui —
Cînd de piept cu noi s'apucă
Aibă-l Ceru 'n mila lui.

Din coada ochiului

Una bună a domnului Iorga. După ce s'a pronunţat rezultatul alegerii de la colegiul al II-lea de Cameră din Iaşi, a doua zi, seara, d. Iorga a plecat la Vălenii de Munte, cu mai mulţi studenţi. Cînd au ajuns în gara Ploeşti, dimineaţa, d. Iorga şi cu studenţii cari îl urmau, primblîndu-se pe peron, zăresc de-odată un tren de vre-o zece vagoane, în care erau boi îngrăşaţi, destinaţi abatorului din Bucureşti. D. Iorga se apropie de trenul cu boi, zîmbeşte, apoi îşi scoate pălăria, salută, aplecîndu-se puţin înainte, şi zice:

— „Vă salut, Domnilor Deputaţi."

Faptul este absolut autentic.

*

Leonida Condeescu redivivus! D. Pessiacow, viitorul primar al Craiovei, a făgăduit cetăţenilor acestui oraş, în manifestul electoral, următoarele:

Va face tramvae electrice în Craiova fără ca oraşul să contribue cu ceva. Va aduce apă, fără ca să îngreueze bugetul cu cinci bani. Va da Craiovei o economie anuală de... *două* milioane, fără ca bugetul să fie schimbat (!!). Va asfalta străzile, fără nici-o cheltuială şi va face din Craiova un oraş modern, fără ca cetăţenii să ştie cum, cînd şi ce fel.

Aşa făgădueli mai înţeleg şi eu!... Ziarul „Lupta" din Craiova le-a publicat în coloanele sale.

OAMENI ŞI LUCRURI

Glossa schimbărilor

Vor fi nespus de interesante dezbaterile procesului dintre Anatole France —cel mai mare scriitor al Franţei de astăzi—şi Alphonse Lemerre, unul din editorii cei mai cu vază ai Parisului. Am relatat faptele pe scurt.

Acum 29 de ani Anatole France a vîndut—pentru 3000 de lei—lui Lemerre o istorie a Franţei în două volume. N'a tipărit lucrarea, dar a pus-o sub presă acum, după aproape trei decenii. Anatole France refuză consimţimîntul—de aci proces.

Trei decenii reprezintă aproape jumătate din vrîsta academicianului Anatole France. Cu deosebire că în ce priveşte evoluţia lui intelectuală ele reprezintă aproape întregimea ei şi în tot cazul, partea ei de căpitenie.

Poet liric şi critic literar pe la vrîsta de trei zeci de ani,—Anatole France a dat abia după această vrîstă măsura enormului său talent consacrîndu-se nuvelei şi romanului. Trecut de cinci zeci de ani cînd se ivi campania in favoarea revizuirei procesului Dreyfus, el evoluă, sub influenţa lui Emile Zola, nu numai spre revizionism, dar — odată convins de decăderea morală a unor anumite straturi burgheze, şi cu deosebire a celor militariste—trecu la socialism. N'a avut nevoe să studieze „Capitalul" lui Marx, nici să adopte dogmele congresului de la Erfurt, — ci fu de ajuns să observe lucrurile de aproape, să se convingă de zădărnicia luptelor pentru o transformare socială reală şi profundă fără ajutorul masselor proletare, a acelor masse în rîndurile carora a găsit mai curînd elanuri sincere de cît în păturile suprapuse, singurele cu care venise în atingere pînă atunci.

Iubirea masselor fu începutul înţelepciunei şi al transformării în spiritul lui France,—acel mare singuratic şi sceptic. Şi atunci primi un nou mod de a vedea. Atunci nu mai cîntă pe „Thais", ci observâ şi judecâ prin bunătatea indulgentului Bergeret; atunci începu să dărîme bucată cu bucată edificiul celor mai mari prejudecăţi. Dovadă „Jeanne d'Arc"—pe care o detronă, fără violenţa unui Zola, dar nu cu mai puţină siguranţă şi necruţare.

Trecut prin asemenea transformări radicale, cum ar putea semna fără rezervă, astăzi, o lucrare de acum 29 de ani?

De sigur -nu faptul că a cedat cîndva opera pe un preţ de nimic—astăzi lucrările lui France rentează sute de mii —îl supără acum, — ci principiul, trebuinţa de a-şi adopta credinţei de astăzi, scrierea de eri.

Care om nu evoluează în intelectualitate? Numai cine nu este intelectual. Elementul schimbării e preste tot. In jurul nostru totul se modifică. Natura e în veşnică frămîntare; adevărul însuşi nu rămîne acelaşi; ceea ce toată lumea credea, într'un moment, vine o vreme cînd nu mai e crezut de nimeni —şi aşa va fi de-apururea.

Adeseori proştii ne spun cu imputări:

— „Ai adorat alţi idoli decît astăzi; ai avut alte credinţe, alte păreri, alte idealuri, alte convingeri."

Şi proştii cred că e o ruşine. Sectarizmul lor e refractar ori cării schimbări... teoretice şi ei îşi închipue că *aceasta* e o virtute ori un merit. Din potrivă. Iubirea de adevăr e incompatibilă cu o rigiditate a minţii şi a simţirii; ea cere să pricepem cerinţele fiecării vremi în parte şi să ne prefacem intelectul, să ne schimbăm, de cîte ori va fi necesar s'o facem—pentru a contribui cu ceva la binele obştesc.

Rodion

„La Revue psychologique"

Importanta publicaţiune trimestrială, consacrată psihologiei normale şi patologice, fiziologiei nervoase, pedologiei, pedagogiei experimentale, higienei educaţiei, fiziologiei muncii, etc., şi care apare la Bruxelles sub direcţiunea d-rei dr. I. Ioteyko, şeful lucrărilor de la laboratorul de psiho fiziologie de la Universitate, etc. şi sub patronajul unui comitet internaţional din care fac parte între alţii: Dr. Toulouse, Ch. Richet, Manouvrier, A. Binet (Franţa) *Dr. Marinescu* (Bucureşti), Schuyten, H. Denis, J. Destrée şi o mulţime de alte somităţi în materie,—intră în al IV an de existenţă.

Fiecare fasciculă în 100—130 pagini, cuprinde: *memorii* bazate pe cercetări originale; *dări de samă* şi *analiza* lucrărilor de curînd publicate; *o cronică* consacrată informaţiilor şi ştirilor cari ar putea interesa pe cetitori.

Iată cîteva din titlurile articolelor publicate în an. III: Frica la copii. Curs de psihologie experimentală. Reforma cetirei şi a scrierei. Suggestia şi educaţia. Imprecisiunea limbajului la copii. Educaţia nouă teoretică şi practică. Surmenajul şcolar, Educaţia simţurilor, memoria imaginelor, etc.

Revista este absolut indispensabilă tuturor persoanelor care se ocupă de şcoală şi de mersul învăţămîntului elementar.

Adresa: 35, avenue Paul de Jaer, Bruxelles. Preţul 10 fr. pe an.

C. V. Buţureanu
Institutor

C. C. Arion şi Artiştii

O văzurăm şi p'asta! Domnul C. C. Arion, ministrul instrucţiei publice, fost preşedinte al societăţii „Tinerimea Artistică", unde este şi A. S. R. Principesa Maria, a oprit prin d. Maiorescu, pe membrii acestei societăţi să expună tablouri în expoziţia de la Roma, pe motiv că n'am fi reprezentanţi cu demnitate, neavînd opere mari pe care să le expunem. Ceia ce a făcut d. C. C. Arion ni se pare ridicol; cel puţin atitudinea d-sale, ca fost preşedinte al Tinerimei Artistice", ca cunoscător şi iubitor de artă, ca protector,—notaţi bine *protector*,—al artiştilor, ni se pare extrem de curioasă.

D. Maiorescu s'a mulţumit cu o simplă expoziţie etnografică şi arheologică. Despre pictura romînească nu vrea să ştie nimic.

Se reeditează dar, în acest mod, vechiul sistem politic junimist, de a înjosi ţara, de a prefera mai mult străinătatea, de a desconsidera pe artiştii romîni.

Şi mă întreb acuma: unde a dispărut d. C. C. Arion? Unde este protecţia pe care o afişa, o susţinea, şi făgăduia s'o aducă la îndeplinire, îndată ce va urca scările ministerului de instrucţie?

Cel dintăi care trebue să protesteze în contra atitudinii cinice a domnului Maiorescu, trebue să fie tocmai d. C C. Arion, preşedintele şi *„protectorul"* societăţii „Tinerimea Artistică". Afară doar dacă nu cumva d. Arion, a uitat că este un iubitor de artă.

Legenda că nu avem artişti romîni care să ne reprezinte cu demnitate este pur şi simplu o infamie. Tablourile lui Grigorescu, pictorul nemuritor al neamului nostru, tablourile lui Aman, ale lui Tătărăscu,—vorbind numai de artiştii răposaţi,—pot sta cu onoare alături de tablourile pictorilor sîrbi şt bulgari, care au un loc onorabil în pavilioanele respective ale acestor state balcanice.

Nu e cunoscut oare Aman în străinătate? Dar Ritter, o somitate critică germană, n'a scris articole entuziaste despre Grigorescu?

Ce înseamnă atunci această batjocură adusă artei şi artiştilor Remîni? Ce înseamnă această purtare cinică a bătrînului răutăcios Titu Maiorescu? Şi ce înseamnă lipsa de curaj, sau mai bine zis laşitatea d-lui C. C. Arion, preşedinte şi *„protector"* al artiştilor, în aceste momente, cînd artiştii din ţară sunt umiliţi, desconsideraţi, înjosiţi?

Chiar din chestii artistice, guvernul Carp face chestii de politică ordinară. Promisiuni fantastice înainte de a veni la putere;—ignorarea totală a făgăduelilor, după ce au ajuns sus.

Cazul d lui C. C. Arion, să fie o pildă pentru „Tinerimea Artistică".

Litere-Ştiinţe-Arte

„Messaline de Bucarest". — Despre noua piesă a d-lor de Flers şi Caillavet—Papa—am făcut menţiune într'o notiţă trecută, arătînd că se ocupă de aventurile unei... Romînce.

Eroina piesei este o oarecare d-ră Georgine.

„Fiică a unui aventurier romîn care a ruinat lumea prin excrocheriile sale, d-ra Georgina s'a refugiat împreună cu mama ei în Languedoc. Aci au ca vecini, la ţară, pe un bătrîn castelan, foarte bogat, afemeiat, şi pe un tînăr gentleman, fermier, Jean Bernard. Pe acesta din urmă îl iubeşte curînd d-ra Georgina. Dar îi plac în acelaş timp toaletele frumoase. Intr'o bună zi împrumută cîteva mii de lei de la bătrînul castelan care-şi va cere datoria cu dobîndă...

Sentimentele reciproce ale Georginei şi ale lui Jean Bernard nu se dezmint. Dar în acelaş timp bătrînul castelan nu renunţă, iar Georgina e în luptă cu sine însăşi. Ca să iasă din această dilemă sufletească—recurge la contele de Lazare, tatăl lui Bernard, la Paris. După un scurt timp va înflori o nouă idilă: între Georgina şi.. socrul ei *in spe*. Tînărul Jean Bernard îşi dă seama de realitate şi—după cum se exprimă recenzentul francez—„il jette son frivole papa dans les bras de la périlleuse Roumaine".

Recenzentul adaogă încă:

„Eh bien! je vous jure que dans *Papa* cette triste aventurièr, cette abominable gourgoudine, cette Messaline de Bucarest, est délicieuse..."

Delicioasă—şi ne face multă cinste.

*

In ultimul articol al d-nei Buţureanu s'a făcut o regretabilă eroare de zaţ. Pe pancarta lui Fénelon era scris: „Se poate învăţa mai mult dintr'o leţie veselă, de cît din una bună ca formă".

*

Ziarele anunţă că d-na de Regnier, soţia poetului academician Henri de Regnier şi fiica lui José Maria de Heredia se va mărita cu Henri Bernstein cunoscutul autor dramatic.

*

„Le Figaro" de la 25 Februarie dă un interesant articol lu lui Sahib Munir Paşa, fost ambasador, despre: „Femeia musulmană" din care se vede.

Că în ce priveşte „căutarea paternităţii" ea este admisă în ţările musulmane.

Că „fete să măriţi fără zestre", şi că odată măritată fata este mult mai liberă de cît o Franceză.

Că în fine se bucură de „separarea bunurilor", căci femeea musulmană n'are nevoe în această privinţă nici de autorizarea, nici de semenătura barbatului său.

*

Profesorul de filosofie Richet într'un foarte recent studiu asupra toxicităţii corpurilor formulează o lege nouă. Un corp simplu e cu atît mai otrăvitor, cu cît e mai rar în natură. Explicaţia o vede Richet în „adaptarea ancestrală a fiinţelor, la condiţiile chiar ale existenţei lor".

Cu cît e mai rar uu corp, cu cît a făcut parte mai mult incidental din mediul ambiant, cu atît a fost mai greu pentru vieţuitoare să se stabilească o obişnuinţă în decursul vremei.

*

In amintirile pe care le publică Pierre Louys despre Paul Verlaine relatează că l'a întrebat într'o zi:

— Din tot ce ai scris, ce preferi?

Verlaine răspunse:

— Cele două cîntece cari alcătuesc: „La bonne chanson".

Cele două bucăţi au fost scrise de defunctul poet pentru logodnica sa în acel singur an fericit pe care l'a avut „sărmanul Lelian".

*

In „Biblioteca pentru toţi" a apărut nuvele de F. W. Dostoiewschi, traduse de B. Marian.

*

STRUNA ZILEI

UN SCHIMB MODEST

...Mai datorim de la alegeri suma de una mie lei. Cetitorii noştri vor binevoi să o acopere.
N. Iorga: «Neamul».

Mandat—să intre 'n Parlament
I-aţi refuzat,—o ce scandal!
In schimb să-l onoraţi acum
Cu cîte un mandat... postal.

INFORMAŢII

❑ **Convorbire cu d. Davila.**—*Un redactor al nostru întîlnindu-l ieri pe d. Davila, directorul escelentei companii dramatice, care a delectat atît de minunat publicul ieşean, a avut cu d-sa următoarea convorbire:*

— *Aţi cetit, d-le Davila, pretinsul interview al d-lui State Dragomir dat „Evenimentului" în chestia Rozan?*

— *Nu, şi cred că n'am pierdut nimic. Mai ales, că după cele ce mi s'au spus, acest „interview", nu este decît o ieşire răutăcioasă în contra d-rei Rozan.*

— *Dar, interviewatul se ocupă şi de dv.*

— *Da? şi ce spunea?*

— *Că nu sînteţi autoritate în materie de artă, cum sînt membrii comitetului teatrului nostru.*

— *Se poate, şi d-ra Rozan, care a fost angajată de acest comitet, poate fi mulţumită de asemenea apreciare.*

— *Dar dv?*

— *Eu?... Dar ce mă interesează pe mine aprecierile d-lui Dragomir?*

❑ Celebrului poliţai Tutunaru din Roman i s'a intentat încă un proces de abuz de putere, de astă dată de cetăţeanul Vasile Şoroagă.

Acţiunea a fost înregistrată la 17 Februarie, cu termen la 11 Martie. La termen procesul n'a putut fi judecat, nefiind împlinită procedura.

Neîmplinirea procedurei în oraşul banditilor regimului, a ajuns un adevarat scandal şi credem că parchetul ar trebui să iee măsuri.

❑ Inspectoratul agricol al judeţului Roman va fi desfiinţat pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Primar la Roman va fi ales d. dr. Solomon; ajutor de primar, d. C. Petrovanu şi d. St. Brătianu, ofiţer stării civile.

❑ Mîne Marţi, 15 a. c. oara 8 jum. seara va vorbi la *Cercul didactic* d. C. Fedeleş, profesor, iar Vineri 18 la aceeaşi oră, d. dr. P. Zosin în continuarea chestiunei începute.

Sunt invitate şi persoanele străine de Cerc.

❑ Carnete de călătorie, cu tarif combinat, vor fi eliberate, la gara Iaşi de la 1 April la 15 Octombrie, pentru Staţiile Roma şi Turin.

Pe C. F. R. se va acorda o reducere de 50 sută până la frontierele Virciorova, Predeal şi Burdujeni.

❑ Printr'o petiţie adresată ministerului de industrie soc. „Ţesătura Iaşi" pune în vedere că ea fabrică tifonul necesar fabricelor de pansamente din ţară şi ca atare roagă ministerul să nu mai acorde scutire de vamă pentru această materie, acestor fabrici. De asemenea, mai cere să se intervină pe lîngă autorităţi ca să se prevadă în caetul de sarcini al licitaţiunilor ca tifonul fabricat în ţară să fie preferat celui adus din străinătate. Comisiunea Industrială, constatînd din raportul inspectorului industrial respectiv, că „Ţesătura Iaşi" produce tifonul în cantităţi suficiente, găseşte că în ce priveşte punctul întâi din petiţie, el este îndeplinit, de oarece fabrica Buftea a renunţat la scutirea de vamă pentru tifon, de care se bucura în baza jurnalului Consiliului de miniştri. In ce priveşte punctul al doilea, Comisiunea şi-a dat părerea că nu se poate face intervenţia cerută.

*

Comisiunea industrială, cercetînd cererea d-lor Gustav Rechler şi Co., prin care solicită avantajele legei în favoarea fabricei de vată ce vor să înfiinţeze în Iaşi sub numele de „Gloria" s'a pronunţat pentru respingerea scutirei de vamă a materiei prime admiţînd numai celelalte avantaje.

❑ *Amatorii de muzică aleasă n'ar trebui să uite, că vor avea prilej să asiste, în seara de 19 Martie, la unul din cele mai extra-ordinare concerte: concertul asociaţiei de muzică din Lipsca.*

Programul a fost compus cu cea mai mare îngrijire.

❑ ***Cu începere de Luni 14 a. c. anunţurile şi abonamentele se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Curtea de Casaţie s. II-a a stabilit jurisprudenţa că infracţiunile la legea repauzului duminical se socotesc delicte şi că, prin urmare, cărţile de judecată ce se pronunţă de judecătorul de ocol, în prima instanţă sunt succeptibile de apel la tribunal.

❑ Ansamblul Davila a terminat ieri ciclul celor 15 spectacole la Iaşi. Reţetele brute totale se urcă la 22.000 lei.

Astă-zi dimineaţă ansamblul a plecat la Botoşani.

❑ Este vorba de o mare ruşine: că d. Gîrcineanu să fie numit director al liceului naţional din Iaşi.

Asupra unui asemenea probabilităţi atragem atenţia d-lui profesor Leon fruntaşul junimist, fost inspector şcolar.

❑ Prin viitorul budget al ministerului de război, salariile profesorilor liceului militar din Iaşi, vor fi sporite după nurma adoptată de ministerul şcoalelor.

❑ Eri la orele 8 jumatate, a avut loc la „societatea generală a tuturor studenţilor" din Iaşi, o frumoasă şezătoare, organizată de noul comitet A luat parte foarte multă lume, din care remarc: familiile dr. C. Rădulescu, căpitan Costinescu, M. Vasiliu, Badareu, econom Pnpovici, D. Stere, Musteaţă, Ec. Bulău, Ulrich, Calciu, Mărgineanu, D-rele Mimica şi Waica Stefănescu, Gaya Ghiorghiu, M. Placa, d na şi d rele Dimitriu, Eludescu, fam. Eduard Caudella, Popescu, Bazali, Sublocot. I. Popovici, Preda, Ionescu, Barbu Mihailescu, prof. D. Ionescu, d-na şi d. Zaharia, P. Moscu etc.

Programul cuprindea 2 părţi. 1). O cuvîntare a preşedintelui cercului, după care, 2) urmează „Ave Maria" (Gounod) executat de d. Romeo Drăghici, Flor. Breviman violoncel A. D. Ionescu — Orgă şi Eduard Caudella—piano.

3). D-ra Lizette Dimitriu recitează foarte frumos, Lăutarul de Beldiceanu—N-le 4 şi 5, cele mai reuşite din program, cuprind un admirabil cîntec „Rugăminte" cuvintele de Carmen Sylva, iar delicioasa muzică datorită marelui nostru compozitor Eduard Caudella. Bucata e pentru întâia oară dată publicului. Execuţia, care a fost desăvîrşită, atît ca exprimare de şcoală muzicală cît şi ca expresie de simţire, se datoreşte d-lui Al. Ionescu, fiul unui vechi şi apreciat profesor de muzică, d. D. Ionescu şi un perfect muzicant el însuşi, avînd şi o minunată voce. Prima parte se închee cu Mugur, mugurel de Dima. Ambele bucăţi, au fost bizate şi mult aplaudate.

In partea a doua, întâi d. Eugen Marinescu citeşte fragmente instructive pentru apărarea limbei neamului. Număr obositor — apoi, d. C. Vasiliu, execută ca o filfîire de aripi de argint, din mandolină, Million d'Arlequin, acompaniat de d. Caton Burissoff; D. Zarion spune drăguţ anecdote şi d. I. Bobescu, acompaniat de d. Borisoff execută un solo de violină „Intoarcerea în ţară". D. Todicescu, face iar lectură şi programul se închee cu o Fantesie românească—solo de violoncel, executat de Flor Breviman. **Z.**

❑ *Hanako*, celebra tragediană japoneză şi ansamblul ei, în trecere spre Rusia, vor da un singur mare spectacol în Iaşi, în seara de 22 Martie.

Orientul va petrece astfel o seară în Extremul Orient şi spectacolul va fi din cele mai rare.

Biletele la „Thalia".

DIVERSE

— Astăzi pe la orele 10 jumătate, pe cînd compania de paradă trecea pe strada Lăpuşneanu, caii de la trăsura d lui Diamand speriindu se, au luat vînt.

In fuga lor au trîntit pe trecătorul Frantz Vişiat şi au trecut cu trăsura peste el.

Victima a fost internată la spitalul Sf. Spiridon.

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ *De şi A. S. R. a venit la Iaşi în inspecţii militare, i s'a făcut primire oficială. Aceasta în urma unei circulări, care spune că de cîte ori A. S, va veni în inspecţii în capitalele de judeţe, să fie primit oficial de autorităţile civile şi militare.*

❑ *Guvernul a renunţat să permită bandiţilor să iee cu asalt Creditul funciar din Bucureşti.*

In schimb s'a dat un loc în consiliu d-lui M. Seulescu, şi s'a convenit a se da două locuri de avocaţi la doi junimişti.

Iată pe ce preţ guvernul a renunţat la scandal.

❑ *Preşedintele tribunalului Tutova, d. G. L. Dimitriu, va fi dat în judecata consiliului superior al magistraturii.*

Domnul Dimitriu este acuzat de următoarele: făcîndu-se de ministru mai multe numiri de copişti şi de telali la tribunalul Tutova, s'a primit mai tărziu, la minister, o declaraţie a celor numiţi, că nici unul nu primeşte postul în care a fost numit. Faptul acesta a produs oare-care senzaţie la minister, căci pentru prima oară se întîmplă ca toţi să refuze posturile în care au fost numiţi.

Fie că ancheta a numit'o ministerul direct, fie că junimiştii din Bîrlad, cari nu văd cu o hi buni pe preşedinte, au denunţat cazul, ancheta, făcută de procurorul general, stabili că preşedintele s'a simţit jignit de faptul, că amintitele numiri se făcuse fără de recomandaţia sa şi de aceia ceru şi obţinu de la copişti să declare, că nu primesc posturile.

Pentru acest fapt d. Dimitru va fi dat judecăţii şi, cum este obiceiul, tocmelei dinainte cu consiliul superior, se ştie că d. Dimitriu va fi transferat şi anume la tribunalul Suceava, în locul d-lui Bălăşescu, care va fi înaintat.

❑ *In discursul său, rostit la Senat, asupra alegerii de la Universitatea din Iaşi, d. P. Missir a adus o dovadă indibutabilă, aşa credea senatorul de Bacău, că alegerea se făcuse în condiţiuni cinstite.*

Dovada era: profesorul Alexandru Popovici, delegatul d-lui Xenopol, n'a protestat contra modului cum erau stampilate buletinele, contra batistei etc.

Dar cum era să protesteze delegatul d lui Xenopol, dacă el singur — delegatul — votase pentru d. Bogdan, iar a treia zi după alegere îşi dădu demisia din partidul conservator-democrat.

Dacă în materie de cinste politică, d. Missir a alergat la mărturia d-lui Popovici — vai de capul ei cinste politică şi Universitate!

❑ *Domnul I. Petrovici conferenţiar la Universitatea din Iaşi, care s'a înscris la carpişti după ce i s'a retras suplinirea, va fi numit director al Teatrului Naţional din Iaşi, în locul d-lui M. Sadoveanu.*

❑ *La Creditul Urban din Iaşi a avut loc ieri adunarea generală a acţionarilor. Au votat acţionari reprezentînd un capital de nouă milioane.*

Domnii G. Lascar şi N. Pogonat au fost realeşi în consiliu. S'a votat budgetul, mărindu-se salariile funcţionarilor inferiori cu zece la sută. S'a votat şi noul regulament al pensiilor.

Consiliul se va întruni astăzi, ora trei, spre a se constitui. D-nul M. Cantacuzino va fi reales preşedinte, d. N. Gane, vicepreşedinte, d. Gr. Buicliu, director.

❑ *Inspectînd astăzi liceul militar din Iaşi, A. S. R. Principele Ferdinand şi-a exprimat dorinţa ca elevilor să li se dee o educaţie pur militară.*

Cum actualminte predarea cursurilor se face după programul liceelor civile, este sigur că se va reveni la vechile programe ale şcoalelor militare, cari prevedeau educaţia pur militară.

❑ *Serbările jubilare ale Universităţii din Iaşi, vor avea loc în zilele de 19 şi 20 Maiu.*

❑ *Chestia subvenţiei pe care Statul o acordă Slănicului, a venit în discuţia ultimului consiliu de miniştri.*

Domnul Marghiloman a declarat, că, după informaţiile ce le are, aproape toată lumea ce vine la Slănic, are locuinţă şi băi gratuite şi că este scutită şi de taxa de băi.

Ministrul de interne a mai declarat că anul trecut, un întreg otel a fost dat gratuit pe tot timpul verei.

In urma unor asemenea gentile explicaţii, consiliul n'a putut să nu respingă cererea eforilor ca suma de 80,000 lei să fie reînscrisă în budget.

Informaţiile sale, cu mult exagerate, ministrul de interne le are de la colegul său Nenişescu şi de la d-rul Antoniu din Bucureşti.

La eforie se lucrează acum la echilibrarea budgetului, pentru a repune subvenţia suprimată.

❑ Parchetul militar instrueşte de cîte-va zile gestiunea penultimei direcţiuni a liceului militar din Iaşi.

Este o afacerea foarte veche, care a fost cercetată de două ori, odată de d. general Istrate, a doua oara de generalul Nestorian.

Dacă a reînviat acum şi a ajuns la parchetul militar, credem că nu greşim, dacă punem revenirea aceasta în legătură cu persecuţia unui militar superior.

❑ Domnul comisar Grigoriu, de la siguranţa din Bucureşti, a fost ataşat pe lîngă persoane A. S. R., în călătoria Sa la Iaşi.

❑ **Salariile profesorilor.**—Prin noul buget al ministerului de instrucţie s'a prevăzut un spor de 60 lei pe lună la profesorii secundari cu obligaţia ca ei să predee 3 ore în plus peste cele 12 oare. Ideia a fost luată din legea şcolară de la 1900, cînd să hotărîse ca profesorii secundari să aibă 420 lei salar pentru 15 oare de clasă.

Această măsură luată de actualul ministru nu e o uşurare, ci o plată pe jumatate la o grupă nouă de ore. După legea actuală un profesor titular primeşte 120 lei *plus gradaţia* pentru o grupă de 4 oare, cu obligaţia ca să aibă numai de cît 3 grupe de oare. După noua dispoziţie se dă *60 lei* pentru o nouă grupă de oare dar *fără gradaţie*. Dar la 1900 era seceta, era criză financiară, erau deficite bugetare de zeci de milioane şi prin măsura d lui dr. C. Istrate se uşura bugetul învăţămîntului; după d. C. C. Arion se dă 60 lei pe lună pentru 3 ore, de clasă, de şi sîntem în ani de excedente bugetare şi scăderi de impozite.

De cît pentru a se putea da cele 15 oare ar trebui să fie libere în învăţămînt cel puţin 2000 oare şi pentru moment nu sînt disponibile de cît 500, şi ar trebui redus aproape 200 profesori ca să se poată da la toţi profesorii 15 oare şi deci să primească 420 lei lunar.

Dacă ministrul înţelege a subordona cei 60 lei în plus de acordarea celor 15 oare de clasă, vor rămînea catedre necomplectate şi imposibilitatea de fapt ori prin şicane politice.

Precum ca să se ştie.

❑ D. Gh. Săndulescu, fost prefect de poliţie şi-a reluat ocupaţiile de avocătură.

❑ **Universitare.** — D. practicant N. Andreescu, a ţinut alaltăeri dimineaţă la seminarul pedagogic universitar, o lecţiune practică de filosofie, cu elevii clasei a VII a.

Critic al lecţiunii a fost d Todicescu iar raportorul lecţiunii d. Radu Maliu. Iar la orele 4 d. N Teodorescu a ţinut o lecţie model de geografie, elevilor din clasa a III a, avînd de critic pe d. Todicescu şi raportor pe d. Gr. Balaban.

— D. Toma Chiricuţă a vorbit la Cercul studenţesc despre „eroismul adevărat".

— Studenţii şi studentele de la secţiunile filosofie şi litere, s'au întrunit eri Duminică 13 Martie, ora 10 dimineaţa, la universitate, pentru a lua parte la şedinţele de constituire a societăţei studenţilor în litere şi filosofie.

— Senatul universitar şi consiliul facultăţii de ştiinţi se vor întruni mîne, la orele 5 p. m. pentru a lua cunoştinţă de raportul comisiunii însărcinată a cerceta lucrările candidaţilor la catedra de embriologie şi histologie. Comisia pentru redactarea raportului e compusă din d-nii: Paul Bujor şi d-rii E. Puşcariu, Juvara şi Socor.

— Studenţii şi studentele sunt învitate să asiste la interesanta conferinţă pe care o va desvolta d. Stefan Procopiu, student al facultăţii de ştiinţi, Duminică 20 Martie, ora 10 dimineaţa, în amfiteatrul de chimie.

Subiectul conferinţei „Tendinţa sceptică în ştiinţă".

— D. Const. G. Sturza, va vorbi la seminarul de economie politică despre „Evoluţia proprietăţii rurale la Romani".

— D. G. Nica, licenţiat în litere, a ţinut astăzi dimineaţă, la seminarul pedagogic universitar, o lecţie de probă, avînd de critic şi raportor pe d-nii I. G. Dorin şi A. Pioneanu.

La ora 5 după amiază se va continua discuţia asupra lecţiunei ţinută la istorie d. Gr. Babencu, licenţiat în filosofie.

— D. N. Patriciu, şeful lucrărilor de la laboratorul d-lui prof. dr. Dragomir Hurmuzescu, a fost numit profesor de fisico-chimice la seminarul pedagogic universitar.

— Decanul facultăţii de litere şi filosofie d. I. Găvănescul, a schimbat astfel orele: astă-zi la orele 3 jum. va ţine seminar de pedagogie, iar la orele 5 cursul de istoria filosofiei. Marţi şi Mercuri, la 4 jum., seminar de estetică iar de la 5 jum.—7 cursul de estetică şi Mercuri de la 3—5 seminarul de estetică.

❑ La Iaşi frigul ie foarte simţitor de cîte-va zile.

A. S. R. Principele Ferdinand şi-a exprimat mirarea găsind asemenea temperatură în Iaşi.

❑ **Judiciare.**—In camera de consiliu a s. I. a tribunalului, s'au deschis Sîmbătă testamentele lasate de defuncta Maria Stărcea. De faţă erau domnii N. Gane, reprezintantul Academiei Romîne şi dr. St. Possa, din partea soc. învăţăturei poporului romîn.

Prin testamentul din 1907, defuncta lasă toată averea ei Academiei Romîne, iar prin testamentul ulterior, care anulează pe cel anterior, toată averea este testată „societăţii pentru învăţătura poporului romîn".

Averea se urcă la 93.000 lei, din care societatea moştenitoare va avea să plătească unele legate.

— Procesul falimentului Antoniade se va judeca Marţi la s. I a tribunalului

— Apelurile în procesul ce a fost intentat fabricei „Dochia" din Iaşi de direcţiunile surselor de la Vichy şi Giesshübler, pentru contrafaceri, se vor judeca la 20 April la s. II a Curţii.

— Pedeapsa lui Paşcanu, fostul perceptor al comunei Vutcani, condemnat pentru abuz de încredere, a fost redusă de la un an la zece luni.

— Inportantul proces dintre domnii L. Economu şi fraţii Holban, pentru anularea unui act de vînzare de moşie se va judeca la 16 Martie la s. II a Curţii.

Domnii Matei Cantacuzino, Rozental şi alţi mari avocaţi, vor pleda în acest proces.

— La tribunalul Botoşani urma să se judece Sîmbătă importantul proces intentat de principele M. Sturdza arendaşului M. Fischer, pentru reziliarea contractului de arendă a domeniului Flămînzi.

De comun acord între părţi, judecarea s'a amînat pentru 26 Martie.

— Chiriac Bogdan din Rîmnicu Sărat falşificînd pe mai multe poliţi, semnătura unui cumnat al său, a fost condemnat de tribunal la un an închisoare, tribunalul considerînd că Bogdan s'a făcut vinovat de mai multe delicte.

In apel, la Galaţi, pedeapsa fu redusă la şase luni, Curtea considerînd că, întru cît apelantul a falşificat, de mai ori, una şi aceeaşi semnătură, s'a făcut vinovat de un singur delict.

Prin casare afacerea a ajuns la Iaşi şi se judecă astăzi la s. I.

A. S. R. Principele Ferdinand în Iaşi

Azi dimineaţă, cu un tren special condus de d. Ifrim, Grecianu şi inginer Hurmuzescu, la ora 8 şi 30 a sosit în oraşul nostru A. S. R. Principele Ferdinand, pentru a inspecta trupele locale. Alteţa Sa era însoţit de d. Colonel Greceanu, aghiotant princiar, d. colonel I. Iliescu, de la inspectoratul general al armatei şi de căpitanul Stîrcea.

Trenul regal a fost pregătit la Tecuci. Pînă aici A. S. R. a venit cu acceleratul.

Pe peronul gărei se aflau d. general Lambrino, comandantul corpului IV de armată, d. Negruzzi, prefectul judeţului, căpitan Stroja, prefectul poliţiei, Gh. Botez, vice-preşedintele comisiei interimare, dimpreună cu o parte din viitorii consilieri comunali, d. Burada primul preşedinte al curţei de apel, d. Porfiriu consilier la curtea de apel, Ghinea Ionescu, prim procuror, d. Corjescu, consilier la curtea de Apel, d. Al. Gane, magistrat, d. Erbiceanu, preşedinte de tribunal, Gh. Bogdan, „alesul" universităţii, Demetrescu, Buşilă, Hinna, Iulian Teodorescu, Adam Bercea, Gh. Şerban, preşedintele camerii de comerţ, Petrescu administrator financiar, Dr. Riegler, G. Cristofor, eforii Spitalului Sf. Spiridon, Dirigintele poştei, P. S. Pavel Savin, rectorul Semninarului, înconjurat de clerul mitropoliei, Colonelul Musteaţă, comandantul brigăzii de cavalerie, colonel Rovinaru, şeful statului major al corpului al IV de armată, colonel Mihăescu, comandantul şcoalei militare colouel Călinescu, comandantul regimentului 7 roşiori, căpitan Flor, adjutantul pieţei etc. Ordinea pe peron era ţinută de un pluton de jandarmi pedeştri, sub comanda locotenentului Carp. căpitanul Roiu, comandantul companiei Iordăchescu, şeful siguranţei, Dan, comandantul sergenţilor şi comisarii Argintoianu, Ştiubeiu, Ştefăniu, ajutorul-comandantului de sergenţi, etc. etc. In dosul gării un cordon de sergenţi oprea curioşii de a se apropia.

Prezentările au fost făcute de d. genezal Lambrino, care a prezentat întăi pe prefectul judeţului, apoi pe celelalte persoane din capul instituţiilor.

Trecînd în sala de aşteptare A. S. R. s'a întreţinut cu domnii Burada şi Porfiriu. Alteţa Sa a spus că vremea aici, la Iaşi este friguroasă, adaogînd că poate a nins prin împrejurimi.

Apoi A. S. R. a vorbit cu „alesul" universităţii din Iaşi, relativ la serbările jubiliare din Maiu, apoi cu pefectul judeţului, cu colonelul Musteaţă. După vre-o 10 minunte, A. S. R. a eşit în dosul gării, s'a suit în automobilul judeţului împreună cu d. general Lambrino pornind spre şcoala militară. In al doilea automobil au luat loc d. colonel Ilescu, colonel Greceanu şi căpitanul adjutant Stîrcea.

Ajunşi la şcoala militară, A. S. R. a fost intimpinat de corpul profesoral, care a fost prezentat de directorul şcoalei d. colonel Mihăescu, şi elevii şcoalei cari se aflau în curte sub comanda căpitanului companiei şcoalei

Elevii şcoalei au executat apoi diferite mişcări cu arma şi în marş, după care A. S. R. a intrat în sălile de clasă.

*

A. S. R. a sosit la liceul militar la orele 8 şi 3 sferturi. A trecut în revistă pe elevii aşezaţi în linie de bătaie.

A intrat apoi în cancelaria liceului unde comandantul, d. colonel Mihăescu, a recomandat A. S. pe toţi profesorii liceului. A. S. a cerut programul studiilor pe ziua de azi. A intrat în clasa unde părintele Gotcu preda Religia; în clasa în care d. Scriban preda latina, făcînd observaţii unui elev, care pronunţa rău cuvintele latineşti. Apoi a intrat în laboratoriul de chimie unde profesorul Ştefănescu făcea experienţe de electrolism.

Invitat să vie în aula liceului A. S. R. asistă la exerciţiile de scrimă sub conducerea maistrului C. Babeş şi la acele de gimnastică suedeză, comandande profesorul Bucovineanu.

Apoi elevii, sub conducerea maistrului Dimitriu întonară marşul „Trompetele răsună".

A. S. R. a inspectat apoi refectorul, infirmeria, magazia cu efecte şi bucătăria, rămînînd foarte mulţumit de ordinea şi curăţenia exemplară.

*

De la liceul militar, A. S. a trecut la cercul militar şi de acolo a plecat să asiste la Te Deum ul de la Mitropolie, cu prilejul aniversării proclamării Regatului.

La intrarea şi eşirea din biserică, onorurile militare au fost date de o companie de infanterie, sub conducerea d lui Căpitan Neculau.

Arhiereul Nicodem Munteanu care a oficiat serviciul divin în lipsa Mitropolitului, a prezintat A. S. evanghelia şi Crucea

*

De la Mitropolie, A. S. a mers la Cercul militar unde s'a servit dejunul, la ora 12, luînd parte: *A. S. R. Regală Principele Ferdinand*, d. general Lambrino, colonel Al. Musteaţă, colonel dr. Acontz, colonel Nicolae Cernătescu, colonel Rovinaru şef statului major, locot.-colonel Mihăescu, directorul liceului militar, loc.-col. Călinescu, comandantul reg. 7 roşiori, loc.-col. Cristodulo Georgescu, loc.-col. Iliescu, adjutant Regal, colonel P. Greceanu, Maior Raiovici, căpitan Stîrcea, şi Maior Enghirliu.

La orele 2 jum. A. S. R. Principele se reîntoarce la gară, unde schimbă uniforma, iar de aice se duce în inspecţie la regimentul 7 roşiori.

La orele 3 fără 20 de minute, A. S Regală a sosit la regimentul 7 roşiori Aici a asistat la exerciţiile făcute cu sabia de excadronul al doilea, sub comanda căpitanului V. Panopol. Excadronul I, sub comanda căpitanului Coculescu, a făcut exerciţii calare. Probabil că după orele 4, A. S. R. să plece în oraş, unde va face cîte-va vizite.

La prînzul de sară, ce va avea loc la Cercul militar la oarele 7 jum. au fost invitate următoarele persoane:

General Lambrino, col. Musteaţă, col. dr. Aconţi, col Cernătescu, col. Rovinaru, lt-col, Mihăescu, col. Iliescu aghiotant Regal, col. Greceanu, maior Raiovici, lt-col. Călinescu, maior Liciu, maior Nădejde, maior Rişcanu, maior dr. Sava Goiu, maior Mihailescu, căp Coculescu, lt. Barozi, lt. veterinar Stoicescu, lt. Racoviţă, căp. Dobriceanu, lt. Vlahopol, maior Farcaşanu, căpitan Pruncu, căp. Golăescu, lt. Giurcăneanu, lt. Capşa.

D. Sub lt. Bonciu, a fost însărcinat, cu supravegherea şi aranjarea meselor Princiare.

Muzica sub conducerea capel-maistrului Vlăduţă va cînta în tot timpul mesei.

După masă Alteţa Sa va asista la reprezintaţia de la Circul Henry, care a intocmit înadins pentru astă seară un program ales.

*

La ora 11 seara, cu tren special, va pleca la Cucuteni, unde trenul se va opri pînă mîine Marţi, ora 6.40 dimineaţa, cînd trenul va pleca la Burdujeni, unde va sosi la orele 10 şi 10 minute.

La orele 11 va sosi în Burdujeni expresul Berlin care va aduce pe A. S. R. Principele Anton, fratele A. S. R. Principelui Romăniei şi pe familia principelui Anton, cari vor sta 10 zile la Cotroceni.

La oarele 7.25, mîine seară, A. A. L. L. vor fi în Bucureşti.

ANUNCIU

In ziua de 16 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitaţie publică activul falimentului *Ch. Isr. Dresner* din Iaşi, strada Stefan cel Mare No. 56, compus din ştofe de lînă, atlas, matasă, chifon, satin, evaluat la suma de 134, 978 lei 45 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual şi franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacţia acestui ziar.

D-tor G. SAVA GOIU

Medicul şef al Spit. de ochi „Frumoasa"

Consultaţiuni pentru boale de ochi de la 2—4 p. m.

IAŞI STR. LĂPUŞNE NU No. 6

Se caută de umpărat OVIE cu vîţă americană. A se adresa la ziar sub iniţialele **C. D. C.**

Ultima oră

Bucureşti 14 Martie

CAMERA

Bucureşti.—D. dr. Anghelescu n'a putut desvoltat interpelarea anunţată, de oarece nu i-au fost puse la dispoziţie dosarele pe care le-a cerut.

*

Domnul Carp a convocat în persoană comisia budgetară şi i-a impus să aleagă raportor pe d. Ianovici, în contra căruia erau oarecari nemulţumiri.

*

D. Pompiliu Ioaniţescu a ineeput să-şi desvolte interpelarea anunţată.

Dramă familiară

Bucureşti. — O îngrozitoare dramă familiară s'a petrecut eri în comuna Mircea Vodă, din apropierea Tîrgoviştei. Pe cînd locuitorul Mareş dormea, o fată a lui a eşit afară noaptea. Cînd s'a întors fata înapoi el, buimac de somn, crezînd că l'au călcat hoţii, a luat revolverul care era de-asupra capului şi a tras. Glonţul a nimerit pe fată drept în inimă

Cînd a văzut ce-a făcut, Mareş a început să plîngă şi să ţipe de durere. Apoi chiar atunci, a plecat la Tîrgovişte, şi s'a predat parchetului.

Relaţiile ruso-chineze

New-York.—Associated Presse află din Presydio (Texas) că răsvrătiţii ar fi bătut trupele guvernamentale aproape de Chihua. O sută şase zeci de soldaţi guvernamentali ar fi fost ucişi. In partidele consiliului imperiului s'au înîmplat schimbări enorme. Naţionaliştii au cîştigat dreapta şi centrul a pierdut din influenţa lor; iar stînga e staţionară. Ziarul „Nevoie Vremea" speră că excitaţiunile fiind uitate, atmosfera politică rusă va fi mai liberă şi mai sănătoasă.

Pensiunile muncitorilor

Paris —In consiliul de miniştri ţinut la Elisеu, preşedintele Fallières a semnat decretul în vederea punerei în aplicare a legei pensiunilor pentru muncitorii agricoli şi industriali.

Consiliul a aprobat măsurile de executare care vor fi luate înainte de 1 Iulie. Camera a terminat budgetul războiului.

Salariile Mitropoliţilor

Bucureşti.—Lefurile mitropoliţilor au fost mărite,—şi anume cu suma cu care au fost scăzute de aşa zisă curba a d-lui Haret.

Un furt la Posta Centrală

Bucureşti.—La poşta centrală din Bucureşti s'a săvîrşit un furt de 100.000 lei în următoarele împrejurări: Sub-casierul Gabrielescu a lăsat Sîmbătă seara casa de fer descuiată. Cînd a venit azi dimineaţă, Luni, la slujbă, a constatat lipsa sumei de una sută mii lei.

In urma cercetărilor făcute s'a descoperit că autorul furtului este gardianul Călin, la care s'au şi găsit cea mai mare parte din bani.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

ANUNCIU

La Banca de Credit din Roman fiind două locuri libere de comptabil şi ajutor comptabil se caută absolvenţi a şcoalei comerciale care se aibă practica.

Ofertele a se adresa direct Băncei.

CASA DE ECONOMIE A FUNCŢIONARILOR

STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două şi trei semnături etc.

Preparator **Special** de franceză, germană, latină, matematică, curs primar şi Secundar.

V. Emil Str. Sf. Teodor 36 în (curte).

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO — Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **un contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTĂ

ROBERT

—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

Cereţi numai:

Partumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 190 0

55 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele**

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

—RUSCIUC—

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathe Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie

Ca'să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului celor mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz intreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

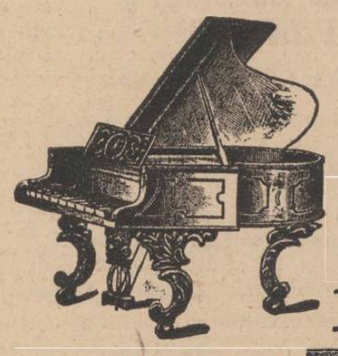

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

Cine candidează?

D-şoară catol. unică fică, 400.000 avere.—Creştină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-şoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidaţi cari nu sunt impiedicaţi de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată ded. Ioban Kruyzan M, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1256 Mercuri 16 Martie 1911

Scutirea fonciarului

Prin legea d-lui Carp, guvernul conservator a voit să facă act de milă boerească. D. Carp ca și guvernul d-sale e partizanul ideei că ori-ce dare se încasează direct de la contribuabil și pentru care se eliberează chitanță de la cotor, e mai oneroasă și greu de suportat de cetățean și că dar tendința e de a o reduce sau chiar desființa.

Pentru toată averea imobiliară, zidită sau moșie, statul abia încasază 18 milioane lei, adecă 4 la sută din totalul budgetului său general, ceia ce reprezintă un venit net contractuar de 331 milioane lei, din care 266 milioane proprietatea rurală și 65 milioane proprietatea urbană.

Ce și-a zis d. Carp? Ceia ce îngreue viața țăranului sînt dările directe către stat; să le reduc sau să le desființez și voiu ușura traiul țăranului. E o înșelăciune de optică, căci dacă se ușurează darea săteanului cu 5 lei pe an, cît i se vine parte de fonciar la un milion de contribuabili rurali cu proprietatea pînă la 6 Ha., în schimb acelaș stat încasază prin monopol de la săteni numai pe tutun 36 milioane, căci cei un milion de fumători rurali vor plăti de 9 ori mai scump plăcerea fumatului de cît ar plăti pentru pămînt. Și altele, și altele. Tutunul dar apasă mai greu pe punga țăranilor cu de 9 ori de cît fonciarul, și cu toate acestea statul negustor nu se gîndește să ușureze traiul din acest punct de vedere.

Dar impozitul fonciar are altă bază, căci statul își prevalează un drept izvorit din faptul că e ocrotitorul averei cetățenilor și că deci are drept să ceară de la proprietar un beneficiu. Și statul și-l ia în mod proporțional, de la 4: 5% pînă la 12%. Lumea politică discută aici progresiunea, întru cît venitul merge crescînd cu numărul fălcilor de pămînt, și dacă statul ia 5 la sută de la cel cu un Ha., se resimte cei 5 lei din o sută, pe cînd cel cu o mie de lei venit, nu se resimte așa de tare cînd dă 50 lei statului ca dare. Deja pentru el 950 de lei venit e un plus simțitor!

Dacă dar darea de fonciar trebue să aibă la bază o progresiune nu numai o proporționalitate, constatarea și perceperea sa încă se face pe căi piezișe și false.

La proprietatea zidită venitul real constatabil e cel ce ni-l arată contractul, căci alt venit nu mai poate produce. Valoarea comercială a unui imobil nu stă în raport direct cu valoarea sa de zidire, ci cu legea ofertei și a cererei. Deci, la o casă chiria după contract e tot venitul imobilului, și pe el numai se poate stabili impozitul.

Clădirile urbane în 1905 reprezentau un venit contractual de 87 milioane lei, din care statul prevalează pe ³/₄ din venit, adecă pe 65 milioane un fonciar de 4 milioane lei.

Trecînd la pămînt lucrul se schimbă. Venitul unui Ha. de pămînt nu e numai cel contractuar, ci cu mult mai mare, întru cît pe lîngă acest venit de arendă, e folosul net al arendașului, care e neimpsoabil. Statul socotește la 40 lei venitul de Ha. imposabil, de și de fapt e mult mai mare, cu tot riziculș și fluctuația recoltelor. Fără a merge ca Franța, care a socotit venitul netto a unui Ha. la 150 lei, la noi nu greșim cînd socotim că un Ha. poate produce netto cel puțin 80 de lei, adecă îndoitul celor ce se încasează astă-zi din venitul fonciar.

Dacă azi pentru 8 milioane Ha. cultivabile statul ia 14 milioane lei fonciar la un venit mediu de 40 lei hectarul, ce ar lua mîne, cînd statul ar socoti venitul, nu cel contractual al hectarului, ci cel al producției șale medii? Din venitul teritorial statul scapă cu voință o foarte mare parte neimposabilă, căci nu e ridicul ca de pe buruiana tutunului statul să încaseze 50 milioane și de pe pămîntul unei țări agricole numai 14 milioane fonciar! Ce fel de morală se desprinde din regimul nostru fiscal, că statul încurajează și se folosește de păcatele oamenilor cu zeci de milioane, iar cînd vine la munca cinstită și singura producătoare de venit, același stat vine și se arată milos și larg, scutind de imposit munca, pentru a încasa înzecit de pe păcatele oamenilor.

In loc ca statul să-și fixeze un regim fiscal mai echitabil, izvorit din adevărata productivitate a solului, singura nobilă și demnă, și din aceste venituri să-și croiască un budget drept și cinstit, iată că se vine cu o lege de degrevare a fonciarului pentru a rupe ori-ce legătură de datorie cetățenească către stat, eri scutindu-l de impozitul personal, mîne de impozitul fonciar, poimîne de datoria pentru popușoi și altele și altele, pentru a fi un stat de pomanagii, și fără nici o răspundere față de obligațiunile sale.

Pomana d-lui Carp nu numai că nu e dreaptă, ci și *provocătoare* pentru mulțime. Cu 5—6 Ha. sînt 150,000 de săteni, cu 7 Ha. sînt 130,000 de săteni. Ei bine, prin ce capriciu al legii cei 150,000 de săteni nu vor plăti un ban fonciar, pe cînd cel cu un Ha. în plus vor plăti pe toate Ha., de și nu folosesc de cît un Ha. mai mult de cît cel cu 6 și cari sînt scutiți, Totdeauna cifrele irită, căci cel cu 240 lei venit fonciar nu plătește nici un leu, ci cel cu 280 lei venit funciar de la 7 Ha va plăti 35 lei în plus. E un hop prea mare și acestea enervează!

Impozitul fonciarului își așteaptă altă legiferare: să fie proporțional și progresiv, să fie scutit de la o bază mică și să meargă crescînd progresiv spre vîrf; apoi să se cază de acord asupra unui venit mediu de Ha., indiferent de contract și patenta de arendaș și de pe acele să se taxeze. Venitul contractual e o veșnică frustrare a statului din partea proprietarilor, și dacă statului nu-i pasă de frustrarea aceasta voită și știută, căci îi reprezinta numai 4 la sută din totalul veniturilor sale, pentru comune și județe zecimile stînd în raport direct cu baza fonciarului, constitue un permanent deficit și o veșnică jenă financiară.

Formula d-lui Carp va avea norocul să nu tulbure mult mecanismul statului, pentru că e izvorită din considerente de milă, nu de înaltă prevedere socială.

***

„EFTENIREA" PEȘTELUI

Cel dintăi punct din „programul" de la Iași a d-lui F. P. Carp, primul-ministru al țărei sale, a fost anunțarea eftenirei peștelui. Evident, o bucurie generală a cuprins pe locuitorii acestei țări, de la Turnu-Severin și pînă la Dorohoi. Căci eftenirea peștelui era întradevăr una din cele mai complicate chestiuni politice ale neamului nostru, chestiune care n'a putut fi rezolvită de nici-unul din guvernele care s'au perindat la cîrma statului, de la 1866 și pînă acum în anul 1911. Deci guvernul Carp poate fi numit cu drept cuvînt adevăratul salvator al țării, căci el, și numai el a rezolvit uriașa problemă economică a peștelui sarat.

Recunoștința cetățenilor acestei țări trebue să fie mare și noi nu ne îndoim un singur moment, că de la un capăt pînă la celalt al României, cînd într'adevăr peștele sărat se va efteni, vor curge telegramele de mulțumire și de felicitare guvernului care a salvat țara de pe pragul falimentului economic.

Ce se întîmplă însă? Domnul Ion Lahovari, urmașul d-lui Al. Constantinescu, desființează măsura acestuia prin care peștele era eftenit cu 75 la sută și introduce iarăși nenorocitul sistem al licitației, care volens-nolens, va urca în mod considerabil prețul peștelui.

Cu alte cuvinte, ca să specializăm un caz, crapul nu se va mai vinde cu 70-80 kilogramul, ci cu 1 50 180 ca înainte, pe vremea licitațiunilor.

In schimb la Viena, la Budapesta, pretutindeni, în orașele austriace și maghiare, peștele românesc se va vinde cu 50 la sută mai eftin ca în România.

De cît s'ar fi gîndit la eftinirea peștelui sărat, d. Carp făcea mai bine să se gîndească la eftinirea chiriilor, a cărnii, a îmbrăcămintei, etc.—și atunci da! am fi avut cuvinte de apărare a proiectului său pentru eftenirea traiului.

Dar pînă să se săptuiască aceste „efteniri", noi credem că „eftenirea peștelui" e o glumă a d-lui Carp, aruncată în vînt și luată în serios de colegii lui de minister. Ori cîtă bunăvoință am avea să credem altfel, ne este imposibil.

Gh. Bogdan spre Minister

Cînd a binevoit să se proclame „ales" al universității din Iași, d. Gh. Bogdan, simpatia noastră după care ne tăvălim de rîs, a spus către vre-o două caractere care erau cu dînsul:

—„Am pus piciorul pe a doua treaptă a ministerului".

Asta înseamnă că d. Bogdan a pus piciorul pe prima treaptă, atunci cînd a fost ales rector magnific și rector jubilar.

Frumoase idei mai are d. Bogdan despre ilustrisima sa persoană! Narcis însuși poate ar fi fost mai modest, și poate n'ar fi mers așa de departe cu adorarea eului.

Cititorii noștri, de sigur, cred că d. Bogdan, urcînd două trepte ale unui minister, va ajunge ministru. Ei, bine! nu este așa. După cît știm, din stradă și pînă la ușa portarului ministerului instrucției publice (căci la acest minister a făcut aluzie d. Gh. Bogdan) sunt patru trepte. Deci, ca să ajungă pînă la portar, d. Bogdan va trebui să mai fie ales cîte odată rector și senator. De la portar și pînă în cabinetul ministrului, care e la rîndul al doilea sunt 22 (citiți *douăzeci și două*) de trepte. Deci, altă muncă, alte alegeri.

Păstrînd aceiași normă, și urmînd aceiași cale spre progres, d. Bogdan va trebui să fie ales de unsprezece ori rector și de unsprezece ori senator, pentru ca să ajungă în cabinetul ministrului.

Așa vedem noi chestiunea, și numai așa putem să interpretăm fraza furuncului antracoid din fruntea univesității.

Ori poate d. Bogdan s'a gîndit s'ajungă ministru? Insulta aceasta nu putem să i-o aruncăm, căci d. Bogdan de și e cîrn, tot poate să vadă cît de cît vîrful turtit al nasului, un mic și adevărat trunchi de con.

In fruntea oricărui minister trebue de sigur oameni inteligenți, — și d. Bogdan după cîte știm, nu sufere de această maladie. Dar ni se poate spune:

— „Bine, dar n'au mai fost oare ministri proști în țara Românească?

— „Ba da, răspundem noi, — dar nu chiar așa ca „alesul" universității din Iași.

Nouvelles de Rome

Evenimentul publică, sub formă de comunicat, știri autentice de la Roma. Sunt știri oficiale, singure și foarte interesante ca gramatică.

Știrile încep prin a spune, că „d. Grecianu trimisul (nu reprezintantul) M. S. Regelui, însoțit de d. căpitan Negruzzi, a sosit Duminică la Roma".

Apoi relația oficială povestește: „Contele Citto, maestrul de ceremonii al Palatului, s'a prezentat la otel Excelsior, unde *descinsese* d. Grecianu, pentru a l conduce la Palat".

Relația oficială conține pînă aci două fapte extra-ordinare: 1) că domnii Grecianu și Negruzzi *a* sosit la Roma—adică ambii formează unul singur și că d. Grecianu *descins se* la otel, adică era plecat din Roma cînd venise să-l *conducă* contele Citto.

Dar nu plecase. Căci glăsuește buletinul oficial: „d. Dim. Grecianu, *împreună* cu *aghiotantul* său, căpitanul Negruzzi și Contele Citto, au plecat la Palat unde *a* fost primit de Regele *Emanuel*".

Pînă acum se credea, că d. căpitan Negruzzi însoțește pe d. Grecianu. Nevoe mare nu era, dar unde-s doi puterea crește. Acum se află, că d. Negruzzi este aghiotantul șerului și asta ie gravă de tot. Dar mai gravă, nespus de gravă, este afirmarea oficială, că marele misionar, aghiotantul și contele, *a fost primit* de Regele *Emanuel?*

Există o țară, care să aibă Rege cu asemenea nume? In tot cazul Regelui Italiei nu-i zice Emanuel și de aceea ne întrebăm — nu fără de groază: oare de Rege *afost primit* șerul și aghiotantul său?

Relația telegrafică oficială se termină cu aceste șiruri: „d. Grecianu a emis Regelui scrisoarea autografă a Regelui Carol.

Astăzi, Luni are loc inagurarea expoziției internaționale".

Se vede că ie o legătură oare care între scrisoarea pe care a remis o d. Greceanu și expoziția internațională.

*

Agenția Fournier comunică textul tuastului pe care d. D. A. Grecianu l'a rostit la Quirinal:

„Rîdic paharul în sănătatea perechei regale, italiene și pentru prosperitatea Italiei, sora mai mare a Romîniei.

Iașul, a doua Căpitală a Romîniei, este strîns legat de Roma. Pompei, Severini, Skeletti—sunt nume de cetățeni ai Iașului.

Trajan este reprezintat la noi prin o zidire măreață; aveți Stînca tarpeiană —noi avem Stînca zise a Roznovanului —cu singura osebire că Stînca voastră doboară, pe cînd a noastră înalță. (Felicitazione, grande entusiasmo, grazioso tumulto).

*

Se comunică textul unei telegrame pe care signorul Nuncio Tessaro, primarul comunei Trg.-Frumos, a trimis-o d-lui Greceano:

Excelsior Excelentissima Greciano, representabile representanto di Re di Romania.

Roma
Ferma Posta

De la Bella Cita Tîrgul Frumos ve saluto. Marcopol crapato de necaz. Imobile Munteanu incendiaio. E vivo il Papa re Greciano.

(s) *Nuncio Tessaro.*

OAMENI ȘI LUCRURI

Lumini și umbre

Seara tîrziu, pe stradă. S'ar zice o seară de toamnă, atîta e de pătrunzătoare răceala care pare că vine de sus, dintr'un cer acoperit, hermetic închis. Ca o pată neîntreruptă —așa se aștern norii suri și nu lasă cea mai mică deschidere cerului deasupra lor, ori dedesubtul lor.

Cine știe! Sub stratul acela de nori se iroseste poate, zadarnic, o lumină splendidă de lună. Cine mai socoate mersul albului luceafăr într'un anotimp mohorît ca acesta? Cine ar putea spune ce cîtime de frumusețe, de mîngăiere și de plăcere se pierde odată cu acea lumină albă stinsă în spațiu, fără să poată străbate pînă la noi!

E în firea noastră să idealizăm lumina, pentru că ne-am educat sufletul așa fel că lumina e una din marile bunătăți și marile trebuinți ale vieței. Ea întovărășește expansiunea simțirilor noastre; ea este prietena gîndurilor noastre bune, este tovarășa exaltărilor noastre și nu fără cuvînt a celebrat poetul latin acele tăceri sublime ce provoacă lumina lunei pline, prin chemările ei în înălțime, în acele nopți cînd pare a sorbi toate voințele și a răzvrăti toate dorințele pămîntului:

Amica silentia lunae...

Sub toate formele—lumina e simbolul plăcerilor. Ce sunt acele voluptoase seri de bal, dacă nu o întovărășire între senzația unei lumini intense și plăcerea muzicii, încîntarea ochilor, iluzia unei îmbătări senzuale?

Și cu toate aceste e multă exagerare, multă închipuire în cultul luminei. O adorăm, într'adevăr, dar nu e drept că numai ei îi datorim cele mai vii plăceri și numai ei se cuvine să-i închinăm deapururi imnul de slavă și preamărire.

O nu!

Ca și lumina, — are și umbra dreptul ei la viață, dreptul ei la laudă; are rostul și frumusețea ei.

O preumblare pe mare, noaptea, pe lun ăplină, în gondole venețiane e, fără îndoială, un deliciu. Dar cine s'ar încumeta să se peardă în umbra și tăcerea singurătății, alături de cine va care-i este drag—n'ar resimți oare aceeași delicioasă plăcere?

Intîlnirile perechilor exaltate de propria lor tinerețe și vigoare sunt ocrotite de umbra discretă a serilor tîrzii, fie în colțuri stinghere, fie în buduare intime. Se resimte oare lipsa lunei, a luminei, în atari clipe de magice senzațiuni?

Voi toți cîți ați fost tineri—și sunteți încă tineri, chiar cînd v'au argintat întăile fire albe de păr!—socotiți în amintire de cîtă adîncă emoțiunc ați vibrat așteptînd într'un colț ascuns, ori pe o scară nevăzută, trecerea *ei*, apariția *ei*... Ce bună și mîntuitoare tovarășă v'a fost *umbra* și cît de bine numărați bătăile inimei în acele clipe sub ocrotirea' întunericului, lipiți de vr'un zid ori topiți pe pragul unei uși — cu mîna pe ivărul ei, cutremurați de nerăbdare și de speranțe!

Ce uimire neplăcută v'ar fi pricinuit, atunci o neașteptată ivire a unei zări de lumină! Ce urîtă vi s'ar fi părut chiar cea mai strălucită pală de raze lunare venită dintr'un cer primăvăratic.

Pentru că uneori umbra ne este mult mai dulce, mult mai prietenă de cît cea mai neprihănită lumină.

Rodion

Impresii din Apus

Expoziția.—Palatul lucrărilor femenine

VIII

Secția Olandeză bogată în diferite metoade, instrumente, aparate didactice, cărți și hărți geografice, pare un labirint. Munca ce depun Olandezii, — acest popor mic, — pentru viitor și progresele la care a ajuns sunt uimitoare. Camera de joc pentru copii — *Kinderspielkamer* — e foarte instructivă și dintr'o ochire se pot vedea principiile solide de care caută ei a fi conduși. E o cameră simplă — nu numai pentru că s'ar avea în vedere părinții mai modești ca poziție, dar pentru că, în orice împrejurări s'ar afla copilul, el trebue deprins cu simplicitatea.

Motivul instalării unei asemenea camere este grija de a deprinde pe copil să facă ceva și să facă fără ajutor. Pentru aceasta se pune la îndemînă copiilor tot felul de jucării, care să se poată desface, ca apoi să se construiască cu ele tot ceea ce mintea lor le-ar dicta.

Intr'un colț e despărțit un atelier la care să se poată oricînd lucra. In fața atelierului o măsuță pentru ceaiu, scaune și o bancă lungă cu perne. Un dulap cu saltare pentru fiecare copil, chiar și pentru cel mai mic unde baby baby să-și găsească jucăria lui. Se mai găsește și un dulăpior cu sticlă pentru pus jucăria sau lucrarea de onoare, la care copiii țin așa de mult.

Intr'un alt colț al camerei e porțiunea copilului care nu merge încă în picioare — *Babybox* — despărțită de rest printr'un mic grilaj. In mijloc e o masă mai mult lungă, decît lată pe care e instalat un canal de zinc prin să curgă apa — așa de dragă copiilor. Acest canal e prevăzut cu un robinet pentru, ca apa să se scurgă în pămînt și astfel să se înlature murdăria. Aci se găsește lut, lemnișoare, hîrtie colorată și toate lucrurile cari procură imaginației o hrană sănătoasă. Cu acestea copiii construesc case, sate, orașe. poduri peste apă. Mai au cridă colorată pentru a-și văpsi casele; nisip pentru drumuri și mușchi pentru plantații. Din hîrtie construesc corăbii ce navighează pe fluviul improvizat.

După cît vedem, în această cameră iau parte copiii de toate vîrstele, căci lor le place să fie în societate — din fire omul e sociabil și numai o educație proastă îl poate face să ajungă a putea trăi singur.

Deosebită grijă se pune în alegerea unei astfel de camere. Ea trebue neaparat să fie așezată spre miază-zi, pe motiv că e de preferat să intre soarele în locul doctorului, în camera copiilor. Dușamelele sunt albe, bine netezite. Ușa se închide contra pragului pentru a-l apăra. Tapiseria e odihnitoare pentru ochi, fără lustru și care să se poată spăla. Perdelele dispuse astiel ca să nu împedece lumina. Atelierul e despărțit printr'o perdea ce se poate trage pe o vergea de fier.

Toate mobilete sunt lucrate în frasin pentru că acesta se întreține ușor. Tablouri vesele și o pendulă, care atrage atenția copiilor totdeauna.

In secția învățămîntului belgian se țineau și conferințe literare și pedagogice — unele chiar de către scriitorii belgieni. Așa s'a vorbit despre: *Mediul walon și Mediul flamand* — cele 2 naționalități din care se compune poporul belgian; *Influența străină*; *Jurnalismul și literatura.* Intre conferințele pedagogice fu una ținută de d-ra Monod, directoara școlii Normale. Ea spuse că învățătorii să nu se mărginească numai la executarea programului și la micul cerc al școlii; ci să privească împreună cu elevii, plini de dragoste și de devotament: Viața, Natura, Patria și Umanitatea.

*

Palatul lucrărilor femenine arată munca femeei belgiene în toate direcțiile.

Sunt trei diviziuni. Prima cuprinde lucrări de învă-ămînt, cursuri speciale de şcoli profesionale şi menajere, şcoli de gardiene şi de infirmiere.

In fiecare săptămînă se perinda cîte o şcoală a cărei eleve lucrau sub ochii vizitatorilor.

Unele croiau, altele cosiau, brodau, făceau flori artificiale, pictau, înodau pene, ţesau paie.

Intr'o parte a sălii era instalată o maşină de gătit sistematică, pe care fumegau bucatele, ce se pregătiau zilnic de către eleve. Pe tabela neagră de lîngă bufet se vedea *menu-ul* acelei zile — cîte 25 bani de persoană.

Iar într'un colţ al bucătării era spălătoria improvizată unde fetele călcau şi spalau.

Elevele se prezintau foarte bine, îmbrăcate cu oare-care cochetărie. O pestelcă albă şi o bonetă sau o funtă de mul albă cu gust aşezată le dădea un aer vesel şi atrăgător.

Duminica lucrau şcolele de gardiene, care făceau bucate pentru convalescenţi sau alte demonstrări, practice cu privire la îngrijirea ce trebue dată răniţilor şi bolnavilor.

A doua diviziune cuprindea tot ce atinge ştiinţile şi artele reprezintate prin lucrări care au devenit aproape monopolul femeei ca: broderii artistice, dantele, tapiserii, piele, lemn şi metale decorate, picturi pe porţelan şi stofă, sculpturi. Printre multe alte lucrări de artă erau şi cărţi legate în piele. Opera scriitoarei italiene Matilda Serao *Coeur de femme* era îmbracată în piele albă avînd drept ornament nişte inimi roz pictate cu mult gust. Erau 350 de expozante.

In diviziunea treia erau instalate lucrătoarele şi artistele diferitelor firme renumite din Belgia, în număr de 60 reprezentînd 23 de industrii, la care luau parte 123 lucrătoare.

Intr'o parte a palatului era un salon în stil „rennaissance flamand", rezervat numai lucrătoarelor de dantelă toate îmbracate în costume originale, cu bonete de dantelă sau de broderie pe cap prezentînd un tablou arhaic din cele mai surprinzătoare. Erau 30 femei — artiste în arta lor. Toate plecate asupra sulului cu modelul încordîndu-şi atenţia asupra punctelor dese şi complicate îşi mînuiau degetele cu aşa abilitate, că păreau nişte maşini.

Cîteva călugăriţe, maistrele industriei — a cărei faimă a străbătut lumea de veacuri, — cu pasul rar şi lin, cu ochiul sever, fără ca un muşchiu al feţei lor să se clătească — se plimbau printre lucrătoare.

Intre ele o bătrînică cu toată greutatea celor 70 ani, lucra cu aceiaşi agilitate ca şi cele tinere... Faţa ei mică şi rotundă se încadra bine în volanile albe ale bonetei... Iar gura de şi îngropată în obraji mai păstra încă ceva plăcut. Ochii vii urmăreau pe cei cari o priveau cam lung.

Şi fiind-că veni vorba despre dantelă să deschidem o paranteză mică asupra istoricului ei, istoric ce-şi are importanţa ca ori-care industrie sau activitate umană.

Pe la sfîrşitul secolului al XV-lea arta de a face dantelă intra în educaţia femeei din Ţările de jos şi *Carol Quint* ordonase să se predee în şcoli şi în mănăstiri. Lucrătoarele flamande erau neîntrecute în facerea dantelei cu ciocănele.

Această industrie ajunsese să se răspîndească aşa de mult însă, încît Filip al II-lea în 1589 interzise fetelor bogate să mai facă dantelă pentru a nu lua căştigul celor sărace. Flandra fu scapată din mizerie prin produsul acestei industrii.

In 1819 invenţia tulului mecanic provocă o criză straşnică făcînd să cadă *dantela în ciocanele, punctul de Malines şi de Buiche* — criză ce ţinu până în 1840. Numai femeile bătrîne se mai ocupa cu dantela.

Se văzu însă că ar fi păcat să se piardă, această comoară a artei şi se înfiinţă şcoli de dantelă prin mănăstiri. Astăzi această industrie a prins viaţă din nou, ocupînd 50,000 de lucrătoare.

Maria C. Buţureanu.

Din coada ochiului

Domnul Gh. Bogdan, de cînd este „ales" a căpătat o idee fixă: i-a venit în gînd s'ajungă ministru. Ca atare, în fiecare dimineaţă se duce în faţa oglinzii, îşi scoate respectos Pălăria, îşi îndoaie şira spinării, zîmbeşte şi spune:

—„Vă salut, domnule Ministru".

Şi ministrul din oglindă, îşi scoate şi el respectos pălăria, îşi îndoaie şi el şira spinării, zîmbeşte şi el, dar nu răspunde nimic.

*

Bronardel. Bogdan. Minovici. Odată la cursul său de medicină, ilegală, d. Gh. Bogdan, într'un acces de admiraţie pentru eminenta sa persoană, spune către studenţi: „Medicina legală modernă, are trei mari representanţi în lumea medicală mondială, şi anume: Bronardel la Paris, eu la Iaşi; Minovici la Bucureşti.

După cum se ştie, Bronardel a murit. Pe d. Minovici, pe care d. Gh. Bogdan, l'a clasificat cel din urmă, îl lăsăm de o parte. Deci medicina legală modernă are un singur mare şi piramidal reprezentant în lumea medicală modernă,—şi acela nu este de cît d. Gheorghe Bogdan, „alesul" universităţii din Iaşi.

Să trăiască!...

*

Aflăm că d. Bogdan a primit o nouă adresă de la direcţiunea societăţii pentru exploatarea vinului *„Mariani"*, pentru a'i trimete o *«cugetare»*, necesară noilor reclame ale acestui vin întăritor. Adresa a primit-o d. Bogdan acum patru luni. De atunci d-sa cugetă. Eminentul rector, speră că pînă la Iulie să dea cugetarea gata. Ca de obiceiu, d. Gh. Bogdan va trimite şi fotografia sa.

*

Domnul Gh. Bogdan, „ales" senator, a cerut două bilete de liber-parcurs pe C. F. R. Unul pentru d-sa, în calitate de senator, şi altul pentru geanta sa, în caliiate de... geantă a senatorului. Direcţia c. f. r. va satisface cererea aceasta atît de dreaptă.

Guvernul şi eftenirea (?) traiului

Confratele nostru „Acţiunea" publică următorul judicios articol:

Guvernul actual îşi dă seamă cît de radical ar eşi din situaţia ce şi-a creat prin făgăduinţele pe care le-a dat pe timpul campaniei electorale, că va înscrie în bugetul statului sporirea lefurilor funcţionarilor inferiori, mai ales de la căile ferate, şi mijloace pentru eftinirea traiului, dacă nu va încerca să salveze măcar aparenţele şi să se prefacă că îmbrăţişează cauzele în jurul cărora a făcut atita reclamă, o reclamă imorală, pe timpul alegerilor.

Un guvern impopular cum e guvernul Carp, un guvern care a obţinut majorităţi parlamentare prin mijloace de conrupţie şi scoţînd conştiinţele la mezat, un asemenea guvern este primejduit să cadă sub povara impopularităţei sale şi a făgăduinţelor mincinoase, pe care le-a făcut ca să „treacă gîrla", cum ar zice d. Al. Marghiloman.

Multiplele promisiuni date de actualul guvern, mai ales de ministrul de interne, nu se pot aduce la îndeplinire, lucru care ridică o avalanşă de protestări şi înjurii la adresa miniştrilor şi agenţilor lor electorali.

Cum să-şi salveze situaţia guvernul? Cum să scape din încurcătura ce şi-a creat?

Un singur mijloc a rămas guvernului actual, acela de a urma să înşele buna credinţă a alegătorilor aruncîndu-le praf în ochi, prin alcătuirea unor legi cari au aparenţa de a sprijini interesele claselor de jos.

Nu se poate analiza într'un singur articol proectul de lege aşa zis al eftenirei traiului, fiind-că absurdităţile, enormităţile din acest proect, nu se pot discuta în cadrul unui articol restrîns de ziar, iar analiza amănunţită a diferitelor puncte dintr'însul ar da şi mai bine la iveală, făţărnicia de care a fost condus guvernul Carp, la alcătuirea acestui proect de lege.

„Eftenirea traiului" strigă guvernul şi în timpul acesta măsurile ce se iau zilnic contribue la scumpirea traiului.

Nu vom insista asupra cauzelor cari au contribuit ca alimentul principal de hrană pentru oraşe, carnea, să fie scumpită de cîte-va zile, fapt e că astă-zi carnea s'a scumpit în capitală şi cei ce conduc administraţia stau indiferenţi faţă de urcarea preţului acestui prim aliment.

Dar, de cîte-va zile guvernul a luat măsuri să revie la vechiul sistem al desfacerei peştelui pe pieţele Romîniei, desfiinţînd măsura bună şi salutară pe care o luase un ministru liberal, d. Al. Constantinescu.

Pentru a se satisface ambiţiunea deplasată a unui funcţionar de la ministerul Domeniilor, măsura bună, excelentă chiar, a fostului ministru Domenii a fost desfiinţată şi de urmarea acestui act de ambiţiune e, că populaţia săracă şi cea rurală nu va mai putea mînca peşte, ci va fi dată pe mîna exploatatorilor şi intermediatorilor de la pescăriile statului.

Ni se vor invoca economii, scăderea bugetului statului şi alte pretexte de această natură, de cari s'au servit şi altă dată cei ce au contribuit în totdeauna la urcarea preţului peştelui; un fapt e cert, că eftenirea trajului se zădărniceşte cînd guvernul contribue la scumpirea alimentului principal al claselor de jos de la sate şi oraşe.

Este acesta efectul solicitudinei actualului guvern pentru clasele de jos?

Printre articolele din această lege în jurul cărora guvernul face o reclamă insolentă este cel relativ la pretinsa sporire de lefuri a funcţionarilor inferiori de la căile ferate.

Or, această afirmaţie este o neruşinare întru cît prin noul buget al căilor ferate nu se prevede absolut nici un alt spor de leafă pentru personalul inferior de cît sporul prevăzut de direcţie în primul ei proect elaborat încă din Decembrie anul trecut în conformitate cu noua lege asupra înaintărilor şi încadrărei întregului personal în trei bugete consecutive, lege făcută sub fostul guvern.

Cît priveşte lefurile funcţionarilor, n'au fost rîdicate de cît lefurile inginerilor prin crearea de noui titluri.

In realitate actualul guvern n'a făcut nimic pentru nefericiţii funcţionari mici de la căile ferate, ba da, a făcut ceva, şi-a bătut joc de ei în chipul cel mai neruşinat, după ce le a făcut făgăduinţe solemne pe timpul alegerilor.

Cercetînd cu deamănuntul acest program, se poate vedea că totul se reduce la acelaş sistem de a se arunca praf în ochii bieţilor cetăţeni, de toate categoriile, de care guvernul Carp şi-a bătut joc în chipul cel mai neruşinat.

Litere-Ştiinţe-Arte

O plagiatoare? Ce va să zică fineţea la om!

Bună oară d. State Dragomir. Indată ce nu-i vorba de scenă, de teatru propriu zis, devin fin—număru *aint*!

A făcut dintr'o singură lovitură un număr mare de victime. Lovitura fu interviewul pe care şi l'a acordat sie-şi în una din zilele trecute prin gazeta partidului din care face parte.

Pînă să dea gata pe d. Al. Davila, pe d-ra Rozan, — o dete gata pe decana scenei romîne, pe d-na Aristiza Romanescu. Şi iată cum:

Anonimul care afirmă că l'a vizitat pe d. Dragomir, spune că l'a găsit la biroul de lucru, înconjurat de cărţi. Şi ştiţi ce făcea d. Dragomir, — *maistrul* Dragomir,—cu acele cărţi? Iată:

„Se ocupă să constate că studiul d-nei Romanescu despre „Arta dramatică" seamănă cu alte lucrări, de ale autorilor franceji, asupra aceluiaşi subiect..."

Vom avea dară în curînd la ordinea zilei un nou plagiat. Noi credem însă că cercetarea, care obsedează pe maistrul ieşan provine dintr'o cauză foarte subiectivă. Este în „Memoriile" Aristizzei Romanescu un pasagiu, care-l supără foarte mult. Pasagiul în care marea artistă lasă să se înţeleagă că d. Dragomir a făcut rău că a îmbrăţişat cariera dramatică..."

Dacă artista ar consimţi să suprime acel pasagiu, pariăm că d. Dragomir ar renunţa la obositoarele studii literare.

Ba nu zău, n'are ceva mai bun de făcut?

*

Dl. D. Teleor, cunoscutul scriitor, afirmă într'o cronică publicată într'un ziar popular că maestrul Caragiale a terminat noua sa piesă de teatru promisă d-lui Al. Davila pentru viitoarea *stagiune*.

*

Metropolitan Museum din New-York a avut de curînd să înlocuiască pe directorul său, d. Purdon Clarke. Americanii ca totdeauna ar fi vrut să „răpească" bătrînei Europe pe unul din specialiştii ei şi s'au făcut oferti pînă la 7000 lire sterlinge—175,000 franci pe an unuia din administratorii lui British Museum din Londra. A fost numit după diverse încercări, d. Robinson, subdirector de la Muzeul mitropolitan american. E interesant să comparăm salariile diferiţilor directori şi administratori ai muzeelor europene.

Directorul Muzeului de artă industrială din Berlin primeşte 20,000 de mărci, cel din Hamburg 15,000 mărci; la British Museum primeşte 8000 lire sterlinge şi locuinţă, avînd ajutoare cu lefuri diverse între 150 şi 500 lire pe an. In Franţa directorul general al Muzeelor naţionale are 12,000 franci, un conservator primeşte 6000 şi un adjunct —3000.

Tot în America e plata mai bună!

*

La 7 Aprilie vor începe la teatrul Carlo Felice din Genova repetiţiile Operei Ysabeau de Mascagni.

Inainte de a pleca în America unde cu impresa Walter Mocchi se va cîntă definitiv, se va da o singură seară aici cu orchestra condusă chiar de autor. Cîştigul se va împărţi operilor de binefacere de aici spre mulţumire că Primăria—proprietarul teatrului—l'a cedat pentru repetiţii.

*

Intr'un studiu apărut la Paris—editura Blond—asupra lui Leonardo da Vinci, autorul, d. Carra de Vaux, se ocupă de marea personalitate a genialului artist.

Lucrările făcute asupra activităţii lui Goethe, ca om de ştiinţă, dovedesc deplin că geniul artistic se poate împărechia cu cel ştiinţific. Pentru dovedirea acestui adevăr poate că nici un nume nu se apropie mai mult de al lui Goethe în dezvoltarea spiritului omenesc, de cît numele lui Leonardo da Vinci.

Pictor, sculptor, inginer, muzicant, poet, geolog, matematic, geograf, filosof—Da Vinci a fost un spirit universal într'adevăr.

*

In ziua de 14 Iulie se va inaugura la Veneţia campanila reconstruită a bisericei San Marco. In acea zi se împlinesc nouă ani de la căderea campanilei.

*

Dramaturgul finlandez, Arvid Järnefelt a obţinut un mare succes cu drama sa „Titus" la teatrul regal din Stockholm.

*

La Comédie Royale din Paris a fost cîntată o operetă datorită lui Alexandre Duval, popularul restaurator parizian.

*

In 1914 se va deschide la Praga o expoziţie etnografică şi de arte decorative, la care vor participa toate neamurile slave.

Comitetul organizator e pus sub preşedinţia preşedintelui Dumel ruseşti.

*

Rezultatul provizoriu al recenzămîntului arată că Bulgaria are 4,129.108 locuitori, (cu 95.533 mai mulţi de cît în annl 1905).

*

In zilele noastre de agitaţiune femenină interesează mult un articol ca cel al lui Paul Louis asupra „Invasiunei femenine" publicat în *„Revue Bleue"*.

*

Am publicat eri că d. Maiorescu, după intervenţiile d-lui C. C. Arion, a interzis artiştilor romîni participarea la serbările jubilare ale Italiei.

Iată însă ce se petrece în Ungaria. Artiştii unguri aici, sub proteguirea guvernului lor, organizează o expoziţie în care vor fi adunate cele mai de seamă opere ale lor, din cea din urmă jumătate de veac.

Incă de pe vremea lui Mateiu Corvin au început artele a găsi căutare in Ungaria; dar mai ales de la sfîrşitul veacului al XVIII-lea şi la începutul celui următor, progresele au fost mai simţite.

Expoziţia aceasta va înfăţişa deci, putem zice, însăşi arta ungurească. Toate curentele europene au ajuns şi în Ungaria.

Edmund Miklos cere opere din toate şcoalele; iar alegerea o va face un juriu ales de artiştii în viaţă. Ungaria vrea să arăte că şi ea a contribuit la dezvoltarea culturală a omenirei. Numai România doarme.

Somn uşor!

*

STRUNA ZILEI

DUPĂ ALEGERI...

Abia scoborît din tren A. S. Principele Ferdinand şi-a exprimat mirarea că găseşte o asemenea temperatură în Iaşi.

Ziarele.

E drept că-i ciudat fenomenul
Dar cauza-i, Alteţă Regală,
C'a fost cam fierbinte dăunăzi
Şi-acum suferim de răceală.

INFORMATII

Cu începere de Luni 14 a. c. anunţurile şi abonamentele se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Quousque tandem....? *Aşa esclamă toată lumea, care timp de şase săptămîni are tot dreptul de a fi pierdut răbdarea aşteptînd mult făgăduitul răspuns al d-lui A. C. Cuza. In numărul ultim al „Nouei Reviste Romîne", d. C. Rădulescu-Motru vorbeşte de „răspunsul care întîrziază", somîndu-l pe d. Cuza să se apere, în joc fiind demnitatea Academiei Romîne şi a Universităţii.*

Dar ce să răspundă d. Cuza? Cum să apere d-sa demnitatea acestor două înalte instituţii culturale? A terfelit-o cînd a putut, dar s'o apere? Căci aţi observat un lucru. Pe cînd toată lumea aşteapta, îşi pierde răbdarea aşteptînd, numai d. Cuza nu şi-o pierde... tăcînd.

Şi va tăcea, pentrucă d-sa ştie puţină latinească şi cunoaşte proverbul... si tacuisses...

In jurul d-lui A. C. Cuza nu e astăzi de cît elocvenţa tăciturnă a unui mormînt celebru.

D. Al. Marghiloman afirmă pe onoarea d-sale, că nu ştie cine a tipărit calendarul îndemnător la măceluri, că-l reprobă; dar că în toată lumea se obişnuesc ast-fel de mijloace în alegeri.

De aceea, se vede, l'a trimis la prefecţi şi aceştia cu adresă în formă la administratorii de plăşi!

Noi am spus de mult că l'a tipărit d. dr. Mendonidi la tipografia Speranţa. Şi d. Marghiloman nu ştie cine l'a tipărit!?

„Pester Lloyd" scrie că ministerul comerţului şi industriei, printr'o hotărîre ministerială va desfiinţa vama pe hîrtia de tipar, dăcă fabricanţii nu vor coborî preţul cum cer ziarele cu tiraj mare.

In Capitală s'a svonit eri că d-rul Racowski a întrat în ţară.

La ministerul de interne nu s'a dat nici o relaţie precisă în această privinţă.

La sfîrşitul sesiunei parlamentare d. ministru de interne va numi o comisiune care în cursul vacanţei să se ocupe cu studiarea reformei administrative, al cărei principiu va fi descentralizarea. Din comisiune vor face parte mai mulţi membri ai parlamentului, membrii consiliului permanent administrativ şi funcţionarii superiori din ministerul de interne.

Secţiunile Camerei au luat în discuţie eri proectele de lege depuse de d. Carp cu privire la eftenirea traiului şi modificarea tarifului vamal.

Azi începe la Cameră discuţis generală la mesaj.

E probabil că d. N. N. Săveanu va vorbi cel dintăi, din partea liberalilor.

Amatorii de muzică aleasă n'ar trebui să uite, că vor avea prilej să asiste, în seara de 19 Martie, la unul din cele mai extra-ordinare concerte: concertul asociaţiei de muzică din Lipsca.

Programul a fost compus cu cea mai mare îngrijire.

D. conductor provizoriu Ion Niculescu din serviciul tehnic al judeţului Vaslui a fost distituit.

Consiliul profesoral al facultăţei de litere din Capitală, a însărcinat pe d. profesor C. Rădulescu Motru, să continue a suplini catedra de etică şi estetică, de la facultatea de litere.

D. Ion Strat directorul prefecturei de Vaslui şi d. Aurel Ghinea secretarul consiliului general al acelui judeţ au fost autorizaţi să gireze afacerile prefecturei de Vaslui, cît timp d. prefect va fi ocupat cu recrutările.

Publicul ieşan va avea ocazia să l revadă pe simpaticul artist Mircea Pella în frumoasa-i creaţiune *Cărăbuş* din *Don Vagmistru*, comedie originală în 4 acte de C. Grigoriu.

Reprezentaţia lui *Don Vagmistru* este organizată de d. Mircea Pella cu concursul colegilor săi de la Teatrul Naţional şi va avea loc la Teatrul *Sidoli* în ziua de 29 Martie a. c.

D. T. Dimitrescu a fost numit copist la starea, civilă Primăria comunei Iaşi, în locul d-lui C. Motăş dimisionat.

Comisia generală a Camerei a fost întrunită eri de d. Carp, preşedintele consiliului şi a fost constituită astfel:

Preşedinte d. M. Deşliu, raportor general al bugetelor d. N. P. Ianovici.

S'au format apoi următoarele subcomisiuni bugetare pe ministere:

La externe: d-nii Barbu Catargi, N. Lahovari, Em. Lahovari, D. Greceanu.

La Justiţie: N. Bărbulescu, I. Miclescu, Em. Antonescu, Pascal Toncescu, C. Emilian.

La Interne: Gr. Cantacuzino, D. Şoimescu, Gh. Scorţescu, M. Vlădescu, dr. Herescu, D. Dobrescu.

La Finanţe: Dionisie G. Manny, M. Săulescu, Take Ionescu, Gr. Cantacuzino, V. Arion, E. Pangrati.

La Industrie: D. Many, S. Mehedinţi, M. Săulescu, Em. Antonescu, N. Lahovari, M. Deşliu, B. Catargi, I. Miclescu.

La Culte şi instrucţie Publică: S. Mehedinţi, M. Vlădescu, dr. Herescu, Pangrati, V. Arion, Gr. Cantacuzino, Em. Antonescu, D. Şoimescu.

La Lucrări Publice: N. C. Fleva, Gh. Scorţescu, I. Berceanu, I. Grădişteanu, N. Lahovary, Pangrati.

La Război: N. Cincu, Pietraru, Deşliu, Fleva, Emilian, Ianovici, V. Morţuu,

La Domenii: N. Botez, D. Dobrescu. Pascal Toncescu, I. Miclescu, N. Bărbulescu.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.25
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi . .		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru catea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.50 %/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă mere ranete, etc. cu preţuri reduse

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimită la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAŢII

❑ *A. S. R. Principele Ferdinand a cerut comandantului liceului Militar din Iaşi să-i facă un raport detailat asupra tuturor lipsurilor ce se simt la acel liceu.*

❑ *Iaşul este ameninţat de un mare doliu: d. I. Stamatiu, neobositul orator ameninţă iarăşi cu demisia din partidul Carpist.*

Ameninţă cu demisia şi din consiliul comunal şi aci e partea groasă, de oarece d. Stamatiu este desemnat să fie ajutor de primar.

Supararea d-lui Stamatiu, de această una dată, este de ordin spiţeresc. Domnul Stamatiu are un interes, nu ştim pentru ce, ca un spiţer de acum 40 ani, să fie numit inspector al alifiilor spiridoniei.

Dacă nu va fi numit — Iaşul nu-l va avea de părinte pe d. Stamatiu.

❑ *Procesul arestărei ilegale a fraţilor Deleanu din Hîrlău, repartizat la s. I a Curţii, se va judeca la 1 Aprilie.*

Inculpaţi sunt: Gh Zmău, Emil Gherghel, G. Botez şi V. Munteanu.

❑ *Circulă zvonul că d. Anton Arion, banditul prefect de la Roman, va fi „înaintat" inspector administrativ. Inaintarea e binemeritată. D. Arion, alăturea de „Principele" Halimachi de la Botoşani, a fost un prefect sistem 1911 brevetat de d. Marghiloman.*

In locul său, va fi numit, probabil, prefect la Roman, d. „baron" Capri.

❑ *La Tutova se va declara vacant, cît de curînd, un loc de deputat la colegiul al II-lea de Cameră, căci transfugul Gregoriade va primi demnitatea de primar al Bîrladului. Nu s'a fixat pînă acuma cine va candida în locul d-lui Gregoriade.*

❑ *Citim în ziarele din Bucureşti că d. Venezelos, primul-ministru al Greciei va sosi în Bucureşti, după reluarea relaţiilor diplomatice dintre Grecia şi Romînia. Această vizită, d. Venizelos o face pentru ca relaţiile dintre cele două state să fie mai bune.*

Guvernul are intenţia să trimeată, pentru întîmpinarea primului-ministrului grec la Constanţa, pe d. Pizanis, directorul „Epocei".

❑ *In afacerea dosariilor dispărute din arhiva Spiridoniei, judecătorul de instrucţie, după ce a luat depunerile d-lor A. A. Badareu, A. D. Holban şi Vespasian Pella, cari toţi au declarat că ştiu nimic în această afacere, a înapoiat dosarul procurorului general, deschizînd acţiune publică contra d-lui Mărgineanu, arhivarul Spiridoniei.*

❑ *Nemulţumirea între muncitori şi funcţionarii de la căile ferate e mare. Din datele „Epocei" se vede că guvernul i-a tras pe sfoară, că nu le-a făcut nimic mai mult de cît era hotărît prin lege de liberali.*

Sporul s'a făcut la cei mari.

De alt-fel au trecut alegerile.

❑ *Domnul Marghiloman a declarat deputaţilor şi senatorilor majorităţii că în tezaur n'a rămas, pe urma guvernării liberale, un excedent de 132 milioane, ci numai 63 milioane şi că dacă liberalii ar fi continuat să guverneze, ar fi dus ţara la faliment.*

Se aşteaptă un comunicat liberal asupra acestor declaraţii, mai ales că ele vine de la d. Marghiloman, care are minciuna foarte uşoară.

❑ *Astă-zi s'au ales camerele, în număr de patru, cari vor servi bolnavilor noului secţii medicale a Spiridoniei din Iaşi.*

Noua secţie va funcţiona de la 1 April, iar serviciul îl vor face, pe rînd, medici cari vor fi detaşaţi de la alte secţii.

❑ *Domnul profesor dr. Socor, supranumit „podoaba facultăţii de medicină din Iaşi", este foarte suparat pe eforii Spiridoniei.*

Domnul dr. Socor are un fiu, doctor şi el, care n'are de cît două funcţii: ie medic-asistent şi medic al C. F. Domnu Socor tatăl, ştiind că trei sunt cele bune, vrea să se dee fiului seu şi un al treilea post: medic secundar al secţiei oftalmologice, post ce-l are distinsa d-nă Puşcariu, docentă la facultatea din Iaşi.

Să vedem ce va fi.

❑ *Domnul Toni Arion, vestitul prefect de Roman, este desemnat să fie numit inspector administrativ.*

Prefectura de Roman ar fi rezervată d-lui G. Kapri.

❑ **Sîntem informaţi că s'au declarat mai multe cazuri de febră tifoidă. Direcţia serviciului sanitar ar face bine să ia măsurile cele mai straşnice pentru preîntîmpinarea boalei, acum cît mai este vreme.**

❑ Domnul Eduard Koller, directorul fabricei de cherestele din Păltiniş, a fost dat în judecată pentru omor din imprudenţă, provenit din faptul că un lucrător, I. Dochiţa, lucrînd la un gater a fost tăiat şi a sucombat.

Tribunalul Bacău a condemnat pe Koller la 500 lei despăgubiri civile şi 50 lei amendă către stat.

Afacerea va veni în cercetarea Curţei s. I, la 18 Aprilie.

❑ Consiliul profesoral al facultăţii de medicină, întrunit ieri seara, a rîdicat pe d-rul Bacaloglu la rangul de agregat definitiv.

Se ştie că ridicarea aceasta provocase, în două rînduri, discuţii aprinse, ceia ce s'ar fi întîmplat şi eri, dacă raportorul, d. Manicatide, spre norocul d-lui Bacaloglu, n'ar fi venit la şedinţă după terminarea ei.

*

Intre medici se povesteşte următoarea anecdotă, adevărată şi recentă, despre bunul domn Bacaloglu

Soţia unui efor al Spiridoniei, care are de medic de casă pe d. dr. Apotheker, telefonează la Spiridonie, rugînd să vie d-rul Apotheker.

Cererea doamnei o primeşte, la telefon, d-rul Bacaloglu, care se afla, întîmplător, la aparat şi, în loc să vestească pe colegul chemat, se duce el singur la casa epitropului şi roagă să fie primit în locul medicului de casă.

Delicios coleg şi om!

❑ Aseară la societatea medicilor şi naturaliştilor s'a ţinut o şedinţă pentru comemorarea regretatului dr. Russ.

❑ A fost omorît cantonierul de la cantonul 58 de pe teritoriul comunei Cordun, judeţul Roman, de către un anume Gh. Drojdie, împreună cu soţia cantonierul cu care trăia în concubinaj.

❑ Din neglijenţa unei copile s'a aprins casa locuitorului Ştefan Mocanu din Buciumi, cauzîndu-i pagube de 200 lei.

❑ Pe şoseaua Iaşi—Ţuţora s'a găsit cadavrul unei femei în vrîstă ca de 80 ani. Neexistînd bănueli s'a autorizat înmormîntarea.

❑ Locuitorul Gh. Ciofu din com. Golăeşti, avînd ură de mai mult timp pe consăteanul său Gh. Lăzărescu, şi întîlnindu-l pe şoseaua satului, i-a dat o lovitură de topor în cap, lăsîndu-l în nesimţire. Găsit în stare gravă, a fost transportat la spital, iar agresorul arestat.

❑ In dreptul Sculenilor patrula de graniceri a găsit aruncat pe mal cadavrul unui soldat rus. S'au anunţat autorităţile.

❑ Alegerile judeţene la Suceava au fost fixate pentru zilele de 13, 15 şi 17 Aprilie.

Prin tragerea la sorţi, efectuată astăzi, secţia centrală va fi prezidată de d. consilier N. Leonescu şi s. II de d. consilier I. Corjescu.

❑ Prefectul judeţului Iaşi, d. Negruzzi, a intentat proces d-lui Badareu, care l'ar fi calomniat într'un discurs pe care d. Badareu l'a rostit la clubul nostru din Iaşi.

Procesul urmează a se judeca astăzi, la s. I a tribunalului.

❑ Printre ofiţerii cari au luat masa aseară, împreună cu A. S. R. Principele Ferdinand, mai sunt şi sublocotenenţii Ferderber şi Popovici, pe care i-am scăpat din vedere.

❑ D. general Al. Pavlo, din rezervă a fost primit eri dimineaţă de M. S. Regele.

D. general a prezentat Suveranului un memoriu amănunţit asupra incidentului de la alegerile din Roman.

❑ Am publicat eri amănunte asupra furtului de la poşta centrală din Bucureşti. Suma care lipseşte este de 98,000 lei. Din aceştia s'au găsit suma de 30.000 lei, înfăşuraţi într'o bucată de hîrtie, şi ascunşi sub casa de fer. Hoţul este un anume Iacob Stroescu, servitor la poştă.

❑ Societatea de ajutor reciproc Moldova, a decis că în cursul lunei Iulie, toţi membrii ei să facă o excursiune, plecînd din Iaşi şi vizitînd: Galaţi,-Sulina-Constanţa, Bucureştiul, Curtea de Argeş, etc.

Inscrierile se fac de pe acum la societate, în fie care seară, Joi cînd se ţin şedinţe săptămînale.

❑ Moara d-lui I. Răileanu din Şipote a luat foc din negligenţa mecanicului care a umblat pe lîngă motorul cu benzină cu o lumînare.

Cu multă greutate focul a fost oprit de a se întinde.

Pagubele se urcă la 600 lei.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand a plecat ieri la gară, direct de la reprezentaţia Circului, la orele 11.30.

Trenul princiar a ajuns în gara Cucuteni la orele 11.45 şi a rămas acolo pănă astă-zi dimineaţă la orele 6.25, cînd a fost ataşat la trenul de Iaşi.

La Burdujeni A. S. a fost salutat de autorităţile locale şi de prefectul de Botoşani, căpitanul Urseanu.

Trenul de Berlin, care aducea pe fratele A. S. pe familia princiară a sosit în gara Burdujeni la orele 11 20 şi a plecat înainte spre Bucureşti.

❑ În ziua de 21 Martie consiliul de război se va întruni din nou sub preşidenţia d-lui colonel Alexandru Musteaţă, pentru a judeca mai multe procese militare.

❑ Arendaşului Blumenfeld de la Ţuţora căruia i se furase 6 boi la 16 Februarie, i s'a făcut cunoscut că s'au găsit boii în Basarabia.

❑ În comuna Aroneanu, în lipsa părinţilor de acasă, copilul Ion Baluir jucîndu-se cu focul, a aprins casa arzînd cu desăvîrşire. Pagubele se ridică pănă la suma de 400 lei.

❑ Pentru astăzi la oarele 5 sînt convocaţi a se întruni membrii consiliului de higienă a oraşului.

La ordinea zilei, discuţie asupra ravagiilor pe care le face încă scarlatina printre copilaşii oraşului şi noile cazuri de tifos ivite.

❑ Aflăm cu durere că a încetat din viaţă azi dimineaţă la ora 5, studentul Octav Grecea, fiul amicului nostru d. Lazăr Grecea, institutor. Trimitem condoleanţele noastre întristatei familii.

❑ Informaţiunea pe care am publicat-o ieri relativ la inspecţiunea Alteţei Sale Regale a fost într'un punct incomplectă.

In clasa V-a, la limba latină, la ora d-lui Scriban, observaţiunile adresate elevilor în privinţa accentelor, au fost făcute întăi de d. Scriban, şi apoi Alteţa Sa Regală s'a asociat la cele zise de d. Scriban. Se înţelege că elevii nu se aşteptau ca Alteţa Sa Regală să mai ţie minte, şi încă aşa de bine, accentele cuvintelor latine.

Adevărul e că în şcoalele noastre se dă puţină atenţiune pronunţării latine şi romîneşti. Insă d. Scriban, care e şi romanist, e poate cel mai pretenţios din toată ţara în asemenea chestiuni, şi cei ce-l cunosc ştiu foarte bine asta şi de aceia complectăm informaţiunea că d-sa nu a aşteptat ca mai întîi Alteţa Sa Regală să atragă elevilor atenţiunea.

❑ D. ministru al instrucţiunei publice a luat dispoziţia ca profesorii secundari cu mai multe gradaţii, să nu fie obligaţi a face 15 ore pe săptămînă, ci numai 12, deşi salariul le va fi sporit dela 360 la 420 lei.

❑ Conservatorii-democraţi vor susţine candidatura d-lui N. Fleva la locul de deputat de la colegiul II de Mehedinţi, devenit vacant prin optarea d-lui Delavrancea pentru colegiul II de Senat din Vîlcea.

❑ Starea sănătăţei d lui Emil Costinescu, fost ministru care se află în convalescenţă la Lausana, este din cele mai satisfăcătoare.

Totuşi d. Costinescu, va trebui să mai stea sub îngrijirile d lui dr. Roux încă vre-o şase săptămîni.

❑ Citim în „Dimineaţa": In cercurile superioare ale ministerului afacerilor străine ni se afirmă că reluarea relaţiilor cu Grecia se poate considera fapt împlinit.

In ce priveşte postul de ministru al ţărei la Roma, pentru care fusese desemnat d. Alex. Florescu, s'a revenit, hotărîndu-se numirea d-lui Popovici, fost secretar al legaţiei din Petersburg,

D. Al. Florescu va fi numit ministru la Bruxelles sau la Washington.

❑ **Şcolare.**—D-na Eleonora D. Bejenaru învăţătoare de la şcoala din Trifeşti a fost transferată pe ziua de 1 Aprilie, la şcoala din Hermeziu în locul d-lui Gh. Dimitriu trecut la pensie.

— Revizoratul şcolar a înaintat Prefecturei de judeţ o dare de samă de mersul învăţămîntului primar rural, arătînd şi îmbunătăţirile ce sunt de făcut la diferite localuri de şcoală şi mobilierului.

— Casa şcoalelor atrage atenţiunea Rezizoratului şcolar de a pune mai multă stăruinţă la cultura gîndacilor de matasă.

— D-rei Zenobia Botez de la şcoala din Şipote i s'a acordat un concediu de 3 luni.

❑ In noul budget al ministerului de interne se prevede un adaos de 139 mii lei pentru direcţia poliţiei de siguranţă generală a statului. Din această 94,800 lei se vor întrebuinţa pentru administraţia centrală.

Traiul se efteneşte!...

❑ *Hanako*, celebra tragediană japoneză şi ansamblul ei, în trecere spre Rusia, vor da un singur mare spectacol în Iaşi, în seara de 22 Martie.

Orientul va petrece astfel o seară în Extremul Orient şi spectacolul va fi din cele mai rare.

Biletele la „Thalia".

BANCA IAŞILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAŞI (lîngă Banca Naţională)

Face ori-ce operaţiuni de bancă:

Scontează poliţe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi poliţe.

Deschide conturi curente.

Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.

Cumpără şi vinde efecte publice şi ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.

Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.

Incasări de poliţe în condiţiunile cele mai avantajoase.

Ultima oră

Bucureşti 15 Martie

LOTERIA

Bucureşti.—Azi s'a făcut tragerea clasei V-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

A cîştigat 300 lei şi premiul de 80 mii lei N. 51118.

A cîştigat **20.000** lei No. 20265.

A cîştigat **10 000** lei No. 7139.

A cîştigat **5000** lei No. 23278.

A cîştigat **3000** lei No. 9563.

A cîştigat **2000** lei No. 52373.

1000 lei N-rele: 19089, 51556, 5323 şi 5845.

500 lei N-rele: 29360, 53843, 13166 19758, 8831, 18466, 21321, 34145, 48267 şi 57469.

300 lei N-rele: 43140, 44732, 54449 554, 2878, 18484, 50034, 5748, 16060 22224, 10836, 16372 17798, 18428, 25708 25756, 38006, 51890, 28006, 51820 51861.

250 lei N-rele: 42986, 44647, 46700 45316, 46797, 47719, 48573, 48710 56932, 59542, 9389. 16896, 16450, 18093 18670, 23328, 26550, 26151, 29425 29167, 39225, 39383, 35441, 36851 37694 38233, 40987, 47411, 49520, 50208 52641, 52980, 54658 54404, 56908, 59181 9304, 9546, 11362, 13184, 20682, 4624 46736, 5731, 7692, 10050, 16646, 19639 26888, 24811 24692, 37048, 38060, 41750 43819, 47671, 51625.

Zemstvouri în Polonia

Petersburg.—Eri s'a dat publicităţei ucasul imperial relativ la întroducerea zemstvourilor în provinciile apusene pe temeiul art. 87 al legilor fundamentale ale Imperiului.

Intre Mexic şi Statele Unite

Londra. — Agenţia Reuter află din New-York, că o depeşă din Mexico întăreşte ştirea că ambasadorul Mexicului la Wachington d. Delalbare va trece la Ministerul externelor— D. Limantur va lua probabil Finanţele.

Serbările din Roma

Roma.—La miezul nopţei o lovitură de tun a anunţat începerea sărbărilor cincantenarului. Oraşul este însufleţit. In mai multe părţi au avut loc manifestaţiuni patriotice. Regina a asistat la o reprezentaţie în teatru.

Arestări de răsculaţi

După o depeşă din Sanverson doi americani şi unsprezece mexicani au fost arestaţi sub învinuirea de a fi orînduit o expediţie militară, cu acest prilej au fost confiscate multe muniţiuni şi merinde.

Tot furtul de la Poştă

Bucureşti.—A fost arestat subcasierul Gabrielescu de la poşta centrală. Sunt indicii că el a făcut frauda, şi ca să scape de bucluc, a pretextat că uită cheile şi a „inventat" un furt. Acest Gabrielescu a fost inspector al circumscripţiei Iaşi.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa Camerii de astă-zi a fost mai furtunoasă ca de obiceiu. Domnul Marghiloman a recurs la o abilitate. A pus un deputat din majoritate să-l interpeleze asupra *„calendarului"* faimos.

Curios este numai faptul că acel deputat care a voit să joace acest rol, este tocmai d. Ermil Pangrati, supranumit „omul cu sufletul mititel", rectorul universităţii din Bucureşti. Intr'adevăr, cum s'a deschis şedinţa, d. Pangrati a întrebat pe d. Marghiloman, ministrul de interne, dacă e adevărat c'a cerut prefectului din Vaslui să „scoată din slujbă" pe administratorul care a îndrăznit să pună la dosar ordinul prin care d. dr. Peride a trimes „calendarul" pentru a fi împărţit la ţărani, explicat şi propagat.

Domnul Marghiloman a declarat că nici n'a fost în contact cu „acel subprefect". Totuşi se ştie că d. Isăcescu, administratorul de plasă, care a pus la dosar acel ordin al prefectului de Vaslui a fost suspendat, tiranizat, pînă cînd în sfîrşit, şi-a dat demisia.

Atunci, d. Duca şi d. Angelescu, ambii membri ai partidului liberal, au afirmat că monstruosul calendar a fost împărţit în toate judeţele.

D. Marghiloman, enervat, spune la urma urmei:

— „Să dovediţi că eu am dat ordinul acesta administraţiei".

Felul acesta de a scăpa prin tangentă a ministrului de interne a lăsat o penibilă impresie.

*

S'au înscris în discuţia la mesaj pînă acuma d-nii P. Ioaniţescu, N. N. Săveanu, V. Filoti, C. Bacalbaşa, G. A. Scorţescu, Griguţă Cantacuzin (Prensul), Pascal Tontcescu, C. Brayiesko, Al. Giulea, şi Nicuşor Fleva.

*

Domnul Ioaniţescu luînd cuvîntul în chestia răspunsului la mesaj, vorbeşte despre acţiunea antidinastică actualilor membri ai cabinetului Carp şi începe să citează articole din ziarul „Protestarea".

In acest timp, d. I. C. Miclescu cere cuvîntul în chestie personală.

Domnul Ioaniţescu spune că n'are în gînd să atingă personalitatea şi ideile d-lui Miclescu, pe care o respectă pentru curajul cu care şi-a manifestat convingerile.

D. Nolică Antonescu face următoarea întrerupere:

— *„Citaţi şi ceea ce a spus d. Moruzzi".*

La care cuvinte d. Cincu răspunde

— *„Adică ceia ce a spus d. Moruzzi în casa d-lui Iorgu Cantacuzino".*

Deputaţii au rîs, se înţelege.

In timpul cînd d. Ioaniţescu citea articole din „Protestarea", d. Carp a părăsit incinta Camerei; şi nu a revenit de cît după ce a încetat să citească d. Ioaniţescu articolele cu pricina ale d-lui Marghiloman şi Filipescu.

Moartea unui advocat în tren

In trenul accelerat de aseară, care a plecat de la Iaşi spre Bucureşti, a fost găsit, într'un compartiment de la vagonul de dormit, mort, advocatul Avineanu de la C. F. R. Avineanu se reîntorcea în Capitală unde avea locuinţa. Fiind om gras, se crede c'a murit de apoplexie. Cadavrul a fost găsit între Ploeşti şi Buftea. Emoţiunea pasagerilor a fost enormă. Este exclusă bănuiala oricării crime. In buzunar s'au găsit diferite recipise de la diferite bănci. In gara Bucureşti aştepta cupeul societăţii de salvare, care a transportat cadavrul la morgă.

CETIŢI:

O RUSINE UNIVERSITARA

Plagiatul D-lui A. C. Cuza

de **EM SOCOR**

Preţul 1 leu

Se vinde la toate librăriile şi depozitele de ziare.

Se caută Elevi la învăţătură la Tipografia H. Goldner.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cecuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** şi alte valori.

Primeşte spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5 1/2 % p. a.

ANUNCIU

In ziua de 21 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitaţie publică activul falimentului *Ch. Isr. Dresner* din Iaşi, strada Stefan cel Mare No. 56, compus din ştofe de lînă, atlas, matasă, chifon, satin, evaluat la suma de 134, 978 lei 45 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu**.

Secretar, *C. Boian.*

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Preparator **Special** de franceză, germană, latină, matematică, curs primar şi Secundar.

V. Emil Str. Sf. Teodor 36, în (curte).

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserți la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Rominia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**
E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

4680 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.
A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează ?
D-șoară catol. unică fică, 400.000 avere.—Creștină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-șoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidați cari nu sunt impiedicați de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la
L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîștige la Loterie
Lasă cumpere bilete numai dela
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 Iași
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 5-a Loteriei IXa
sau pus în vânzare,
Tragerea la
15 Martie 1911
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei
Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz întreg	Lei	32,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici începînd cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Ioban Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No. 1257 Joi 17 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Din nevoile Comerțului

— LIMITAREA CREDITULUI —

Limitarea creditului în operațiunile comerciale, s'ar părea, la prima vedere, ca o măsură cu tendința de suprimarea comerțului, ori cel puțin de restrîngerea libertății lui.

Dacă însă, vom cerceta chestiunea mai de aproape, vom vedea că, această măsură, departe de a fi vexatorie, are, din contra, menirea a duce comerțul la progres și la cea mai satisfăcătoare dezvoltare.

Noi nu înțelegem ca prin libertatea comerțului și folosința creditului să se tolereze abuzul ori fraude și chiar hoții. Nu înțălegem ca prin libertatea comerțului și abuzul creditului, să se ruineze pe acei ce în mod cinstit, au comerțul ca profesie, producătoare de bogăție pentru individ, pentru societate și pentru țară.

Prin libertatea comerțului și folosința creditului, înțălegem, libertatea pentru ori-cine, ca după mijloacele lui materiale și intelectuale, să exercite comerțul pe căi cinstite, normale și serioase; ca prin muncă să-și agonisească starea spre folosul lui și cinstea țara.

Comerțul este o funcțiune socială și în acelaşi timp un izvor de bogăție pentru țară. Comerțul are menirea a pune în valoare producțiunea, fie ea agricolă ori industrială. Comerțul este un agent puternic în desvoltarea civilisațiunei.

Comerțul este purtătorul civilizațiunei, pentru că prin concursul lui, se satisfac cerințele omului rafinat, necesitățile lui; comerțul fiind la dispoziția și la cunoștința omului, invențiunile, perfecțiunile, descoperirile fie în arte, în științe sau în industrii.

Rolul pe care-l joacă comerțul este atît de important, că astă-zi popoarele nu se mai dușmănesc pe chestii religioase, pe ambițiile regilor, ci pe interesele lor comerciale.

Rolul pe care-l joacă comerțul, cu folosința creditului, este atît de mare, în ordinea socială, de bogăție publică și privată, că încă din timpuri îndepărtate, au dat naștere la legiuiri speciale, legiuiri, cari se modifică și se renovează necontenit, pentru a reglementa mai bine funcțiunea comercială. A ne ocupa de comerț și de desvoltarea lui datoria de căpitenie a tuturor.

Nu vom face istoricul comerțului, începînd de la nașterea lui. Ne vom ocupa însă, de fazele prin care el a trecut, începînd cu epoca de cînd creditul a luat ființă în mod mai pronunțat și mai hotărîtor în desvoltarea comerțului.

In timpurile vechi, transacțiile comerciale se pot deviza în 3 perioade:

Intăia perioadă, schimbul de mărfuri în natură;

A doua perioadă, cumpararea cu plată prin monedă, care putea fi întocmită și prin mărfuri a cărora preț era fixat de mai înainte.

A treia perioadă, vînzarea mărfurilor cu plata în bani și numai în bani, comptînd, ori pe credit în schimbul cambiei comerciale. Cu alte cuvinte, acestei perioade se pot rezuma în următoarele 3 cuvinte:

a) Schimbul de mărfuri;
b) Vînzare pe bani, și
c) Vînzare pe credit.

In timpurile noastre, cele dintăi două perioade fiind scoase din uz, ne vom ocupa numai de perioada din urmă, perioadă care se practică și astă-zi, transacțiile pe credit.

Sunt autori cari susțin că, creditul este cel mai mare capital, pentru a înlesni cîștigul.

Creditul a exercitat totdeauna asupra oamenilor o influență atît de amețitoare, în cît i s'a atribuit puterea producătoare de îmbogățire.

Asupra creditului s'au făcut o sumă de definițiuni, dintre cari unele unt subtile, iar altele absolut false.

Aceste definițiuni corespund la o sumă de categorii de credit.

Spre pildă:

Creditele fonciare;
Creditele asupra warantelor;
Creditele asupra mărfurilor în fabricațiune;
Creditele asupra produseler aflate încă în pămînt;
Creditele asupra mărfurilor aflate în prăvălii sau magazine, etc.

Economistul italian Lampertico, susține că aceste credite sunt asigurate ca avere viitoare. Negreșit, zice dînsul, recoltele, mărfurile în fabricațiune, sunt averi viitoare și deci, creditul acordat, poate fi asigurat în valoarea viitoare a produselor sau mărfurilor enumerate.

Teoria însă, zice *Paul Leroy-Beaulieu*, este falsă, pentru că, dacă creditul fonciar a luat hipotecă asupra imobilului, dacă bancherul a luat un soiu de hipotecă asupra mărfurilor prin scomptarea warantei, nici un soiu de asigurare nu s'a luat asupra sămănăturilor, ori asupra mărfurilor în fabricație sau chiar asupra mărfurilor din magazine; pentru că unele pot dispărea prin capriciile vremei, iar asupra altora pot să existe și alți creditori; și privilegii neexistînd, acele mărfuri nu pot asigura în întregime plata sumelor acordate pe credit, nici unuia dintre creditori.

Fatalminte trebuie să ne oprim la cele două categorii de credit, cari sunt esențiale:

Creditul real; și,
Creditul personal.

Creditul real, este acela care are ca bază, gagiul asupra bunurilor viitoare, luînd măsuri pentru nedisparița și rămănerea lor la dispoziția creditorilor.

Creditul personal, este acela care neavînd nici un gaj determinat, oferă drept garanție întreaga avere a debitorului, dar mai presus de toate, moralitatea, cumpătarea și agerimea lui în operațiuni. Creditul de gaj, fiind asigurat, nu ne vom ocupa de el, mai cu seamă, că practicarea lui, nu numai că e rară, dar nu prejudează pe nimenea.

Ne vom ocupa deci, de partea cea mai importantă, adecă: *creditul personal*. Sunt economiști cari susțin că, creditul personal, contribue la creșterea prin multiplicare a capitalului și deci la desvoltarea afacerilor, producînd creșterea bogăției, fie în domeniul public, fie în acel privat.

(Va urma) **G. D. Șerban**

Tîrgul lui Moscovici

Noul consiliu comunal al Iașului se va instala zilele acestea. Va fi un sfat obștesc, cum Iașul nu l'a avut încă: personal al d-lui Grecianu. Iar Iașul va avea o administrație cum nici dușmanii nu i-ar fi dorit; d. Grecianu primar; d. Cosmovici prim ajutor; d. Stamatiu ajutor.

Domnul Grecianu, care crede că ie bărbat politic serios, a primit demnitatea de primar cu patent desgust și de teama că, venind primar un junimist, să nu piardă el—Grecianu prilejul de a avea un consiliu de grecinești.

Interesele edilice ale Iașului vor fi conduse, de fapt, de celebrul ridicol Cosmovici și de eternul lăcrimant Stamatiu.

Ei bine, ie o rușine pentru Iași perechea aceasta de comici, cari vor conduce treburile tîrgului, fiindcă unul ie cumnat cu Tuduri și celalalt trebue astîmpărat, trebue recompensat, că n'a fost numit—ferească D-zeu—nici prefect de poliție, nici—ierte-ne umbra Thaliei—director al teatrului local.

Facultatea de științi n'a furnizat încă nici unui oraș un prim ajutor de primar. De și postul este important, el apare delicat pentru un profesor de Universitate.

Nu este delicat ca un reprezintant al focarului culturei, să lase laboratorul și studenții și să treacă... inspector al stradelor, al trunchierilor și brutarilor.

Cu atît mai puțin, cu cît d. Cosmovici, care împrăștie ilaritatea ori pe unde trece, n'are nici chemarea, nici inteligența ca să facă pe gospodarul.

La fel celalalt, Stamatiu, 'de care rîd și caii de la circul Henry, al căror administrator este.

Că d. Grecianu a voit să'și formeze și a reușit s'o facă—un consiliu personal, cu 17 devotați din 19 consilieri — gustul acesta ie boieresc, căci boerii vor să fie stăpîni peste tot.

Dar ar fi putut d. Grecianu, după ce el singur este un bărbat de stat sub mediocru, să-și iee măcar colaboratori pasabili.

Domnul G. Botez, care a fost pus în consiliu contra voinței d-lui Greceanu, este un bun gospodar, foarte harnic; d. Mavrodi, care a fost importat de la Brăila și care s'a ales cu un loc în consiliu, ca și transfugul Irimescu, este un om cu aparență de inteligență și ar fi putut fi desemnat ca ajutor de primar.

Dar d. Greceanu vrea oameni de casă și a mers pînă acolo, că a desemnat de ofițer al stării civile pe un patriot ungur, care grăește cu cazină limba romînească.

Ca stăpîn absolut ce este d. Grecianu face și ce vrea, și fiind-că vrea prost, face prost.

Va vedea. Va vedea în ce hal va ajunge Iașul ca tîrg al lui Cosmovici-Moscovici.

Mortul Vorbitor

Răposatul Gh. A. Scorțescu, alesul Iașului, se agită. Pînă acum a cerut trei rînduri de dosare, anunțînd parlamentul că va ține trei interpelări. Apoi s'a înscris să vorbească la mesaj. A fost ales membru în comisiunea budgetară, și viitorul, de sigur, îi rezervă alte surprize, alte favoruri.....

Ceia ce face Gh. A. Șnapanul este un just omagiu adus răposatului Gh. A. Scorțescu, cel mai nesuferit pisălog pe care l-a avut parlamentul Romîn.

Incă pe vremea cînd nu decedase, Gh. A. Scorțescu avea specialitatea interpelărilor. Chelălăia un cîine,—Gh. A. Scorțescu interpela guvernul. Fugea o slugă de la stăpînul său,—Gh. A. Scorțescu anunța o interpelare. Se răsturna de pildă o căruță,—Gh. A. Scorțescu făcea răspunzător guvernul. Și așa mai departe.

Regretatul caricaturist Jiquidi, vrînd *„să-l prindă“*, la transformat într'o mașină care dădea afară din trupul ei nenumărate file interpelări; iar Toni Bacalbașa a spus că are diaree la cap.

E așa de aprins omnul acesta de a interpela și a fura vremea parlamentarilor noștri, în cît nu ne vom mira de loc, cînd vom auzi că Gh. A. Șnapanul va interpela guvernul, și'l va somà să răspundă, dacă este adevărat că nu e mort, răposatul Gh. A. Scorțescu, care a fost ales deputat cu concursul prefectului de poliție din Iași, căpitanul Stroja.

Cu ochii injectați în sînge, nervos pînă dincolo de limită, sec ca un poloboc gol, mîndru ca un prost îmbrăcat bine, răposatul Gh. A. Scorțescu este un om care nu știe ce vrea, nici nu știe cînd și cum vrea. Omul acesta îmi face impresia unui cîine flămînd care nu vede că de coada lui este atîrnat un șireag de covrigi.

Intr'însul văd sforțarea neputinciosului de a face lucruri mari și speranța prostului de a părea deștept.

Vom urmări de aproape pe acest deputat „ales“ al Iașului, și nu-l vom lăsa în pace, pînă cînd va recunoaște că trebue să se întoarcă în liniștea țintirimului unde s'a expediat de bună voe.

Slănicul din Moldova

Cu o bunăvoință cu totul largă s'a suprimat subvenția de 80000 lei pe care Statul o acorda băilor Slanic.

Din anul 1885 subvenția era înscrisă în budgetul general. Nu numai că nici un guvern nu s'a gîndit s'o înlăture, dar ea a fost augmentată: 50000 lei până în 1901, 80,000 până în 1911.

Domnul Carp, care s'a mîndrit înainte de alegeri, în discursul rostit la Sidoli, că este un fiu al Iașului, a luat drept bună povestea d-lui Marghiloman și, în consiliul de miniștri, a sprijinit suprimarea.

Care era povestea ministrului de interne? Că i *s'a spus*, că și cine nu vrea petrece pe gratis la Slănic. Foarte puțini la număr sunt acei, spunea povestea, cari plătesc otelul, băile și taxa de cură. Acestui sistem gratuit i se datoresc dificitele anuale ale băilor și ar fi ca statul să se facă protectorul risipei, dacă ar continua să servească subvenția de 80,000 lei.

Dacă d. Marghiloman n'ar fi avut cele mai bune intenții să înlăture subvenția, de sigur n'ar fi dat crezare povestei. Ar fi luat notă de dînsa și ar fi orînduit o anchetă și nu credem că dînsa să fi constatat macar 20 la sută din fabula d-lor Nenițescu și Antoniu, căci ei sunt autorii ei.

Nu zicem că, sub toate epitropiile, nu s'ar fi îngăduit oare care guritate. Și nu zicem, iarăși, că sistemul ie lăudabil. Dar trebue să se știe, că epitropia, după hrisovul lui Cihan Racoviță V. V., donatorul Slănicului, este „datoare“ să acorde băi și locuințe *gratuite* celor adevărat bolnavi și adevărat lipsiți de mijloace și că, deci, gratuitatea ar trebui restrînsă, bolnavii ar trebui aleși, după glăsuirea hrisovului, dar s'o suprimăm cu totul, ie imposibil.

Ministrul de interne, chiar dacă n'ar fi subvenționat Slănicul, ar fi putut pretinde reglementarea riguroasă a gratuității, limitarea ei la strictul necesar, cercetarea riguroasă dacă gratuiții sunt în adevăr, lipsiți de mijloace.

Subvenția, statul n'o acorda pentru gratuitatea celor săraci, ca să fi avut dreptul de a găsi drept la suprimarea subvenției în faptul risipei. Statul a dat cîte 50.000 și mai tîrziu cîte 80.000 lei anual, pentru a ușura budgetul epitropiei de plata anuităților pentru clădiri de tot felul, făcute la Slănic, anuități cari trec de 200 000 lei, datoria rezultată din clădiri fiind de peste patru milioane.

Dacă ministrul de interne ar fi studiat serios budgetul Slănicului, ar fi văzut anomalia că, la venitul de 175.000 lei pe care îl dau băile, cheltuelile de administrație trec de 130,000 lei, că deci anuitatea și cheltuelile, sunt de 350,000 anual, la un venit de 175.000 lei.

Fiul Iașului și aghiotantul său, au fost însă animați de cele mai bune intenții de a lovi într'o instituție moldovenească și de a trece suma bravei Muntenii.

Dar Slănicul nu trebue să se închidă, nici nu se va închide. Cînd ie vorba ca dușmanii noștri din București să ne sacrifice încă un avut, ca să îmbogățească Govora, Călimănești și altele, să fim destul de cuminți, să facem tot chipul și să nu ne lăsăm.

Să se reție însă, că de la 1885 pînă azi, adică timp de 26 ani, Petre Carp, fiul Iașilor, a fost singurul șef de guvern, care a retras subvenția Slănicului, ca s'o treacă plocon la cine știe cîți gravi munteni, cari vor figura în noul budget ca inspectori ș. a.

OAMENI ȘI LUCRURI

SIGNORA MADRE

Literatura napoleoneană e din nou în plină înflorire, grație centenarului Ducelui de Reichstadt. Despre centenarul acesta și despre nefericitul erou al întîmplărilor de acum un secol se vorbește mai pe larg într'un articol din altă rubrică.

De fapt însă, ori de cîte ori se vorbește de cineva din neamul Marelui Imparat, pare numai un prilej bine venit pentru a se vorbi de însuși atotputernicul Suveran, eroul unei imense literaturi, departe de a fi sfîrșită.

Despre una singură din galeria figurilor importante în istoria napoleoneană se ocupă cronica din cale afară puțin — despre mama Lui — „Madame la Mère“ cum o numea lumea oficială, „Signora Madre“ cum o numiau copiii ei, numeroșii descendenți ai acestei modeste corsicane, care învățase abia foarte puțină franțuzească și pe care n'au putut s'o entuziasmeze nici izbînzile cele mai glorioase ale cuceritorului Europei întregi.

Legenda timpului a păstrat mai mult curiozitățile decît adevăratele virtuți ale acelei femei, pe care în nici un moment al vieței n'au îmbătat-o iluziile unei măriri care i părea șubredă, fragilă și despre care ea a avut cîndva o vorbă devenită celebră, rostind-o în felul ei special:

— „Pourvu que cela *doure*...“

Ea presimția și prevedea că nu va dura toată acea clădire prea puțin cimentată, — toată acea serie de victorii pe care le atribuia numai norocului.

S'a păstrat despre dînsa impresia că a fost o femee avară, — pentru cuvîntul că n'a cheltuit nici-odată întreaga rentă anuală de un milion pe care i-o servia Napoleon. Dărnicia cu care o trata fiul ei imperial n'o cruța de unele neplăceri de etichetă și de unele brutalități din partea autocratului, înaintea căruia ea n'a primit niciodată să abdice de la drepturile ei, n'a primit niciodată să apară mai puțin demnă și mîndră de cum era prin natura sa.

Și cu toate aceste avea să vină un timp cînd însuși Napoleon cel Mare recunoscu virtutea și devotamentul ei. După închiderea lui în insula S-ta Elena, bătrîna mamă, retrasă la Roma, scrise rînd pe rînd Suveranilor Europei, implorîndu i să țină seamă de boala fiului și să-l redee îngrijirilor ei. Din economiile realizate de dînsa în cei cinci-spre-zece ani de mărire și de belșug, putu să-i trimită, în exil, mijloace de întreținere, — care însă nu-i mai folosiră mult. Soarta vru ca ea să supraviețuiască mulți ani nenorocirii mari care o lovise, — căci ea muri, în vîrstă de 86 de ani, în 1836, cinci-spre zece ani după stingerea lui Napoleon în captivitate. Ea a trăit să vadă murind și pe acel nefericit urmaș al gloriosului Suveran, — ducele de Reichstad, mult cîntatul „Aiglon“.

Nu ceruse soartei să devină mamă de Imparați și de Regi. Dar soarta o făcu să ispășească din cale afară scump cinstea de a fi fost mama celui mai temut Monarh al universului, — cinstea pe care ar fi schimbat-o bucuros pentru cîțiva ani de liniște, pentru o viață petrecută într'o idilică existență familiară, ca o adevărată și fericită „signora madre“ cum văzuse atît de multe în Corsica patriarhală.

Rodion

Regele Romei

Nimic nu e mai de actualitate în momentul de față, ca numele bătrînei cetăți, vechea *urbs* a Latinilor, Mama Roma...

Cu prilejul cincantenarului pe care-l sărbează Italia, se vorbește pretutindeni de vechea și mîndra Capitală a Italiei de astă-zi, — inima latinității din străbune timpuri pînă acum.

Și iată că, prin o coincidență curioasă, e de actualitate în acest moment și — „Regele Romei“, nu însă Regele de acum, nici vre unul din vechii șapte Regi de care se ocupă istoria. Ci un Rege care n'a domnit nici odată, un Rege care n'a fost macar un Suveran, care n'a avut nici un Tron și n'a domnit nici o singură clipă, — ba n'a văzut macar Roma cu ochii.

E vorba de fiul marelui Napoleon I, — de acel nefericit copil de care s'au legat odinioară cele mai mari speranțe și pe care însuși gloriosul lui părinte, cuceritorul și marele Napoleon îl credea menit să-i fie un vrednic urmaș.

Acel fiu îi s'a născut la 20 Martie 1811 și zilele acestea s'a serbat — dacă nu e o ironie prea mare cuvîntul acesta! — centenarul nașterei lui.

Firește, totul se reduce la literatură, după cum însăși „domnia“ lui n'a existat de cît în... literatură.

Că Napoleon I își pusese mari speranțe în acest unic copil legitim, probează rîndurile pe care le-a scris, a doua zi de la nașterea copilului, Iosephinei, foasta împărăteasă care n'avuse norocul să-i dăruiască mult doritul moștenitor:

„Buna mea prietenă, primesc scrisoarea ta chiar acum; mulțumesc. Fiul meu este teafăr și voinic. Are pieptul meu, gura mea și ochii mei. O să-l vezi și va putea împlini menirea. Eu sunt foarte mulțumit. Te îmbrățișez din toată inima.

La Tuilerii, 22 Martie 1811.

„Napoleon“

In ce privește împrejurările istorice în legătură cu importantul eveniment iată ce relatează un cronicar vienez:

„Napoleon I, după victoriile de la Marengo, Austerlitz, Iena, Friedland și Wagram, atinse o culme de putere, glorie și strălucire, cum nu mai atinsese nimeni altul de la Alexandru cel Mare, și de la Carol cel Mare. Și ceea ce putea să mai aducă norocul—acelui copil de burghez urcat pînă la Tronul de Impărat, i-aduse ziua de 20 Martie 1811, nașterea unui fiu din căsătoria lui încheiată cu Maria Luiza, fiica cea mai vîrstă a Impăratului Franz al Austriei.

Niciodată n'au fost legate speranțe mai entuziaste de nașterea unui Prinț de Coroană, nici odată omagii mai splendide nu s'au depus la picioarele unui Tron, de cît cu ocaziunea venirei în lume a acelui Moștenitor Imperial care, în leagăn încă, fu botezat cu numele de „Majestatea Sa Regele Romei“...

Serbările durară pînă în toiul verei. Evenimentul istoric părea de natură a asigura temeinic nu numai domnia lui Napoleon, ci și pacea Europei. Dar lucrurile se schimbară.

După trei ani, se știe, aliații se aflau în preajma Parisului, Imperiul agoniza, la 14 Martie 1814 Maria Luiza părăsia Castelul de la Rambouillet cu fiul ei, iar Napoleon cel Mare, care n'avea să-i mai revadă, se pornia în

călătoria cea decisivă...." Exilul nu mai era departe!

Congresul din Viena acordă mai tîrziu Moştenitorului titlul de „Alteţă Imperială". După a doua sa abdicare Napoleon dete fiului său numele de Napoleon II, la 22 Iulie 1815.

El deveni astfel Impăratul... teoretic al Francezilor, dar titlul acesta fu motivul pentru care în 1851 Louis Napoleon se denumi Napoleon III.

*

Descendentul lui Napoleon I rămase la Curtea Austriacă, în timp ce foasta Impărăteasă preferă să locuiască pe domeniile ei din Italia. După diverse schimbări de titluri, în 1818 îi s'a alipit definitiv titlul de „Ducele de Reichstadt"—şi aşa fu cunoscut pînă moarte —a murit la 22 Iulie 1832, — aşa l'a poetizat Edmond Rostand în splendida sa dramă romantică „L'Aiglon", inspirîndu-se la rîndul său de la alţi romantici în frunte cu Heinrich Heine.

Cîntăreţul „celor doi grenadiri" admiratorul marelui Napoleon şi al epopeei napoleoniane a scris, între multe altele, fraza pe care a adoptat-o Rostand ca motto:

„Nu-şi poate închipui cine-va cîtă durere a produs moartea tînărului Napoleon.. Am văzut cu ochii mei cum plîngeau mulţi tineri Republicani"...

Soarta nefericitei odrasle a celui mai ilustru Impărat Frances fu dureroasă, nu numai pentru că n'a putut domni; nu numai pentru că n'a putut comanda de cît nişte soldaţi de... plumb, dar şi pentru că, atins de o teribilă boală de piept, nu putu scăpa cu viaţa. Grozave ironii are soarta unei ori—şi dintre cele mai cumplite, fără îndoială, fu şi aceea care a încoronat viaţb unui atot puternic al pămîntului, — lovindu l, umilindu-l în fiinţa descendentului său.

Şi descendentul acesta e un biet copil, alintat de cutezani, dar alintat cu făţărnicie, cu teamă; pîndit, ca nu cum va să se încumeteze a gîndi, a vroi; ca nu cumva să i trezească cineva dorinţa de a fi, de a deveni fiul Marelui Napoleon,—atunci cînd nu se ştia încă dezastrul fizic care-l mîna şi-i pregătia sfîrşitul. De tînăr a fost afemeiat,— ca să nu fie viteaz. El îşi da seama de intenţiile „politice" ale educaţiunei ce primia:

...A la réflexion
C'est logique, Don Juan fils de Napoléon!
C'est la même âme, au fond, toujours insatisfaite,
C'est le même désir incessant de conquête!...
O magnifique sang qu'un autre a corrompu
Et qui, voulant éclore en César, n'a pas pu,
Ton énergie en moi n'est donc pas toute (morte:
Cela fait un don Juan, lorsqu'un César (avorte!

In zadar e înfăşurat de dantele, în zadar îl înconjoară cu delicate atenţiuni. Une ori prinde să tremure în mintea lui mustrarea că el ruşinează un trecut atît de glorios şi se simte răzpunzător, moralmente răspunzător, înaintea unui asemenea trecut.

Cel puţin aşa socotea Rostand că a putut să ni-l înfăţişeze, după ce a studiat cronica vremei. Şi-l vedem zguduit de fiorii unei legitime ambiţiuni:

Règner!--C'est dans ton vent dont le (parfum de gloire.
Commence à me repatrier,
Qu'au moment de partir je devais venir (boire,
Wagram, le coup de l'étrier!
Régner! — Qu'on va pouvoir servir de (grandes causes!...
Et se dévouer à présent
Reconstruire, apaiser, faire de belles choses!
Ah! Prokesch, que c'est amusant!

Dar visele se irosesc; deşi Napoleon prezisese că copilul va avea pieptul lui — n'a eşit de cît un copil bicisnic; ftizia stă la pîndă şi nu după mult timp diplomaţia Metternichilor va scăpa de acel.. bocluc care încurca socotelile unor cabinete europene:

Donnez, que de ce voile exquis je m'en- (veloppe
Pour pousser le soupir qui délivre l'Eu- (rope!
Trop de gens ont besoin de ma mort... (et je meurs
D'avoir été tué, tout bas, dans trop de (coeurs!..

... Astăzi Ducele de Reichstadt e o palidă figură de legendă In cartea istoriei n'a putut lăsa nici o urmă. Cel mult a putut inspira pe poeţi. E drept că şi aceasta înseamnă a fi avut un rost în viaţă. **As.**

CETIŢI:

O ROSINE UNIVERSITARA

Plagiatul D-lui A. C. Cuza

de **EM SOCOR**

Preţul 1 leu

Se vinde la toate librăriile şi depozitele de ziare.

Alegerea de la Universitatea din Iaşi

Discursul d-lui A. A. BADAREU rostit la Senat

D-lor senatori, am venit la această tribună, căci locul meu obişnuit fiind prea sus, era greu să fiu auzit.

Eu vă rog, d-lor, ca d-voastre să luaţi în deosebită consideraţiune cazul care este supus judecăţii d-voastre, pentru două motive: pentru motivul, d-lor, că această contestaţiune nu se putea face la biuroul alegerii şi al doilea pentru că această chestiune, menită, prin votul d voastre, să redea linişte universităţii din Iaşi, va reda această linişte într'un moment absolut trebuitor; pentru că, d-lor, universitatea din Iaşi se se află în anul jubiliar: în luna Maiu anul curent va serba 50 de ani de la înfiinţarea sa, serbare care trebuie să fie făcută de universitate şi profesorii universitari, în deplină armonie, cu sufletui bun, colegial, serbare care trebue făcută de toată lumea din Iaşi, care se interesează de această mare instituţie, serbare care, mai presus de toate, va avea o importanţă mare, prin aceea că la această serbare sunt invitate instituţiile culturale din străinătate şi familia regală a anunţat că va participa în luna Maiu la acest jubileu al universităţii.

D lor, de ce contestaţia nu se putea face la biurou? D. senator care a vorbit înaintea mea a făcut o învinuire d-lui Xenopol din faptul că contestaţia a prezentat o Senatului a doua zi după alegere, în loc să o prezinte chiar la biuroul electoral.

Dl. Xenopol şi anularea buletinelor

Mai mult decît atît, s'a făcut învinuire pentru ce d, Xenopol nu a cerut anularea buletinelor chiar la biroul electoral şi pentru ce la biroul electoral a consimţit ca să se continue votarea, spunînd că nu consideră că stampilarea buletinelor e făcută cu vreo rea intenţiune.

D-lor, lucrul e foarte simplu.

Credeţi d-voastre că d. Xenopol, sau prietenii d-sale, puteau să ia de judecător asupra contestaţiilor pe însăşi candidatul adversar, care era prezident al biuroului electoral?

Vă rog, d-lor să vă puneţi d-voastre în această situaţiune morală. Adversarul meu e însăşi preşedintele biuroului. Acest preşedinte singur rezolvă toate contestaţiile electorale. Mai am eu puterea morală ca să supun contestaţia mea însaşi adversarului meu?

Bine, o fi rector, o fi preşedinte de biurou, dar şi dînsul e candidat, are interese respectabile şi interese legitime în această chestiune; prin urmare, cum aş putea eu să prezint contestaţia la biurou?

Interesul d lui Gh Bogdan

Ei bine, dacă într'un caz ca acesta, cînd preşedintele biuroului nu putea să fie primit de judecător, dacă d-voastre, Senatul, nici d-voastre nu veţi face pe judecătorul, atunci alegerea de la universitatea din Iaşi s'a făcut cu aparenţa de formă legală, dar în realitate s'a făcut sub prezidenţia unei persoane interesate, şi dacă d-voastră nu voiţi să o judecaţi sau treceţi asupra ei la ordinea zilei, numai în virtutea puterei care v-o dă situaţiunea d-voastră de majoritate, socotesc că creiaţi un precedent rău. Ieri, d-lor, s'a invocat precedente despre toate cazurile. Eu cred că un precedent analog cu acest caz nu se poate invoca.

Nici odată nu s'a făcut votarea cu buletine cari de la distanţă de cîţiva metri se pot foarte uşor deosebi unele de altele.

Dar e posibil ca d voastră să ziceţi: La universitate nu sunt alegători ca ceilalţi alegători; Universitatea este un corp aşa de înalt, aşa de sus pus, compus din oameni aşa de superiori intelectualiceşte şi moraliceşte, încît amănuntele legii electorale sunt inutile pentru acest înalt corp; nu trebuiesc să fie numai decît respectate toate dispoziţiunile procedurii electorale, care pot fi bune pentru colegiul al doilea şi al treilea de Cameră şi Senat, dar, cari nu servesc absolut la nimic pentru colegiul universitar.

D l Missir şi alegerea de la Iaşi

D lor, eu am să fac un apel colegului nostru Petre Missir, care, după notele ce văd că ia, are intenţiunea să vorbească în această chestiune, şi-l rog să ne spună dacă d sa, care acum 3 ani a fost ales ca senator al colegiului universitar din Iaşi, ar fi putut să mai fie ales, dacă votarea ar fi fost făcută pe faţă şi dacă în acest caz d-sa ar fi mai putut să obţină acest rest, pe care l'a obţinut şi care l'a trimis în Senat.

Eu unul, d-lor, am ferma convingere că d. Missir s'ar fi putut să fie ales în caz cînd votul n'ar fi fost secret, cu alte cuvinte în cazul cînd votul ar fi fost făcut pe faţă.

Dacă d. Missir ar putea face afirmaţiunea că cu buletine de acestea, cari se pot vedea la o mare distanţă, d-sa ar fi putut să mai intre acum 3 ani în Parlament, eu, d-lor, sunt gata să fac *mea culpa.*

D-lor, ori unde este luptă şi prin urmare chiar şi la universitate, care este compusă tot din oameni, se pot petrece abuzuri şi neregularităţi.

Nu se poate zice că profesorii universitari, cari sunt şi ei oameni ca toţi oamenii, sunt scutiţi de ceace este omenesc în fiecare din noi.

Şi cu drept cuvînt, autorul legii de procedură electorală a avut motive destul de puternice ca să i considere ca oameni şi deci, să li se aplice şi lor dispoziţiunile acestei legi, aşa după cum se aplică tuturor de o potrivă.

Chestia alegătorilor de la Universitate

D-lor, credeţi d-voastră că la universitate, cel puţin în lupta aceasta care s'a dat la Iaşi, credeţi d-voastră—zic—că la universitate nu se întîmplă, după cum se întîmplă de obiceiu tuturor candidaţilor, ca amîndoi candidaţii să aibă promisiunea alegătorilor că vor avea votul acestora, cu alte cuvinte că succesul fiecărui candidat va fi asigurat?!

De sigur că da, mai cu seamă cu actuala lege electorală, care garantează secretul votului.

Şi, totuşi, rezultatul în totdeauna este de partea unuia din candidaţi, pentru că nu poate să fie altfel...

Nu trebuie să uităm un singur moment că la universitate sunt o mulţime de profesori cari, fie pentru motive de interes, fie pentru motive de politeţă, promit voturile lor şi unui candidat şi altui candidat, şi totuşi —la despuerea scrutinului — spre surprinderea unuia din candidaşi, iese tocmai acela poate care avea mai puţină şansă de a fi ales.

Aşa dar, d-lor, dacă moravurile noastre electorale sunt de aşa fel încît chiar la universitate oamenii noştri politici făgăduesc voturile lor ambilor candidaţi, vă întreb:

Putem face noi din legea electorală un fel de capcană a sentimentelor intime ale alegătorilor?!

Nu trebuie să uităm, d-lor, că toţi suntem oameni şi trebue să ne întrebăm: dacă n'ar şti că votul este secret, dacă ar trebui să voteze pe faţă, ar mai făgădui alegătorii voturile lor la toţi candidaţii în acelaş timp? Socot că nu.

Legea dacă era făcută în altfel şi mentalitatea şi moravurile şi conştiinţa alegătorilor s'ar îndruma altfel.

(Va urma)

SCRISORI ROMANE

DEMETRE CĂTRE MARIUS

— a doua scrisoare —

M'am trezit des-dimineaţă
Şi prin geam priveam la soare....
Haki se uita la mine
Gînditor,... în adorare.

Pe la prînz, ilustra foame
Pătransese 'n fundul burţii.—
Numai iată că soseşte
Citto, mareşalul Curţii.

Din senin căldura cade;
Parc'am fi în miezul verii....
Am plecat cu toţi. In urmă
Trîmbiţau bersaglierii.

Cînd intram prin poarta mare
A palatului Regal,
Un *ceva* creştea în mine,
Un *ceva* piramidal.

Parcă mă trezeam în urbea
Unde-am asvîrlit parale,
Şi eşeam plin de victorii
Din alegeri generale.

In sfîrşit, ajung la rege:
Scurt la stat, musteaţa mare,
Ochii negri, gura mică,
Şi frumos la 'nfaţişare.

S'a uitat cam lung la mine
M'a privit de sus un pic,
Apoi mi-a întins cu graţii
Degetul frumos cel mic.

Eu i am dat atunci scrisoarea
Care o aveam din ţară.
A luat-o. Şi pe urmă
M'a rugat să ies afară...

Emoţionat la culme
Incepui ca să l aplaud...
Ce mai rege! Bravo rege!
Pretutindeni o să-l laud.

Apoi Hachi şi cu mine,
I-am făcut, mă rog, ovaţii...
Noi suntem mai mult ca siguri
Ştii mată, de decoraţii.

Despre misiunea noastră
Am găsit ceva'n „Avanti"...
Mîine vei primi scrisoare.
Complimente lui Vizanti

p. conf., MARIUS

Litere-Ştiinţe-Arte

Conflicte naţionale şi manifestări.— Se ştie, că contele Apponyi, fostul ministru de culte al Ungariei în cabinetul coaliţionnei, a ţinut o serie de conferinţe în mai multe oraşe din Statele Unite, în care s'a încercat să arate marile libertăţi din Ungaria.

Slovacii, Sîrbii şi Croaţii emigraţi din Ungaria au demonstrat de mai multe ori contra contelui maghiar. In oraşul Cleveland (Ohio) şi Romînii au făcut demonstraţii.

La adunarea de protestare, ţinută în acest oraş cu o zi înainte de sosirea contelui Apponyi, au luat parte 600 de Romîni, avînd 8 drapele tricolore romîneşti şi 8 drapele americane.

Cînd Romînii au intrat în sala de întrunire, asistenţa a izbucnit în aplause furtunoase iar muzica a intonat „Deşteaptă-te Romîne", care a fost ascultat de toţi în picioare.

Oratorii au combătut acţiunea contelui Apponyi, prezentîndu-l ca pe cel mai mare duşman al naţionalităţilor din Ungaria.

Ziarul „Cleveland Leader" scrie un articol, în care laudă foarte mult atitudinea Romînilor din partea cărora a vorbit d. V. Moldovan, redactorul ziarului „Romînul" (din America), arătînd persecuţiunile, pe cari le-a îndurat în Ungaria din partea guvernului unguresc.

*

La Vaslui s'a înfiinţat un comitet care să strîngă banii pentru rîdicarea unui monument lui *Peneş Curcanul.*

*

Viitorul număr al „Vieţii Romîneşti" va publica „De ziua mamei" piesa d-lui M. Sadoveanu jucată pe scena teatrului din Iaşi şi în Capitală,

*

Noul ministru de externe al Franţei Jean Cruppi este nu numai un jurist de mare valoare, dar şi un scriitor merituos. O lucrare a lui „Un avocat journaliste au XVII siècle" a fost premiată de Academie, un alt studiu „La cour d'assises" a atras laudele unanime ale criticei literare.

*

După raportul d-lui Gaston Bonnier iată numărul studenţilor romîni, cari au frecventat în anul 1910 diferitn facultăţi ale universităţii din Paris:

La facultatea de drept 199; la facultatea de medicină 74 (dintre cari 4 femei), la facultatea de ştiinţe 43 şi la facultatea de litere tot 43.

*

Noua apărută revistă pariziană „La Renaissance contemporaine" a făcut o anchetă asupra situaţiunei tinerilor literaţi şi a ajuns la încheiere că e din ce în ce mai greu personalitatea şi valoarea literară, din cauza prea marelui număr de scriitori.

...Iată de ce nu se pot plînge scriitorii noştri.

*

STRUNA ZILEI

IN ŢEARA ORBILOR

Un individ a reuşit să încasece, cu ajutorul unui fals, 12000 lei de la «Vatra luminoasă».

Ziarele.

Acolo unde-s toţi lipsiţi
De însuşirile vederii—
Nu-i de mirat că au putut
Astfel chiorî *şi cassierii.*

INFORMATII

❑ ***Cu începere de Luni 14 a. c. anunţurile şi abonamentele se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ **Lefurile prof. secundari.**—Am anunţat că d. ministru al instrucţiunei a luat dispoziţiunea ca profesorii secundari cu mai multe gradaţii să nu fie obligaţi a face 15 ore pe săptămînă, ci numai 12, de şi salariul le va fi sporit de la 360 la 420 lei.

Profesorii secundari cari cunosc de cîte-va zile acest proect, nu văd însă într'însul de cît o manoperă prin care d. C Arion caută să mascheze lovitura de apreciere a muncei ce li se aduce de actuala guvernare conservatoare.

Chestiunea nu stă aci, ci în a se şti dacă la suma de 420 lei se dă ori nu şi gradaţii. Dacă se dă gradaţi, se capătă un nou teren de discuţie. Dacă nu se dă gradaţii, impunerea celor 15 ore de lucru profesorilor, cari nu au mai multe gradaţii, însemnează crearea în sînul corpului didactic a unei noui categorii de profesori: aceia a favoriţilor şi a favorizaţilor regimului.

Majoritatea covîrşitoare a profesorilor secundari de azi au cel mult două gradaţii şi numai minoritatea se bucură de trei şi patru gradaţii.

Cine sunt cei cărora nu li se vor da 15 ore: numai cei cu trei şi patru, ori cei cu două gradaţii?

Profusorii cer să se precizeze numai de cît acest panct de la clarificarea căruia atîrnă cunoaşterea lămurită a intenţiilor d-lui ministru Arion.

❑ Domnul Const. Bălăcescu, profesor de sculptură la şcoala de Arte frumoase din Iaşi, a fost numit definitiv la catedra sa.

◑ Cu suplinirea catedrei de ştiinţi de la şcoala normală „V. Lupu" a fost însărcinat d. Lucian Roiu. Titularul catedrei ie d. Cădere, numit inspector.

❑ Judele sindic a închis eri magazinul lui Moise Fruchtman din strada Lăpuşneanu 8 declarat în stare de faliment.

❑ Şcoală de tir cu cadre complecte va fi înfiinţată la Iaşi.

❑ Reprezentaţia cinematografică în beneficiul şcoalei Reuniunei femeilor Romîne a fost fixată pentru seara de Joi 24 Martie a. c. Această reprezentaţie va fi dată în sala teatrului Circ Sidoli; programul va fi nou cu desăvîrşire şi va cuprinde cele mai interesante sujete.

❑ Domnul ganeral Skeletti eminentul ales al colegiului II de Iaşi a debutat ieri în Cameră, rostind un discurs în patru cuvinte.

— 1) Parcă 2) vorbeşte 3) la 4) chinezi — a oratorat generalul, întrerupînd pe d. Filotti.

Să trăieşti, generale! La mai multe cuvinte!

❑ M. S Regele va semna înainte de 1 April tabloul înaintărilor în armată ce vor fi făcute pe ziua de 7 April.

❑ Salariile profesorilor universitari vor fi sporite cu 100 lei lunar şi ale agregaţilor cu 80 lei — cu începere de la 1 Octombrie.

Profesorii vor primi astfel 800 lei şi agregaţii 550 lei luunar.

❑ D-ra Agripina Ivaşcu, actuală maestră suplinitoare de desemn şi caligrafie la şcoala profesională din Vaslui a fost transferată, pe ziua de 15 Martie a. c., la şcoala profesională de fete din Huşi, în locul d-rei Laura Hociung, care trece la catedra sa de la şcoala profesională din Tg. Jiu.

❑ Aseară la *Cercul didactic* d. profesor C. Fedeleş a ţinut o frumoasă conferinţă vorbind despre *Poezia populară* în genere şi în special despre a noastră.

După ce arată cum s'a născut ea la diferite popoare şi cînd s'a cultivat, d-sa spune că poezia populară reflectează imaginea vieţei ce au dus-o neamurile dealungul veacurilor.

Apoi arată cum s'a născut poezia noastră populară şi relevă frumuseţele ei cetind cîteva din ele.

Regretăm că nu putem da un rezumat mai larg al interesantei conferinţe.

Marţi 22 a. c. d-sa va continua să vorbească despre *Poezia populară agricolă.*

Tot odată amintim persoanelor doritoare să asculte conferinţele Cercului că Vineri 18 a. c. ora 8 jum. seara va vorbi d. dr. P. Zosin în continuarea chestiunei începute. Aceste conferinţe însă formînd fie care un tot, pot fi ascultate şi separat.

❑ Simbăta se va întruni consiliul sanitar pentru a se hotărî măsurile de luat contra holerei.

❑ Consiliul sanitar a intervenit la minister ca conform art. 19 din legea sanitară, să se acorde pensia întreagă văduvei şi copiilor def. dr. Rudescu.

❑ In „Ordinea" de astăzi 16 Martie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Apă leneşă.—Edilitate orientala.—Pagube de bani şi sanatate.—In eternă aşteptare. —Industria ce ni se promite.—Inceputuri bune.—Lipsa de braţe.—Fabrici diverse.—O fabrică politică.—In era păcălelilor.—Cei rari aşteaptă.—Cînd vin „ai noştri".—Pantomima microbiană.—De la comedie la tragedie.—Un epizod de eroizm. — Moartea d-rului Rudescu.

❑ In vederea recensămîntului pentru recrutarea tinerilor în armată, direcţiunea poliţiei şi siguranţei generale, a cerut prefecturilor de poliţie şi judeţ, a lua dispoziţiuni ca liberarea paşapoartelor să nu se facă de cît în condiţiunile cele mai stricte.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a cerut autorităţilor locale a i se înainta o statistică a muncitorilor industriali şi meseriaşilor din oraş şi judeţ.

DIVERSE

— In o fîntînă din satul Căluş Bivolari s'a găsit cadavrul locuitorului C. Luca. Se fac cercetări.

— D nei Augustina Neudolf i s'au furat din trenul No. 5, expresul de Berlin, între staţiile Roman-Burdujeni, o lădiţă de piele cu mai multe articole de voiaj şi o geantă în care se afla suma de 800 lei, în bilete de bancă şi piese de aur.

D-na Augustina Neudolf oferă ca premiu descoperitorului hoţului suma de 300 lei.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Pe cînd nu era rector, nici senator, nici profesor universitar, nici nu avea o sută de preşedinţii, d. Gh. Bogdan era un simplu şi obscur profesor de higienă. Es bine, încă de atunci, el a formulat următoarea definiţie a soarelui, pe care o repeta în fie-care an, şi care a devenit clasică:* „soarele este un boţ de aur". *Sunt oameni, cari au rămas celebri prin cîte-va cuvinte. Gh. Bogdan va muri, — dar definiţia soarelui va pluti pe de-asupra veacurilor.*

❑ Consiliul de igienă al oraşului, în şedinţa sa de ieri, a votat o rezoluţie după care se va interveni la consiliul sanitar superior, pentru a acorda pensia întreagă, conform art. 10 din legea sanitară, văduvei şi copiilor regretatului dr. Al. Rudescu.

In urmă şedinţa a fost rădicată în semn de doliu, pentru regretatul medic.

Consiliul de igienă se va întruni Sîmbătă, spre a se ocupa de măsurile ce sunt de luat pentru a preveni, la vară, isbucnirea flagelului holerei.

❑ **Examenul de definitivat.**—Au fost chemaţi la examenul de definitivat următorii învăţători din judeţul Iaşi.

Pentru ziua de 18 Martie ora 5 p. m.—C. Dimitrie (Brăeşti) Octavian Bart (Cîrjoaia), Gh. Carp (Tabăra), Ecat. Munteanuu (Hoiseşti) Nat. Popovici (Cepleniţa).

Pentru ziua de 20 Martie ora 10 a. m.—El. Bejenariu (Trifeşti) D. Bejenariu (Hermeziu) Maria Breviman (Hlincea) Augustina Grigoriu (Uricani) I Popescu (Păuşeşti).

Pentru ziua de 21 Martie ora 5 p. m.—V. Galeriu (Steclăria) Margareta Gavrilescu (Scobinţi) Magdalena Petrescu (Prisacani) Paras Teodorescu (Potîngeni) Gh. Ulmanu (Gropniţa).

Pentru ziua de 22 Martie ora 5 p. m.—D. Şachelarie (Ţuţora) V. Mardare (Probota) C. Obreja (Iacobeni) D. Lambrino (Şipote) Elisabeta Vasiliu (Chişcăreni).

Pentru ziua de 23 Martie, ora 5 p. m.—Elena Nestor (Galata).

Examenul oral se va ţine în localul Seminarului Veniamin Costachi la orele indicate, iar proba practică la şcoalele primare.

❑ **Incendiu.** — Un gardist postat în strada Palatului, a observat ieri noaptea la orele trei, un fum foarte gros ieşind din atelierul de tîmplărie ale lui Iosub Leibovici, atelier ce se află situat în catul de jos al caselor cu No. 37, strada Palatului.

Pînă să sosească pompierii, întregul atelier fu consumat de flăcări. Focul se întinsese şi cuprinse repede şi intreg etajul de sus, care a ars cu desăvîrşire.

Locatarii de sus, familia telegrafistului Sitariu şi familia comerciantului Graner, n'au putut salva nimic din gospodăriile lor; femeea d-lui Graner a trebuit să fie coborîtă de sus pe o scară, de oare ce focul se întinsese astfel, că d-na Graner n'a mai putut coborî pe scări.

Focul s'a întins mai departe la casele cu No. 30, ale lui Solomon Hirschen, unde au ars două bucătării şi o şură

In atelierul lui Leibovici au ars lemne materiale în valoare de 12000 lei.

Casele erau asigurate pentru 20000 lei.

❑ **Repausul duminical.**—Preşedintele Camerei de Comerţ din Iaşi, invitat de ministrul comerţului să ieé avizul Camerei asupra modificărilor ce ar trebui introduse în actuala lege a repausului duminical, a convocat precum se ştie, pe neguţitorii angrosişti şi detailişti din Iaşi şi din judeţ şi pe funcţionarii comerciali.

Asupra celor ce s'au discutat in diferite şedinţi, un raport a fost remis astă-zi ministrului, care arată că părerile Camerei de Comerţ din Iaşi, relative la modificările de întrodus, sunt următoarele cinci:

1. Repaos complect de 24 ore, de Sîmbătă sara ora 10, pîna Luni dimineaţă orele 5, pentru fabrici, ateliere industriale şi de meserii.

2. La oraşe şi tărguşoarc, toate prăvăliile şi pieţile publice să rămînă deschise pînă la oarele 12 din zi.

3. La sate, toate cîrciumele să fie deschise de la orele 12 din zi pînă sara la ora 10.

4. La oraşe să rămînă deschise ziua întreagă, farmaciile, birturile, hotelurile, grădinele, teatrele, reprezentaţiile distractive, berăriile şi cîrciumele care au grădini, dulapuri sau ori ce alte distracţii autorizate de Consiliile comunale şi de Camerele de Comerţ.

5. Zile de repaus să fie numai Duminicile din cursul anului. Iar în zilele de 24 Ianuarie, 10 Mai, 2 zile Paştele, 2 zile Crăciunul şi Anul nou, toate prăvăliile, să fie închise ziua întreagă.

❑ D. August Myller profesor de geometrie analitică şi trigonometrie sferică, la Universitate, a cerut ministerului să institue o sală pentru biblioteca şi colecţiile de modele geometrice trebuitoare catedrei sale, după modelul celor ale universităţilor din Goettingen şi St. Petersburg.

❑ **Cercul preoţesc de la Mitropolia Moldovei.**—Astă-zi preoţii din oraş s'au întrunit în sala de şedinţe a Mitropoliei în cerc. Şedinţa s'a deschis la ora 9 a. m. sub preşidenţia Protoiereului I. Ţincoca Economul Al. Şerban, Parohul bisericii Golia, a tratat despre „taina mărturisirei". Timp de 3 oare Păr. Şerban a ţinut incordată atenţia sălei prin importanta conferinţă ţinută. Spune că în tratarea ce va face nu se va servi de tratate, ci va lua dovezile din sf. scriptură, scrierile părinţilor bisericeşti şi mai ales din observaţiile practice. Dovedeşte că această taină a fost instituită de Mîntuitorul Hristos, dovedeşte vechimea şi importanţă a cestei taine cu citaţii din sf. scriptură şi scrierile sf. părinţi.

Arată obiecţiunile ce au adus acestei taine ereticii şi dovedeşte cu citaţii, cum au fost combătuţi. Arată că numai catolicii, cu indulgenţele, au făcut abuz în rău cu această taină. Ca sem văzut are această taină, mărturisirea păcatelor înaintea duhovnicului, care trebue să fie sinceră şi apoi părerea de rău şi hotărîrea sinceră de a nu se mai întoarce la păcate. Părerea de rău, hotărîrea reîntoarcerii la bine şi umilinţa sunt esenţiale la această taină. Duhovnicul cu înţălepciune va pune întrebările conform etăţii, culturii şi poziţiei sociale a celui ce să mărturiseşte. Canonul dat să fie însă în aceiaş măsură şi pentru bogaţi şi puternici şi pentru mici şi săraci.

E de părere că pentru a deveni duhovnici preoţii să urmeze un curs special de 3—6 luni şi deşi taina aceasta o poate săvîrşi preotul după preoţie, totuşi ca măsură disciplinară nu se dă de cît după un stagiu în preoţie mai mare sau mai mic. Sfătueşte pe preoţi de a se feri de urîtul obiceiu de a da drept canon, pedepse băneşti în folosul lor personal. Sfîrşeşte în aplauzele şi felicitările preoţilor. *Protoiereul I. Ţincoca* în numele său şi al preoţilor prezenţi aduce păr. Şărban felicitări pentru edificătoarea şi importanta conferinţă ţinută, spunînd că e folositoare celor ce au ascultat o şi ca pildă de importanţa subiectuiui au venit şi preoţi din judeţ de a o asculta. **I. A. P.**

❑ Consiliul facultăţii de ştiinţi se va întruni zilele aceste pentru a se consfătui în vederea organizărei unui institut agricol pe lîngă facultatea de ştiinţi, care de la Octombre va funcţiona în mod reglementar, creindu se pe lîngă catedra de chimie agricolă o serie de cursuri predate de docenţi, din agronomie, zootechnie, economie agricolă etc.

❑ In ziua de 22 Martie consiliul de război, întrunit sub preşidenţia d-lui colonel Alexandru Musteaţă, urmează a judeca procesul sublocotenentului Georgescu din infanteria T-gului Neamţ, învinuit de maiorul Gherghiceauu pentru lovirea inferiorului.

La 23 Martie, consiliul va judeca pe locotenentul Duţescu din administraţie pentru falş şi lovire de inferior.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturii ca să convoace de urgenţă consiliul comunal din Tg. Frumos de oare ce nu s'a primit nici o contestaţie, în privinţa alegerei acelui consiliu.

❑ D na Preşidentă a Ligei Femeilor din România, face cunoscut persoanelor doritoare de a se înscrie. că se pot adresa d-nei Maria C. Buţureanu strada Muzelor No. 4, Mercurea între orele 4—7 p. m.

❑ **De la Consiliul de higienă.** — Consiliul de higienă al oraşului a ţinut aseară sub preşidenţia d-lui dr. Flor, medicul primar al oraşului, o importantă şedinţă, în care s'a discutat chestia transportului cărnei în oraş şi ocrotirea funcţionarilor de la tramvai.

In privinţa transportului cărnei, se ştie că consiliul s'a mai ocupat şi in alte rînduri de această chestiune, hotărînd ca transportul cărnei să se facă în căruţe închise şi cu ventilaţie.

Din cauză că această măsură întîmpină multe dificultăţi, consiliul a hotărît ca Primăria să intervină pe lîngă direcţia tramvaiului, care, conform obligaţiunilor din contract, să pue la dispoziţie pentru transportul cărnei, vagoane speciale, în cari carnea să fie transportată de la abator în pieţe.

*

A doua chestiune desbătută a fost aceea a ocrotirei funcţionarilor de la tramvai. Acum un an, discutîndu-se în Consiliul de higienă această chestiune, se hotărîse ca direcţia tramvaiului să instaleze înaintea vagoanelor apărătoare pentru manipulanţi. Această dispoziţie n'a fost însă executată de direcţie, care a invocat motivul că prin contractul încheiat cu Comuna, s'au aprobat planurile vagoanelor, aşa cum sunt construite acum.

Ţinîndu-se seamă, însă, că sanatatea conductorilor e periclitată din cauza prafului ce se ridică de pe străzi şi a curentului de aer, consiliul a hotărît să nu cedeze şi această chestiune, să fie adusă la cunoştinţa Consiliului superior din Bucureşti.

*

Consiliul a mai decis, a se pune în vedere Fabricei de ape gazoase „Sanitas", din str. Lăpuşneanu, ca pe ziua de 23 Aprilie, grajdurile să fie mutate din curtea fabricei.

❑ Biroul *Ligei Femeilor din Romînia* a trimis următoarea scrisoare de felicitare d-nei Anna Rogsbad, prima deputată în Norvegia:

Doamnă,

In numele Ligei femeilor din Romînia, bine-voiţi a primi felicitările noastre pentru alegerea D-voastră ca deputat în Stortingul Norvegian.

Să trăiască poporul Norvegian, pentru marea dovadă de adîncă înţelepciune şi necontestata superioritate, ce a dat, recunoscînd femeilor dreptul de a intra în parlament şi de a coopera şi ele astfel la viaţa politică a ţării lor.

● Ca să scape de domnii Moţet şi Manciu, administratori de plasă în judeţul Iaşi, prefectul a cerut transferarea lor la două comuni din Prahova, căci acele posturi urmează a fi desfiinţate pe ziua de 1 April.

❑ **Accident.**—In strada de Sus, la casele cu No. 57 locueşte bătrînul Solomon, care este orb, şi are un mic atelier de badanale.

In atelier lucrează fiica orbului, Raşela, şi un băiat al acestuia, Iosub, în vrîstă de 16 ani.

Eri seara fata Raşela voind să pună spirt denaturat într'un cazanaş aprins, spirtul luă foc şi cuprinse hainele fetei, care s'a ales cu arsuri foarte grave.

Băetul Iosub Solomon, cuprins de spaimă, perdu graiul pe care, însă, l'a recapatat în urma ajutoarelor medicale ce-i au fost date.

Fata a fost dusă şi internată la Spiridonie.

❑ Junimiştii au mai căpătat un sprijin puternic. Funcţionarul Al. Voişel, fost verificator al epitropiei Sf. Spiridon, şi retrogradat din cauza plîngerilor furnizorilor epitropiei că erau şicanaţi la verificarea facturilor, a devenit, în mod subit, apărător al d-lui Greceanu.

Şerul nostru Démètre i a promis avansarea pentru corectitudinea şi capacitatea sa, — nu vorbim de capacitatea stomahală, — şi mai cu seamă pentru vechile sale idei conservatoare, ca unul care a făcut parte din societatea „Junimea".

❑ La banchetul care a avut loc la Cercul militar, cu ocazia inspecţiei pe care A. S. R. Principele Ferdinand, a făcut-o în oraşul nostru, A. S. Regală a spus că la toamnă va veni din nou în oraşul nostru pentru a inspecta Reg. 13. In afară de aceasta Alteţa Sa a mai declarat că manevrele regale vor avea loc la toamnă în nordul Moldovei.

❑ Astă seară Mercuri, are loc la Teatrul-Circ Sidoli, o reprezentaţie cinematografică extraordinară în beneficiul elevilor şcoalei comerciale, cl. IV-a, pentru mărirea fondului de escursiuni ştiinţifice.

Programul acestei reprezentaţii este nou în toată întregimea lui şi cuprinde între altele: Spaima sau un gest de compătimire, mari scene dramatice; în rolul principal joacă d ra Mistinguett.

Splendidul program cuprinde apoi: Din călătoria Principelui Henric de Prusia şi a Contelui Zeppelin spre Polul-Nord,—Alvise Sanuso, dramă istorică,—O călătorie în Bosnia,—Tîmpilă jandarm, comedie,—Gipsy, dansuri ţigăneşti, după natură,—Detectivul Nick Winter şi falşificatorii de monede, comedie,—Pathé Journal, cel mai nou număr cu ştirile şi sporturile săptămînei,—Reapare Max Linder într'o comedie nouă, propria sa compunere şi interpretare etc. etc. etc.

❑ **Judiciare.**—Interesantul proces de calomnnie intentat d-lui Badareu de inteligentul prefect al judeţului Iaşi, n'a putut fi judecat ieri din cauza orelor înaintate.

Judecarea s'a amînat pentru ziua de trei Mai.

— Tribunalul s. I a judecat ieri procesul intentat fostului grefier Secărescu acuzat de abuz de încredere.

Tribunalul se va pronunţa mîine Joi.

— Aceeaşi secţie urma să judece ieri procesul falimentului fostului bacan Antoniade.

Dosarul fondului fiind la Casaţie judecarea s'a amînat pe la 27 Mai.

— Comerciantul Iacob Bercovici din Fălticeni fiind declarat în stare de faliment, a făcut apel, care a fost repartizat la secţia II.

Termen la 30 Martie.

— In procesul lui Ch riac Bogdan din R. Sarat, care a falşificat cambii, Curtea din Iaşi judecînd afacerea ca instanţă de trimitere, a admis modul de a vedea al tribunalui R. Sarat, a respins apelul, condamnînd pe Bogdan la un an închisoare.

❑ *Amatorii de muzică aleasă n'ar trebui să uite, că vor avea prilej să asiste, în seara de 19 Martie, la unul din cele mai extra-ordinare concerte: concertul asociaţiei de muzică din Lipsca.*

Programul a fost compus cu cea mai mare îngrijire.

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepiniera Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

❑ **Universitare.** — Azi la orele 6 d. Berceanu va ţinea curs pentru candidaţii la doctorat.

— Mîne la orele 8 sara va avea loc întrunirea generală a studenţilor.

La ordinea zilei va fi: chestia căminului studenţesc; cerere de reduceri pe c. f. r.. pentru studenţi; discuţii relative asupra îndrumării culturale cît mai accentuată a centrului studenţesc etc.

— D. Dăscălescu va expune astăzi, la seminarul de logică, rezumatul operei lui Mach „La connaissance et l'erreur".

— D. C. C. Coroi va ţinea conferinţele asupra dreptului civil, în fii-care Marţ, Joi şi Sîmbătă de la 4—5 jum.

— D. profesor P. Dragomirescu va ţine cursurile de istoria dreptului, pentru anul I de Doctorat, Lunia, Marţia şi Vinerea de la 5 -6 jum.

— Studentul C. Sturdza şi-a amînat conferinţa pentru Vineri ora 4, cînd va vorbi despre: evoluţia proprietăţii rurale la romîni.

CUTIA cu SCRISORI

Domnule redactor,

Vă rog să binevoiţi a da publicităţei următoarele rînduri, pe cari tot acum le-am adresat şi celorlalte ziare locale.

O LĂMURIRE,

Subsemnatul, citind în Opinia de aseară scrisoarea d-lui dr. Ştefănescu-Galaţi, şi văzînd că discuţia în jurul amestecului studenţilor în medicină în polemicele politice continuă, mă simt obligat a da opiniei publice, o lămurire, că fiind dintre acei studenţi—cari în această calitate—ţinem să rămînem departe de ori ce fel de politică, în care sens am şi luat cuvîntul la întrunirea care a precedat moţiunea ce s'a publicat în evenimentul din 11 Martie 1911.

Anume: vreau *să se ştie că m-am dus la întrunire în numele unei bune părţi din studenţimea medicinistă—care crede că societatea studenţilor în medicină—sub nici un cuvînt—n'are a se amesteca în polemicele dintre gazetele diverselor partide politice ori pe cine ar ataca ele pe motive de asemenea natură,* şi că *cel mult* —am spus—*Societatea poate da un comunicat prin care să roage ziarele—de a nu mai strecura în polemicele lor că studenţii de la medicină apreciază în cutare s'au cutare mod de profesorii lor—întru cît studenţii nu-şi dau nicăeri părerile, asupra valorii profesorilor lor, ca oameni de ştiinţă.*

Preşedintele societăţei a crezut însă că trebue să menţină punctul său de vedere:—„că nu e nimic dacă se va zice odată mai mult că mediciniştii fac politică"—şi că—„dacă-i vom lasa ei vor calomnia pe rînd pe toţi profesorii şi aceasta scoboară prestigiul Universităţei".

Ca şi cum studenţii ar putea să împedice pe politiciani de a se mai ataca cum vor pofti!

Societatea fiind în număr a aprobat avizul preşedintelui şi a decis cu majoritate (vre o 14 membri) să se redacteze un protest semnat în numele tuturor studenţilor în medicină, iar părerea mea (al 15 lea) a fost combătută.

Moţiunea care s'a publicat este—ca stil şi concepţie — în întregime opera d lui Dinescu preşedintele societăţei.

Tot d sa singur a aplaudat o în unanimitate.

In numele studenţilor cari blamează acel document vă rog a primi mulţumiri. **Grigore Nubert.**

Stud. Med.

Iaşi 15 Mart 1911.

Ultima oră

Bucureşti 16 Martie

Sosirea A. S. R. Principelui Carol Anton

Bucureşti.—Aseară cu un tren special, la ora 7.25, a sosit aci Principele Carol Anton, fratele A. S. R. Principelui Ferdinand, însoţit de Principesa Iosefina, soţia sa.

Numirea Generalului Crăiniceanu

Bucureşti.—D. General Crăiniceanu va fi numit comandant al corpului al II-lea de armată.

Conjuraţia Militară

Vladivostok.—O conjuraţie militară s'a descoperit la Boadingfu, o parte din divizia 6 a dezertat cu armele în mîni. S'a luat măsuri energice în contra revoltaţilor.

Cîrciumarii se agită

Bucureşti.—Cîrciumarii din Bucureşti, care au fost înşelaţi prin făgăduieli de d. Marghiloman, se agită, pentru că guvernul nici n'are de gînd să vie cu vre-o lege pentru desfiinţarea monopolului.

Noul cabinet de coaliţie

Sofia.—D. Daneff, declinînd mandatul său, Regele a însărcinat pe d. Guesow cu formarea cabinetului de coaliţie.

Incidente la frontiera turcă

Constantinopol.—Mai multe atacuri ar fi avut loc după spusa ziarelor la punctele de frontieră sub conducerea faimosului şef albanez Issa Bolltinar. Legaţiunea Muntenegreană dezminte că incidentul ar fi provocat de Muntenegreni, ci ar fi provocat de triburile Klemenzi şi Selhani, cari s'au răsvrătit de anul trecut contra regimului june turc.

CAMERA

Bucureşti.—Discuţia la mesaj continuă astă-zi într'o atmosferă foarte nepăsătoare. Ia cuvîntul d. Ernest Cananău, deputat al Dorohoiului.

D. Cananău a atins chestiuni foarte ingrate, mai cu seamă a atins unele din acele chestiuni de care guvernul vrea să scape. Aşa, de pildă, d. Cananău se încearcă să desvolte teoria constituţională a acordului dintre ţară şi tron, teorie cu care plictiseşte pe toţi. Ca să'l scape din încurcătură, d. Carp, primul ministru, formulează astfel această teorie „constituţională":

— „Majoritatea din parlament reprezintă acordul dintre ţară şi Coroană; iar minoritatea reprezintă dezacordul dintre ea şi ţară".

Apoi, d. Cananău, din rău în mai rău, vrea să vorbească despre arestarea d-lui Toma Cămărăşescu, d. Carp, plictisit, îi sare şi aici în ajutor:

— „D. Cămărăşescu a condus pe jandarm la primărie".

Opoziţia aplaudă. D. Carp văzînd ironia se retrage de pe banca ministerială şi-l lasă pe d. Cananău să vorbească înainte fără spijinul nimănuia.

Şedinţa continuă.

SENATUL

Bucureşti.—Discuţia la mesuj va începe Luni. Pentru azi sunt anunţate interpelările d-lor Gussi şi Pavel Brătăşanu. D. C. Iliescu, de la Olt, anunţă o interpelare guvernului asupra ingerinţelor de la Olt. D. N. Economu din partea d lui Badareu cere dosarul alegerii de delegaţi de la colegiul al III din Iaşi.

D. Brătăşanu, începîndu-şi interpelarea, întreabă pe d. Marghiloman dacă poate să i comunice amănunte în chestia bătăei lui Vasilescu din Caracal.

Şedinţa continuă.

Accident de aviaţiune

Paris.—Aviatorul Ceti a căzut din aeroplan pe insula Grande Jatte lîngă Paris. Starea sa este disperată.

Examenele de capacitate

Bucureşti.—Ministerul Instrucţiei a luat hotărîrea ca examenele de capacitate pentru băeţi şi fete să aibă loc de altă dată în Octombrie.

Agitaţia medicilor

Bucureşti. — Medicii din Bucureşti şi din ţară cari sunt în serviciul statului s'au întrunit şi au cerut mărirea salariilor, aşa cum au fost înainte de curba lui Haret. Ei spun că numai ei, din toate categoriile de funcţionari, au fost neglijaţi.

O comisiune de doctori va merge la d. Carp şi la d. Marghiloman.

Vom reveni pe larg mîine asupra acestei chestiuni.

Intristaţii: Victoria şi Lazăr Grecea, părinţi; Clemenţa, Margareta şi Aurelia, surori; Aneta şi Mihai Vasiliu; Natalia şi Mihai Stavila, Constantin Stavila, Vasile Stavila, Alisa şi Alexandru Stavila, Elena şi Ioan Mihailescu, Neculai Stavila, Lucreţia Stavila, Salta şi Dimitrie Gheoner, sub-locot. Constantin Grecea şi Anastasia Grecea cu copiii lor; mătuşe, moşi, bunică, verişoare şi veri, au adînca durere de a face cunoscută moartea iubitului lor:

✝

OCTAVIAN L. GRECEA

student al Facultăţii de Medicină anul al III lea

încetat din viaţă la vîrsta de 21 ani, în dimineaţa zilei de 15 Martie a. c., după o crudă şi grea suferinţă.

Corpul se află depus în Biserica Sfţ. Spiridon, de unde va porni cortegiul la cimitirul Eternitatea, în ziua de 17 a. c., ora 3 p. m.

Aceasta în locul oricărei alte înştiinţări.

1911 Martie

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală română din 1906. **BYRRH** — 6 de Vînzar 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

FONDOIR breveté Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbiresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO — OLLO
Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.**
E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.
A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează?
D-șoară catol. unică fică, 400.000 avere.—Creștină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-șoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidați cari nu sunt impiedicați de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la
L. Schlesinger Berlin 18

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 = Iași
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 5-a Loteriei IXa
sau pus de vînzare,
Trăgerea la
15 Martie 1911
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câștigurile totale represintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei
Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz întreg	Lei	32,00

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.
Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mironescu—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Ioban Krayzar Ki, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1258 Vineri 18 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Discuția mesajului la Cameră

Toată atenția țării se îndreaptă asupra discuției ce se face la Cameră asupra adresei la mesaj. Opoziția a lăsat să se treacă ușor asupra validărilor, căci truda i-ar fi fost zădarnică mai ales la Cameră, unde guvernul dispune de o sdrobitoare majoritate și mai ales că deputații eșiți din alegeri oribile erau singuri judecători cauzei lor. Și cum corb la corb nu'și scoate ochii, era greu de admis că deputații să-și fi infirmat unii altora mandatele lor, de și erau pătate de cele mai oribile presiuni și ingerințe electorale.

Dar tocmai ușurința cu care parlamentul și-a validat titlurile a arătat țării putreziciunea sistemului sub care trăim, și a stărnit o îndignare mai mare; și tocmai din această cauză toți așteaptă desfășurarea discuției adresei la Cameră ca să se dea pe față toate potlogăriile guvernului în alegerile generale.

Și opoziția are la îndemînă puternice arme de a răspunde și înfera acțiunea guvernului în alegeri. In primul loc e însuși mesajul. Prin o fericită scăpare de stil și prin o îndrăzneață redactare, s'a strecurat în adresă nenorocita frază că majoritatea dintr'un parlament e o garanție de solidaritate între Tron și Țară. Pe tema aceasta de o crudă realitate a ficțiunii constituționale, guvernul va fi strivit în discuție. Se vor răstălmăci toate textele, se vor desmormînta toți autorii de drept constituțional, se vor invoca toate precedentele și se va ajunge a se arăta că guvernul a fost tîrît a enunța în mesaj o idee nenorocită, care îi tae rațiunea sa constituțională de a fi. Dacă guvernul prin gura d-lui Carp a avut nerușinarea s'o repete în plin parlament, țara va ști că rostul constituțional al suveranității naționale, și că toate puterile emană de la națiune, sînt niște mari mofturi puse pe hârtie, și că țara e pururi în funcțiune de tron, nu tronul în funcțiune de țară.

Alt lucru câștigat din discuția mesajului. Guvernul majorității acordului dintre țară și tron, nu e în acord cu sine. Nu e ministru de pe banca ministerială, care să nu-și fi aruncat unul altuia *cîndva* ocări și epitete groase. Pentru d. Filipescu d. Marghiloman e banditul de la justiție; pentru d. Mișu Cantacuzino d. Carp și ai lui sînt *jipcari* politici; pentru d. Carp d. Cantacuzine e fiul babacăi; și tot așa. Dezgroparea aceasta a fondului politic ce-și păstrează ei în de ei membrii guvernului, va trezi în ochii țării credința că cei 9 miniștri sînt oameni de adunături, a tunat și i-au adunat împrejurările, că n'au între ei o unitate sufletească, n'au credință unul în altul, s'au ocărît, s'au stupit pînă eri și azi sînt chemați să colaboreze împreună. Și pe acest teren pusă chestia, de sigur că vor petrece rele ceasuri pe banca ministerială miniștrii d-lui Carp, eșind rînd pe rînd afară din incintă totdeauna cînd va fi vorba să se desgroape materialul de invective ce și-au aruncat unii altora.

Nimica nu e mai deprimant în viața politică de cît cînd despre tovarășul tău de azi ai jena ocării de eri, și ori cît s'ar trece ușor asupra elementului pasional din politică, stîrpind pe cel de eri prin cel de astă-zi, totuși se păstrează o jenă și de sigur că miniștrii vor face fețe-fețe ori vor rîde mînzește, cînd vor auzi cetindu-se din ale lor pentru ai lor.

Dar pe lîngă puțină unitate sufletească a membrilor guvernului e de pus în discuție materialul ingerinților electorale de data aceasta duse la extrem. Discursurile membrilor din opoziție vor fi fierul roș care va arde rănile sistemului nostru politic, vor înfiera bașbuzuciile regimului și numai chestia *calendarului* arată la ce grele impasuri va fi pus guvernul să tăgăduiască ca un bandit la jurați toate tălhăriile, ca doar-doar îl vor ierta jurații. Cînd se vor ști în detaliu toate și se vor insera toate la *Monitorul Oficial*, țara va ști de fapt toate potlogăriile electorale ale d-lui Marghiloman.

Nu se poate să nu se producă un reviriment în public. Partid de adunătură, de transfugi de la democrați și de la liberali, chiar Camera prezintă acest aspect hibrid; și ori cît exces de zel ar arăta pentru partidul d-lui Carp proselitul de eri, el cum a venit lesne se va duce lesne, căci ceia ce l'a atras n'a fost nici scutirea celor 5 Ha la săteni, nici eftenirea peștelui, nici taxa făinei și a gazului, nimic, ci tariful urcat pentru cei ce aveau taraba goală.

Cine a mai văzut partid, care să dea onorurile, întâiu transfugilor? Cine a mai văzut un guvern nou să facă oferte așa de avantajoase pentru toți amoralii politici? Ei bine, d. Carp a ajuns să ne facă să vedem și acest ciudat fenomen politic: să se pretindă a guverna cu un partid recrutat în 2 luni, adunați de prin gunoaele cluburilor politice. Mîne, cînd vor veni alegerile parțiale — și vor fi deocamdată zece—țara își va lua cărarea bătută de a pune în minoritate guvernul și a da indicația zilei de mîne. Și dacă d-lui Carp i-a fost mai ușor să vină la putere fără succese electorale, ci numai palatiste, îi va fi mai greu să se mențină fără asemenea succese. Va fi cel întâiu, care va cădea în desacord cu Coroana.

La Cameră, primul atac l'a dat valorosul nostru prieten, d. V. Filoti, și care a disecat minunat de bine alcătuirea guvernului, organizarea partidului guvernamental, ingerințele în alegeri, punînd în mare impas guvernul și majoritatea prin elocința faptelor aduse în sprijinul afirmărilor sale.

Intr'un parlament în care avem: Marghilomaniști, Carpiști, Cantacuziniști, Filipescani, cu toți Țoțoii și Moțoii și Tonceștii lor; într'un guvern unde avem 4 nuanțe bine definite, nu se poate vorbi de o activitate rodnică pentru țară, căci le lipsește chiagul politic: unitatea sufletească.

Un rechizitor

Discursul pe care d. Victor Filotti l'a rostit alaltăieri în Cameră, în discuția răspunsului la Adresă, n'a plăcut guvernului. Ziarele atacă și batjocoresc pe distinsul deputat de Buzeu și furia aceasta explică importanța discursului d-lui Filotti

Domnul Filotti, om tînăr, are cariera făcută. E un orator de forță, un rezistent la întreruperi, un acuzator puternic, care s'a relevat în ultimul Parlament liberal, care a avut un fericit debut în Parlamentul actual.

Domnul Filotti a reușit să se aleagă și de această dată la Buzeu, în fieful marelui bandit politic, sub guvernarea, sub atotputernicia acestui fără de rușine, fără de caracter om și extraordinar mincinos.

Domnul Filotti a făcut un grav rechizitor contra guvernului și banditului seu și, cu acte, cu fapte, cuprinse într'un voluminos dosar, a desvălit înaintea Camerii o serie nesfîrșită de nelegiuiri și de corupții la care s'au dedat guvernanții, ca să reușească în alegerile generale.

Domnul Carp a ascultat întreg rechizitorul d-lui Filotti. Și ori cît de rece și de impasibil ar fi șeful guvernului, trebue să-l fi atins și faptul că la sfîrșitul carierei sale politice, a trebuit să asiste, el, bătrînul bărbat politic, la rechizitorul acelor mari ticăloșii, fără de pereche în țara noastră, rechizitor făcut de un om tînăr, care nu exista încă pe lume cînd d. Carp venise cu idealul să facă din România o mică Germanie a Orientului.

Poate să-l calomnieze ziarele carpiste pe d. Filotti. Poate să-i dezmintă faptele enumerate marele ticălos ce le-a comis— d. Marghiloman—rechizitorul talentatului tînăr de la Buzeu va rămînea, căci acel rechizitor corespunde, din nefericire pentru țară, unei triste realități: guvernul omului, care, în tinerețe, voia să instaleze o mică Germanie la gurile Dunării, a dat țara îndărăpt, la amurgul vieții sale pămîntești și politice—la timpuri pe cari le credeam cu toții înmormîntate de rușinea lor.

ȘERISSIMUS DÉMÈTRIUS RETOURNO

Calma Adriatică ie mai lină ca ori cînd; fortificațiile de la Ancona sunt vesele-grave; Fiume și Pesta îs în sărbătoare: notre cher Démètre trece prin toate — în drum spre Iași, retour de l'Italie.

Cu decorații și cu monumentale impresii de călătorie. Nici Taine, nici Chateaubriand, nici Heine, n'au scris despre Roma ce va scrie șerul—cu prefață escortată de căpitanul Negruzzi.

Iașul, bătrîna Capitală a Moldovei, care a avut ochii ațintiți asupra Romei, bătrîna stăpînă a Lumei, așteaptă cu efervescență întoarcerea șerissimului Démètrius, bărbatul pe care contele Citto, l'a urcat în trăsura regală a Regelui, căruia *Evenimentul* ii zice Emanuel, fără ca să fie rudă cu profesorul David Emanuel.

Pentru primirea bărbatului de stat, care a reușit să întărească însemnatele noastre relațiuni cu Italia, s'a format un comitet, care a stabilit următorul program:

1) Vineri, 18 | 31 Martie 1911, martirul Erusalimneanul ortodox și fericită concidență — Babine catolic, soarele va răsări la orele șase și două minute, iar două ceasuri și 23 minute mai tîrziu, va sosi acceleratul, care va readuce în Iași pe biruitorul de la Capitol, pe ilustrul despre care ziare mari ca *l'Italia*, *Popolo Romano* ș. a. au spus, într'un elan comun: „d. Grecianu, trimisul foarte extra-ordinar al Regelui României, a descins la marele otel „Excelsior".

2) Un fluerat prelung al mașinei va anunța sosirea festivatului, iar primul discurs îl va rosti conductorul trenului, care va zice aceste puține cuvinte bine simțite: „Iașii, toată lumea descinde, trenul spre Dorohoi pleacă peste 15 minunte".

3) Pe peronul gării vor lua loc, în primul rînd, d. Traina, colonist italian, apoi domnii: Pompei și Ianculescu; Alexandru Popovici și C. Hociungescu; Brudea și Bacaloglu; D. Alexandresco și Ciornei; T. Stoienescu și Napoleon Proca—toți unul și unul, fiind cîte doi.

4) Al doilea discurs îl va ținea d. Traina, colonist italian, care va spune: „Solo reprezintato italiano di Iassy, la onorabile polizia locale ma autorisato de venire vous felicitato. Vivat"!

5) Va vorbi apoi d. Pompei: „Cu cel mai profund respect Pompei salută pe Hercule".

6) Cortegiul foarte impozant, va parcurge apoi: strada Arcu, piața Unirii, Lăpușneanu și se va opri în fața circului Heny, unde cetățeanul Stamatiu, în unilormă de bersagherri, călare, va saluta pe erou în numele Iașului hipic.

Orașul va fi pavoazat. Seara iluminație și retragere cu torțe.

Pescăria d-luĭ Carp

Dl. Carp a ridicat peștele la valoarea de doctrină economică. Bietul tarif general de imposit a fost decimat în ceia ce privește peștele sărat. Economia publică se va resimți foarte puțin de această scădere. Și ca să dovedim acest lucru vom da din situația comerțului esterior al României pe 1909 ca să se vază economia acestei legi.

Prin legea d lui Carp se modifică art. 29, 35, 37 și 47 din tariful general, articule cari cuprind peștele sărat.

Art. 29 „chefal, somn, lin, scrumbii de Dunăre, sărați, tariful general prevede de 100 kg. 20 lei taxa, prin noua lege se scoboară la 10 lei suta de kilograme; chilogramul stă evaluat 70 bani. S'a importat din acest articol 59836 kg. în valoare de 41885 lei, dar s'a exportat 163579 în valoare de 114505 lei. Scoborîndu-se la jumatate se va importa îndoit mai mult, deși folosul va fi de 83000 lei, ceia ce s'ar putea capata și prin sporirea exportului. Ieftenirea peștelui de la art. 29 e o iluzie a legiuitorului. Scăderea tarifului va avea ca urmare că de unde noi importăm din Rusia 59813 kg. și exportăm în Turcia 151437 kg., se va spori importul din Rusia la îndoit și va scădea exportul în Turcia la îndoit; dar aceste soiuri de pești intră pentru puțin în economia țaranului, ca dovadă că mai mult exportăm.

Art. 35 „Crapul sărat, pește nedenumit sărat și uscat", tariful general prevede la 100 kg 12 lei; prin noua lege se scoboară la 5 lei; chilogramul e socotit 60 bani, crapul și 45 bani peștele nedenumit. Balanța importului ne arată aici că noi aducem din Rusia cantități colosale, și anume crap 470618 kg. din care numai Rusia ne dă 400492 kg.; pește ordinar 5618194 kg. din care numai Rusia ne dă 5.568043 kg. Deci noi în starea actuală plătim Rusiei pe an: 240295 lei pentru crap și 2.227.217 lei pentru pește nedenumit; de pe toată această cantitate vămile încasază 7 6224 lei.

Art. 37 „Stockfisch", tariful general prevede la 100 kg. 15 lei taxa de vamă; prin noua lege se schimbă la 10 lei. Acest articul e de lux, căci s'a importat numai 1218 kg. iar de export nimic; deci el nu va atinge economia țaranilor, ci pe a membrilor de la Jokey-club.

Art. 47 „icre de crap, de cosac, de știucă, de taran, limbi de icre, icre nedenumite, nervuri de morun și de cegă, lapți și alte rămășiți alimentare de pește" la 100 kg. 15 lei ca și în tariful actual. Comerțul cu aceste articule e relativ mic, căci s'au importat 546990 kg. în valoare de 546825 lei, din care numai Rusia ne-a dat 519727 kg. cu o valoare de lei 519698.

Prin urmare toată economia pescăriilor d lui Carp se reduce la *crap și caracudă*, care s'ar putea dubla în importare, dacă consumul interior al țării ar sta în raport direct cu eftenirea a 7 bani la k. gram; ori cu legea ofertei și a cererei.

Pentru sporul caracudei în țară, ca și a crapului sărat, iată-l pe d. Carp înlesnind străinătății importarea a unei îndoite cantități de pește sarat, crap și caracudă, și scumpind în schimb pentru peștele proaspăt, care acum s'a scumpit în mod simțitor.

Față cu acest enorm succes al legilor d-lui Carp și noi putem repeta pe al lui *desfid*, căci cine va îndrăzni să scumpească *caracuda*, se va împiedica de toată plevușca Carpistă, care a adus în țară *crapul* și *caracuda* sărată, și numai peștii i-au lasat să îmble vii.

OAMENI ȘI LUCRURI

NEURASTENIE

Tuturor care vor privi, mirați și îndoioșați, în fața tristului convoiu, li se va răspunde cu aceeași formulă vagă, ajunsă aproape banală astăzi:

— Neurastenie!...

Convoiul e al unui tînăr student în medicină. Iar din informațiunile apărute în ziare s'a văzut întîmplarea: studentul s'a intoxicat înghițind *cîteva* pastile de sublimat corosiv.

Cauza?

Am putut vedea pe îndureratul părinte al tînărului și să aflu, întîmplător, amănuntele de mai sus. Iar cînd veni vorba de pricina nenorocirii, primii același răspuns:

— Neurastenia!

N'avea de cît 21 de ani; întrase foarte de tînăr la universitate, nu putea fi vorba de mari decepțiuni,—afară de o nedreptate ce i s'ar fi făcut cu ocazia unui concurs de bursă. Cel mult putea fi vorba de un surmenagiu intelectual. Dar urmarea fu aceeași și fu dezastroasă...

Neurastenia! Două-zeci și unulde ani!

E vrîsta cînd de pretutindeni te împresoară iluziile,—iar nu grijile; e vrîsta primăvăratecă, iar nu vrîsta răcelilor; dezamăgirile vin, poate, mai tîrziu după speranțele prea vii, după încrederea prea mare, după toate îndrăznelile și după toate himerele...

Și cu toate aceste,—iată-l supunîndu-se celei mai grele torturi fizice, iată-l căutîndu-și moartea prematură în cea mai caustică otravă, iată-l încheindu-și o existență abia începută, abia conștientă, în sfîșietoare dureri la cari nu l'a împins nimeni, în afară de undele mici, aproape frivole contrarietăți de care e susceptibilă tinerețea obsedată și încătușată de acea oarbă și dușmană putere:

— Neurastenia!

Lumea veche n'a cunoscut-o, deși cunoștea actul sinuciderei. Și Socrate a băut cucuta ucigătoare; Dar cum!...

N'au existat epidemiile de sinucideri n'a existat suggestia grozavă, iremediabilă, obsesiunea nemiloasă a sinuciderilor fără pricină și pe cari le atribuim unei și aceleiași mari pricini moderne:

— Neurastenia!

Acum cîtva timp un tînăr rus a prezentat facultății de medicină din Paris drept teză de doctorat o lucrare, intitulată „Cîteva considerațiuni asupra epidemiei actuale de sinucideri în Rusia".

Se dezvăluie acolo tabloul groaznic ce oferă Rusia în anii cari au urmat marilor conflicte politico-sociale dintre anii 1906—1910.

E Rusia grevelor monstre, Rusia stării de asediu, Rusia comploturilor, Rusia execuțiilor sumare, Rusia spînzurătorilor...

In așa condițiuni, în atare mediu de nebunie generală, nu e de mirat că sinuciderile au crescut în chip înfiorător și mai cu seamă în cercurile universitare, în straturile intelectuale complet neurastenizate în urma grelelor înfrîngeri suferite după dezastrul știut, după prăbușirea marilor idealuri făurite în fierbințeala luptelor.

Dar la noi?

Nu trăim oare în țara lipsei de conflicte sociale serioase? Nu sunt șterse oare pe deplin pînă și urmele sîngerosului an 1907, trecut și uitat într'o desăvîrșită nepăsare? Nu suntem în țeara succesiunii celor două partide și a politicei budgetare?

De unde se poate oare ivi cîte un temperament de revoltă și de dezgust? De unde se poate alimenta cu atîta dezesperantă îmbelșugare lacoma neurastenie?

Rodion

Alegerea de la Universitatea din Iași

Discursul d-luĭ A. A. BADAREU rostit la Senat

Rector sau senator?

Dar d-voastră trebue să vă gîndiți un lucru, mai cu seamă că universitatea din Iași trăiește în niște împrejurări deosebite. Poate că ar fi fost bine să se introducă incompatibilitatea între administrația rectorului, care controlează mersul lucrărilor universității și demnitatea de senator. Cred că ar trebui ca rectorul să nu fie pus în poziția ca să se gîndească că într'o zi va avea nevoe de voturile unora și să facă unele menajări față de colegii săi.

D. Missir, la o întrerupere, ne spunea că nu facem tocmai bine că aducem în discuțiune o instituție ca universitatea.

D lor, eu cred că faptul că n'am adus-o în discuție de cînd trebuia, a creat o atmosferă și internă și în public foarte defavorabilă universității. Noi la universitatea din Iași avem aproape un sfert din numărul profesorilor cari nu șed la Iași. Mulți șed la București, unul stă la țară în județul Botoșani, alții pot sta pe aiurea și se poate generaliza lucrul.

Credeți că este tot așa de ușor de făcut cursul cînd stai la București, ca și cînd stai la Iași? Cel ce stă la București, cîte odată pierde trenul, cîte odată este obosit, și nu se poate supune la un voiaj așa de lung. Cel ce șade la țară, și în special cel ce stă în județul Botoșani, în cursul unui an nu a făcut absolut nici un curs. Acești profesori au nevoe de menajări, nu se pot pune fațș în luptă contra celui ce controlează mersul lucrărilor la universitate.

Este nevoe de votul secret pentru a asigura conștiința politică și sentimentele politice ale profesorilor? De sigur că da; de ce d-lor, partidul conservator nu a menținut candidatura d-lui Missir la universitatea din Iași? Ce ar fi fost mai legitim ca d. Missir, care a fost ales în opoziție de universitatea din Iași, să continue să o reprezinte și astăzi? Continuitatea reprezentantului constitue un lucru foarte bun și se putea avea ușor acest lucru. Parcă era natural ca să se continue acest mandat. Dar nu s'a preferit lucrul acesta, au vrut să fie rectorul alesul universității. Bine, este treaba partidului să prefere pe rector, dar cu o condiție: ca rectorul să pue toată atenția, toată diligența, ca să nu se poată imputa nici o călcare a îndatoririlor sale de președinte al biuroului electoral.

D-lor, a călcat d. rector vreo îndatorire de președinte electoral?

Stampilarea Buletinelor

D-lor, chiar din expunerea făcută de d. Lăzărescu se dovedește lămurit că

d. rector a pus cel dintăiu stampila şi în special pe aceea a sa de preşedinte al biuroului electoral.

D-lor, era oare datoria d-lui rector să facă atenţiune ca d-sa, care punea cel dintăi pecetea, ca preşedinte al biuroului electoral, că această pecete să fie pusă în aceaşi parte? De sigur că da.

Şi aci d. coleg senator Tomescu a crezut că găseşte explicaţiunea prin următoarea întrerupere: legea zice ca să se pună stampila pe dosul buletinului, nu în aceeaşi parte, şi cum toate stampilele sunt puse pe dos, dorinţa legii a fost îndeplinită.

D. Tomescu a făcut această afirmaţiune în necunoştinţa legii, pentru că nici nu se poate pune aiurea stampila decît pe verso, şi legea spune acest lucru lămurit în două locuri. Art. 30 al legii spune clar că preşedintele pune stampila lui pe dosul buletinului şi, prin urmare, nici ici, nici colo.

D. Dr. Tomescu: Aşa am înţeles şi eu.

D. Al. Badareu: Aţi înţeles în necunoştinţa legii.

Deci, art. 30 spune lămurit că pecetea preşedintelui trebue pusă pe dosul buletinului, iar un alt articol dispune că trebue să fie pusă în aceiaşi parte a buletinului, natural că se referă la aceeaşi parte a dosului buletinului.

D. preşedinte, deci, întrucît şi-a luai această însărcinare — şi mai cu seamă că era şi candidat — trebuia să ceteasca foarte bine legea. Şi dacă şi-a luat această însărcinare, de a face pe preşedintele biuroului şi pe judecătorul biuroului, era de datoria sa ca să facă atenţiune în special la stampilarea buletinelor, pentru a asigura secretul votului?

Naivitatea d-lui Gh. Bogdan

O voce: Dar a stampilat şi d. Xenopol.

D. Al. Badareu: Nu vă grăbiţi, aveţi puţină răbdare şi veţi vedea ce este cu această stampilare.

Iată, să nu credeţi că d. rector nu ştie ce importanţă are secretul votului, căci d-sa într'un proces-verbal a înscris un pasaj, care însă, spre ironia soartei, a fost făcut înainte de a se descoperi faptul cu stampilarea diferită a buletinelor care făcea votul pe faţă.

Iată pasajul din acest proces-verbal:

„Fiecare domn alegător a votat în „gheretă închisă, astfel ca secretul vo„tului să fie perfect stabilit".

D-lor, d. rector, candidat, socotea că secretul votului prin aceea este stabilit, dacă se votează în gheretă închisă. Dar poţi vota în gheretă închisă, şi cu toate acestea secretul votului să nu fie stabilit şi votul să fie pe faţă. Ghereta este una dintre cele mai neînsemnate părţi a asigurărei secretului votului. Secretul votului stă în aceea că pe din afară buletinele să nu se cunoască cărui dintre candidaţi aparţin. Şi această chestiune, a buletinelor, este cu atît mai hotărîtoare, şi cu atît mai uşor secretul votului violat, cu cît sunt mai puţine buletine. Pentru că alegătorul prezentînd numai două buletine, foarte uşor, chiar alegătorul singur poate să vadă că se poate face control, şi foarte uşor oricare interesat poate, şi preşedintele chiar, să ştie cum a votat fiecare alegător...

Adevăratul secret al votului

Secretul votului stă în aceasta: ca nimeni afară de alegător să nu ştie cum a votat.

Ei bine, cînd oricine poate să ştie, şi în special preşedintele biuroului, cum a votat cineva, atunci mai este secretul votului?

Precauţiunea prezidentului candidat şi judecător, care face această afirmaţiune: că a luat măsurile ca secretul votului să fie perfect asigurat prin aceea, că a făcut o gheretă, nu are o mare importanţă.

D-sa îşi dădea seamă că are o răspundere ca prezident, şi mai ales că era şi candidat, ca să apară că ia măsuri pentru asigurarea secretului votului.

D lor, operaţiunea aceasta a stampilării a fost făcută de rector, se constată aceasta după procesul verbal.

Dar, lucru curios, că afirmaţiunea din procesul-vorbal în privinţa stampilării, cum s'a făcut această stampilare, este făcută după ce s'a produs incidentul, după ce s'a ridicat chestiunea că se cunosc buletinele.

D. *Em. Lăzărescu*: Intîiu aţi spus că s'a făcut procesul-verbal înainte, şi acum spuneţi că după ce s'a ridicat incidentul.

D. *Al. Badareu*: Da, o parte s'a făcut înainte, se continua cu redactarea şi se indicau incidentele, se proceda treptat.

Chestiunea aceasta a modului cum s'a făcut stampilarea apare în procesul-verbal numai după incident.

D. *Vasiliu Cristescu*: Procesul-verbal s'a iscălit şi de delegaţii d-lui Xenopol.

D. *Al. Badareu*: Da, dar secretarii nu constituesc biroul, biroul este preşedintele singur. Dacă lipsesc asistenţi biroul tot funcţionează.

Dar, se susţine, ca apărare asupra faptului că buletinele erau aşa stampilate că se cunoştea votul, că această stampilare s'a făcut de amîndoi candidaţii unul în dreapta şi altul în stînga.

Vedeţi d-voastre, la stampilare de fapp reşedintele nu există, biroul era gol de preşedinte — aceasta în orice caz constitue o lipsă de respect a prevederilor legii.

D. *Vasiliu-Cristescu*: Procesul-verbal face probă.

D. *Al. Badareu*: Din momentul în care se constată o întîmpinare asupra unui fapt foarte grav, acest proces-verbal este supus discuţiunei noastre.

D lor, d. preşedinte, dacă ar fi adevărat faptul acesta, şi-a făcut datoria de a asigura secretul votului? Legea impune ca dînsul să facă stampilarea mai înainte cu stampila biroului, şi numai al doilea după ce a făcut aceasta să le dea la candidaţii să le stampileze dar dînsul este dator să ceară dela candidat o stampilă şi dînsul să pună această stampilă.

Vedeţi, d-lor, călcare de lege de la început până la sfîrşit. Rămîne că alegerea este viţiată, şi aşa cum este viţiată nu prezintă nici o garanţie pentru alegători şi nici nouă nu ne poate da impresia că alegătorul a votat în toată libertarea, pe care legea i-o asigură pentru votarea sa în absolută conştiinţă.

Candidat şi judecător

D-lor, dacă stampila celuilalt candidat este la o parte, greşala provine de la d. rector, care trebuia s'o aplice singur şi alături cu stampila biuroului.

D. *Em. Lăzărescu*: De ce nu a protestat candidatul?

D. *Al. Badareu*: La cine se protesteze? La concurentul lui? (Ilaritate)

Nu putea să protesteze la concurentul lui! Şi se mai putea un lucru: se mai putea, d-lor, ca candidatul până la alte informaţii, să aibă absolută încredere în preşedintele lui, să nu facă chiar atunci contestaţia, să vadă efectul mai tîrziu şi mai tîrziu efectul să nu-i fie arătat de prieteni, dar de faptul rezultatului; şi atunci cînd a văzut rezultatul să se gîndească ce ar fi putut să influenţeze acest rezultat, şi cînd candidatul dobîndeşte convingerea că rezultatul pe care l-a văzut la urmă a fost influenţat de anumite împrejurări are dreptul să releveze aceste împrejurări şi să facă contestaţie. Şi d-lor au fost în aşa situaţie lucrurile, încît un alt candidat de cît d. Xenopol, cu temperamentul savantului, eruditului, ar fi putut la acest incident să oprească cu totul alegerea. Pentru că d-lor, ştiţi ce s'ar fi întîmplat? Presupui că aceasta să fie o simplă greşală, legea îmi dă dreptul să fac contestaţie la preşedinte să împiedice continuarea votărei cu buletinele greşite; ei bine, ştiţi d-stre că în cazul de faţă nu s'a împiedicat votarea cu buletinele greşite? Ştiţi de ce? D. preşedinte a luat măsura de la început, şi aci veţi vedea cît de neîntemeiată e afirmaţiunea: că din cauză că la pachet veneau cîte 5—10 buletine legate cu sfoară. Dacă a fost sfoară nu a fost la tribunal! Erau puse în mod invers, unele scrise sus, altele jos, şi atunci cînd a aplicat sigiliul a putut să aplice şi o stampilă mare...

D. *Vasiliu-Cristescu*: Sfoara aţi luat-o d-stră! (Ilaritate).

D. *Al. Badareu*: Ce să mai vorbiţi de sfoară, cînd ne cunoaştem aşa de bine! (Ilaritate).

D lor, d. rector nu le-a lăsat buletinele sub sfoară, cum se spunea căci iată ce spune procesul-verbal:

„D. preşedinte prezintă biuroului un plic închis sigilat cu sigiliul tribunalului Iaşi, secţia I, care s'a desfăcut în prezenţa întregului biurou. Numărîndu-se buletinele în prezenţa întregului birou s'a găsit 53 buletine cu numele A. D. Xenopol şi avînd ca semn o cruce neagră şi alta 53 buletine cu numele Dr. Gh. Bogdan, avînd ca semn o stea cu şase raze".

L'a desfăcut, l'a examinat, l'a numărat; a examinat scrisul pe dînsele.

Dacă s'a stampilat în poziţie greşită, poziţia aceasta nu era a buletinelor, cari erau trimise de la tribunal, fiindcă această poziţie şi aceste teancuri de buletine fusese desfăcute, fusese numărate, fusese examinate.

D-lor cum este făcută stampilarea?

„Iată ce se zice în această privinţă, în procesul verbal înainte de incident:

„Se procedează apoi la stampilarea buletinelor, aplicîndu-se pe fie care din ele cîte două sigiluri ale domnilor candidaţi".

Dar cine le-a aplicat?

Apoi d-lor, nu era momentul să se arăte în procesul-verbal, înaintea incidentului, cum s'a făcut aplicarea?

Dar, cum spuneam, nu se putea întrerupe ca să reia alegerea cu alte buletine, pentru că d. prezident avusese grija să stampileze de la început, în felul cum cunoaşteţi toţi, acele buletine, şi altele nu mai erau.

D-lor, aceasta se spune în procesul verbal: *s'au stampilat toate buletinele şi a început să se voteze...*

D. Vasiliu-Cristescu: Cetiţi că d. Xenopol recunoaşte că a fost o eroare.

D. E. Lăzărescu: D. Xenopol declară că recunoaşte că au fost bine stampilate.

D. Al. Badareu: Acest proces-verbal declară alt-fel.

D. Vasiliu-Cristescu: D-voastră declaraţi alt-fel şi la Universitate s'a făcut alt-fel.

D. Al. Badareu: Sunteţi prea tînăr în Senat, d-le Vasiliu, ca să faceţi observaţiuni de felul acesta.

Voci: Monopol.

D. Al. Badareu: D-lor, între această întîmplare, care este făcută de d. Xenopol, sub propria sa răspundere, sub iscălitura sa, într'un act care e scris de mîna d-lui Xenopol şi poartă semnătura sa şi între afirmaţiunea unui birou, care a făcut greşeli peste greşeli, daţi-mi voie să mă bazez pe afirmaţiunea d-lui Xenopol.

D. P. Missir: Care este afirmaţiunea d-lui Xenopol?

(Sfîrşitul mîne)

Studenţi şi profesori

Polemica în jurul *„certificatului de capacitate"* dat d-lor Gheorghe Bogdan şi dr. Socor, pauperii intelectuali ai facultăţei de medicină din Iaşi, încă nu s'a terminat. Lămurirea dată prin ziarul nostru de d. Grigore Nubert, unul dintre cei mai buni studenţi ai facultăţii de medicină din Iaşi, dovedeşte că majoritatea studenţilor nu aprobă „certificatul de capacitate", mai mult încă nu aprobă ca profesorii, după ce se amestică în luptele politice şi se scoboară în arenă în calitate de agenţi electorali, să vie pe urmă,—după ce ies învinşi din luptă,—şi să ceară concursul învăţăceilor. D. Grigore Nubert a dat o lămurire demnă, şi pentru d-sa, şi pentru colegii cari îi aprobă gestul.

Plină de învăţăminte a fost scrisoarea d-lui dr. Ştefănescu-Galaţi, adresată prieteneşte studenţilor în medicină şi publicată în coloanele acestui ziar.

„Preşedintelc" studenţilor medicinişti a luat poziţia de atac faţă de acest ziar, pentru motivul că d-sa e „obligat" —în calitate de preşedinte al societăţii, —să apere... ştiinţa şi onoarea profesorilor săi.

„*Obligat*" nu e rău zis. Insă trebuia de observat un lucru,—anume, trebuia ca această obligaţie să se întindă şi mai departe.

De pildă, cînd a fost insultat d. dr. Manicatide de „Evenimentul", preşedintele trebuia să sară ca ars şi să ţipe în gura mare, nu numai prin presă, dar pretutindeni, căci d. dr. Manicatide nu este un oarecare Bogdan.

Atunci „preşedintele" a tăcut, fiindcă d. dr. Manicatide i-ar fi refuzat tmediat „serviciile gratuite". Acum a vorbit, pentru că aceste servicii i-au fost **cerute**.

Şi i s'au cerut aceste servicii, peotru că cei doi paraponisiţi nu se puteau sprijini pe proprille lor forţe. Nu suntem aşa de răi, ca să nu admitem genorozitatea „preşedintelui", dar nici aşa de naivi ca să nu credem în răsplata acestei generozităţi.

Litere-Ştiinţe-Arte

Are de gînd.—Iată în întregime notiţa „Nouei Reviste Romîne" intitulată „Un răspuns care întîrzie". Răspunsul „e al d-lui Cuza în chestiunea acuzărilor ce i-a adus d. Socor în cunoscuta şi senzaţionala sa broşură, apărută acum cîteva săptămîni.

D. Cuza a chemat în judecată pe autor. Dar acţiunea aceasta a d-lui Cuza nu poate fi luată în seamă, căci în asemenea chestiuni, nici un tribunal nu e mai competent ca cel al opiniunei publice. Stiam că d. Cuza face apel la acesta prea deseori şi pune preţ pe sentinţele ce le pronunţă chiar atunci cînd sunt contestabile, şi ne mirăm cnm se mulţumeşte de data aceasta, numai cu petiţiunea ce-a adresat preşedintelui Curţii cu juraţi din Iaşi. Acolo va putea cere daune interese, dar socotim că are nevoe de restabilirea daunelor morale, pe care le-a suferit. Pe acestea însă nu-i le poate da decît tribunalul opiniunei publice. Acesta aşteaptă şi el petiţia d-lui Cuza. Şi o aşteaptă cu atît mai mult, cu cît în joc e reputaţia celor mai înalte instituţiuni de cultură în ţara noastră: Universitatea şi Academia.

Cea dintăiu, pentrucă a primit şi consideră pe d. Cuza ca un representant al ştiinţei cinstite, cea de a doua pentru că a încoronat cu aprobarea ei materială o carte, pe care d. Socor o dovedeşte plagiată.

Socotim, totuşi după atitudinea surprinzător de liniştită a naţionaliştilor şi copiilor de la Iaşi, cnri încă n'au bătut pe d. Socor şi nici chiar nu i'au spart geamurile casei, ne închipuim, din ncestea, că d. Cuza are de gînd să răspundă".

*

După constatarea contelui San Martino, preşediutele Expoziţiei italiene, s'au reţinut pînă acum 300,000 bilete de călătorie pentru Roma. Sunt peste 60,000 numai din America.

*

In urma unor neînţelegeri editoriale nu se va mai cînta „Cavalerul Rozelor" la Paris de către trupa lirică din Frankfurt.

*

La Florenţa s'au isprăvit zilelea acestec lucrările ae restaurare ale casei în cave a trăit Dante.

*

Sem Benelli—autorul cunoscutei comediii „La Beffa", jucată şi la Paris în traducerea lui Richepin—va face să se reprezinte în curînd o nouă piesă: Il Mantellaccio. Piesa se va juca simultan la Roma şi Torino.

*

A apărut la Roma o nouă revistă istorico-filosofică: „Cultura contemporană" cu colaborarea lui Amendola, Crespi, Losacco, Fr. Wenck, etc. In al doilea număr se va ceti cu interes articolul lui Salvatorelli (Luigi) asupra Crisei modernismului în aspectul său filosofic.

*

A noua expoziţie internaţională de artă din Venezia s'a inchis cu 750000 de franci proveniţi din vînzări. E cea mai mare sumă atinsă pînă acum. In nouă ani expoziţia a vîndut opere de artă în valoare de 4.000.000 lei.

*

Directorul publicaţiunei „La Revue" începe în Numărul de la 15 Martie un studiu intitulat „Le Roman des Races".

„Turnul lui Babel, cu amestecul lui disparat de popoare şi de limbi nu e de cît o simplă jucărie de copil alăturea de formaţiunea naţiunilor moderne. In vastele laboratorii unde se crează patriile şi popoarele, vedem dizolvîndu-se cu o iuţeală uimitoare, diferenţele fiziologice şi diferenţele de mentalităţi venite din toate colţurile globului.

... Concepţia de rase superioare şi inferioare pare a-şi fi trăit traiul.

Cu premirele aceste caracteristice d. Jean Tinot îşi începe studiul său asupra căruia vom reveni încă.

*

STRUNA ZILEI

RUSIEI...

Ministrul de externe rus e grav bolnav.

Ministrul de comerţ de asemenea.

Ministrul de marină a demisionat din motiv identic.

Şeful marinei ruse e bolnav.

Telegrame.

Cînd stăpîneşte putregaiul
In toată a ta Impărăţie,
Ce-i de mirat că-ţi este traiul
O lungă, tristă agonie?...

INFORMATII

❑ *S'a constituit în localitate, sub preşidenţia d-lui dr. Tudor, medic comunal, un comitet care a lansat liste de subscripţie pentru ridicarea unui monument în amintirea actului eroic al defunctului dr. Al. Rudescu.*

Numele persoanelor cari vor subscrie pe diversele liste de subscripţie vor fi date publicităţii.

❑ *Conservatorul* publică o scrisoare autografă a Nababului către alegătorii col. I deputaţi de Prahova, prin care spune că a optat pentru colegiul I de Muscel.

După aceea spune: „familia mea a presărat jud. Prahova cu un lung şir de mănăstiri, spitale şi opere caritabile."

A presăra cu spitale ie ceva nou de tot şi numai Nababul a fost în stare să presure pămîntul cu spitale şi alte opere caritabile.

Alţii abia dacă pot zidi spitale şi face opere caritabile.

❑ Dl. Cr. Missir, medic comunal al disp. 4 a candidează la un post de inspector sanitar, în vedere că este ginerele generalului civil de la Huşi.

❑ Ministerul lucrărilor publice a cerut telegrafic tuturor corporaţiilor din localitate ca să fie gata cu budgetele anului viitor până la 20 Martie. In acest scop Duminică vor avea loc adunări generale la cele 4 corporaţiuni exclusiv pentru votarea budgetelor.

❑ Eri a încetat subit din viaţă în str. Sf. Andrei 2, Aglaea Neagu în etate de 60 ani.

❑ Eri s'a vîndut prin licitaţie marfa de manufactură a firmei Schnürer şi fiu din str. Ştefan cel Mare No. 48.

Preţul cel mai rîdicat —70.560 lei — l'a oferit comerciantul Leon Katz Weler din Brăila.

Contra omologării vînzărei, firma a introdus ieri apel la Curte.

❑ **Cel mai grandios concert** va avea loc la Teatrul Naţional din Iaşi Sămbătă 19 Martie a. c' oara 9 sara dat de celebra orchestră simfonică *„Leipziger-Tonkünstler-Orchester"*, una din cele mai vestite orchestre din lume, compusă din 70 profesori sub conducerea maestrului Winderstein. Programul conţine bucăţi de artă desăvîrşită pe care acest măreţ şi excelent ansamblu le execută în chip uimitor.

Toată elita artistică ieşană s'a grăbit să-şi procure bilete de intrare de la agenţia *„Thalia"* (Maximovici) căreia îi revine meritul de a procura ieşanilor această plăcută surpriză artistică.

❑ **La tragerea clasei a 5-a care s'a efectuat la 15 crt. Iaşul a fost favorizat cu premiul cel mai mare de 80,000 lei pe No. 59118. Acest loz a fost vîndut prin „Banca Providenţa" din localitate str. Ştefan cel Mare No. 25.**

❑ ***Cu începere de Luni 14 a. c. anunţurile şi abonamentele se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ **Un nou plagiat.**—Domnul Prostate Dragomir, care n'are nici un talent dramatic, a reuşit, după sforţări enorme, să se plagieze pe el însuşi în operele sale „literare", pe care le publică în „Evenimentul".

Ingăduiala de a publica vrute şi nevrute în ziarul lui Démètre este singurul ghelir care s'a acordat acestui merituos membru al partidului junimist din Iaşi,—de alt-fel un ghelir destul de însemnat, pe care nici nu l'a visat.

Un lucru curios însă. Prostate Dragomir n'are curajul să semneze ceia ce scrie, pentru ca să i se poată zice „un calomniator public". E o onoare pe care o merită cu prisosinţă.

❑ D. N. Polizu Micşuneşti a fost numit delegat al ministerului instrucţiei pe lîngă teatrele subvenţionate din ţară.

❑ Mîine începe examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor.

Comisia candidaţilor din Moldova se compune din domnii C. Praja şi Gh. Ghibănescu.

❑ Ministrul de interne a hotărît reducerea inspectorilor agricoli de la 32 la 20. In comisia budgetară se vor reduce încă trei.

❑ Institutul Schenk şi azilul confesional din Iaşi, primul str. sf. Haralambie, al doilea str. sf. Constantin, s'au desfiinţat.

❑ Frumoasa comedie bufă **D'on Vagmistru** se va rrprezenta *Marţi 29 Martie* orele 9 seara în sala Teatrului Sidoli.

D. *Mircea Pella*, care a fost atît de mult aplaudat de publicul ieşan în rolul lui *Cărăbuş*, va reapare după un interval de 6 ani în acest rol.

Va fi un rîs general.

❑ Au fost autorizate să funcţioneze în învăţămîntul din Iaşi d-ra Livia N. Culianu, profesoară de partea literară cursul inferior, secundar şi superior; d-ra Maria Ciudin; în înv. particular, la cursul de Romînă.

❑ La Bucureşti comisia la examenele de definitivat ale învăţătorilor şi institutorilor, se compune din domnii: I. Paul, preşedinte; C. Souţu şi I. Suhianu, membri.

La Craiova: Sol. Haliţa, preşedinte; Georgescu şi Grigorescu, membri.

DIVERSE

— Domnul G. Florea a fost numit agent la administraţia financiară din Iaşi.

— Un început de incendiu s'a declarat azi dimineaţă la locuinţa d lui Holescu, funcţionar la c. f. r. din strada Gărei No. 8.

Focul a luat naştere de la un coş, şi a fost stîns de către vecini.

— D. Ioan Ionescu, notar clasa I-a la comnna Cepleniţa, se numeşte cu titlul definitiv la acea comună.

— Următorii notari au fost înaintaţi Bogdan Dimitrie de la Aroneanu şi Tăutu Dimitrie, de la comuna Sculeni ambii de cl. II la cl. I.

De la clasa III, la cl. II: Popescu Grigore de la comuna Balţaţi şi Vasiliu Ioan de la com. Buznea aceste înaintări se fac pe ziua de 1 Aprilie.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi sub preţul pieţei		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAȚII

De la ministerul de interne a sosit comunicarea oficială, că subvenția anuală de 80,000 lei ce să dădea pentru băile Slănic, a fost desființată.

Comunicarea, iscălită de d. Marghiloman, motivează suprimarea subvenției prin aceea că se făceau mari abuzuri cu acordarea de locuințe și băi gratuite și sfătuește epitropia să caute a da băile în arendă.

Domnul Al. Hinna, care va fi făcut consilier la Curtea de Casație în baza meritelor sale electorale, umblă să-i se dee un banchet de către magistrați cînd fericitul și meritatul eveniment va avea, în adevăr, loc.

Fiindcă nu s'a dat banchet nici în onoarea d-lui T. Crivăț, nici în acea a d-lui Suciu, cînd aceștia au fost înaintați la Casație, n'am înțelege de ce s'ar da banchet unui simplu agent electoral al guvernului.

Se crede, că d. Lazăr Munteanu, secretar general delegat la ministerul de justiție, va fi numit consilier la Curtea de Apel din Iași, cu delegație de procuror general, în locul d-lui Al. Hinna.

Fiind-că profesorul dr. Manicatide, a făcut raport contra „lucrărilor savante" ale d-rului Bacaloglu, i se va lua postul de medic al pavilioanelor de izolare ale Spiridoniei, și în loc va fi numit d. dr. Șeptelici, care a votat cu onorabilul guvern.

Constituirea noului consiliului comunal al Iașului, care trebuia să aibă loc mîne Vineri, s-a amînat pentru Marți, cînd se va întoarce din bătrîna Romă celebrul „reprezintant" al Regelui.

In chestia salariilor profesorilor secundari. — Putem relata cîteva fapte precise în privința celor urmate cu ridicarea lefurilor de la școlile secundare. Vineri sara d. ministru C. C. Arion a convocat pe toți inspectorii școlari și directorii de serviciu din minister. S'a pus în discuție modalitatea acordării sporului de 60 lei la profesorii secundari și dacă trebue sau nu pusă în legătură cu sporul de 3 oare. D. C. Meissner, secretarul general, a vorbit cel întâiu, scuzîndu-se că nu vorbește *pro domo*, căci va demisiona din învățămînt, dar crede că e bine, ca sporul de 60 lei lunar să se dea la toți profesorii, scutind pe profesorii cu 4 gradații de cele 3 oare în plus. La această observare a secretarului general un alt domn inspector a adăugat că ar fi o îndoită nedreptate, de s'ar da și la cei cu 4 gradații sporul de 3 oare pentru cei 60 lei lunar. Intâiu că acești profesori încep a fi obosiți de catedră; al doilea ar urma ca ei să muncească 15 ani tot cu 60 lei pentru 3 oare, pe cînd cei mai tineri vor avea în primii 5 ani cîte 60 lei pentru cele 3 oare, apoi în alți ani primind un termen de gradație vor primi cîte 69 lei pentru cele 3 oare, iar în alți 5 ani vor primi 78 lei pentru tot acele 3 oare, — urcîndu-se după 4 gradații la 96 lei pentru 3 oare de curs în plus.

Toți cei prezenți, și chiar însuși d. C. Litzica, directorul învățămîntului secundar, convingîndu-se de justețea observării, au admis în de comun acord cu d. ministru ca sporul de 60 lei să se dea la toți profesorii secundari, și ca profesorii cu 4 gradații să fie scutiți de plusul de 3 oare pentru cei 60 lei pe lună spor la salariu.

„Maistrul" negustor de strîmbături lugubre publică aseară, în „Evenimentul", un articol împotriva marei noastre artiste Aristița Romanescu. Prostate Dragomir o acuză de plagiat. Bine că n'o acuză de lipsa de talent, — acuzație pe care o facem noi neîntrerupt lui Prostate.

Epitropia sf. Spiridon a declarat reziliate următoarele contracte: pentru vînzarea a 26.000 arbori, din pădurile Slănicului; pentru vînzarea unor arbori din pădurea Blăgești; contractul pentru administrarea moșiei Budeștii Precista și a unei moșii din Vaslui.

Domnul C. Sporea, profesor la gimnaziul Ștefan cel Mare din Iași, fusese trimis în străinătate pentru complectarea studiilor.

Intors în țară, zilele acestea, d, Sporea își va relua catedra pe ziua de 1 Aprilie și va face un raport ministrului asupra celor studiate de d-sa, în timp de 6 luni în străinătate.

Un ziar din București a publicat știrea, că evrei, isgoniți din Rusia, vin și se stabilesc în Rnmînia.

Făcîndu-se anchetă s'a stabilit netemeinicia celor pretinse de ziarul bucureștean.

D-na E. Florescu a fost numită suplinitoare la catedra de Matematici de la școala profesională de fete din Iași, în locul d-nei Mateescu, care a obținut un concediu pe timp de o lună.

Comisiunea disciplinară a C. F. R. din Iași, a judecat eri procesul focarului Botu Gh. din Bacău, acuzat pentru mai multe furturi, făcute în stațiile Răcăciuni și Bacău.

CETIȚI:

O RUSINE UNIVERSITARA

Plagiatul D-lui A. C. Cuza

de **EM SOCOR**

Prețul 1 leu

Se vinde la toate librăriile și depozitele de ziare.

El a fost destituit din serviciul C. F. R. De asemenea au fost destituiți și acarii Manea Costache și Gh. Cristea pentru furturi și beții.

Se susține cu drept cuvînt, că d. dr. Bogdan nu poate fi senator, întru cît este funcționar al ministerului de justiție.

Ziarele carpiste, susținînd contrariul, argumentează astfel: „d. dr. Bogdan care ie profesor de medicină legală, ie indicat să fie și medic legist".

S'ar putea argumenta astfel, dacă preopinientul ar fi indicat să fie profesor de medicină legală.

Dar nu-i.

Funcționarii prefecturei de județ din Iași au înaintat ministerului de Interne un memoriu prin care cer îmbunătățirea soartei lor.

Corul bisericei Buna-Vestire va fi desființat pe ziua de 1 Aprilie.

Se crede că Regimentul 8 Dragoș No. 29 din Dorohoi va fi mutat la Huși.

D. C. Konya a fost delegat de Primărie să asiste la toate lucrările pentru închiderea operațiunilor financiare a oficiilor poștale și telegrafice ce se vor face în ziua de 18 | 31 Martie.

In darea de seamă pe care *Evenimentul* a făcut-o asupra inspecției A. S. R. la liceul militar din Iași, a zis că Principele a „felicitat călduros" pe profesorii Pompei și Ștefănescu.

Și știți de ce i a felicitat *numai* pe ei? Fiind-că ambii sunt transfugi politici.

Astăzi la orele 4, a avut loc înmormîntarea regretatului student Octavian Grecea.

Au asistat toți colegii și colegile de la medicină și un mare număr de prieteni ai defunctului.

Judiciare.—La secția II-a a Curței s'a judecat ieri importantul proces dintre Leonida Economu cu frații Manoliu pentru anularea unui act de vînzare de moșie.

Curtea a admis apelul d-lui Economu în ce privește incompetința și a trimis afacerea spre a fi judecată la trib. Ilfov.

— Procesul falimentului firmei Schnürer și fiu se va judeca la 12 Mai la s. I a a tribunalului.

— Tribunalul a confirmat astă-zi mandatele de arestare ale numiților Masurchevici și Al. Cantemir, inculpați pentru furt.

— Indivizii Iașca Sipos și Cozma Ianoș din Bacău, inculpați că ar fi falșificat bancnote românești și ungurești, au fost depuși. Tribunalul, infirmînd mandatele, procurorul a făcut apel la Cameră, care a respins apelul.

— Brutarul I. N. Forșt, fiind inculpat pentru bancrută simplă, unul din creditorii sei, I. Iosefsohn, a făcut apel la Cameră cerînd calificarea de bancrută frauduloasă.

Apelul a fost respins.

— Aristopol Panas, brutar în Huși, făcînd faliment, a fugit în Rusia. Camera, calificînd fulimentul de simplu și fraudulos a implicat în faliment pe Dionisie Covadia.

— Firma Schnürer fiu a făcut apel contra vînzărei mărfurilor sale, pe motiv că jurnalul n'a fost omologat de tribunal și că creditorii au cerut amînarea vînzărei.

Curtea s. I, în audiența de azi, a respins apelul ca inadmisibil.

— Doctorul Binder din Pomîrla, neglijînd să anunțe un caz de febră tifoidă, a fost condamnat de tribunal la 50 lei amendă.

Curtea, respingînd apelul a minima, al procurorului general, a admis pe cel al doctorului pronunțînd achitarea.

— Intre d. T. Negruzzi și d. Leonida proprietar de garaj de automobil, există un proces de reziliare pentru vînzarea unui automobil pe care d. Negruzzi îl cumparase de la d. Leonida, și care vehicul nu funcționa bine.

Curtea, s. II, a pronunțat astăzi reziliarea condamnînd pe d. Leonida la 2000 lei daune.

Astă-seară Joi, are loc la Teatrul-Circ Sidoli, o reprezentație cinematografică cu cele mai alese și recente subiecte.

Programul acestei reprezentații este nou în toată întregimea lui și cuprinde între altele: Spaima sau un gest de compătimire, mari scene dramatice; în rolul principal joacă d-ra Mistinguett.

Splendidul program cuprinde apoi: Din călătoria Principelui Henric de Prusia și a Contelui Zeppelin spre Polul-Nord,—Alvise Sanuto, dramă istorică,—O călătorie în Bosnia,—Tîmpilă jandarm, comedie,—Gipsy, dansuri țigănești, după natură,—Detectivul Nick Winter și falșificatorii de monede, comedie,—Pathé-Journal, cel mai nou număr cu știrile și sporturile săptămînei,—cuprinzînd între altele: Carnavalul din Fiume,—Un tun de 40 mii kg.,—Moda la Paris: Pălăriile ultima creațiune și Robes de Soirée,—Aviațiune, cîștigătorul premiului de 100 mii lei,—100 case distruse de un incendiu,—Bataia de flori din Villefranche (Franța) etc. etc.

Reapare și Max Linder într'o comedie nouă, propria sa compunere și interpretare etc. etc. etc.

Mîne Vineri reprezentație dată pentru orfanii victimelor catastrofei din Bălteni.

Azi a încetat din viață, la locuința sa din strada V. Conta d-ra Ecaterina Beldiman.

Defuncta face parte din o veche și distinsă familie moldovenească și se înrudește cu cele mai mari nume din țară.

Inmormîntarea are loc mîne.

Mîne seară Vineri la orele 8 jum. va vorbi la *Cercul didactic*, d. dr. P. Zosin.

Ultima oră

București 17 Martie

Interviewul d-lui Carp

București.—Se știe, că ziarul „Tribuna" din Arad, a căutat să afle de la însuși d. Roncouly, ziaristul francez, care a publicat cunoscutul interview cu d. P. P. Carp, în chestia evreiască și în chestia romînilor din Transilvania.

In acest scop ziarul „Tribuna" a telegrafiat d-lui Roncouly și în același timp a însărcinat pe corespondentul său din Paris să aibă o convorbire cu ziaristul parizian.

D, Roncouly a primit pe corespondentul „Tribunei" cu cea mai mare amabilitate și în primul rînd s'a scuzat, că n'a răspuns la telegramă, de oarece se afla la Londra.

La întrebarea corespondentului ziarului „Tribuna", care este adevărul cu interviewul d-lui Carp, pe care unii dintre colegii primului ministru au încercat să-l desmintă, d. Roncouly a răspuns:

— **„Intrebarea aceasta este insultătoare pentru mine, căci ar însemna o neîncredere în cele relatate de mine**

Declarațiile d-lui Carp, atît în chestia evreiască, cît și în ceea ce privește pe romînii din Transilvania, sunt redate întocmai și cu cea mai mare atențiune.

Scandalul de la consiliul sanitar superior

București. — O vie indidgnare domnește în toate cercurile medicale, în potriva faptului, că de 3 luni de zile n'a avut loc nici o ședință a consiliului sanitar superior.

Din această cauză un mare număr de medici tineri, nu pot începe practica medicală, de oare ce actele lor stau nerezolvite.

In afară de aceasta zac la consiliul sanitar un mare număr de rapoarte din diferite orașe, cuprinzînd cereri de măsuri de prevenire contra holerei ce ne amenință, cereri nerezolvite din aceiași cauză.

Boala d-lui Delavrancea

București.—D. Barbu Delavrancea ministru de domenii, se află suferind și nu va putea părăsi patul de cît săptămîna viitoare.

O fabrică de fulmicoton

București.—E vorba de a se înființa o fabrică de fulmicoton.

Fabrica va fi așezată în împrejurimile Dudeștiului.

Revizuirea procesului Ferrer

Madrid.—In Cameră D. Soriano a căutat să probeze că anumite mărturisiri în contra lui Ferrer au fost impuse de conservatori, care au voit să răsbune în contra cugetătorului Ferrer atentatul stradei Mayor din Madrid.

Oratorul termină cerînd revizuirea procesului Ferrer și deschiderea unei anchete privitoare la purtarea președintelui consiliului și a ministrului de interne de atunci.

Ministrul justiției caută să dovedească că formele legale au fost perfect observate.

Un nou monoplan Vlaicu

București.—D. inginer Vlaicu supraveghează un nou monoplan tip 1911.

Executarea a fost încredințată școalei de arte și meserii.

Sinucideri

București.—Stiri din țară arată o adevărată epidemie de sinucideri.

Astfel la Craiova s'au sinucis două domnișoare. Cauza sinuciderei uneia, este deziluzia în dragoste.

La Galați s'a sinucis de asemenea o domnișoară.

Se dă drept cauză faptul că a fost siluită de un locotenent medic.

Răfuiala de la Senat

București.—Marea răfuială între opoziție și guvern va avea loc la Senat.

Minoritatea a adunat toate documentele, prin care să se dovedească pe deplin, că toate ororile comise în alegerile generale, au fost făptuite pe baza ordinelor venite din oficina Ministrului de Interne.

Clădire pentru Senat

București.—In ședința de azi a Senatului, d, Carp a declarat] că a decis clădirea unui local propriu pentru Senat.

Senatul a ales o comisiune, care să studieze proectul.

Un raport al d-lui Pariano

București. — D. Pariano prefect de Constanța, într'un raport adresat ministrului de Interne, arată că un număr considerabil de romîni nu s'au înscris în listele electorale și cere acordarea unui nou termen pentru acest scop.

Numiri în armată

București.—D. General Zotu, va fi numit șef al marelui stat major.

D. General Coandă, care se află în disponibilitate, va fi rechemat și numit comandant al cetății București.

Asasinarea Lt.-colonel Schichting

Constantinopol. — Locotenentul colonel german Schlichting în serviciul Tnrciei a fost rînit cu un foc de pușcă eri, de un soldat albanez, care s'a crezut lovit de colonel pe cînd rectifica alinierea. Aseară colonelul a murit.

Sultanul și miniștri au transmis regretele lor baronului Marschalt, ambasadorul Germaniei. Achmed Șefket a trimis condoleanțe ministrului de răsboiu Prusac.

De asemenea și Sultanul a trimes o telegramă Impăratului Wilhelm. Soldatul asasin va fi împușcat azi.

Noul minister bulgar

Sofia.—Ministerul a fost constituit în urma cartelului între naționaliști și progresiști. Prețedenția și afacerile străine: D. Guesow, Finanțe: D. Teodorow, Instrucție: D. Hobcev, toți trei naționaliști. Internele: D. Indskorov, Justiția: D. Abracev, Comerț: D. Cristov, Lucrările Publice: D. Franghia, din partidul progresiștilor, răsboiu: D. general Nykiforov.

Incendiu

New-York.—Azi dimineață un incendiu a isbucnit amenințînd să distrugă și Capitalul care are o valoare de 25 milioane dolari.

Dimisia cabinetului Italian

Roma.—Agenția Stev. ef. Stefani, anunță că regele a primit dimisia cabinetul Luzzati și a însărcinat pe d. Giolliti de a constitui noul minister.

O condamnare

Paris.—Tribunalul corecțional a condemnat la trei ani închisoare pe Lacour din banda de turburători numiți „Camelots du roy".

O hotărire

Buda-Pesta.—Facultatea de drept și Universitatea au hotărît să ofere o catedră de drept public d-lui Appony. Pester Lloyd asigură însă că d. Aponny va părăsi viața politică spre a se ocupa numai de lucrări științifice.

Audiență

Petersburg.—Imparatul Nicolae a însărcinat pe prețedintele Consiliului Imperiului să comunice d lui Durnovo ca apreciază meritele sale, dacă crede că s'a purtat într'un mod necorect în timpul Crizei.

Durnovo a primit asigurarea că țarul îl va primi în audiență în curînd.

CAMERA

București.—In discuția de răspuns la Adresă d. C. C. Bacalbașa, în continuarea discursului seu, început ieri arată că cunoaște pe liberali, ca vechi adversar al lor. Vorbește despre ultima guvernare liberală și critică greșelile ce s'au făcut. Oratorul spune că domnii Duca și Ioanițescu, caută să atenueze greșelile făcute de liberali.

Analizează apoi programul guvernului, pe care-l reprezintă ca democratic și arată că, grație acestui program, majoritatea este așa numeros reprezintată în Parlament.

*

In discuția la mesaj vorbește d. N. Săveanu.

Intr'o cuvîntare documentată relevă contrazicerea între principiile profesate o viață de către d. Carp, care a susținut scoaterea politicei din administrație și între realitatea celor petrecute în alegerile din urmă.

D. Săveanu, în atențiunea generală, documentează cele ce spune.

Ședința continuă.

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 6 Aprilie a. c. oara 11 a. m. se va ținea în camera acestei Primării licitație publică orală pentru închirierea a trei chioșcuri pentru ziare și care sunt așezate în strada Ștefan cel Mare, strada Carol și strada I. C. Brăteanu (Foastă de Sus). Inchirierea se face pe timpul de la 23 Aprilie 1911 pînă la 26 Octombrie 1913.

Licitația va începe de la suma de 666 lei.

Garanția provizorie 300 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunele art. 72—83 din Legea Comptabilității publice sunt aplicabile acestei licitații.

No. 3640

17 | 30 Martie 1911

De inchiriet de la Aprilie renumitul han „Viață lungă" de la Copou.

Pentru informații a se adresa la Debitul Badareu, str. de Sus No. 189.

Preparator Special de franceză, germană, latină, matematică, curs primar și Secundar.

V. Emil Str. Sf. Teodor 36, în (curte).

ANUNCIU

In ziua de 21 Martie 1911 ora 2 p. m. se vinde prin licitație publică activul falimentului *Ch. Isr. Dresner* din Iași, strada Stefan cel Mare No. 56, compus din ștofe de lînă, atlas, matasă, chifon, satin, evaluat la suma de 134, 978 lei 45 bani.

Judecător sindic, **Dimitrescu.**

Secretar, *C. Boian.*

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Vițe altoite

Peste 300,000 vițe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butași cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepiniera Otge—Nicolina, Iași; atît din Algeria cît și din țară, cu prețurile cele mai convenabile.

TEATRUL SIDOLI

Marți 29 Martie 1911

Mare reprezentație organizată de

MIRCEA PELLA

Cu piesa

D'ON VAGMISTRU

Comedie în 4 acte de C. Grigoriu.

Rolul lui **Cărăbuș** *îl va interpreta d. Pella, care face din el o splendidă creațiune.*

Se caută Elevi la învățătură la Tipografia H. Goldner.

SALA CIRCULUI SIDOLI

O singură reprezentație dată de celebra tragediană japoneză

HANAKO

cu trupa sa compusă din artiștii teatrului imperial din Tokio.

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER Str., Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **un contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTĂ

ROBERT

—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea la

15 Martie 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

la câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
17	34 lei	68 lei	136 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	4,00
1/4 Un sfert	Lei	8,00
1/2 Una jumătate	Lei	16,00
1 Loz întreg	Lei	32,00

GRILLAGES 1m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

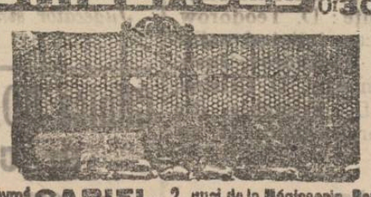

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

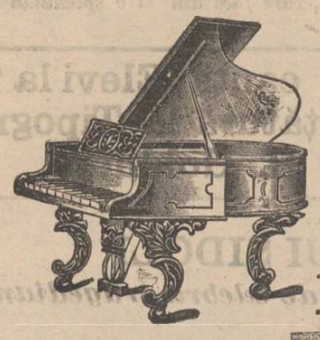

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, 2nai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzan ki, Lăcatuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1259 Sîmbătă 19 Martie 1911

Din nevoile comerțului

LIMITAREA CREDITULUI

II

Această părere rătăcită, zice Paul Leroy-Beaulieu, citînd un exemplu, Dacă X a împrumutat lui Y 1000 lei, primind de la el o cambie, capitalul n'a crescut, prin faptul că X a împrumutat lui Y 1000 lei, căci acest imprumut n'a dat drept rezultat ca X să aibă 2000 lei în loc de una împrumutată. X cu cambia ce a căpătat subscrisă de Y, poate și el căpăta prin gir 1000 lei, însă, acești bani trebuie să-i fie numărați de cel de al treilea și în atare caz unul din trei a rămas fără capital.

Creditul crește transacțiile, e drept, dar nu sporește capitalul. Creditul deplasează capitalul, îl trece din mînă în mînă, dar nu-l crește.

Negutitorul nu este un creator de bani. El este un agent, un combinator, care prin inteligență manipulează mărfuri, ce reprezintă averi, pentru a servi publicul, pentru a pune în valoare producțiunea, pentru a crește avuția publică și privată, nici-odată însă negutitorul nu e un creator de capital, un fabricant de monede.

Necontestat, creditul joacă un mare rol în desvoltarea operațiilor comerciale. Țările industriale, cari nu acordă credit, au eșit din activitatea comercială, ele sunt reduse la afaceri mici, neînsemnate, Rusia, Franța, țări, cari nu acordă credite mari, sunt luate înainte de Germania, Anglia, Italia, țări, cari ofer mărfuri mai eftine și credite mai mari.

Cînd însă, recunoaștem creditului valoarea lui, nu înțălegem a ne îndepărta de la normele care asigură creditul și garantează plata cambiei la scadență, pe valoarea ei integrală, nu cu 20 ori 40 la sută.

Negutitorul serios, nu se poate îndepărta de la usagiul creditului normal, singurul în măsură a desvolta afacerile, a crește profitul, fără a periclita avutul creditorilor.

Creditul nu este și nu poate fi considerat ca o donație, ca un act de liberalitate din partea creditorilor.

Creditul trebuie să aibă baza lui, avut real și actual, precum: mărfuri cumpărate pe bani, dar nevîndute, mărfuri cari dacă au fost vîndute, dar prețul n'a fost primit, mărfuri în curs de fabricațiune, dar pentru care s'a luat toate garanțiile pentru terminarea fabricațiunei în bune condiții. Intrepinderi de lucrări serioase începute, dar neterminate, etc., etc.

In fine, creditul real și normal — singurul prielnic comerțului serios— trebuie să aibă o bază sigură, care să prezinte garanții de plata sumelor datorite creditorilor cari au acordat creditul.

Toate operațiile comerciale, industriale, de bancă, de întreprinderi, etc., etc., cari au de scop desvoltarea afacerilor și creșterea profitului, trebuie să aibă la dispoziția lor creditul—nu tăgăduim — însă, numai creditul real, normal, adică creditul cu garanția de a fi plătit la scadență.

Acest adevăr nimenea nu-l poate controla. Discuțiile cari se nasc, în materie, nu se întind de cît asupra mijloacelor ca creditul să fie lasat liber în practica lui, recunoscîndu-se avantagele ce el aduce activității omenești.

Nici noi nu gîndim a propune suprimarea creditului, ori măcar încătușarea lui. Din contra, tendința noastră este a face creditul util, a-i înlesni calea spre a asigura progresul și prosperarea comerțului cinstit, iar nu a servi în practicarea falimentelor frauduloase, omorînd comerțul cinstit, folositor țărei și mîndriei naționale.

Importanța și rolul comerțului ca și a creditului fiind învederate, credem că nu ne rămîne de cît a constata cum se practică în fapt comerțul în țara noastră, care e rolul creditului și care sunt roadele ce am putut obținea atît în direcția socială, cît și în direcția economică în genere.

Să analizăm.

Ca legiuiri, *avem codul de comerț, legea asupra comerțului și legea asupra firmelor.*

Ca organe ale comerțului, avem Camerile de comerț și avem de curînd un minister nou creat, minister al comerțului și industriei, de și firma e: Ministerul Industriei și Comerțului; această firmă, credem noi, s'a dat, pentru că în sînul poporului romîn, e mai nobilă industria ca comerțul, după cum e mai nobilă agricultura ca industria și așa mai de parte.

Nici una din aceste legi, neurmînd anumite condițiuni de admisibilitate, ori-cine poate fi comisionar sau agent de comerț.

Singură legea asupra comerțului ambulant, prevăzînd oare care condițiuni pentru a se putea practica acest comerț, dispozițiile acestei legi sunt lasate la o parte, din mai multe cauze, dintre care vom enumera cîte-va:

Funcționarii administrativi au alte ocupațiuni, nu se pot ocupa cu nevoile comerțului stabil.

Politica pătrunzînd pînă în măduva oaselor, toate instituțiile țărei sunt înveninate de acest flagel—politica—se găsesc membrii de ai partidelor, cari obțin autorizări și promisiuni de la Primării și Prefecturi, a se calca cît mai larg și mai liber și această lege.

A ramas codul de comerț.

Această lege, merge mai bine, pentru că ne găsim față cu puterea judecătorească, care ori-ce s'ar zice, trebuie să recunoaștem, pentru cinstea țărei și a neamului, a rămas o garanție pentru drepturile și bunurile cetățenești.

Codul de comerț însă, e necomplect, pentru că, e cam obscur în partea relativă la definiție dintre bancruta simplă și cea frauduloasă.

Nu cere nici o condiție la capatarea dreptului a practica comerțul, la declararea capitalului inițial, la abuzul de credit, iar în materie de fraude e mai blind ca un părinte cu slăbiciuni pentru copii, ast-fel că sub punctul de vedere al moralizărei, sau cel puțin al prevenirei prin represiune, această lege lasă mult de dorit.

G. D. Șerban

Apărătorii acuzaților

Ca să facă alegeri și să obție majorități, junimiștii au împins țara cu un sfert de veac înapoi. Cînd fiecare credea că luptele europenești în alegeri sunt aproape să se încetățenească și la noi, a venit convenția între Palat și d. Carp, a venit d. Marghiloman mai mare peste alegeri—și pentru ca acea convenție să capete tărie, alegerile au fost operate în condițiunile cunoscute.

Palatul s'a acordat cu junimiștii, palatul s'a acordat cu țara și acum d. Carp, care cincizeci ani n'a putut avea nici partid, nici guvern tare, le are pe amîndouă și poate spune, că ambele partide de opoziție au dovedit, contrar partidului lui, că țara este în dezacord cu ele.

Acum au sosit, însă, zilele de răfuială, cari, dacă nu vor duce la nici un rezultat absolut pozitiv, vor stabili un lucru: cam cum a devenit acordul între țară și d. Carp.

Pentru împrejurare, banca ministerială a devenit o bancă pe cari stau acuzați, conștienți de vina lor, dar siguri că au judecători simpatici lor.

Acuzatorii, aducînd belșug de fapte, de crime, exemple de corupții, dovedesc, pînă la evidență, vina miniștrilor.

Și acești au apărători—firește. Dar este interesant ce fel de apărători au. In tocmai ca la jurați, cînd acuzatul n'are avocat, i se pune apărător din oficiu, avocați stagiari, de curînd inscriși în barou, gestiunea politică criminală a d-lor Carp și Marghiloman, a fost îmbrățișată pînă acum de doi debutanți în Parlament: d. Ernest Cananău, deputat de Dorohoi și d. C. C. Bacalbașa, deputat de Ilfov.

Unul a urmat celuilalt. Domnul Cananău a debutat fără succes, d. Bacalbașa, ziarist de profesie, cunoscător al mecanismului politic, a înjurat cu mai mult succes.

Dar ambii au fost nepotriviți pentru situație, căci procesul pe care opoziția îl face guvernului, este prea greu, pentru ca începătorii să aibă chemarea să-l descurce.

Dar fie-care are ce merită. Domnul Ernest Cananău s'a născut zece ani mai tărziu de cît întrase în politică d. Carp; d. Bacalbașa este ziaristul personal, de casă, al Nababului—și ie o foarte slabă satisfacție pentru d. Carp, ca să aibă de avocat gratuit pe un intelectual al Nababului, pe al cărui cap, d. Carp l'a respins, zicînd că n'are ce face cu el.

Domnul Carp poate să creadă, că între el și țară acordul este perfect. Dar nu ne inchipuim să creadă, că are bătrînești politice fericite, cînd trebue să recurgă, la ocazii grele, la apărarea unui avocat de provincie și al gazetarului de casă a Nababului...

SCRISORI ROMANE

DÉMÈTRE CĂTRE MARIUS

— a treia scrisoare —

Expoziția-i deschisă
Și în Roma și'n Turin.
Călători de pretutindeni
Vin mereu și iarăși vin,

Regele—a ținut un logos
Scurt, concis și lămurit:
A vorbit „talienește",
Insă nu știu ce-a vorbit.

Și era atîta gloată
Că mi-i greu un an s'o număr.
Ca să pot vedea pe rege
Haki m'a suit pe umăr.

Știu că sunt acum în Roma,—
Lucrul ăsta nu mă miră;
Insă nu pricep cum *francul*
A ajuns la ei o *„liră"*.

Curiozități sunt multe,
Insă una te izbește:
Toți locuitorii Romei
Știu vorbi „talienește".

Am aflat apoi că Papa,
Omul mai pre sus de lege,
Nici nu vrea măcar să știe
Despre jubilarul Rege.

Mai albastru ca sineala
E al mîndrei Rome cer;
Harta țării parcă este,
Cisma unui ofițer.

Am băut vermuth cu Nàthan,
Și te rog să dai de veste
Că el e primarul Romei;—
Deci coleg îi sunt și-mi este.

Eu petrec destul de bine
Cu mai mulți Italieni.
Ce mai face Hociungescu?
Complimente la Ieșeni.

p. conf., MARIUS

Caracuda Carpistă

Ieftenirea traiului a pus pe tapet peștele, adică peștii și rolul lor în economia vieții țăranului nostru. Țăranul romîn nu cunoaște de cît peștele de baltă, nu de societate, și în pofta lui de alimentare mai bună găsește în peștele sărat chipul de a mai indulci cea mămăligă. Cu o pană de crap sărat și puțin oțet îți mînîncă un ceaun de mămăligă și hrănește casa toată.

Dar dacă țăranul ține la pește, nu mai puțin și proprietarii sînt înlesniți cu peștele sărat la muncile agricole. Țăranul își cumpără pește pentru el iarna și toamna, căci din Martie în Septembrie muncind la boer e hrănit de boer pe ogor și nu mai socotește hrana în sama sa. Iarna are postul Crăciunului și postul cel mare, în care pește să mînîncă rar și la anumite sărbători; iar în cișlegile de iarnă mai are porcul de Crăciun, cu care mai hîrăe el în Ianuarie.

Din 120 zile lucrătoare în vară țăranul muncind la boeri cu ziua își poartă pe seama sa cel mult 50 de zile, restul le poartă pe sama boerului. Așa că eftenirea crapului sărat privește și pe proprietari nu numai pe țărani. Și cum C. C. Petrachi e apropietar la Țibănești și-a dat bine samă că prin legiuirea eftenirei peștelui sărat înlesnește și pe proprietari nu numai pe săteni.

Ba putem spune, că prin peștii de lux sărați care i-au redus la vamă, a avut în vedere numai pe boeri; căci *Stockfisch, chefalul, scrumbiile de Dunăre*, se introduc în așa de mici cantități, că nu ating economia săteanului...

Oare de ce d. Carp a dat atenție *căracudei*, adică așa zisului *pește* nenumit, inexprimabil? Tariful vamal socotește crapul sărat drept 60 bani kilo, iar caracuda drept 45 bani, iar taxe vamale se prevăd 12 bani la kg. de crap și de pește sărat ordinar.

Pentru a ne da samă exact de cîtă economie se va aduce în casa săteanului cu aceasta, să zicem: astăzi cele 6 milioane de săteni consumă 6 milioane kgr. crap și caracudă rusască, căci din totalul de 6.088812 kgr. pește, oît s'a importat în 1909, Rusia ne-a furnizat 5.958535 kgr. adică 99 la sută, și numai 1 la sută se prepară în țară.

Pentru toată această cantitate de căracuda rusască legea d-lui Carp scoboară prețul cu 7 bani la kgr. adică la toată cantitatea se va aduce o economie publică de 426.116 lei, ceia ce vine la fie care consumator o economie de 7 bani pe an la kg., de pește ce-l consumă.

Pentru această economie neînsemnată de fie-care căciulă ar trebui să se sporească consumația lui, că adică pentru că țaranul a fost economisit în viața lui cu *7 bani pe an* de la crap, va fi îndemnat să mai cumpere un kg. de crap, sarat sau caracudă, de oare ce neplătind pe întâiul kg. 72 bani (60 bani costul și 12 bani vama) va plăti 65, dar va mai da 65 să ia al 2 a kg. de pește, scoțînd de dragul legei d-lui Carp un plus de 65 bani din pungă, deși nu-i are.

Pentru ca reducerea vamală să fie eficace ar trebui ca și transportul pe C. F. R. să fie mai redus, și chiriile dughenilor mai reduse, căci dacă acestea cresc, cum sînt chiriile, cine poate garanta că cei 7 bani ertați de stat la vamă nu-i plătește îndoit săteanul pentru scumpirea chiriilor și a cheltuelilor de patentă.

Nu credem în eficacitatea acestor măsuri, căci toți factorii colaterali cari ajută la scumpirea traiului rămîn în picioare și deci vor influența *a contrario* intențiunilor legiuitorului.

Un guvern conservator cari și a organizat venind la putere un partid de guvern din caracudele tuturor celorlalte partide, nu putea să nu ajungă la conceptul economiei, că eftenind peștele și caracuda sărată, va diminua rolul peștilor și va spori rostul economic al peștelui, mai ales a celui sărat.

Caracuda Carpistă despre Caracuda sărată! Nenumită una, inexprimabilă alta!

***

SCADENȚA

Domnul Dim. A. Grecianu, șerul Europei, plecase într'o seară la București, ducînd cu el, spre a fi împlinite la diferite ministere, angajamentele luate față de acei indivizi, cari, înscriși în celelalte partide politice din Iași, au dezertat, trecînd, în ajun de alegeri, la politica ideală a d-lui Grecianu.

Pompei sau Brudea, Dimitrie Alexandrescu sau C. Hociungescu—și cum se mai numesc toate celelalte drojdii, profesori de Univers tate, prefecători de un pol în doi, profesori secundari sau colectori de arvonite de țigări — toți așteptau să se întoarcă „șeful" cu servieta — cînd o întîmplare, neprevăzută și extra-ordinară, făcu naturală o amînare a scadenței; barbatul de stat, cumpărător de carne vie, negutitor de Bruzi și de Pompei, fu amestecat, așa pe degeaba, în serbările Italiei și trimis să prezinte Regelui Italiei, din partea Suveranului nostru, o scrisoare autografă de felicitare.

Poșta ar fi făcut mai simplu și mai ieften acest comision — dar așa a fost să fie: fiind că d. Greceanu a făcut cu succes alegerile la Iași, îi trebuia o recompensă și i a fost dată sub forma strălucită de trimis extra ordinar al Regelui, ca să predee o scrisoare la Quirinal.

Domnul Grecianu a trebuit să preschimbe data scadenței și acum iarăși i-a venit vremea. Căci angajamentele au fost luate direct de d. Grecianu, fără altă iscălitură și ie natural să fie așa, cînd situația la Iași ie toată a lui, numai a lui.

E așa de mult a lui și numai lui, că de două luni de zile, una din grefele Curții este lipsită de copiști și nu se pot face numirile din cauză că, înainte de alegeri, d. Grecianu n'a voit să le facă, iar acum nu le poate face, fiind lipsă.

Domnul Grecianu este viu așteptat de două tabere adverse: de partizanii vechi, care n'au fost încă satisfăcuți pentru a putea amîna pe ceilalți și de partizanii noi, cărora nu li s'a dat încă nimic, pentru a nu provoca invidia celor vechi.

Ambele tabere stau așteptînd să vie d. Grecianu. Și se dușmănesc de moarte cei vechi cu cei cumpărați în zilele cașcavalului — iar d. Grecianu este așteptat, el fiind stăpînul situației.

Că omul situației și-a luat angajamente peste puteri, aceasta este sigur. Căci d. Grecianu este un om, care nu poate zice „nu", dar nici nu se gîndește dacă va putea face ceva.

La scadență vor fi proteste și protestări multe. Și cu ele va fi luat sfârșit și pretinsa politică a d-lui Grecianu și pretinsa lui atotputernicie.

Căci ce devine un barbat de stat de capacitatea lui șer Mitică, dacă nu este în stare să dee funcție lui Brudea?

Alegerea de la Universitatea din Iași

Discursul d-lui A. A. BADAREU rostit la Senat

Înțelegerile dintre G. Bogdan și votanți

D. Al. Badareu: Că era o prealabilă înțelegere între d. Bogdan și unii alegători; aceasta o afirmă d. Xenopol.

Ei bine, stampilarea tuturor buletinelor deodată a făcut imposibilă suprimarea abuzului, garantarea votului secret.

Să vă dovedesc aceasta.

Cînd s'a descoperit modul stampilării buletinelor, așa încît se știa care buletin este al fiecărui candidat, votase deja 42 profesori. Cu acest număr de profesori nu se putuse forma majoritatea, căci mai rămăsese 6 alegători din cei prezenți cari să voteze și cari puteau să schimbe majoritatea. Se putea, deci, foarte bine, îndată ce se descoperise violarea secretului votului, să se înceapă votarea din nou cu alte buletine stampilate conform legii.

Ei, bine, acest lucru nu s'a putut face din cauza d-lui președinte-candidat, care stampilase toate buletinele ce i se trimisese de tribunal, deși legea spune altfel; legea spune, că nu se stampilează toate buletinele deodată, ci numai cîte 50 de fiecare candidat, de unde urmează că și atunci cînd sunt alegători mai puțini, tot așa trebue să se procedeze: să se stampileze un număr mic de buletine egal pentru fiecare candidat, ca astfel, cînd dintr'o cauză oarecare s'ar anula votarea, să se poată reîncepe, și pentru aceasta trebue să fie buletine.

Dacă la universitatea din Iași era un alt candidat decît d. Xenopol, acela, de sigur, în momentul cînd s'a descoperit că votul s'a făcut pe față, cerea să se suspende alegerea și să se reînceapă votarea din nou cu buletine în regulă.

Biuroul putea neaparat să nu țină seamă de această contestare, să facă abuz de putere și să continue alegerile.

Dar în cazul cînd biuroul, dorind să nu planeze nici o bănuială asupra alegerii universității din Iași, ar fi consimțit să se facă votarea din nou, aceasta nu s'ar fi putut face din cauză că nu mai erau alte buletine, căci președintele biuroului avusese grija să le stampileze la fel pe toate.

Deci, o nouă călcare de lege.

D. Stere și d. Bacaloglu

D-lor, dar se mai afirmă că însuși președintele biuroului a recunoscut că violarea secretului e de o așa gravitate, încît el a permis să se facă votarea altfel decît conform legii. Și propuitorul nu e d. Stere, ci d. profesor Bacaloglu, care e unul din partizanii d-voastră, care a făcut acea propunere. Vă mărturisesc că asupra acestui punct nu știu ce să cred. Iată ce zice procesul-verbal: „După ce s'a observat acest lucru s'a hotărît de comun acord"...

Dacă se hotăra să se facă votarea pe față, credeți d-voastră că alegerea ar fi fost valabilă? „S'a hotărît ca votarea să se facă de fiecare candidat, acoperind buletinele cu batista". S'a zis; pentru ca să fie lupta egală între noi, alegătorii să vină cu buletinele acoperite cu batista și de sub batistă să le ia odată d. Xenopol și odată d. Bogdan să le pue în urnă.

Dar legea oprește aceasta; numai președintele trebue să pue buletinele în urnă; el trebue să le examineze dacă sunt în bună regulă. Să presupunem că din cauza unei greșeli se decide ca

alegătorii să-şi pue singuri buletinele în urnă. Ar fi o calcare a legii, căci alegătorul nu are dreptul să pue buletinul în urnă, căci ar putea pune şi altceva în urnă.

Atunci şi rectorul, şi toţi profesorii şi toţi asistenţii cari au fost de faţă şi-au dat socoteală despre gravitatea incidentului. S'a admis atunci, după cererea d-lui Stere, ca toate buletinele din urna albă să fie alăturate la dosar. Alăturarea aceasta a buletinelor însemnează că toată lumea a fost de acord să se raporteze la d-voastră. Incît vă rog să dispară din discuţiune, această parte din care se făcea un proces candidatului, că nu a protestat acolo, căci toţi şi-au zis: Se vor pune buletinele la dosar şi va vedea Senatul dacă a fost violare a secretului votului sau nu".

O voce: Numai d. Stere a spus; ceţiţi procesul verbal.

D. A. Badareu: Din procesul-verbal rezultă că nu d. Stere a făcut propunerea cu batista. Despre d. Stere se afirmă lucrul acesta că a spus că un coleg i-a afirmat că buletinele se cunosc, că numai este votarea secretă, şi d. Stere, în calitate de delegat al d-lui Xenopol, a cerut ca buletinele din urna albă să fie anexate la dosar.

Universitatea din Iaşi s'a raportat la d-voastră şi au zis cu toţii de comun acord: „Să punem buletinele din urna albă la dosarul cauzei şi Senatul va judeca".

Vedeţi d-voastră în această contestaţiune sunteţi într'o situaţiune deosebită de a altor conţestaţiuni în cari şi biurourile puteau să se pronunţe asupra unor părţi din contestaţiuni Aici d-voastră aveţi a judeca numai d-voastră dacă secretul votului, faţă cu buletinele cari sunt la dosar, a fost violat sau nu.

Puteţi d-voastră, d-lor, să ziceţi că sectetul votului a fost respectat? Vă mărturisesc că dacă şi aceasta este judecată, şi d-voastră luaţi răspunderea să pronunţaţi o astfel de hotărîre faţă de nişte buletine pe cari ori cine le poate cunoaşte de la distanţă de 10 metri căror candidaţi ele aparţin, dacă şi aceasta este garantare a secretului votului, nu ştiu în ce caz s'ar chema violarea secretului votului.

Să se caseze alegerea

Fac apel la d-voastră — şi acesta este al doilea motiv pentru care cer admiterea contestaţiunei — ca, împreună cu d. dr. Bogdan, să admiteţi casarea acestei alegeri pentru atîtea neregularităţi şi călcări de procedură electorală cari au ridicat secretul votului, care au făcut, d-lor, să se creieze o atmosferă atît de uricioasă în jurul acestei alegeri, care a făcut să pună în duşmănie gravă pe profesorii universităţii din Iaşi între dînşii, care a făcut să se consideră ca grav nedreptăţit pe unul din cei mai iluştri profesori ai universităţii noastre, poate unul din acei puţini profesori cari au dus numele universităţilor noastre la Paris şi alte centre de cultură importante din străinătate, şi nu trebue să trataţi d-voastră, majoritatea Senatului astfel pe un om care a făcut aceste servicii reale culturii romîneşti; căci, d-lor, puteţi număra pe degete ciţi ca Xenopol au făcut în străinătate cunoscută cultură romînească în felul cum a făcut'o Xenopol şi, prin urmare nu trebue să faceţi d-voastră acestui om poate în ajunul retragerii sale, penibila impresie de a vedea alegerea în care a fost el candidat, pătată de atîtea neregularităţi şi călcări de lege, şi cu toate cestea contestaţia sa neţinută în seamă de Senat.

D lor, d-voastră puteţi casa alegerea numai pentru motivul neregularităţilor făcute de birou că nu s'a respectat libertatea votului şi secretul votului; aceasta nu prejudecă chestiunea de intenţiune ci o lasă întreagă s'o judece profesorii universitazi de aci şi de la Iaşi, dar redă liniştea universităţii de la Iaşi, şi nici Xenopol, nici prietenii lui Xenopol nu trebue să se considere nedreptăţiţi de procedarea biuroului de la Iaşi şi de judecata d-stră, pentru că această nedreptăţire va lăsa urme adînci asupra universiităţii, asupra serbărilor jubiliare, pe cari contează să le prezideze la Maiu d. dr. Bogdan. (Ilaritate).

Să nu credeţi d-voastre că acele serbări jubilare se vor produce în aceeaşi atmosferă şi vor avea aceeaşi importanţă şi solemnitate cînd d. Xenopol nu va fi senator, ci va fi d. dr. Bogdan, pentru că s'a făcut o nouă alegere cu respectarea tuturor regulelor, cari garantează secretul votului, pe cînd, d-lor, cînd d. Xenopol şi prietenii săi de la universitatea din Iaşi, se vor constata nedreptăţiţi prin toate aceste neregularităţi consfinţite de d-voastră, serbarea jubilară a universităţii din Iaşi este foarte primejduită; căci, să credeţi d-voastră, că participarea unui Xenopol, ridică strălucirea serbărilor, iar neparticiparea lui o întunecă cu desăvîrşire, şi se poate foarte bine ca d. Xenopol că nu ia parte la această serbare, pentru că a fost aşa de grav nedreptăţit de către unii din colegii săi şi de judecata d-voastră; aceasta îi dă şi lui dreptul să nu participe cu totă inima sau de fel la aceste serbări, şi acest drept nu este numai al său, ci şi al colegilor săi de la Iaşi; şi de aceea am făcut un apel la d-stră, ca, de acord cu d. dr. Bogdan, să anulaţi această alegere pentru motivul că s'au produs neregularităţi cari au violat secretul votului şi să puneţi astfel pe d. dr. Bogdan în situaţiunea să revie senator pe baza unui vot neregulat în condiţiuni normale şi cu aceasta veţi face un act de dreptate, veţi lecui, veţi aduce un balsam universităţii din Iaşi care e foarte afectată de toate aceste intîmplări şi veţi da posibilitatea Iaşilor să serbeze cu inima plină serbările jubilare din Maiu viitor.

OAMENI ŞI LUCRURI

La vérité en marche..

După o informaţiune sigură a ziarului parizian „L' Humanité" a sosit la Madrid o adresă purtînd un număr enorm de semnatari din lumea literară artistică, ştiinţifică şi politică a Angliei şi prin care adresă se cere guvernului spaniol o revizuire a procesului Ferrer.

Se spune, între altele, în acea adresă că toate naţiunile lumei au avut întîmplări de erori judiciare săvîrşite în perioade de panică şi de pasiuni. Se mai arată în acea adresă că renumele Spaniei poate numai să cîştige, dacă îngăduie să se deschidă o discuţiune liberă şi cinstită asupra acestei împrejurări care a emoţionat lumea întreagă. Iar încheierea sună ast-fel:

„Suntem fericiţi gîndind că mîndrii Corteji spanioli cari au veghiat pururea cu zel ca să rămînă neatinsă onoarea ţării lor, vor înţelege apelul nostru, spre binele dreptăţii şi al umanităţii. Avem speranţa termă că parlamentul spaniol va hotărî şi unanimitate în favoarea unei revizuiri a procesului nefericitului Francesco Ferrer".

Din telegramele recente ale ziarelor s'a putut vedea că discuţiunea publică a început în Parlamentul din Madrid; dosarul obscur al afacerei a început a fi sfîşiat, chiar dacă n'a venit încă vremea să se proclame oficialmente că justiţia militară, urmînd unor porunci iezuito-poliiice, a săvîrşit un exces odios.

Să nu uităm însă că n'a trecut de cît un an şi jumătate de la infamul act. Sub puterea unei atari brutale realităţi nu e de mirat că lumea oficială, fatalmente solidară cu acea militară, caută încă să apere prin tangentă procedeul consiliului e strict conform cu legea.

E vorba nu de formă şi procedee, ci de fond; e vorba de însăşi alcătuirea dosarului faimos, clădit fără îndoială, după sistemul universal al poliţiilor de siguranţă, al slugilor plătite şi zeloase, sistemul de a găsi „dovezi" pentru stabilirea vinovăţiei, ori de cîte ori cei de sus, cei cari dictează. au trebuinţă de asemenea probe.

Un an şi jumătate! Cît drum a străbătut adevărul de atunci încoace! Şi aci nu e vorba de a se scoate vr'un exilat dintr'o insulă îndepărtată; ci e vorba de un rău ireparabil, de un mormînt care va rămînea de-apururea închis acoperind timpul şi graiul unui mare martir. El însuşi nu poate nici să mai tragă foloase, nici să mai grăbească mersul adevărului spre triumf. De altfel a spus-o, a dictat-o în obscura celulă, în acea noapte grozavă de 11 spre 12 Octombrie, cînd aşteptă sosirea calului:

„... Doresc ca prietenii mei să vorbească puţin sau chiar de loc despre mine, de oare-ce se creiază idoli cînd se exaltă, oamenii şi aceasta e un mare rău pentru viitorul omenesc. Numai faptele, numai actele trebuie cercetate, — lăudate ori defăimate"...

Ce nobilă mîndrio în sufletul acestui om, care a doua zi avea să ceară o singură „favoare" guvernatorului din Montjuich:

— „Aşi vrea numai să nu mă siliţi a îngenunchia în momentul execuţiunii şi să nu-mi legaţi ochii".

I s'a învoit numai întăia cerere. A stat în picioare, drept, curagios, strigînd soldaţilor:

„Hijos mios, apuntdd bien! No ténéis la culpa. Soy innocento. Viva la Escuola Moderna".

„Copiii mei, ochiţi bine nu e vina voastră. Sunt nevinovat. Trăiască Şcoala Modernă".

Scoala,—nu Revoluţia, nu Anarhia, cu care nu avea nimic comun, afară de partea pe care o are ori-ce intelectual superior, revoluţionar prin acţiunea sa culturală şi prin viziunea profundă.

Pentru dînsul—ca şi pentru toţi martirii—a fost scris cuvîntul profetic al lui Zola:

— La vérité est en marche.

Revizuirea va veni; Ferrer va fi reabilitat.

Redion

CETIŢI:

O RUSINE UNIVERSITARA

Plagiatul D-lui A. C. Cuza

de **EM SOCOR**

Preţul 1 leu

Se vinde la toate librăriile şi depozitele de ziare.

Conferinţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor

Programul lucrărilor

Conferinţele generale anuale ale institutorilor şi învăţătorilor din anul acesta se vor ţine de la 14 până la 17 Aprilie inclusiv.

Conferinţele se vor ţine pe judeţe şi în capitala fiecăruia.

Institutorii şi învăţătorii vor fi împărţiţi în secţiuni de cîte 60 membri. Împărţirea secţiilor în cuprinsul ţărei se va face de revizori şcolari de clasa întîi, afară de oraşele Iaşi, Galaţi, Focşani, Ploeşti, Bucureşti, Piteşti şi Craiova unde împărţirea pe secţii se va face de inspectorii de circumscripţie.

*

Prima zi de conferinţă va fi 14 Aprilie, cînd institutorii şi învăţătorii, adunaţi în capitala judeţelor respective, vor merge în corpore la biserica catedrală a oraşului, unde vor participa la un serviciu religios. La orele 11 dim. institutorii şi învăţătorii se vor întruni sub preşidenţia revizorului şcolar, care le va ţine o cuvîntare ocazională prin care va anunţa şi programul de lucrări.

După amiază între oarele 3 şi 5 se vor face comunicări privitoare la predarea cursului de desen pentru clasa I şi noţiuni pentru compleciarea cursului de desemn în clasa II primară.

Vineri 15 Aprilie de la 8 la 12 a. m. se va face trei lecţii de desen cu elevii clasei II-a. Subiectul dat este combinarea unui desen decorativ dintr'o poveste cunoscută.

După amiază lecţii pactice asupra lucrului manual.

Simbătă 16 Aprilie: dimineaţă se vor ţine două conferinţe de psihologie şi pedagogie cu privire la educaţia voinţei şi mijloacele prin care se pot obţine ordinea şi disciplina în clasă.

După amiază două lecţii practice privitoare la intuiţie cu elevii clasele I şi II-a.

In urmă se va face critica lecţiilor.

Duminică 17 Aprilie: Dimineaţa se va face o lecţie practică de ştiinţe naturale cu elevii clasei a IV a.

Cu această lecţie, conferinţele vor fi terminate.

*

Conducătoarele de grădini de copii vor lua de asemeni parte la conferinţele generale împreună cu corpul didactic primar.

In prima zi conducătoarele de grădini de copii vor face lecţii practice de naraţiune. Vor face o povestire pe baza unui tablou, şi lecţie de cînt sau joc froebelian.

Vineri 15 Aprilie, lecţii practice de vorbire ori intuiţie, şi lecţii de desemn.

După amiază se va face critica lecţiilor de dimineaţă).

Sămbătă 16 Aprilie ultima zi de conferinţe, conducătoarele de grădini de copii vor lua parte la conferinţele de psihologie şi pedagogie, iar după amiază vor lua parte la expoziţia de lucru manual ce se va organiza cu prilejul eonferinţelor generale.

*

Institutorii, învăţătorii şi conducătoarele grădinelor de copii cari nu vor lua parte la conferinţele generale, şi nu vor putea motiva lipsa de la conferinţele generale vor primi pedepse disciplinare.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cuza cunctator.—Am reprodus eri părerea „Nouei Reviste Romîne"—care e mirată de întîrzierea din cale afară mare ce pune d. A. C. Cuza—atît de vorbăreţ în ori care altă împrejurare—de a răspunde d-lui Em. Socor în chestiunea plagiatului.

Se cunoaşte din istoria romană legenda comandantului Fabius Cunctator,—sistemul de a zăbovi, procedeul de a nu fi grăbit nici odată.

Dar la d. Cuza lucrul stă altfel. D-sa e totdeauna nu numai grăbit, ci şi pripit. Cine nu ştie bună oară, cu cîtă grabă a învinuit pe un medic din localitate de *o crimă*, sprijinindu-se numai pe o confuziune,—pe faptul că acel medic fusese citat de parchet ca informator.

Şi acum cînd e în joc nu numai demnitatea d-sale personală—care e puţin lucru—dar şi cinstea celor două instituţiuni păcălite de conţinutul „operei" cuziste,—apostolul iaşan nu se grăbeşte.

Cu toate aceste, *în ajunul alegerilor*, a placardat un afiş enorm, anunţînd că d. A. C Cuza va răspunde pentru... liniştirea opiniei publice romîneşti.

De ce dar atîta tăcere?

Pricepem: d. Cuza meditează nu asupra faptelor şi acuzărilor în sine—ci asupra unui sistem de întrebuinţat întru apărarea d-sale.

Veţi vedea că avem dreptate. D. Cuza va uza de un sistem idiot,—dar cel puţin... original.

*

A apărut No. din anul XI al revistei „Sănătatea" publicaţiune de popularizare medicală. Numărul cuprinde un bogat sumar de articole ştiinţifice, actualităţi şi numeroase ilustraţiuni.

*

Lordul Rosebery s'a ocupat acum cîteva zile de.. rochia-pantalon, pe care a poreclit-o „rochie de harem", ca să fie mai puţin brutal.

A atins acest subiect, fără să pară de loc alarmat de noua modă, cu ocazia inaugurării unei expoziţiunii de ţesături scoţiane în Londra, în beneficiul sărăcimei.

*

„La Revue" anunţă că va publica rezultatul unei anchete asupra chestiunii sociale: „a pedepsi ori a vindeca?"

Răspunsurile sunt semnat de Anatole France, dr. Maurice de Fleury, Abbé Lemire, H. Bergson, Max Nordau, G. Monod, Th. Ribot, R. Poincaré, D-na Lesueur, G. Séailles etc.

*

S'a constituit o asociaţie intitulată a „Amicilor Parisului", in scop de a apara frnmuseţea marelui oraş supranumit „Capitala lumei" şi da a face să se cunoască pretutindeni izvoarele intelectuale. artistice, comerciale, industriale ale metropolei, de a atrage cît mai mulţi străini la Paris şi de a stabili comunicări între Paris şi împrejurimi.

*

Camille Lemonnier, celebrul scriitor belgian, a împlinit 70 de ani. E cel mai pasionat cîntăreţ în proză al instinctelor, al pasiunilor, al sensualităţii.

Deşi bătrîn, acuma Lemonnier va rămînea încă acelaşi scriitor viguros şi viril.

*

Nu de umult s'a inaugurat la muzeul Carnavalet din Paris o nouă sală cu prinzînd importante reminiscenţe istorice între cari şi o mască mortuară a lui Robespierre, care a trezit marea curiozitate a publicului şi entuziasmul gazetarilor, în ziua inaugurării.

Acum d. Liaume din Antwerpen a probat că masca e un faş, că a fost făcută de sculptorul Castan din Berlin, în 1878, pentru un panoptrieum belgian.

Masca a fost îndepărtată din sala muzeului.

*

STRUNA ZILEI

PARADOX

Medicii funcţionari ai statului protestează eă guvernul nu repară nedreptatea ce li s'a făcut prin «curbă» d-lui Haret.

Cam stranie îmi pare
Această protestare
Doar nimeni nu s'aşteaptă
Să fie curba... *dreaptă.*

INFORMATII

❑ *Din eroare am publicat că d. Gh. Ghibănescu a fost numit membru în comisia pentru examinarea învăţătorilor şi institutorilor care se prezintă la definitivat.*

❑ *Plagiatul lui... Prostate.* Cetim în *Viitorul* de astăzi:

Artistul de la Iaşi cu atîtea talente, Conte-State Dragomir—nu că ar fi conte, dar talentele îi sînt.. *contestate* — vorbeşte în „Evenimentul" de un plagiat.

Cum a sosit articolul la Bucureşti, s'a expediat lui Mitică Greceanu la Roma, dela centru, următoarea telegramă:

„Spune Dragomir nu vorbească funie. Supără miniştri".

Iar Mitică neştiind despre ce e vorba, a trimis la „Evenimentul" o altă depeşe scrisă în limba pe care a şi învăţat-o:

„*Com e State... Dragomir?*"

Căpitanul Stroja, văzînd buclucul în care l'a băgat d State, a răspuns:

„Pînă constate, State arestate".

Adăstate Stroja

Contestate ori *Prostate* tot Dragomir e, şi-i tot unul şi acelaş „negustor de strîmbături lugubre".

❑ Iată cum a fost repartizat, anual, fondul comunal între comunele urbane reşedinţe de judeţ:

Buc. 7.064.874 lei, Iaşi 1.305.245, Galaţi 1.273,416, Brăila 1.154.950, Craiova 861.674, Ploeşti, 728.426, Constanţa 448.681, Botoşani 432.748, Bîrlad 425.092 Focşani 420.065, Buzău 378.670, Tulcea 315,539, Turnul-Severin 308.301 Giurgiu 289.124, Bacău 286.748, Roman 285007, Piteşti 277,974, Piatra 274,938, Dorohoi 210.850, Huşi 205.012, Călăraşi 188 868, Tecuci 182.832, Caracal 181,281, R.-Sarat 179.826, Vaslui 167.589, T.-Măgurele 159.902, Fălticeni 151.351, Slatina 150000 Cîmpulung 148.868, T.-Jiu 145.038, Tîrgovişte 141.625 R.-Vîlcea 136.342.

❑ Inainte de a se sinucide, Gh. Scorţesscu s'a fotografiat. Confratele nostru „Dimineaţa" dă la iveală această fotografie.

❑ *Hanako*, celebra tragediană japoneză şi ansamblul ei, în trecere spre Rusia, vor da un singur mare spectacol în Iaşi, în seara de 22 Martie.

Orientul va petrece astfel o seară în Extremul Orient şi spectacolul va fi din cele mai rare. Biletele la „Thalia".

❑ *Comisia pentru examinarea de definitivat al învăţătorilor se compune din domnii C. Praja, directorul şi inspectorul general al învăţămîntului primar, Lucian Roiu, profesor, suplinitorul d lui D. Cădere şi Setlacek, profesor de matimotică la şcoala normală. Sunt chemaţi la examenul de definitivat 150 de învăţători şi 2 institutori.*

Examenul începe azi la ora 5, în localul Seminarului, şi sunt chemaţi spre a fi examinaţi astăzi următorii: C. Dimitrie (Brăeşti), Octavian Bart (Cîrjoaia), Gh. Carp (Tabăra), Ecat. Munteanu (Hoiseşti) şi Nat. Popovici (Cepleniţa).

❑ Guvernul şi-a găsit un apărător în ce priveşte felul cum au fost operate alegerile generale în Iaşi.

Acel apărător este demn de guvernul actual şi guvernul a bine meritat un asemenea prieten: ie sinucisul Gh. Scorţescu, care a vorbit ieri, la Cameră despre curăţenia alegerilor din Iaşi.

❑ **Exportul de carne.**—Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut medicilor veterinari din ţară, următoarele dispoziţiuni relative, la transportul în ţară a animalelor destinate a fi tăiate la abatoriile de frontieră pentru exportul cărnei în Austro-Ungaria.

In locul certificatelor ce se liberează pentru animalele ce se transportă în ţară, se vor libera certificate dintr'un registru special din care vi se alătură un exemplar model A.

2) Aceste certificate nu vor fi vizate de prefecţi, ci vor purta numai semnătura medicului veterinar respectiv.

3) Cînd numărul animalelor este mai mare şi spaţiul rezervat pentru semnalmentele animalelor este insuficient atunci se va face menţiune pe dosul certificatului „semnalmentele", după biletele de proprietate al căror număr se va consemna.

4) Vitele vor fi marcate cu un semn special al serviciului de la care emană certificatul şi se va menţiona în certificat şi cu toate detaliile marca aplicată pe vitele ce se transportă.

5) Pentru vitele în cestiune liberarea certificatelor se va face fără a ni se cere prealabila autorizare şi vă fac atent să îndepliniţi în totul dispoziţiunile de mai sus pentru a nu da prilej la protestări din partea autorităţilor Austro-Ungare.

❑ Ministerul instrucţiunei a dat o decizie prin care spune că persoanele care doresc să obţină numirea ca maistre la şcoalele de copii mici sau autorizarea de a funcţiona în aceiaşi calitate la grădinile de copii particulare, frecuentate de copii romîni trebuie să facă dovadă că au religiunea ortodoxă.

Ele vor prezenta ministerului odată cu celelalte acte necesare pentru numire sau autorizaţie, şi actul de botez.

❑ La repartizarea anuală a fondului comunal între comunele urbane, Iaşul apare înscris cu 1.305.245 lei, Trg.-Frumos cu 63.589 lei, iar la comunele rurale, pe judeţe Iaşul are 258.426 lei.

❑ Discuţia la mesaj, în Cameră va lua sfîrşit Sîmbătă. Astăzi şi mîine vor vorbi domnii: I. G. Duca, Gr. G. Cantacuzino, Take Ionescu, şi ministru Carp, Marghiloman şi probabil d. I. Lahovari.

❑ Frumoasa comedie bufă **D'on Vagmistru** se va rrprezenta *Marţi 29 Martie* orele 9 seara în sala Teatrului Sidoli.

D. *Mircea Pella*, care a fost atît de mult aplaudat de publicul ieşan în rolul lui *Cărăbuş*, va reapare după un interval de 6 ani în acest rol.

Va fi un rîs general.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
		oca 0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi sub preţul pieţei		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAȚII

❑ ***Domnul Gr. Ghica Deleni, preşedintele comitetului pentru rîdicarea statuei lui Cuza, a revenit la acea preşedenţie, din care demisionase, spre a propune din nou ca statuia gloriosului Domn să fie aşezată în piaţa nouă.***

D. Chica Deleni, care este fruntaş junimist, şi-a asigurat concursul guvernului şi consiliului comunal şi astfel chestia, care se credea tranşată în senzul că statuia va fi aşezată în piaţa Unirii, va reveni din nou în discuţie.

❑ *„Pe din faţă reparaţie"...*

La clubul d-lui Grecianu din Iaşi s'a pus o pancartă cu inscripţia „închis din cauză de reparaţie".

Adevărul este că pancarta spune minciuni. Nu se face nici o reparaţie, dar s'a pus pancarta ca să nu intre în club entusiaştii transfugi, de care nu mai este nevoe astăzi.

❑ *In cercuri profesorale se afirmă că d. C. Meissner ar avea intenţia să se retragă de la secretariatul general al ministerului de instrucţie.*

Domnul Meissner ar urma să plece în streinatate într'o călătorie de agrement.

❑ *Domnul Take Ionescu n'a mai sosit astă-zi în Iaşi, de oarece procesul în care urma să pledeze la Curte s'a amînat, de comun acord între părţi, pentru ziua de 25 Mai.*

❑ *Comitetul executiv al clubului liberal din Iaşi lucrează la refacerea statutelor acelui club.*

Clubul va fi convocat pentru Duminecă, în şedinţă plenară, pentru a vota noile statute.

❑ *In cancelaria epitropiei sf. Spiridon a avut loc ieri un incident între avocatul Stoica şi epitropul Cristofor, apoi între acesta şi epitropul Riegler.*

Domnul Cristofor a cerut avocatului să-i facă raport în procesul dintre Eforie cu moştenitorii Găluşcă, proces pendinte la Casaţie şi care ar urma să fie stins prin transacţie. Ca să poată face raportul, avocatul a cerut actele, în special o consultaţie scrisă a avocatului V. Missir.

De la refuzul d-lui Cristofor de a da acele acte, a urmat un viu schimb de vorbe, asupra cărora a întrat în cancelarie epitropul Riegler.

— Ce vă certaţi? Ce s'a întîmplat?— întrebă d-rul Riegler.

— Asta nu te priveşte pe d-ta, răspunse brutal d. Cristofor.

De aci schimb de vorbe între cei doi epitropi.

Afacerea va avea urmare în senzul că toţi funcţionarii vor profita de prilej, spre a se plînge contra modului cum sunt trataţi de d. Cristofor.

❑ **Ministrul justiţiei va prezenta un proect de lege, prin care numărul consilierilor la Curtea de Apel din Iaşi va fi sporit cu unul, pentru a face ca secţiile să aibă număr egal de consilieri, de care-ce, în mod regulat, unul din consilieri este delegat procuror general.**

*

In locul de consilier ce va fi creiat, urmează să fie numit d. Al. Gane, actual procuror de Curte, iar în locul acestuia d. Iulian Teodorescu, actual judecător de şedinţă la tribunal:

D. Lazăr Munteanu va fi numit, precum am anunţat, consilier cu delegaţie de procuror general, în locul d-lui Hinna.

Prim-preşedinte al tribunalului va fi numit d. Vesp. Erbiceanu, preşedinte, în locul acestuia, d. D. Volanschi.

Se afirmă că dacă d. Al. Mandrea nu va primi să fie preşedintele tribunalului Fălciu, va fi numit prim-procuror la Iaşi.

Domnul Petrone judecătorul ocolului I. rural Iaşi, va fi numit judecător de şedinţă la trib. Suceava. Judecător rural-provizor la Iaşi, ar urma să fie numit d. C. Mavrocordato.

❑ *Domnul Al. Davilla a remis d-lui A. D. Xenopol trei sute lei pentru statuia lui Cuza Vodă.*

Banii au rezultat d'intr'o representaţie teatrală, pe care ansamblul Davilla a dat-o în Iaşi, pentru sporirea fondului statuei.

❑ *Distinsul bandit al d-lui Greceanu, profesorul Gîrcineanu, a fost destituit de ministerul instrucţiei publice din postul de custode al bibliotecii din Iaşi, în urma rapoartelor domnilor Gh. Bogdan, rectorul universităţii, Caragiani, directorul bibliotecii, şi I. Peretz, inspectorul general al învăţămîntului secundar şi superior.*

Aşa dar nădejdea d-lui Gîrcineanu de a fi numit „director" al liceului noţional, a fost spulberată.

❑ Incepînd de mîne, Sîmbătă, tramvaele vor începe să circule de la orele 6 dimineaţa şi se vor reîntoarce la uzină la 11 jum. noaptea.

❑ *Efectuarea alegerilor parţiale, rezultate din optări şi prin decesele defuncţilor general Rentz şi dr. Rădulescu, va avea loc în ziua de 24 Aprilie.*

❑ **Abonamente la teatrul din Iaşi.**—Direcţia teatrului Naţional din Iaşi va introduce, în stagiunea viitoare, abonamente, cu preţuri foarte reduse, pentru 30 spectacole.

Abonamentul va fi următorul: pentru 30 reprezentaţii, pereche sau nepereche, loja de patru persoane: 240 lei; cinci persoane, 300 lei; de şase persoane, 360 lei; stal. I, 45 lei; stal II, 30 lei; stal III, 15 lei; Balcon I, 36 lei.

❑ **In magistratură.**—In tribunalul şi la judecătoriile judeţului Făciu, se vor face următoarele numiri pe ziua de 1 April: d. Al. Mandrea, actualul judecător de şedinţă, va fi înaintat preşedinte în locul d-lui Gavriliu, care şi-a regulat drepturile la pensie: prin consimţimînt mutual vor trece: d. N. Onea, jude la Huşi, la Răducăneni, în locul d-lui Filipescu şi N. Vasiliu, de la Fălciu la Huşi; Gh. Moisiu, va fi numit judecător de şedinţă; d. Iorgala, magistrat stagiar, va fi numit judecător de pace în ţară; d. O. Cireş va fi numit stagiar la tribunal şi d. T. Gîdei, stagiar la parchetul Fălciu.

❑ Membrii Societăţi Viticole sunt convocaţi în adunare generală pentru ziua de Duminică 27 Februarie, avînd a discuta asupra măsurilor ce trebuese luate de viticultori în ajunul campaniei de lucru.

❑ Domnul Al. Semaca, dirigintele oficiului postal Huşi, şi-a regulat drepturile la pensie şi va veni să se stabilească în Iaşi.

La Huşi a fost numit diriginte d. C. Buznea, fost diriginte la Fălciu.

❑ Un număr de şase inspectori comunali vor fi desfiinţaţi, pe ziua de 1 April, din judeţul Fălciu. Vor fi menţinuţi trei din nouă şi anume d-nii: Patraşcanu, Floru Panaitescu şi Andrianu. Domnul Andrianu va fi din nou însărcinat cu directoratul prefecturei, iar inspector va fi numit d. locot. N. Calmuski.

❑ Doamna E. Ispar, decedată, depusese pentru finl ei, Constantin, la casa de Economie a statului, suma de 1 leu.

Fiind în vrîstă de 15 ani, C. Ispar merse la administraţia financiară să şi ridice depozitul, dar adause, prin falşificare, două nule şi făcu din 1 leu—100 lei.

Dat judecăţii, Ispar fu condamnat de tribunal la un an închisoare, pedeapsă ce i-a fost redusă astă-zi, la Curte, la şapte luni.

— Importantul proces Milas-Violatus cu Creditul Urban din Iaşi, care urma să se judece astă-zi la s. II-a a Curţii, s'a amînat pentru ziua de 25 Mai.

❑ Domnul P. Sion a demisionat de la Eforie pe ziua de 1 Aprilie, cînd va fi numit d. C. Ivaşcu.

❑ **Profesorale.**—Domnul V. Popescu, profesor la Liceul Naţional din Iaşi, a fost chemat ieri la minister pentru a-l convinge să primească direcţia acelui liceu.

Domnul G. Vellea, profesor de geografie la Liceul Internat, şi-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Septembrie, dar se va retrage de la catedră prin congediu, la 1 Aprilie.

La numita catedră va fi transferat d. I. Tufescu, profesor la gimnaziul Alex. cel Bun, în locul căruia va fi transferat transfugul Mitescu, care va urma să fie numit şi director al acelui gimnaziu.

❑ Elită, artişti, intelectuali, profesori, şi elevi ai Conservatorului, tot ce ie cunoscător şi amator de artă muzicală în Iaşi, ş'a dat întîlnire pentru *mîne Sîmbătă seara 19 Martie* a. c. la Teatrul Naţional unde are loc mult aşteptatul concert al celebrei orchestre „Leipziger-Tonkünstler-Orchester" cu următorul program:

Uvertură de concert „Primavara" de C. Goldmarck.

Simfonia în si minor de Schubert.

Uvertură şi Bacchanale din opera „Tanhäuser" de R. Wagner.

Fragmente din „La damnation de Faust" poem dramatic de H. Berlioz.

Cu drept cuvînt un adevărat festival artistic cum rar s'a văzut la Iaşi.

Biletele la „Thalia" (Maximovici).

❑ **Seducătoare de minore.** — De o bucată de vreme a venit să se stabilească în Iaşi numita Maria Răzuş, o femee cu moravuri uşoare, de fel din Bucureşti.

Din cauza scumpetei traiului, probabil, dama ne-putînd trăi cu ce cîştiga personal şi de aceea s'a gîndit să lărgească afacerea.

S'a dus în mahala şi a angajat servitoare pe fetiţa Olga Mădirjac, de 12 ani. Apoi a angajat-o, sub acelaş titlu, şi pe o soră a acesteia, Lenţa, de 17 speculîndu-le pe amîndouă şi încasînd ea paralele.

Olga, fata cea mai mică, denunţă mamei ei ce fel de serviciu face ea şi sora sa la „cucoană" şi mama, la rîndul ei, se plînse autorităţilor.

„Cucoana" se află arestată, iar fetele au fost trimise spre a fi examinate de medicul legist.

❑ **Universitare.**—Studenţii şi studentele care primesc burse de la facultatea de litere, sunt datori a prezinta d-lui decan al acestei facultăţi prin secretariat, caetele de cursuri iscălite de toţi profesorii lor respectivi, dovedind că au urmat regulat cursurile. In caz contrar se vor considera a fi renunţat la bursa lor.

— Astăzi dimineaţă, d. practicant I. G. Dorin a ţinut la seminarul pedagogic universitar, o lecţiune de probă, elevilor clasei a 3-a, la limba romînă.

Critic al lecţiunei a fost d. G. Dornescu iar raportor d. G. Nica.

La orele 3 p. m. a avut loc o a doua lecţiune ţinută de d. I. Popescu, licenţiat în ştiinţi, avînd critic al lecţiei pe d. C. Leppadatu şi raportor pe d. M. Luca.

— D. V. Arion nu va tinea curs de cît Joia viitoare.

— Studenţilor de la fisico-chimice li s'a mai adăugat încă o oră de curs, Vineri de la 8—9 dim.

❑ Astă-zi a avut loc adunarea generală a membrilor secţiei centrale a Camerei de comerţ sub preşidenţia d-lui Gh. D. Şerban.

❑ Ţaranul Vasile Burlacu, din com. Belceşti, care se dusese în Tîrgul Frumos cu o căruţă de păpuşoi, a fost bătut de 4 sergenţi din acel oraş, şi pe urmă sfînţuit.

Cu alte cuvinte, ţăranul a fost bătut pentru că n'a voit să dee „ceva" sergenţilor cari opreau în tîrgul săptămînal de acolo. Aducem cazul la cunoştinţa celor în drept.

❑ La 25 Iunie, se va ţinea concurs pentru ocuparea unei burse, destinată studiului speciai al fisicei aplicate în străinatate.

Concursul se va ţinea la Bucureşti, înaintea unei comisiuni instituită la timp.

Bursa se acordă pe 3 ani, cu începere de la Octombrie viiror şi va fi de 3.600 lei anual, din fondnl Iosif Niculescu. Ea se va plăti trimestrial.

Pentru e fi admişi la acest concurs se cere candidaţilor să fie romîni ortodocşi, să fi satisfăcut legea recrutărei, să fie licenţiaţi în ştinţi fisico-chimice, dela universităşile din ţară.

Candidaţii vor fi examinaţi din materiile de licenţe şi vor trece o teză şi un examen oral din fisică.

La note egale obţinute vor fi preferaţi cei ce vor avea lucrări originale deja începute şi vor face dovada bunei îndrumări în studiul fisicei.

Cel ce va obţinea bursa va fi dator a obţinea gradul de doctor.

Din străinătate va fi dator a trimite administraţiei casei şcoalelor, în fiece trimestru, certificatele şi memorii de studiile şi lucrările făcute.

❑ Astă-seară Vineri, are loc la Teatrul-Circ Sidoli, o reprezentaţie cinematografică cu cele mai alese şi interesante subiecte.

Programul acestei reprezentaţii este nou în toată întregimea lui şi cuprinde între altele: Spaima sau un gest de compătimire, mari scene dramatice; în rolul principal joacă d-ra Mistinguett.

Splendidul program cuprinde apoi: Din călătoria Principelui Henric de Prusia şi a Contelui Zeppelin spre Polul-Nord,—Alvise Sanuto, dramă istorică,—O călătorie în Bosnia,—Timpilă jandarm, comedie,—Gipsy, dansuri ţigăneşti, după natură,—Detectivul Nick Winter şi falşificatorii de monede, comedie,—Pathé-Journal, cel mai nou număr cu ştirile şi sporturile săptămînei,—cuprinzînd între altele: Carnavalul din Fiume,—Un tun de 40 mii kg.,—Moda la Paris: Pălăriile ultima creaţiune şi Robes de Soirée,—Aviaţiune, cîştigătorul premiului de 100 mii lei,—100 case distruse de un incendiu,—Bataia de flori din Villefranche (Franţa) etc. etc.

Reapare şi Max Linder într'o comedie nouă, propria sa compunere şi interpretare etc. etc. etc.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua şi mîne Sîmbătă la 9 ore seara reprezentaţie cu program nou.

❑ **Un deces suspect.**—Vinerea trecută 11 Martie, a fost internat în spitalul Sf. Spiridon, s. foastă a d-rului Russ, lucrătorul Zamfir Russu, de la fabrica metalurgică, proprietatea d-lui Nathan Wachtel.

Mercuri, 16 a. c., la oarele 6 dimineaţă lucrătorul încetă din viaţă. Denunţîndu-se de către mama decedatului, că moartea fiului ei ar fi provenit în urma bătăilor ce le-a suferit la fabrică, s'a ordonat o anchetă, care a stabilit, că Zamfir Russu a fost bătut de fabricantul Wachtel, care ar fi avut relaţiuni intime cu concubina decedatului, servă Tasia Teslariu.

Zamfir Russu, aflînd despre acele relaţiuni, s'a luat la ceartă cu femeea şi sosind Nathan Wachtel asupra certei, a bătut pe Russu şi l'a alungat, iar el revenind a fost lovit în cap, cu o grindă, de vezeteul Dumitru Rătăciuc.

Wachtel şi Rătăciuc, în urma celor constatate, au fost arestaţi la serviciul de siguranţă, unde au fost cercetaţi şi anchetaţi de primul procuror, care a ordonat autopsia cadavrului lui Z. Russu.

Autopsia s'a făcut ieri de medicul legist al parchetului, asistat de d. dr. Grossi. Concluziunele puse de medicul legist pe procesul verbal al primului-procuror, sunt că moartea este produsul unei congestii cerebrale (meningită).

Domnul prim-procuror, pe baza actelor dresate şi concluziilor medicului, a deschis acţiune publică pentru lovituri cauzătoare de moarte.

Afacerea a fost trimisă cabinetului II de instrucţie. Domnul judecător de instrucţie Gr. Kessim a luat astăzi un lung interogator d lui N. Wachtel.

Acum se ia interogatorul vezeteului.

Telegrame

Firul telefonic fiind deranjat, n'am putut vorbi azi cu corespondentul nostru din Capitală.

Votarea budgetului

Petersburg.—Duma a adoptat bugetul marinei cu reducerile propuse de comisiunea bugetară a adoptat proectul de lege afectînd o sumă de 44900000 ruble prelevate din dispoziţiunile casei, la rescumpararea titlurilor de rentă aur 5% 884 şi a obligaţiunilor drumului de fer Moscova-Jaroslav din 1368.

Dizolvarea Camerei

Viena.—O patentă imperială dizolvă camera deputaţilor ordonînd imediata pregătire a noilor alegeri. „Oficial" publică un comunicat zicînd că speranţele puse de ţară în adunarea deputaţilor, nu s'au realizat. Guvernul voia să conducă nelăsîndu-se influenţat de nici o influenţă străină, şi cu toată imparţialitatea faţă de naţionalişti, guvernul avea pentru aceasta asigurată majoritatea, dar puternice grupe opoziţioniste au cerut o schimbare a sistemului de conducere, ameninţînd în caz contrar să împiedice lucrările parlamentare.

Condamnare

Constantinopol.—Sultanul a sancţionat condamnarea la moarte a asasinului Loct. Colonel Schlichting. Asasinul va fi împuşcat Sîmbătă.

Reducerea armamentului

Berlin.—La discuţia bugetului cancelarul imperial d. de Bethmannztollweg a declarat că în ceia ee priveşte chestiunea reducerei armamentelor nu s'a făcut pînă acum nici o propunere care să poată fi serios discutată. Germania a dovedit timp de 40 ani de pace că nu doreşte conflicte.

Anglia este convinsă că are nevoe de o flotă la înălţimea ori căror combinaţiuni. Este în dreptul ei să creadă aceasta, dar o astfel de pretenţiune nu poate forma baza unei convenţiuni internaţionale.

Noi Germanii trebue să avem în special în vedere aceasta, numai astfel vom salvgarda pacea şi existenţa noastră.

*

Comisiunea Reichstagului pentru cercetarea proectele de lege privitor la constituţia Alsaciei-Lorene, a respins cu 14 voturi contra 12 proectul guvernului relativ la alegerile pentru a doua cameră.

Declaraţia Muntenegrului

Constantinopole.—Valiul din Skutari telegrafiază că consulul Muntenegrean Gregorovici a sosit la Skutari pe bordul unui vas special şi a declarat în numele Regelui Neculae că guvernul Muntenegrean nu participă întru nimic la evenimentele actuale şi că dacă e nevoe, graniţa Muntenegreană va fi deschisă Turciei pentru urmărirea rebelilor.

Ministrul Turciei din Cetinge telegrafiază ca în urma ordinului Regelui s'au luat măsuri ca să se îndepărteze refugiaţii albaneji din vecinătatea graniţei ca să nu se poată intra pe teritorul Turcesc. Insărcinatul de afaceri Muntenegrean la Constantinopole a dat asigurări lui Rifaat Paşa. Poarta desminte svonurile că situaţia ar fi alarmantă.

Noul Cabinet

Roma. — Noul cabinet constituit va depune azi jurămînt.

ROSICA SEGAL
MANASE STERNBERG
LOGODIŢI
Hîrlău *Iaşi*
In locul ori-cărei alte înştiinţări

Prima Societate de Economie

DIN URBEA IAŞI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pe Duminică 20 Martie 1911, ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţii, din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1) Raportul Comitetului de Administraţie asupra mersului afacerilor Societăţii în lunile de la 1 Septembrie pînă la 31 Decembrie 1910.

2) Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3) Alegerea comisiunei de control, conform art. 29 şi 41 din, statute pentrn verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1911.

4) Chestiunile rămase pendinte din adunările anterioare, precum şi cele ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei cu majoritatea voturilor asociaţilor prezenţi conform art. 53 din statute.

Preşedintele comitetului de Administraţie
V. I. RADU.

De inchiriat de la 23 Aprilie a. c. un apartament de 5 odăi, bucătărie, pivniţă, camară etc. în str. Sft. Andrei No. 3, precum şi 3 odăi jos.

A se adresa la proprietara str. Muzelor 14.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

Banca MOLDOVA
SOCIETATEA ANONIMĂ
Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.
Emite cercuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de efecte publice şi alte valori.

Primeşte spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½% p. a.

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual şi franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacţia acestui ziar.

Se caută de cumpărat O VIE cu viţă americană.

A se adresa la ziar sub iniţialele **C. D. C.**

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziția generală română din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER Str.. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpusneanu 25 — Iasi

1830 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Fh. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 55 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 6-a Loteriei IXa
sau pus în vînzare,

Tragerea dela
5 Aprilie 3 Mai 1911
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 le
Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori și Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

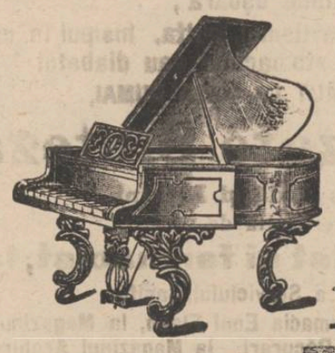

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici începînd cu
LEI 700
Vînzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1260 Duminică 20 Martie 1911

ADRESA LA SENAT

Astă-zi se sfîrșește discuția adresei la Cameră. Opoziția a prezentat cele mai întemeiate critice guvernului, în felul cum s'au petrecut alegerile pentru colegiile de Cameră. Focul l'a deschis cu atîta abilitate și succes parlamentar d. Victor Filoti, alesul Buzeului, l'a continuat d. Ioanițescu, apoi d. N. N. Săveanu, pentru a-l culmina șeful nostru d. Take Ionescu.

Adresa Camerii parafrazase în chip nenorocit mesajul Regal, în pasajul cu referință la alegerile generale, cu acordul stabilit între țară și Tron, prin imensa majoritate dată guvernului. Teoria constituțională n'a fost vidată la Cameră, s'a arătat numai inconvenientele unei asemene doctrine, care s'a înrălt prin repetarea cu ton atos, ce a făcut d. Carp singur la o întrerupere.

Chestia constituționalității unui asemenea concept că numai majoritatea exprimă acordul dintre țară și tron, pe cînd minoritatea reprezintă desacordul, va fi desbătută pe larg la Senat, unde maestrul Disescu va avea prilej să mai facă o frumoasă pagină de elocință constituțională. Dar Camera parafrazaze mesajul în acest aliniat, zicînd că alegerile generale *au permis* să se manifeste voința țării, dînd guvernului d-lui Carp o imensă majoritate.

Asupra acestei redactări opoziția a ținut să dovedească că alegerile generale *n'au permis* să se manifeste voința țării, căci ororile și ingerințele au fost de așa natură, că s'a vîrît în spărieți țara, ca nu cumva să nu voteze candidații guvernului. Și Camera a făcut dovada cu vîrf și îndesat. De acest fapt s'a resimțit și banca ministerială, căci chiar d. Marghiloman, care la început luase atitudinea de a nega totul, pe toată linia, azi se vede silit a mărturisi unele fapte și a făgădui că le va cerceta pe celelalte.

Va eși convingerea din discuția adresei la Cameră, că alegerile generale au fost o mare și tălhărească cursă întinsă țării, pentru a-i zugruma libertatea ei și conștiința sa, în darea votului. D. Carp se vede la bătrînețe istovit și silit a-și desminți toată cariera sa politică, dînd loc nebunilor să facă în numele său alegeri generale cu jandarmul și poliția, el care a declarat că un ceas nu va sta prim-ministru, dacă nu va izbuti să scoată administrația din politică.

Dar adresa va avea de trecut un hop mare la Senat. Aici opoziția e și mai numeroasă, și mai simandicoasă și mai colțoasă. La Senat se va încinge discuția și mai tare, căci aici a fost șurubul strîns mai tare; aici ministrul de interne a dat acele telegrame cifrate către prefecți, prin care îi face responzabili de rezultatele electorale.

In adevăr, o panică mare cuprinsese guvernul, cînd cu rezultatul colegiului I de Senat, 18 opozanți și 12 balotaje, arătase că guvernul fusese înjumătățit. Peste noapte s'a recurs la acele mijloace de întimidare, ca să nu lase glas opoziției la colegiul al 2-lea. De la 18 glasuri opoziția a fost redusă la 5, *toate în Moldova*. Și cu toate acestea guvernul s'a simțit așa de slăbit, că venind la optări, toți miniștrii aleși în cîte 2 locuri au optat pentru Senat, rămînînd ca lupta în alegerile parțiale să se dea numai la Cameră. Incă 4—5 opozanți aleși la Senat pun în grea cumpănă soarta guvernului.

Iată de ce discuția adresei va fi mai interesantă de astă-dată la Senat, iar guvernul va fi silit să stea strajă și veghe la discuție, ca nu cumva majoritatea să vîșcăe. Guvernul mai știe că aici are nedecișii senatorii de Teleorman, mai de aproape cu general Manu; tot aici are nedecișii pe senatorii de R. Sarat, unde d. Ionaș Grădișteanul e șef și care în Cameră a arătat de la început o atitudine nu tocmai pe placul d-lui Carp. Mai mult încă, aici sînt cei 8 prelați și ori cît de administrativi ar fi ei capii bisericii, căci aluatul lor e prost și țărănesc, și educația politică le lipsește, totuși nu toți prelații vor merge la vot chiar după comanda guvernului.

Față cu toate aceste fapte, raportorul comisiunei de adresă a crezut de cuviință să fie foarte puțin combativ; s'a ferit să enunțe vre o doctrină, s'a ferit să polemizeze cu cineva, s'a ferit, în fine, de a face o declarație de principii. Și adresa Senatului zice pur și simplu: *„Țara a manifestat încrederea sa pentru noul guvern“*.

Atîta!

A manifesta pentru cineva nu e tot una cu a vota pentru noul guvern. Insemnatele majorități din mesaj, cari au stabilit acordul dintre țară și tron, nu-s; că alegerile au permis ca țara să se manifeste pentru guvern, nu-s; ci Senatul ca mai copt și mai experimentat s'a oprit la formula: *„țara a manifestat“*.

Pare că-l văz pe d. P. Missir, bătîndu-și capul să găsească formula cea mai generală și cea mai inofensivă în discuție, ca să poată întra toată discuția, toată portița de scăpare. Senatul nu vrea să știe dacă alegerile generale au permis *sau nu* manifestarea. Senatul a zis pur și simplu: „Țara a manifestat pentru noul guvern“, pare că d. Missir ar fi șiuut zicala din vechi că „țara e pururi gata la domnie nouă“ și că dar din acest obiceiu vechiu al neamului nostru raportorul și-a scos fraza: țara a manifestat, fără să se zică că ține la acest guvern, că îl crede necesar și folositor țării și altele.

Va fi dar frumos la Senat.

***

Jașul lui Scorțescu

Alegeri cum s'au făcut acum în Iași, n'au mai avut loc de 15 ani cel puțin. Dar trebuiau să le facă, cum le-au făcut grecinisto-junimiștii.

Iașul trimite în parlament 16 reprezentanți. Din patru ai colegiului I Cameră, numai unul era cunoscut, d. Greciano; din șase ai colegiului II, abia unul, G. Scorțescu, sătul ei singur de viață, dacă era cunoscut acora prin gazetăria analfabetă ce o făcuse altă dată în Iași. D. Praja, candidat la colegiul III, era mai puțin cunoscut ruralilor, de cît Napoleon cel Mare, pe care țăranii îl știu macar din auzite; la colegiul I Senat era cunoscut, prin multele demisii ce și le-a dat de la carpiști—d. Matei Cantacuzino; la colegiul II Senat toți erau necunoscuți.

Și cu toate acestea patrusprezece din șasesprezece au fost aleși, iar opoziția abia dacă a fost favorizată în persoanele d-lor Badareu și G. Lascar!

Inginerul Miclescu, care a construit calea ferată Oteniița-București; care n'are domiciliu în Iași, a învins pe d. N. Cananău; d. Cosmovici, un ridicol fără pereche, l'a învins tot pe d. Cananău; dr. Stroici, necunoscut chiar spitalelor, a biruit pe d rul Culy; Crupenski, fost magistrat stagiar, plătit cu 190 lei pe lună, a zdrobit pe fostul ministru de justiție, autorul contenciosului administrativ; generalul Skeletti, distracția Camerei, a avut opt voturi mai mult de cît d. G. G. Mirzescu; Șuțu, Liatris, Tuduri—au zdrobit pe foști deputați, profesori de Universitate...

Ce s'a făcut, ce s'a dres, cum s'a corupt, transferat, concediat, prostituat—ca să se obție un asemenea rezultat—ori cine își poate închipui, dar nu va ajunge niciodată să știe tot.

Despre alegerile de la Iași s'a vorbit ieri la Cameră. S'a vorbit oficial, fiindcă Iașul n'are nici un reprezintant opoziționist, ca să se fi arătat adevărul.

A vorbit un evaporat politic, un fel de intîrziat în politică, dar un reprezintant domn de un guvern de bandiți. Și a mințit, fiind că minciuna a găsit culcuș moale în actualul guvern.

— La Iași, a spus nenorocitul, nu s'a legat nimeni de nici un funcționar: abia doi copiști dacă au fost transferați.

Privitor la această inconștientă îndrăzneală, un ziar local publică pe 3 coloane, lista funcționarilor, cari au fost unii dați afară, alții puși în disponibilitate, alții transferați la Sulina, la Ialomița.

Au fost dați afară și doi copiști, transferați ajutori de grefieri, transferați și retrogradați registratori—și faptele merită o osebită importanță, căci de cînd există tribunal la Iași, nu s'a atins nimeni de asemenea pedepsiți de soartă muncitori.

In locul datilor afară, mutaților și celor puși în disponibilitate, au fost puși și vor fi puși prietini de ai regimului și acei cari s'au vîndut.

Universitatea a fost întinată în alegerile de la Iași. Ca femeile de stradă, ca jalbarii de la primărie, ca martorii mincinoși, s'au vîndut acei apostoli ai științei și la fel au făcut unii magistrați, cari urmează a fi glorificați în curînda mișcare în magistratură.

Față cu asemenea situație deplorabilă, era indicat ca un șnapan politic să vie să prezinte situația de la Iași ca virgină.

SCRISORI ROMANE

DÉMÈTRE CĂTRE MARIUS

— a patra scrisoare —

Dor mi s'a făcut de țară
De boeri și de cucoane....
M'am cam plictisit de Roma
Și-s sătul de macaroane.

Insă cînd îmi vin în minte
Multele promisiuni,—
Parcă tot ași sta pe Tibru
Patruzeci de mii de luni.

Of! cînd mă gîndesc că'n gară
O să-mi iasă toți lăeșii,
Parcă n'ași mai vrea în viață
Să mai văd vre-odată Ieșii.

O să-mi sară „clientela“
Dornică de slujbe mari,
Și'n triumf n'o să mă ducă
Cu podari și lăutari.

Unii o să'mi țipe 'n față
Ca în codru, ca'n pădure;
Alții—dinți o să scrîșnească
Și în gînd o să mă 'njure.

Marius iubite, scrie'mi
Cum să pot urca Calvarul?
Este chip să vin acasă,
Ori să-mi schimb itinerarul?

Știu că eu sunt vinovatul
Știu că mare 'mi este vina...
Ca să scap de ei de-odată,
Voi *descinde* 'n Nicolina;

Dacă vrei așteaptă 'n haltă,—
Mai citești sau mai fumezi
Și cînd mi-o veni vagonul
Singur tu o să mă vezi.

Adică, la urma urmei,
Poți să iei și pe Pompei,
Pe Vizanti și pe Baltă....
Iea-i pe toți și vin cu ei.

Din Italia măreață
Unde-am fost ca s'o admir,
V'am adus la fiecare
Cîte—un dar,—un „souvenir“.

p. conf., MARIUS

O sancțiune

Domnul Constantin Roiu, de la Roman, este unul din cei mulți cu prisos de caracter, cari „au trecut dincolo“.

Domnul Roiu făcea parte din puternicul partid democrat de la Roman și în acea calitate, la schimbarea de regim, ținuse o vehementă cuvîntare, la o întrunire în contra guvernului Carp. Pentru ca discursul său să nu fie redat greșit în publicitate, d. Roiu își scrise singur cuvîntarea și o trimise „Opiniei“ spre a fi publicată.

In chiar ziua în care apăru discursul său, d. C. Roiu trecu la junimiști, fiind numit președinte al comisiei interimare, desemnat deputat, asigurat că i se va cumpăra o casă a soacrei sale, că mușul său va fi menținut în slujbă; că fratele său va fi numit inspector, etc.

Bravul bărbat are, însă, și o funcție onorifică: ie decanul baroului de avocați din Roman. Demnitatea aceasta, fiindcă ie distinsă și onorifică, nu i-a dat-o prefectul. Ea i-a fost încredințată de colegii săi avocați, cari vedeau în C. Roiu un om cinstit și al trebei.

Cu cinstea a cam sclintit-o transfugul și de aceia colegii l'au decretat nedemn să mai ocupe demnitatea de decan și, prin o adresă, l'au rugat să se demită. Indiferent dacă transfugul va avea obrazul să facă față adresei sau nu, acțiunea avocaților din Roman trebue salutată cu respect, căci ea corespunde unei nevoi, nevoe fiind, ca un individ, care-și vinde conștiința să nu mai poată figura în fruntea unei adunări luminate, cum este un barou de avocați.

Cum să fie acest Roiu președintele unui consiliu de disciplină, cînd el singur s'a făcut vinovat de cea mai scabroasă nedisciplină?

Demiterea lui, cerută de colegi, este sancțiunea faptelor sale meschine și acea sancțiune noi o aprobăm și o salutăm.

Să sperăm că acțiunea celor 19 avocați din Roman, va însemna începutul unei campanii de desavuare contra tuturor ticăloșilor, care și-au prostituat credința politică și conștiințele.

Ar fi de dorit ca exemplul de la Roman să nu rămîie izolat în demnitatea lui, ci ca toate corpurile luminate, în primul rînd corpul universitar din Iași, să ieie măsuri severe contra acelora, cari au aruncat rușinea asupra focarului luminei.

Căci faptele lor, constitue fapte de hoți și nu la demnități mari este locul hoților.

Griguță a parlat

Griguță, fiul tatălui său, copilul răsfățat al Nababului, „Prensul“, A. S. Furajeră Griguță Cantacuzino a parlat eri în Camera Deputaților.

Alteța Sa s'a arătat dușmanul hotărît al lărgirii dreptului de vot, întru cît acum „diverse colegii au început să se arate independente“.

Mai cu seamă colegiul I de Senat, adăugăm noi, unde nu s'au putut corupe conștiințile ca la celelalte colegii.

Alteța Sa este perfect convins că, dacă se va lărgi dreptul de vot, se vor... îngusta șansele de a se alege mai des în parlament. Cu sistemul actual, cu moșiile pe care le are, cu moșiile pe care are să le moștenească, și cu ajutorul celor două ziare independente „Minerva“ și „Seara“, Alteța Sa trage nădejde să mai fie ales, nu numai odată, ci de mai multe ori.

Lărgindu-se dreptul de vot, reușim să chemăm la viață publică conștiințile adormite, și să amintim celorlalte conștiinți—adică acelea care sunt de vînzare,—că nu se mai găsesc cumpărători și că votul lor trebue să fie expresiunea voinții pe care o au. Cu sistemul de azi al colegiilor restrînse, controlul celor cari votează cu guvernul se poate face foarte ușor. Mai mult de cît atîta, cei cari nu vor să voteze, pot fi cumpărați.

Exemplul acesta, peste măsură de trist, ni l'a dat chiar universitatea din Iași; unde s'au putut cumpăra profesori cu prețurile cele mai reduse, ca la un faliment de conștiinți.

Lărgindu-se dreptul de vot, se înmulțesc alegătorii. Iar, dacă alegătorii sunt mulți, trebue să fie și bani mulți, dacă se vor mai găsi și atunci candidați care vor să cumpere voturi.

Credem că Alteța Sa nu s'a gîndit la lărgirea dreptului de vot decît din punctul de vedere al... economiei personale. Cînd vor fi mulți alegători, d. Cantacuzino va trebui să plătească mult,—și d-sa nu prea vrea să plătească, nici puțin. Deci protestul d sale în contra lărgirii dreptului de vot este legitim.

OAMENI ȘI LUCRURI

UNEORI...

„Ce frumos scrii uneori“!...

Cînd se întîmplă—uneori!—să scrii, ori să rostești—ceea ce e tot una—formula aceasta, gingașă cetitoare, e greu să discernem partea de laudă de cealaltă,—imputarea.

E o imputare într'adevăr meritată. Căci s'ar cuveni să scriem totdeauna frumos, totdeauna așa fel, ca să vă fim pe plac.

De ce însă această minune o putem îndeplini uneori?

E, dintru întăiu, un joc al întîmplării; sunt anumite teme cari vin la rînd, căci nu ne putem îndepărta de această îndatorire supremă a publicisticei, — de a scrie *nu* despre ceea ce ne place, nici despre ceea ce ne „inspiră“ — ci după cerința împrejurărilor, a evenimentelor, a „actualității“ într'un cuvînt.

Numai cînd ne putem smulge noi înși-ne realității brutale; cînd putem ocoli faptele zilei, sau cînd ele sunt de natură ca să le putem răpi cîte o clipă de frumusețe, de farmec, de poezie,—atunci avem norocul să corespundem dorințelor voastre, gingașe cetitoare, cunoscute ori necunoscute, de aproape, ori de departe, — acelora care ne consolați cu un zîmbet, care ne mustrați cu o privire, ne povățuiți cu o vorbă bună, ori ne scrieți, fără să știm vre odată *cine* își dă osteneala de a se ocupa de noi...

E drept că reușim „uneori“, — cu o sforțare mai mare și mai sinceră, să găsim în jurul nostru, să găsim chiar în banalele și micile întîmplări de o zi pe alta, acel grăunte poetic care să ne înfiripeze imaginația, să ne încălzească simțirea și să ne ușureze scrisul.

Și atunci, fără să ne dăm sama cum, slovele se colorează, rîndurile se armonizează; pătrunde în proza comună—un suflu de înnălțare și un ritmu neobișnuit. Nu mai suntem noi care născocim imagini, cari alăturăm sunetele cele mai alese, care nuanțăm cuvintele, —ci toate izvoresc printr'o caldă spontaneitate din lăuntrul ființei noastre și ne simțim stăpîniți, pătrunși de acel fior sacru al frumosului, care vibrează în mod aproape inconștient în cele ce așternem pe hîrtie.

E—în asemenea clipe—ca o trebuință adîncă, înnăscută, instinctivă de poezie; e ca și cum ne-am asculta și auzi sufletul nostru propriu, tresărind de chemări ascunse către alte sfere; e ca o domolire și înseninare a propriei noastre ființe, pătrunsă de menirea ei, —acea de a lua parte la armoniile universale; e ca un imn de pace pe care-l evocăm în liniștea serilor tîrzii, cînd toate zgomotele au amuțit, cînd nici un ecou de vijelie nu tremură în lumina cea albă și în tăcerea cea profundă, cînd ne stăpînește numai acordul numai taina și inspirația.

Ce putere nevăzută ne trimite nopțile aceste dătătoare de mîngăieri,—de uitări și de amintiri? Cine dărueşte vorbelor noastre culoarea și eloquența? Ce putere neașteptată le face înaripate ca sărutările și le ușurează zborul? Ce orizont limpede ne dă lumina de raze și parfumul de roze?

N'o știm nici noi!

... Afară dacă nu e numai o misterioasă și nemărturisită dorință de a plăcea și de a smulge un cuvînt de laudă cunoscutei ori necunoscutei, care bine voește a ne spune:

— „Ce frumos scrii *uneori*“!

Redion

Intre Tolstoi și Certkow

Am vorbit, acum cîteva zile, — servindu-ne de o schiță biografică și literară a d-lui dr. I. Duscian, care a fost adevărata parte luată de scriitorul Certkow în activitatea lui Tolstoi și prin ce însușiri anume cel dintăi a meritat absoluta încredere a celuilalt.

După detaliile conținute în acel articol nu poate fi vorba de vr'un alt interes al lui Certkow în toată acea împrejurare, afară de credința sinceră și de solidaritatea filosofică între doi apostoli, închinați unei mari cauze comune.

Iată acum, în cele ce urmează, încă oarecari detalii asupra strînsei uniuni sufletești între cei doi oameni despre care se va mai vorbi încă multă vreme în cronica vieței atît de paradoxale a societății rusești.

„Reîntors în 1907 în Rusia, Certkow își cumpără o bucată de pămînt lîngă Iasnaia Poliana, ca să fie aproape de Tolstoi. Aci reîncepe o nouă activitate: strîngerea materialului necesar pentru marea lucrare a lui Tolstoi „Cercul de cetire“. In această carte școlară sunt însemnate zi cu zi toate cugetările, toate aforizmele celor mai mari scriitori, filosofi, moraliști, șefi ai școalelor religioase. Cîtă muncă a trebuit pentru compilarea acelei cărți, poate înțelege numai acela care a avut vr'odată trebuința de a strînge material pentru vr'o lucrare. Certkow alerga cînd la Moscova, cînd la Petersburg, își petrecea vremea în biblioteci, cumpăra cărți, citea, transcria. Mișcarea Tolstoiană, în acest interval a luat o dezvoltare enormă, în fiecare zi sosesc zeci și sute de scrisori. La unele răspundea Tolstoi, la cele mai multe răspundea Certkow.

Unirea sufletească e așa de mare între amîndoi, că oamenii aceștia prin faptul că inteligența și inima lor tîndea către același ideal, ajung de a gîndi aproape la fel.

Certkow pricepe ca și Tolstoi că odată ce propagi renunțarea la o viață de lux și risipă, nu este frumos de a trăi tu contrar propovăduirilor tale,

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI ŞI APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Reprezentanţi: Sam. Löhl, Bucureşti.

dar el nu putea impune lui Tolstoi de a trăi altfel de cum a trăit.

*

In ultimul timp un prieten al lui Certkow, tolstoianul Boulanger, pablică scrisoarea lui Certkow scrisă unui bulgar cu puţin înainte de plecarea lui Tolstoi din Iasnaia Poliana. Se ştie de sigur astă-zi că una din pricinile plecărei, adică imboldul care a provocat plecarea lui Tolstoi a fost scrisoarea unui tolstoian bulgar Dosev, care a scris lui Tolstoi şi lui Cortkow spunîndu-le „că viaţa pe care o duce Tolstoi nu este în concordanţă cu credinţele pe cari le propovăduește“.

La una din aceste scrisori iată ce răspunde Certkow:

„Dacă el (L. Tostoi) pînă acum n'a făcut aceasta, (adică n'a plecat din Iasnaia Poliana) cauza este—crede-mă—că el nu este încă suficient convins, dacă într'adevăr trebue să plece, dacă voinţa lui Dumnezeu e astfel că el trebue să părăsească casa sa. Lui însuşi i-ar fi mult mai plăcut din toate punctele de vedere. dacă ar pleca, dar se teme ca nu cumva fapta lui să fie prea egoistă, că va face ceeace numai lui îi este plăcut.

„De sigur, dacă el n'a făcut pînă acum pasul acesta, de vină nu e nici slăbiciunea, nici micimea sa sufletească, dar sentimentul de datorie, jertfa credinţelor sale, propria sa fericire, pentru îndeplinirea a ceeace el socoteşte mai presus.

„In Iulie 1908 Tolstoi a trăit una din acele crize sufleteşti cari se termina mereu cu o boală serioasă. Aşa a fost şi de data asta; s'a îmbolnăvit şi cîtva timp a fost vecin cu moartea.

„Ca să te încredinţez de ceeace spun îţi citez din jurnalul său, scris cu cîteva zile înainte de boală:

— „Dacă aşi auzi vorbindu-mi-se, de un om care trăeşte în bogăţie şi ia tot ce poate lua dela ţărani, dîndu-i în judecată şi luîndu-le vitele pentru neplata arendei şi că omul acesta propovăduește creştinismul, că dă cîte cinci copeici pomană şi că se ascunde pentru toate ticăloşiile sale în dosul iubitei sale femei,—eu n'aşi şovăi să-l numesc un ticălos! Şi asta 'mi trebue şi mie să scap de închisoarea aceasta, de slava aceasta pămîntească şi să trăesc pentru sufletul meu...

— „Ori cum e îngrozitor de trăit aci, în Iasnaia Poliana. Ori unde mă învîrtesc—numai ruşine şi suferinţe.

— „Din ce în ce mai chinuitor mai îngrozitor: nedreptatea luxului zmintit printre nevoia şi mizeria în care trăesc. Din zi în zi devine mai greu şi mai rău. Nu pot uita aceasta, nu pot să mă privesc...

— „'Mi trece prin minte îndoiala: frumos procedez eu, tăcînd şi n'ar fi mai bine dacă aş pleca? Nu fac pasul acesta, pentru că aceasta ar fi *pentru mine*, pentru a scăpa de viaţa otrăvită din jurul meu. Şi eu cred că o astfel de viaţă e şi necesară, pentru ca să pot suferi...

— „Ajută-mă, Doamne. Din nou aşi voi să fug din casa mea. Şi nu mă hotărăsc. Dar nu mă pot hotărî nici să rămîn. Principalul: oare pentru mine tac pasul acesta dacă plec? Ceace ştiu însă e că rămînînd aci, nu rămîn pentru binele şi bucuria mea“.

„Noi am putea — continuă Certkov scrisoarea sa după ce a făcut citaţiile de mai sus din „Jurnalul“ lui Tolstoi, — proceda altfel de cum procedează Tolstoi, de şi ar fi greu de spus dacă procedînd altfel de cît el vom face mai bine sau mai rău“.

Această frază din scrisoarea lui Certkov arată cît de puţin sectar e omul acesta. Căci acela care se poate îndoi de faptele altuia, care poate ierta credinţa altuia, nu se poate numi sectar. Sectarul vede binele numai în ceia ce el crede că e bine. E oare Certkov astfel?

Ascultaţi mai departe scrisoarea lui:

„Noi nu putem pricepe tot ceea ce se petrece în sufletul său şi de aceia se poate să nu înţelegem unele din faptele sale. Eu însă, în orice caz, nu pot să nu mă conduc de cît cu cea mai adîncă simpatie şi cu cel mai adînc respect faţă cu sentimentele lui curate cari 'l călăuzesc; nu pot să nu cred, că omul acesta jertfeşte toate mulţumirile sale personale, căutînd să îndeplinească toate trebuinţele conştiinţei sale atît cît sunt în limitele puterei omeneşti şi nimeni nu are dreptul să-l acuze, sau să se teamă de sufletul său“.

„Şi ori cum va proceda Tolstoi în viitor, fie că va rămîne în condiţiile de azi, fie că va eşi din ele, — eu sunt convins de un singur lucru: că el va proceda numai aşa cum conştiinţa lui îi va dicta şi deci va proceda bine“.

Scrisoarea aceasta a fost scrisă cu 10 zile înainte ca Tolstoi să fi părăsit Iasnaia Poliana. De scrisoarea aceasta a ştiut şi iată ceia ce patriarhul de la Iasnaia Poliana îi scrie lui Certkov:

„Scrisoarea d-tale lui Dosev afară de multe altele 'mi este de folos şi mi-a fost de folos, luminînd şi trecutul şi prezentul.

„Dragă 'mi este potrivirea aceasta sufletească ce există între noi; d-ta singur vezi acea parte mică din sufletul meu şi care capătă însemnătatea ei, faţă de restul fiinţei mele păcătoase şi scîrboase. 'Ţi mulţumesc că recunoşti în mine partea aceasta de bine. Cunoaşterea aceasta şi iertarea aceasta e mai scumpă de cît orice pentru bunele noastre relaţii prieteneşti“.

Discuţia la Adresă

— *Din discursul rostit ieri la Cameră de d. Take Ionescu* —

Este o parte în adresă, asupra căreia sîntem toţi do acord. Intre guvern şi noi însă, este o deosebire.

Noi o facem desinteresaţi, pe cînd guvernul are interes, căci daeă nu i se dădea acum puterea ar fi fost definitiv desfiinţat. S'a vorbit de antidinasticism şi mi s'a arătat un discurs al d lui Disescu. Nu mă lepăd de loc, căci recunosc dreptul de a discuta chestiunile de prerogativă regală. Intre declaraţia noastră francă însă şi ipocrizia dv. este o deosebire mare.

Nu vă era permis să spuneţi şi să spună toţi prefecţii dv. că cine votează pentru opoziţie, votează contra Regelui, căci se putea să nu aveţi majoritate şi atunci s'ar putea spune că ţara este contra Regelui. (Aplauze).

Eu nu număr voturile noastre de unde au venit, căci au fost cinstit date. (Aplauze)

Vă desfid să găsiţi în viaţa mea politică de 27 ani un gest, o vorbă, care n'ar fi prefect cuviinciosă la adresa Coroanei.

In privinţa paragrafului din Mesagiu şi din Adresă despre politica externă, n'am nimic de zis. Politica externă se urmează aceeaşi statornică.

M'aş fi oprit aci dacă, în capul guvernului n'ar fi d. Carp.

Voi cere deci să lămurească unele chestii în ceea ce priveşte politica externă. D-nul Carp de cîte ori se duce peste graniţă acordă cîte un interview. D-sa a spus la Viena că într'un viitor război alţii vor avea de hotărît soarta României. Nu pot primi acest mod de a vedea şi aşi vroi să ştiu dacă într'un asemenea caz, România nu va avea nici un rol.

Noi ştim că România nu se învîrteşte în jurul unui corp, ci intr'o întreagă constelaţie politică.

Conformaţia internă a Statului Austro Ungar nu ne priveşte. In tot cazul soarta noastră nu trebue a fi legată în aşa fel în cît să depindă de statul vecin. Noi mai avem nevoie să fim în cele mai bune relaţiuni şi cu ceilalţi vecini.

D. Carp a dat acum de curînd un interview în chestia Romînilor din Ungaria. S'a dat o desminţire în timpul campaniei electorale. Pînă cînd însă nu va da desminţire personal d Carp, eu am tot dreptul să cred că este adevărat.

D. Carp a spus în acel interview că situaţia Romînilor din Ungaria s'a îmbunătăţit. Cînd s'a îmbunătăţit soarta lor? Unde a văzut acest lucru d. Carp? In declaraţia lui Tisza?

Prin asemenea declaraţii făcute de şeful guvernului, scade şi compromite chestiunea în faţa opiniei publice europene. (Aplauze).

A se atribui acelora cari luptă pentru drepturile fraţilor noştri, că umblă după popularitate, este cea mai mare nedreptate. Intr'o asemenea chestie naţională, este inima care dictează, iar nu goana după popularitate.

Oratorul istoriseşte o convorbire avută de mai mulţi ani cu baronul Banffy, în chestia fraţilor de dincolo. D-sa a spus omului de stat ungar de ce nu se face cu Romînii ceea ce s'a făcut cu Saşii. Banffy a răspuns atunci: „Nu facem aceasta pentru că Saşii sunt 200 mii şi la 100 kilometri de Germania, pe cînd Romînii sunt aproape 3 milioane şi înşirceţi dealungul graniţei romîneşti“.

Vedeţi ce influenţă poate să aibă cuvintele noastre. Ei bine, nu este îngăduit d-lui Carp să vorbească aşa cum a vorbit despre Romînii din Ungaria. (Aplause).

Cu chestia macedoneană acelaş lucru. D. Carp primind o delegaţie de Macedoneni cari s'au dus să-şi arate năzuinţele şi dorinţele, d. Carp a întîmpinat-o în greceşte. Nu este mai mare batjocură de cît unui Transilvănean să-i vorbeşti ungureşte, sau unui macedonean greceşte.

Venind la chestiunea alegerilor oratorul se întreabă cum au venit conservatorii la putere şi apoi ce au făcut spre a se menţine la putere. Aţi vorbit de acord între ţară şi Tron. Aţi fost greşiţi, căci nu-mi închipui că dacă n'aţi fi reuşit ar fi fost un dezastru între ţară şi Tron.

Dar eum s'au făcut alegerile? Este în conştiinţa generală că nici odată n'au fost asemenea alegeri. Cel mai mare rău pe care l'aţi făcut, este că veţi lega numele acestui partid de cele mai straşnice alegeri din ţara Romînească. (Aplauze sgomotoase).

Sistemul candidaturilor oficiale s'a întrebuinţat totdeauna.

S'a făcut mare caz sub guvernul Lascar Catargi, a că vorbit un prefect la o întrunire publică. Acum toţi prefecţii s'au amestecat direct în alegeri, iar cei mai mulţi din ei au vorbit la întruniri publice S'a mers şi mai departe, au vorbit şi poliţai şi ofiţeri de vardişti pe la unele întruniri.

Chiar felul cum aţi anunţat candidaturile este neuzitat pînă acum. Iată un afiş în care se anunţă candidaţii „guvernului“, în loc de ai partidului conservator. Veţi zice că ţara e guvernamentală. Nu-i tocmai aşa, dar sunt mulţi oameni cari nu pot răsufla din cauza guvernamentalilor.

S'au făcut prigoniri de neînchipuit. Unui alegător Paraschivescu, din Bucureşti, pentrucă n'a vroit să treacă cu guvernul, i s'a devastat casa, iar nevasta lui s'a imbolnăvit în spaimă, de alienaţie mintală şi se află şi acum la sanatoriu.

Cu toate aceste presiuni şi străşnicii, opoziţia a obţinut de astă dată 43 şi jumătate la sută din numărul voturilor exprimate la colegiul I de Cameră.

D. *Marghiloman* spune că după un tablou pe care îl are, guvernul a obţinut 60 la sută, iar opoziţia 40 la sută.

D. *Take Ionescu*: Trebue să aveţi eroare. Intre numeroasele mijloace împotriva opoziţiei, este şi acel calendar despre care guvernul spune că nu ştie nimic.

Vă afirm că azi ştie şi d Carp de acest calendar.

D. *N. Lahovari*: acum îl ştim şi noi. (Aplauze şi bravo! din partea minorităţei. Ilaritate).

D. *Take Ionescu*. Am insistat asupra acestui lucru pentru că pînă ieri d. ministru de interne spunea că nu ştie nimic.

Afişarea acestui calendar şi acuzaţiunile aduse takiştilor de candidaţii guvernului, că vor să vîndă ţara la streini, sunt cele mai josnice şi primejdioase mijloace de luptă.

Un singur lucru admirăm la d. Carp: curajul convingerilor sale. Acum d-sa a dat totul la oparte.

Şedinţa se rîdică la orele 6 jum. D. Take Ionescu va continua astăzi.

Succesele d-lui Grecianu

De cînd d. Dimitrie Grecianu — *ce cher Démètre*, cum 'i zice „Opinia“ — a pus piciorul în cetatea eternă ca trimis extraordinar — *extraordinar* e cuvîntul M. S. Regelui, la deschiderea serbărilor jubiliare ale cincantenarului unităţei Italiei, avem deosebita plăcere să citim în fie care zi cîte o telegramă, în care sunt relatate pe larg succesele d-sale.

Căci trebue să ştiţi că d. Grecianu merge în genere din succes în succes, în frumoasa sa carieră publică.

Succes a fost cînd din fost subprefect şi supleant a fost promovat dintr'o dată preşedinte în partibus al parlamentului din 1905—1907, şi ministru de justiţie.

Succes că a putut repeta, ca ministru de justiţie acelaşi discurs de vre-o treizeci de ori, cu o admirabilă muniţiozitate.

Succes că a ajunns unul din stîlpii unei grupări politice, care aprecia altădată, mai presus de toate, talentul, cultura, spiritul şi simţul ridicolului.

Succes, că a putut fi preferat în toate privinţele, d-sa, Démètre Grecianu, unui Matei Cantacuzino.

Succes, în fine, că guvernul tocmai pe d-sa l'a găsit să-l trimeată ca trimis al Suveranului, în oraşul celei mai subtile şi diferenţiate culturi.

Şi acuma la Roma aceiaşi favoare a zînei izbîndei îi surîde.

Ni se spune, cum a sosit la Roma, cum a descins la hotel, cum a fost salutat în numele Suveranului Italiei, cum a fost primit la Curte, etc.

Numai un singur lucru nu ni se spune; *Cum* a vorbit, şi *ce* a vorbit.

Păcat. Tocmai asta era mai interesant.

Cînd ştim ce brilantă inteligenţă, ce talent puternic, ce exemplar strălucit al latinităţei de la gurile Dunărei este trimisul extraordinar ales cu acel superior şi infailibil descernămînt de d. Maiorescu, resimţim ca o dureroasă lacună de a nu şti impresia ce a făcut-o d. Grecianu, nu numai în calitatea sa oficială, dar mai ales ca om, prin valoarea intrisecă a personalităţei sale, ca reprezentant al intelectualităţei romîne.

Cerem deci cu insistenţă istoriografului oficial al acestei misiuni, care pe d. Grecianu îl va acoperi de decoraţii şi pe noi de glorie să ne spue ceva mai precis despre supremul succes al trimisului extraordinar, — al *extraordinarului* trimis!

E un regal intelectual, la care nu vrem nu putem să renunţăm.

Şi, dacă ni 'i permis să exprimăm o dorinţă am dori ca d. Grecianu să înregistreze într'un fonograf textul şi mai ales tonul discursului.

Dacă nu pentru noi, infami adversari, — atunci pentru amicii şi admiratorii săi, pentru posteritate.

(*Ordinea*)

Litere-Ştiinţe-Arte

Unul care n'a plagiat.—Nu ştim dacă pînă în acest moment, d. State Dragomir—sub un pseudonim ori sub altul—şi-a îndeplinit făgăduiala de mai dăunăzi de a da în vileag „plagiatul“ d-nei Aristizza Romanescu.

Ceea ce ştim, este că e vorba de o carte pe care n'o cunoaşte nimeni afară doară de acei puţini cari vor fi urmat vre un curs de specialitate,—poate cursul de declamaţiune al d-nei Romanescu la conservator.

In treacăt fie zis asemenea lucrări didactice, compilate ori imitate, nu constitue o mare primejdie publică.

Nu însă de aceasta vrem să ne ocupăm aici, ci de altă ceva.

Fiindcă e vorba de „maistrul“ Dragomir, e locul să amintim că se pretindea—spre lauda d-sale—cîndva, că a reuşit să.. plagieze ceva din arta unui mare şi regretat artist dramatic romîn,—defunctul Gr. Manolescu.

Era pe vremea legendelor. Pe atunci domnia şi legenda că d. Dragomir ar avea oarecare talent. S'a dovedit contrariul.

De asemenea s'a dovedit neadevărată legenda cealaltă; căci d. Dragomir n'a izbutit a plagia nimic din frumuseţile gestului şi dicţiunii lui Manolescu. Din potrivă: a rămas original, din netericire,—inimitabil de original.

Ori cîte defecte o fi avînd, „maistrul“ nu va putea fi acuzat de plagiat. Şi ce noroc ar fi avut dacă reuşia într'adevăr să plagieze *arta* regretatului mare artist!

*

Expoziţia artistică din Roma, deschisă cu ocazia inaugurării, a fost reînchisă pentru a fi completată.

Ea se va redeschide în Aprilie şi va dăinui pînă în Noembrie neîntrerupt.

*

La salonul de iarnă din Paris, statul francez, prin sub secretarul de la Arte frumoase, a cumpărat mai multe tablouri.

Ceia ce e mai caracteristic pentru evoluţia gustului parisian, e că între numele artiştilor cari au vîndut tablouri găsim şi pe cel al lui Guillaumet, impresionistul detestat din preajma anului 1890.

*

In toamna viitoare se va reprezenta la Paris, o nouă lucrare dramatică a lui Alfred Capus. Piesa poartă titlul „Les favorites“, are 4 acte şi va fi interpretată la „Variétés“.

*

H. Sudermann a scris o nouă dramă (Der Bettler von Syracus) care va fi reprezentată în viitoarea stagiune la „Koenigliches Schauspielhaus din Berlin“.

*

Asupra consecinţelor rele pe cari o faimă artistică „bine construită“ le poate totuşi aduce, ne face să ne gîndim constatarea pe care criticul muzical de la Mercure de France o face despre ultima lucrare a marelui compozitor Saint-Saens.

„Dacă autorul lui l'Ancêtre nu s'ar numi Saint-Saens, d. Gunsbourg n'ar fi avut fără îndoială ideia de a-i comanda o lucrare care, semnată de un necunoscut, n'ar fi răuşit nici odată să fie undeva reprezentată“.

Iar mai departe: „E într'adevăr de plîns faptul că, mai ales în zilele noastre, gloria tîrăşte aproape în chip fatal consecinţe comerciale, asigurînd prin cîteva nume afluenţa snobilor şi, de aci, încasări minunate“.

*

Studenţii ruşi la universităţile franceze în număr de 2556, cei germani de 365. In al treilea rînd vine *Romînia cu 330*, faţă de 252 din 1900. In raport cu populaţia ţărilor, *Romînia ocupă locul de frunte*. Bulgaria are 264, Egipetul 267, Turcia 232.

STRUNĂ ZILEI

UN INSTITUT MUTAT

S'a închis institutul de surdo-muţi al d-lui Schenk.
Ziarele iaşane.

Că-i de prisos dst institut
V'aduc supremul argument;
Tot ce-a fost surd şi prost şi mut
A dus Mitică 'n... Parlament.

INFORMAŢII

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.**—*Plagiatorul de la Universitatea de Iaşi crede că întrebuinţează o tactică minunată tăcînd şi dînd acestei tăceri o semnificaţie echivocă. Dînsul crede, că lumea ar conchide din această tăcere, că pregăteşte d-lui Em. Socor un răspuns distrugător, pe care-l va publica spre a... surprinde pe acuzatorul său. Aşa cel puţin insinuează băeţii din jurul său.*

Se înşeală. Dacă d. Cuza doreşte, amicul nostru îi poate divulga de pe acum „răspunsul“ său şi să ia în acelaş timp cuvîntul şi în replică. Dar, dacă acuzaţia d-lui Socor este nedreaptă, de ce atîta pregătire, de ce atîta tactică şi mai ales, de ce... surprindere? Dacă d. Cuza este om cinstit, oare cea mai bună tactică nu era un răspuns prompt şi lămurit?

Dar d. Cuza nu va răspunde de loc, ori cît e în joc demnitatea Academiei Romîne şi a universităţii, pentru că d-sa însuşi nu ştie ce mîncare o fi demnitatea aia.

D. Cuza a tăcut, tace şi va tăcea.

❑ Se desminte că corul bisericei Buna Vestire din Iaşi va fi desfiinţat pe ziua de 1 Aprilie.

❑ D. ministru de interne a supus semnăturei M. S. Regelui decretele pentru convocarea colegiilor electorale următoare, pentru împlinirea vacanţelor parlamentare.

Colegiile I de Cameră din Buzău, Brăila, Ilfov, Muscel şi Prahova.

Colegiul II din Argeş, Ilfov, Gorj şi Mehedinţi şi colegiul II de Senat din Tutova,

❑ **Congresul Camerelor de comerţ.** Comitetul permanent al Camerelor de comerţ a trimis Camerelor de comerţ din ţară următoarea circulară:

Domnule Preşedinte,

Avem onoare a vă aduce la cunoştinţă că comitetul permanent al Congreselor Camerilor de comerţ şi industrie a fixat următorul program de lucrări, pentru viitorul nostru congres, care se va ţine în zilele de 19, 20 şi 21 Mai a. c. la Ploeşti.

1). Organizarea Creditului (Botoşani).

2) Măsuri contra falimentelor, declararea capitalului iniţial al Comerciantului, limitarea creditului, crearea cazierului comercial, reglementarea funcţionarei comisionarilor (Iaşi).

Aceste chestiuni se vor discuta în conformitate cu rezoluţiunea congresului din anul trecut, în legătură cu

3. Chestiunea registrelor comerciale, propusă de Camerile de comerţ (Botoşani, Constanţa, Piteşti).

4. Amestecul Statului, în comerţ şi industrie, chestiune propusă de Camera de comerţ din Galaţi.

5. Desfiinţarea legei monopolului vînzărei băuturilor spirtoase (Ploeşti).

6. Modificarea legei licenţelor. Inlocuirea licenţei, cu impozitul pe decalitru (Ploeşti).

7. Impozitul pe venit cu privire la comercianţi, industriaşi şi meseriaşi. (Bucureşti, Ploeşti)

Discuţiunea proectului depus Corpurilor legiuitoare în sesiunea anului 1910.

Cu această ocaziune ne permitem, Domnule Preşedinte, a vă ruga să binevoiţi, a trimete cel mai tîrziu, până la 1 Aprilie viitor, tuturor Camerilor de comerţ surori, potrivit art. 10 din regulamentul congreselor, rapoartele respective asupra acestor chestiuni, pentru ca ele să poată fi din vreme studiate.

❑ *Marţi 22 Martie* a. c. va avea loc la Teatrul *Sidoli* exotica şi mult aşteptata reprezentaţia a celebrei tragediane Japoneze *Hanako* cu piesele *Otake* şi *In Ceaindrie*.

❑ Elevii bursieri ai statului, cari vor pleca la vetrele lor de sărbătorile paştelui se vor bucura de o reducere de 50 la sută pe C. F.

❑ Direcţia penitenciarului din localitate întocmeşte proectul tabloului de graţieri ce vor fi făcute cu prilejul serbătorilor de Paşti.

❑ Banca anglo-austriacă din Viena, va înfiinţa o bancă în Bucureşti cu un capital de cinci milioane lei.

Director va fi numit d. C. Weinreich, fost procurist la „Creditul petrolifer“.

❑ Subvenţia teatrului naţional din Bucureşti va fi redusă cu 20.000 lei, de la 86,000 la 66.000 lei.

DIVERSE

— In comuna Sineşti s'au constatat 2 cazuri de scarlatină, s'au luat măsuri de izolare de medicul plăşei.

— In comuna Duneşti s'a ivit din nou scarlatină.

— Locuitorul Grigore Măliguţă, din cotuna Epureni, venind din Podul Iloaei, la trecererea podului de peste Jijia, a căzut în rîu. Cadavrul a fost găsit aruncat pe mal.

Bănuindu-se o crimă la mijloc s'a deschis o anchetă.

— Locuitorul Gh. Petrea în lipsa socrului seu de acasă i-a furat din o ladă suma de 174 lei. A fost arestat de gendarmi rurali şi a mărturisit faptul.

— Mîne Duminică 20 Martie, mare bal mascat în sala Pastia.

Va cînta muzica reg. XIII.

Ultime INFORMAȚII

❑ *S'a observat și comentat ieri la Cameră, că d. Ionaș Grădișteanu, fruntaș guvernamental, a aplaudat frenetic discursul d-lui Take Ionescu, mai ales părțile în care șeful partidului nostru a atacat politica d-lui Carp în chestia transilvăneană și chestia macedoneană.*

D. Grădișteanu va lua cuvîntul la discuția asupra budgetului ministerului lucrărilor publice și va combate acel budget

❑ *Curajul d-lui P. P. Carp.*

După ce-i s'a votat de Senat proiectul pentru modificarea unor articole din legea contabilității generale, d. Carp s'a dus la Cameră.

Intrebînd cine vorbeste și spunîndu-i-se că d. Take Ionescu, d, Carp s'a urcat în birjă si s'a întors îndărăpt.

❑ *Rechizitorul procurorului general de Iași în chestia arestării fraților Deleanu din Hîrlău, va fi adusă în desbaterea Parlamentului.*

Se vor releva lucruri interesante.

❑ *Discuția răspunsului la mesaj va începe Luni la Senat. Primul va vorbi, probil, d. A. Badareu senator de Iași.*

❑ *Guvernul a angajat pe cinstitul Rahtivan ca să răspundă la discursul pe care d. A. A. Badareu îl va rosti la discuția adresei și a arvonit pe d. Aslan, senator de Galați, să răspundă d-lui Dissescu.*

Zicem că l'a arvonit, fiind-că d. Aslan, mai conștient de cît d. Rahtivan, refuză, deocamdată, să răspundă direct d-lui Dissescu.

❑ *Domnul Take Ionescu va vorbi astăzi în continuare, la Cameră.*

O mai mare îmbulzeală de lume cum a fost ieri la Cameră, n'a mai fost vre-o dată.

❑ **Incendiul din Miclăușani.**—*In satul Miclăușanii, județul Roman, a izbucnit un incendiu astăzi în zori de zi. Focul a izbucnit la coșerile, aflate în apropierea curții moșiei. Alimentat de vînt, focul s'a transmis la grajduri și la cîteva căsuțe din sat. S'a întins apoi asupra imobilelor în cari se aflau instalate primăria și școala.*

Coșerele cu grîne, grajdurile,—din cari s'au putut scoate 21 cai—și 12 case, au fost absolut consumate de incendiu.

Pompierii din Tg. Frumos au sosit la fața sinistrului. S'a telefonat și la Iași după ajutoare și de aci a plecat un detașament de pompieri sub comanda unui plutonier.

❑ Se va lua dispoziția ca biletele de drum pentru băi să se vîndă pînă la 18 Septembre și să fie valabile pentru înapoere pînă la 15 Octombrie.

◑ Marți se vor întruni senatul universitar și consiliul profesoral al facultății de medicină, pentru a asculta rapoartele asupra titlurilor și lucrărilor candidaților la catedra de histologie de la București.

❑ **Protestul maiștrilor de desemn.**— Eri a avut loc o întrunire a maiștrilor de desemn din Iași, în vedere că numai lor și celor de geografie, nu li s'au sporit lefurile prin noul budget.

După sfătuirile urmate, următoarea telegramă a fost expediată președintelui consiliului de miniștri:

Dintre toți membrii învățămîntului din țară, singuri maiștrii și maestrele de desemn și caligrafie au fost trecuți cu vederea la sporirea salariilor.

Maiștrii și maestrele de desemn din Iași în unanimitate se unesc în totul la memoriul prezentat dv. de delegația Asociației Maeștrilor și cu profund respect vă roagă să binevoiți a ordona și sporirea salariilor lor.

In numele maiștrilor din Iași:

Luisa Vrabie, Natalia Burghele, Profira Mavromati, Zamfira Penel, Emanoil P. Bardasare, A. Atanasiu, V. Costin, Gh. Scorpan, Ilie Burghele, Gh. Nedelcu, D. Crudu.

*

Au mai expediat telegrame în sensul acesta d-lui C. C. Arion, ministrul Instrucțiunei și comisiunei budgtare.

❑ Cele 15 locuri de revisori școlari cl. II, au fost suprimate în noul budget.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecților să comunice numele administratorilor de plăși rău notați, locurile lor urmînd a fi desființate.

Tot ce nu-i junimist, va fi firește rău notat.

❑ Comisia examinatoare la definitivat a institutorilor și învățătorilor din județul Iași, a fost însărcinată să examineze și pe acei din Constanța, astfel că comisia va lucra pînă în Iunie.

❑ Tribunalul s. I. în audiența de astăzi, ascultînd avizul sfatului de familie, a menținut sub consiliul judiciar pe d. George Rossetti Rosnovanu.

❑ Profesorii școalei normale „V. Lupu" și elevii clasei VI, vor face o excursiune în Bucovina, intre 9—16 Iunie c.

❑ D. N. Căpităneanu a inspectat astăzi sucursala locală, a Băncii Naționale.

❑ In ședința de ieri seara a soc. medicilor și naturaliștilor din Iași, au fost aleși membri titulari domnii doctori: Sava Goiu, Em. Erbiceanu, E. Socor și Borcea.

DIN FALTICENI

Județul Suceava și în special orașul Fălticeni, pare a juca în istoria partidului conservator un loc din cele mai bizare.

Deși guvernul actual n'are încă trei luni de existență și deja suntem în ajunul numirii unui nou prefect, actualul, d. Filostrat, urmînd a reîntra în magistratură.

Se pare că ministrul justiției, d. M. Cantacuzino, sondînd consiliul superior al magistraturei, acesta ar fi revenit asupra modului de interpretare a legei, în ceia ce privește numirile și ar fi consimțit la numirea d-lui Filostrat.

Acelaș consiliu superior a refuzat să renumiască pe d. Cudalbu, ca prim președinte al tribunalului Ilfov, sub cuvînt că legea *nu* permite.

Dl. Filostrat, urmează a ocupa postul de președinte al tribunalului Roman. Din parte-ne felicităm pe Romașcani, d. Filostrat este un distins jurisconsult, ale cărui cunoștințe juridice au speriat chiar pe marele jurisconsult fălticinean Nuhăm Ciubotarul

Cele șapte persoane, care alcătuesc partidul guvernamental fălticinean, au plecat Joui la București spre a prezenta guvernului pe viitorul prefect.

D-nii Al. Cantacuzino Pașcanu, I. Alexandrescu și Stefan Bonachi, Stănescu, ca să se numească prefect d. Stefan Bonaki,—d nii C. Miclescu-Popa, D. Tatos și Gh. Măcărescu, susțin din contra numirea d-lui Măcărescu.

Dl. Bonaki este prezintat ca conservator-cantacuzinist, iar d. Gh. Măcărescu, cunoscut în Fălticeni și sub numele de moș Georges, trece drept junimist.

Pentru noi, opoziția, ambii candidați sunt tot una de simpatici și de apți pentru postul de prefect.

Este regretabil că nu sunt două locuri, căci ambii ar merita să fie numiți.

Dl. G. Măcărescu se recomandă ca om cu greutate, are peste 150 kilograme; este vechiu junimist. In unul din numerile *Convorbirilor literare*, care este complectamente epuizat a scris o baladă cătră Lună.

Dacă reușește d. Măcărescu va fi nevoe să se instaleze în localul prefecturei un ascensor, cu ajutorul căruia să se poată urca în cabinetul seu, noul prefect.

Reușita d-lui Bonaki, ar fi însă mai în concordanță cu principiile unui guvern care vroește asanarea moravurilor publice. Triumful d-lui Bonaki ne va indritui se revenim cît de des asupra acestei numiri.

După cum se vede guvernamentalii din Fălticeni s'au și despărțit în două tabere. Nici că puteau face alt fel în urma succesului ce au avut la alegerile pentru Cameră și Senat.

❑ **Examenele de definitivat ale învățătorilor.** — Eri la orele 5 p. m. au început examenele de definitivat ale învățătorilor din județul nostru.

Ele se țin în localul seminarului Veniamin Kostake.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii C. V. Praja președinte, Lucian Roiu și E. Setlacec membri. Prima serie a fost compusă astfel:

D-nii Gh. Carp, dela școala din Tabăra, Octavian Bart, de la Cîrjoaia, C. Dimitriu, din Brăești și d-ra Ecaterina Munteanu din Hoisești, și-a trecut eri dimineața probele scrise iar după amiază oralul.

D ra Munteanu e singura candidată, care a fost amînată, — căzînd la oral.

Astăzi la oarele 8 jum., dimineață, au trecut proba practică d-nii Carp, Bart și Dimitriu. Cel dintăi a fost amînat, iar d nii C. Dimitriu și Carp, proclamați reușiți.

*

Mîne Duminică va trece examenul scris și oral seria a doua de candidați, compusă din d-na Eleonora Bejenaru și d. D. Bejenaru, de la școala rurală din Hermeziu, d ra Maria Breviman de la școala din Hlincea, Augustin Grigoriu dela Uricani și I. Popescu de la Păușești.

❑ *Astă-seară* **Simbătă 19 Martie** *are loc la Teatrul Național extraordinarul Concert al celebrii* **Leipziger-Tonkünstler-Orchester**. *Foarte multe bilete s'au plasat, căci tot ce are Iașul iubitor de muzică și-a dat întîlnire la acest superb concert.*

❑ Astăzi dimineață a încetat din viață în mod subit, Gh. Popovici, șeful depoului de gaz, al comunei Iași.

❑ Un intern de la un spital din localitate a fost cuprins eri de o boală nervoasă. Un medic fiind chemat în grabă, a pus pe bolnav sub pază.

❑ Pe strada Socola speriindu-se boii de la carul locuitorului P. Musteață, acesta a fost trîntit jos din car și rănit grav. Victima a fost internată la spital.

❑ Ministerul finanțelor a cerut prefecturei de județ că în ziua de 31 Martie să se constitue comisiunea de verificare a situației caselor publice. Această comisiune e compusă din prefectul județului, un membru delegat al județului, și Primarul, sau un delegat al comunei de reședință și administratorul financiar.

TEATRUL SIDOLI

Marți 29 Martie 1911

Mare reprezentație organizată de

MIRCEA PELLA

Cu piesa

D'ON VAGMISTRU

Comedie în 4 acte de C. Grigoriu.

Rolul lui **Cărăbuș** *îl va interpreta d. Pella, care face din el o splendidă creațiune.*

❑ Aseară pe la orele 8, calul de la birja cu No. 152 luînd vînt din strada Muzelor, a trîntit jos pe conducătorul trăsurii, și cu o iuțeală mare, a traversat piața Unirii. In strada Seulescu a fost oprit de trecători. Birjarul a fost ușor rănit.

❑ De la 1 April c, d-nii Herman și Albert Mantel vor intra ca asociați în firma F. Mantel, cunoscutul magazin de galanterie și mărunțușuri. Firma va fi: F. Mantel și fii.

❑ Lucrătorul Ștefan Vărlam, din serviciul moarei de foc și-a găsit moartea în împrejuri tragice.

Pe cînd voia să steargă o mașină, roata fu pusă în mișcare pentru a măcina. El fu trîntit jos și fără ca cineva să prindă de veste fu înăbușit și acoperit de făina ce curgea de asupra lui. El fu găsit numai după ce un intreg vagon de grău fusese măcinat și-l îngropase cu totul.

❑ Secția II-a a Curții de Casație a respins ieri apelul făcut de d. dr. Rakowski de a fi înscris în listele electorale.

❑ In discursul d-lui Gr. G. Cantacuzino, rostit ieri la Cameră, oratorul, atingînd chestia prerogativelor regale, a spus:

Sunt momente cînd se pot face manifestațiuni contra Coroanei. Chestia este cînd se fac și în ce scop se fac asemenea manifestații.

Se fac — cînd carpiștii sunt în opoziție și în scopul de a aduce pe carpiști la putere.

❑ Aseară, pe la orele 4, șeful postului de gendarmi de la Ciurea, îmbrăcat țărănește, cu un cojoc lung, a eșit în dreptul viei Cogălniceanu, dintr'un tufiș și a maltratat pînă l'a lăsat în nesimțire, pe locuitorul Ioan Vășoianu, care se întorcea acasă, în satul Dumbravă. Vășoianu fu găsit zăcînd pe cîmp și în stare gravă a fost transportat apoi la spital.

Vășoianu mărturisește că a fost bătut, ca răzbunare, fiindcă locuitorii din Dumbrava au reclamat pentru mituire pe șeful postului de gendarmi.

Spiritete locuitorilor din Dumbravă sunt foarte agitate din cauza purtării acestui neomenos bandit șef de gendarmi.

Șeful secției gendarmilor din Buciumi anchetează.

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub conducerea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Statutul Universității populare a Nouei Reviste Romîne.—Discursul M. S. Regelui Italiei la serbările din Roma.—Aniversarea a 50 ani de la liberarea țăranilor din Rusia.

Politică: H. Myamoto. Impresiile unui diplomat japonez despre Romînia.

Critica literară: Ramiro Ortiz. Antonio Fogazzarro. II. (Confer, de l. italiană la Universitate).

Literatură: Ion Chiru Nanov. La vot...

Cărți noui: Vasile V. Haneș. Satirele lui Horațiu în romînește.—R. C. Noui curente sociale de G. Tașcă.

Insemnări: Plîngerile împotriva Teatrului Național.—Cazul d-rului Rudescu.—Alfieri la începuturile teatrului romînesc.—Sofocle în romînește.—Primul congres monist.

Revista revistelor: Revista Democrației romîne.—Viața romînească.—Junimea literară.—Națiunea.—La Critica.—Le Journal.

Memento.

❑ **Mulțumire.**—Amicul nostru d. Lazăr Grecea, personal și în numele familiei sale, ne roagă să transmitem mulțumirile și recunoștința sa, pentru serviciile dezinteresate și sprijinul ce i s'a dat în nenorocirea a cărei victimă a fost fiul său, d-lor dr. E. Juvara și Ștefănescu-Galați și d-lui d-rand Lucescu. Asemene d-rei d-rande Ortansa Ioan și d-ranzi Moțoc și Rișcanu.

D sa mai mulțumește întregului corp studențesc, d-lui Rector al seminarului și d-lui Comandant al regim. XIII pentru mîngîierea și sprijinul ce i l-au dat în această tristă împrejurare.

❑ ***Cu începere de Luni 14 a. c. anunțurile și abonamentele se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ De cît-va timp fugise de la părinți sei din Roman, fata Maria Gheorghiu fiica unui cofetar din acel oraș.

Cu toată vrâsta ei tânără, n'are nici 15 ani, fata avea ocupațiuni puțin avuabile: Lovită, în ultimul timp, de o boală grea, nenorocita a fost internată în ospiciul Socola.

❑ In Iași pe lîngă epidemia de scarlatină care se menține puternică s'au ivit din nou și cazuri de tusă convulsivă. Iar consiliul sanitar continuă a se întruni regulat spre a discuta măsurile preventive ce urmează a se lua spre a preîntimpina holera.

❑ **Judiciare.**— In afacerea Wachtel-Rătăciuc, despre care am vorbit ieri, judecătorul de instrucție Kessim, după ce a luat interogatorul ambilor, a lansat mandat de arestare contra lui N. Wachtel, lăsînd în libertate provizorie pe vezeteul Rătăciuc.

N. Wachtel a fost depus ieri seara. Tribunaiul s. II va avea să se pronunțe Luni asupra confirmării mandatului.

— Tribunalul s. I s'a pronunțat ieri în afacerea d lor Secărescu, fost grefier la s. 2 a a tribunalului și Pocluș, fost funcționar la portărei, ambii acuzați de abuz de încredere.

Ambii au fost achitați.

— Iacob Balfos, din Botoșani, lăsase comunității armenești din acel oraș moșia sa Bălușenii de jos, din județul Dorohoi.

Legatul a fost atacat de fii defunctului și acțiunea lor respinsă de tribunal. Acum afacerea a venit în apel și se va judeca la 11 Mai, la s. 2-a a Curții.

— D. M. Cristea, funcționar la prefectura județului Bacău, a fost învinuit de luare de mită de la societatea foreisteră foastă Goetz.

Contra sentinței achitătoare a tribunalului, procurorul general a făcut apel, care se judecă astă-zi.

— La secția 2-a a Curții se judecă astăzi procesul faliților Laman și Iaeger din Dorohoi, cari au fost condemnați de tribunal la cîte un an închisoare.

— Cunoscutul proces al falimentului Hascalovici s'a judecat ieri la secția 2-a a tribunalului. După cum se știe Hascaloviei era acuzat și de dare de foc, fapt pentru care a fost condemnat la 5 ani închisoare. Pentru dare de faliment fraudulos, a fost condemnat ieri la doi ani închisoare, iar complicii săi Ioil la doi ani și Osias Bercovici la un an—acești de pe urmă în lipsă.

❑ In sala Teatrului Circ Sidoli se reprezintă astă seară Sămbătă un program cu totul nou al teatrului cinematografic Pathé Frères. Iată cîte va din interesantele subiecte ale noului program de astă seară *Sâmbătă 19 Mart*: Prince, văr cu d-nul Ministru, o splendidă comedie inscenată și jucată de neîntrecutul actor dela Alcazar. Sunt cuprinse apoi în noul program: Bogați și saraci sau un tânăr cinstit, roman contimporan—Vesel și voios, scene comice—Ducesa Bracciano, dramă istorică (1565)—Bucătăria militară altă dată și acum Insulele Filipine, râul Magdapis, scene de călătorie—Cărpaciul și Financiarul, piesă teatrală—Abnegațiune, roman însuflețit—Cel mai bun prieten, scene comice etc. etc. Simpaticul Prince apare astă seară, esceptional în două comedii, în prima e văr cu dl. Ministru, în a doua ne reprezintă pe cel mai bun prieten al său.

Mâne Duminică, Matineu la 3 ore ziua și mâne Duminică seara splendidă reprezentație la 9 ore.

Se aduce la cunoștința că reprezentația cinematografică în beneficiul scoalei reuniunei femeilor Române a fost amânată pentru Joi 24 Martie a. c. Programul va fi nou și va cuprinde cele mai interesante subiecte.

Ultima oră

București 19 Martie

Mișcare în magistratură

București.—Pe ziua de azi, s'a făcut următoarea mișcare în magistratură.

D. C. Ciolei, a fost numit stagiar la parchetul de Botoșani.

D. Ioan Merciu, a fost numit stagiar la parchetul de Tutova.

D.. Emil Ghica a fost numit portărel la Tribunalul Ilfov.

De la Frați

Budapesta.—Ziarul *Romînul* din Arad publică în numărul seu de azi un prim articul, prin care înfierează procesul înscenat contra preotului Ion Botezatu și institutorului Agardiciu, acuzați de înaltă trădare.

Atitudinea d-lui Ionel Grădișteanu

București.— In cercurile politice se comentează mult atitudinea d-lui Ionel Grădișteanu, care în coloane a criticat budgetul ministerului de lucrări publice, iar în ședința de eri a Camerei a manifestat vădit în potriva d-lui Carp, cu prilejul cu prilejul cuvîntărei d-lui Take Ionescu.

Budgetul Rusiei

Petersburg—Duma a sfârșit eri discuția budgetului.

Armate în mișcare

Constantinopol. — Un batalion de infanterie și o companiede tunuri,—revolver au plecat astă noapte spre Scutari. Generalul de brigadă, Bibdoda șeful familiei mirdiților, una din cele mai notabile și care a fost numit comandant al diviziei de redifi din Scutari a plecat cu tunuri revolver și alte piese de artilerie în regiunea Castrati.

CAMERA

Discursul d-lui Take Ionescu

București.—Afluența la Cameră e enormă. Toate tribunele sunt pline Lumea stă în picioare.

Imprejurimile Camerei sunt ocupate de messe de cetățenii cari nu mai pot obține intrare.

Sunt presenți toți deputații. Se vede și un mare număr de senatori

In atențiunea încordată a tuturor d. Tache Ionescu continuă discursul D-sale.

Șeful partidului conservator democrat începe prin a se ocupa de excesele și ingerințile săvârșite în alegeri.

Spune că în București s'a operat pe o scară întinsă sistemul de a vota morții, și o mulțime de politiști și agenți electorali, cu certificate false.

Fabrica aceasta de certificate false se afla instalată la comisariatul de la hală.

Astfel în culoarea de Roșu a votat avocatul Spirescu, care e mort de cîțiva ani și cu toate protestările tuturor acelora care în vremuri au cunoscut pe regretatul decedat.

Un maior Chirculescu de la Piatra-N. care se afla bolnav în pat a votat totuși în București.

Dacă aseminea fapte s'au petrecut în culoarea de roșu, în mijlocul Capitalei, e lesne de priceput ceea ce s'a petrecut în celelalte culori și în provincie.

Numai în modul acesta guvernul a putut să obție acea statistică, cu care se laudă mereu.

*

Continuînd, d. Take Ionescu se ocupă de atitudinea d-lui Carp și citește scrisoarea pe care a trimis o ziaristului vienez Muntz. Prin aceasta d. Carp se laudă în străinătate cu filosemitul său, iar în țară a tolerat distribuirea taimosului calendar.

Ședința continuă.

HOLERA

Buda-Pesta. — Ministrul de interne a primit din Labation, comitatul Gran, un raport despre un caz suspect de holeră. S'au luat măsuri sanitare, iar dejecțiunile bolnavului au fost trimise spre a fi supuse analizei bacteriologice.

Explozie

Kiel.—Pe bordul crucișetorului Jorsk aflător în șantier, o explozie de alcool produsă a făcut 7 victime 3 morți și 4 rîniți.

Noi alegeri

Viena.—Noile alegeri legislative au fost fixate pe la 13 Iunie, iar balotagiile pe la 20 Iunie.

Lumina Poporului

Poporul pînă azi, cînd se afla în grele cumpene alerga la acele cărturărese

ce se fac de la sine culte, prezicîndu-le palavre și năsdrăvănii din buzunar și bietul popor nepricepînd arta lor erau duși cu toții pe căi rătăcite de ele. Poporul deci, trebue luminat, a sosit în Iași, știința horoscopului, marelui astronom, Semi, regele știinților și profesor ale tuturor prezicătorilor și ghicitorilor, care a descoperit și pecriminala otrăvitoare Elena Ștefănescu, din București, rog cereți-mi publicațiile. Primesc vizitele de la 9 dimineață pînă la 9 seara, casa str. Procopie No. 11, a 2-a stradă la stînga de la Farmacia Racoviță.

De vânzare 1 Trăsură— Ribex, București 1 Cupea—Lonner, Viena 1 Docar—de 4 persoane 1 Sanie—elegantă, 2 cai, un cotigar, hamuri etc.

G. C. Anastasiu Iași, str. Anastasie Panu 8.

Vaccinări si Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

Preparator **Special** de franceză, germană, latină, matematică, curs primar și Secundar.

V. Emil Str. Sf. Teodor 36, în (curte).

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

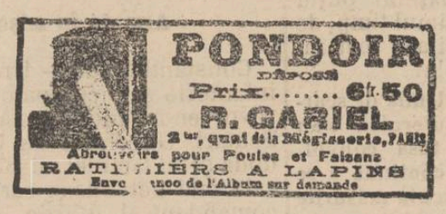

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Fabricei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 186 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigeare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS

OLLO — Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTĂ
ROBERT
—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

Cereţi numai:
Parfumul şi Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — MOSCOVA
Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii, Diplome
şi alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co.
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele
De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
—RUSCIUC—

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères — Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja arătate.
Începutul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Dobît oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 6-a Loteriei IXa
sau pus în vînzare.
Tragerea dela
5 Aprilie 3 Mai 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei
Preţurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori şi Violoncele pentru concert
REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

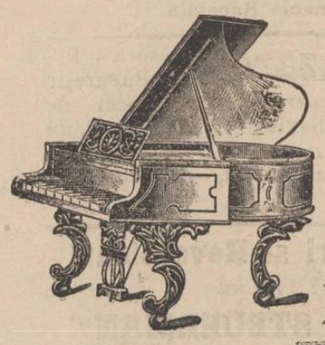

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici începînd cu
LEI 700
Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

Trei rusoaice tinere,
una cu 100,000 Mărci fără copii, văduvă, aproape 40 ani; 33 ani plăcîndu-i natura, cu 125,000 Mărci: damă independentă cu 120,000 Mărci avere şi altele doresc căsătorie imediată. Numai oferte serioase de la domni—chiar fără averi—ul să se adreseze:
L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f60c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1261—Marți 22 Martie 1911

UN DISCURS MEMORABIL

Nu e decît un singur cuvînt, cu care se poate caracteriza discursul rostit la Cameră, de d. Take Ionescu, în discuția Mesagiului: memorabil.

Este un discurs, de care își vor aduce pururea aminte, cu emoție și admirare, aceia cari au avut fericirea să-l asculte, indiferent dacă au stat pe băncile majorității sau ale minorității.

Sunt decenii de cînd parlamentul n'a mai vibrat cu atîta putere ca eri, sub farmecul și covîrșitoarea forță morală a unei cuvîntări.

A trebuit toată lipsa de libertate de spirit și toată disciplina de jug a majorităților noastre, pentru ca de pe toate băncile Adunărei să nu se ridice o unanimă și imensă aclamare.

Inima întregei Reprezentațiuni Naționale a bătut eri alături de aceea a șefului nostru.

Nu era numai admirabila elocvență, binefăcătoarea claritate., incomparabila forță de argumentație și magnifica înălțime de cugetare, care pusese stăpînire pe sufletul Camerei întregi, dar și căldura de sentiment și înțeleapta bărbăție, cu care a îmbrățișat cele mai mari probleme ale Statului și neamului.

Era cel mai strălucit fiu al poporului romîn, care vorbea în numele celor mai înalte năzuinți și preocupări ale acestui popor, și care revendica pentru el, cu o nobilă mîndrie și cu o suverană înțelegere, îndoitul drept care în fapt nu e de cît unul și același, de a ființa prin el însuși și în afară și înăuntru, potrivit destinelor sale glorioase.

Ah, îl înțelegem foarte bine pe acel fruntaș al majorității guvernamentale, bun romîn, care nelăsînd să vorbească în sufletul lui de cît sentimentul de romîn și de cetățean, a aplaudat cu entuziasm vorbele calde, înțelepte și înviorătoare ale d-lui Take Ionescu.

Vorbea în acel moment însuși sufletul națiunei doritoare de adevăr, lumină și sinceritate, și conștientă de chemarea ei integrală.

Se vor uita odată toate mizeriile naționale, politice și morale ale ceasului de față atît de critic pentru statul nostru ca și pentru neamul romînesc în deobște.

Va veni mîntuitoarea rază de soare care va risipi întunericul ce s'a lăsat asupra țărei, și va împrăștia vedeniile rele.

Nu se va uita însă, nici odată ce limbagiu a ținut actualul prim-ministru al Romîniei în chestia națională și duplicitatea orientală de care a dat dovadă. Faptul acesta a fost fixat pentru istorie, cu o pedepsitoare preciziune, de d. Take Ionescu cum musca rămîne încapsulată pentru vecie în bucata de chilimbar.

Și se va citi și de generațiile viitoare cu adîncă emoțiune și reculegere, ceace șeful nostru a zis eri despre drepturile și datoriile noastre ca stat și ca națiune, și pagina minunat de simplă și înduioșătoare ce a consacrat'o suferințelor celor mici.

A fost un mare discurs de om de stat și un discurs de mare cetățean.

Monumentul lui CUZA VODĂ

In ședința din 20 Martie a. c., a comitetului lui Cuza-Vodă s'au petrecut lucruri absolut extraordinare. Se știe că în ședința de la 31 Octombrie anul trecut, comitetul votase în unanimitate așezarea statuei în Piața Unirii, afară de 4 abțineri.

Oameni pe cari îi credem serioși, —nu ca d-nii Ghica și Holban,—ca d. Ath. Gheorghiu, Vasile Dimitriu, Climescu, cari votaseră cu toții în 31 Octombrie așezarea în piața Unirii, acuma fac un răsvot și se unesc cu d-nii Ghica și Holban pentru Piața Nouă.

In zadar au protestat d-nii A. D. Xenopol, A. C. Cuza, și N. Iorga, căci d. Ghica și Holban făceau un scandal nemai-pomenit, țipînd și gesticulînd ca niște posedați, cu toate-că, Dragă Doamne, d. Ghica prezida întrunirea.

Cît despre d. Holban, vîrsta d-sale înaintată și starea de boală îi scuzează limbuția cea prea mare, care îl împingea la întreruperi necontenite, amestecate cu insulte triviale, la adresa acelor ce susțineau Piața Unirii.

A îndrăznit să susțină neadevăruri flagrante; bunăoară că hotărîrea din 31 Octombrie nu s'a putut aduce la îndeplinire, din cauză că acei însărcinați cu strîngerea fondurilor n'au făcut nimic. In zadar protestau d-nii Xenopol și Iorga arătînd că domniile lor, împreună cu ziarul „Adevărul" au adunat numai pînă în două luni de la 31 Octombrie 1910 adică pînă la 1 Ianuar 1911, suma de 36,000 lei, din care 23 mii de lei s'au vărsat la casier, d. G. D. Șerban, iar restul de 13,000 lei se află depus de d. Xenopol la Banca „Moldova" și la Prima societate de Economie.

In zădar a imputat d. Xenopol d-lui Ghica, refuzul de a convoca comitetul, deși i-a cerut o prin mai multe scrisori, la cari însă, d. Ghica, în delicateța sa de aristocrat, nici nu i-a răspuns. D. Xenopol exasperat, a amenințat pe d. Ghica acum la sfîrșit, că va convoca d-sa comitetul în calitate de vice președinte, pentru a îndruma lucrările trebuitoare pentru așezarea statuei în Piața Unirii. Numai sub presiunea acestei amenințări, comitetul a fost convocat pentru 20 Martie.

Este cunoscut și prea cunoscut că tot Iașul și toată țara este pentru așezarea monumentului lui Cuza-Vodă în Piața Unirii. Toate subscrierile făcute acuma în urmă, de d-nii A. D. Xenopol, Iorga și Mille conțin mențiunea expresă că sumele se dau pentru așezarea monumentului în Piața Unirii.

Cum o spune, d. G. G. Mîrzescu, în interviewul publicat în ziarul „Minerva", încă de la serbarea din 24 Ianuarie 1909, publicul din sala teatrului cu prilejul atingerii chestiei statuei a reclamat cu energie așezarea ei în Piața Unirii. La întrunirea cea mare, ținută la circul Sidoli în ziua de 14 Septembrie 1910 s'a văzut iarăși o pornire unanimă a numerosului public pentru Piața Unirii.

Sentimentul general al Iașului și al Țării este pentru această piață de care nu se poate deslipi monumentul lui Cuza-Vodă fără a se da cea mai mare palmă adevărului istoric și fără a se nedreptăți, în chipul cel mai flagrant, figura marelui dispărut. Cum spunea prea bine un orator, în întrunirea de eri, celor ce sprijineau așezarea în Piața Nouă: „ce nu provocați Dv. o întrunire pentru a pipăi simțul poporului? Dacă ați îndrăzni să propuneți în public părerea Dv. cea monstruoasă ați fi șuerați și poate ați păți mai-rău decît atîta. Vă desfid să vă adresați publicului, cum vă desfid să puteți să vă îndepliniți planul în contra voinței poporului".

Anume domnișorii din fruntea comitetului, d-nii Ghica și Holban își închipue că vor putea teroriza „*canalia*" la care nici nu vrea să se uite și că vor face să triumfe gusturile domniilor lor în această prea gravă chestiune.

Nu se va întîmpla lucrul, căci Iașul întreg în sinul căruia se va ridica monumentul, vrea să-l vadă în Piața Unirii și nu se poate violenta simțimîntul general prin voința caraghioasă a cîtorva indivizi. **Votul de la 20 Mart este nul** căci d-nii A. D. Xenopol, Iorga și Cuza s'au retras în urma insultelor josnice și de mahala ale domnului Holban (cunoscuta viperă cu ochelari) care a îndrăznit să spună d-lui Iorga, care a contribuit cu o subscripție de 25 000 lei că este un ariciu, iar d. A. D. Xenopol un reclamagiu și d. A. C. Cuza că nu știe ce vorbește. Retragerea profesorilor a fost urmată de retragerea tuturor membrilor, cari susțin Piața Unirii, în cît comitetul s'a descomplectat și nu a putut lua o hotărîre valabilă. Din 36 membri, cari îl alcătuesc rămăsese 13 cari au votat pentru Piața Nouă, — prin urmare nici-o treime din comitetul complect, pe cînd la 31 Octombrie votul pentru Piața Unirii a fost luat de unanimitatea comitetului, numai cu 4 abțineri și fără nici-o voce contra.

Rămîne deci constant că votul de la 31 pentru Piața Unirii nu a fost răsturnat de răsvotul din 20 Mart, luat numai de un crîmpeiu din comitet.

Să și bage bine mintea în cap înainte de a proceda la vre-o lucrare de fapt, neautorizată prin nici-o bază juridică; căci **la fapte se răspunde cu fapte.**

„PRINCIPIȘTII"

Invăzia junimistă, sau guvernul M. S. Regelui a produs între alte multe epidemii zise politice. și o sectă originală de insecte politice, oameni de principii. Adică ei zic că-s de principii, de fapt sunt prostituați politici.

Junimizmul avînd nevoe de oameni, a plecat în piață să-i cumpere. Și a găsit, plătind bine la democrați, și la liberali, mai mulți la democrați fiindcă junimiștii singuri ne aduceau vină, că n'avem de cît scursori în partid.

După ce s'au vîndut, le trebuia o scuză. N'aveau curaj să spună: „ne-am vîndut, fiindcă am fost cumpărați". Ci ocolind ca țiganul, au dat-o pe principii, că adică d. Carp avînd principii, și d. Take Ionescu nu, cinstiții s'au dus la d. Carp.

Despre acești principiști a vorbit la Cameră, foarte în treacăt, șeful partidului nostru. Domnul Take Ionescu a declarat că, încă din Octombrie 1910, a dat deslegare partisanilor să treacă la junimiști.

Fiind-că Regele a promis puterea junimiștilor, încă din Septembrie pentru după Crăciun—se știa foarte bine în Octomvre ce se va întîmpla în Decembre, se știa că junimiștii vor cumpăra partizani, se știa iarăși, că mulți ticăloși se vor vinde.

De aceea a dat deslegare șeful nostru și bunii ticăloși n'au lipsit, la momentul oportun. Deslegarea după cum a declarat d. Take Ionescu, are ființă și astăzi. Cui nu-i place să părăsească partidul.

Dar a adăugit d. Take Ionescu să nu ne vorbească de principii. Nu numai fiindcă ticăloșii n'au principii, nu numai fiindcă partidul junimist nu le-a avut, nu le are și nu le va avea, dar fiind-că ele sunt înscrise în programul partidului nostru și nu de ticăloși este nevoe ca să le pui în aplicare.

Principiile indivizilor acestora constau în călătorii în jurul partidelor. Ei s'au călătorit la partidul carpist cu bilet de întoarcere. Dar să știe, ticăloșii, că tiketele lor de întoarcere rămîn anulate. Nici partidul liberal, nici partidul nostru nu-i va primi.

Domnul Carp a fost nevoit să-și înoiască junimizmul cu toți scabroșii din celelalte partide și de sigur, s'a simțit foarte reînnoit intelectualicește, cînd a văzut că universitatea din Iași i-a oferit o serie de exemplare, prin savantul intermediu al d-lui Greceanu.

Maidanele politice îi pot oferi și alt asemenea virus pentru întărirea și stabilirea junimizmului. Femei publice corespund unei nevoi sociale și dacă partidul simte nevoia socială de a se garnisi cu toți prăpădiții—cumpere înainte asemenea femei, cari în politică, se prezintă sub chipul acelora cari au trecut, de dureri de principii, la d. Carp.

Dar să nu vorbească de principii nici Brudea, nici d. Carp: primul nu știe dacă el există, secundul nu le-a găsit trecute în ziarele umoristice din Germania.

Politică pur conservatoare

Prin discursurile ce au fost rostite la Cameră, cu prilejul răspunsului la Adresă, situația s'a clarificat pe deplin: ambele opoziții vor face totul pentru ca guvernul actual, care nu se știe al cui este, să nu poată dăinui.

Domnul Take Ionescu, în discursul seu, a declarat că urmează cinstit politica lui Lascar Catargi, Alexandru Lahovari și președintelui actualii Camerei, C. Olănescu, cînd dă asalt contra guvernului de astă-zi, căci toți cei citați, lung șir de ani, luptase pentru ca directiva partidului conservator să nu încapă pe mîna junimiștilor.

Nu i vorba, această directivă junimistă își merită conducătorii ce-i are. Cu un trădător de neam ca P. Carp; cu un bandit ca Marghiloman, cu miniștri elevi ca Nenițescu, Delavrancea, Cantacuzino—recunoaștem că directiva își merită soarta ce-i este rezervată, recunoaștem, iarăși, că domnii N. Filipescu și I. Lahovari, au pentru ce face mutră de mosafiri jenați în actuala formație ministerială.

Memoriile lui Lascar Catargi și a lui Alex. Lahovari, sunt pios respectate de d. Take Ionescu prin declarația ce a făcut-o, că va duce înainte lupta, începută de ei, contra directivei junimiste în partidul conservator.

Trei-zeci ani, zi cu zi, a durat acea luptă și a trebuit să vie un moment de rătăcire complectă, pentru ca, o parte a partidului trecînd la d. Carp, să primească a fi condusă de el, a fi prizioniera unui geambaș de cai, care simte satisfacția de a fi conducătorul vechilor boeri.

Ce au făcut domnii Filipescu și Lahovari îi privește. Dar și răspunderea viitorului și consecințele politicei lor îi privesc tot pe ei.

Politică mare nu se face cu zina. Nici d. Filipescu, nici d. Lahovari, urmașii politici ai marilor conservatori, nu se pot declara răzbunați, pe ei și pe partidul lor cel real, de rezultatul alegerilor și, ca să întrebuințăm o formulă banală, lipsită de rost, de zdrobirea takismului.

Cu atît mai puțin, cu cît rezultatul alegerilor și fizionomia actualului Parlament, sunt mai zdrobitoare pentru conservatorii nejunimiști de cît pentru takiști.

Aceștia au fost învinși—cu mijloacele cunoscute—ca dușmani. Ceilalți—conservatorii—au fost înlăturați ca pretini. Și dacă d. Take Ionescu dispune de o mică minoritate în Parlament, conservatorii stau, relativ, mai rău, iar junimiștii, carpiști, și marghilomaniști, au adevărată majoritate.

Dacă luăm seama de această situație — și socotim, că mai marii fruntași conservatori, spre osebire de fruntași ca d. Greceanu nu se mulțumesc cu ce aduce o zi, ci avînd mintea luminoasă, se gîndesc și la ce va fi în viitor, vedem că viitorul rezervă dispariția, prin anihilare, a adevăratului partid conservator, al cărui ciocin d. Carp se căznește de mai de mult să fie—și că directiva junimistă, contra căreia va lupta înainte șeful nostru, se arată periculoasă, cum au considerat-o Lascar Catargi și Al. Lahovari.

Această directivă, de va fi lasată să presiste înainte, va da țării un partid junimist în locul vechiului partid conservator și dacă d. Carp nu va mai avea îngăduiala cerească să fie șeful partidului,—principele moștenitor—geambașul—stă gata, cu gura strîmba, să ieo succesiunea.

Iar d. Filipescu și d. I Lahovari, dacă vor continua cu politica lor anti conservatoare, vor trebui să se mulțumească cu locuri pe banca ministerială —astă-zi alături de Delavrancea, mîine alături de Pascal Toncescu.

Take Ionescu, însă, va continua politica sa pur conservatoare în ce privește pericolul insalubru al domniei junimiste.

Bine-ați venit, Coane Mitică

Din Italia jubilară a lui Victor Emanuel al III, din Roma cea măreață, de pe malurile Tibrului, unde ați fost să reprezintați în mod „*extra-ordinar*" pe M. S. Regele Carol I al României, vă reîntoarceți pe plaiurile scumpei noastre patrii; iar asfaltul strict al orașului nostru va avea iarăși fericitul prilej de a fi atins de delicatele pingele ale minunatelor voastre ghete".

Noi, din tot cugetul, din tot sufletul, din toată inima, vă zicem:

— „Bine ați venit, Coane Mitică"!

Pierdut—ați fost pentru noi,—și ne-ați regăsit. O! să ne credeți. Noi nu suntem bucuroși numai pentru că ne-ați regăsit; dar toată veselia noastră se mărește în mod considerabil, cînd ne gîndim că pe lîngă onoarea de a fi deputat și primar al Iașului, vice președinte al camerei Deputaților, veți mai avea și cinstea,—și aceasta spre mîndria noastră,—de a purta cît de curînd un înalt ordin al Regelui democratic din Italia.

Căci d-voastră, iubite coane Mitică, nu mai sunteți al d-voastră propriu, ci al nostru, al urbei noastre, al cetățenilor din acest oraș. Măririle cari au curs ca din senin pe capul vostru, se resfrîng și asupra umililor concetățeni, cari au bucuria să vă numere printre ei.

De aceia vă zicem încă odată:

— „Bine ați venit, coane Mitică!"

Știm că veți întîmpina mari dificultăți odată cu descinderea d-voastră în strada Carol. Pretendenții la slujbe, nenorociții pe care i-ați hrănit pînă acuma cu făgăduieli, transfugii care așteaptă de la d-voastră mana cerească, toți bravi alegători ai acestui oraș, vă vor întîmpina cum zic, și vă vor cere să vă aduceți la îndeplinire făgăduielele pe care le-ați dat eu atîta ușurință. Noi trecem însă peste aceste mici mizerii zilnice, noi nu vom băga în seamă pe nemulții care se vor scoborî din sferele ideale și vă vor înjura în gînd, noi vom trece peste orice stavili, și oprindu-ne în fața d-voastră, ne vom scoate respectos pălăriile, le vom flutura în vînt, și vom striga toți ca singur unul:

—„Trăiască Galibardi al Iașului! Trăiască conu Mitică care a binevoit să sosească sănătos! Bravo Națiunea Romînă!...

Japonia modernă

Instituții.—Progrese uimitoare.—In 40 de ani.—După războiu.—Arta japoneză.—„Taifun".

Spectacolul de mîne seara — al artistei japoneze Hanako — ne îndreptățește, — ne obligă poate, să amintim că, departe de a fi o țeară pur și simplu exotică, Japonia de astăzi se numără între marile puteri ale lumei.

Grație minunilor de strategie și de vitejie săvîrșite în „războiul sfînt" ce a purtat în contra Rusiei, poporul japonez s'a impus ca unul dintre cele mai accesibile tuturor formelor progresului.

In „Revue des Deux Mondes" cu data de 1 Martie, marchizul de la Mazelière vorbind despre instituțiile Japoniei spune:

„Sunt puține popoare cari într'un timp atît de scurt au putut îndeplini o operă considerabilă cum a făcut Japonia. Astăzi forța armatei sale și a marinei sale de războiu a fost pusă la încercare prin două glorioase războaie. Marina ei comercială ocupă rangul al patrulea în lume; comerțul ei exterior este egal cu al Australiei și al Canadei; industriile și minele sale se desvoltă repede; rețeaua de căi ferate, de telegrafie și telefoane este întocmai ca și a unei Mari Puteri. Se prețuește bogăția ei la 70 de miliarde.

Din punctul de vedere financiar situația este de altfel tot așa de minunată. Mulțumită unei metodice organizațiuni, unei gestiuni prudente și pricepute, imperiul japonez care în 1868 n'avea resurse de loc și nu percepea nici un impozit, plătindu-și datoriile considerabile numai prin împrumuturi sau prin emisiuni de bilete cu cursul forțat, a putut, în 40 de ani, să-și creeze un budget de un miliard și jumatate de franci, să împrumute în 1904—905 mai mult de patru miliarde, să răscumpere în 1906 drumurile de fier și, cu toate aceste, să convertească datoria sa în acești din urmă ani, așa fel că în curînd va fi readus o la o dobîndă de 4 la sută.

Statul japonez e un mare proprietar și el contribue la importarea progresului; posedă poșta, telegrafele, telefoanele; a construit o mare parte din rețeaua ferată și de la 1906 încoace a rascumpărat toate liniile cari fusese construite de către companii particulare.

De la 1868 la 1885, spre a iniția țeara în cultura occidentală, Statul crease cele mai importante industrii moderne.

Se zice că Asia e în întîrziere de 50 de ani față de Europa, în ce privește civilizația. Japonia însă întrece multe țări europene."

*

Cu privire la Japonia modernă se găsesc de asemenea foarte multe detalii într'un studiu apărut în „La Revue" cu data de 16 Martie. Unele din ele le vom reproduce în numărul de mîne al ziarului. Pentru moment e la ordinea zilei, la noi, trupa d-nei *Hanako* și prin urmare arta dramatică japoneză, care nu poate fi înțeleasă fără oarecare bunăvoință și fără oarecare cunoaștere a condițiunilor curioase în care s'a format și dezvoltat teatrul japonez de puțin timp încoace. Se știe că pînă nu de mult religia japonezilor nu îngăduia femeilor să apară pe scenă.

Subiectele dramelor lor, execuțiunea tecnică sunt... orientale.

Așa „dramele" lui *Loi-Fu*, care poate că este un mare scriitor de drame în țara sa, nu sunt drame în înțelesul nostru. Pentru gustul nostru, e greu să se găsească plăcere în încăerările acele vrăjmașe și în sugrumarea pe scenă, în lupta de jiu-jiciu japonez și în jocul cu evantaliul?

Cuprinsul pieselor teatrale e prea *brutal* — pentru noi, europenii. De exemplu, una din piese ne arată că: o curtezană vrea să omoare pe un cavaler, cu ajutorul amorezului ei: dă otravă cavalerului, îi fură banii, servitoarea ei însă-i dă contra otravă, cavalerul învie, vrea să-și răsbune *grozav*, omoară *din greșală* pe binefăcătoarea sa, care era aproape gîtuită de stăpînă-sa și omoa-

SALA CIRCULUI SIDOLI

Marţi 22 Martie 1911

O singură reprezentaţie dată de celebra tragediană japoneză

HANAKO

cu trupa sa compusă din artiştii teatrului imperial din Tokio.

rră apoi şi pe amorez şi pe curtezană.

O altă „dramă" e şi mai simplă: o servitoare, Otake, se îmbracă un al doilea Cherubin, dar cu sfîrşit „tragic!" în lipsa stăpînei; curtezanul e plin de furie nebună, fiind că pretinsa lui amantă nu i dă ascultare şi o omoară pe biata Otake *din greşală*. Cînd îşi vede păcatul, e prea tîrziu. Otake moare în braţele adevăraţilor amorezi, promiţînd iubitului ei, servitor la aceiaşi stăpînă, că are să vină în forma pe care i-o va da marele Buddha.

In privinţa artei în general, are la japonezi, o influenţă mult mai binefăcătoare. Nu numai de la războiul ruso-japonez încoace. Pictura modernă e de multe ori influenţată vădit de arta japoneză. Combinaţia lor de culori costumele lor sunt imitate şi pe la noi.

Ar fi putut, de sigur, să aducă alt repertoriu d-na Hanako. Incăerări — de sigur — sînge, cuvinte grave, patetice — da — dar subiecte eroice, din viaţa lor atît de bogată în amănunte de acestea, care te înalţă. Să nu mai fie „la modă" astfel de piese în urma „războiului sfînt?" Dar tot ce joacă e interesant şi... exotic.

Cam aşa ceva ca în piesa lui Langyel: „*Taifun*" care se joacă acum de nenumărate ori. O piesă de senzaţie, fără doar şi poate, dar cu un subiect interesant: In Paris omoară din gelozie un tînăr învăţat japonez pe amanta sa, o franceză. Camarazii japonezi se adună, chemaţi în grabă şi deliberează cum au să scape pe cel vinovat, ca cel vinovat are să aducă — el — servicii mari patriei sale, Japoniei, printr'o operă pe cale De a fi terminată şi publicată. Cel mai bătrîn îi sare într'ajutor:

„Tu să lucrezi, Tokeramo! Tu să lucrezi! Patria te chiamă. Pentru tine va suferi altul".

Şi un tînăr japonez de 21 de ani nou venit în Paris, declară că el e omorîtorul, spre gloria patriei japoneze".

*

Popor idealist înainte de toate, japonezii au aratat, în războiul cu ruşii pînă unde poate duce spiritul de sacrificiu şi de exaltare, sub influenţa unei educaţiuni patriotice fără pereche.

As.

OAMENI ŞI LUCRURI

UVERTURA...

Minunată seară de artă şi de armonie, — seara unicului dar splendidului concert simfonic al orchestrei din Lipsca! Nu s'a putut găsi o mai frumoasă serbătoare drept încheiere a unei stagiuni teatrale, în timpul căreia n'au avut loc numai producţiuni de frumuseţe şi de idealizm, ci şi manifestări meschine traduse prin fluerături.

Frumoasă şi simbolică între toate fu însă acea „Uvertură" de concert cu titlul „Primăvara",—uvertură care avea să pregătească sufletele pentru compoziţiuni admirabile, unele copleşitoare în vigoarea şi eloquenţa lor,—ca „Bachanalia„ din „Tannhäuser „Damnaţiunea lui Faust" de Berlioz.

Uvertura a fost ceea ce trebuia să fie ca să ne suggereze senzaţia deplină de primăvară,—o frenezie de sunete revărsate în măsură îmbelşugată, ca un val de căldură şi lumină, ca să cuprindă şi să înnece minţile în balsamul acelor plăceri cu care nu seamănă nici o altă îmulţumire omenească: senzaţia primăverii.

O muzică de onomatopee,—în care se părea că fiece sunet e chemat să pună în vibrare anumite fibre ale senzibilităţii; un şir de melodii cari păreau a rosti atît de bine, ceea ce stăpîneşte sufletele tuturor,—ale tuturor cari nu le pot rosti, dar cari pot *trăi* acea mare, acea puternică voluptate în care natura serbează cel mai mare triumf al ei,—ivirea Primăverei.

Omul devine unul din acele multe, nenumărate organizme vieţuitoare, cărora firea, în ad nca ei prefacere, îi dărueşte vlagă nouă, tainică, uneori neînţeleasă,—dorul necunoscut de a exista, de a se bucura, forţa de a uita şi de a ierta, mijlocul de a încheia pace cu sine însuşi în unica şi suprema dorinţă, — de a fi.

Acum cîteva zile o poetă franceză care ne stă aproape prin legăturile ei de naştere, — cîntă din nou eternul cîntec al primăverei:

Les oiseaux, les grillons, tout chante ses amours,
Les fleurs, les fruits, le mousses
Et les voix sont si douces!
Et le printemps renaît avec ses gais, longs jours.

...Tout est beau, jeune et clair, et plus rien n'est glacé
Chante, belle jeunesse,
Savoure cette ivresse,
Et toi, pauvre vieillard, réchauffe ton passé

Da; toate aceste trăiau în notele fermecătoare ale vioarelor; toate le aducea par'că un vînt de departe pe coardele harfei eoliane; toate cutremurau fiinţa noastră, — acum abia îngăimate ca şi graiul unui vis delicios, — acum părînd ca o vijelie sufletească, venită să răscoale adîncurile, depărtările, amintirile,—să reaprindă pe altarele vieţei nu numai vigorile stînse, să reînvie dar şi mihnirile apuse.

Aşa e primăvara: nu e numai visul viu al tăcerilor, — ci şi clocotul dorinţelor în frămîntare, dansul tuturor imboldurilor şi pornirilor; nu e numai imnul de slavă, ci şi ecoul de răsvrătire, care răsună drept prolog al marilor prefaceri pămînteşti. Deasupra tuturor însă plouă cu stropi de rouă binefăcătoare sunetele de mîngîieri şi de armonii,—lucesc razele de argint şi de aur ale tinereţii reînoite.

Cine n'a găsit toate aceste în muzica *uverturii* adorabile, nu mai are primăvară în sufletul său şi e de plîns că poate, n'a avut-o niciodată!

Rudion

Litere-Ştiinţe-Arte

Afacerea Ferrer.—Membrii consiliului general al Federaţiei internaţionale a Liberei Cugetări şi mai mulţi deputaţi şi senatori ai Parlamentului belgian, au înaintat Cortezilor spanioli o adresă de felicitare pentru hotărîrea ce au luat de a institui un juriu de desbatere asupra procesului lui Francisco Ferrer şi totodată fac apel la justiţia lor luminată, pentru a obţine revizuirea acestui proces.

Apelul se sfîrşeşte astel:

„Cei cari vă aduc aici omagiul respectului şi al admiraţiunei lor au pus pe Ferrer în numărul martirilor libertăţii de gîndire şi a celor mai nobili educatori; pentru noi apărarea memoriei lui este nedespărţită de causa omenirei; el a servit o în aspiraţiunile sale pacifice, urmărind armonia universală; el a servit-o în opera sa de emancipare intelectuală şi morală, împrăştiind întunerecul ignoranţei şi al intoleranţei, rîdicînd flacăra Ştiinţei positive; el a servit o în îmblînzirea luptelor de clase pregătind apropierea lor şi confundarea lor. De aceea suntem convinşi că vocea omenirei însăşi cere cu noi de la Justiţia Cortezilor o operă complectă de reparare."

Tot cu privire la dezbaterile parlamentare în afacerea Ferrer, e de notat că ministrul de justiţie a declarat că o reformă a tribunalelor militare este absolut de dorit în Spania. Republicanul Melquiade Alvarez, un mare orator, a declarat că osîndirea lui Ferrer este o crimă judiciară. El aduse cele mai crunte acuzări lui Maura, iar acesta rămase neclintit, n'a răspuns nimic.

In genere s'a făcut un rechizitoriu violent tribunalelor militare.

*

Ministrul de justiţiei al Greciei, Dimitracopulos pregăteşte legi nouă pentru protecţia femeelor şi a fetelor.

El este susţinut de către cele mai eminente femeei ale Atenei. Aceste legi vor viza mai cu seamă împedecarea tîrgului cu femeile albe, reglementarea lucrului pentru femei şi copii, admiterea femeilor în serviciile publice, libera dispunere a femeilor măritate de veniturile lor personale, reforma şcolară, etc.

Se pare chiar că Ministru este mai femenist de cît femeile.

*

Ziarele din Capitală aduc mari elogii trupei japoneze a d-nei Hanako *pe care o arată ca pe o mare artistă.*

Vom cita în numărul de mâne unele păreri ale ziarelor menţionate.

*

Afacerile italiane sunt la ordinea zilei.

Ultimul număr din revista florentină „La Voce" e consacrat „Chestiunii meridionale". Ce înseamnă această chestiune meridională se lămureşte în primul articol (Le due Italie) în care Giustino Fortunato cearcă să stabilească deosebirile politice şi economice care există între Nordul şi Sudul peninsulei italice.

Tot cu acest prilej Francesco Nitti are cuvinte calde pentru „meridionalii" cari „deşi au contribuit la unitatea Italiei cu jumătate veac de sacrificii", totuşi nu sunt trataţi cu destul interes de stat.

*

In Norvegia s'a constituit un comitet pentru strîngerea unei sume de bani destinată ca o recompensă naţională scriitorului August Strindberg, drept protestare că a fost trecut cu vederea la premiul Nobel.

Donaţiunea îi va fi înmînată în Ianuarie 1912, în ziua aniversării naşterei lui Strindberg.

*

Doamna Bernardini Sjoestedt ale căreia articole şi lucrări în presa mare sunt aşa de bine apreciate, a publicat în editura Flamarion o nouă carte: „La Révision des valeurs de la Femme" din care iată cîteva capitole: Genealogia valorilor femeei; inferioritatea intelectuală a femeei; Evanghelia femeei.

*

In ziua de 30 Martie stil nou a avut loc în Londra, la Albert-Hall, serbarea de comemorare a unei date istorice în felul ei,—300 de ani de la prima traducere autorizată a bibliei în englezeşte. Primul ministru Asquith a ţinut o cuvîntare în care, între altele, a spus că Biblia tradusă este un bun al întregei lumi unde se vorbeşte englezeşte şi că nu ar putea fi un monument mai strălucit al acestei serbări de cît un tratat solemn între naţiunile ce vorbesc englezeşte prin care să se înlăture pentru totdeauna putinţa unui războiu între naţiuni surori.

*

Poetul Jean Richepin a ţinut la Lyon o conferinţă despre Tolstoi. A fost invitat apoi să o ţină la Nizza, Geneva, Bordeaux, Marsilia, Bruxelles şi Londra.

*

STRUNA ZILEI

CAPITOLIUL ŞI STÎNCA

Legiunea de nemulţumiţi aşteaptă întoarcerea d-lui Greceanu, din Roma, la proprietatea d-sale Stînca.. Ştire.

Tristă soartă îl aşteaptă...
El, ca'n fabula romană
De la Capitol se 'ndreaptă
Către Stînca... tarpeiană.

Intrunirea Comitetului pentru ridicarea statuei lui „Cuza Vodă"

— O ŞEDINŢA FURTUNOASA —

Discursurile d lor, A. D. Xenopol, A D Holban, N. Iorga, Colonelui Langa, Ghica-Deleni, A. C. Cuza, Ath. Gheorghiu, V. Dimitriu etc. etc. D nii Iorga, Cuza, şi A. D Xenopol ,se retrag din şedinţă. Comitetul hotărăşte ca statuia să se ridice în Piaţa Nouă.

Eri, în localul camerii de comerţ, s'au întrunit membrii comitetului pentru ridicarea statuei lui Cuza Vodă. Sunt prezenţi d-nii Ghica-Deleni, A. D. Xenopol, G. D. Şerban, A. D. Holban, Colonel Langa, Dr. Negel, Climescu, Dr. Brăescu, Rallet, At. Gheorghiu, Ion Motăş, Ermacov, N. Iorga. A. C. Cuza, V. Dimitriu, Dr. Socor, Preotul Gotcu şi Părintele Pavel Savin, rectorul seminarului V. K.

Şedinţa se deschide la ora 3, sub preşidenţia d-lui Ghica Deleni, care acordă imediat cuvîntul d-lui A. D. Xenopol.

Discursul d-lui A. D. Xenopol.—D. A. D. Xenopol, luînd cuvîntul, spune că s'au adunat pînă acum 32 000 lei, afară de cei 20.000 daţi de M. S. Regele. Spune că soclul actualei statui este prea mic, într'adevăr, dar că tocmai pentru aceasta s'au mai adunat atîţia bani, şi numai în urma votului luat astă toamă ca statuia să fie aşezată în Piaţa Unirii.

Apoi, d. Xenopol citeşte o scrisoare a sculptorului Romanelli, prin care acesta spune că statuia, cu modificarea de a se ridica soclul, poate fi aşezată foarte bine în piaţa Unirii. Cheltuelele care vor necesita ridicarea soclului vor costa 30.000 lei Dl. A. D. Xenopol îşi iea angajamentul să roage pe sculptorul Romanelli să lese cu 25.000 lei.

Numai în Piaţa Unirii,—spune d. A. D. Xenopol,— poate fi aşezată cu demnitate Statuia marelui Voevod. Acesta este şi sentimentul opiniei publice, dar nu numai din Iaşi, ci din întreaga ţară. Roagă comitetul să ţie seamă de aceste sentimente.

Discursul d-lui A. D. Holban.—Dl. A. D. Holban, luînd cuvîntul prezintă o scrisoare a sculptorului Romanelli, împreună cu 3 schiţe de mărirea soclului. In acea scrisoare, Romanelli spune că statuia, aşa cum este, nu poate fi ridicată în Piaţa Unirii, de oare ce ar fi „ecrasată" de mărimea otelului Traian.

Romanelli adaugă că mărindu-se soclul statuia ar putea fi aşezată în piaţa Unirii. De această părere este şi d. G. Sterian, fostul director al Casei Artelor, care lipsind de la şedinţă, a trimes o scrisoare d lui Ghica Deleni în acest sens.

Critică cele 3 schiţe propuse de Romanelli, şi cari ar costa una 35.000, alta 45 000 şi alta 65 000 lei, zeflemisind figurile alegorice prezentate de sculptor;—în special, a căutat să scoată în evidenţă un vultur care ţinea în gură un steag, spunînd că destul am fost călcaţi de vulturul muntenesc. „*Chiar la expoziţia din 1906, — spune d. Holban—, aripile vulturului au fîfîit pretutindeni; nicăiri nu se vedea capul de bou, marca aceasta care, deşi e urîtă, poate, dar este a moldovei noastre.*"

Dl. A. D. Holban e de părere ca statuia să se ridice numai-decît în Piaţa Nouă, mijloacele permiţînd acest lucru de acuma.

Discursul d-lui N. Iorga. — „Mă mir foarte mult, — spune d. Iorga —, şi nu pricep pentru ce în şedinţa de azi ni se cere un nou vot, pentru locul unde trebue să fie aşezată statuia lui Cuza-Vodă, cînd s'a luat deja o hotărîre în acest sens, şi anume s'a stabilit Piaţa Unirii. Pe acest temeiu am făcut apel la publicul românesc şi am adunat suma de 12.000 lei, bani pe cari i-am cerut anume pentru a se acoperi plusul de cheltueli ce necesitează ridicarea statuei în Piaţa Unirii,—şi nu mă puteţi obliga acum să caut oamenii cari au contribuit, şi să le dau banii înapoi."

Dl. Holban întrerupe pe d. Iorga:

— „Dumneta ai intrat tîrziu în acest comitet, şi *alt fel* s'a gîndit comitetul."

Dl. Iorga spune că d. Holban n'are cuvîntul, dar că în ori ce caz, cînd va gîndi d-sa, va gîndi mai bine ca d. Holban.

D. Iorga roagă comitetul să nu dea un răsvot, ci să se continue lucrările pentru aşezarea statuei în Piaţa Unirii, singurul loc demn pentru statuia marelui Voevod.

D. Colonel Langa luînd cuvîntul, cere respectarea votului primordial pentru aşezarea stutuei în Piaţa Nouă.

Să lăsăm Piaţa Unirii, spune d. Langa, pentru monumentul Unirii.

Discursul d lui Ghica Deleni. — Dl Ghica Deleni citeşte, într'o foarte stricată limbă romînească, o declaraţiune prin care face cunoscut că a revenit asupra demisiei sale, numai cu condiţia de a se aşeza monumentul în Piaţa Nouă.

„Fiind promotorul acestei mişcări, vă rog să faceţi ca statuia să fie aşezată în piaţa pe care a desemnat-o primăria liberală.

Discursul d-lui Cuza.—Dl. A. C. Cuza luînd cuvîntul spune că se uneşte cu părerea d-lui Iorga şi c'ar însemna un răsvot dacă s'ar hotărî astă zi altfel de cum s'a hotărît în şedinţa anterioară.

D. Ghica Deleni roagă comitetul să nu confunde pe Vodă-Cuza cu d. A. C. Cuza.

D. A. C. Cuza spune că este încă viu, pe cînd Vodă Cuza e mort.

D. Ath. Gheorghiu spune că mai sunt şi alte deosebiri.

Continuînd, d. A. C. Cuza spune eă adevăratul promotor al ideii ridicării monumentului lui Cuza-Vodă este d. A. D. Xenopol, care a scris istoria marelui Voevod.

D. Ghica Deleni spune că n'a citit această istorie.

— „Nu-i adevărat, răspunde d. Xenopol. După ce ai citit istoria, mi-ai scris o scrisoare prin care m'ai rugat să iau iniţiativa pentru ridicarea unui monument lui Cuza-Vodă".

D. Holban: Nici eu nu ţi-am citit cartea!

D. Xenopol: D-ta n'ai citit multe lucruri!...

Continuînd, d. A. C. Cuza arată că sentimentul ţării este pentru ridicarea statuei lui Vodă Cuza în Piaţa Unirii. Vă desfid, zice d. Cuza, să faceţi o întrunire publică pentru ca să pipăiţi sentimentele poporului, dacă admite ca statuia să fie ridicată în Piaţa Nouă.

Vă desfid să aşezaţi statuia în altă parte decît în Piaţa Unirii.

— „Cu ce ne sperii? Intreabă d. Holban. Cu revoluţia?

— „Eu îţi spun că sunt serios.

D. A. D. Holban: „Ar trebui să fii totdeauna serios şi mai ales atunci cînd eşti provocat.

D. Cuza: N'am să ţi „plagiez" răspunsul.

Vă desfid încă odată să...

D. Ghica-Deleni: „Nu permit ameninţări aicea.

D. Holban: Nu înţeleg ca un profesor universitar să vie să zădărnicească opera începută, ameninţînd. Dar ce eşti D-ta să ne desfizi astfel?

D. Iorga, roagă presa să nu ia act de acest incident.

D. Ghica-Deleni, spune că n'are nimic de ascuns şi de aceia presa e liberă să facă ce vrea.

D. Cuza continuînd spune că nimănui să nu-i frică că statuia lui Cuza va fi întunecată de hotelul Traian. La Paris—spune d-sa —Statuia Jeanei D'Arc e acoperită de Luvru care are 7 etaje.

D. Ghica Deleni.—Apoi Jeana D'Arc e aşezată în strada Piramidelor nu la Luvru.

D. Climescu.— D le Cuza, se vede că n'ai fost de mult la Paris.

D. Cuza îşi termină cuvîntarea spunînd că nu înţelege alt loc pentru statuia lui Vodă Cuza de cît piaţa Unirii.

D. Ath. Gheorghiu, care în Octombrie a votat ca statuia să se ridice în Piaţa Unirii, cere acum ca statuia să se ridice în Piaţa Nouă.

D. Iorga.—„Nu e faptă de om serios această schimbare".

Mai vorbesc d-nii Climescu şi Dimitriu, care cer ca statuia să fie aşezată în Piaţa Nouă.

In special d. avocat Dumitru analizează pe larg chestiunea, arătînd că trebue să se ţină seamă că autorităţile comunale au făcut cheltueli şi că din ori ce punct de vedere statuia trebue aşezată în Piaţa Nouă.

In piaţa Unirii cu timpul se va aşeza monumentul Unirii,

Continuînd, d. Dumitriu, spune că nu e admisibil ca un profesor universitar să ameninţe şi să desfidă aşa, cum a făcut d. Cuza.

— Trebue de ştiut dacă trăim într'o stare de anarhie şi dacă trebue să îngenunchem demnitatea noastră în faţa acestor ameninţări.

După aceasta d. Xenopol iea din nou cuvîntul, însă se naşte un mare scandal provocat de d. A. D. Holban.

D. A. D. Xenopol s'a retras din sală, şi după d sa au eşit şi d-nii Cuza şi Iorga.

Membrii rămaşi votează o rezoluţie ca statuia să fie aşezată în Piaţa Nouă. Acea rezoluţie este votată de d nii A. D. Holban, G. D. Şerban, Ath. Gheorghiu, Colonel Langa, Ghica-Deleni, Ralet, Dr. Socor, Atanasie Gheorghiu, Climescu, Dr. Brăescu, Dimitriu, avocat, Dr. Negel şi preotul Gotcu.

Şedinţa s'a ridicat la ora 5 jum.

INFORMATII

❑ **Discursul d-lui Take Ionescu.**— Ziarele liberale comentează discursul pe care d. Take Ionescu l'a ţinut, în Cameră la discuţia Adresei:

Viitorul: Rechizitoriul pe care l'a făcut d. Take Ionescu guvernului la Cameră, este cea mai usturătore palmă pe care o putea primi banca ministerială.

Intr'altă ţară, în care regimul reprezentativ este în adevăr o realitate, un asemenea discurs ar fi avut de efect zdrobirea guvernului printr'un vot de blam.

La noi însă, unde atîtea paradoxe, fiinţează ca lucruri normale, guvernul încasează asemenea palme, majoritatea se simte comodă şi... se trece la ordinea zilei.

*

Secolul: In partea de ieri a strălucitului d-sale discurs, d. Take Ionescu a desvoltat pe larg chestiunea naţională, vorbind, de romînii de peste munţi şi de romînii macedoneni arătînd pe de-o parte care trebue să fie rolul Romîniei şi înfierînd pe d. P. P. Carp pentru interviewul dat ziarului „Figaro".

Discursul d-lui Take Ioaescu a produs o excelentă impresie şi va avea de sigur un ecou binefăcător printre romînii de peste munţi.

*

Independenţa: Majoritatea a ascultat pe d. Take Ionescu în mijlocul unei tăceri religioase şi cu toată disciplina, majoritatea s'a silit, de multe ori să nu aprobe pe orator, mai ales în pasagiile atît de bune concepute, atît de bine zise, privitoare la vederile personale ale d-lui Carp, în politica străină şi în politica naţională

Discursul d-lui Take Ionescu a lasat visători pe miniştrii junimişti, cari au constatat, alarmaţi, excedentul şefului conservatorilor-democraţi asupra majorităţii.

❑ **Proiecte de legi.**— După discuţia generală asupra proectului de răspuns la discursul Tronului, la Cameră, sunt puse următoarele proecte la ordinea zilei:

Proectul asupra măsurilor, lungirea încurajerilor încuviinţate fabricelor, ale căror foloase încetează în cursul anului 1911 pînă la 1 Aprilie 1912.

Proectul pentru modificarea legei din 25 Ianuarie 1907, care a modificat art. 36 din legea electorală de la 1884.

Proectul asupra măsurilor ce trebuese luate pentru eftenirea traiului şi a modificărilor ce urmează să sufere din această cauză mai multe legi de finanţe pentru echilibrarea bugetului.

Proectul pentru modificarea, cîtorva articole din tariful general vamal al Romîniei.

Proectul relativ la deschiderea pe seama diferitelor ministere a unor credite extraordinare în sumă totală de lei 13.914.403 cari se vor acoperi din excedentul ales la 30 Septembrie 1910.

● Numitul P. Mititelu, laborantul secţiei de anatomie din spitalul sf. Spiridon, fiind în stare de beţie, a înghiţit din greşală o pastilă de sublimat.

Spălările stomacale ce-i s'au făcut lui Mititelu l'au scăpat de ori ce pericol.

❑ A sosit la vamă şi vor fi scoase chiar azi, cele 25 de exemplare din Teoria Istoriei a d-lui A. D. Xenopol, tradusă de d. Damingo Vaga din Madrid.

❑ **Falsificator de monede.** — Avram Wolf, domiciliat strada Morilor 10 atrase atenţia poliţiei asupra cheltuelilor mari ce le făcea cu cumpărături de alimente în piaţa Halii.

S'a constatat că Wolf se folosea de monede de nikel, de 10 şi 20 bani, falşificate. La percheziţia domiciliară ce-i s'a făcut, s'au găsit multe monede şi un tipar făcut din ipsos, cu ajutorul căruia fabrica monezi.

Wolf se află arestat şi va fi înaintat astă zi parchetului.

❑ La domiciliul seu, str. Lascar Catargiu, a încetat din viaţă institutorul pensionar Isaia Trancu.

❑ Domnul Leon Horga a fost ales preşedinte al Băncii Meseriaşilor din Iaşi.

❑ Domnul Vintilă Brătianu a fost Sîmbătă la Banca Iaşilor şi s'a interesat de mersul noului instituţiuni.

❑ La 1 Ianuarie 1911 vor expira avantagiile ce au fost acordate fabricelor de mobile *Furtuna* şi *Ţesătura* din Iaşi.

❑ Domnul Ioan Boambă a fost ales preşedinte al consiliului de administraţie al casei de depuneri.

❑ Doamna Natalia Popescu a fost numită directoara şcoalei primare de fete „Al. Lambrior" din Iaşi, în locul d-nei Stătescu.

❑ Se ştie că cu prilejul accidentului mortal al regretatului D. A. Teodoru, fusese greu rănit şi d. Dimitrie T. Dimitriu, fost revizor şcolar de Fălciu care-şi fracturase piciorul.

Domnul Dimitriu fusese transportat la Iaşi şi internat în sanatoriu „sf. Maria".

Pe deplin vindecat d. Dimitriu a părăsit sanatoriul şi s'a întors la Huşi.

❑ In ultimul număr al „Ordinei" se vorbeşte în „Scrisori din Iaşi" despre: „Repopularea Iaşului — Ocaziuni rare — Provincialii şi arta — Foştii iaşani Cei cari revin — Teatrul nostru — Un neajuns artistic — De la d. Davila la Sturza-Doria — Matineul lui Cuza Vodă — In aşteptarea statuei — O primăvară festivă — Pentru o glorie iaşană — Ce e cu jubileul universitar — Indrăzneţii şi timizii — Exagerări inutile — Ecouri electorale — Vor fi serbările boicotate — Piaţa Unirei ori Piaţa Nouă? Strămutări în perspectivă — Talentele Iaşului".

❑ Mine, Marţi 22 a. c. ora 8 jum. p. m. d. C. Fedeleş, profesor îşi va continua la *Cercul didactic* interesanta conferinţă, vorbind despre: *Poezia populară agricolă.*

Vineri, 23 a. c. la aceeaşi oră, va vorbi d. dr. P. Zosin, despre *Nevoia intelectualizării vieţii.*

Pot asista şi persoane străine de Cerc.

❑ Se face cunoscut persoanelor doritoare de a intra în *Liga femeilor din România* că se pot adresa la d-na Maria C. Buţureanu în fie care Mercure între orele 4—7 p. m. strada Muzelor No. 4.

❑ Astă noapte tînărul Ion Lupaşcu în serviciul d-lui Roznovanu, la Sculeni, umblă cu un revolver încărcat, care descărcîndu-se l'a împuşcat lăsîndu-l mort pe loc.

❑ Patrula gendarmilor rurali din Uricani a arestat pe individul Costache Alexa din Iaşi, găsit cu nişte saci în care se aflau 440 kgr. spijă, furată de la societatea canalizărei Iaşi-Podul Iloaei.

❑ Miine se va judeca de către consiliul de războiu, procesul sublocotenentului Anibal Georgescu, din regim. 15 Războeni, acuzat de lovirea inferiorului.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi sub preţul pieţei		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAŢII

❑ *Ziarele din Bucureşti aduc ştirea de necrezut că consiliul permanent al instrucţiei s'ar fi pronunţat pentru rădicarea d-lui Corneliu Şumuleanu la rangul de profesor definitiv, la catedra de chimie, de la facultatea de medicină din Iaşi.*

Ştirea este de necrezut de oare ce Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţii de medicină, încă nu s'au pronunţat definitiv în această delicată chestiune.

La ultima şedinţă a Senatului s'a ivit paritate: domnii Bogdan, Philippide şi Găvănescul, fiind pentru rădicare, d-nii dr, Puşcariu, Mănescu şi Bujor—contra, obţinîndu-se de la vot d. profesor Socor.

Cum ar fi putut, deci ajunge chestia în comitetul permanent cînd universitatea nu s'a pronunţat încă.

Domnul rector să cerceteze.

❑ *Domnul Matei Cantacuzino a plecat ieri la Bucureşti, hotărît să se înscrie la discuţia Adresei la Senat.*

Domnul Cantacuzino, în discursul său ar voi să atace felul cum au fost făcute alegerile: să atace direcţia ce să dă partidului şi să se pronunţe pentru reforma electorală în sensul introducerii sufragiului universal.

Senatorul de Iaşi ar voi să facă toate acestea, dar junimiştii locali au eflut intenţiile ce le are d. Cantacuzino şi neputînd să-l aducă la sentimente mai bune, au telegrafiat cazul d-lui N. Filipescu, care se speră, va convinge pe cumnatul seu să se potolească.

❑ *Inspectorul financiar Petrescu, care bate apa în piuă la eforia sf. Spiridon, a făcut raport la minister, că ar fi descoperit nereguli în gestiunea unor foşti funcţionari inferiori ai Eforiei, cerînd intervenţia parchetului.*

Ministrul de finanţe a intervenit la cel de justiţie şi acesta la parchetul general, care a delegat pe primul-procuror şi pe judecătorul de instrucţie Kesim, cu facerea anchetei.

Ambii magistraţi au descins Simbătă la Spiridonie şi au început ancheta, controlînd facturi şi luînd informaţii de la doi foşti intendenţi.

Ancheta va continua.

❑ *Mai multe deputaţiuni studenţeşti s'au prezintat astăzi Rectorului înştiinţîndu-l de hotărîrea ce-au luat'o studenţii de a se abţine de la serbările jubilare ale Universităţii, în cazul cînd statuia lui Cuza-Vodă nu va fi aşezată în piaţa Unirii.*

Studenţii au intervenit telegrafic la senatorul profesor Cantacuzino şi la profesorul-deputat Virgil Arion, aducînd hotărîrea de abţinere la cunoştinţa lor şi cerînd să aducă chestia statuei în discuţia Parlamentului.

❑ *Acum se află că şi junimiştii din Iaşi ameninţase cu scandal la alegerea Creditului Urban din Iaşi, dacă în consiliu nu va fi menţinut d. Konya.*

Pentru evitarea scandalului, d. Konya a fost menţinut. Curios este, că de şi d. Konya ie liberal, au intervenit pentru el junimiştii.

❑ *Clubul partidului liberal din Iaşi a ţinut ieri adunarea plenară, care va continua în astă seară.*

Domnul G. G. Mărzescu a dat citire noului statut. El prevede ca partidul să se pună în contact cu masele, să ţie conferinţi şi să educe masele pentru sufragiul universal. Se prevede pedeapsa excluderei pentru transfugi şi pentru acei, cari vor avea o atitudine indoelnică.

In astă-seară noul statut va fi discutat şi votat pe articole.

Clubul se va întruni apoi Joi seara, spre a proceda la alegerea preşedintelui, celor trei vice preşedinţi şi comitetul executiv.

❑ **Tot în chestia statuei lui Vodă-Cuza.**—Studenţimea universitară din Iaşi a trimes o telegramă M. R. Regelui, prin care îl roagă să intervie cu autoritatea Sa Regală, pentru a se rîdica statuia lui Vodă Cuza în Piaţa Unirii.

*

Dacă nu se admite ca statuia să se rîdice în Piaţa Unirii, studenţimea nu va lua parte la serbările date cu prilejul semicentenarului Universităţii. D. Gh. Bogdan, ameninţat de studenţi, va *jubila* singur.

*

Situaţia d-lui Leon Cosmovici, membru în consiliul comunal şi probabil ajutor de primar, este foarte critică. Se ştie că d. Cosmovici a luat cuvîntul la întrunirea din Septembrie anul trecut, cerînd pe un ton foarte ridicat ca statuia lui Cuza-Vodă să fie aşezată în Piaţa Unirii. D. Cosmovici, dacă este om cinstit, *trebuie* să se retragă din consiliul comunal, care e în aşa flagrantă contrazicere cu ideile sale. Procedînd alt-fel, d. Cosmovici poate fi considerat ca un s'nucigaş moral.

❑ Cînd pronunţi numele Iorga.

Domnii Iorga, Cuza, Şumuleanu şi studentul Paraschiv, mergeau ieri pe strada Lăpuşneanu. Ajunşi în dreptul librăriei Orenştein, d. Iorga auzi pronunţîndu-se numele seu. Intorcîndu se, ca să vadă pe buzele cui s'a ivit ilustrul nume, d. Iorga văzu, spre mai marea lui dezolare, doi evrei.

— Jidanii n'au voe să pronunţe numele Iorga — hotărî d. Iorga—scurt şi pronunţător.

— N'am pronunţat numele Iorga. Nu cunoaştem pe d. Iorga —zise unul din evrei.

Atunci studentul Paraschiv I. Paraschiv I. sări la acel evreu şi 'i trase două palme — fiindcă a pronunţat numele Iorga.

Apoi studentul dispăru, iar evreii, cari pronunţase sau nu pronunţase numele Iorga — chestie istorică foarte banală — se urcară în birjă şi se luară după student, pe care-l ajunseră în Rîpa galbenă.

De aci părţe beligerante se îndreptară spre localul secţiei I poliţieneşti, unde fură poftiţi, ca informatori şi domnii Iorga, Cuza, etc.

Domnul Iorga a declarat comisarului, că evreul nu i-a spus nimic ofensător, că-i a pronunţat numai numele, ceea ce nu este permis unui evreu şi că satisfacţie deplină i-a fost dată d-lui Iorga de inimosul student Paraschiv, care, trăgînd palme evreului, a dovedit că în vinele lui—ale studentului—curge sînge romînesc.

Domnul Iorga felicită apoi călduros pe răzbunătorul său şi plecă cu colegii săi.

Comisarul n'a putut încheia nici un proces-verbal, de oare-ce se strînsese mulţi studenţi.

*

Cazul a fost anchetat astăzi dimineaţă de prefectul poliţiei, în localul dispăriţirei I. Pacientul pălmuit se numeşte Mayer Aschkenasy, mare comerciant de manufactură, domciliat în Manchester; celalat este fratele său, David, domiciliat tot în acel oraş, ambii veniţi în Iaşi după afaceri şi vorbind puţin romîneşte. Ambii sunt cetăţeni engleji.

Studentul Paraschiv nu s'a prezintat. Prefectul a dispus ca actele anchetei să fie înaintate parchetului.

❑ Domnii G. Lascar şi Lascar Antoniu au fost realeşi cenzori în consiliul de administraţie al fabricei „Ţesătura" din Iaşi.

Domnii G. Botez şi Dendrino au fost aleşi cenzori; domnii Alfons Herovanu şi Stoica, au fost aleşi cenzori supleanţi.

❑ Domnul general Lambrino, comandantul corpului IV de armată, a fost ales preşedinte al comisiei pentru organizarea concursului de călării militare în toată ţara.

❑ Consiliul profesoral al facultăţii de Drept se va întruni astă-zi seară, la orele 8 jum., spre a se pronunţa asupra cererilor de a ţine cursuri libere ale d-lor: V. Buşilă pentru dreptul Roman; Eugen Melic pentru legislaţia agricolă şi industrială; Iulian Netter, legislaţia agricolă şi industrială şi dreptul administrativ şi Eug. Costescu, procedura civilă.

❑ D. P. Dragomirescu doctor în drept de la Paris, îşi va susţinea în astă seară colocviul examenului de abilitare ca docent în specialitatea dreptului comercial.

❑ Medicul legist îşi va depune mîne raportul în chestia autopsiei cadavrului lui Zamfir Russu.

❑ Extra-ordinarul Grecianu soseşte astăzi la Bucureşti şi mîine se va prezenta Regelui.

❑ Constituirea noului consiliu comunal al Iaşului, nu se va putea face înainte de a nu trece proiectul prin care se declară că există compatibilitate între funcţia de primar al Iaşului şi mandatul de parlamentar.

❑ D. Ioan Atanasiu casier la magazia de mărfuri din Botoşani şi d. Const. Gheorghiu impiegat de rezervă în inspecţia 6 mişcare Iaşi, au fost mutaţi pe ziua de 1 April unul în locul celuilalt.

❑ Comisiunea disciplinară a învăţătorilor şi institutorilor circumscripţia Iaşi, urma să judece eri dimineaţă, procesul preotului institutor V. Diaconescu, de la şcoala de băeţi No. 2 din Tg. Ocna.

Procesul a fost amînat pentru ziua de 24 Aprilie.

❑ **Universitare** —Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţii de medicină, urmează a se întruni mîne la orele 5 d. a., pentru a se pronunţa asupra recomandărei unui candidat la catedra de Histologie şi Embriologie de la facultatea de medicină din Bucureşti.

— In şedinţa de miine, senatul universştar va decide asupra cererei d-lui L. Sinigaglia, de a ţinea un curs liber de literatură italiană.

De asemeni va trebui să se pronunţe asupra ridicării d-rului Const. Bacalogiu la rangul de profesor definitiv.

❑ Domnii C. G. Sturza, Ştefan Coroi şi C. I. Demetrescu, au fost numiţi copişti în grefa secţiei a II-a a Curţii, în locul d-lor I. Popovici şi Adam, înaintaţi, şi al d-lui Grossanu, numit la finanţe.

Domnul Emil Ghica, numit portărel, a depus astăzi legiuitul jurămînt.

❑ De la ministerul de justiţie s'a cerut astăzi telegrafic dosarul afacerei a restării ilegale a fraţilor Deleanu.

Ministerul va remite dosarul birou lui Senatului. După cum am mai anunţat, chestia rechizitorului procurorului general va fi adusă în discuţia Senatului.

❑ *Marţi 22 Martie* a. c. va avea loc la Teatrul *Sidoli* exotica şi mult aşteptata reprezentaţia a celebrei tragediane Japoneze *Hanako* cu piesele *Ot ka* şi *In Ceainărie.*

❑ Astă-zi la orele 11 tramvaiul condus de manipulantul No. 99 a trîntit în dreptul universităţei pe copilaşul C. Săvescu, rănindu-l grav.

Micuţul a fost dus la spitalul Caritatea şi pansat.

❑ **Judiciare.**—Curtea secţia II-a, calificînd de simplu falimentul comercianţilor Lamm şi Iaeger din Dorohoiu a redus pedepsele lor la patru luni de la un an.

— Funcţionarul Dimitriu, de la prefectura Bacău, acuzat de luare de mită, a fost achitat şi de Curte.

— Procesul fraudulos de la primăria P.-Iloaiei a fost amînat astă-zi la Curtea s. I-a.

— Curtea s. II trebue să se ocupe astă-zi de chestia dacă evreii trebue să jure pe Tora sau pe biblie.

Amînîndu-se judecarea procesului în sine şi desbaterea chestiei a fost amînată.

— Tribunalul s. II, în camera de consiliu, s'a ocupat astăzi de mandatul de arestare ce a fost lansat contra lui N. Wachtel.

Tribunalul se va pronunţa după judecarea celorlalte procese de astă-zi.

La ora 5 tribunalul a pronunţat confirmarea mandatului.

Ultima oră

Bucureşti 21 Martie

Chestia elevilor scolilor comerciale inferioare

Bucureşti.—In seziunea parlamentară trecută, d. Demetrescu Agraru, fost senator de Ploeşti a interpelat guvernul cu privire la serviciul militar al absolvenţilor şcolilor comerciale inferioare, cerînd ca aceştia să facă numai un an armată

Eri d. Demetrescu Agraru a primit din partea ministerului de războiu o adresă prin care i se face cunoscut că interpelarea sa a avut ca rezultat că ministerul de război a admis cererea.

O numire

Petersburg.—D. Wojewodski, ministrul Marinei a fost numit membru al consiliului Imperiului, dimisionînd din postul de ministru al Marinei.

Creări de noui agenţii de Comerţ

Petersburg.—Ministru de Comerţ şi Finanţe a supus Dumei un proiect de lege creînd posturi de agenţii de comerţ la Berlin, Hamburg, Viena, Londra, Marsilia, Genua, Constantinopole, Teheran şi Sofia.

Impărţirea de pămînt ţaranilor greci

Atena —Camera a adoptat după lungi desbateri, moţiunea favorabilă expropierei silite a marilor propietari din Tesalia spre a o împărţi în loturi ţaranilor.

Curse aviatice

Paris.—Asociaţia internaţională de aviaţiune a stabilit itinerarul cursei aviatice europene inaugurat de „Le Journal" în chipul următor: Paris, Liége, Utrecht, Bruxelles, Londra, Paris.

Premiile se urcă la suma de 412 000 franci.

Pornirea va avea loc din Vincences la 18 Mai şi va ţine pînă la finele lunei lulie.

Modificarea formată cabinetului

Madrid.—Regele a ratificat puterea dată d-lui Canaleyas, autorizîndu-l să aducă formaţiunei cabinetului modificările ce va socoti trebuincioase.

Transporturi de trupe

Salonic.—Bibdoda Paşa, comandantul rediflilor din Scutari, şeful mirditrilor a sosit aci şi va pleca imediat la Scutari, primul transport de trupe a sosit la Medna pe bordul vasului „Musavat".

Guvernatorul Vilaetului Scutari, a cumparat vasul italian „Macefalda" cu suma de 90000 franci spre a transporta trupe pe fluviul Bojana ce leagă Adriatica cu lacul Scutari.

CAMERA

Bucureşti.—Camera prezintă un aspect normal. Tribunele aproape deşerte. Afluenţa cea mare care a fost cu prilejul discursului domnului Take Ionescu a dispărut ca prin farmec.

D. Marghiloman părăseşte banca ministerială pentru a se urca pe tribună; acesta este probabil un semn că banca ministerială nu se solidarizează cu actele ministrului de Interne. Domnul N. Filipescu, ministrul de războiu, străluceşte prin absenţa sa. D. Marghiloman afirmă că majoritătile sunt conservatoare, nu junimiste, şi atinge în treacăt „pretinsul" interview al domnului P. P. Carp.

Domnul Marghiloman a recurs la o abilitate adorabilă în chestia evreiască, —anume, d sa a făcut o adevărată interpelare d-lui Take Ionescu, invitîndu-l să-şi dea părerea în chestia evreiască, ca şi cum nici n'ar fi fost vorba despre părerile d-lui Carp în această chestiune.

Vorbind despre chemarea d-lui Carp la putere, d. Marghiloman spune că şi Cavour *a fost impus*, că şi Bismark *a fost impus*, numai ca să se poată aduce la îndeplinire unitatea respectivă a Italienilor sau Germanilor. Cei cari ascultau pe d. Marghiloman au zîmbit.

Şedinţa continuă

Incepîndu-se dărâmarea cir. nului Henry amatorii au ocazione de a cumpara efteu lemnărie de construcţie.

ONOR.

Societăţei de asigurări generale „AGRICOLA"

BUCUREŞTI

Credem de a noastră datorie să vă aducem şi pe această cale viile noastre mulţumiri pentru modul corect şi repede cu care aţi bine voit a ne despăgubi de dauna, ce am suferit de pe urma incendiului întîmplat în ziua de 7 Februarie anul curent la fabrica noastră de tricotaje din Iaşi, plătindu-ne suma de:

Lei 123,211,70 *una sută două zeci şi trei mii două sute unu spre zece & 70 %.*

Ţinem cu această ocazione să recomandăm căldoros tuturor D-lor Industriaşi şi Comercianţi din ţară ca să-şi asigure avutul lor la Societatea Dv. care îşi îndeplineşte obligaţiunile sale în modul cel mai conştiincios şi loial.

«MOLDOVA»

Societatea anonimă pentru industria de tricotaje

Leo Gheller, V. Dinnermann

TEATRUL SIDOLI

Marţi 29 Martie 1911

Mare reprezentaţie organizată de

MIRCEA PELLA

Cu piesa

D'ON VAGMISTRU

Comedie în 4 acte de C. Grigoriu.

Rolul lui **Cărăbuş** *îl va interpreta d. Pella, care face din el o splendidă creaţiune.*

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

De inchiriat de la 23 Aprilie a. c un apartament de 5 odăi, bucătărie, pivniţă, camară etc. în str. Sfr. Andrei No. 3, precum şi 3 odăi jos.

A se adresa la proprietara str. Muzelor 14.

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906 **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA
De vînzare
La toate magazinele de consum. din ţară

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinaţiuni deasigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
JOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** OLLO
E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTĂ
ROBERT
—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR
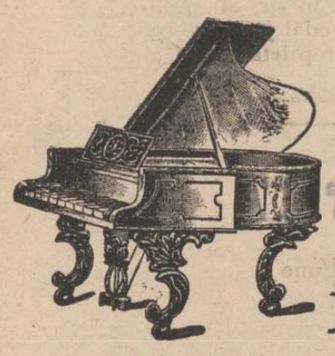
Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.
Inceputul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează?
D-şoară catol. unică fică, 400.000 avere.—Creştină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-şoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidaţi cari nu sunt impiedicaţi de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la
L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi
„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 6-a Loteriei IXa
sau pus în vînzare,
Tragerea dela
5 Aprilie 3 Mai 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 le
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei
Preţurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

ipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de I. Iohan Kreyman ki, Lăcatuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1262 Mercuri 23 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

IMPUSUL REGELUI

Din discuția adresei la Cameră s'au dat pe față foarte multe bube politice, cari rod viața noastră obștească și au mai dezgolit putreziciunea morală a guvernului d-lui Carp. Blastamat de soartă să rătăcească toată viața fără partid, ci ca un cuc politic, s'a legat de viața altor partide, cînd liberal, cînd conservator, colaborînd cu unii în opoziție la alegeri, și cu alți la guvern, cînd *pentru* cînd *contra*, căci lozinca primordială a d-lui Carp a fost și este de a guverna, indiferent cu cine și cum.

Socoteala lui a fost aceasta: într'un stat unde totul pleacă de la Măria Sa, și unde dar nodul central al impulsiunii politice vine de sus, trebue să dau iluziunea că pot face o lovitură venind de sus. Și *poate* au corespuns unor anumite formule extraconstituționale ale Celui de sus, căci viața politică le a fost oxigenată *numai* de Cel de sus. De cît ne deprinsesem a vedea lucrurile prin prisma partidelor, singurele organe politice constituționale, cu care Cel de sus e chemat a lucra; căci nici Constituția, nici monarhia noastră nu e clădită așa fel, ca guvernele să nu aibă razim în majoritățile parlamentare. Și de și *de fapt* guvernele nasc la noi majoritățile, ele se duc cu ele, și tocmai d. Carp știe prin *sine însuși* de ce rost sînt aceste majorități pentru guvern în viața lui politică.

Mai mult încă, următori acestor fapte și credințe politice, am socotit toată acțiunea d-lui Carp de a atenta la șefia partidului conservator, ca o condițiune indispensabilă de *a se impune* atenției Celui de sus, avîndu-și și titlul formal de șef de partid.

Și iată-l pe d. Carp șef de partid! Cele ce au urmat se știu. După 8 luni de la proclamarea șefiei sale, trei sferturi din partidul conservator s'au rupt de d-sa și au proclamat șef pe d. Take Ionescu și supt forma aceasta *țara*, singură suverană, a dat cîștig de cauză partidului conservator-democrat în 17 alegeri parțiale.

Era o indicație, de care însă Cel de sus n'a ținut seamă, fie pentru a nu eși din formula bătută, că are în vedere matca partidului, fie că a crezut util să mai dea ceva oxigen politic celor anemiați, fie pentru că a ținut să se pună de-a curmezișul indicațiilor țării, fie că chiar a fost terorizat întru cîtva, de *clica boerească*. Intre toate aceste laturi stă tot adevărul și nimic alta de cît adevărul, asupra situației.

Pe simpla presumție că suveranitatea națiunii a fost știrbită prin decisiunea Celui de sus, și pe înalta considerație că această suveranitate națională trebue salvată, s'a dat lupta în cartel a celor 2 partide de opoziție. Tot ce a urmat ca nelegiuiri: destituiri de slujbași, puneri în slujbe, permutări, opriri de la vot, sechestrări, anihilarea secretului votului, votarea morților prin substituiri, jandarmaria electorală, etc., etc., toate aceste acte de banditism politic au fost înferate, ca o dovadă de putreziciune politică a guvernului Carp și ca o pilduire că cine vine să guverneze fără partid, nu se poate menținea de cît prin teroare. Taman cazul guvernului Hedervary în Ungaria.

S'a pus în vădită lumină cît de tare e vinovat d. Carp față de țara sa; cît de vinovat e d. Carp față de sine, cît de vinovat e d. Carp față de neamul său. Dar ce sînt toate acestea la d. Carp? D. Carp a izbîndit, asta e ceia ce-l interesează. Azi d. Carp e învingător, și la învingător nu se discută armele. El a răpus.

Dar iată că guvernul d-lui Carp văzînd golul moral ce e în juru-i, văzîndu-se cît de ticălos e, și din ce mocirlă electorală i-au eșit majoritățile; văzîndu-se apoi descoperit și vinovat față de partidul și de ideea conservatoare, negăsind ei în ei cuvîntul tuturor acestor ticăloșenii, caută a se acoperi de mantia Regală, proferind prin gura d-lui Marghiloman, că guvernul Carp *a fost impus* de Măria Sa; cum au fost impuși Bismark și Cavour. *Risum teneatis!*

Și acum iată soritul; Măria Sa a impus un guvern Carp; guvernul Carp a impus alegerile cu toroipanul, majoritățile eșite sînt rod al impunerii Regale. Iar concluzia este: dacă vinovați sîntem noi față de țară, nu noi sîntem căuzașii, ci e cineva mai sus, e însuși Măria Sa.

Teoria emisă de d. Marghiloman de pe banca ministerială e cea mai periculoasă. Noi am zis, că Măria Sa n'a luat *toate* indicațiile chemării la guvern a d-lui Carp, din voința exprimată a țării, ci și din *alte străine* considerații; dar, a merge de aici și a spune că Măria Sa *a impus* țării un guvern Carp, e a răstălmăci lucrurile și a pune în linie de atac însăși Coroana.

Respingem cu indignare o asemenea teorie, care arată un nou banditism ce se face asupra Coroanei, și dacă guvernul Măriei Sale nu e în stare de a apăra pe Măria Sa, noi vom face zid de apărare, pentru Măria Sa, scoțind'o din luptele noastre de partid.

Acordul dintre țară și tron, din mesaj, s'a transformat în gura ministrului de interne într'o *impunere*.

Guvernul trădării naționale

Ministrul de interne mîna dreaptă a d-lui P. P. Carp a confirmat în discursul seu de ieri, de la Cameră, interviewul acordat de primul ministru, ziaristului francez de la Figaro. **Această confirmare din partea d-lui Marghiloman este cea mai formală dezmințire, dată presei carpiste, care pe timpul alegerilor încerca să dezmintă interview ul, pentru că interesele electorale cereau aceasta.**

D. Marghiloman a spus ritos, că *frații noștri nu au ce aștepta de la noi, că n'au de cît să se frămînte ei singuri, și singuri să se ajute în acțiunea lor.*

Așa vorbește ministrul de interne, al Romîniei în parlamentul romîn, în auzul străinătății și deci și a străinătății maghiare!

Aceasta este solicitudinea, pe care guvernul Regatului romîn o are pentru suferințele fraților noștri de dincolo!

Acesta este actul de slugărnicie, cu care guvernul conservator debutează în politica externă, sacrificînd interesele noastre naționale cele mai scumpe, pentru a plăcea guvernului austro-ungar!

Guvernul d-lui Carp s'a arătat de la început că este un guvern de trădare națională. Eșit prin corupție și violențe, guvernul conservator încearcă să violenteze conștiința națională a poporului romîn.

Fi-va oare poporul romîn atît de nepăsător, încît să suporte o atît de gravă încălcare a celor mai sfinte ale sale aspirații?

Făcătorii de profesori

E o scenă într'o operetă care arată felul cum depune examen și cum este examinat un prinț.

Profesorii examinatori sunt radioși. Nu doar fiind că le este dat să examineze pe viitorul Rege al Țării lor, dar fiind-că întîmplarea aceasta fericită le va aduce cîte-o decorație. Și nu mai știu cum să se așeze față de elevul prinț și cum să-l întrebe — ca să iasă decorațiile.

Prințul din operetă e german. De aceea profesorii 'i pun o întrebare banală:

— Cum se numește Capitala Imperiului Alteței Voastre Imperiale?

Intrebatul tace.

— Cum se numește orașul în care bine-voiește să aibă reședință, A. V. Imperială?

Prințul tace.

Atunci unul din profesori, sărind în sus de bucurie, spune:

— Proverbul spune: Nici un răspuns, e un răspuns. Deci A. V. ați răspuns foarte bine și ne permitem a așterne felicitări la picioarele A. V.

Domnul Corneliu Șumuleanu, vestitul chimist de la Iași, este și el prinț. Este prințul naționaliștilor—dar carte știe cît prințul din operetă. Aceasta nu l'a împedicat să fie agregat provizor, să fie, apoi, agregat definitiv, iar acum să dorească a fi înălțat profesor.

Inalțarea aceasta a mers foarte greu. Candidatul n'are nici o lucrare originală, are doar un raport, desastruos pentru el, raport făcut de o somitate științifică recunoscută, de d. profesor dr. Riegler.

Chestia rîdicărei d-lui Șumuleanu la rangul de profesor, venise, astă iarnă, în discuția Senatului Universității. Acolo se ivise paritate, fiind pentru rîdicarea d-lui Șumuleanu la rangul de profesor de *chimie*, domnii: Bogdan, profesor de *medicină de legală*; Philippide, profesor de *limba romînă* și Găvănescul, profesor de *filosofie* — abținîndu-se d. Socor, profesor de *boli de ochi*.

„Afacerea" a mers la o instanță și mai superioară, la consiliul permanent de instrucție, compus din un profesor de *matematici*, altul de *latină*, al treilea de *geografie*. Iar rezoluția definitivă urmează a'o dee ministrul de instrucție, profesor la *facultatea de drept*.

Care din toți cei enumărați ar putea jura pe sfînta Cruce, că d. Șumuleanu merită sau nu, să fie profesor de chimie la facultatea de chimie?

Nici unul, firește. Căci din cei citați, nici unul habar n'are de chimie.

Totul e o simplă operetă. Și asemenea operete fac, în țară la noi, profesori de universitate, pe cînd un biet învățător este examinat luni de zile, ca să poată ajunge definitiv la biata sa catedră!

„Cordonul" Serului

Șerul nostru a căpătat o decorație. M. S. Regele Italiei, în marea sa generozitate, i-a oferit „Marele Cordon al Coroanei Italiei". Pentru serviciul de reprezentant „extraordinar",—cum zice „Evenimentul"—, și pentru că a făcut pe curierul și a dus o scrisoare, trebue să recunoaștem că răsplata care i s'a acordat a întrecut cu mult așteptările modeste ale șerului.

Tot odată ni se comunică din Roma, că M. S. Regele Italiei, voind să-și arate încă odată generozitatea, a pus la dispoziția d-lui Démètre Greciano un vagon pentru transportarea cordonului. S'a iscat însă o chestiune foarte gravă. Unde va fi așezat vagonul cu cordonul? In urma sau înaintea vagonului, care trasportă trupul șerului nostru? Chestiunea este așa de palpitantă, încît presa a început s'o discute.

Mai mult de cît atîta, presa s'a împărțit în două: o parte susține că vagonul, care transportă cordonul trebue să fie așezat în urma vagonului reprezentantului extra-ordinar, ceialaltă parte susține, din contra, că vagonul cu cordonu lsă meargă, înaintea vagonului cu șerul nostru. Chestiunea aceasta pasionează cumplit opinia publică italiană, care s'a împărțit și ea în două. Probabil că chestiunea va ajunge la un compromis. Șerul nostru i a dat o deslegare demnă de inteligența sa.

Probabil că și cordonul și șerul vor veni în același vagon. Altă soluție nu vedem, dar nu e mai puțin adevărat că această soluție este genială.

In ultimul timp aflăm că șerul nostru a intervenit la ministerul de finanțe să ordone șefului de vamă din Virciorova, pe unde va întra șerul în țară, să nu ia nici o taxă pentru introducerea cordonului în România. Șerul a invocat chiar pentru aceasta avantagiile pe care legea le acordă mașinilor industriale și agricole. Ministerul de finanțe va satisface cererea șerului...

Două scene gratuite

—„Să nu zici Iorga!"—**Pretinsa rochie-pantalon.**

Un student a răzbunat pe d. Iorga. L'a răzbunat în mod foarte delicat într'o chestie și mai delicată. Un evreu ar fi pronunțat, sau a pronunțat chiar, numele Iorga. Incolo n'a zis nimic. A fost un simplu citat de nume propriu, o simplă și banală exclamație.

Domnul Iorga, care are numai idei originale, a spus evreului: „jidanii n'au voe să pronunțe numele meu."

Punctul acesta nu figurează, totuși, în programul naționalist. Și credem că e nedrept: fiind-că d. Iorga, care pronunță în gazeta sa, în cursurile sale, în întruniri publice, numele a o sută de jidani, ar fi putut da voie unui singur jidan să pronunțe și el numele ilustrului campion romîn.

Jidanii știu astă-zi, că n'au voie să pronunțe două nume: numele Iehova, care nu pate fi pronunțat de cît în anume rugăciuni și numele Iorga, care nu poate fi pronunțat de evrei nici o dată.

Chestia este pur personală. Numele meu, poate argumenta d. Iorga, fiind avutul meu personal, pot dispune de el după voie. Și voia mea este, ca numai Romînii să-l poată pronunța.

Dar ce este mai delicat în legea aceasta asupra proprietății numelui Iorga, ie că contravenirile au sancțiune, o răzbunare, cum a glăsuit d. Iorga față de comisar: evreul, care, contravenind, va pronunța numele, va fi pălmuit de un student.

Așa a pățit și acel domn Aschkenasyi care, venind din Manchester la Iași, șhabar neavînd de d. Iorga, a fost acuzat de acesta, de cele știute și pălmui a fost de un student.

*

In aceeași fericită Duminică s'a petrecut și o altă scenă, tot atît de civilizată, tot în strada Lăpușneanu, tot în nobila urbie a Iașilor.

Lumea a putut vedea o mulțime mare d'indărăptul unei femei și o mulțime mare mergînd d'inaintea aceleași femei.

Femeea aceea era o acuzată pe nedrept: acuzată că ar purta o jupe culotte. Nu se cade să pronunți numele Iorga cînd ești evreu, nu se cade să porți rochie pantalon cînd ești femee, chiar ortodoxă dacă ar fi.

De aceea manifestația aceea a masselor d'indărăptul și drept în fața nenorocitei, care nu știa ce a pățit.

Cum evreul nu pronunțase numele celui sfînt de pe pămînt, femeea aceea nu purta rochie pantalonată. Și dacă nu există dovadă că evreul nu pronunțase numele, era evident că femeea nu purta pantaloni.

Purta doară o rochie mai strîmbată de cît cele moderne, mai strînsă — și massele, crezînd că poartă pantaloni, o luase în primire.

Două scene gratuite — dar foarte civilizate!

OAMENI ȘI LUCRURI

ASIA CIVILIZATA

Intr'un alt articol vor găsi cetitorii amănunte asupra propunerilor și prevederilor se face un diplomat japonez în vederea unor legături comerciale între Impărăția din extremul Asiei și România. Diplomatul exprimă, între altele, părerea că Japonia n'ar prea avea rațiunea să întrețină legături de industrie și comerț cu statele balcanice. Cu toate aceste găsim într'un articol publicat în cel mai nou număr din „La Revue" interesante detalii cu privire la cele de mai sus.

Cu statele mari europene, — ca Germania, Anglia și Franța, imperiul asiatic are foarte întinse legături. Dar nici o altă țeară nu rămîne în afară de sfera de activitate a Japoniei a cării forță de expansiune e într'adevăr miraculoasă.

Belgia a importat în 1908 mărfuri de 5 milioane din Japonia, dar a exportat acolo, în 1907 încă, — de 33 milioane.

Elveția a exportat în 1908—de 7 milioane franci.

Olanda în același an, a vîndut mărfuri de 2,600,00 lei.

In țările scandinave, Japonia posedă agenți consulari la Copenhaga, Stockholm, Christiania, Gothenburg. Cu Spania schimburile în 1908, au fost de cîte va milioane.

„Statele balcanice au interesat din vreme—zice „la Revue" pe unii oameni politici, japonezi: Nu că ar fi făcînd cu ele un schimb comercial însemnat; nu că ar fi fost măguliți că, în Grecia, un grup de politiciani reformatori sau de agitatori s'au intitulat cu porecla de *Japonezi*,—dar acele state au atras atenția Japoniei prin eventuale complicații internaționale ce pot avea importanța lor. In momentul cînd Bulgaria a proclamat independentă și cînd Austria lua în stăpînire Bosnia și Herzegovina, se întîlniau adesea în ziarele japoneze pasagii ca acesta: „La Bursa din Tokio cursurile s'au arătat rezervate azi dimineață, căci criza europeană inspira multă nelinişte... dar, după amiază, veni știrea că tulburările din Balcani au fost evitate și valorile se urcară".

Emisarii japonezi în Balcani și cu osebire în Bulgaria s'au înmulțit de la 1908, așa fel că au stîrnit temerile din partea unor gazete rusești. Multe articole exprimau mirarea că ce caută în Bulgaria atîția turiști japonezi cu aluzile lor ciudate"...

Cu Rusia există relațiuni mai întinse. Există consulate japoneze la Odessa, Petersburg, Moscova și Batum; în 1908 s'a întemeiat o societate comercială ruso-japoneză.

Aceasta — după ce se dădură uitării sîngeroasele zile din vremea războiului ruso-japonez, —care dăduse poporului lui Mikado strălucitul prilej de a-și arăta toate însușirile mari, toate virtuțile patriotice și etnice, aproape superioare ori-cării alte națiuni din lume.

Rămîne însă să vedem dacă arta japoneză a progresat și ea în raport cu desvoltarea atît de repede pe celelalte tărîmuri. Ne-o va spune d na *Hanako* și repertorul ei dramatic. Bodin

Japonia și Romînia

Numărul cel mai recent al „Nouei Reviste Romîne" conține un articol al diplomatului japonez H. Myamoto din Paris, — impresiuni despre Romînia.

Cum suntem tocmai în ziua unei vizite exotice, — a unei mari artiste japoneze în orașul nostru, credem interesant să reproducem o parte mai însemnată a acelui articol.

„Nu văd cam ce comerț ar putea face Japonia cu Bulgaria sau cu Turcia de de exemplu, în afară de schimbul neînsemnat de articole, de curiosități, pe cînd cu Romînia el poate deveni foarte serios. Romînia e o țară cu o industrie mare a petrolului.

Petrol avem și noi, dar în urma prospecțiunilor recente, sunt dificultăți de tot felul care fac ca Japonia să fie tributară străinătății, pentru comerțul de petrol. Avem însă motive de ordin național, ca piața petrolului să nu fie acaparată de producțiunea americană sau chiar de acea olandeză, de aceia societatea „Nippon Seki iu Company" încă de anul trecut studiază introducerea petrolului romîn în Japonia.

Dacă nu mă înșel, nu sunt de cît cîteva luni de cînd pentru prima oară porturile romînești au fost vizitate de două vapoare ale societății „Nippon Maru", care s'au înapoiat în Japonia cu cantități mari de petrol din Romînia.

Cu toate acestea, primul contact pe care l'a avut Japonia cu popoarele din Orientul Europei, a fost cu Turcia. Acum 20 de ani, un vapor turcesc, care transporta o misiune oficială a naufragiat în Marea interioară a Japoniei și acum cei salvați au fost repatriați pe cheltuiala guvernului japonez, Turcia a propus încheierea, deocamdată a unui tratat comercial. Discuțiunea asupra acestui tratat nu s'a sfîrșit nici azi. Acum trei ani în 1908, erau însărcinate ambasadele respective din Londra, a Turciei și a Japoniei, să ducă tratativele, ele n'au izbutit însă. Sunt și acuma vorbe pentru încheiere, dar Japonia are motive care nu le poate mărturisi, ca să ezite mereu, sau ca să amîne această încheiere.

Cum se vede, cele mai multe șanse de schimb comercial cu Japonia, tot România le are, mai ales că anul trecut importul în Japonia a atins enorma cifră de 50 milioane de yeni, yenul avînd o valoare de 2 franci și 50 de bani.

Romînia dacă ar contribui la început numai cu a douăzecia parte la acest ar reprezenta un schimb comercial foarte serios. Cît despre ce ar putea trimite și Japonia Romîniei, după o mică anchetă s'ar putea fixa și aceasta, pentru ca navlul vapoarelor să nu fie prea ridicat. In ori ce caz, am putea face din Constanța un cap de linie maritimă, așa cum am făcut din Marsilia. Constanța, pentru Japonia ar fi un port de transit al Europei Centrale, putînd scurge pe aici articole speciale din Extremul Orient, cum e ceaiul, camfora, cauciucul din formosa și din Indiile Neerlandeze; lemne scumpe pentru mobile, mătasa și altele. In felul acesta Austro-Ungaria și Germania de răsărit s'ar putea aproviziona cu mărfuri din Constanța.

Dar un consulat general japonez la București, ar avea pentru Japonia și o importanță politică de oarece atît Japonia cît și România au frontiere comune cu Rusia, și în felul acesta ar urma o cunoaștere mai complectă a împrejurărilor politice rusești, lăsînd la o parte împrejurările politice ale Orientului Europei. Intr'adevăr, de la un rînd de vreme, Bucureștii e o școală politică a diplomaților chemați a juca mai tîr-

SALA CIRCULUI SIDOLI

Astă seară Marţi 22 Martie 1911

O singură reprezentaţie dată de celebra tragediană japoneză

HANAKO

cu trupa sa compusă din artiştii teatrului imperial din Tokio.

ziu roluri importante în politica externă a statelor. D-nii Golocowski, Bülow, d'Aerenthal, Kiderlen Waechter, Palavicini, au făcut toţi, un stagiu mai mult sau mai puţin lung la Bucureşti, şi acum de curînd trecerea d-lui Rosen, ministru al Germaniei, de la Tanger, care e un post diplomatic foarte important mai ales în timpul de faţă, cînd politica Marocană e o problemă pusă diplomaţiei europene, zic trecerea d-lui Rosen de la Tanger la Bucureşti e un bun pronostic asupra carierei sale.

*

Am considera consulatul general japonez din Bucureşti ca o şcoală politică pentru unii din diplomaţii noştri destinaţi mai tîrziu pentru anumite posturi mai importante, şi care sunt în legătură cu politica Orientului şi a Rusiei. Politica Rusiei însă, a încetat de a avea acel caracter neliniştitor atît pentru Japonia cît şi pentru Romînia. In Orientul Europei ea are destule motive pentru a părăsi acea politică sterilă a panslavismului, cît despre Japonia, Rusia e interesată acum la o prietenie din ce în ce mai strînsă cu noi.

De sigur că nu se pot lămuri într'un articol de revistă toate feţele politicei ruseşti, dar cum ea este atît pentru Romînia cît şi pentru Japonia de un interes imediat, mă voi sili a-i arăta liniile generale.

Ceea ce se poate constata acum, e faptul că Rusia face o politică de expansiune în Mongolia şi în Persia. Dacă în Extremul Orient a fost fără noroc, în cazul acesta cred că e mai bine pregătită. Mai întâiu în urma tratatului încheiat în 1910 cu Japonia, ea are din partea noastră toată aprobarea, aprobare cîştigată şi din partea Angliei şi a Germaniei prin acorduri speciale. Apoi operaţiunile militare care ar fi necesare se pot face cu înlesnire. In părţile acestea Rusia nu are să întîlnească de loc o armată bine pregătită cum a fost armata japoneză, ci triburi lesne de învins. Cît despre armata chineză ea nu există de cît pe hîrtie, şi chiar dacă ar fi cîteva detaşamente instruite europeneşte, lipsa de căi de comunicaţiune între Turkestanul chinez şi centrele mari chineze, face ca acţiunea armatei chineze să fie iluzorie. Rusia are tocmai un avantaj în această privinţă. Ea are o reţea de căi ferate către Taşchent pornind dela Krasnovodsk, prin Merw, cu ajutorul căreia ori şi cînd poate ocupa valea Kuldjei.

„...Acum Rusia nu mai are ce căuta nici în Orientul Europei, de oarece pe lîngă deziluziile de pînă acuma, ea întîlneşte un curent de expansiune mai puternic decît al ei: germanizmul. Rusia are deziluzii de pe urma popoarelor, pe care le-a protejat, şi cu care credea că-şi poate face interesele.

Ea şi-a început politica de aţîţări în triburile interne ale Imperiului Turcesc, inventînd *panhelenismul* şi provocînd revoluţia de la 1821. Văzînd că grecii în loc de a se ataşa extensiunei creştinismului ortodox, fac opoziţie în Sinodul de la Constantinopole să între ortodoxi şi de alte naţionalităţi, ci că urmăresc a reface un Bizanţ grecesc, i-a părăsit inventînd de data aceasta *panslavismul* prin bulgari. Bulgarii au reînviat în felul acesta, şi cu politica lor curat personală au adus cele mai mari decepţiuni epitropului lor: Rusia. Ruşii nu au avut mînă bună în aceste combinaţiuni.

Afară de aceasta, cum am spus, mai e şi germanismul.

Mărturisesc că e ceva fatal că numai centrul Europei dar şi Orientul ei să fie supus influenţei germane. Faţă cu puterea şi cu calitatea acestui curent, se înţelege uşor că Rusia, învinsă şi de noi, a trebuit să-şi retragă ambiţiunile din peninsula Balcanică, părăsind acuma şi pe Bulgari, cum mai înainte a părăsit pe Greci.

Revenind la germanism, trebue de adăugat că el nu va putea stăpîni Orientul Europei de cît prin Romîni. Nici un alt popor nu ar putea servi aşa de bine politica germană, ca Romînii. Superiorii numericeşte, admirabil de avantajaţi prin faptul că stăpînesc gurile Dunărei, calea comercială care pătrunde până în inima Europei centrale, şi norocoşi prin faptul că fişii locuite de romîni, dar stăpînite de alte state, se întind ca nişte tentacule fie spre nord, fie spre est în Rusia, fie spre sud în Serbia, Bulgaria şi Macedonia, Romînii, ceea ce e iarăşi fatal, au devenit aghiotantul cel mai preţios al Germaniei."

Incepîndu-se dărâmarea circului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara eften lemnărie de construcţie.

D. Ghica-Deleni în 1903 şi 1911

S'a pomenit în şedinţa din 20 Martie a comitetului statuei lui Cuza Vodă că dacă iniţiativa ridicării monumentului este datorită d-lui Ghica-Deleni, rădăcinile acestei iniţiative se află în cele două volume: *„Domnia lui Cuza-Vodă"* scrisă de d. A. D. Xenopol, din care s'a inspirat d. Ghica-Deleni.

La auzul acestor vorbe d. Ghica a întrerupt:

—*„Nici n'am citit cartea acestui domn"*!

Este un proverb romînesc, care spune: „c'o minciună boerească treci în ţara ungurească".

Scrisoarea pe care o publicăm mai la vale, datată din 1903 Aprilie, în preziua formării comitetului pentru adunarea fondurilor, dovedeşte partea întâia a acestui proverb; căci partea a doua, că d. Ghica este boer, nu se tăgăduieşte.

Scrisoarea se află publicată în revista Arhiva din Iaşi, volumul XIV 1903, fascicolul pe Martie şi Aprilie, pag. 183.

Iată conţinutul acestei scrisori:

Scrisoarea d lui Gr. Ghica Deleni către d. Xenopol în chestiunea statuei lui Cuza-Vodă

Prea Onorate Domnule Xenopol,

Domnia-Voastră care mai bine de cît ori-cine aţi putut aprecia fazele Domniei lui Cuza-Vodă, descriind în pagine memorabile ideile cele mari, ce au izvorît de la acea Domnie, daţi-mi voe să mă adresez către D voastră, ca unul ce aţi ştiut a vă ridica mai presus de obştească ingratitudine şi uitare, rugîndu-vă să ne ajutaţi a face să înceteze această vinovată nepăsare, **luînd iniţiativa** *deschiderei unei subscripţiuni publice — ar trebui să spun naţionale — pentru a varsa în bronz şi a transmite generaţiunilor viitoare statuia celui ce a fost Marele Romîn Cuza-Vodă, al cărui nume este neperitor în istoria neamului.*

Sper că de la mare la mic, fără spirit de partid, toţi Romînii vor fi mîndri să plătească tributul lor de recunoştinţă:

Celui ce a redobîndit, o treime din pămîntul strămoşesc, prin secularisarea averilor mănăstireşti;

Celui ce a eliberat, şi a împroprietărit peste cinci milioane de ţărani, care şi astăzi urmează a se împroprietări pe pămîntul restituit de dînsul patrimoniului naţional;

Celui ce a stabilit legalitate prin codicele moderne, ridicînd justiţia ţării la nivelul statelor civilizate;

Celui ce a pus bazele neatîrnărei ţărei, precum şi a înălţărei ei, prin afirmarea constantă a principiului dinastiei naţionale, reprezentată prin un principe dintr'o casă domnitoare străină.

Vorbind de atîtea fapte glorioase, nu pot trece din vedere numele lui Kogălniceanu, inima acestor lucrări uriaşe care fac fala Domniei lui Cuza-Vodă.

Iaşii, vechea capitală a strămunilor noştri, au iscălit abdicarea lor, şi s'au jertfit, pentru a vedea visul neamului nostru îndeplinit; din Iaşi a pornit ideea unirei ţărilor surori; tot Iaşului să-i aparţie dar, onoarea de a aduce omagiile sale memoriei celora ce reprezintau o mare idee, şi astăzi vie încă în inima tuturor Romînilor: Ideea Unirei.

In momentele cînd se inaugurează statuele atîtor cetăţeni, inima ni se strînge văzînd că, tocmai Cuza-Vodă stă tot uitat, şi uitat, ca şi cum n'ar fi existat nici odată.

Trebue ştearsă această ruşine, ridicînd în Iaşi acest monument datorit de poporul Romîn bine-făcătorului său.

Deci nu ne refuzaţi prea onorate domnule, preţiosul d-voastră concurs, **al glasului celui mai autorizat,** *în conducerea la bun sfîrşit a operei noastre de recunoştinţă.*

Pentru care rămîn al Domniei-Voastră cu totul devotat.

Grigorie Ghica-Deleni

Iaşi, Aprilie 1903

Scrisoarea originală se păstrează de d. A. D. Xenopol. Ne întrebăm acum: cum a putut d. Ghica să afirme că nici n'a citit volumul d-lui Xenopol, cînd d-sa îi cerea în 1903 să ia iniţiativa deschiderii subscripţiei, ca unul ce-a pus în pagini memorabile faptele lui Vodă-Cuza.

C'o minciună boerească treci în ţara ungurească.

TAKISM

Domnul Virgil Arion, angajat de d. Marghiloman, a vorbit la Cameră şi, natural, a atacat takismul.

Acelaşi takism despre care d. Arion scrisese în Patria *articolul, pe care-l reproducem ca document omenesc:*

Acest cuvînt a fost aruncat ca o insultă.

Take Ionescu!.,

Care om nu se crede în drept în ţara asta să despreţuiască şi să insulte pe Take Ionescu, şi cine nu-l insultă, *de la cea din urmă slugă boerească pînă la prinţul din Bizanţ*, de la junimistul subtil pînă la liberalul grosolan.

Şi cine nu cunoaşte pe Take Ionescu? Cine nu i-a deschis uşa! Casa lui e casa tuturor şi foarte puţin a lui.

Prinţul care stă de vorbă într'un colţ cu un deputat, văduva alături, funcţionarii din Biurou, prietenii cari intră şi es, se simt cu toţii ca la ei acasă, şi dacă omul întîrzie, dacă e bolnav, lumea se impacientează şi murmură.

Fie cari are treabă, şi nu poate să aştepte, dînsul nu poate să aibă altă treabă de cît să-i asculte, şi, de fapt, îi ascultă pe toţi.

Fie care om are un păs; sunt multe nenorocirile omeneşti pe lumea asta şi e fericit pe lumea asta, şi e fericit omul să găsească pe cineva care să-l asculte la nevoe, cu răbdare, cu bunăvoinţă, cu intenţiunea evident de a-l ajuta dacă poate adesea, căci e puternic şi vrea să ajute.

„Marele Coruptor" zic duşmanii: şi sunt mulţi. Sunt mulţi şi prietenii devin din zi în zi mai numeroşi şi din zi în zi se strîng mai uniţi împrejurul lui, simţind că devine pentru dînşii şi o datorie de onoare d'a face zid în faţa celui atacat, calomniat, insultat pe nedrept.

Pe nedrept... *căci nu este mai mare nedreptate de cît ca înăuntrul partidului tău, care trăeşte*, — în parte, de sigur, dar într'o parte cam mare — *din munca şi talentul tău, să fii diminuat şi ponegrit.*

Şi ce concepţie de moralitate au aceia, cari nu simt că este o datorie de onoare să nu bănueşti şi să nu insulţi pe cei cu cari lupţi împreună, şi cărora le întinzi mîna în fie care zi?

Bănuiala, planta veninoasă a demagogiei, pornită din invidia ori-cărei plebe, plebe de sus, plebe de jos. Omul de luptă, prin muncă se susţine şi se înalţă; se vinde, şopteşte *plebea nobiliară* ca şi plebea de stradă.

Priveşti... şi treci.

Ai impresiunea unui mare desgust, ca la contactul unei realităţi respingătoare. Simţi fiorul josniciei omeneşti: par'că ai pus piciorul pe ceva, care se tărăşte şi care se rîdică să te muşte.

Te cutremuri de adîncimea patimei care se dă pe faţă. *Simţi par'că o ură veche, o ură care vine de departe, de departe, care se deşteaptă din întunericul vremilor, care nu se poate stăpîni, care nu se poate uita, care nu poate să moară, o ură ca de alt neam, ca de altă rasă.*

E vorba de un principiu.

E vorba să se ştie dacă într'o vreme de criză morală ca a noastră, în care credinţa scade, în care patriotismul şovăe, în care dragostea se întunecă, *munca şi talentul pot să fie ofensate şi umilite, oamenii cari se înalţă prin meritele lor înlăturaţi, pentru ca din dezastrul general* **să se 'nalţe puterea numelui. stăpînirea banului?**

Este această ţară aşa de puternică, este viitorul ei atît de trainic, este neamul nostru aşa de ferlcit în cît talentele cele mai luminoase, energiile cele mai neînfrînate să poată fi înăbuşite fără pagubă pentru ţară şi neam?

O forţă care s'a arătat fecundă pentru partidul conservator şi pentru ţară, un spirit distins şi clar, trebue oare suprimat pentru a mulţumi invidia şi răutatea omenească?

Insultătorii să răspunză!

Litere-Ştiinţe-Arte

Hanako — Cronicarul ziarului „La Roumanie" scrie după prima reprezentaţie la Bucureşti a d nei Hanako:

„Pentru acei cari înţeleg şi care simt, d-na Hanako este cea mai strălucită manifestare de artă adevărată ce ne a fost dat să vedem, nu numai aici dar şi ori unde.

Cine n'a fost cuprins de un straniu fior contemplînd unele gravuri sau anumite picturi japoneze înfăţişînd o sinucidere?

E un lucru destul de banal, destul de vulgar—pentru noi—o sinucidere, dar dacă o vedem prin prizma unui suflet japonez, ea capătă neaparat un accent tragic pe care noi, occidentalii nu-l cunoaştem.

...V'aţi mirat de o reprezentaţie atît de adevărată, atît de fidelă, atît de puternică a vieţei.

Aţi reflectat şi v'aţi convins că noi n'avem nici un pictor. nici un romancier, nici un dramaturg care vr'odată să fi atins a zecea parte din această realitate.

Toate aceste ne-au făcut să le pricepem d na Hanako Ne-a făcut să le simţim nu numai pentru că le-a exprimat fiziceşte, dar şi pentru că le a rostit cu un glas fără nici o comedie.

Toate vocile cabotinilor noştri, mari şi mici, comportă un grad de emfază, studiu, o manieră, o prefăcătorie teatrală; în teatrul japonez, artistul se exprimă aşa cum vorbeşte toată lumea, fără poză, în mod natural.

D-na Hanako a fost incomparabil de adevărată, ea ne-a arătat ceea ce nu văzusem încă: realizmul în teatru şi trebuie să-i fim foarte recunoscători".

*

Bilete pentru cele 4 reprezentaţiuni ale trupei dio Bucureşti de sub direcţia excelentului artist Sturza-Doria se găsesc la „Thalia".

*

Admirabila creaţiune pe care o are artistul Mircea Pella în „D'on Vagmistru" va atrage negreşit un public imens la reprezentaţia din sala Sidoli, în seara de 29 Martie.

Lumea să-şi reţină locuri din vreme.

*

Opera din Monte Carlo a reprezintat o operă nouă a lui Saint Saëns: Dejanire, al cărei succes a fost foarte mare.

*

In senatul belgian se discută acum chestiunea divorţului Cum este vorba de a opri pe divorţaţi să se căsătorească cu complicii lor, cîţiva senatori au cerut şi părerea dramaturgului francez Brieux.

Acesta a răspuns că—după cum a susţinut şi în operele sale—e contra divorţului în vederea creşterii copiilor, iar dacă această piedecă nu există, n'ar trebui să li se interzică divorţaţilor o nouă căsătorie, cu oricine.

*

Un cunoscut librar englez, W. L. Taylor, a lăsat—prin moartea lui—o bibliotecă de un interes excepţional. Ea cuprinde 400 cărţi de psalmi, cu şi fără muzică, pentru deosebita ei valoare. se crede că va fi cumpărată de universitatea din Aberdeen.

*

La şcoala liberă de ştiinţi politice din Paris s'au organizat o serie de interesante conferinţi asupra chestiunilor sociale şi economice din America. Vor vorbi pe rînd: prinţul Roland Bonaparte, G. Hanotaux, Cambon, Denin Cochin, I Siegfried, André Tardine şi alţii.

*

Recolta anuală de aur în lume smulsă măruntaielor pămîntului sau strîns în fluvii, se cifrează la o valoare de 2—3 miliarde şi jumătate. O foarte mare parte din aurul acesta se acumulează în cuferele şi pivniţele băncilor Statelor, mărind necontenit rezervele metalice ale naţiilor diverse. Argentina a crescut de la 157 milioane la 955; Statele Unite şi-a dublat rezerva de la 3 la 6 jum. miliarde; Germania de la 600 milioane la 826; Franţa de la 2 miliarde 340 milioane, la 3 miliarde 224 milioane; Rusia de 1 miliard 888 milioane, la 3 miliarde 300 milioane; Austria a trecut de la 971 milioane la 1 miliard 375 milioane.

*

STRUNA ZILEI

OPERAŢIE HERCULIANA

La Roman 19 din 24 avocaţi au cerut demiterea transfugului Roiu din demnitatea de decan al barului. *Ziarele.*

Avocaţii, prin adresă,
Spun—ca şă priceapă Roiu—
Că de cînd e la putere,
Îi înnăbuşă noroiu...

INFORMAŢII

❑ **S'a admis de ministrul de războiu că absolvenţii şcoalelor comerciale elementare, să facă stagiul militar cu termen redus.**

❑ *Proiectul prin care primarul oraşului Iaşi poate fi mandatar în Parlament, a fost votat ieri de Cameră.*

❑ Unul care moare cîntînd.

Numitul Şulem Grossu de 15 ani, ucenic la tinichigiul Strul Leibovici, str. de Sus No. 139, fu trimis ieri seara de patronul seu să facă nişte cumpărături.

Băietul cum ieşi din prăvălie, simţindu-se liber, începu să cînte. Dar n'apucă să facă zece paşi şi căzu jos, mort.

Decesul provenit d'intr'un viciu al cordului a fost constatat de d rii Müller şi Sufrin.

Cadavrul a fost depus la morgă.

❑ Moşia Fereştii, jud. Vaslui, proprietatea d-lui I. Pavli, a fost cumpărată de domnii fraţi Cristea din Iaşi pentru suma de 1.720 000 lei.

❑ Sub-locot. în rezervă Niţescu Ricard, din reg. 16 Suceava, a fost mutat în batalionul IV vînători Iaşi.

❑ A fost înaintat parchetului, cu toate chitanţierile găsite asupra lui, individul I. Botezatu, care să dădea de trimis al M. S. Reginei, pentru a împărţi pămînt de la ţărani, de la cari lua bani ca să-i treacă pe listă.

❑ Creditul urban din Iaşi a vîndut d-lor Al. N. Ştefănescu şi C. Steriu, pentru suma de 1,900,000 lei, o parte a imobilului Karageorgevici, care are faţada spre strada Doamnei, cuprinzînd şi teatrul modern.

❑ Licitativ a fost vîndută ieri de judele sindic marfa manufacturieră a falitului Isr. Ch. Dresner, strada Ştefan cel Mare.

Preţul cel mai ridicat—70,410 lei—l'a oferit comerciantul A. Leiner din Galaţi.

❑ Domnul M. Ciudin a fost numit comisar cl. II la comisia disp. I din Iaşi, în locul d-lui M. Cociorvă, d. I. Busuioc, sub comisar cl. II, avansat cl. I; d. Al Focşa, sub comisar cl. III, avansat cl. II.

❑ Astă-zi începe discuţia Mesajului la Senat. Primul va lua cuvîntul d. N. Xenopol.

❑ Pentru azi sunt chemaţi la examenul de definitivat, la ora 5 p. m. următorii învăţători: D. Sachelarie (Ţuţora) V. Margare (Probota) C. Obrejia (Iacobeni) D. Lambrino (Şipote) Elisabeta Vasiliu (Chişcăreni).

Pentru ziua de 23 Martie, ora 5 p. m. Elena Nestor din Galata.

Se ştie că examenele au loc la Seminar, iar proba practică la şcoalele primare.

❑ Candidaţi la catedra de histologie de la facultatea de medicină din Bucureşti sunt domnii: Scriban, Mironescu, Brucner şi Benea.

❑ Atragem atenţiunea administraţiei acestui oraş asupra stării triste în care se găsesc unele străzi, ajunse într'un hal de murdărie ne mai pomenită. Mai ales c'a început iarăşi a se vorbi şi este de aşteptat ca holera, care a bîntuit anul trecut ţările vecine şi care a ameninţat ţara noastră într'un chip atît de grav, poate să se ivească din nou cu sosirea primăverii.

Există chiar în centrul oraşului cîte va stradele rău pavate, necurăţite de ani de zile şi cari slujesc de desfundare a tuturor necurăţeniilor oraşului. Ele sunt prefăcute din cauza dosniciei lor în privăţi publice, şi murdăriile amestecîndu-se cu gunoaele acumulate în ele produc nişte cuiburi de infecţie din cele mai periculoase. Cităm bună oară stradela Făinei, care dă în strada Universităţii; stradela Stîncă, destul de lungă, căci traversează mai multe străzi. Aceste stradele trebuesc numai decît asfaltate, singurul mijloc de a paraliza puţin adunarea murdăriilor, măcar până la un punct, şi ar trebui supuse la o curăţire regulată şi minuţioasă; iar podarii să nu fie rezervaţi numai pentru măturarea şi curăţirea stradelor celor mai mari.

Atragem atenţia consiliului comunal asupra pericolului ce se poate revărsa în oraş din pricina acestor depozite de murdării în cazul cînd o epidemie s'ar ivi din nou.

❑ Cartea d-lui A. D Xenopol, *La theorie de l'histoire*, tradusă în limba spaniolă, a fost expusă în vitrinile librăriilor Socec şi Barasch. Observăm că este prima traducere a unei cărţi scrisă de un romîn în limea spaniolă. Sunt 52 de milioane de oameni pe pămînt care vorbesc această limbă. Numele universităţii din Iaşi este dus astfel în toate părţile lumei nouă spre onoarea Romîniei.

DIVERSE

— Un copilaş ca de trei luni, a fost găsit lepădat în dreptul casei cu No. 62, str. sf. Lazăr.

— Indivizii N. Colţa şi M. Alexandrescu, făcînd ieri scandal în strada Sărărie, a intervenit plutonierul A. Cerna, din vînători, ca să-i astîmpere.

Colţa lovi pe plutonier cu boxul în nas—rănindu-l grav.

— Femeea Rebeca Lanfheig a fost lovită subit de o boală nervoasă şi internată.

— Administraţia Casei bisericelor a aprobat arendarea terenurilor bisericeşti din comuna Costuleni, cătuna Hiliţa şi din satul Hărpăşeşti.

— Ministerul de Interne a cerut Prefecturei de judeţ a-i comunica de urgenţă, cîtă cantitate de dinamită şi titanită s'a întrebuinţat în judeţul Iaşi de la 1 Mai 1910 până la 1 Martie a c. precum şi cantitatea ce a rămas în depozit.

— Eri un incendiu puternic a isbucnit la locuinţa lui Filip Matei, din comuna Cepleniţa, arzînd 2 şuri, două poeţi, un coşer de nuele avînd în el aproximativ 4000 kgr. popuşoi. Pagubele se urcă la cifra de 415 lei

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultime INFORMAŢII

❑ **Primind în audienţă pe d. C. Olănescu, preşedintele Camerei, M. S. Regele i-a spus:**

— Coroana nu poate considera actualul guvern, ca un guvern conservator, intru cît lipseşte d. Take Ionescu

Ca vechiu conservator ce sunteţi, să faceţi tot posibilul pentru închegarea partidului şi pentru aceasta nu vă va lipsi concursul Coroanei.

❑ **Partidul conservator democrat va ţine o întrunire publică, cu delegaţi din toată ţara, în Bucureşti, Duminecă 17 Aprilie.**

❑ *Legea votată sub ministeriatul de justiţie al d-lui A. A. Badareu, relativ la procurorii generali, cari erau consideraţi consilieri de Curte, va fi repusă de actualul ministru de justiţie.*

Astfel numărul consilierilor de Curte va fi mărit la fiecare secţie.

❑ *S'a raportat ministrului de justiţie lipsa de locuri la liceul naţional din Iaşi, din care cauză un mare număr de înscrieri sunt respinse la începutul anului şcolar.*

Este probabil, că, pentru a remedia lucrul, cîte o divizionară la clasele I şi II, vor fi înfiinţate la liceul naţional.

❑ *Transfugii cari s'au călătorit la d. Grecianu, au început să despereze. Nu li se mai dă drumul în club şi li s'a spus, că, întru cît nu s'au înscris în partid, să nu se aştepte la nimic.*

Transfugii pretind, însă, că s'au înscris. Iar cei din club susţin, că au cerut înscrierea, că aşa s'a publicat şi în ziar — şi ie o osebire între a cere să fii înscris şi a fi primit.

Are să fie frumos.

❑ *Acuzăm administraţia comunală interimară, că tolerează cartelul casapilor evrei, care plăteşte, ca să fie tolerat.*

Dovadă: kilogramul de carne trif se plăteşte cu **85 bani**, *kilogramul de carne cuşer se plăteşte* **1.30 bani**.

❑ *Domnului Marghiloman îi trebuia un om extra-ordinar la Tecuciu, pe timpul alegerilor. L'a ales pe d. Lupu Costake, de la Bîrlad, căruia i-a pus fonduri extra-ordinare la dispoziţie, fonduri cu ajutorul cărora d. Costake a reuşit să obţină un mare fiasco în alegeri.*

Domnul Lupu Costake s'a gîndit acum că misia sa fericită la Tecuciu este terminată şi a demisionat „pe motive familiare".

Demisia a fost primită.

❑ **Epopea unei vacanţe.** — In jurul demiterii din direcţie a d-nei Elena P. Comarnescu, de la şcoala de fete No. 9 s'a petrecut o adevărată halima.

D-na Comarnescu se află suferindă de o serie de ani; a fost însă menţinută la direcţie, contrar reglementelor şcolare, graţie împrejurărilor cunoscute tuturor autorităţilor de după vremuri.

Dl. Spiridon Popescu, fostul director al învăţămîntului primar hotărîse scoaterea la pensie din oficiu a d-nei Comarnescu; în acest scop se permutase pe d-na Lucreţia A. Borcescu, din Tecuci la Iaşi, iar direcţia se sorocise a se da d-nei Stătescu, care de mult ţinea cancelaria.

In locul d-nei Comarnescu a fost transferată cu catedra şi direcţia d na Dimitriu din Tataraşi. D-na Stătescu se duce la Bucureşti şi prezentîndu-i-se d-lui Haret, a reuşit să capete decretul de directoară.

Vin alegerile generale. Alt ministru, alte măsuri. D-na Borcescu capătă detaşarea în locul d-nei Comărnescu la catedră.

Se revoacă ordinul şi rămîne suplinitoare d-ra Ştefăniu, care era un *alter ego* a d-nei Comarnescu la catedră.

Azi d-nei Stătescu i s'a luat direcţia ce o avea pe hîrtie şi s'a dat d-nei Nat. V. Popescu, soţia d-lui V. Popescu, profesor clubist a d lui Greceanu, şi el chemat să i se dea direcţia Liceului Naţional.

Intr'un lucru mic se oglindesc o serie de stări de lucruri, cari ne bîntue pe noi pe toţi de sus pînă jos.

❑ Un al treilea loc de procuror de secţie va fi înfiinţat la înalta Curte de Casaţie.

Viitorul budget al ministerului de justiţie mai prevede înfiinţarea a cîte unei secţiuni pe lîngă tribunalele Bacău şi Vîlcea. Aceste tribunale vor avea astfel cîte un prim preşedinte şi cîte un prim procuror.

Nu se desfiinţează nici un loc de judecător de ocol şi de stagiar.

❑ S'a dat mare luptă între două societăţi de asigurare din Iaşi pentru a obţinea asigurarea teatrului naţional din Iaşi.

In concurenţă a intervenit d. Marghiloman, care a cerut şi obţinut ca asigurarea să se facă la „Generala", care are de preşedinte pe d. Marghiloman, căruia de mult ce minte i s'a strîmbat gura.

❑ Domnul colonel Musteaţă din Iaşi va fi înaintat general pe ziua de 7 Aprilie.

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.**—*D. A. D. Holban nu e economist, d-sa habar n'are de economia politică.—Dovada?—Dovada e în faptul, că d. Cuza* nu vrea să-l plagieze. *Şi doar se ştie, că d. Cuza nu plagiază de cît pe economişti, mai ales cînd acei economişti sunt de origină semită.*

Şi d. Holban nu e nici economist cum sînt: I. B. Say, Everett, Rümelin, Molinari etc... nici de origină semită ca: Marx, Loria, Block, Cohn etc... pe cari d. Cuza i-a pus la contribuţia malonestă de care a vorbit d. Socor în lucrarea sa.

Şi fiindcă d. Holban nu e nici economist şi nici evreu, d. Cuza i-a răspuns, căci d. Cuza răspunde acelora pe cari nu-i plagiază şi tace, tace ca un .. peşte cînd e vorba de aceia pe cari îi.... pune la contribuţie spre gloria sa... academică şi universitară.

❑ Domnul A. A. Badareu va lua cuvîntul în şedinţa de mîine a Senatului, la discuţia Adresei.

Şeful nostru va fi Joi în Iaşi.

❑ Domnul V. Popescu a refuzat să primească postul de director al liceului naţional din Iaşi.

❑ Noile statute ale clubului naţional liberal, au fost votate ieri seara pe articole.

Acum ele vor fi trimise spre semnare membrilor clubului şi acei cari nu vor fi invilaţi să le semneze, să se considere excluşi din partid.

Numărul lor este de 12.

Cum statutele prevăd că alegerea preşedintelui, vice preşedinţilor, comitetului executiv şi celor patru comitete, se vor face de adunarea plenară, clubul va fi convocat, în acest scop, pentru Vineri sau pentru Duminică.

❑ Domnul I. Tufescu, profesor de geografie la gimnaziul Alexandru cel Bun din Iaşi, este un barbat care a făcut călătorii în jurul tuturor partidelor.

Acum popăsuieşte la d. Grecianu şi cere — ceea ce a cerut tuturor şi n'a obţinut de la nimeni — un post de inspector şcolar.

Ca victimă d. Tufescu a ales pe inspectorul Valaori, al cărui loc l-a cerut Aflînd despre această intenţie, d. Valaori s'a prezintat ministrului şi i-a pus postul la dispoziţie.

Domnul Arion a răspuns d-lui Valaori:

— Nu numai că resping propunerea d-tale, dat te rog să rămîi inspector, fiindcă aduci mari servicii şcoalei.

Aşa că nici d. Grecianu, ultima staţie politică la care s'a oprit interminabilul călător, nu va putea face nimic pentru frumosul domn Tufescu.

❑ A sosit în oraşul nostru d. Melchisedec Cristescu Emanoil, care ne-a trimes la redacţie următoarea carte de vizită:

„*Melchisedec Cristescu Emanoil*, excapitaine de cavalerie, agent provocator des grandes grèves de Russie contre le Tzar et contre tous les grands ducs à cause qu'on lui a refusé la main de la grande Duchesse Olga, Généralissime des troupes universelles, en remplaçant Walder sée dans la prochaine guerre universelle, protecteur de la cavalerie et artillerie.

Bucarest, Iassy, Berlin, Paris, Peking, Tokio, Calcutta".

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a luat dispoziţia ca maicele din Varatec şi Agapia să nu mai închirieze casele lor vizitatorilor, cari vin vara în acele localităţi.

● **Consilnul de răsboi.**—Consiliul de războ al corpului IV de armată s'a întrunit astă-zi sub preşedinţia d-lui colonel Musteaţă; membri domnii; maior I. Rătianu, maior C. Lupaşcu şi căpitanii Iulius Checais şi Al. Lupaşcu.

Astă-zi s'au judecat următoarele procese: sub-locotenent M. Georgescu din regimentul 15 Răsboeni, acuzat de lovirea inferiorului a fost aparat de locot. Cantuniari. Consiliul l'a achitat.

Soldatul I. Sulugiuc, acuzat de lovirea superiorului, condemnat la trei ani; achitaţi au fost sergenţii D. Hurduc, din regim. 27 Bacău, şi Boian Constantin, din acelaşi regiment, acuzaţi de lovirea superiorului. Toţi aceştia au fost aparaţi de d. locot. Dupont.

*

Consiliul va judeca mîine, pe administratorul Ioan Duţescu, din compania IV subsistenţă, şeful depozitului de furaj din Bîrlad, acuzat de: deturnare de furaje, abuz de putere, lovirea inferiorului şi falş în acte publice.

Apărarea va fi susţinută de d-nii: Vespasian Pella şi locot. Cantuniari.

TEATRUL SIDOLI

Marţi 29 Martie 1911

Mare reprezentaţie organizată de

MIRCEA PELLA

Cu piesa

D'ON VAGMISTRU

Comedie în 4 acte de C. Grigoriu.

Rolul lui **Cărăbuş** *îl va interpreta d. Pella, care face din el o splendidă creaţiune.*

❑ In comisia pentru examinarea candidaţilor învăţători şi institutori la definitivat, a fost numit d. I. Tufescu, în locul d-lui Setlacek, care a dimisionat fiind ocupat.

❑ Un incendiu s'a declarat astăzi la orele 11 în soseaua Nicolina, la casele ocupate de stolerul I. Constantinescu şi ferarul Moise Schwartz.

Focul a izbucnit de la un paravan de lîngă ferărie şi foarte repede s'a întins şi a cuprins şi casele, distrugîndu-le.

Au fost arestaţi la comisia dispărţirei a II, atît Constantinescu cît şi Moise Schwartz.

Casele erau asigurate la Dacia,

❑ Astăzi a sosit în localitate d. Durma, sub-director general al închisorilor. Impreună cu procurorul Ghinea-Ionescu, lucrează la tabloul de graţieri ce se vor face cu ocazia sărbătorilor Paştelui.

❑ O boală foarte crudă a răpus astă-zi dimineaţă, în floarea vrîstei, pe tînărul Dimitrie Frătiţă, licenţiat în drept, bibliotecarul baroului avocaţilor din Iaşi.

Prin firea sa blî dă, prin serviabil tatoa sa şi caracterul seu distins, Frătiţă a ştiut să-şi facă numai prietini şi moartea sa, prea curînd venită, a produs pretutindeni cea mai dureroasă impresie.

Inmormîntarea regretatului va avea loc Joi, orele 2. Cortegiul va porni din strada Florilor 11.

Trimitem părinţilor şi fratelui defunctului, expresia sincerei noastre păreri de rău.

❑ Ordinul „Mauriciu Lazarus".

Ziarele anunţă că Regele Italiei a conferit căpitanului Negruzzi din Iaşi, care l'a dus pe d. Greceanu la Roma, ordinul *Mauriciu Lazarus*, în gradul de ofiţer.

Mauriciu Lazarus este un filosof german, cunoscut şi prin faptul că a prezidat sinoadele israelite la Lipsca. Cum a ajuns acest filosof şi preşedinte al sinoadelor israelite—decoraţie italineaseă, cu care Victor Emmanuel l'a împodobit pe căpitanul de la Iaşi—asta ar trebui s'o explice ziarele carpiste, cari au vorbit de decoraţia Mauriciu Lazarus.

In Italia există o decoraţie a sfinţilor Mauriciu şi Lazarus—dar se crede că ea n'a fost dată d-lui Negruzii.

❑ **Judiciare.**— După cum am anunţat ieri, mandatul de arestare lansat contra fabricantului N. Wachtel, a fost confirmat ieri de tribunalul s. 2-a.

Tribunalul era compus din domnii judecători Iulian Teodorescu şi D. Volanski.

Acuzarea a susţinut-o primul-procuror, iar apararea d. avocat P. Sion.

Wachtel a declarat apel la camera de punere sub acuzare, care va cerceta mîine dosarul şi memoriul.

— Domnul G. Pascu a declarat apel contra cărţii de judecată a judecătorului ocolului 2 lea, prin care a fost condemnat la 30 lei amendă, iar Petre Gîrcineanu şi Camil Gîrcineanu, la 300 lei şi 200 lei amendă, pentru loviri şi insulte urmate în localul bibliotecei Universităţii.

Au declarat apel şi domnii Gîrcineanu, repartizîndu se apelurile lor la s. 2-a şi apelul d lui Pascu la s. 1 a a tribunalului.

— La 29 Martie se va judeca la s. I a tribunalulni procesul d-lui Ghelmegeanu, fost controlor la administraţia financiară. acuzat de delapidări.

Ultima oră

Bucureşti 22 Martie

Budgetul C. F. R.

Bucureşti.—Camera a votat budgetul căilor ferate romîne. D. Ioan Ghica, deputat de Vlaşca, a făcut constatarea că în acest budget nu se sporeşte cu nimic lefurile funcţionarilor inferiori de la c. f. r., după cum au fost făcute făgăduelile. D. Delavrancea, ministrul lucrărilor publice, a declarat că sporul acesta nu se va putea face de cît *peste doi ani*,—adică la calendele greceşti.

Alegerile din Bucovina

Bucureşti.—Au fost aleşi deputaţi în Reischtag următorii candidaţi Romîni: d-nii Lupu, Şerbu, Onciul, Simionovici, Hurmuzachi şi Kuparencu. Din partidul Rutenilor au reuşit d-nii Semaca şi Vasilho. Grigorovici, fostul deputat socialist, a căzut.

Noul orar şcolar

Bucureşti.— Ministrul instrucţiei publice a dat ordin directorilor de servicii să se ocupe cu întocmirea orariilor. In acest scop, directorii de servicii s'au adresat directorilor de licee, gimnazii, seminarii, şcoli comerciale, etc., şi i-a invitat să întocmească orariile, fixînd 15 ore pentru acei dintre profesori, cari n'au încă 20 ani de serviciu şi sunt titulari. Orariile aceste trebue să se trimeată înainte de Paşti.

FURNISORUL CURŢII REGALE

„LIPS"

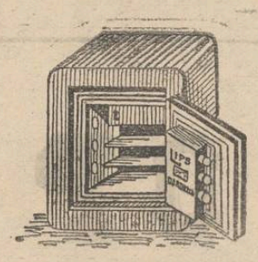

— CASE DE BANI IN OŢEL —

Fabricaţiune holandeză, garantată contra focului, spargerei şi căderei

DEPOSIT:

— 5 STRADA SMÎRDAN, 5 —

CASA ŢĂRANU

(Vis-à-vis de Palatul Camerei de Comerţ)

Reprezentant General:

Marca Fabricei **CAROL HAIMOVICI**, Bucureşti

— TELEFON 25 | 71 —

O declaraţie a d-lui Lahovari

Bucureşti.—Domnul Ioan Lahovari, ministru de domenii, a declarat unui fruntaş, că d. Carp ar face *o nebunie* dacă ar căuta să desfiinţeze maximul şi minimul din legea învoelilor agricole. Comunicîndu-se acest fapt, d. Carp a declarat că va face nebunia aceasta.

Ciuma bubonică în Iava

Londra.—Agenţia Reuter află din Batavia că ciuma bubonică a isbucnit în Iava orientală şi că până acum au murit 100 de indigeni.

Jurămîntul noului Cabinet

Madrid.—Noul cabinet a prestat jurămîntul înaintea Regelui.

Greva zidarilor

Copenhaga.—Negocierile urmate între patroni şi lucrători zidari şi tîmplari neisbutind „Lockoutul" anunţat va intra în vigoare cu începere de mîine dimineaţă 11.500 lucrători vor remîne fără lucru.

Discuţia Adresei la Senat

Bucureşti.—Astă-zi se începe discuţia la Senat. Cel dintăi care va lua cuvîntul va fi d. N. Xenopol.

Rezultatul alegerilor

Cernăuţi.—La alegerile pentru dietă au fost aleşi 6 candidaţi ai partidului naţional romîn, 5 tineri ruteni, 1 socialist, 2 germani naţionalişti. Intre circumscripţii s'a declarat balotaj.

Lege contra dreptului de Veto a Lorzilor

Londra.—Camera comunelor a început discuţiunea legei contra dreptului de Veto al lorzilor de şi legea conţine numai patru clauze totuşi s'au propus pînă acum 900 amendamente dintre cari 800 ale unioniştilor.

Suprimarea delimitărei Viticole

Deputatul André Lefevre cere să se înceapă imediat discuţiunea propunerei la suprimarea delimitărilor viticole. Oratorul violent întrerupt adaugă că delimitarea plănuită este nedreaptă şi ineficace, că aţiţă judeţele unele în potriva celorlalte.

La urmă d. Jaurès cere sprijinit de d. Monis, a se trimite propunerea comisiunei Agriculturei spre a fi cercetată.

Această hotărîre s'a luat cu 323 voturi contra 228.

Votări de bugete

Berlin.---Reichstagul a votat în a treia cetire budgetele reichstagului consiliului de miniştri externelor şi internelor.

BANCA IAŞILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAŞI (lîngă Banca Naţională)

Face ori-ce operaţiuni de bancă:

Scontează poliţe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi poliţe.

Deschide conturi curente.

Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.

Cumpără şi vinde efecte publice şi ori ce fel de monezi.

Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.

Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.

Incasări de poliţe în condiţiunile cele mai avantajoase.

De inchiriat în strada Mîrzescu 17 un local compus din 3 odăi, foarte potrivit pentru un biurou.

De inchiriet de la Aprilie renumitul han „Viaţă lungă" de la Copou.

Pentru informaţii a se adresa la Debitul Badareu, str. de Sus No. 189.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepiniera Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

Lumina Poporului

Poporul pînă azi, cînd se afla în grele cumpene alerga la acele cărturărese

ce se fac de la sine culte, prezicîndu-le palavre şi năsdrăvănii din buzunar şi bietul popor nepricepînd arta lor erau duşi cu toţii pe căi rătăcite de ele. Poporul deci, trebue luminat, a sosit în Iaşi, ştiinţa horoscopului, marelui astronom, Semi, regele ştiinţilor şi profesor ale tuturor prezicătorilor şi ghicitorilor, care a descoperit şi pecriminala otrăvitoare Elena Ştefănescu, din Bucureşti, rog cereţi-mi publicaţiile. Primesc vizitele de la 9 dimineaţă pînă la 9 seara, casa str. Procopie No. 11, prima stradă la stînga de la Farmacia Racoviţă.

Preparator **Special** de franceză, germană, latină, matematică, curs primar şi Secundar.

V. Emil Str. Sf. Teodor 36 în (curte).

De vănzare 1 Trăsură—Ribex, Bucureşti 1 Cupea—Lonner, Viena 1 Docar—de 4 persoane 1 Sanie—elegantă, 2 cai, un cotigar, hamuri etc.

G. C. Anastasiu Iaşi, str. Anastasie Panu 8.

Vaccinări şi Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual şi franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacţia acestui ziar.

Se caută Elevi la învăţătură la Tipografia H. Goldner.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO — OLLO

Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa la mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

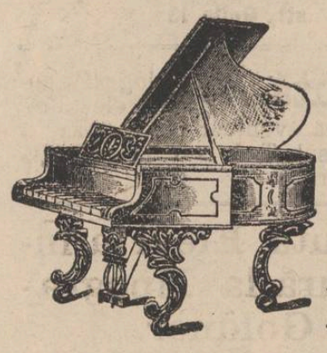

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL

SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus de vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzanowski, Lăcatuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IASI, Str. Gh. Mironesco 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1263 Joi 24 Martie 1911

Un ministru palid—un palid discurs

E d. Alex. Marghiloman, și e discursul ținut la Cameră în răspunsul ce a dat opoziției la criticele aduse felului cum s'au efectuat alegerile generale. D. Marghiloman reprezintă pe căpitenia nebunilor din partidul lui Carp, întru cît d-sa e acela care a condus nebunește și bazbuzucește alegerile generale în numele d-lui Carp.

Situația *impusă* pentru ridicarea d-lui Marghiloman la rangul de șef, a avut de efect că la validarea titlurilor deputaților aleși, Camera, prin aplauze sgomotoase a subliniat numele d lui Marghiloman, deși aceiași Cameră a trecut cu nebăgare de samă la cetirea numelor celorlalți miniștri. Această atmosferă Marghilomanistă, din Cameră, a pus în veghe celelalte nuanțe de guvern, și în lunga desbatere a Adresei s'a observat note mulcomitoare din partea unor oratori ai majorității pentru șeful nostru, combătîndu-l *numai* ca adversar, nu ca dușman firesc.

Ce e dreptul s'a semnalat de oratorii opoziției că actuala Cameră e junimistă și s'a dat și numărul deputaților junimiști — 120 —, că junimismul a isbutit să înghită numericește celelalte nuanțe conservatoare din guvern, și această diferențiare n'a pornit dintr'un spirit de luptă politică de partid, ci din însăși manifestarea zgomotoasă a Camerii.

Ei bine! cum a răspuns d. Marghiloman la așteptările acestei Camere servile lui? A fost mai pre jos de așteptările majorității. Și din ce pricină? Pentru că i-a lipsit fondul convingerii și al sincerității în cele ce avea de spus. Celui ce comite infamiile și fără de legile îi tremură glasul cînd e chemat a le mărturisi. E mai ușor a face crima, de cît a o mărturisi. Și d. Margbiloman era pus în situație de a mărturisi adevărul adevărat, asupra politicei electorale. Ii dădea mîna să facă lucrul acesta? Nu!

La faptele precise, cu dosare, cu acte publice, cu citare de nume, de numere de cărți de alegători, ministrului care avea conștiința pătată și încărcată de toate aceste fără de legi îi era rușine și teamă să le declare în fața parlamentului, în fața țării.

A tăgăduit interviewul d-lui Carp cu d. Recouly, dar șovăelnic.

A tăgăduit cele scrise de d. Carp în chestia evreiască, dînd întîlnire șefului nostru la o interpelare făcută d-lui Carp; dar cu ce paloare!

A tăgăduit dreptul de a se interesa de soarta fraților noștri; dar cu strîngere de inimă și cu ce voace stinsă!

A tăgăduit substituirile alegătorilor la vot; a tăgăduit arestările fruntașilor opoziției; dar cu ce neobrazare sfruntată!

Dar păcatul nemărturisit se răsbună; a fost silit și d. Marghiloman să se execute: da, d-lor, s'au comis unele abuzuri; dar toate acestea n'au fost de cît procedură la procedură. Opoziția a căutat să asmuțe pe alegători contra guvernului, mai ales că ea se cartelase contra unui guvern nou nouț înainte de a-l vedea la treabă, pare că ar fi avut vre-un rost cartelarea după alegeri. Ce avea de făcut guvernul, de cît să asmuțe și el la rîndul lui pe alegători contra opoziției. Deosebire numai că guvernul a asmuțit jandarmii, justiția, armata, poliția, în fine pe bătăuși contra pașnicilor cetățeni ce veneau să bată cu votul.

Penibilă situație pentru un ministru, mai ales cînd acel ministru e d. Marghiloman, gentelmenul Jockey! Se deprinsese d. Marghiloman a face ușoare sporturi de luptă parlamentară, luînd cuvîntul la o lege de resort, să facă o interpelare, să critice un articol de lege, dar să vii să vorbești în numele întregului guvern, în numele unei întregi situații politice, fără autoritatea morală ce îi o dă credința și sinceritatea spuselor tale, vedeți cît de penibil e! Majoritățile au rămas de ghiață, căci ce n'a fost jignit în inima majorității! Iubirea de neam știrbită; străinismul — admis ca o doctrină; violentarea voinței țării—o țintă; demagogia albă — o tactică.

Cu conștiința încarcată că în dreapta și în stînga, pe aceiași bancă ministerială avea mulți tovarăși, pe care îi trata în dușmani, oratorul Marghiloman a crezut că e mai bine a părăsi banca ministerială, și a ocupa tribuna centrală, ca aci din mijlocul majorității docile să răpună banca ministerială rebelă.

Acolo de la tribună d. Marghiloman s'a dedat la enunțarea unor teorii constituționale că Coroana e *absolut* liberă de a și alege pe miniștrii săi, *impunînd* chiar ca oare cînd pe Cavour și pe Bismark, pentru a săvîrși unele fapte mari. Toți și-au dat ghiont să subînțeleagă din zisele oratorului, care să fie înalta misiune ce a dat Măria Sa d-lui Carp, cînd l'a însărcinat cu formarea cabinetului? Să fie răfuirea chestiei Hecubei? Să fie desinteresarea de politica Ardealului? Să fie retrocedarea Basarabiei? Nimic, nimic, nimic, din toate acestea. Atunci dar, pentru ce *impunere*? pentru a silui voința țării? pentru a violenta pe alegători?

Dacă șeful a cîștigat mult tăcînd, d. Marghiloman, Biezadeaua politică a lui Conu Petrachi —a pierdut foarte mult vorbind; curat povestea vorbei, de tăcea filosof rămînea.

Și d. Marghiloman n'a tăcut și deci filosof n'a rămas.

* * *

Lașitatea arivistului

Pentru prima dată de cînd e ministru de interne al celui mai personal guvern ce l'a avut vr'odată România constituțională, d. Marghiloman s'a arătat timid.

Nimic din aura rezboinică de pînă acum nu se poate găsi în discursul pronunțat de d-sa Luni, la Cameră. Din contra. Lipsit de elan, de îndrăzneală, de avînt și, mai presus de toate, de convingere, așa apare acea cuvîntare..

Nu vom căuta explicația faptului în pretinsa intervenție a șefului guvernului, care i-ar fi recomandat moderație. Și iarăși nu ne încumetăm a crede, că lucrul se datorește unei clipe de conștiință senină după o atît de amarnică eclipsă morală, de care d. Marghiloman a dat dovadă vreme atît de îndelungată.

Noi credem că explicația acestei atitudini trebuie căutată într'un simțimînt mai apropiat omenesc—și care se întîlnește dese ori la anumiți indivizi: lașitatea.

D. Marghiloman, deși ministru de interne, deși poseur prin excelență, deși afectează tipul perfectului gentilom, nu mai puțin e reprezentantul cel mai tipic al arivistului.

Or, arivistul îndrăznește orice, atîta vreme cît se crede la adăpost de răspundere. Cînd, însă, știe că fapta lui va fi scrutată, calificată în opinia publică, ei dă îndărăt și din îndrăzneț devine lipsit de curagiu, din pretins cavaler devine un umil tiritor lipsit de ori ce simțimînt de demnitate.

Atîta timp cît putea opera în cabinetul său, nesupărat de nimene, nevăzut și mai cu seamă ferit de or-ce supraveghiare, nici un curagiu nu i a lipsit sportsmanului de la interne. Nici un act, cît de banditesc, nu era prea grav.

Cînd a trebuit să vorbească, însă, de la tribuna țării, cînd era amenințat să se vază calificat în plin parlament așa cum merită, a devenit blînd, timid, s'a milogit, a inventat povești fantastice. A fost cu alte cuvinte așa cum nu se putea să nu fie parvenitul pus în fața propriilor lui ticăloșii.

O singură scăpare i-ar fi putut reminea: n'a știut s'o utilizeze, probabil din cauza conștiinței că este într'o atît de vădită inferioritate morală.

Ar fi putut să apere junimismul—de care susține că a fost pururea lipsit — de atacul sîngeros îndreptat de d Take Ionescu. Ar fi putut să ia această misiune și să încerce a dovedi că triumful junimismului — după amar de vreme —nu însamnă cea mai imorală situație politică, ce s'a văzut vr'odată la noi.

Ar fi putut'o face — avea chemarea pentru aceasta și nu le nici omul lipsit de talentul necesar pentru a face așa ceva.

N'a făcut'o și aceasta pentru un motiv foarte puternic: nimenea mai mult de cît d-sa n'a contribuit pentru a dovedi că triumful junimismului, însamnă triumful ilegalității și a imoralității politice.

O cuvîntare „magistrală"

Sub acest titlu, ziarul șerului nostru tămîiază discursul anodin, pe care d. Marghiloman, elegantul „bandit de la interne", l-a ținut în Cameră. Trebue, într'adevăr, să fie cineva lipsit de sentimentul realității, pentru ca să se extazieze în fața celor spuse de d. Marghiloman. Și mai trebue, în afară de acest lucru, să-i lipsească și sentimentul legalității, pentru ca să poată admite și să aplaude cele ce a spus domnul Marghiloman.

Intr'adevăr, ce a răspuns d. Marghiloman la acuzația domnului Take Ionescu, că d. Carp a făcut o declarație dureroasă, care se apropie de trădare, în chestiunea rominilor din Ardeal? A căutat să scape prin tangentă. Și ce a răspuns d. Marghiloman la acuzația d-lui Take Ionescu că d. P. P. Carp face politică de duplicitate în frămîntata chestiune evreiască? S'a mulțumit să declare că interviewul domnului Carp, este numai un „*pretins*" interview; deși d. Carp *nu poate* să afirme acest lucru. Ce-a răspuns d. Marghiloman în chestia calendarului criminal? Intăi a făcut pe naivul, și a declarat că nici nu știe despre existența lui. Apoi, cînd a fost strîns bine cu ușa, a declarat că, „*la urma urmei*" (băgați bine de seamă: „la urma urmei"!) astfel de pamflete se răspîndesc totdeauna și în oricare țară, cu prilejul alegerilor. Este acesta un răspuns demn de situația unui ministru de interne al țării.

Dar tot discursul d-lui Marghiloman este rostit așa fel, ca să scape prin tangentă de toate acuzațiile cari i s'au adus în mod formal.

Și în fața unui astfel de discurs, în fața unei cuvîntări plină de anemie și aproape ftisică, „Evenimentul" cade în adorare, în feticism.

Cuvîntarea „magistrală" pe care a ținut o d. Marghiloman putea s'o ție și șerul nostru, care nu e nici orator și nici om politic, în care să putem avea măcar o nădejde cît de mică. Nu a vorbit un „magistru" prin gura ministrului de interne, ci un orator de bîlciu. N'a vorbit un om care își dă seamă de ceia ce se petrece, ci un om care a pierdut sentimentul responsabilității. Un discurs de cîrpaciu, nu de maestru Acuzațiile domnului Take Ionescu rămîn în picioare.

Totul pentru podul Mogoșoaei

Iașul n'a avut parte să se bucure de simpatia mai marilor din București. Bucureștiul ie un oraș mîndru și are de ce fi: lui i se zice Parisul Orientului — pe cînd Iașul doar cu trecutul se poate lăuda: vechia Capitală a Moldovei.

La București se împart excedente budgetare. Totalul lor se urcă la aproape 16 milioane. Imbucurător lucru, căci milioanele acestea dovedesc că țara poate da din belșug.

Dar țara reală va profita foarte puțin din aceste milioane din belșug. Aproape pe toate le va înghiți Parisul Orientului.

Avem sub ochi tabloul împărțirei excedentului de 16 milioane și dacă scădem sumele ce sunt a se plăti pentru procesele perdute — vedem că aproape tot restul a fost afectat Parisului nostru — ca și cum țara romînească ar fi compusă dintr'un singur oraș.

Și toate s'au dat Capitalei pentru înfrumusețarea ei: un milion pentru construirea unui muzeu național; un milion pentru lucrări suplimentare la clădirea Camerei; 570.000 pentru clădirea vamei, Poștă; 200.000 pentru clădirea localului cercului Militar; 800.000 lei pentru construirea palatului ministerului de interne. La prefectura poliției Capitalei: 25.000 lei echipament peutru gardiști; 84.000 lei pentru remontă de cai jandarmilor din serviciul poliției; 75.000 lei înzestrarea cazarmei jandarmilor; 43,500 lei două automobile. 60.000 participarea României la expoziția de la Roma.

Iar din alt fond se vor da trei milioane lei pentru construirea unui local al Senatului.

O adevărată ploaie de milioane asupra bunei Capitale a țării. Nici o para pentru Iași. Din contra. S'a luat epitropiei sf. Spiridon subvenția de 80,000 lei servită Slănicului, s'au suprimat catedre la școala Artelor Frumoase și Conservatorului — dar poliția capitalei a fost prevăzută cu automobile și sf. Sinod cu o biblie care va costa 35.000.

Cum să ne dee, ei cari ar voi să ne distrugă! In timp ce milioanele au curs asupra Bucureștilor, noi am luptat la Iași ca să ne lase ce avem. Parisul Orientului a voit să ne iee facultatea de medicină, să reducă universitatea, să desființeze mulțime de alte instituțe culturale, chiar una din secțiile Curței a voit să ne reducă.

Actualui guvern, în special, se arată foarte belicos față de Iași. Intr'un timp în care acest guvern se arată atît de larg pentru București, nu numai că n'a dat nimic pentru Iași din acele multe milioane risipite, dar din contra face ceia ce n'a făcut nici un guvern de la 1885 încoace, suprimă subvenția Slănicului, îl expune la peire — pentru 80.000 lei, atît cît vor costa automobilile poliției din București și lucrările suplimentare la clădirea Casei Bisericilor.

Iar sufletul unui asemenea guvern e Petre Carp, pe care muntenii îl strîmbă cum vorbește moldovenește, care, dacă a păstrat accentul moldovenesc, a perdut inima dulce a Moldovanului.

OAMENI ȘI LUCRURI

NOTGOOD MAN

Dacă este adevărat că „ridiculul omoară", atunci profesorul universitar Iorga va muri ca un sinucigaș de rînd. Nimeni n'a atentat mai mult și mai cu stăruință ca dînsul la propria sa viață intelectuală și la propriul său trecut.

Cel mai recent epizod, întîmplat pe una din străzile Iașului completează tabloul de huliganism caraghios ce aureolează această figură ciudată, acest temperament straniu, ce va rămînea pentru viitorime o problemă de absurd și de mister, o problemă de contraziceri și de desziceri fără de sfîrșit.

Intîmplarea e donchișotească în gradul cel mai înnalt. D. N. Iorga a pus pe neașteptate—căci n'o anunțase prin „Neamul Romînesc" — premisa că un semit nu are voie să-i rostească numele; iar un discipol, în fața profesorilor săi—căci erau de față doi profesori și un... apendice — a tras concluziile premisei, pălmuind pe străinul care i-ar fi rostit numele;—a pălmuit și a fugit, căci o asemenea vitejie ca drează perfect cu o doză de mișelie.

Nu sunt încă zece ani de cînd d. Iorga prin ziarele cele mai răspîndite—între cari unul scris în franțuzește și cetit în cercurile diplomatice — striga că o nedreptate strigătoare se face unor anumiți străini; tot acolo înfiera lipsa de cultură și de seriozitate a tineritului universitar și așa mai departe.

Articolele au apărut și în volum; cartea există în biblioteci; căci din librării a retras-o d. Iorga dînd, la rîndul său, exemple de... vitejie.

Nici zece ani! Și în acest scurt timp a umplut universul de faima huliganizmului său ridicol. In „Viața Romînească" apărută în Februarie se publică o schiță a d-lui V. E. Moldovan: „O călătorie în Florida". Autorul intră la un negustor de ilustrate despre care află, în cursul convorbirii, că e din Bucovina.

—„Atunci știi romînește? îl întreb eu pe limba noastră?

Evreul cască ochii, mirat, răspunde în graiul nostru și din clipa asta vorbim romînește, în Orlando, Florida.

Și aduce—nevasta, „Romîncă" „di la Butușani" și ne spun împreună că de 18 ani au părăsit „patria" de care nimic nu i mai leagă. N'au mai auzit graiu romînesc de cînd sunt aici — apoi că:

— Nu face nimic că nu sînteți și d-v Evrei, că sunt doar și Romîni de omenie, „ — spune ea. Pe urmă cere să i trimit ziarul, că ei simt un dor nelămurit de slova românească:

Ne spune că citește o revistă din Paris și că acolo a cetit că în Romînia este un „tulburător" cu numele de „Jarge", însă acela e „notgood Man..."

Nu știm cine i o fi pus d-lui Iorga acel epitet în englezește, nici unde i s'o fi stîlcit numele atît de popular... Dar știm că întîmplarea de Duminică, avînd de erou pe un supus englez, va contribui de sigur a mări celebritatea internațională a apostolului de la Vălenii de Munte. Cît despre „actul" studentului iașan—este într'adevăr student? —e de notat că suntem în ajunul iubileului universității la care s'au învitat representanți ai tuturor universităților din lume. Un asemenea act vorbește în deajuns despre progresele mari, realizate în domeniul intelectualității în genere. Rectorul universității iașane se poate felicita.

Rodica

Din nevoile comerțului

Prevenirea falimentelor

III

Acestea fiind dispozițiile legiuirilor ce ne guvernează în materie comercială, dreptul a practica comerțul și falimentul e patrimoniul tuturor.

Ori-cine poate fi comerciant.

Ori-cine poate pregăti cel mai scandalos faliment.

Ori-cine poate fi comisionar, ori agent comercial.

Ori-cine poate concura, vinde mai eftin ca prețul costului.

Ori-cine poate primi și acorda credite, după calcule și plac.

Ori-cine poate pregăti și exercita profesia de pregătitor de registre.

Ori-cine poate fi expert de mărfuri, expert de registre și așa mai departe.

Libertatea în fraudă, libeatatea în abuz.

După dispozițiile legei, urmează, pentru a judeca mersul comerțului într'o țară, să analizăm trecutul ca moravuri și starea economică a țărei, Negreșit, într'o țară saracă, nu putem avea un comerț prosper.

Negreșit, într'o ceată de hoți, e problematic dacă putem găsi un om cinstit.

Ca moravuri, trecutul poporului romîn e foarte lăudabil. Mofluzia aruncă disprețul asupra întregii familii a negutitorului insolvent. Fiul și fica mofluzului erau arătați cu degetul pe stradă, nu se putea însura, nu se putea mărita, atît de mult și de mare era disprețul pentru mofluzul timpului, falitul modern.

Legiuirea veche, inspirînd pe cea nouă, a făcut ca și noua legiuire să rădice falitului dreptul politic și civil, falitul neputînd ocupa funcțiuni, publice, neputînd înstrăina averi, neputînd vinde, nici cumpara. Mai mult, falitul neputînd, nici chiar vizita bursele.

Nu vorbim de eficacitatea acestei dispoziţiuni legale, constatăm însă că omul modern a făcut ca falitul să fie procuratorul soței lui, devenită ca prin miracol comerciantă, și astfel legea a rămas de nul efect, iar ca moravuri, faliment le au întrat în deprinderile zilnice, pînă într'atît că cuvîntul falit pare sinonim cu acel de negutitor și vice-versa.

In partea a doua a chestiunii.

Adică, dacă suntem o țară saracă, în care sărăcia bîntue permanent de la un capăt la altul.

Negreșit, în mijlocul unui popor sărac, nu ne putem aștepta la un comerț prosper. Cînd însă, constatăm îndoibitabil, că puterea de producție a țărei;

Că mijloacele de traiu ale tuturor claselor sociale din Romînia;

Că nevoile de consumațiune ale locuitorilor acestei țări;

Sunt mai mult ca suficiente, a alimenta în larg un comerț cinstit, împingîndu-l la progres și prosperitate.

Atunci să ne fie permisă întrebarea:

Pentru ce falimente?

Care sunt cauzele falimentelor?

Care sunt măsurile de îndreptare?

Din moment ce falimentele nu sunt opera sau fructele sărăciei ţării, neîndoios, ele sunt opera fraudei, a relei credinţe sau a ignoranţei, a nepriceperei, a abuzului de credit, a concurenţei de rea credinţă, ori a prea marei libertăţi, în satul fără ciini, se preumblă fără băţ.

Dar aceste afirmări, nu sunt simple afirmări, avem dovezi în susţinerea lor, dovezi, cari se găsesc în dosarele Tribunalelor, în practica de toate zilele, sub ochii noştri a tuturor.

Să vedem ce spun dosarele Tribunalelor: In cei 5 ani strecuraţi de la 1904 pînă la 1909 inclusiv, statistica culeasă de la Tribunalele a 4 judeţe. Iaşi, Roman, Vaslui şi Neamţ, ne arată că numărul faliţilor s-a urcat la 162 şi anume:

Iaşul, cu 65 faliţi, reprezîntînd un activ de 451,796 lei faţă cu un pasiv de 1,340,012 lei.

Neamţul, cu 50 faliţi, representînd un activ de 471,681 lei, faţă cu un pasiv de 1,288,352 lei.

Romanul, cu 33 faliţi, representînd un activ de 344,059 lei, faţă cu un pasiv de 757,547 lei.

Vasluiul, cu 14 faliţi, represintînd un activ de 41,116 lei, faţă cu un pasiv de 168,144 lei.

Sau în total, activ 1,308,654 lei, iar pasivul de 3,554,056 lei.

După naţionalitate, faliţi străini 157, romîni 4.

Din aceste cifre rezultă, că acele 3,554,056 lei reprezintă averea creditelor, din care n'a rămas de cît 1,308,654 lei, ceia ce se dă ca activ, dar care e tot averea creditorilor, negăsindu-se nici urmă de avere de a debitorilor care să garanteze plata creditorilor, după cum şi teoria şi practica cere, atuncea cînd se acordă credit personal, credit asigurat prin averea comerciantului, moralitatea şi inteligenţa lui.

Important ar fi să ştim şi durata comerţului, ceia ce nu se poate constata, de oare-ce Tribunalele nu verifica durata comerţului, după cum nu aplică pedeapsa în fraudă, falitului, care n'a dat pe faţă falimentul de îndată ce a perdut capitalul său, dacă a avut vre-un capital oare-care.

Lipsind dovada dosarelor, să recurgem la dovada propriilor noastre cunoştinţe. Noi, cunoaştem cazuri, cînd o firmă a început comerţul cu un capital iniţial de 3 sau 4,000 lei, iar după 3 ani jum. de practică comercială, a bancrutat cu un pasiv de aproape 400,000 lei; iar pentru a justifica operaţiile sale şi moralitatea ca şi inteligenţa sa, a luat drumul către America.

D. Grigore L. Trancu, fost compta bil şef la Banca Naţională Iaşi, chemat de justiţie ca expert de registre, a făcut constatări, care a provocat indignarea, de îndrăsneala cu care se practică falimentele în ţara romînească.

Şi din nenorocire, cazul citat mai sus, nu e singur, e unul din mulţime, servind numai ca ilustraţie a afirmărilor noastre.

E evident deci, că practica uzează prin rea credinţă, de credit mai mare de cît puterea de rezistenţă a neguţitorului.

Cum se capătă creditul?

Aceasta e o chestie, care cată să fie studiată a parte. In treacăt însă, vom spune două vorbe. Supraplusul producţiunei industriale, cată debuşeuri.

Romînia a fost ţara care a avut pe pielele streine cea mai frumoasă reputaţie ca moralitate şi ca cinste comercială.

In ast-fel de condiţiuni, creditul s'a putut uşor obţinea.

Nu e fără interes însă, a aminti că în timpurile din urmă străinătatea se alarmaăe de marele număr al falimentelor de la noi. Buna reputaţie din trecut, opera celor vechi, fiind distrusă în present — opera celor noui—creditul în mărfuri şi-au apropiat sistemul camatarilor, procentele mari, acopăr insolvenţile. Urcarea preţului mărfurilor pentru Romînia, acopere golul provocat de falimente. Cei buni, plătesc pentru cei răi, iar consumatorul, plăteşte pentru toţi.

G. D. Şerban

BANCA IAŞILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAŞI (lîngă Banca Naţională)

Face ori-ce operaţiuni de bancă:

Scontează poliţe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi poliţe.

Deschide conturi curente.

Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.

Cumpără şi vinde efecte publice şi ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.

Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.

Incasări de poliţe în condiţiunile cele mai avantajoase.

Piaţa Unirii ori Piaţa Nouă

In zădar se caută a se încurca lucrurile pentru a se ajunge la aşezarea statuei lui Cuza-Vodă în Piaţa Nouă, căci comitetul nu este de cît expresiunea voinţii poporului şi reprezentantul şi mandatarul subscriitorilor cari au dat bani. El nu poate deci lucra în contra sentimentului general, căci nu este el proprietarul statuei.

Comitetul a hotărît odată la 31 Octombrie anul trecut, în majoritate, cu patru abţineri, aşezarea statuei în Piaţa Unirii, cu condiţie, bine înţeles, ca cei ce se însărcinaseră cu adunarea fondurilor pentru facerea noilor fundaţiuni.

Bani s'au adunat mai mult de cît trebue şi anume *36.000* lei. In loc însă ca comitetul convocat la 20 Martie să se ocupe cu chestiunea aşezării statuei în Piaţa Unirii, d nii Ghica şi Holban reînoesc iarăşi ideea lor de mai înainte, care fusese respinsă de întregul comitet la 31 Octombrie şi pun în discuţie aşezarea statuei în Piaţa Nouă.

Bine înţeles că s'a produs o discuţie violentă în urma căreia acei ce susţineau Piaţa Unirii s'au retras din comitet, descomplectîndu-l, aşa că la vot au rămas numai 13 inşi, din 36 cari au votat pentru Piaţa Nouă.

Retragerea partizanilor Pieţii Unirii a fost adusă de insultele grosolane, de vociferările şi de întreruperile fără nici un rost ale domnilor Ghica şi Holban.

Ca un semn al modului cum d. Ghica înţelegea să prezideze întrunirea, este de notat că d-sa aplauda cu sgomot întreruperile de rău gust ale d-lui Holban, încît păreau a fi nu doi membri serioşi în comitetul statuei lui Cuza Vodă, ci doi scandalagii veniţi acolo spre a strica ceia ce comitetul a făcut, spre cinstea lui, în Octombrie.

Să nu creadă însă d-nii Ghica şi Holban că-şi vor ajunge ţinta. Iaşul, în întregimea lui voeşte ca statuia să se înalţe pe locul pe care istoria şi tradiţia l-a însemnat. Şi este chiar ridicol de a se socoti că voinţa a doi indivizi să poată paraliza voinţa poporului.

Se va vedea aceasta Duminică la întrunirea cea mare ce se va ţinea în sala Pastia.

Caragiale despre împăcarea romîno-maghiară

Ilustrul scriitor Caragiale publică în Romînul *din Arad un articol asupra împăcărei romîno-maghiară.*

Reproducem părţile esenţiale:

„Să dăm noi poveţe bărbaţilor de Stat, îndrumări diplomaţilor? Doamne fereşte! nici gînd. Asta nu e treaba unui mediocru publicist. Dar simţind ca toată lumea, ne promitem să arătăm în treacăt sentimentul nostru. Cum cunoaştem bine entuziasmul de care sunt capabile aceste amîndouă brave popoare, şi cel magiar şi cel romîn, nu stăm un moment la îndoială a spune că prudenţa diplomaţilor s'ar rezema pe o colosală putere sufletească la vreme de nevoi serioase ale celor două State, cînd în bătaia furtunii ar fîlfîi împărechiate cu adevărată frăţească dragoste, cele două frumoase tricolore.

„Probabil, tot aşa înţeleg şi bărbaţii de Stat luminaţi ai Ungariei; şi pe asta fireşte întemeiăm mult speranţe noi, cetăţenii Romîniei: noi cu toate dificultăţile în care aşteptînd rezolvirea chestiilor interne ale Ungariei, e pus tînărul nostru regat, nu încetăm a crede că mai curînd ori mai tîrziu înainte de a suna ceasul vre unor grele nevoi, o dreaptă şi sinceră înfrăţire cordială a maghiarilor de pretutindeni cu romînii de pretutindeni va fi temelia de nesguduit a unei prodigioase puteri.

„Această credinţă a noastră,—ori cît şi-ar perde speranţele de reuşită acei cari cer: ori cît s'ar codi la tocmeală acei cari ar trebui să acorde; ori ce, dintr'o parte sau dintr'alta, s'ar spune în stare de nervositate; or ce s'ar face în momente de iritaţiune,—această credinţă a noastră capătă din ce în ce mai mult temeiu de cînd simţim bine că ne aflăm în faţa dorinţei, cît de vag exprimate, a bărbaţilor sus puşi ai Ungariei, de-a ajunge la o împăcare a elementelor maghiar şi romîn. Maghiarii ca element covîrşitor trăgănesc, dar şi trăgănirile lor au o raţiune, ce-i drept.

Ei ar dori o soluţiune definitivă a stării extrem de încordate; dar pentru asta ei trebuie să ştie cu cine au a sta de vorbă.

Nici un om cu minte nu tratează învoeli cît de puţin însemnate, ne-mi-te afaceri de aşa înaltă importanţă, cu cine nu este fără contestare autorizat să le încheie. O afacere cît de infimă poate fi tratată prin samsari; dar contract valabil poate fi încheiat şi iscălit numai de partea interesată sau de mandatarul ei, nume propus la aceasta şi dacă mandatarul se dovedeşte a fi fost de rea credinţă ori manifest incapabil, contractul este lovit de nulitate. Şi cine, după multe sudori, încheie o învoială, se înţelege, dacă e om cuminte, că o încheie nu pentru ca să aibă a doua zi pe spinare contestaţiuni întemeiate.

„Incă odată noi credem, că or ce bărbat politic luminat al Ungariei trebue să dorească îndreptăţirea intereselor legitime ale masei Romînilor, spre liniştirea lor deplină; trebuie prin urmare să dorească împacarea definitivă cu toată lumea românească, iar nici de cum învoirea temporală cu unele porţiuni din clasele romîneşti; cum am zice bună înţelegere cu o mare comunitate compactă şi solidară, iar nu capitularea uneia sau mai multor clopotniţe răsleţe.

„Cu cine să trateze acei bărbaţi de Stat? Fireşte numai şi numai cu aceia cari le-ar părea lor că sigur reprezintă integral desideratele generale: numai şi numai cu aceia şi numai pe faţă, la lumina zilei şi în auzul lumii întregi spre mulţumirea şi liniştirea întregei lumi.

„Ştiu ei bine, maghiarii cuminţi, bărbaţii luminaţi de Stat ai regatului de ce tînjeşte obştea romînească şi ce-i trebueşte spre a fi împăcată de a binele; şi deci, numai aceia vor fi vre-o dată în faţa forurilor competente acreditaţi ca negociatori ai păcii, care vor aşterne limpede doleanţele legitime ale obştiilor. Nu e vorba aci de vre-o deputaţiune la cine ştie ce paradă de mare stil: nu-i vorba de a alege între talent şi netalentat în felurite exerciţii de lux, în aptitudini la artele frumoase sau la sporturi de gentry, nu e vorba de a alege între un om înzestrat numai cu bun sens şi un băiat plin de spirit; într'un prea modat şi un ipermodest; între un bătrîn ruginit care îşi face cruce trecînd prin dreptul bisericii şi un tînăr oţelit care e în stare să intre călare, cu căciula într'o parte, cu luleaua în dinţi pînă în altar că, vorba vechie, a umplut Dumnezeu lumea cu ce a putut... E vorba de cineva care în afară de atributele şi apucăturile sale personale, cinstit, să reprezinte numai şi numai nevoile obştiei romîneşti... Şi acel cineva, astă-zi este şi rămîne: Comitetul partidului naţional".

Litere-Ştiinţe-Arte

Trupa japoneză.—E absolut inutil de a cunoaşte dinainte „subiectele" pieselor din repertoriul d nei Hanako. La ce folos? Pentru mentalitatea noastră de apusani—căci Extremul Orient e aşa de departe!—acele subiecte nu spun nimic, ci par nişte fabule pentru copii, ori nişte ghiduşii naive de bălciu.

Teatrul japonez propriu zis e abia la început. Numai graţie extraordinarului talent al artistei Sadda-Yacco femee de artist şi ajunsă pe scenă prin o întîmplare, prin surpriză se vorbeşte de începutul adevăratului teatru, adecă a teatrului la care participă şi femei: căci odinioară şi bărbaţii jucau rolurile femeeşti.

Şi iată că acum artistele duc faima şi originalitatea teatrului japonez în toată lumea şi ele vor sfîrşi prin a creia o adevărată şi puternică artă dramatică.

De-ocamdată ea se mărgineşte la manifestările unui realizm excesiv, lipsit de poze, lipsit de... artă, în înţelesul ce dăm noi cuvîntului, iar educaţia noastră, gustul nostru, ne fac să privim doară cu oarecare curiozitate acele jocuri de marionette din graiul cărora nu pricepem nimic,—din pasiunile cărora nu putem alege nici un conflict emoţionant.

Admirăm numai volubilitatea în mişcări, îndemînarea în joc, unele însuşiri de mimică producătoare de efecte comice, urmărim cu mirare acele casca de de vorbe înaripate şi rămînem pe gînduri.

Aseară, în unele momente ne era greu să distingem ropotul monologului d nei Hanako de ropotul ploaiei care cădea şi răsuna pe acoperişul sălii Sidoli,—şi ne gîndeam la depărtările imense de unde ne vine această mică mare artistă; ne gîndeam la poeticele tipuri de natura Geishei, la idealismul din „Taïfun"; ne gîndeam că avem în faţa noastră adevăraţi japonezi'—copii ai acelui miraculos popor expansiv şi eroic care a smuls admiraţia lumei prin vitejia lui, prin resignarea lui, prin semeţia şi patriotizmul lui.

Ne gîndeam că *ei* n'au prefăcut încă toate aceste în teatru de frazeologie şi de hipocrizie, ca bătrînii europeni...

De aceea rîdem de arta lor naivă şi primitivă. R.

*

Domul din Maianţa, clădit acum 1000 de ani şi una din cele mai măreţe catedrale ale Germaniei pare foarte ameninţat de prăbuşire, în urma dezastrelor produse în temelii prin ploi abundente şi lipsa de măsari luate din timp.

*

Din Lemberg s'au procurat dovezi că lumea clericală propagă printre artiştii polonezi ideea de a se obţinea de la expoziţia din Roma care e prezentată—la fel cu toate serbările iubilare—ca o demonstraţie în contra Papei.

Biata artă!

*

Teatrul Sarah Bernhard a reluat o piesă de Alex. Dumas tatăl: „la Dame de Montsoreau" în care compatriotul nostru de Max joacă rolul lui Chicot, cu o putere de comic superior. E un rol absolut metistofelic jucat odinioară de artistul Mélingue.

*

In anul din urmă universitatea din Paris număra 17708 studenţi repartizaţi astfel: la drept 7871, medicina 3156, farmacie 871, litere 3310, ştiinţi 1900. La medicină sunt 426 studente.

*

Acum în era literaturei napoleoniane e interesantă, cartea diplomatului baron de Meneval intilulată „L'Impératrice Joséphine".

Autorul caută să probeze că Iosefina a fost geniul bun al lui Napoleon şi între altele o vorbă pe care Prokesch-Osten o atribuie ducelui de Reichstad (L'Aiglon):

„Dacă Josephina ar fi fost mama mea, n'ar fi ajuns tatăl meu captiv în insula St.-Helena şi eu n'aşi vegeta la Schönbrunn!"

*

A apărut în editura Duncker din Berlin un volum de traduceri conţinînd poeziile poetului-filosof Jean Marie Guyau.

Se ştie că vigurosul cugetător şi poet a murit în vrîstă de 32 de ani la 31 Martie 1888.

*

Dintr'o scrisoare a lui Henry Bernstein adresată d lui Baschet, directorul revistei „L'Illustration"; reiesă că piesa „Après moi!" va fi jucată în curînd pe o altă scenă pariziană. Probabil, o scenă a unui teatru nesubvenţionat de stat.

*

La *Königliches Opernhaus* din Berlin s'a reprezentat zilele trecute „*Maia*" noua operă a lui Leoncavallo. Libretul e foarte simplu şi cam răsuflat. Maia, fata unui ţăran provensal, e iubită de un cioban; ea, însă, e îndrăgostită de an soldat. După ce acesta o înşală şi o părăseşte, Maia se întoarce la cioban. De aici conflict între cei doi barbaţi, Maia se aruncă între ei şi moare înjunghiată cu un cuţit de bucătărie...

Recenzentul german spune că compozitorul a dat acestei rustice întîmplări „*eine grosse, eine allzu grosse dramatische Musik*", că orhestraţia e pe alocurea interesantă şi că invenţiunea melodică nu este destul de bogată.

In actul al doilea sunt frumoase dansuri provensale.

*

Din iniţiativa lui Paul Doumer, fost preşedinte al Camerei Franceze se va înfiinţa la Petersburg un mare „Institut Francez", patronat de universităţile din Paris, Nancy, Lille şi Dijon, de Colegiul de Franţa, Ecole des Chartes şi Ecole des Langues orientales. Institutul va procura Ruşilor o cultură franceză deplină, iar Francejilor le va uşura studiul limbilor slave. Se va studia în special arheologia şi istoria artelor.

*

STRUNA ZILEI

LA MÎNASTIRE

I. P. S. S. Mitropolitul a ordonat ca maicele mănăstirilor să nu mai închirieze vizitatorilor, vara, locuinţele lor.

Opinia.

Inalt prea Sfinte, ce să 'nsemne
Porunca nouă ce le-ai dat?
...Nu locuinţele, pe semne,
Ci maicile-*s de 'nchiriat.*

INFORMAŢII

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.**—*Plagiatorul de la Universitatea din Iaşi poate fi mîndru.* Francesco S. Nitti *cunoscutul şi savantul profesor italian, a cărui operă:* La Population et le Système social *a fost pusă de d. Cuza la ştiuta tortură intelectuală, este astăzi Excelentă şi face parte din noul cabinet al lui Giolitti. D. Cuza poate zice cu mîndrie: am plagiat pe un* ministru.

Nu credem însă că şi Excelenţa să fie tot atît de mîndru de felul în care a fost pus la „contribuţie" de d. Cuza.

„Plagiind" şi noi pe d. Cuza vom zice: unu la mînă, *şi vom aştepta să înregistrăm cu plăcere ridicarea la rangul de excelenţe şi a celorlalte victime ale d lui Cuza.*

D. A. C. Cuza este un om norocos, unde „pune dînsul mîna" întinde şi D-zeu mila.

❑ In corpul telegrafo poştal sunt vacante, pe ziua de 1 Aprilie a. c. următoarele locuri:

4 de oficianţi superiori gradul I; 6 de oficianţi superiori gr. II; 2 de oficianţi inferiori gr. I; 1 de oficiant interiori gr. II; 1 de oficiant inferior gr. III; 5 de oficiante inferioare gr. III şi 1 de elevă.

Aceste locuri sunt vacante prin retrageri din oficiu la pensie, destituiri şi decese.

In urma acestor vacanţe, precum şi a dispoziţiunei ca oficiile telegrafo-poştale reşedinţe de judeţe să fie conduse de eel puţin oficianţi superiori gradul II, o mişcare se va face zilele acestea, în corpul telegrafo-poştal.

❑ *Cei cinci generali, comandanţi ai corpurilor de armată, vor fi înaintaţi generali de divizie.*

Pînă acum numai comandantul corpului II era general de divizie.

Cele două regimente de artilerie ce se înfiinţează prin noul budget vor fi instalate unul la Ploeşti, altul la Calaraşi.

❑ Şcoalele din Dumeşti şi Sineşti, au fost închise, din cauză că acele localităţi sunt bîntuite de scarlatină.

❑ Aseară pe la orele 5, a exploadat cazanul cu aer comprimat de la motorul moarei din comuna Şipotele, proprietatea d-lui N. Andronic.

Capacul cazanului a fost asvărlit cu atîta putere în sus, în cît a spart acoperişul de ţiglă. O bucată de acoperămînt a lovit grav de copilul Gh. Popescu din Şipote.

❑ Aseară la *Cercul didactic* a vorbit d. C. Fedeleş profesor, despre: *Poezia populară agricolă.* D-sa a relevat imaginele poetice cuprinse în poesie şi înălţimea sentimentelor care se desprinde dintr'însa spre deosebire de poesia populară a altor popoare, care nu numai că nu ating culmile poeziei noastre, dar încă cuprind unele concepţii sufleteşti sălbatice.

Conferenţiarul încheie cuvîntarea sa cu părerea de rău că poesia noastră populară nu este destul de aprofundat, studiată, cum fac alte naţiuni cu poezia lor populară; de oarece de nicăeri nu s'ar putea afla mai bine sufletul poporului nostru, a cărui cunoaştere este atît de necesară conducătorilor noştri.

D-sa a ţinut încordată atenţiunea ascultătorilor o oră şi jumătate fără ca aceştia să simtă. Membrii Cercului au felicitat viu pe distinsul profesor şi i au mulţumit pentru frumoasa şi instructiva conferinţă.

Cu această ocazie amintim că Vineri 24 a. c. la aceeaşi oră, va vorbi d. dr. P. Zosin despre: Necesitatea intelectualizarii vieţei.

Iar pentru Marţi 29 a. c. cîţiva profesori de la Conservator au făgăduit o sară de muzică pentru membri cercului, care vor putea aduce cu ei şi alte persoane.

La timp vom da programa sării.

❑ Reprezentaţia în folosul şcoalei Reuniunei femeilor romîne, dată de Cinematograful Pathé Frérès, are loc mîne seară Joi, în sala Teatrului Circ-Sidoli.

Programul acestei splendide serate, este nou în toată întregimea lui şi special întocmit pentru această seară. Iată cîte va sujete cuprinse în noul program de mîne seară Joi: Sfînta Cecilia, o splendidă reconstruire a cărei interpretare se datoreşte somităţilor teatrale italiane—Praga, oraşul cu 100 de-tunuri, scene de călătorie—Cum se fabrică florile artificiale la Paris—Tîmpila urmăreşte un aeroplan, scene comice—Vulturul munţilor, piesa teatrală cu coriferii scenelor pariziane—Pathé Journal, cel mai nou număr cuprinzînd ştirile şi sporturile din lumea întreagă—Intăia cireaşă, scene comice etc. etc.

❑ Domnişoara Maria Ionescu, maiestră de bucătărie la şcoala de gospodărie din Tăuteşti, a fost transferată pe ziua de 1 Aprilie, la şcoala de menaj „Elena Eraclide" din Bucureşti.

❑ In seara de 31 Martie a. c. va avea loc la Teatrul Naţional o reprezentaţie extraordinară dată de către Domnişoara Alexandrina Măcărescu cu concursul artiştilor dramatici. Se va juca *Mioara*, comedie originală în trei acte scrisă de regretatul scriitor şi ziarist Spiru Prassin, în colaborare cu d. George Volenti.

DIVERSE

— Au fost arestaţi eri cunoscuţii pungaşi Ion Bogdan şi Oişie sin Iancu, cari au furat o sumă de bani, de la ţaranul Stupcariu din Tomeşti.

— Domnul Alexandresco, în drumul pe care îl făcea de acasă spre gară, voind să plece cu trenul, a pierdut pe drum pardesiul.

D-sa a reclamat poliţiei că în pardesiu avea... două portocale.

— Eri, pe la orele 4, un incendiu a isbucnit la brutăria lui I. Hilovici din Piaţa Nicolina No. 37. Focul a distrus bagdadia de la etagiul al II-lea. Sărind vecinii, focul a fost stins îndată. Pagubele sunt neînsemnate.

— A fost arestată fata Maria Moescu-Ciohodariu, de 19 ani, din Lungani, dovedită că şi-a aruncat copilul, care a fost găsit, alaltăeri, în dreptul casei cu No. 62 din strada Sf. Lazăr.

— In dosul hipodromului s'au aciuat vre-o 13 căruţi de ţigani-caldarari. Voind să intre în oraş, poliţia i-a oprit.

— Secretarul Camerei de Meserii a plecat în oraşele din circumscripţia Camerei, spre a face o anchetă relativă la meseriaşi.

— D. Const. Vulpe, secretar comunal cl. II-a, de la Ungheni, a fost recomandat spre a fi avansat cl. I.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultime INFORMAŢII

❑ **Atacul d lui Grădişteanu.** — *Sunt opt zile de cînd am publicat ştirea, că d. I. Grădişteanu, fost ministru, unul din fruntaşii partidului conservator, va lua cuvîntul, la prima ocazie, în Cameră, spre a ataca guvernul.*

Domnul Grădişteanu a luat cuvîntul ieri în discuţia proiectului pentru ieftinirea traiului, proiect al cărui autor este d. P. P. Carp şi a atacat cu osebită vehemenţă şi proiectul şi pe autor.

*

Domnul Grădişteanu a arătat, în primul loc, că proiectul d-lui Carp este o adevărată halima, că afaceri privitoare la architecţi sunt puse la o'altă cu ieftenirea traiului şi că proiectul acesta, care constitue programul guvernului, a venit ca un trăsnet, că n'a fost dezbătut nici studiat.

*

Vorbind de legea care scuteşte de plata impozitului pe sătenii proprietari de 6 hectare, d. Grădişteanu a spus :

— **Cred că legea purcede de la dărnicia d lui Carp. Tot aşa domnii pămînteni, înaintea fanarioţilor, făceau asemenea acte de dărnicie. Aşa am citit cum un Domn, după înscăunarea lui, dădea ordine** *că a iertat prostimea de toate angaralele.*

❑ *Un caz mortal de febră tifoidă s'a înregistrat ieri în Iaşi. Zugravul Iosub Herşcovici, din mahalaua Sf. Ştefan, internat în spitalul israelit, a încetat din viaţă de febră tifoidă.*

❑ *Domnul Leon Cosmovici, viitorul prim ajutor de primar, a declarat că va demisiona din consiliu, dacă statuia lui Cuza Vodă nu va fi aşezată în piaţa Unirii.*

❑ *Domnul C. Şumuleanu, care umbla să fie rădicat profesor de chimie la facultatea de medicină din Iaşi, nu numai că n'a reuşit în această fericită combinaţie pentru ştiinţă, dar a fost chiar retrogradat.*

Ministrul instrucţiei, d. C. C. Arion, căruia i s'a supus încheerea consiliului permanent al instrucţiei, a respins înălţarea la gradul de profesor al prinţului naţionalist şi, constatînd că în mod neregulat, d. Şumuleanu fusese numit agregat definitiv, l'a întors agregat provizor.

Domnul Şumuleanu s'a bucurat totuşi, de o înaltă intervenţie. Cum la Iaşi l'au făcut profesor definitiv un profesor de romînă şi altul de filosofie, la Bucureşti a stăruit ministrul lucrărilor publice, d. Delavrancea, care luase procente din procesul d-lui Şumuleanu cu cîrciumarii.

❑ *Am anunţat că d. Matei Cantacuzino ar avea intenţia să se înscrie la discuţia Adresei şi să persifleze guvernul, între altele, pe tema directivei ce s'a dat partidului.*

Un junimist fruntaş, căruia senatorul de Iaşi i-a comunicat intenţia sa, i-a spus :

— *Nu înţeleg ce vei putea spune asupra directivei partidului, întrucît ea este absolut conservatoare.*

— *Te greşeşti, fu răspunsul d-lui Cantacuzino. Ceea ce se face nu este nici conservatorism, nici junimism. Este pur şi simplu* marghilomanizm.

❑ *Se redactează o petiţie către Rectorul Universităţii, prin care semnatarii ei, profesorii Universitari, vor cere ca d. A. C. Cuza să fie invitat oficial să se explice în chestia plagiatului de care l'a acuzat d. Em. Socor.*

Dacă d. Cuza nu va răspunde invitaţiei, se va provoca, în chestia plagiatului, o întrunire a senatului Universitar, care să se ocupe de delicata poziţie ce şi-a creiat-o profesorul de Economia politică.

❑ Unul supărat de tot pe d. Grecianu este d. I. Stavăr, cunoscutul boer şi sportman, care pe baza acestor două titluri, se află înscris la boeri.

Domnul Stavăr, văzînd că este personal, complect neglijat, a cerut ca măcar fiul său, student în drept să fie numit într'un post de mică importanţă : copist într'o grefă a Curţii.

Domnul Grecianu, crezînd că d. Stavăr ştie franţuzeşte, l'a asigurat, vorbind limba franceză, că s'a făcut.

Dar nu s'a făcut nimic. Adică s'a făcut, dar pentru alţii.

Din această cauză d. Stavăr ie supărat—dar de boeri nu se va lăsa—fiindcă îi sunt dragi—să-i vadă morţi pe toţi.

❑ Decanatul corpului de avocaţi din Iaşi, roagă pe toţi d-nii avocaţi să ia parte la înmormîntarea def. lor coleg *Dimitrie D. Frătiţă*, fost avocat şi bibliotecar al Baroului, care va avea loc Joi, 24 Martie, ora 3 p. m. Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului, str. Florilor No. 11.

*

Din partea baroului va vorbi la mormînt d. avocat Toma, iar din partea prietinilor, la domiciliul mortuar, d. avocat C. Jornescu.

❑ Domnul Ioan D Scriban a fost numit docent în specialitatea histologiei, la facultatea de medicină din Iaşi.

— D-nul P. Dragomirescu şi-a susţinut ieri colocviul la examenul de abilitate în specialitatea dreptului comercial.

— Senatul universitar şi consiliul facultăţii de medicină din Iaşi, întrunite ieri, au ascultat citirea rapoartelor asupra titlurilor şi lucrărilor candidaţilor la catedra de histologie de la facultatea din Bucureşti.

Citirea va continua astăzi, de la orele 8 jum. seara.

❑ Primul procuror şi judecătorul de instrucţie continuă zilnic ancheta începută la Spiridonie.

Astăzi şi ieri a fost ascultat d. Anton Patraşcanu, fost intendent al spitalului central.

❑ Domnul dr. Mircea Gane, medic primar la serviciul de primire al boalelor chirurgicale, va fi detaşat, pe ziua de 1 Aprilie, medic primar la noua secţie de boli interne.

❑ Domnul P. Cujbă profesor de geografie la şcoala normală „V. Lupu", va trece la pensie pe ziua de 1 Aprilie,

In loc va fi adus d. D. Poclitariu. profesor la Bărlad.

❑ Domnul Cădere a inspectat astăzi pe profesorul Ilie Mitescu de la şcoala normală, care aspiră să devie definitiv la catedra sa.

❑ **Sărbătorirea unui magistrat.**—In sara zilei de 20 Martie a. c., într'unul din saloanele hotelului Constantinescu din Iluşi, s-a dat un banchet de d-nii magistraţi ai trib. şi judecătoriilor de ocol din jud. Fălciu în onoarea d-lui I. M. Gavrilescu, preşedintele tribunalului, care, pe ziua de 1 Aprilie, a demisionat pentru a-şi regula dreptul la pensie.

Fiecare dintre convivi a tuastat pentru d. Gavrilescu, scoţînd în relief meritele sale ca magistrat şi ca om în societate. La ora 12, sfîrşindu-se banchetul, colegii au petrecut în corpore pe d. Gavrilescu pînă la locuinţa sa.

D. Gavrilescu se va stabili în Iaşi.

De la Consiliul de Războiu

Am anunţat încă de eri în ziarul nostru, că astăzi are loc la consiliul de războiu procesul d-lui Ioan Duţescu, din compania a IV de subsistenţă, şeful depozitului de furaj din Bîrlad, acuzat de deturnare de furaje, abuz de putere, lovirea inferiorului şi falş în acte publice.

Consiliul de războiu este sub preşidenţia d-lui colonel Musteaţă, iar membrii sunt : maior I. Rătianu, maior C. Lupaşcu şi căpitanii Iulius Checais şi Al. Lupaşcu. Comisar regal e căpitanul Dimitriu. Apărarea e susţinută de d-nii Vespasian Pella, locot. Cantuniari, locot. Dorobanţu Gh. administrator clasa a II-a, şeful depozitului de furaj, Iaşi. Grefier : d. G. Poroineanu.

Sunt 33 de martori.

Şedinţa de dimineaţă.—Şedinţa se deschide la orele 9 dimineaţă. Se citeşte actul de acuzare, care este enorm, şi-i scris pe 36 de file de hîrtie. Cititul durează o oră şi jumătate. La ora 10 jum. se ia interogatorul acuzatului Duţescu.

Se procede apoi la ascultarea martorilor. Sunt ascultaţi rînd pe rînd maiorul Minovici, Roşeanu, fost şef al depozitului din Bîrlad, care a predat depozitul lui Duţescu, şi căpitanii Niculescu şi Grigorescu, care a inspectat şi controlat pe Duţescu în timpul de cînd a luat depozitul de furaj din Bîrlad.

La ora 12, şedinţa se suspendă pînă la ora 2 jum.

Şedinţa de după amiază. — La redeschidere, d. locotenent Cantuniari din partea apărării, pe baza art. 118 din codul de justiţie militară, cere consiliului să amîne procesul, pentru a se face verificarea de către Ministerul de războiu la gestiunea lui Duţescu, de oarece există o mare nepotrivire între diferitele acte de expertiză şi verificare a operaţiunilor săvîrşite de Duţescu, de oare-ce experţii se contrazic în concluziunile lor, atît asupra naturei acestor operaţiuni, cît şi a quantumului de furagiu şi lemne pretinse că sunt lipsă.

Domnul comisar regal se opune la amînare şi verificarea operaţiunilor de către Ministerul de războiu, expertizele existente fiind suficiente pentru a lumina consiliul de faptele de care s'a făcut vinovat Duţescu.

Consiliul respinge cererea în unanimitate.

După aceasta începe iar ascultarea martorilor. Sunt ascultaţi sergentul major Dănilă, care dă explicaţii de modul cum lucra Duţescu.

Şedinţa continuă. Probabil că procesul va dura şi la noapte.

❑ **Examenele particulare de curs secundar.**—Direcţiunea învăţămîntului particular şi profesional, a luat nuoi dispoziţiuni privitoare la examenele elevilor de licee şi şcoli comerciale preparaţi în particular la examenele de absolvire şi examenele de diferenţe.

La aceste examene nu vor fi primiţi elevii cari au fost escluşi din licee, sau acei cari au părăsit şcoala după 31 Decembre.

Cererile de înscrieri se vor adresa ministerului pînă la *30 Aprilie seara cel mult.* Ori ce cerere venită mai tîrziu va fi refuzată.

Cererile cari nu vor arăta lămurit oraşul, strada şi numărul casei în care locueşte petiţionarul, vor fi respinse.

*

Dacă data certificatului de studiu prezentat este mai mare de cît 2 ani şcolari, candidatul va fi supus a trece, pe lîngă examenul ce cere şi un examen sumar pentru clasa precedentă. Pentru acest examen suplimentar se va plăti *tot taxa de 30 lei*, cu recipisă separată de cea pentru examenul de clasă.

*

Toate înscrierile pentru examen particular în anul 1910—1911 se fac numai în Aprilie ; pentru Septembrie nu vor fi admişi să se înscrie de cît corigenţii de la examanele din Iunie şi cei amînaţi de minister pentru motive bune şi la timp justificate. Inscrierile la aceste examene din Septembrie se vor face până la 10 August cel mai tîrziu.

*

Examenul de corigenţă se trece numai în seziunea imediat următoare celei în care elavul a rămas corigent. Nedind examen în acea sesiune, elevul corigent rămîne repetent.

*

Zilele de examen (în Iunie) pentru şcolarii pregătiţi în particular vor fi de la 1—20 Iunie inclusiv, fără deosebire de Duminici şi sărbători ; iar pentru cl. IV şi VIII de la 1—18.

Orele de examen vor fi de la 7 jum. —11 jum. dimineaţa şi de la 3—7 după amiazi.

*

Examenele de absolvire ale şcolarilor preparaţi în particular de clasele IV-a de gimnaziu, de clasa IV-a a şcoalei secundare de fete, precum şi de clasa VIII-a de liceu şi de şcoalele secundare de fete gr. II, se vor face în şcolile secundare publice, înaintea aceloraşi comisiuni, în aceleaşi zile şi după aceleaşi regule ca şi pentru şcolarii din şcoalele publice, însă numai în oraşul în care au trecut examenul de clasa IV a sau a VIII-a.

Fiecare şcolar va plăti pentru aceste examene o taxă de lei 30 pentru cursul inferior şi de 40 lei pentru cursul superior.

Această taxă se va plăti de odată cu aceea pentru trecerea examenului de clasa IV-a sau a VIII-a. Recipisa va fi separată de cea pentru clasă. Cererea de înscriere se va prezenta numai în luna Aprilie.

*

Şcolarii cari au urmat într'o şcoală din străinătate sau într'o şcoală din ţară, dar cu o programă diferită de aceea a şcolilor secundare, şi doresc a şi complecta certificatul pentru unele clase secundare, vor trece un examen de diferenţă pentru materiile din programa acelor clase secundare cari lipsesc din programa claselor pe cari le-au urmat în străinătate sau în şcoala cu programă diferită.

Certificatul în virtutea căruia se cere a se trece examenul de diferinţă va trebui prezentat în mod prealabil ministerului, pentru a i se stabili echivalenţa. Pe lîngă dînsul se va alătura şi programa şi regulamentul de examen al şcoalei care i l-a liberat, fără de care nu se poate da echivalenţa.

Aceste examene de diferenţă se vor trece înaintea aceloraşi comisiuni cari fac examenele şcolarilor pregătiţi în particular şi de odată cu acestea.

Examenele de diferenţă se pot trece pentru ori cîte clase de odată, inclusiv pînă la clasa ultimă pentru care se prezintă certificat.

❑ Domnul A. Hinna, procuror general, a plecat în inspecţia penitenciarului din Pîngăraţi, spre a alcătui tabloul de graţieri, cu ocazia serbătorilor sf. Paşti.

❑ Domnul dr. Antoniu, medic secundar de spital la Bucureşti a fost angajat medic-director al băilor Slănic pe sezonul viitor.

Domnul Antoniu va primi 600 lei salar şi două camere gratuite.

❑ **O afacere de onoare.** — In urma unui incident ce a avut loc la Vaslui, între d nii dr. Scripcă şi d. M. Tăutu, primul a trimis martorii celui de al doilea.

Domnul Tăutu refuzînd să dee satisfacţie, s'a încheiat următorul procesverbal.

Noi, Vasile P. Sassu şi Ştefan Gingir, avocaţi din Vaslui, martorii d-lui Dr. G. Scripcă din Scinteia, fiind însărcinaţi de acesta a cere, în numele seu, satisfacţie d-lui M. Tăutu pentru insultele ce i-a adresat prin o scrisoare, cu data de 9 curent, trimisă d-sale de dl Tăutu şi comunicată nouă în copie de dl. dr. Scripcă, constatăm următoarele:

Visitînd eri acasă pe d. M. Tăutu şi negăsindu-l present, i-am repetat astă-zi visita noastră cînd găsindu-l şi arătîndu-i scopul venirei noastre, d-sa ne-a răspuns pur şi simplu că *„refuză"* să-şi constitue martori şi deci să dee satisfacţia cerută, pe calea armelor.

Faţă de acest straniu răspuns, mandatul nostru şi-a luat sfîrşit în mod neaşteptat.

Finit pentru care am dresat acest proces-verbal care se va înainta d-lui dr. Scripcă, pentru ca dînsul, faţă de acest refuz să decidă cele ce va găsi de cuviinţă.

Vaslui 11 Martie 1911.

Martorii d-lui Dr. Scripcă: *V. P. Sassu, S. Gingir.*

❑ **Judiciare.**—Fabricantul N. Wachtel a renunţat să-şi susţină apelul la Camera de punere sub acuzare.

Asupra autopsiei făcute cadavrului lui Zamfir Russu, medicul legist şi-a depus raportul, care conchide că decesul a fost provocat de o meningită.

Raportul va fi înaintat consiliului sanitar superior spre aprobare.

— Procesul falitului David Grünberg se va judeca la 12 Aprilie la secţia I-a a Curţii.

Aceeaşi secţie va judeca la 20 April, apelul monstruosului Chedică pe care tribunalul l'a condemnat la trei ani, pentru atentat la pudoare.

— Vasile Dîmboviceanu era girantele depozitului de sare din Burdujeni. Venind un inspector, el găsi mari neregularităţi comise de girante şi anume : 24,730 kgr. sare vîndute şi bani netrecuţi şi o lipsă de 500 lei numerar.

Tribunalul Botoşani a condamnat pe Dîmboviceanu la un an închisoare. Sentinţa a fost apelată şi dosarul repartizat la s. I a Curţei.

Ultima oră

Bucureşti 23 Martie

Noui posturi în magistratură

Bucureşti. — Ministerul Justiţiei proiectează înfiinţarea a patru posturi de consilieri pentru curţile de apel din ţară, cîte unul de fiecare curte de apel, aceasta pentru a nu se mai descomplecta curţile ca pînă acum. Va mai înfiinţa un procuror de secţie la Inalta Curte de Casaţie, şi un procuror stagiar pe lîngă tribunalul Ilfov.

Boala Generalului Manu

Bucureşti.—Generalul Mann este suferind de vre o cîte-va zile. Boala sa nu inspiră nici o grijă.

Răspunsul la Mesagiu

Bucureşti.—Astăzi comisia care duce răspunsul la Mesagiu a fost primită la Palat la ora 11 jum. Discursul M. S. Regelui este o parafrazare a răspunsului la Adresă.

Excrocherie

Bucureşti.—Casa Marmorosch Blanck a achitat azi dimineaţă un cec de 18 mii lei în comptul băncii comerciale din Craiova. Bănuindu-se însă că „încasatorul" era cam suspect s'a avizat poliţia de siguranţă care a început cercetările.

După vre-o jumătate de oră a fost găsit într'adevăr „încasatorul". El se numeşte Ion Colţescu şi este telegrafist în Băicoiu. Cecul a fost falşificat împreună cu un frate al excrocului, Haralamb Colţescu.

Ambii au fost arestaţi.

CAMERA

Bucureşti. — Şedinţa se deschide la ora 3. Vorbeşte domnul Take Ionescu în chestia programului de eftenire al traiului, arătînd că acest program este o „salată macedoneană". D. Take Ionescu spune că nu se aduce nici-o uşurare consumatorilor ; în schimb producătorii vor cîştiga. Arată apoi că reducerile pentru petrol sunt infime. Făina nu se efteneşte. Vor cîştiga brutarii ; nu consumatorii.

Scutirea de funciar a terenurilor mai mici de 6 hectare nu foloseşte nimic ţăranilor, cari, în orice caz, trebuesc uşuraţi pe alte căi. Crifică măsura d-lui Lahovari de a se vinde peştele prin licitaţie, şi arată că modul acesta de vînzare măreşte în mod considerabil preţul peştelui.

Şedinţa continuă.

Plecarea d lui Fallières în Tunisia

Paris.—Consiliul de miniştri ţinut la Eliseu a fixat data de 15 Aprilie pentru plecarea d-lui Fallières în Tunisia.

Guvernul italian a făcut cunoscut că va trimite vase de răsboi, care să salute pe d. Fallières la Tunis.

SENATUL

Bucureşti.—Senatul petrece. Vorbeşte d. Emil Lăzărescu care vine cu citate din limba franceză, pe care le traduce Senatului. Se face un haz nemai pomenit. Apoi d. Emil Lăzărescu polemizează cu.. Contele Tisza, etc. Opoziţia în semn de ironie, îl aplaudă vehement şi des.

După d. Emil Lăzărescu va lua cuvîntul d. A. A. Badareu.

O condemnare

Metz.—In procesul intentat mai multor membri ai uniunei Lorane Sportive d. Samain a fost osîndit la 6 săptămîni de închisoare şi 4 mărci amendă, din cauza organizărei unui concert fără permisiunea poliţiei.

D-nii, Nicota şi Schneider la 6 luni închisoare.

Tratat de Comerţ Anglo Japonez

Tokio.—Tratatul de Comerţ Anglo-Japonez, a fost semnat azi.

Alegerea de preşedinte a Dumei

Petersburg.—Duma a ales ca preşedinte pe d. Rodsianko, octombrist.

Grevă

Paris.—Lucrătorii dokari din Brest Rouen şi Saint Nazaire au declarat grevă.

Condamnarea unui marinar

Petersburg.—Curtea de apel a osîndit la 12 ani de muncă silnică pe un fost matelot Pawache, care a vîndut cărţile cu semnalele secrete unui agent de marină streină.

Intrunirea conservatorilor-Democraţi

Bucureşti.—Pentru ziua de 27 Martie au fost convocaţi membrii clubului conservatori-democrat din Capitală.

Atentat

Roma.—In biserica sf. Petru un individ cu numele Desaniti, a tras un foc de revolver, rănind pe un agent de poliţie arestatnl, a declarat că a tras contra ministrului de culte.

ANUNCIU

In ziua de 30 Martie 1911, se vor face vînzările din nou a mărfurilor falimentelor *Schnürer, Dresner* şi *I. Volf*, începîndu-se licitaţiile de la sumele respective de 77,000, 71,000 şi 2600 lei, preţuri obişnuite la vînzările trecute, care n'au fost omologate.

Judecător Sindic **Dimitrescu**

Secretar C. Bóian

Neconsolaţii : Dimitrie, Smaranda, Vasile, Alexandru şi Ilie Frătiţă ; familia Robert, familia Octav Frătiţă, farmacist, familia Gh. Cuparencu şi Gr. Cuparencu, familia Liviu Sadoveanu, familia Neumann şi Mironescu, au adînca durere a vă anunţa încetarea din viaţă, a prea iubitului lor fiu, frate, cumnat, nepot şi văr

✝

Dimitrie D. Frătiţă

avocat

în etate de 27 ani

după o chinuitoare suferinţă, în ziua de 21 Martie, ora 2 noaptea.

Inmormîntarea va avea loc în ziua de 24 Martie ora 3 p. m., la cimitirul „Eternitatea" ; cortegiul va porni de la locuinţa defunctului strada Florilor No. 11.

1911, Martie 22

Aceasta va ţine loc drept ori-ce invitaţie.

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară ;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Rominia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

POASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iași

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari să resistă tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. 1.50 mètre 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori și Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

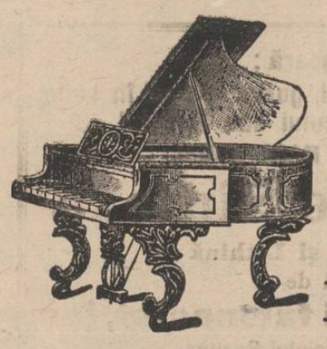

Piane STEINWEG și pianine ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2e, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2e, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficiul al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 25 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

s'au pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz întreg	Lei	24,00

Tipografia H. Göldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1264—Vineri 25 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

Cărți de Scuteală

— „Dară noi ce om face, Doamne, cu carăle cu pește“? Iară el au zis: „să fie carăle cu pește cu boi cu tot a voastre, și veniți după mine să vă fac cărți de scuteală să nu dați nimica în zilele mele“.

Așa povestește cronicarul Ion Neculcea în „O samă de cuvinte auzite din om în om în țară poveste“, că s'ar fi petrecut cu înscăunarea lui Petru Vodă Rareș zis și *Majă*, cînd argații lui fiind poposiți la Docolina cu carăle cu pește, au fost lăsați de jupânul lor ajuns Vodă și luat cu carătă domnească la scaun la Suceava.

Voevozii cei vechi aveau dritul de a scuti de dări și de ori-ce alte angarale pe cei ce slujiau cu credință domniei și țării. Se ținea în visteria țării un catastif de numele celor ce aveau cărți de scuteală și aveau ordine strașnice toți slujbașii țării să nu cumva să supere cu ceva pe cei scutiți. Intru cît Voevozii puteau dărui ocini și moșii la voinicii lor, tot așa puteau scuti de dări mănăstirile, boerii și ori-ce alt slujitor civil sau bisericesc. Sînt sute de asemenea cărți de scuteală.

Iată una tipică: „Io Stefan Petru Voevod, dămuvă știre tuturor slujitorilor căți veți îmbla cu toate slujbele domniei mele pe catastiv, pe cislă ori pe scrisoare să lăsați în pace de dajde, de zloți, de taleri, de galbeni, de sulgiu, de iliș și de alte dări și angherii cîte sântu pe alți mișei în țara domniei meale, nici bucatele lor pentru alții să nu să tragă iară cine va face vre-un val peste cartea domniei mele de mare certare va fi de la domnia mea“.

Iar cînd țara era la aman, și cînd din cauza războaelor din afară și dinlăuntru, cum și a foametei, a ciumei și a holerii țara nu putea face față nevoilor sale de tribut, Măria Sa Sultanul din Inalta sa bună voință ierta birul țării și prin hatișerif cetit de visternic în plin divan se aducea la cunoștința tuturor darul Măriei Sale.

Pentru domni și boeri cetățenii țării erau *mișei*, foarte aproape de *calici*, întru cît sărăcia la cei vechi era o urmare a *mișeliei* omului. In Iași, în special, era chiar breasla mișeilor, adică a calicilor, cu starostele lor; și din fapt de milă pentru cei mișei și săraci, pentru prostimea norodului de jos, domnii își arătau mărinimia ertîndu-le dările, și ușurîndu-le traiul. Sau, mai drept vorbind statul se milostivea numai în ceia ce privea traiul lui în bojdeauca lui. Cel mișel rămînea tot tot *miser*, tot săriman și ertarea prin cărți de scuteală nu-l îmbogăția nici îi schimba traiul.

Sîntem și astă-zi în fața unei legi de scuteală a țărănimei. Pentru ministrul președinte și ministru de finanțe, pentru d. Carp, conceptul statului e ca și al Voevozilor de înainte de 1700; că atunci cînd crede că cei mișei nu-și pot plăti dările, să-i erte, să-i miluiască; și dacă atunci se dădeau cărți de scuteală individuale, azi prin lege organică caută a scuti un milion de săteni, cari n'au mai mult de 6 Ha.

Să fie țărănimea noastră compusă numai din mișei, ori din slugi domnești, ca statul să se poarte cu dînsa cu vechia milă domnească și boerească? Avem azi răzmerițe interne, războae din afară? Avem holera și ciuma? Avem foametea mare, ca țărănimea să fie adusă la sapă de lemn și să nu-și poată face față îndatoririlor sale față de stat?

Castelanul de la Țibănești, dus de duhul vechiu al Voevozilor și al boerilor, crede că Statul se poate comporta în 1911 ca și în 1600, cu milă și cărți de scuteală. E o rușine pentru țărănime că se lasă a fi crezută de pătura diriguitoare, ca avînd numai stomah de umplut, pungă de deșertat, iar suflet pentru nevoile statului nici ca cum.

Statul iertînd 6 lei pe an de fiecare țăran, nu i-a ușurat traiul, nu i-a eftenit malaiul, căci același stat ia *pe nedrept* și *hrăpareț* de la sătean de 10 ori mai mult de la articolele de consum, ori de agrement, care costînd *un* ban, statul ia *zece*.

Statul modern cere de la cetățenii sái sacrificii de bani și de sînge, asigurîndu-le însă o mai mare putere de productivitate, o mai mare siguranță a traiului, o mai mare desvoltare a avuției naționale. Țărănimea n'a cerut iertarea și mila; țara cere altceva de la stat: egalare în drepturi politice, lărgirea bazei vieții de stat; cere mai multă lumină, mai multă dreptate, mai multă legalitate; țara cere stîrpirea abuzului, țara cere scoaterea de la iobăgie la adevărata libertate economică.

Ei bine, guvernanții de azi îi falșifică țării toată forța ei morală; pe țaran îl oprește de la vot, îi silește voința; îl înlocuește cu jandarmul; guvernanții de astă-zi spun verde țărănimei că nu-i va da altă viață politică, căci ori-ce schimbare în regimul traiului politic va fi o schimbare de formă, fondul rămînînd același, și că dar lăsînd țărănimea în mocirla de azi îi face milă și pomană de 6 lei pe an, nici atîta cît i-a dat ca mîncare și băutură la alegerile generale.

Suveranitatea asta a statului așa cum a înțeles o d. Carp e generositatea boerului, care după ce te scuipă în obraz, te pălmuește, îți dă cu genunchiul în spete, i se face milă și ca să ți închidă gura îți aruncă o piesă de 5 lei zicînd, iată acesta e prețul mișeliei mele: te iert de fonciarul a 6 Ha. de pămînt pe an. Ce mai vrai altceva? Să te pun la masă cu mine? Nu; să te scot la o nouă viață politică nu? Să-ți dau pămînt? Nu; Să te luminez? nu.

„Veniți după noi să vă facem legi de scuteală să nu plătiți nimic în timpul guvernării noastre“. Așa va răsuna legenda ivită în jurul guvernului d-lui Carp: guvern de pomanagii la o țară de mișei!

***

„Marghilomanizm“

Fruntașii partidului de la guvern nu știu ei singuri ce fel de guvern deține actualminte puterea.

Domnul Ionaș Grădișteanu, în discursul seu asupra proiectului pretinsei ieftiniri a traiului, a arătat că proiectul ast fel cum a fost conceput, nu reprezintă nici o idee conservatoare; că este opera personală a d-lui Carp, care, venit la putere, a ținut să fie darnic cu „prostimea“, cum erau altă dată, Domnii la înscăunarea lor.

Un alt fruntaș guvernamental, domnul Matei Cantacuzino, a făcut declarația că directiva ce se dă partidului nu este nici junimistă, nici conservatoare, ci este marghilomanistă.

E locul de-a spune, că ambii au avut dreptate: și deputatul de Rîmnic, și senatorul de Iași.

Domnul Carp nu face osebire între a conduce partidul și a conduce guvernul: pe ambele le duce după capul lui—cu fapte împlinite. Domnul Grădișteanu a arătat că toate grevările și degrevările ce le-a făcut șeful guvernului, le-a făcut nu numai fără de o prealabilă discuție în public, dar chiar fără de vre-o consfătuire cu colegii sei din minister.

Guvernul, față de modul de-a se conduce al d-lui Carp, nu este, deci, nici conservator, nici junimist, este carpist.

Dar și d. Matei Cantacuzino are dreptate: directiva ce s'a dat partidului este marghilomanistă și să recunoaștem repede, că este o osebire de nuanțe între carpism și marghilomanism.

Carpismul aduce aminte de despotismul și de mîndria lui Bismarck. Bismarck a fost despot cu Europa, d. Carp este despot cu mica sa grupare politică.

Marghilomanismul, însă, este indentic cu banditismul, cu conrupția, este politica negutitorului rapace, a arivistului laș. Este politica banditului, cu surîsul falș, hoț de codru la el acasă, moralist în public, extrem de curagios în intimitate, prăpădit cînd este chemat să dee socoteală, în public, de toate fără delegile sale.

Sportman, causeur, imitator de parlamentar englez — să juri că ie podoabă a societății, dar în fond, excroc politic, mincinos ca un dantist de contrabandă, stiindu-se vinovat și jurîndu se că habar n'are de toate ticăloșiile făptuite de el, sau de zapciii sei—din ordinul seu.

Marghilomanul, în comerț, ie o cafea; marghilomanizmul, în politică, ie o otravă, care conține de toate: esență de banditism ordinar și de timiditate de prostituată; concepție de spion, care, sub formă de cavaler venit să se intereseze de sănătatea ta, ie gata să te asasineze, dacă i se va părea că-i stai în cale.

Marghilomanizmul este tot ce a fost mai nedemn în politica țării noastre: este o reeditare a tuturor ticăloșiilor, este sfîșiarea tuturor, pentru ca el, marghilomanizmul, s'ajungă șeful partidului și să însemne directiva partidului conservator.

Acum ie sfertul de ceas al speței ignobile, de care d. Cantacuzino vorbește cu profund dispreț. E un sfert de ceas nenorocit pentru țară, pentru politică, pentru moravuri.

Și Zîrlea a avut sfertul seu de ceas. Și Pipa a fost la putere. Acum a venit vremea gambetistului. Va fi fost și dînsa foarte de curînd—și ca de o rușine mare, ca de o vjelie sălbatecă vor vorbi cronicarii de vremea celui mai mare ticălos om politic al României, așa de ticălos—vor spune istoricii, că nu putuse găsi apărători de cît pe Toncescu și pe Scorțescu...

SCRISORI BUCUREȘTENE

DÉMÈTRE CĂTRE MARIUS

— *prima scrisoare* —

Ași vrea să vin acum în Iași,
Dar nu știu cum, îmi este frică,
Căci din făgăduiala dată
Eu n'am îndeplinit nimică.

Ca și Ovid, trimis la Tomis,
Sunt trist cum nici nu te gîndești...
De groaza „bunilor prieteni“,
Mă exilez în București.

Adio, Iași! cetate veche,
Cu un întristător destin,
De unde mi-a 'nceput mărirea
Ce cade groaznic în declin.

Iubite Marius, compune
Un foarte elocvent articol,
Și-arată că-i o simplă treaptă
De la sublim pîn'la ridicol.

Un ginere de soacră fuge,
Banditul fuge de saline,—
O soacră'mi pare-acuma Iașul
Și-i fundul ocnei pentru mine.

Arată, spune la prieteni,
La pretendenți, ce slujbe cer
Că bunul lor amic Démètre
Ca altă dată nu e *cher*.

La urma urmei n'am nevoe
Căci eu, cum vezi, atins-am țelul..
Nu scrie oare-așa la carte? —
Citește... „Boul și Vițelul“.

Iubite Marius, adio
Tu spune „noilor“ clubiști...
Și roagă-i tu să nu m'aștepte,
Nici să devie pesimiști.

p. conf., MARIUS

DOMNUL „Melik“

Nu, zeu, trăim în așa vremuri, că n'ar fi de mirare dacă oamenii ar pune măști ca să nu se mai recunoască.

Providența prea dă dreptate decedatului șef al muzicei din țară. Ne doare inima după vremea cînd ajunsese vorba de ocară, că România este o țară eminamente agricolă. Căci a ajuns eminamente a lui Hübsch. Așa fel a lui Hübsch, că nu numai că domnul „Melik“ se crede în Parlament ca reprezintant al țărănimii din Botoșani, nu numai că d. „Melik“ vrea să fie profesor de Universitate, dar domnul „Melik“ se crede în drept să interpeleze în Cameră privitor la chestiuni universitare.

Din toate cîte face și cîte vrea domnul acela, una este puțin supărătoare. Nu că are loc în Cameră, nici că interpelează, dar că vrea să fie profesor la Universitate—la cea din Iași—firește.

Ce era, altă dată, facultatea de medicină din Stambul, a ajuns acum universitatea din Iași. Toată studențimea din București, aia elegantă, care nu poate trece examenele acolo, fiind-că profesorii sunt... „severi“, pelerinează la Iași și se întoarce de aci cu bile albe și cum laude.

Profesorii de filozofie fac profesori de chimie; profesorii de drept comercial is specialiști în ale histologiei; Bacaloglii de la Monteoru nu se satură în Iași cu două catedre; toate prețioasele documente de la Geneva și de la Bruxelles — devin minunate pentru Orient.

De ce n'ar deveni profesor de Universitate, la Iași, și d. „Melik“. Domnul „Melik“ se crede specialist în legislația agricolă. Ruralii de la Botoșani l'au trimis în Cameră pe tema aceasta.

Domnul „Melik“, fiind și la putere, credea că i se va numi o comisie compusă din domnii: doctor Bogdan, profesor de medicină legală — președinte; I. Găvănescul, profesor de filosofie, D. Pompeiu, profesor de calcul biliar și Aurel Mănescu, profesor de mecanică—că toți aceștia vor cerceta titlurile și lucrările stimatului, care ușor va a junge profesor de ce vrea el.

Dar n'a fost așa. Domnul „Melik“, care n'are noroc, se vede, a fost respins; și ce s'a gîndit dumnealui să facă: să interpeleze pe ministru asupra modului cum a fost numit profesor d. Stere—o adevărată ilustrație a facultății de drept — și să ceară și condica de prezență a profesorilor, ca să se vadă că nu vin regulat la cursuri.

Melik se îndoește dacă Stere are merite să fie profesor la Universitate și este convins, că el — Melik — poate fi profesor.

Acum, ca să fie pereche la interpelarea aceasta, ar trebui ca Krupenski, eminentul deputat de Iași, să interpeleze pe ministrul de justiție, asupra felului cum se țin examenele de stagiari.

Iar noi, ceștialalți, hai să ne mascăm —căci am ajuns de rîsul Melicilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

UN PANEGIRIC

Cu oare-care întîrziere cetim în „Viața socială“ cuvîntarea pe care a rostit o poetul Tudor Arghezi a dăunăzi la mormîntul bietului Th. Cornel, dispărut atît de neașteptat, atît de repede, in mijlocul unei activități febrile pe terenul publicisticei.

„Viața lui Theodor Cornel, viața lui cea adevărată începe la Paris, unde s'a exilat acum vr'o 15 ani, într'o împrejurare ce trebue indicată.

Ca să scape de închisoare pe un tovarăș al lui de redacție, vinovat de un articol ce privea, pare-se, justiția moravurilor, Cornel preferă să nu denunțe pe autorul adevărat al articolului; preferă să-și ia răspunderea unei greșeli ce n'o făcuse și plecă în surghiun.

... Mai e nevoie să vorbim și de ce fel de viață a dus Cornel la Paris? Negreșit, nu de viața lui mintală, care s'a împuternicit și s'a întins la contactul elitelor intelectuale franceze — dar de viața cea măruntă, pe care o încearcă toți studenții fără de mijloace, gîtuiți de orașele mari ale Occidentului.

Ne uitam într'o zi amîndoi la vîrfurile catedralei Notre-Dame, — prin Decembrie, cam pe la prînz. Cornel ducea subsuoară un ghiozdan cu cărți și printre cărți—proviziile pe ziua aceea: șocolată și franzele. Era masa lui obicinuită...

Frugal pînă la spiritualitate, muncind toate muncile, scotocind prin toate bibliotecele, dar vesel și voios,—Theodor Cornel a trăit un șir întreg de peripeții realiste care îți evocă infernul Parisului cu hohotul lui de trudă și de frămîntări, cu revoltele lui, cu ceața și ploile lui, cu podurile depărtate de peste Sena, pe sub care călătoresc rostogolindu-se, învinșii, către Morgă“...

In cele două-trei săptămîni de cînd a închis ochii— a avut vreme destulă să fie uitat. Morții merg repede spre uitare și întîmplările se succed cu atita repeziciune, în cît nu e timp pentru o modestă putere literară ca să preocupe lumea, mințile, gazetele...

Și iată că vin rîndurile atît de frumoase, atît de eloquente și de suggestive ale poetului-panegirist să evoce figura celui care s'a dus, — s'o evoce în lumina unui trecut bogat în poezie și în romantism.

Era în 1897, în vremea iernei. Intr'o zi curierul îmi lăsă o scrisoare în mica odăiță din cartierul latin unde venisem abia de 2—3 luni. Era a unui necunoscut,—despre care însă cetisem în ziare că „dispăruse“ din țeară în urma unei acțiuni judecătorești — un proces de presă.

Theodor Cornel îmi scria că se găsea la Paris și-mi cerea, pe după amiază, o întîlnire la bibliotecă Erau lucruri triste în acea scrisoare și accente sincere; erau discrete mărturisiri și era vorba de o mare lipsă materială pe care putea lesne s'o înțeleagă studentul care, la rîndul lui, se hrănia cu iluzii în așteptarea slabelor tantieme de la gazete.

Am venit în bibliotecă, dar nu ne-am întîlnit. Era din pricina mulțimei de vizitatori? Era din cauza disciplinei impuse? Ori nu venise nici el jenat de impresia ce avea să facă unui necunoscut, în urma știrilor din țeară?

Cine știe!

Nu ne-am întîlnit nici apoi,—dar am corespuns de departe prin scrisori, în chestiuni publicistice.

Scrisoarea cea dintăiu s'o fi aflînd unde va între mormane de hîrtii adunate și uitate. Dar autorul ei, răpus de muncă și poate de nevoi— a plecat pe calea odihnei celei de apururi....

Redion

Un proces de — conrupție electorală

In mijlocul florilor.—Nizza la Bella.—Afacerea penibilă.—Alegeri cu cîntec.—Ingerințe și conrupțiuni.—Acuzare și apărare.—In occident..

In mîndra localitate franceză de o faimă universală — Nizza — nu sunt numai flori și cîntece, nu e numai eleganță și frumusețe, dar și proză, ca în toată lumea. In primăvărateca „Nizza la Bella“ nu lipsesc luptele, încăierările, rivalitățile, — nu lipsește politica mai cu seamă.

In jurul unei afaceri politice — o alegere — a avut loc zilele aceste o importantă discuțiune judiciară, provocată de procesul intentat consilierului Caillet — fericitul ales al orașului — de către procurorul Republicei, pentru motive de conrupțiune a alegătorilor.

Dezbaterile au durat mult. Sentința încă nu s'a dat. Față cu contrazicerile unora din martori și cu dificultatea de a se stabili faptele de conrupție e posibil ca acuzatul — apărat de un avocat ilustru ca Labori — să scape, dar dezbaterile nu sunt mai puțin interesante și credem util a reproduce o parte din rechizitoriul procurorului, spre a invedera cum se consideră aiurea *fraudă electorală* — spre deosebire de procedeele oficialmente uzitate de noi.

„...Nu intervin cu părtinire, — ci numai ca să cercetez împreună cu Dv. — a zis procurorul către magistrați — fără pasiune, cu liniște și cu sînge rece, faptele ce fac parte din această acuzare.

Ele interesează în gradul cel mai înalt opinia publică, pentru că se leagă de sinceritatea sufragiului universal, principiul esențial al democrației noastre.

Conrupția electorală se practică la lumina zilei. Obiceiuri condamnabile s'au introdus în luptele noastre electorale. Trebue să le stîrpim. Nu trebue să uităm că guvernul Republicei a făcut toate sforțările, prin întinderea instrucțiunii, ca să ridice nivelul moral al masselor, nivelul intelectual al clasei muncitoare. Și conrupătorii vin să strice orice simț moral. Trebue să mîntuim orașul acesta de primejdiosul rău și de rușinea care se cheamă conrupție electorală.

Ați văzut un martor care v'a declarat că totdeauna și-a vîndut votul. Și dacă i subliniem infamia, ce înseamnă să-și vîndă cineva drepturile cele mai sfinte, el răspunde că a văzut pe mulți alții făcînd același lucru.

.. Din dosarul d-lui Caillet văd că a preferat să cumpere multe voturi, decît să le merite. D-sa trăia sub beneficiul unui regim de toleranță. Noroc că s'a deschis în potrivă-i o acțiune pînă nu s a întins proscripția asupra faptelor.

D. Caillet este directorul ziarului „Farul țărmului“. In ziua alegerii s'a putut vedea o mulțime de oameni întrînd în biurourile ziarului. Ei eșiau curînd de acolo, cu aerul voios, cu gesturi semnificative și rostind formula „honperson“. Banii! Iată pentru ce venea lumea la „Farul“.

Conrupția se făcea cu ajutorul poliției. O spun cu părere de rău. S'a văzut un agent asigurînd ordinea — dacă putem zice astfel — printre alegătorii care veneau la plată.

Cu sinceritate d. Caillet a mărturitit: „Da, au venit să ceară bani, dar nu le-am dat“.

Imi e de-ajuns să constat că timp de două zile alegătorii nu încetau să vină mereu în localul „Farului“. Cine oare ar crede că toată acea mulțime venia — și pleca, fără nici un folos?

Stăruința mulțimei arată că n'a fost lucru curat. Faptul e notoriu și nu se poate tăgădui. Timp de două zile a avut loc un defileu neîntrerupt și, de altfel, nimeni nu se ascundea, căci nu se bănuia că faptele vor fi cîndva urmărite de justiție.

..D. Caillet n'avea aceiași încredere în toți vizitatorii. Cu unii făcea dintru'ntăi prețul, apoi îi trimetea la secția fiecărui birou de vot, care le elibera un buletin și-i petrecea pînă la urne".

După ce intră în amănuntele depozițiilor diverșilor martori, procurorul urmează :

„La primărie s'a produs un fapt care s'a mai văzut și în alte alegeri. O bună parte dintre alegători și-au rezervat sfîrșitul operației ca să-și impună mai bine pretențiile.

La 5 oare d. Caillet a prevenit că „nu prea merge" la secția primăriei. Candidatul a plecat numai de cît într'acolo. După o convorbire de cîteva minunte în una din sălile primăriei, incidentul fu aranjat.

Insuși d. Caillet a recunoscut faptul și gravitatea lui, cercînd să dee o conpensație convenabilă.

După ce insistă încă asupra unor fapte și dovezi, procurorul încheie :

„Reclam severitatea dv. d-lor judecători : Cînd vrea cineva să conducă pe concetățenii săi, trebue să se impună acestora prin practica virtuților civice și prin merite personale, iar nu cumpărînd voturi.

Un exemplu domnilor, e necesar și vă rog să-l dați.

Nu am pretențiunea de a face să dispară dintr'odată procedeele, de conrupțiune, dar, în orice caz, dacă nu vă arătați destul de severi, indulgența dv. ar fi interpretată ca o toleranță la adăpostul căreia conrupătorul va continua să-și exercite obiceiul".

*

Insuși avocatul acuzatului, Labori, în pledoaria sa recunoaște următoarele:

„Conrupția electorală se practică la Nizza, adăpostită de o îngăduință cunoscută de mai multă vreme? Dar toleranța a cui ? A parchetului fără îndoială. Atunci ? Pentru ce deodată atîta exces de zel. Dar instrucția ? De ce d. judecător s'a arătat oare așa de blînd, așa de împăciuitor și tolerant către d. Boyer (un alt acuzat în proces N. Red) și așa fără milă și îndurare către d. Caillet ? Cu tot respectul ce purtăm magistraturei, nu putem să nu găsim stranie această atitudine diferită, de la un caz la altul".

Marele avocat arată apoi că însuși organizmul politic este gangrenat :

„Marea conrupțiune, este jaful budgetului de care nu rămîne străin aproape nici un ales în interesul unei viitoare realegeri (aplauze în public). Trebue să facem să dispară acele bălți stătătoare, acea împărțeală de locuri și de favoruri, cari conduc țeara noastră. la descompunere și vor aduce cîndva nu știu ce rezoluțiune socială chemată să mături totul... (aplauze).

*

Dacă judecăm învinuirile aduse ziarului și candidatului Caillet de către procuror — și întrucîtva recunoscute cu francheță de către propriul său apărător — și le comparăm cu cele ce știm o observăm aiurea — „la porțile Orientului" — trebue să ne mirăm că asemenea lucruri inocente — floare la ureche pe lîngă faptele ce vedem la noi — se mai aduc înaintea justiției și riscă a fi pedepsite !

As

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoștința onor. clientele că prețurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi sub prețul pieței		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.50 o/o
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu prețuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumație cu prețurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poștală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administrația.**

TRANSFUGII

Reproducem după ultimul mare discurs stenografiat al d-lui Take Ionescu, partea privitoare la acei cari, fugind din partidul conservator-democrat, s'au vîndut guvernului, trecînd la carpiști :

Și acum d-lor, după ce sub această regulă etică pun partidul nostru, eu cred că existăm mai mult de cît ori cînd și că nu ne-ați desființat de loc. Unde vedeți d-voastră desființarea noastră ? Că ați recrutat de la noi cum ați recrutat și de la liberali ? Da, ați recrutat. In această majoritate sînt 12, cu doi mai mult de cît noi, membri ai d-voastră, cari au fost în partidul conservator democrat. Unul numai ne-a părăsit într'adevăr pentru principii acum vre-o doi ani, pentru că îmi trimisese un articol contra politicei externe a Romîniei, pe care îl găsim prea violent și am refuzat să-l public. Îi doresc să găsească mai mare satisfacție pentru aspirațiile sale naționaliste pentru romînii de aiurea, în noua constelațiune politică în care se află. Ceilalți, d-lor, au plecat unii...

O voace.—Au venit la matcă.

D. *Take Ionescu.*—Veți vedea dacă au venit la matcă ! Au plecat unii în cursul alegerilor, au plecat unii după ce ceruseră candidaturi cartelate, fără ca să le obțină ; au plecat alții, după ce lupta opoziațiunei cartelate începuse și după ce dînșii luaseră parte la ea.

Au plecat cei mai mulți fără declarațiuni de principii. Alții mi-au făcut onoarea să-mi arăte dezgustul lor pentru principiile noastre și cum mai sînt încă și alegeri parțiale prevăd, că mai poate să mai plece ; sunt încă opt locuri vacante, poate să se sporească numărul de 12. Se poate. De aceste plecări eu nu pot să zic de cît un lucru. De la Octombrie dezlegasem pe toată lumea, rugasem pe toată lumea, care nu vrea să meargă înainte să nu fie oprită nici măcar de legăturile de amiciție personală. Cred că ar fi fost mai bine să o facă atuuci, de cît să aștepte rezultatul alegerilor sau măcar compunerea candidaturilor ; treaba lor. Eu nu voiu zice nici chiar că d. Săveanu că am cîștigat, fiind-că s'au dus uscăturile. Nu d lor. Ori-cine a fost în partidul nostru, eu sunt garant pentru valoarea lui, eu îmi plătesc datoriile pe de-a întregul. Atît și ruga pe acei cari ar voi să-și ia zborul de aici înainte să mă scutească de declarații de principii și să nu-și mai motiveze sborul ! (Ilaritate ; aplauze pe băncile minorității).

D lor, însă, prin această plecare am pretențiunea că noi ne-am întărit.

Și iată cum ne-am întărit : a crescut puterea morală a celor cari au rămas. In adevăr domnilor, este aci un proces istoric și merită să l analizam.

*

Cînd s'a înființat partidul nostru multă lume a căutat să înțeleagă cum și ce fel și să facă și proorociri despre viitor Unii au vorbit de Boulanger și uitau că pentru comparație lipseau trei lucruri : ideia revanșei, calul negru și homo novus.

D. *Gr. Cantacuzino.* Și cucoana. (Ilaritate)

D. *Take Ionescu.* — Și „cucoana", zice d. Cantacuzino ceea ce cred că a spus-o pentru ca să dea dezbaterilor noastre și puțin haz. (Ilaritate).

Ei bine, d-lor, alții au zis că acest partid este născut din pletora oamenilor cari, fie din ambițiune nemăsurată, fie din impacienței neînfrînată, fie dintr'o aviditate neastîmpărată, nu-și găsesc locurile ce credeau ei că le merită în cadrul celorlalte două partidele.

De sigur la această calomnie era un răspuns tipic, evident : cum se face că organizațiuni întregi ale partidului conservator, așa cum fusese înainte de fuziune în atîtea județe, să fi venit cu noi ? Nici ele nu-și găseau loc în partidele construite ? Să nu se zică că erau minorități, căci în ziua fuziunei chiar d. ministru de război ne zicea : noi junimiștii vă aducem prestigiul, de sigur că d-stră ați avut numărul.

Cînd organizațiuni întregi ale partidului dinainte de fuziune venise cu noi din mai toate județele, este greu să zici că venise pentru căutarea unei situațiuni mai bune, de cît aceia pe care ei puteau să o aibă rămînînd în vechea organizațiune. Totuși, d-lor scuzațiunea se repeta, și d. Carp în discursul său de la 1908, la Eforie, spunea așa :

„D. Take Ionescu și-a zis : pentru mine în țara aceasta nu este de cît un singur mijloc de a parveni, de a strînge într'un mănunchiu toate *scursorile* ambelor partide.

Și atunci noua formațiune nu este de cît mobilizarea intereselor personale cărora le-a promis că le vaaduce la asalt și la luarea budgetului".

Ei d-lor, ați rîvnit la acele scursori pe cari eu le strînsesem cu promisiunea asaltului și a luărei budgetului. Ați bătut la ușile tuturor scursorilor îndată ce ați venit la guvern și dacă s'ar fi deschis toate ușile la cari ați bătut, nu 12 foști conservatori-democrați ar sta în majoritate, dar de sigur, d-lor, că aș vorbi astă zi dinaintea unei Camere a d-voastră compusă în majoritate din foști membri de ai partidului conservator-democrat.

Nu este unul la care nu v'ați adresat, nu este unul căruia nu i-ați oferi pozițiuni și situațiuni mai mari de cît cele la care ar fi putut să aspire, chiar dacă noi am fi luat guvernul, — nu este unul ! Și-mi pare bine că pe toți acei pe care i-ați putut lua, nu i-ați tratat numai ca pe volintirii cari se plătesc, dar i-ați tratat ca gardă de onoare a partidului d voastră, aducîndu-i în Parlament unde se așează reprezentarea sufletească a partidelor !

Iată d-lor cum din aceste diserțiuni crește valoarea morală a partidului care a rămas. (Intreruperi). Nu era adunătură pentru asaltul budgetului, căci de ce să nu meargă la budgetul luat, de cît să aștepte budgetul, care după părerea d-v., nu va veni nici odată ?

A ! Dar dacă acelora cari au venit le-ați dat onoarea să stea aci, ce ați fi făcut pentru cei cari au refuzat ? Și dacă nu aș lua de cît județul din care ați început recrutarea : cinc poate să crează că avea loc de onoare în partidul conservator onor. d, Roiu și nu avea loc mai mare d. Cantacuzino Pașcanu, dacă ar fi vrut să răspundă la chemarea d-voastră ?! Așa d-lor. că și ultima acuzațiune nedreaptă care sta pe partidul nostru : e că este scursură din partide, adunare de ambițiuni și adunare de interese, s'a spulberat, cînd partidul a fost pus la încereare. La încercare ce a fost slab a cedat, ce a fost tare a rămas. Și eu astăzi încă odată de la această tribună fac din nou apel la toți aceia cari nu-și simt sufletul la înălțimea misiunei și cari n'au venit de cît numai pentru succes și le zic : n'au de cît să plece, mă voia simți și mai tare după plecarea lor.

Dacă marea, covîrșitoarea majoritate a partidului a rămas, cum să ne simțim noi desființați ?

-Dacă slabii...

D. *C. Roiu.*—Nu este locul ca să răspunz acum, îmi rezerv dreptul, mai ales că văz că de la Roman s'a anunțat o interpelare a d-lui Morțun...

D. *Take Ionescu.*—La care m'am asociat,

D. *C. Roiu.*—Pentru ca să văspund atunci.

D. *Take Ionescu.*—Cei slabi ar putea să plece mai lesne astăzi decît altă dată și să vă spun de ce : pînă acum, ca să descurajeze pe amatorii de succese materiale, nu era de cît profeția d-lui Carp. Vă aduceți aminte cum spunea d. Carp că va fi învinsă această scursoare din toate partidele, care se strînsese în jurul nostru ; d-sa zicea că va fi învinsă de regele nemilos ; „D-le Take Ionescu, vei găsi în majestatea sa un judecător nemilos".

Ei, d lor, ar putea mulți să zică : *profeția s'a îndeplinit.* Și astfel, cu o profeție îndeplinită, căci atunci nu era de cît o profeție, astăzi să se zică : a doua profeție a d lui Carp că partidul conservator-democrat va fi veșnic oprit, ori care ar fi manifestările opiniunei publice, de la dreptul lui de a cere sancțiunea manifestațiunei opiniunei publice, oprit de către aceeași nemilă, cum o numea d. Carp, ca și cum cineva ar fi cerut milă în viața lui politică, se poate îndeplini și ea.

Ei bine, dacă, totuși, și după îndeplinirea profeției, nu se întîmplă acea dezertare în masă, pe care vă bizuiați d-v, este că trebue să fie ceva, trebue să fie un cheag altul de cît farmecul persoanei mele. De altfel, eu nu am nebunia să mi închipui că am un asemenea farmec ; trebue să fie ceva care să țină în partidul conservator-democrat oameni cari își aveau situațiunile lor, unii de cîte 30—40 de ani, în partidul conservator. Este un alt cheag care ține pe acești oameni cari fuseseră toată viața lor, în atîtea județe, singura organizațiune conservatoare și cari, venind cu mine, și-au sacrificat nu numai trecutul lor, dar după părerea d-voastră, și-au sacrificat și viitorul, căci de prezent nu mai vorbesc : el este de față.

Litere-Științe-Arte

Inceputul teatrului romînesc. — In fascicola de pe Martie a marei reviste italiene „Giornale Storico della Letteratura Italiana" găsim un studiu al d lui Ramiro Ortiz, avînd titlul „Per la fortuna del teatro alfieriano in Rumania".

Autorul vorbește aci despre reprezentațiile tragediilor Saul, Virginia, Brutus și Oreste, cari s'au urmat în limba grecească sau romînească, fie în apartamentele domniței Ralu, fiica lui Caragea, fie în teatrul de la Cișmeaua Roșie sau în teatrele naționale de la *Iași* și București, pe vremea societății filarmonice. Reprezentațiile acestea au avut loc între anii 1816 și 1846.

Autorul studiază felul cum Alfieri—acest poet care s'a servit de teatru pentru a porni războiu tiraniei,—a fost interpretat la noi pe acele vremuri de stăpînire străină ; arată importanța politică și socială pe care acest teatru l'a avut asupra spiritelor și evocă entuziasmul de nedescris pe care în special reprezentația lui Saul, a avut darul să-l deslănțue,—fapt pentru care, Teatrul Național a fost nevoit să-și închidă porțile, Vodă Ghica ne mai putînd —din motive lesne de închipuit—să servească subvenția care alimenta acel teatru.

Lucrarea d-lui Ramiro Ortiz formează un studiu savant și foarte întins, iar la interesul pe care-l poate prezenta numai pentru istoria literaturei italiene, se adaoge și o însemnătate evidentă pentru cercetătorul vieței artistice și politice din epoca aceea de trezire a țărilor romînești. A.

*

Dăunăzi un editor parizian a tipărit un roman de Balzac. Autorul îl dăruise ducesei de Dino și lucrarea a ramas o jumătate da veac și mai bine în biblioteca ei, fără să știe cineva. Se pare că aceeași bibliotecă posedă și o operă inedită de Musset și că fiul ducesei de Dino, d. Maurice de Talleyrand-Périgon, va dispune în curînd să se publice această scriere mussetiană.

*

Doctorul Cabanés publică un studiu interesant asupra lui Napoleon I, atît de „actual" acuma cu ocazia centenarului nașterei lui Napoleon II.

Se pare că Imparatul a sucombat în urma unei hepatite cronice pe care s'a altoit o afecțiune canceroasă.

Este un pasagiu din relațiunea d rului Autommarchi care n'a fost destul de remarcat : se spune acolo că plămînul stîng al lui Napoleon avea lobul superior presarat de tubercule și de cîteva mici escavații tuberculoase.

In consecință Napoleon ar fi fost după Cabanes, un tuberculos, vindecat. După campania din Italia, Napoleon era încă bicisnic, slab, apoi a început încet încet să cîștige în greutate și în cele din urmă s'a îngrășat.

...Poate aci ar fi explicația că urmașul lui Napoleon a fost atins de ftizie ?

*

Un recenzent arată că Théophile Gautier a vorbit de *telefon* în scrierea sa „Caprices et Zigzags" apărută în în 1856 și unde scriitorul pomenește de o enormă biserică în care ar vorbi predicatorul de pe înălțimea un amvon uriaș, ajutat de telefon..."

De ce fel de telefon vorbia pe atunci Theophil Gautier ?

*

La Budapesta a început să apară o nouă revistă politică și culturală „Națiunea" condusă de d-rul Lud. Csato. In nr. de pe Martie, dr. Cassiu Maniu făcînd o critică generală a politicei romîne încheie aspru și îndrăsneț în cîteva rînduri frumoase :

„Trebue deci schimbat duhul pasiv al politicei romînești actuale, în duh nou de energie politică romînească, roditor de acțiuni hotărîte, duse la îndeplinire cu promptitudine, spre înlăturarea grabnică a tuturor piedicilor ce s'au grămădit de veacuri în calea singurului scop politic mîntuitor : „salutea poporului romînesc sub flamura nepătată a idealului sfînt național".

*

STRUNA ZILEI

UNOR BOERI

cari refuză Piața Unirei lui Cuza Vodă pe motivul că soclul statuiei ar fi prea mic.

Dé soclul Lui vă îngrijiți ?
O, din potrivă ! Mi se pare
Că numai voi sunteți cam.. mici
Și nu-L vedeți destul de mare...

INFORMATII

❑ *Discuția generală la bugete va începe Luni.*

❑ Domnul Carp a împărțit excedentul de peste 15 milioane, dînd mai bine de jumatate Bucureștiului, nimic însă, Iașului, de la care a luat în schimb, ca să dee gardiștilor și jandarmilor pedeștri din București.

Raportor al proiectului de risipă de milioane a fost ales sinucisul Scorțescu, deputat de Iași, care a admis astfel ca Iașului să nu i se dee nimic, ba chiar să-i se iee.

Avis bravilor alegători ieșeni.

❑ Pe ziua de 1 April vor fi numiți doi noi inspectori administrativi. Unul din locuri este rezervat banditului Anton Arion, în locul căruia va fi numit prefect la Roman d. G. Kapri.

◑ Ni se comunică din Hîrlău următoarele :

Un domn Kloss, care a fost agent electoral al Prințului Calimachi, în schimbul făgăduelii că va fi numit șef al poliției din Hîrlău, s'a prezentat prințului și-a cerut să și îndeplinească făgăduiala.

D-l Calimachi i-a răspuns scurt :

— „Să ți fie rușine că îndrăznești să mi ceri un post pentru care n'ai nici un titlu".

Faptul este absolut autentic.

❑ In unele cercuri politice se afirmă că d. Lahovari s'ar opune la desființarea casei Pădurilor.

❑ Domnul I. Peretz, inspector general al învățămîntului, a fost însărcinat să elaboreze un proiect pentru reorganizarea conservatoriilor de muzică din țară.

❑ **Statula.**—*Ziarul* Adevărul *deschisese o listă de subsiripție pentru complectarea sumelor necesare așezării statuei lui Cuza-Vodă în Piața Unirii.*

Subscripția a dat aproape zece mii lei, din care 8000 lei au fost remiși casierului comitetului.

Față cu noul vot al comitetului, d. C. Mille a trimis urmatoarea scrisoare prețedintelui comitetului :

Domnule prețedinte,

Ziarul „Adevărul" în urma apelului făcut de d. profesor universitar A. D. Xenopol, pentru adunarea fondurilor suplimentare necesare ridicărei monumentului lui Cuza-Vodă în Piața Unirei din Iași, a colectat suma de lei 9887.80 din care 8000 (opt mii) au fost remiși în diferite rînduri d-lui casier Șerban.

După cum văd comitetul, al cărui prețedinie sînteți dv., a luat dispoziațiunea ca monumentul lui Cuza-Vodă să fie așezat, contra dorinței țărei, în Piața zisă Nouă.

In urma acestei hotărîri, vă rog să bine-voiți a dispune să ni se restitue suma de 8000 lei ce v'am inaintat cu condiția expresă ca ea să servească la cheltuelile suplimentare necesitate de noua așezare a monumentului. Sînt nevoit să fac această cerere, pentru că și eu am colectat sumele adunate cu anume țintă și sînt dator să mă conform condițiunilor în care s'a făcut colecta, rămînînd ca să înapoiez banii adunați ori să le dau o altă destinație, în înțelegere cu d-nii subscriptori.

Primiți, vă rog, domnule prețedinte, asigurarea deosebitei mele stime.

CONST. MILLE

București, 23 Martie 1911

❑ Un congediu pe timp de două luni a fost acordat d-lui Luca Ionescu, prețedintele comitetului superior administrativ, care a plecat la Meran (Tirol).

❑ Prețedinte al tribunalului Roman va fi numit d. Filostrat, actual prefect de Suceava în locul căruia este desemnat d. Vasile Paladi, care a căzut în alegerile din Botoșani.

❑ Consiliul județean al județului Fălciu, convocat de prefect, nu a putut funcționa, din cauză că nu s'a putut complecta ; dînd bir cu fugiții d-nii Irimia Ghiorgh u, M. Chirițari, Gr. Grigoriu etc. cărora prefectul lea luat demisiile. S'a cerut disolvarea consiliului.

Așa politică cum fac d-nii Gr. Ghiorghiu, M. Chirițari și C. Cozma, mai înțelegem și noi. Dar credem că pe viitor se vor inflera și pune la rezon politicianii de căpătuiala.

❑ A apărut „*Viața Socială*" anul II No. 2, pe Februarie cuprinzînd Antimilitarizmul de Gustave Hervé, Tîrziu de toamnă de Tudor Arghezi, D-rul Isidor Fein de V. Demetrius, Furtuna de M. D. Rădulescu, O lacrimă de V. Savel, Iov (dramă), de N. Davidescu, Unei Doamne de G. Topîrceanu, Pînea de N. N. Beldiceanu, Tuberculoza și Muncitorii de dr. Ecat Arbore. Are sau n'are talent de G. Galaction, Th. Cornel de T. Arghezi, desemnuri de *Iser*, Recenzii, Revista Revistelor. Prețul 1 leu.

Asupra unora din cele conținute în acest număr vom reveni.

❑ „Evenimentul" de aseară spune că volumul d-lui A. D. Xenopol, „*La Théorie de L'Histoire*" nu e prima carte romînească tradusă în limba spaniolă. Și pentru dovedirea acestui lucru, „Evenimentul" citează *Quidul practic al analizelor urinare* al unui doctor din localitate.

Faptul n'are nici-o importanță în sine. Observăm însă un lucru : despre „*quidul*" „Evenimentului" nu se știe nimic, și poate că nici n'are să se știe. Dar despre *Teoria Istoriei* și au dat părerile cele mai admirabile numeroși oameni de știință din Apus.

Cu „*Quidul*" nu prea putem să ne mîndrim în Spania, și de aceea ne mulțumim să-i ignorăm existența romînească și traducerea în limba lui Cervantes, căci nu pierdem nimic. Rămîne deci bine stabilit că *Teoria Istoriei* a d-lui Xenopol este prima traducere a unei adevărate cărți de știință în limba spaniolă.

❑ S'a ris prăpădenie ieri, la Senat. A vorbit celebrul E. Lăzărescu, care, ce-i dreptul, a fost universal în discursul său.

Combătînd sufragiul universal a spus, că dacă el — Lăzărescu — ar fi membru al Academiei, ar face loc femeilor sub cupolă.

A vorbit despre scumpetea țintelor și a cerut să se învețe mai multă grecească de cît latinească în licee.

A vorbit peste patru ore și a amuzat Senatul cu mult enormele sale bufonerii.

❑ *Opinia* **nu va apare mîine, Vineri,** *Buna Vestire.*

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

Ultime INFORMAŢII

❑ *Susţinîndu-şi ieri, la Cameră, ridicolul seu proiect privitor la eftenirea traiului, d. P. P. Carp, atingînd, în treacăt, chestia închegărei partidului conservator, a declarat următoarele :*

— Intre mine şi d. Take Ionescu nu va putea fi înţelegere, fiind-că avem convicţiuni opuse şi fiind-că o împăcare între noi ar fi compromiţătoare şi pentru unul şi pentru celalalt".

Domnul Carp a spus lucruri foarte adevărate, dar, ca de obicei, n'a fost original. De această dată l'a plagiat pe d. Take Ionescu, care, nu odată înaintea d-lui Carp, a vorbit absolut la fel.

❑ *Nu se ştie cînd se va întoarce extraordinarul Grecianu de la Roma, dar cînd se va întoarce are să uite repede pe mama Roma.*

In culise se dă luptă contra modului cum şi-a întocmit d. Grecianu viitoarea administraţie comunală, iar la centru iarăşi nu se admit persoanele alese de d. Grecianu.

Localnicii sunt contra d-lui Stamatiu, care, precum susţin ei, prea e caraghios. La centru d. Filipescu cere ca prim ajutor să fie d. M. Mavrodi, iar d. Marghiloman, după stăruinţele d-lui Meissner, susţine ca ajutor de primar pe d. Lohan,

Localnicii sunt, deci, contra d-lui Stamatiu, iar la centru nu sunt agreaţi nici d-rul Cosmovici, nici d. Stamatiu.

Să vedem ce va fi.

❑ *Guvernul stă minunat.*

La Cameră a fost splendid aparat de Pascal Toncescu şi Gheorghe Scorţescu; iar la Senat au rîs ieri şi uşierii şi senatorii cari dormeau, de pledoaria lui Lăzărescu.

Tot de escu să aibă parte d. Carp !

❑ *Se crede că constituirea noului consiliu comunal al Iaşului, va avea loc Duminică, 27 c.*

❑ *Domnul profesor dr. Riegler, epitrop al casei sf. Spiridon, a plecat ieri seara la Bucureşti ca să prezinte ministrului budgetul ce urmează să fie votat la Cameră.*

In ce priveşte subvenţia de 80,000 lei ce a fost suprimată băilor Slănic, o sumă de vre-o 40,000 lei a fost luată din budgetul general, iar pentru rest se va cere ca ministerul să ia asupra-şi cheltuelile de reparaţie necesare ospiciului Socola, pentru ca astfel suma luată Slănicului să fie pusă la loc.

Dacă la Bucureşti se va admite propunerea—rămîne de văzut.

❑ *Duminică 27 Martie, la ora 3 p. m. va avea loc în sala Păstia o mare întrunire publică de protestare contra aşezării monumentului lui Cuza-Vodă în Piaţa lui Ghica-Deleni şi pentru reînnoirea dorinţii Ieşenilor de a se înălţa acel monument în piaţa Unirii, singurul loc unde poate fi aşezat cu demnitate.*

❑ *Aflăm din Botoşani, că faimosul prinţ-bandit Calimachi, cel cu teoria apărării majorităţii în contra tiraniei minorităţii, va publica numele acelora cari au luat bani pentru voturi. Prinţul e foarte supărat c'a cheltuit peste 200.000 lei din banii săi personali.*

Ştirea o dăm din gura unui om din anturajul prinţului.

❑ In ziua de 27 Martie va avea loc sfinţirea bisericei de la Poeni, Domeniul Coroanei, la care au fost invitaţi d. prefect al judeţului şi alte persoane oficiale.

❑ In corpul telegrafo-postal sunt foarte multe amploiate, cari, din cauză de lipsă de locuri, fac serviciul gratuit.

Pînă la alte dispoziţiuni, nici o femee nu va mai fi primită în acele servicii.

❑ Senatul universitar şi consiliul facultăţii de medicină au continuat ieri cu ascultarea rapoartelor asupra titlurilor şi lucrărilor candidaţilor la catedra de histologie de la facultatea de medicină din Bucureşti.

In urmă, punîndu-se la vot recomandarea, au întrunit: 7 voturi d. Brukner, patru d. Mironescu, şi două d. Scriban.

❑ Domnul dr. B. Russ va fi numit şeful lucrărilor laboratorului de botanică, l facultatea de ştiinţi din Iaşi.

❑ Legaţiunea romînă ce va fi înfiinţată la Washington cu începere din Aprilie, va fi o legaţie de clasa I, ca şi cele din Berlin, Paris, Londra etc.

Ministrul va avea 18,000 lei salar anual şi 28,000 lei anual cheltueli de reprezentaţie.

❑ Astă zi a fost semnată decizia prin care cei 52 revizori şcolari de cl. II sunt suprimaţi din budget, pe ziua de 1 Aprilie.

Toţi acei revizori vor fi rechemaţi la catedrele lor.

❑ Membrii clubului liberal se vor întruni mîine seara în şedinţă plenară spre a se alege biroul, comitetul executiv, comitetul electoral, sub comitetele electorale, comitetele de administraţie ale clubului şi ziarului.

Biroul va fi reales cum este: d. Stere, preşedinte; domnii N. Gane, C. Climescu şi Gr. Buicliu, vicepreşedinţi.

In comitetul executiv vor fi aleşi 32.

De la consiliul de războiu

Procesul ad-torului Duţescu

Am vorbit eri de procesul fraudelor de la depozitul de furagiu al căruia şef este administratorul Duţescu. După ascultarea martorilor apărării, d. prezident, colonel Musteaţă, a dat cuvîntul comisarului regal spre a susţine acuzarea.

Domnul căpitan Dimitriu arată faptele de care s'a făcut vinovat Duţescu, şi anume: 1) lovirea inferiorilor, fapt prevăzut de articolul 222 c. j. m., dovedind cu numeroşi soldaţi cari au fost loviţi de numitul ofiţer; 2) abuz de autoritate, fapt prevăzut de art. 223 c, j. m. prin întrebuinţarea a numeroşi soldaţi la serviciile sale particulare; 3) falş în administraţia militară, prin treceri cu intenţii de fraudă a operaţiuni neadevărate, cu ocazia primirii şi predării furajului la depozitul al cărui şef este; şi 4) deturnări, fapt prevăzut de art. 256 c. j. m prin însuşirea în folosul său a valorii unor enorme cantităţi de fîn, pae, ovăs, orez şi lemne, a căror valoare trec de 17,000.

Domnul comisar regal demonstrează cu acţele din voluminosul dosar, registrele şi condicele prezentate în şedinţă şi cu martori audiaţi la ambele şedinţe de eri, toate aceste delicte săvîrşite de Duţescu, şi cere consiliului ca constatînd cumulul de delicte, să-l condamne fără circumstanţe atenuante şi aplicîndu-i pedeapsa delictului celui grav, cari, după articolul 256, este munca silnică.

La orele 6, d. prezident ridică şedinţa, anunţînd pe cea următoare pentru a doua zi, cînd va vorbi apărarea.

Şedinţa de azi.—Şedinţa se deschide la orele 9. In sală asistă un număr mare de ofiţeri şi multă lume civilă.

Cel dintăi care vorbeşte este d. avocat Borcea. D sa arată că toate dovezile prezentate de acuzare pentru dovedirea vinovăţiei sub-locot. Duţescu nu pot sta în picioare, faţă cu cele prezentate de Duţescu în apărarea sa. Lovirea inferiorilor şi abuzul de autoritate se practică pe scară întinsă în armată şi nu pot atrage o pedeapsă penală; cel mult disciplinară. Falşul nu i dovedit cu nimic şi nu i prejudiciabil; iar deturnările imputate sunt rezultatul unor deficite constate în mod neregulat şi inexact de experţi, şi pe care deficit, Duţescu îl justifică cu defectuozitatea basculei, care măsura greşit şi cu pierderi cantităţile de furaj, prin diferitele furturi săvîrşite de soldaţi de la un regiment de cavalerie vecin cu depozitul şi prin lipsa de scăzămînt reglementar ce trebuia făcută şi ţinută în samă lui Duţescu, aşa că consiliul pe baza lipsei de dovezi al acuzării şi al justificărilor făcute de inculpat va da o sentinţă achitîndu l.

D. Locotenent Cantuniari, ca ofiţer, arată că după regulamentele militare gestiunea lui Duţescu nu e complect verificată şi încheiată, ultima instanţă chemată a stabili deficitul imputat lui Duţescu, fiind direcţia controlului dela ministerul de războiu. D-sa explică pentru ce în şedinţa de eri a cerut amînarea sau suspendarea judecăţii procesului, pînă cînd ministerul de războiu îşi va fi spus ultimul cuvînt asupra acestui deficit, care dacă va fi favorabil lui Duţescu, prin ţinerea în seamă a tuturor scăzămintelor va aduce şi achitarea lui penală, delictul de deturnări neputînd exista fără prejudiţiul stabilit.

D. Cantuniari termină analizînd şi celelalte delicte imputate şi-şi exprimă încrederea în judecata dreaptă a consiliului.

Cel din urmă iea cuvîntul d. avocat Vespasian Pella.

D-sa tratează de neserioase primele două delicte imputate lui Duţescu. Abuzul de autoritate, pe care îl prevede art. 223, prevăzut în c. j. m. este echivalentul articolului 148 şi următorii din codul penal comun şi nu poate fi făcut Duţescu vinovat penaliceşte că s'a servit de cîţiva soldaţi în lucrări particulare, fără importanţă şi fără a aduce vre-un neajuns serviciului militar. Cît pentru lovirea inferiorului, arătările celor cîtorva soldaţi interesaţi nu pot fi luate în seamă, de oare ce sunt făcute de ciudă pentru modul sever cum Duţescu se purta cu subalternii săi. Rămîne delictul de falş. care pentru a exista trebue să constate că întruneşte cele trei elemente constituitive şi anume: alterarea adevărului, prejudiţiul şi intenţia frauduloasă.

D. Pella face o lungă analiză a delictului de falş şi sfîrşeşte prin a învedera că nici măcar o greşală de calcul nu poate fi împutată lui Duţescu, cu atît mai mult o alterare materială de socoteli în registre prejudiţiabilă cuiva.

In ce priveşte deturnarea, d. Pella se întreabă ce va rămîne cu sentinţa penală a consiliului care forţamente trebue să cuprindă şi condemnarea băneasca, dacă ministrul de războiu, ţinînd în seamă scăzămintele legale, va stabili că Duţescu n'are nici un deficit în administrarea furajului încredinţat

Din punct de vedere material, sentinţa consiliului n'ar avea nici-o sacţiune, căci ar fi anihilată de decizia ministerului; din punct de vedere penal, ea n'ar mai putea fi revizuită şi astfel am vedea condemnat şi scos din rîndurile societăţii şi oştirii un militar, pentru un delict a cărui fiinţă depinde numai de existenţa prejudiţiului.

Dar chiar dacă am admite că deficitul există în realitate, încă Duţescu nu poate fi penaliceşte ţinut responsabil, dacă nu e stabilit că acest deficit se datoreşte faptului că Duţescu şi-a însuşit valoarea lui în mod fraudulos.

Acest deficit se poate datora unei rele administraţii, unei nepriceperi sau neglijenţe a lui Duţescu, şi cît timp acuzarea nu produce nici-o dovadă, de ce a putut face Duţescu cu furajul ce-i lipseşte pînă la valoarea de 17,000 lei, fie prin găsirea de furaj ascuns, în urma percheziţiilor făcute, fie prin vînzări la comercianţi sau particulari, nu se poate susţine că Duţescu şi-a însuşit valoarea lui. D. Pella termină, exprimîndu şi speranţa că consiliul se va gîndi la consecinţile funeste ale condămnării cerute de acuzare, şi mulţumind consiliului şi în deosebi preşedintelui pentru modul demn şi drept cum a condus procesul şi atenţia ce-a dat dezbaterilor, roagă ea, intrînd în camera de deliberare, să judece pe Duţescu şi ca militari şi ca oameni, şi să se arăte conduşi în verdictul lor de acel uman şi frumos sentiment de bunătate, fără de care justiţia ar lipsi de la nobila ei misiune.

La orele 11 preşedintele după ce iea ultimile declaraţii ale lui Duţescu, citeşte cele 20 şi mai bine de chestiuni la care consiliul are de răspuns.

După o deliberare de o jumătăte de oră, d. colonel Musteaţă citeşte verdictul prin care consiliul achită pe Duţescu de delictele de lovirea inferiorului abuz de autoritate şi falş în administraţia militară, — şi'l condamnă numai pentru delitul de deturnări, cu circumstanţe atenuante, la minimul pedepsei de 1 an închisoare şi plata deficitului de 17.000 lei către stat.

Sentinţa a produs o bună impresie. Duţescu însă a declarat recurs împotriva ei. *Rep.*

❑ S'a instituit în cătuna Spinoasa un comitet pentru a se ocupa de biserica din acea cotună, în care scop a cerut confirmarea prefecturei de judeţ.

❑ **A doua Şezătoare literară** a scriitorilor romîni din Iaşi va avea loc la *Teatrul Naţional, Simbătă 26 Martie*, orele 9 seara, cu binevoitorul concurs al d-lor *A. D. Xenopol* şi *N, Gane*, membri ai Academiei Romîne.

Programul cuprinde trei părţii. D. A. D. Xenopol va vorbi despre: *Unitatea sufletească a poporului romîn*, iar d. N. Gane va ceti producţiile sale literare. Asemene vor ceti din producţiile lor d-nii: M. Codreanu, G. V. Botez-Gordon, Al. Gh. Doinaru, Titus Lapteş, Boureanu, Naum, Voinea.

❑ Prezumtivul ajutor de primar al bietei comuni Iaşi, înjutorul Stamatiu, înjura ieri pe epitropii Sf. Spiridon

Cauza este foarte delicată: d. Stamatiu, care s'a îndulcit puţin la Spiridonie, furnizîndu-i lemne proaste cu 180 lei vagonul, a venit cu pretenţia să i se dee, fără licitaţie, furnitura lemnelor la ospiciul Socola, în sumă de 35,000 lei.

Neputîndu-i-se satisface pretenţia, d. Stamatiu, care are sudalma uşoară, a înjurat pe epitropi.

❑ D-nii maiori Engherliu şi Petala, din Iaşi, vor fi avansaţi la gradul de lt. colonel.

Domnul Petala va fi transferat la Botoşani.

❑ Din gura unui prieten al prinţului Calimachi aflăm că, cu prilejul alegerilor din Botoşani s'au băut 2000 **(două mii)** de sticle de şampanie.

Scump, dar nu face.

❑ Astă-zi după prînz s'a făcut înmormîntarea regretatului tînăr avocat D. Frăţă.

In faţa tribunalului secţia III a vorbit, în numele baroului, d. avocat Toma. La cimitir a ţinut cuvîntare d. avocat Jornescu.

❑ Consiliul de disciplină al baroului din Iaşi se va întruni Sămbătă în şedinţă.

❑ **Judiclare.**—Ilie Scaeşteanu, de fel din Scăieşti, judeţul Dolj, după ce a învăţat la seminarul din Iaşi, la seminarul central şi la şcoala Normală „Vasile Lupu" de unde a fost exclus, a primit un post de învăţător în judeţul Ialomiţa, de unde iarăşi a fost destituit.

In urmă, primind postul de ajutor de învăţător în comuna Tomeşti, judeţul Iaşi s'a făcut vinovat de furt prin efracţie, forţînd saltarul din biroul cancelariei şi furînd pecetea, de eare s'a servit şi banii aflaţi acolo.

Condemnat de tribunal la un an închisoare, Scaeşteanu a făcut apel, care urmează a fi judecat de secţia II-a a Curţii.

— Importanta acţiune de revendicare pe care au intentat-o doamnele Natalie Suţu şi Eugenia Condurato pentru revendicarea domeniului Hudeştii Mari, judeţul Dorohoi, proprietatea d-lui Jean Frank, urma să fie cercetată astăzi de s. I-a a Curţii.

De comun acord părţile au cerut şi obţinut o nouă amînare pentru 7 Mai.

— Gh. Boghin, primarul comunei Stăneşti, judeţul Tutova, mai avea şi o altă ocupaţie: era tovarăş cu Monolache Cibotariu, vestit hoţi de cai. Tovărăşia consta în combinaţia, că unul tura cai, îi aducea la primărie, iar primarul elibera certificate de provenienţă.

Boghin s'a mutat apoi în Bacău, unde, continuînd operaţiile, fu descoperit şi condemnat la un an închisoare.

Afacerea ie în apel la s. II.

— Importantul proces al falimentului Ciupum-Segal se va judeca la 25 Aprilie la s. I a Curţii.

❑ *La discuţia Adresei în Cameră s'a vorbit de chestia Rakowski. Vorba a venit din tabăra guvernamentală: gravul zero Pascal Toncescu a acuzat pe amicul nostru Sebastian Moruzzi, că a uşurat intrarea în ţară a expatriatului doctor; ministrul Marghiloman a spus, în aceiaşi chestie, că ea avea să facă zarvă mare, dar că a fost înlăturată la timp.*

Este perfect adevărat că d. Sebastian Moruzzi a uşurat intrarea în ţară a doctorului Rakowski şi toată lumea va aproba gestul deputatului de Suceava, gest legal, omenesc, cavaleresc.

Cînd un om este expatriat în mod brutal, cînd el susţine că a fost izgonit, fără judecată, din propria lui ţară, este un act de dreptate să faci posibilă acelui om apariţia lui înaintea justiţiei, ca să-şi susţină cauza.

Dar ministrul de interne a minţit şi în chestia Rakowski. El dă afacerea pe seama opoziţiei şi doar nu va putea dezminţi, că a ştiut că d-rul Rakowski se va întoarce în ţară şi că a tolerat acea întoarcere.

I a spus-o d. Petre Grădişteanu, cam a doua zi după ce bătrînul om politic publicase o scrisoare în care combătea cartelul electoral încheiat de opoziţie.

Vrea să zică ministrul de interne avea perfectă cunoştinţă de întoarcerea expulzatului—iar la Cameră a dat toată „vina" pe seama opoziţiei, din care numai d. Sebastian Moruzzi era pus în curent cu chestia.

❑ Reprezentaţia în folosul şcoalei Reuniunei femeilor romîne, dată de Cinematograful Pathé Frérès, are loc astă seară Joi, în sala Teatrului Circ-Sidoli.

Programul acestei splendide serate, este nou în toată întregimea lui şi special întocmit pentru această seară. Iată cîte va sujete cuprinse în noul program de astă seară Joi: Sfînta Cecilia, o splendidă reconstruire a cărei interpretare se datoreşte somităţilor teatrale italiane—Praga, oraşul cu 100 de tunuri, scene de călătorie—Cum se fabrică florile artificiale la Paris—Tîmpila urmăreşte un aeroplan, scene comice—Vulturul munţilor, piesa teatrală cu coriferii scenelor pariziane—Pathé Journal, cel mai nou număr cuprinzînd ştirile şi sporturile din lumea întreagă—Întăia cireaşă, scene comice etc. etc.

Ultima oră

Bucureşti 24 Martie

Un ecou de la alegeri

D. Gr. Coandă, liberal dezident, care a fost ales deputat la Argeş, publică o broşură, prin care motivează cartelul său cu conservatorii, spunînd că din pricină că era cu osebire neglijat în partidul liberal, a trebuit să reacţioneze şi să se afirme. Se ştie că d. Gr. Coandă a luptat împotriva d-lui Vintilă Brătianu la alegeri, trîntindu-l în balotaj. Guvernul n'a opus nici un contra-candidat d-lui Coandă, care a putut, astfel, să fie ales.

In acea broşură, d. Gr. Coandă spune că nu renunţă la idealurile sale liberale.

Cearta Guvernamentalilor la Galaţi

Domnul Fortunescu, mergînd la Bucureşti a cerut d-lui Marghiloman înlocuirea de la primărie a mai multor funcţionari. Prinzînd de veste d. Vulpe, prefectul judeţului, a intevenit pe lîngă d. Marghiloman, care a revenit asupra înlocuirilor ce erau să se facă. Totodată d. Marghiloman a spus d-lui Fortunescu să nu se mai amestice în astfel de lucruri.

Totodată primim veste că d. G. Aslan se retrage din partidul conservator din Galaţi. Impreună cu d-sa se vor mai retrage o serie de membri devotaţi ai d-lui Aslan.

Ancheta de la Ministerul de Domenii

Bucureşti.—Astăzi a început ancheta de la ministerul de Domenii, instituită împotriva subinspectorului silvic Nădejde. Ancheta e condusă de d. N. Ghica Comăneşti. Punctul principal de acuzaţie ce se aduce d-lui Nădejde este că, în calitate de inginer hotarnic, a pus cu de la sine putere puncte de hotar între moşia statului Tg-Ocnei şi moşia Grozăveşti a domnului Negroponte, fovorizînd pe acesta din urmă şi trecîndu-i o bună parte din moşia statului. Apoi, d. Nădejde mai este acuzat c'a executat defrişări de păduri fără nici o autorizaţie; a întrebuinţat funcţionari de-ai statului pentru lucrările sale particulare, etc. etc.

Boala M. S. Reginei

Bucureşti. — De vrê-o cîteva zile M. S. Regina e indispusă. Medicii au opinat că nu trebue să părăsească patul.

Numiri

Bucureşti.—D. general Coandă, care pe zina de 1 April a fost înaintat general de divizie, va fi numit inspector general al artileriei şi comandant al cetăţii Bucureşti:

D. căpitan Bădescu va fi numit comandant al companiei de mitraliere, din nou înfiinţată.

In chestia alegerilor din Galaţi

Consiliul superior administrativ a hotărît să invalideze alegerile comunale din Galaţi. In contra deciziei consiliului d. Marghiloman, ministrul de Interne, a validat alegerea noului consiliu comunal.

Ciuma in Egipt

O telegramă sosită din Egipt, prin Constantinopol, anunţă că în Cairo au fost pînă acuma 136 cazuri de ciumă, dintre cari 82 mortale, şi asta numai în interval de 6 zile, adică de la 21-27 Mart, stil nou.

Bugetul Statului

Domnul Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, va lua cuvîntul Luni, la Cameră; în discuţia generală asupra bugetului statului. Tot în această zi, d. Take Ionescu va răspunde discursului d-lui Carp, rostit eri la Cameră.

SENATUL

Bucureşti.—Sunt înscrişi pînă acuma la răspunsul la mesagiu, să ia cuvîntul d-nii Al. A. Badareu, Rahtivan, Disescu, dr. Palade, Toma Ionescu, Matei Cantacuzino, Toma Stelian, Scarlat Arţon, Th. Emandi, I. Găvănescul, *Alexiu, M. Ferechidi, Al. Djuvara, I. Brătianu* şi P. Missir, raportor, apoi miniştrii. Este de observat că cei patru oratori subliniaţi de noi sunt toţi din opoziţie. Ori pînă acuma era obiceiul ca să vorbească pe rînd, un orator al „guvernului" şi unul al opoziţiei.

Tribunele de la Senat sunt pline.

La două jumătate tribunele au fost închise, fiind-că nu mai era nici un loc.

D. Badareu luînd cuvîntul, spune că se află în dificila situaţie să urmeze la tribună după d. Emil Lăzărescu, de oare-ce d-sa nu a îmbrăţişat numai un program, ci toate programele.

D. Lăzărescu a stabilit un acord între majoritate şi minoritate. D. C. Bădărău e de părere ca şi d. Lăzărescu ca fiecare să aibă tren la dispoziţie ca să plece acasă cînd o vrea.

Senatul face mare haz.

D. Bădăreu renunţă de a urmări pas cu pas pe d. Lăzărescu, care a abordat toate chestiunile trecute, prezente şi viitoare.

D. Bădăreu atacă paragraful din mesagiu, care vorbeşte despre acordul dintre ţară şi tron.

Tocmai pentru ca să se mărească acest acord, au fost mărite salariile prelaţilor.

D. Carp e omul politic care a stat cel mai mult în opoziţie în această ţară fiind totdeauna în dezacord cu tronul. D. Carp crede că acordul între opoziţie şi tron poate fi numai atunci cînd opoziţia este miluită. Un ropot de aplauze ale minorităţii acopere aceste cuvinte ale d lui Bădărău.

Continuînd, senatorul de Iaşi declară că acum nu avem o opoziţie miluită.

D. I. Lahovari întrerupe şi spune: Nu trebue de înţeles că opoziţia este dezacordul între ţară şi tron.

D. I. C. Brătianu. Cum se face că un asemenea punct esenţial nu este subliniat în acel paragraf din mesagiu?

Cu toate că întrebarea d-lui Brătianu aşteaptă răspuns, banca ministerială a tăcut.

Foarte puternic a ştiut d. Badareu să scoată în relief divergenţa evidentă dintre spiritul comunicatului dat după audienţa d-lui Brătianu la Rege, şi între paragraful din mesagiu care spune că numai prin faptul că guvernul a obţinut majorităţile parlamentare s'a stabilit acordul dintre ţară şi tron.

Care este deci adevărata teorie constituţională? se întreabă d. Badareu.

Pentru d Carp numai guvernul stabileşte acordul între ţară şi tron. Ei bine, să ştie că practica constituţională este tocmai opusă vederilor d-lui Carp. Nimic nu se face la noi fără acordul partidelor. Dovezi: reforma constituţională, reforma agrară din 1907, Casa Rurală, etc.

Astă-zi ţara este dată îndărăt căci se susţine că singurul mijloc de a se stabili acordul între ţară şi tron este... guvernul.

D. Carp este numai în aparenţă şef de partid. De fapt este şef de guvern.

Şedinţa continuă.

Incepîndu-se dărămarea circului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara eften lemnărie de construcţie.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

POASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. La série Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

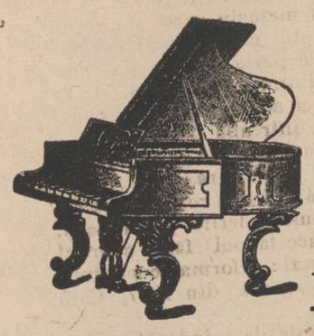

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preturile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	3,00
1/4	Un sfert	Lei	6,00
1/2	Una jumătate	Lei	12,00
1	Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1265 Duminecă 27 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Discursul d-lui A. A. Badareu

Ședința de Joi a Senatului a fost ocupată toată, cu discursul senatorului de Iași. Era doritoare toată lumea să audă cuvîntul d-lui Badareu, întru cît d-sa a fost acela, care a ocupat lumea politică un an întreg cu chestia colaborării, în urma faimosu lui discurs de la Huși, la 11 Iulie 1910. In acel moment d. Badareu știa că M. S. Regele hotărîse succesiunea puterii în persoana d-lui Carp, care avusese cuvîntul Suveranului încă din toamna lui 1909, în urma cărui fapt d. Carp își permisese acea apostrofă către d. Take Ionescu, că Măria Sa va fi nemilos cu șeful partidului conservator-democrat.

Interesul lumii politice pentru discursul senatorului de Iași era cu atît mai legitim, cu cît în contra persoanei d-lui Badareu s'a dat cea mai crîncenă luptă, și guvernul a pus foarte mare preț pe alegerile de la Iași, cari i-au surprins prin rezultatele neașteptate lor chiar. Pe lîngă aceasta d. Badareu și-a căpătat în sinul partidului acel ascedent politic, care îl pune imediat al doilea după șef, iar în ochii țării, prietini și adversari, a căpătat acea autoritate, datorită unei îndelungate experiențe politice și acelei pătrunderi a lucrurilor, datorită darurilor sale superioare. Nu trebue a uita că la toate acestea i-au slujit și lupta crîncenă dusă de adversari și legendele hrănite de o presă rea, care l'au pus și mai bine în evidență lumii politice. Nu exagerăm nimic, cînd afirmăm, că rari oameni politici au astă-zi autoritate mai mare la cuvînt cînd discută chestiile politice ca d. Badareu, căci rari oameni politici au o mai mare cunoștință exactă de oameni, cari se pretind a duce politica țării, cum și o mai dreaptă și adîncă intuiție de evenimente politice. Chiar acolo unde cei mai mulți văd partea comună a lucrului, șeful nostru știe să scoată în relief partea esențială a acelui lucru.

Nu vom rezuma discursul d-lui Badareu, ci vom scoate părțile politice de actualitate, pe care le-a îmbrăcat și în formă de zeflemele foarte usturătoare pentru d. Carp și junimiștii săi. Toți zic și cred că d. Carp e șeful partidului conservator, și că în această calitate d-sa a luat președenția consiliului de miniștri. In această calitate d-sa ar reprezenta în modul cel mai autorizat ideia conservatoare. Nimic din toate acestea nu-s adevărate. Partidul de azi al d-lui Carp nu e cel conservator, ci un partid nou, compus din adunăturile altor partide, căci din porumbeii d-lui Carp azi lipsesc foarte mulți, unii seceraţi de moarte, alții duși în alte partide. Din partidul conservator au roit diferite serii în intervalul de la 1895. Intăi a fost însuși d. Carp cu ai săi după 1895; de atunci d-sa a dus luptă crîncenă contra partidului și cele 8 luni de guvernare conservatoare de la Iulie 1910—Februarie 1911 nu l'au apropiat de partid. După 1901 au roit de la conservatori d. N. Filipescu cu ai săi ciraci, cari au rătăcit viața d-lui Carp. In 1907 partidul în mare majoritate sorocise a da șefia d-lui Take Ionescu, *care a refuzat*. Urmarea a fost că a roit a treia serie cu d. Iorgu Cantacuzino cu ai săi. Faptul că d. Cantacuzino a dat d-lui Carp bățul steagului partidului, nu însamnă mai mult, de cît că sufletul partidului n'a rămas cu d. Carp. A patra roire a fost a d-lui general Gh. Manu. In 1908 grosul partidului dezgolit a rămas cu Take Ionescu, care se crede singurul în drept de a reprezenta ideia conservatoare.

Dacă d. Carp nu e șeful partidului conservator, d-sa a rămas șeful guvernului conservator, dar cu un partid mixtum compositum, alcătuit din arivești, din seriile eșite la intervale, din partid, dar neunificate, din transfugii liberalilor și conservatorilor din 1911. Cu un asemenea partid nu se poate lăuda d. Carp că poate întrupa ideia conservatoare, fără o colaborare a tuturor forțelor conservatoare.

Poate face d. Carp acest lucru? Nu; căci d-sa prin instinct crede că direcțiunea ideii conservatoare e un privilegiu de clasă, și că boerimea funciară e singură în drept de a reclama pentru sine direcția ideii conservatoare. Această formulă aristocrată și exclusivistă a adus și va aduce cea mai mare stănjenire partidului conservator, care a fost în inferioritate față de partidul liberal, de și o țară ca a noastră ar fi avut mai multă nevoe de un partid conservator puternic, de cît de un partid liberal.

Partidul conservator nefiind cu d. Carp, d-sa crede că poate fi mulțumit numai cu un guvern conservator, a cărui președinte este. Pentru d. Carp tradiție politică nu există. D-sa e acela care a spus în 1901, în Senat, că nu-l leagă nimic de trecutul partidului și că pentru el, partidul începe de cînd el a ajuns să-i fie șef; ceia ce revine că istoria partidului conservator începe cu 1910 Decembrie 28. Din această mentalitate Carpistă izvorăște programul de la 2 Ianuarie 1911, care e program de guvern, nu de partid. Ideia conservatoare nu se recunoaște în programul electoral și de guvern al d-lui Carp. A critica programul d-lui Carp nu e muncă grea; senatorul de Iași a zeflemesit mai toate punctele din programul guvernului pentru efectuirea traiului.

Cît despre alegerile generale, senatorul de Iași a adus la cunoștința Senatului fapte noui, cari au pus și mai mult în evidență rolul trist ce l'a jucat aparatul administrativ în violentarea voinței țării. Cu asemenea alegeri violentate s'au putut forma majorități ale unui partid guvernamental, nu s'a întărit nici de cum partidul conservator; iar dacă d. Carp crede a se face ne-aude ne-a vede la toate nevoile timpului, nu numai de ordin material, dar mai ales de ordin moral și politic, guvernul d-lui Carp, ca și partidul d-sale de guvernamentali, nu vor reprezenta ideia conservatoare, nici nu va avea concursul întregei suflări conservatoare.

Expunerea clară și analiza judicioasă a politicii d-lui Carp, cum și psihologia politică a persoanei d-lui Carp, amănuntele nouă adusă în discuție, felul de a privi al evenimentelor la ordinea zilei, autoritatea ce-i dă cuvîntul și situația sa politică, rolul ce a jucat în mersul evenimentelor politice în timpul din urmă, toate acestea au făcut ca discursul d-lui Badareu să fie cel mai substanțial și de autoritate, ce s'a pronunțat în discuția adresei, și că va provoca din partea băncii ministeriale răspunsuri nu mai puțin senzaționale și interesante.

***

Discursul d-lui Cantacuzino

Domnul Matei Cantacuzino a vorbit ieri, la Senat, în discuția Adresei. Și pentru prima oră de cînd face politică senatorul de Iași a vorbit cum gîndește, mai drept, a fost lăsat să vorbească cum gîndește.

Prin glasul d lui Cantacuzino a răsunat, în sfîrșit și glasul unui membru al majorității, care a declarat că alegerile au fost violentate că s'a întrebuințat corupția și că față de sistemele acestea, gruparea junimistă a ieșit învinsă.

Domnul Cantacuzino a găsit și scuza acelor violentări și scuza înfrîngerei junimiștilor: fiind-că d. Take Ionescu și prietenii sei au părăsit partidul conservator. De aceea, a argumentat senatorul de Iași, fără să creadă, el cel întăi, ceea ce a spus, de aceea guvernul a trebuit să recurgă la violentări, căci dacă nu le făcea, n'ar fi putut birui contra popularității d lui Take Ionescu, talentului căruia d. Cantacuzino i a adus mari omagii.

Vorbind despre violentări și corupții și despre înfrîngerea morală a junimiștilor—d. Cantacuzino se inspirase în mod natural, de situația de la Iași.

Domnul Cantacuzino, care cunoaște puterea reală a conservatorismului local, a ramas amărît de rezultatul alegerilor, știe perfect la cîte cumpărături, violentări și corupții, s'a recurs pentru a obține acel rezultat, în care vede din toate punctele de vedere, triumful imoralității și falimentul moralei junimiste.

Un idealist ca senatorul de Iași nu poate strîga succes și nu poate să nu plîngă pe ruinele junimizmului, cînd știe că acel succes este absolut al corupției și cînd mai știe că, acea ce era, altă dată, junimizm mîndru s'a prefăcut astăzi în grecinism obscur, banal, care, pentru a triumfa, a cunoscut doar un singur mijloc: să deschidă baierile pungei statului, și să cumpere conștiinți.

Regretînd nealegerea la Iași a d-lui C. Stere pentru nereușita căruia a fost reînoiată atotputernicia baionetei jandarmului rural, d. Cantacuzino a desaprobat pe acei, cari au contribuit la acea nealegere, cari și au adus un anume căpitan de jandarmi, sisteme grație cărora n'a fost ales d. Stere, a fost ales I. P aja—și acest fapt, între multe altele, constitue după părerea d-lui Cantacuzino, înfrîngerea junimismului.

Vom mai reveni asupra discursului senatorului de Iași, de îndată ce notele stenografice nu vor permite să-l cunoaștem mai bine.

A fost nu doar un discurs mare, în înțelesul oratoric al cuvîntului, dar față de împrejurări a fost ceva mai mult, ceva foarte rar: rechizitorul unui procuror, care cere condamnarea guvernului.

SCRISORI BUCUREȘTENE

DÉMÈTRE CĂTRE MARIUS

— a doua scrisoare —

C'o redingotă de la Pangel,
Cu guler lustruit la Falk,
Ca un biruitor acuma
Pe Podul Mogoșoaiei calc.

Am aparența unui conte,
Sau, mai exact, a unui graf,
Și-s drept că parcă înghițit-am
Un stîlp întreg de telegraf.

Pe unde merg poporul strigă
Și-mi face strașnic aclamații,
Dar nu de dragul meu, ci'n cinstea
Ilustrei mele decorații.

Mîndria mea e legitimă,—
Și foarte bine înțăleg,
Că ea năvalnic se revarsă
Asupra Iașului întreg.

Iubite Marius, norocul
E drept că astă-zi ne desparte;
Dar din triumful meu cel strașnic
Și tu ai, dragul meu, o parte.

Din nord și pîn'la sud acuma,
Și de la est pînă la vest,
Sunt exclamări, e admirare,—
Mă știe azi „tout Bukarest".

O știu, mă rog, că gelozia.
Pe mulți pigmei o să-i cam roadă,
Și mulți vor afirma de sigur
Că s Bubi cu covrigi în coadă,—

Dar pentru Iași onoarea i mare,
Prea scumpe și iubite *maître*,
Că „*maire*"-ul lor e omul zilei,—
Și-i *Le cé èbre cher Démètre !..*

p. conf., MARIUS

Spartul unei operete

— Rectorul Universității și studenți din Roma în audiență de admirație la șerul Démètre —

Motto: *Rectorul Universității din Roma și o delegație de studenți, au fost la d. D. Grecianu și l'au rugat să transmită Națiunii Romîne omagiile universității din Roma.*

Domnul Grecianu, emoționat, a mulțumit invitînd pe Rector și studenți la jubileul de 50 ani al universității din Iași.

Petrecerile ca și iarmaroacele au spartul lor—*le clou* cum zice francesul. Ziceți că trimeterea la Roma a d-lui Grecianu a fost o petrecere, ziceți că a fost iarmaroc—dar le clou a fost cu siguranță momentul tragi comic cînd lui cher Démètre de la Iași i s'a prezintat o delegație a universității din Roma—ca să-l însărcineze cu o nimica toată: el—cher Démètre—să predee Națiunii romîne omagiile Universității Romei.

Iar dînsul—șerul—emoționat, cum zice telegrama, a știut totuși ca om superior ce este, să găsească fulgerător de repede replica la salutul Rectorului:

— Vă invit să veniți la Iași la jubileul de 50 ani al Universității noastre.

In date istorice ie foarte slab șerul. El este doar fostul sfetnic al Regelui, care la-o întrunire publică din Ianuarie 1911, spusese că Regele Carol domnește glorios de *42 ani*. Și tot el este acela, care crede că Universitatea din Iași există numai de 50 ani.

Dar ce este, în adevăr interesant ie faptul că șerul a primit în „audiență" o delegație a Universității din Roma, care prin graiul Rectorului, a transmis omagii Națiunei romîne, un fel de salut a la Napoleon pe patul de moarte; „saluez de ma partla colonne Vendôme".

Dacă transmiterea șerului la Quirinal fusese o operetă apoi spartul ei a fost de sigur, momentul cînd șerul, care este obișnuit în materie universitară să stee la tocmeală cu savanți, cari votează cu cheie, a primit foarte emoționat în audiență pe rectorul Universității din Roma, care i-a predat salutări pentru Națiunea Romînă, iar în schimb a fost poftit de șer, să vie la Iași, întocmai după tipicul de la mahala: „fiind-că am fost eu la dv. să veniți și dv. la mine".

Nu, zeu, frumoasă operetă. Păcat că n'are muzică.

OAMENI ȘI LUCRURI

Pe ce se bizuie...

Abia la o oară foarte tîrzie, noaptea, în casa unui prieten, ieaŭ cunoștință de conținutul complet al „răspunsului" publicat de autorul „Poporației" în organul oficial al naționalismului. Și nu-mi pot reținea o întrebare, ori o nedumerire:

— Pe ce se bizue oare d. A. C. Cuza cînd se încumetează a tipări astfel de „răspunsuri"?

Intrebarea e firească, ținînd seama de vidul absolut al articolului, — de lipsa desăvîrșită a ori-cării urme de logică și de sinceritate.

Incă odată dară: pe ce se bizue profesorul iașan, cînd aruncă publicului, —cetitorilor, asemenea provocări?

O singură explicațiune e posibilă. Dl. Cuza se bizuie pe o constatare făcută în țeară la noi, din nenorocire adevărată și anume—că lumea nu cetește.

Există încă o stranie încetineală ori lene în voința de a ceti, în dorința de a ști, în dorința de a fi în curent cu anumite discuțiuni și probleme publicistice la ordinea zilei; există încă lacune deplorabile în însuși sistemul de a afla și de a pricepe chestiunile literare. Cărțile rămîn prea puțin cetite. Chiar acele cari se cumpără—împărtășesc aceeași soartă. Se iea din librării volumul care e la modă, — dar puțini îl taie și-l cercetează. Literatura în genere, polemica de specialitate în deosebi, sunt puțin înțelese. In schimb,—dintr'un spirit de frivolă imitațiune se consacră cu ușurință anumite talente, anumite glorii.

Dl. Cuza a uzurpat una dintre acele reputații consfințite și se sprijină pe puterea prejudecății ce domnește, se reazămă pe constatarea că o scriere de felul lucrării tecnice—și nu totdeauna ușoară — ca a lui Socor, rămîne relativ puțin cetită și încearcă să-și salveze situația prin îndrăzneală, prin provocare, prin tupeu.

Incercarea însă nu va reuși. Chiar acei cărora d. Cuza se adresează prin disperatul și absurdul articol de gazetă, trebuie să fi rămas uimiți de lipsa lui de conținut și în același timp de insolența lui.

Dar—pînă vom lămuri pe larg cetitorilor importanța operei lui Socor, fruct al cîtorva ani de muncă răbdătoare—vom cita un mic fapt pentru a învedera sistemul perfid al profesorului, vechiu client și șmecher abil, în materie de plagiate.

Aproape un an de zile după ce l'am acuzat în „Opinia" că a plagiat epigrama unui neamț, a intentat proces de calomnie... revistei „Facla", care n'a făcut decît să amintească acea acuzare a noastră.

Dar mai e altă ceva.

Aceeași acuzare, pe tema aceleiași epigrame, i-a mai fost adusă d-lui Cuza prin „Moftul Romîn", seria II-a, prin 1893, adică acum 17—18 ani. S'a citat în organul de sub direcția maestrului Caragiale textul nemțesc, fără indicații mai amănunțite cum am făcut noi, ulterior, și prin simplă coincidență.

De ce n'a dat în judecată d. Cuza pe acuzatorii de atunci? De ce tocmai după 18 ani face proces *altor* „calomniatori" pentru un fapt ramas nerelevat de d-sa, prin urmare recunoscut și adeverit?

Răspunsul e același.

Convins că nu se prea cetește astăzi și că nimeni nu-și mai amintește astăzi polemicele „Moftului", sfidează cu o îndrăzneală care frizează cinismul și intentează nuoi procese pentru daravere vechi, spre a arunca praf în ochii oamenilor.

Ori cît însă ar fi de adevărat neajunsul de care am vorbit, — de astă dată îi s'a înfundat economistului. Afirmăm că va cădea zdrobit în lupta ce i-a declarat Socor și va cădea, fără să merite măcar indulgența ori mila nimănui

Radion

PLAGIATUL d-lui A. C. CUZA

Plagiatorul „răspunde" că nu răspunde

După mai bine de o lună și jumătate de la apariția lucrării mele, în care dovedesc cu autori și texte precise, că *Despre Poporație*, „marea și foarte interesanta" lucrare a d-lui A. C. Cuza este un *plagiat grosolan și nerușinat*, acesta însfîrșit se crede dator să spună prin *Neamul Romînesc* de la 25 Martie a. c. că *nu va răspunde*. O lună și jumătate de chibzuință pentru acest răspuns laconic! Și d. Cuza își zice economist, d-sa, care habar n'are de legea economiei timpului și a forțelor. Socot, — și nu cred să se găsească un singur om, afară de d. Cuza — care să spună că un asemene răspuns merită sforțările și chibzuința a 47 de zile.

Dar de ce nu vrea să răspundă d. Cuza?

Dar ce *ar putea* să răspundă d sa?

Cînd i-am anunțat d-lui Cuza — la 15 Ianuarie prin revista bucureșteană *Facla* — că voi publica o lucrare în care voi dovedi plagiatul, ziceam:

„Numai două mijloce de apărare „rămîn d-lui Cuza: *să înjure* și *să „dea drumul huliganilor*."

A utilizat pe cel dintăi. Căci cele 4 pagine din *Neamul Romînesc* nu sunt decît o înșirare stupidă de înjurii, triviale la adresa mea și a altora. Pentru d. A. C. Cuza, omul cinstit, nepătat, care în toată viața lui n'a comis cea mai mică incorectitudine eu sunt un *șoltic*, — demnă expresie de un profesor universitar. Și natural cu șolticii d-sa nu stă de vorbă, pe șoltici îi dă în judecată. De asemene d. Cuza insinuează, că lucrarea „O rușine universitară—Plagiatul d-lui A. C. Cuza" nu ar fi a mea, ci a „Cahalului" și că e numai semnată de mine.

N'am să discut cu d-sa asemenea chestiuni. Intru cît privește insultele țin să observ, că d. Cuza abuzează de reputația ce și a făcut-o ca iresponsabil. Altfel nu-mi pot explica îndrăzneala cu care mă insultă fără să se gîndească la posibilitatea încasării unei zdravene perechi de palme, pe care ar merita-o cu prisosință.

Intru cît privește insinuarea că broșura ar fi *numai* semnată de mine, îi rezerv plăcerea de a o dovedi înaintea Tribunalului de Iași ca apărător al coreligionarului său politic Abgar Buicliu, pe care l-am acționat în judecată pentru o declarație la fel. Deocamdată îi voi aminti d-lui Cuza că mi-a rămas dator cu o poliță de pe vremea cînd eram student la facultatea juridică din Iași.

Sînt de atunci 9 ani. Audiam cursurile d-lui Cuza cu o regularitate neobosită, nu pentru interesul de a mă cultiva — căci ce poți învăța din prelegerile d-lui Cuza? — ci pentru a fi strajă neadormită și a observa în fața auditorului său ereziile științifico-economice, pe cari le predica excathedra cu o dezinvoltură patologică. La una din prelegeri — prin luna Martie — d. Cuza are nefericita idee de a propune studenților să facă conferințe cu subiecte de economie politică. M'am oferit cel dintăi, pentru că aveam prilejul să mă răfuesc mai bine și mai deslușit cu d-sa; dar n'am făcut-o. D. Cuza, după ce mi-a fixat o prelegere pentru conferința mea, m'a tot amînat din zi în zi pînă la ultima prelegere a anului. Iar cînd, la această prelegere m'am pre-

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI ŞI APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Reprezentanţi: Sam. Löbl, Bucureşti.

zentat cu autori — pe cari d. Cuza îi falşifica fără sentimentul răspunderii — d-sa a dat bir cu fugiţii, nu s'a prezentat. Şi atunci nu aveam decît doi ani de studii — dar studii serioase d-le Cuza — în chestiunile economice. De atunci au mai trecut 9 ani şi cercetările şi studiile mele în chestiunile de Economie politică le continui cu aceiaşi asiduitate. Dacă n'aş fi un „şoltic" oarecare i-aş propune „eruditului" plagiator să ne supunem unei comisiuni examinatoare de specialişti, care să se pronunţe asupra întinderii şi seriozităţii cunoştinţelor noastre în Economia politică. Dar, d. Cuza nu se pune alături de „şoltici".

In schimb d-sa este om cinstit şi mare învăţat; d-sa, care a înşelat şi Academia Romînă şi Universitatea şi opinia publică romînească prezentîndu-le ca fiind a *sa*, o lucrare *furată de la prima pînă la ultima pagină*.

Căci orice ar zice d. Cuza, oricît ar perzista d-sa în îndărătnicia de a nu răspunde, de a nu se apara; oricît ar amesteca d-sa în chestie pe Cahal, pe jidani şi pe alte stafii pentru cari are o deosebită predilecţie, — *Despre Poporaţie* **rămîne o lucrare plagiată, iar d-sa un fur intelectual.** Şi toate *şolticăriile* pe cari d-sa le întrebuinţează spre a scăpa prin tangentă de la datoria de a răspunde acuzaţiei *dovedite* ce i-am adus, nu pot să-i folosească cu nimic. Ba chiar, omul cinstit va vedea că sistemul de a înjura şi a nu răspunde este mărturisirea propriei neputinţe de a se apăra; este confirmarea în totul a lucrării mele şi a celor afirmate prin ea.

Aşa de pildă, ce interes are pentru opinia publică, pentru chestia în sine, că lucrarea mea a apărut cu cîte va zile *înainte de alegeri* şi deci n'ar fi de cît un pamflet electoral. Dacă ar fi chestia de a lămuri pe d. Cuza, nu mi-aş perde timpul. Ţin însă să lămuresc pe alţii, pe opinia publică spre a nu fi indusă în eroare de „şolticăriile" acestui domn.

Sînt **4 ani** de cînd *am adunat aproape tot materialul*, pe care se bazează lucrarea mea. Aş fi putut-o deci publica de acum patru ani. Dar vorba cronicarului: „omul e sub vremi şi nu vremile sub om". Lucrarea mea, aşa de modestă, cum e, nu este numai quintesenţa unei activităţi intelectuale de 11 ani pe terenul Economiei politice, ci şi fructul unor mari sacrifici băneşti, pe care nu le-am putut face până acum. Şi dacă ea a a apărut în primele zile ale lui Februarie a. c., o săptămînă înainte de alegeri, este o simplă coincidenţă, care nu-i scuteşte pe d. Cuza de la datoria de a răspunde şi de a se apara.

Mai mult, poate afirma d. Cuza, că s'a aruncat în vre-o întrunire publică în ajunul alegerilor un singur cuvînt asupra plagiatului său şi despre lucrarea mea, afară, bine înţeles, de întrunirea naţionalistă de la Iaşi, în care d-sa a făcut teoria că „numai D-zeu creiază iar omul compilează", şi d. Abgar Buicliu a zis, că eu sunt un prête-nome?

Că lucrarea mea a aruncat mult discredit asupra personalităţei politice a d-lui Cuza şi a contribuit într'o oarecare măsură la ruşinoasa i cădere în alegeri — e just; dar discreditul acesta l-ar fi aruncat asupra d-lui Cuza *oricînd* ar fi apărut, şi personalitatea sa politică ar fi scăzut *oricum*. Un plagiator ordinar dovedit, nu poate fi ceea ce era un savant aparent. D. Cuza *a căzut în dizgraţia tuturor oamenilor cinstiţi şi nu se va putea ridica vreodată în ochii lor, ori cîte sforţări ar face.* D-sa este condamnat definitiv şi în faţa contemporanilor şi în faţa istoriei.

Dar d. Cuza nu răspunde şi din alt motiv, — aşi putea zice: din alt *leit* motiv: *„să nu reuşească* **planul** *Cahalului"*. Şi care e acel plan? Apărîndu-se, discutînd chestia, *Cahalul* ar avea satisfacţia de a-l vedea umilit pe d. Cuza. Şi de aceia d-sa nu vrea să se se apere.

Mofturi d-le Cuza. Nu te aperi, nu răspunzi, pentrucă *nu te poţi apara. Şi eu de dar de pe acum, că în cazul în care te vei răsgîndi şi vei încerca o apărare,* **primesc de la comisiunea juraţilor pedeapsa cea mai aspră,** *dacă se vor găsi trei experţi competenţi, cari să spună că lucrarea d-tale nu e plagiată în întregime.* Sunt sigur însă, că nu vei accepta propunerea, pentru că nu se poate găsi pe lumea asta un singur om, care să susţină că 2 + 2 = 5. Şi a spune că lucrarea d-tale nu este plagiată în întregime, înseamnă a tăgădui acest adevăr convenţional nediscutabil.

Şi astfel, în mod firesc, ajung la procesul meu. D. Cuza m'a tradus înaintea Curţii cu Juraţi pentru delictul... *calomnie prin presă.*

Ce va fi la proces, se va vedea. In orice caz va fi frumos. D. Cuza va avea o foarte plăcută surpriză... ştiinţifică.

Ceea ce-mi pare însă curios e că d-sa încearcă să facă profeţii:

„Ce va zice ea? (Curtea cu juraţi).
„Nu se ştie. S'ar putea să-l achite.
„D'apoi ciţi criminali dovediţi, nu
„sunt achitaţi".

Curioasă mentalitate!

D. Cuza nu vre-a să se apere discutînd. D-sa îşi încredinţează soarta Curţii cu Juraţi, care „s'ar putea să mă achite". Dar cum rămîne cu onoarea d-tale dacă mă achită d-le Cuza? Nu rămîi pentru totdeauna un plagiator recunoscut, printr'o hotărîre judecătorească? Şi nu vei avea dreptul să te plîngi pentru că d-ta însuţi ai ales acest mijloc de satisfacţie, de şi, aveai altul mai bun, mai eficace, mai potrivit pentru asemenea litigii. şi reaua credinţă, a d-lui Cuza se vădeşte cu această portiţă de scăpare ce şi-o creiază de pe acum în vederea rezultatului ce întrevede.

Acolo însă, unde această rea credinţă este şi mai evidentă, e cînd se ocupă de atitudinea d-lui C. Rădulescu-Motru, profesor la Universitatea din Bucureşti şi directorul „Nouei Reviste Romîne" pe care d. Cuza îl înjură ca la uşa cortului, pentru că, ocupîndu-se de chestiunea plagiatului a spus, că eu am *dovedit* că *Poporaţia* este plagiată. Şi d. Cuza adaogă:

„O *dovedeşte*, notaţi bine această afir-
„maţie făcută de un *filosof*, care tre-
„bue să ştie el, mai întăi, ce înseamnă
„*dovadă ştiinţifică*. Şi apoi, de un *fi-*
„*losof* care pînă acum nu a probat
„încă cu nimic că are vre-o compe-
„tenţă în economia politică, şi în ma
„teria, şi ea atît de controversată a
„*teoriei poporaţici*, de care e vorba
„aici".

Ar putea să-mi spună d. Cuza *cum şi-au dovedit competenţa cei 12 juraţi*, cari vor judeca diferendul dintre noi, şi vor avea să se pronunţe dacă *Poporaţia* d-sale este sau nu plagiată? Nu zic, că între cei 12 juraţi nu vor fi şi oameni culţi; ba chiar s'ar putea că toţi 12 să fie culţi şi deci în stare de a se pronunţa în cunoştinţă de cauză. *Dar întru cît sînt mai competinţi aceşti 12 judecători, în mîna cărora ţi-ai încredinţat soarta, şi pe cari nici nu-i cunoşti şi nu-i vei cunoaşte de cît în ziua procesului*, de cît d. C. Rădulescu-Motru, care deşi nu este economist, a dovedit însă o inteligenţă şi o cultură superioară şi se poate pronunţa cel puţin cu aceiaşi competenţă, cu care se poate pronunţa cel mai cult şi mai distins judecător-jurat?

Nu am intenţia să-l apăr pe d. Rădulescu-Motru de atacurile injurioase ale d-lui Cuza. D. Motru *nu are nevoie* nici să se apere de asemene atacuri şi nici de apărător. D-sa ştie ce are de răspuns, *dacă* va crede că trebue să răspundă. Cea ce este important, e chestia *în sine*. Şi dacă de dragul *Cahalului* sau al meu, d. Cuza nu se crede obligat să se apere; dacă demnitatea Academiei şi a Universităţii, pe care a terfelit-o, nu-l sileşte să ia condeiul şi să suporte o discuţie ştiinţifică; intervenţia în discuţie a d-lui Motru *trebuia* să-l determine la o apărare cinstită, civilizată, ştiinţifică.

Dar d. Cuza nu răspunde. Şi nu răspunde, pentru că d-sa are tot-deauna *două măsuri*, pe cari le utilizează după împrejurări. Cînd d. profesor Basilescu a încercat să dovedească, plagiatul aceleiaşi lucrări, d. Cuza zicea:

„Obicinuit cum sînt de a privi fră-
„mîntările pătimaşe ale lumii aceştia
„cu nepăsare şi cu dispreţ, dacă ar fi
„fost vorba numai de mine, şi în
„alte împrejurări, le aş fi trecut desi-
„gur cu vederea şi pe d. N. Basilescu.
„Aş fi lăsat ca marele justiţiar *timpul*
„să pună pe fie-care la locul cuve-
„nit... Lucrarea mea, pe care o cri-
„tică cu atîta asprime d. N. Basilescu,
„a avut într'adevăr, distinsa onoare
„ca să fie premiată de *Academia Ro-*
„*mînă*. Cînd vine cineva să afirme că
„ea este o scriere *lipsită de valoare,*
„*inutilă, întocmită după metode con-*
„*damnate de ştiinţă* şi cînd insumează,
„că ea este chiar un plagiat, **el nu lo-**
„**veşte numai în persoana autorului,**
„**ci şi în votul Academiei.** Aşa fiind
„**e o datorie de onoare pentru mine**
„*de a-mi apăra scrierea în contra ata-*
„*curilor ce i se aduc, pentru a nu lăsa*
„*să se strecoare măcar un singur mo-*
„*ment o bănuială faţă cu cea mai în-*
„*naltă instituţiune culturală a ţării,*
„*căreia îi datoresc atîta recunoştinţă*".
„(Cei doi Spenceri, pag. 4).

Astăzi pe lîngă *votul Academiei* mai e şi *demnitatea Uuiversităţii* şi totuşi d. Cuza nu găseşte că e *o datorie de onoare* să intervie şi să le apere de atacurile „mele". Atunci era vorba numai de „o lucrare inutilă" şi de „*insinuare* de plagiat"; astăzi e vorba chiar de plagiat, şi încă de plagiat *dovedit*. Şi totuşi **nu** e *o datorie de onoare* pentru d. Cuza ca să se apere. Dar cum rămîne cu *votul Academiei* şi cu *demnitatea Universităţii*? Şi doar de *acestea* era preocupat d. C. Rădulescu-Motru.

Cu *votul Academiei* şi cu *demnitatea Universităţii* rămîne aşa cum le convine acestor două înalte instituţii de cultură. Ele au avut pînă acum cuvîntul, îl au, mai vîrtos, de acum înainte; de oare-ce d. Cuza a declarat că nu înţelege a le apăra interesele, să şi le apere ele singure. Au fost destul de paciente că l-au îngăduit pînă acum şi i-au dat atîta răgaz în speranţa că va putea să se apere şi să *le* apere.

Crede oare Universitatea şi Academia că e bine şi moralizator să păsuiască pe un fur intelectual, ca d. Cuza? Cred oare aceste înalte instituţii de cultură, că indiferenţa lor în această chestie nu ar putea dăuna ştiinţii romîneşti şi n'ar fi de natură a încuraja apucăturile *altruiste* ale fabricanţilor de opere ştiinţifice *originale?*

Universitatea şi Academia Romînă au cuvîntul.

Em. Socor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cărăbuş.—Esceptînd piesele de teatru al maestrului Caragiale, sunt puţine la număr lucrările de teatru originale cari să fi lăsat urme durabile, sau să fi creat figuri populare în înţelesul larg al cuvîntului.

Dar între acele puţine este piesa unui modest—Grigoriu—piesa militară „D'on Vagmistru" în care a supravieţuit mai cu seamă rolul acelui semi-tragic şi semi-ridicul martir al căzărmii, *Cărăbuş*.

In rolul acesta artistul Mircea Pella are o creaţiune viguroasă, originală care n'a contribuit puţin la întărirea faimei lui, atunci cînd a venit în oraşul nostru pentru a fi consacrat ca unul din bunii artişti dramatici ai ţării.

In „Cărăbuş" l'a admirat Iaşul întreg şi în rolul acesta artistul are încă dreptul de a fi admirat şi răsplătit cu aplauzele binemeritate.

De aceea recomandăm călduros iaşanilor amatori de frumoase spectacole reprezentaţia din seara de 29 Martie în sala teatrului Sidoli.

Mircea Pella nu-şi va dezminţi reprezentaţia ce şi-a cîştigat şi va smulge din nou în *Cărăbuş* aplauze şi lacrimi.

*

La agenţia teatrală „Thalia" s'au pus în vînzare bilete pentru cele 4 reprezentaţii anunţate de excelentul artist P. Sturza Doria în serile de 14—17 Aprilie.

CRONICA

DIPLOMAŢIE SUBŢIRE

de CARAGIALE

N'au greşit oamenii price puţi cînd au spus, că snoavele şi zicătorile sunt înţelepciunea noroadelor... De ce?... Fiindcă, deşi împrejurările în cari se ivesc întîmplările se deosibese totdeauna, întîmplările nu sunt de atîtea nenumărate feluri, cum ni s'ar părea nouă, muritorilor. Noi ne perindăm, azi unul, mîine altul; lumea rămîne tot lume; noi mereu tot alţii şi alţii; şi ea, tot ea şi ea. Par'că'ar fi tot nou şi iar nou; şi cînd colo! tot aia şi iar aia; din Paşti pînă'n Crăciun şi din Crăciun pînă'n Paşti, „toate-s vechi şi noue toate". Şi aşa fiind, cînd o minte omenească pătrunzătoare prinde pricina şi felul unei întîmplări şi le poate ticlui, limpede, frumos şi scurt, în vre-o zicătoare or snoavă, aceasta trebue să rămînă în mintea tuturor oamenilor din neam în neam; căci se potrivesc pe veci de cîte ori, fie în orice împrejurări, li se iveşte o întîmplare la fel.

Aşa, bunăoară, iată o întîmplare foarte gravă care s'a ivit, zilele astea, în lumea mare politică: Rusia dă un *ultimatum* Chinei. Fiindcă nu toţi cititorii noştri pot fi în curent cu diplomaţia, trebue să le deslusim, ce va să zică vorba asta *ultimatum*. Iată...

Proprietarul casei, după multă căutare, găseşte pe un student chiriaş şi-i zice:

— Domnule! ori îmi plăteşti pînă mîne la amiazi chiria, ori te dau afară din casă... Scurt!

S'au... O mamă de familie, care ţine să dee o frumoasă educaţiune copilului ei, îi zice:

— Puiule dragă! or nu-ţi mai vîrî degetele în nas, or îţi rup urechile... Scurt!

Iată ce va să zică *ultimatum*: cea din urmă somaţiune spre înlăturarea conflictului; mai limpede, pe româneşte; *picioru'n prag, sau ori-ori.*

Şi, astfel, ca să nu uităm vorba, ia să vedem: ce a făcut China cînd a primit de la Rusia un *ultimatum?* A căutat să scape prin tangentă. Şi aceasta e un termen întrebuinţat în diplomaţie, care trebuie deslusit. Ce va să zică „a scăpa prin tangentă"? Iată.....

Să zicem că d-ta nu poţi suferi pe d. dr. Vaida—din ce pricină, puţin ne pasă. Te întîlneşti cu cineva care te întreabă:

— Mă rog, cum îi s'a părut discursul lui Vaida? Aşa-i că vorbeşte straşnic?

— Care discurs? întrebi dumneata.

— Ei! discursul de alaltăieri, din Parlament...

— A! da, bine zici.. Dar n'ai auzit ce 'i s'a întîmplat lui Mangra...

Asta va să zică să scapi prin tangentă; cum am zice să o scalzi, ori să o scalzi, or să răspunzi, în doi peri, la o întrebare precisă despre ceva, cu altă întrebare vagă despre altceva. Aşa face acum şi China, cum are diplomaţia chineză de-demult obiceiul să facă. De aceea, pe semne, noi romînii, despre şiretul care face pe prostul, vrînd să scape prin tangentă, zicem că „face pe chinezul".

Şi acum să revenim la ce spuneam mai sus despre snoave şi zicători. Cine ar crede că întîmplarea aşa de gravă dintre două nemăsurate împărăţii, ca Rusia şi China este aceeaşi întîmplare din următoarea bătrînă snoavă?

Un ţigan, coborînd la vale pe uliţa satului, dă cu ochii de naşu său, care vine dimpotrivă, de la deal. Cine ştie de ce, ţiganul sare repede din drumul mare peste şanţ la stînga, să dea de o potecă de vale. Naşu-său îl vede; apucă şi el peste şanţ la dreapta şi-i ese ţiganului în faţă.

— Bine, măi fine, mă ocoleşti, ai?

— Cum să te ocolesc, nasule?

— Păi, cum mă văzuşi, lăsaşi drumul drept şi o apucaşi pe de vale.

— Cum să n'apuc pe devale, dacă mi se pare mie, că-i mai aproape p'acolo?

— Da unde te duceai, fine?

— La d-ta acasă naşule.

— Bine, măi, casa mea e 'ncolo la deal, nu încoace la vale. Nu ştii tu unde e casa?

— Ba, aia o cam ştiu... Da dumneata încotro, naşule?

— Mergeam tocmai la tine.

— La mine?... Eu gîndeam, că finul trebuie să meargă la naş, şi nu naşul la fin.

Aveam să te întreb ceva... Uite ce e.. Zice, că a pierit ieri noapte de la Ţica văduva lui Oancea un curcan şi...

— Nu mai spune!

— Şi vre o patru găini..

— Aoleu! şi patru găini?

— Da; şi zice, că tu le-ai fi ştiind de urmă... Ce zici, fine?

— Ce să zic, naşule?... Se prea poate, că aşa e pasărea... sburătoare şi blestemată, nu ţine la casă.

— Cum să sboare, mă?

— Păi, dacă-i pasere?

— Pasăre, pasăre; da curcan şi găină ai văzut tu să sboare aşa departe?

— Ba n'am prea văzut... bine, că-mi aduseşi aminte; că de cînd mă tot ţin să te întreb: purcelul ăla pe care l-am mîncat la d-ta astă primăvară, a mai crescut, că acum trebue să fie gogiamite grăsunui?

— Eşti capiu? cum o să crească dacă ştii singur că l-am mîncat?

— Bine, aia o ştiu eu, da...

— Ia, ascultă, mă ţigane; ia, să lăsăm vorbele de clacă, în mijlocul drumului, că văz că te grăbeşti şi tu...

— Mă cam grăbesc, ce-i drept...

— Cînd ai de gînd să-mi plăteşti datoria aia, că prea o cam tacem uitata?...

Uite, vezi?... Şi mai zici, că te ocolesc.. D'aia nu-mi place să mă întîlnesc mai des cu dumneata, că prea mă întrebi multe.

Dar oare numai la chestia Extremului-Orient se potriveşte această snoavă bătrînă?... Ei, aş!

Aci aproape, în miezul Europei, se adună un comitet de oameni maturi, în faţa căruia se prezintă, somat, un om matur, pentru ca, după mature desbateri, să se înţeleagă asupra modului de a pune odată capăt unui scandal public, de care nu cei d'întîu sunt cumva vinovaţi.

— Domnule, i-se spune omului matur, lumea întreagă consideră acţiunea coteriei dumitale ca disolvantă şi deci primejdioasă pentru o mare cauză publică. Noi credem că ar trebui odată limpezită situaţia dumitale, şi, astfel, eşti rugat să ne spui lămurit: iei dumneata răspunderea acelei acţiuni?

— Mai întîiu, ar trebui, răspunde omul matur să mi se probeze că răspunderea cade numai asupra mea, şi apoi, chiar după aceea, trebuie să mi se lase timp a mă gîndi dacă mi-o pot lua sau nu...

— Dumneata vrei s'o scalzi; dar noi îţi spuneam scurt; ori faci să înceteze scandalul, ori, dacă nu, trebue să te tratăm cu ultima asprime ca pe un vrăjmaş declarat al cauzei publice.

— Eu nu pot face nimica pînă nu mă consult cu oamenii mei..,

— Dar *dumneta* patronezi acea pernicioasă acţiune.

— Da; însă eu o patronez numai; alţii o conduc... şi deci...

Ei! apoi cînd în mijlocul unui comitet de oameni maturi, un om matur, strîns cu uşa în faţa unui *ori-ori*, vrea să scape ca ţiganul din snoavă — să nu-i zici?...

— Ei, stimabile prea te faci chinez!

INFORMAŢII

❑ **Militare.**—Mutările şi înaintările în armată, cari se vor face în zilele de 1 şi 7 Aprilie, au fost iscălite de M. S. Regele.

Demisiunile d-lor colonel D. Lambru şi colonel I Pretorian au fost primite în ziua de 1 Aprilie.

● Astă-zi a încetat din viaţă bătrînul Berl Iuster, unul din cei mai vechi arendaşi din Moldova, tatăl d-lor Leon şi Berman Iuster.

Inmormîntarec va avea loc Duminică, ora 2.

❑ Festivalul artistic-literar, pentru întemeierea unui mic internat al studentelor romîne din Basarabia, care urma să aibă loc Duminică, ora 8 p. m., în localul teatrului Naţional, s'a amînat. Un afiş special va anunţa ziua cînd va avea loc.

❑ Membrii din ţară şi din străinătate ai *Societăţei* pentru înlesnirea cercetărilor preistorice cu sediul central în Iaşi, sunt convocaţi a se întruni în Iaşi în ziua de Duminecă 17 | 30 Aprilie a. c. la ora 8 p. m.

Pînă acuma numărul membrilor este de 100.

❑ Domnul dr. Benno Stenne a fost numit medic comunal definitiv al disp. II din Iaşi, în locul regretatului dr. L. Rudescu.

❑ Toate corporaţiile meseriaşilor din localitate au înaintat Camerei de meserii budgetele şi modificările de statute spre aprobare.

Singură corporaţia metalurgică a fixat pentru Duminică 27 Martie adunarea generală convocată pentru a treia oară.

❑ Ziaristul Rolando Balducci, în trecerea sa prin Iaşi, pentru a vizita ţările balcanice s'a interesat de diverse chestiuni sociale şi de instituţiuni.

❑ D-nii Ion Cupa preşedinte şi V. Grădinariu, comisar al guvernului, în urma anei prealabile înţelegeri vor trece unul în locul altuia, cerînd autorizarea Camerei de meserii.

❑ Membrii camerei de comerţ din Iaşi, au ţinut şedinţă astă-zi dimineaţă, expedînd mai multe lucrări curente.

❑ Soldaţii cu schimbul, din 1909, au fost chemaţi să facă gardă dela 1 April.

❑ In urma aprobării ministrului industriei şi comerciului Şcoala de Ţesătorie înfiinţată în Iaşi anul trecut şi instalată provizoriu în localul din strada Stejar—foastă comisia V-a—se va instala cu începere de la 23 Aprilie într'un local încăpător.

S'a recomandat în acest sens casele din Păcurari ocupate actualmente de d. avocat Roiu.

❑ Cele din urmă „Scrisori din Iaşi" în „Ordinea" se ocupă de „Statuia rătăcitoare.—Cele două pieţe—Unirea sau Nouă?—Mare şi mic.—Estetică şi politică.—Intre entuziasm şi diplomaţie.—O statuie viitoare.—Simbolul reunirii.—Un Suveran viu şi unul mort. —Naţionaliştii cuzişti şi antidinastici. —„Ciomagul" d-lui Cuza.—Despre o gazetă nouă.—Cum nu se mai scric.—Un incident de stradă.—Studentul voinicos.—Conflicte în perspectivă.— N. Iorga peste ocean.

❑ **Do'n Vagmistru**, hazlia comedie în 4 acte a d-lui C. Grigoriu, se va reprezenta *Marţi 29 Martie* în Sala *Teatrului Sidoli* oarele 9 seara.

Mircea Pella va interpreta rolul lui *Cărăbuş*. Ieşenii vor avea prilejul să petreacă o seară foarte plăcută.

DIVERSE

— Artistul C. B. Penel a plecat la Bîrlad unde are loc, mîine Dumineca, o reprezentaţie a elevilor din cursul superior de liceu cu piesa *Avarul* de Molière, sub conducerea artistului iaşan.

— Numitul D. Garofă care a dezertat din regimentul 14 Roman acum nouă ani, a fost prins şi arestat astăzi în Iaşi.

— Avînd ceartă cu nepotul său I. Manole, numitul I. Iacobache l'a lovit cu toporul în cap.

In stare foarte gravă, rănitul a fost transportat la spitalul din Hîrlău. Cazul s'a întîmplat la Deleni.

—Un furt prin spargere, în prejudiţiul lui Gh. Sandu Miron din Ungheni, s'a operat astă-noapte la cîrciuma lui G. Sandu Miron. S'au furat bani şi mărfuri.

D. Matei Cantacuzino şi situaţia politică

D. Matei Cantacuzino a căutat mai întâi să stabilească în favoarea guvernului de astăzi faptul că de obiceiu la schimbarea unui regim se resimte în opinia publică o vădită indispoziţie faţă de guvernul care este silit să plece şi o oarecare bună-voinţă faţă de guvernul care vine, despre care speră că va fi mai bun.

De astădată guvernul care a plecat era un guvern pe urma căruia s'a simţit în ţară, o oarecare tensiune, din cauza politicei sale de constrîngere a diferitelor clase, iar noul guvern care venea mai avea cu el şi prestigiul d lui Carp.

*

O foarte importantă declaraţiune a d-lui Matei Cantacuzino a fost aceea că d. Carp ar fi meritat ca alegerile sub guvernul d-sale să fi fost curate, căci alegerile acestea — spune d. Matei Cantacuzino — au fost violente, şi aşa au fost — repetă d-sa cu insistenţă.

Această declaraţiune a fost primită cu auplauze furtunoase din partea minorităţii.

Pe banca ministerială d-nii Lahovary şi Delavrancea au schimbat priviri semnificative şi s'ar putea spune că au schimbat feţe-feţe.

*

O altă constatare, care decurgea din cele spuse de d. Matei Cantacuzino, a fost că gruparea importantă a d-lui Take Ionescu ar fi făcut posibile alegeri libere.

Oratorul a recunoscut că în adevăr, d. Carp, multă vreme nu a acordat partidelor însemnătatea pe care o au, a fost chiar o nesocotire a organizărei oamenilor politici în partide, de oarece d-sa vedea cauza moravurilor politice deplorabile în această alcătuire în partide şi voind să lupte în contra acestor moravuri, căuta mijloacele în afară de partide. In această privinţă, d. Matei Cantacuzino recunoaşte că d. Take Ionescu a învins pe d. Carp şi amicii d-sale, făcîndu-i să reintre în partidul conservator. De oarece însă d. Carp a fost învins în acest sens, ar fi drept ca şi d. Take Ionescu şi amicii săi să fie învinşi.

Oratorul manifestă o vădită aversiune faţă de adunarea de alegători în cluburi şi preferă ca ele să fie rezervate statelor majore ale partidelor.

*

O altă constatare foarte caracteristică a d-lui Matei Cantacuzino a fost aceea că foştii junimişti ar fi în drept să se plîngă de violenţele petrecute în alegeri, de oare ce ei au fost ast fel ofensaţi în convingerile lor. Această constatare a reiterat penibila impresiune pe care o au junimiştii în adevăr curaţi faţă de alegerile făcute de d. Marghiloman.

Cine cunoaşte convingerile şi sinceritatea d-lui Matei Cantacuzino, va respinge, desigur, insinuările cari s'au şi făcut în şedinţa de azi a Senatului de către unii amici intimi ai d-lui Marghiloman, şi după cari constatările d lui Matei Cantacuzino ar fi mai mult menite să trădeze şi sentimentele d lui Filipescu asupra modului cum au fost făcute alegerile de către d. Marghiloman.

Nu mai puţin importantă a fost declaraţiunea foarte sinceră a d-lui Cantacuzino că ar fi dorit şi sperat o consolidare puternică a întregului partid conservator. Această declaraţiune din partea unui admirator al d-lui Carp este cel puţin în contrazicere cu declaraţiunea de alaltăeri a d-lui Carp, făcută la Cameră, cum că nu pricepe cum s'ar putea face o împăcare.

D. Matei Cantacuzino vorbeşte cu mare stimă de fecunditatea de inteligenţă a d-lui Take Ionescu şi de marea forţă de care d-sa priveză acum partidul conservator.

*

D. Cantacuzino mai defineşte apoi în modul următor chipul cum s'au făcut alegerile:

— Alegerile au fost faţă de împrejurări ceea ce inevitabil trebuiau să fie.

Tăgăduindu-se conservatorilor dreptul la existenţă, ei s'au silit să-şi afirme această existenţă.

In ce priveşte ingerinţele, acele nelegiuiri care se săvîrşesc tot-deauna, d. Matei Cantacuzino constată că partidele se întrec între ele şi din nefericire, opinia publică s'a deprins.

*

In altă ordine de idei senatorul Iaşului pune în evidenţă marea făţărnicie cu care se vorbeşte de acel contact cu ţara. Constată că în 40 de ani, nici un progres pe acest teren nu s'a făcut. Se miră de ce se acuză partidele între ele cînd toate sunt părtaşe la falşificarea regimului de azi. Leacul? Deşi este în disonanţă cu partidul conservator, d. Matei Cantacuzino nu vede altă soluţie de cît schimbarea regimului electoral.

Oratorul dezvoltă în atenţiunea încordată a Senatului, necesitatea imperioasă a reformei electorale.

*

Cuvîntarea d-sale, este necontestat, singura pînă acum, demnă de relevat şi de reţinut din cuvîntările ţinute atît la Cameră cît şi la Senat de un membru al majorităţei.

Precum însă s'a observat foarte bine în timpul suspendărei şedinţei, d. Matei Cantacuzino, deşi membru al majorităţei, a vorbit aşa fel în cît nu poate fi considerat nici ca orator al majorităţei, întru cît vederile d-sale nu sînt nici vederile guvernului, nici ale majorităţei.

Ultime INFORMAŢII

❑ ***În guvern se vorbeşte despre o remaniare ministerială. Majoritatea, în afară de d-nii Filipescu şi Lahovari, sunt de părere ca remaniarea să se facă imediat după închiderea corpurilor legiuitoare; minoritatea citată vrea ca să se facă la toamnă.***

D'n guvern ar urma să iasă d-nii: C. C. Arion, Neniţescu şi Delavrancea şi să intre d-nii Virgil Arion, Ionaş Grădişteanu sau Matei Cantacuzino şi P. Missir.

❑ ***Al. Marghiloman-Zdrelea stăruie ca partidul să-i dee un mare banchet, imediat după închiderea Parlamentului, în sala teatrului naţional din Bucureşti.***

Cu prăznicul acesta, banditul urmăreşte două lovituri: să-i se dee satisfacţie pentru că este vehement atacat de opoziţie şi să se dee a înţelege, în tuturile ce se vor ţine, că el —banditul— este succesorul la şefie al d-lui P. P. Carp.

In contra unui banchet cu asemenea tendinţi, au început a se ivi protestări.

In fruntea celor cari protestează se află d-nii N. Filipescu şi Gr. G. Cantacuzino.

❑ *Inainte de a pleca la Bucureşti spre a se înscrie la discuţia Adresei, d. Cantacuzino a spus prietinilor sei din Iaşi:*

— Dans mon discours, je taperai sur les takistes, pour taper sur Marghilomun.

Adevărul este, că a tapat cum trebuie asupra banditismului guvernamental.

❑ *In 1906, cu prilejul unei vacanţe senatoriale la Dorohoi, junimiştii pusese candidatura d-lui M. B. Cantacuzino, în contra candidatului nababist d. Anania.*

Cu acel prilej s'a dat o telegramă cu conţinutul fals, că bătrînul Stoianovici ar fi încetat din viaţă, pentru a face ca fiii decedatului, alegători, să nu poată veni la vot.

Vorbind de acest fapt în discursul seu de ieri, de la Senat, d. Cantacuzino a împodobit pe d. Badareu ca autor al acelei telegrame.

Bine înţeles, că fruntaşul nostru era străin de acea infamie.

❑ *Greciniştii din Iaşi au fost desavuaţi de d. Matei Cantacuzino pentru lupta aprigă ce au dus-o contra candidaturii d-lui Stere.*

In afară de campanie prin presă ce se duce de ei contra şefului partidului liberal din Iaşi, greciniştii au făcut tot imposibilul ca d. Stere să nu se aleagă şi să fie biruit, graţia zbirilor căpitanului Corjescu, un barbat, care, la vrîsta de peste 50 ani, a ajuns, în fine, căpitanul d-lui Grecianu — să fie biruit de un I. V. Proja oare care.

Şi în timp ce d. Cantacuzino regreta lipsa d-lui Stere din Parlament, lipsa unui om de valoare, greciniştii puneau pe un deputat leşinat de la Botoşani, să ceară dosariile profesorale ale d lui Stere.

Ce abiz!

❑ **Ziarul** *Seara* **se zice autorizat de d C. Olănescu, preşedintele Camerei, să dezmintă ştirea publicată de** *Opinia*, **privitoare la dorinţa ce şi-a exprimat o Regele, faţă de d. Olănescu, de a se realiza o închegare a partidului conservator.**

Nu putem şti dacă ziarul cantacuzinist a fost autorizat să facă dezmintirea. Inclinăm a crede că nu. Dar dacă, pentru utilitate de cauză, preşedintele Camerei a dat autorizaţia de dezmintire — faptele ne îndreptăţesc a menţine informaţia noastră, pe care am publicat o — fiindcă ea venea de la d. C. Olănescu.

❑ *Parlamentul se va închide în seara de patru Aprilie. Nu s'a hotărît încă dacă se va redeschide, pentru scurtă vreme, după sărbători, sau abia la toamnă.*

❑ *Faptul că d. Corneliu Şumuleanu n'a fost numit profesor definitiv la catedra de chimie de la facultatea de medicină din Iaşi, se datoreşte intervenţiei personale a d-lui P. P. Carp.*

Domnul Carp s'a interesat de această .. să-i zicem „afacere" şi a atras atenţia d-lui C. C. Arion, că, asupra savantismului chimistului de la Iaşi, există un raport al profesorului Riegler.

Domnul Arion a citit acel raport, s'a îngrozit şi-a refuzat să primească definitiv pe „savantul" de la Iaşi.

◑ ***Manevrele.***— *Manevrele regale, care au fost contramandae anul trecut din cauza epidemiilor vor avea loc anul acesta, la mijlocul lui Septembrie.*

Manevrele se vor da de corpurile III şi IV, fiecare corp avînd cîte o devizie de roşiori, compusă, în total din opt regimente.

Regiunea manevrelor va cuprinde judeţele Iaşi şi Dorohoi. Temele vor fi absolut libere timp de cinci zile.

❑ *Domnul Greceanu care a fost să felicitese pe Regele Italiei de serbările jubiliare ale unităţii, trecea de trimis extra-ordinar al M S. Regelui.*

Titulatura aceasta este o simplă uzurpare. Domnul Grecianu n'a fost trimis de Rege—nici nu credem s'o spună el— ci de ministrul de externe. de care a fost însărcinat să remită Regelui Italiei o felicitare scrisă a guvernului romîn.

De aceea se explică că a fost trimis d. Grecianu şi că şi-a putut lua de aghiotant pe un ofiţer inferior.

❑ **Intrunirea de la clubul liberal.**— Eri seara a avut o întrunire plenară a membrilor clubului liberal din Iaşi.

Potrivit noilor statute, cari prevăd ca alegerile biroului şi comitetelor, să se facă în adunare plenară, s'au făcut acele alegeri.

Biroul a fost reales: d. Stere, preşedinte; domnii N. Gane, C. Climescu, Gr. Buicliu, vice-preşedinţi.

In comitetul electoral au fost aleşi, domnii: C. B. Pennescu, Ath. Gheorghiu, G. Săndulescu, G. G. Mirzescu.

In sub-comitetele electorale, pe dispărţiri, au fost aleşi 25.

In comitetul de redacţie domnii: P. Fîntânariu, G. Săndulescu şi I. Botez.

Administraţia clubului, domnii: D. I. Botez, X. Eraclide, Gr. Gr. Emandi.

In comitetul executiv au fost aleşi 26, din cari 20 vechi, iar 6 noi în locul d lor M. Tomida, Marinescu, Solomon Haliţa, Konya, Cocuz şi Popovici.

Cei noi aleşi sunt domnii: dr. Manicatide, dr. Obreja, M. Carp, P. Bogdan, I. Motăş şi G. Scobai.

*

Acei cărora nu li s'au trimis statutele spre semnare şi cari, aşa dar, au a se considera excluşi din club, sunt domnii: C. Marinescu, directorul Băncii Naţionale; Solomon Haliţa, inspector şcolar; Konya senior, farmacist; Averescu avocat; căpitan Popovici; architect Popovici; colonel Tereuzescu; G. Tereuzescu fiul; Dimitrie Gheorghiu-Mahalu.

❑ **Profesor dovedit de plagiat** —Sub titlul acesta răspînditul organ „Paris-Journal" publică următoarea notiţă cu data de 28 Martie:

„Avocatul Socor a dovedit într'o lucrare, că profesorul de economie politică de la Universitatea din Iaşi, A. C. Cuza, e un plagiator ordinar.

Profesorul n'a făcut decît să transcrie nişte lucrări ale unor autori francezi şi germani în cartea sa „Poporaţia" încoronată de Academia Romînă şi care i-a adus numirea de profesor de economie politică la Universitatea din Iaşi.

Ca agitator, Cuza a ştiut să-şi atragă simpatiile tineretului universitar."

❑ Afacerile urgente ale tribunalului Iaşi, pe timpul vacanţei de Paşti, vor fi expediate de d. judecător Gr. Suţu, avînd de grefier pe d. Luchian.

❑ **Universitare.**—Consiliul profesoral al facultăţii de ştiinţi şi membrii senatului universitar sunt convocaţi a se se întruni astăzi la orele 5 jum. la Universitate.

— Astăzi la orele 5, d. profesor D. Gusti va începe cursul asupra sociologiei marxistă, socialistă şi sindicalistă.

— La seminarul pedagogic universitar a ţinut astăzi la orele 3 p. m. o lecţiune de probă d. practicant Aureliu Pioneanu. Critic a fost d. I. Iordan iar raportor d. Gh. Nica.

In lecţia trecută au avut loc discuţiile lecţiunilor d-lor I. Dorin, la Romînă şi Nica la Istorie.

❑ Mai multe articole din legea sanitară vor fi modificate. Un proect în acest senz va fi depus zilele acestea.

❑ Soldatul Ion Gheorghiu, din regimentul VIII roşiori Iaşi, a plecat la Bacău descinzînd la otelul Comercial. Acolo s'a sinucis, trăgîndu-şi cinci focuri de revolver.

Cazul a fost adus telegrafic la cunoştinţa parchetului militar din Iaşi, care a ordonat o anchetă.

❑ Cinci cazuri de anghină difterică au fost înregistrate în comuna Bivolari, judeţul Iaşi.

† DIMITRIE D. FRĂTIŢĂ

Inmormîntarea tînărului avocat Dimitrie Frătiţă, răpit aşa de curînd şi de neaşteptat din mijlocul prietenilor săi, a dat loc alaltăeri unei manifestaţiuni care a probat cît de adînc ştiuse el, să sădească sentimentul de dragoste neţărmurită în inimile tuturor acelora ce l'au înconjurat până la moarte.

Cu tot decorul jalnic ce l'a dat natura acestei jalnice ceremonii, toţi prietenii lui, am numit pe toţi acei ce l'au cunoscut, au ţinut să-l întovărăşească la locuinţa lui de veci.

A fost un spectacol dureros, acea mulţime de oameni, în puterea vrîstei, zdrobiţi de durerea cruntei încercări, căutînd să respingă şiroaele de lacrimi ce se revărsau dintr'un izvor atît de limpede şi de curat, din convingerea intimă că cadavrul ce zăcea în faţa lor reprezinta pentru dînşii, şi pentru cît de puţin timp, vai!, tot ce mai rămînea dintr'unul din acei rari prieteni, cărora te poţi spovedi, cu cari te poţi sfătui, cărora le poţi cere ori-ce sacrificiu fără ca nici odată măcar, să te atingă dureroasa bănuială cuvintele ce ţi le spun, sfatul ce ţi l dau, sacrificiul ce-l fac sunt datorate unei alte cauze de cît dorinţei de a te îndatora.

Dl. C. Jornescu, Doctor în Drept, colegul lui de liceu şi de Universitate, a a avut chinuitoarea misiune de a exprima în numele tuturor acelor de faţă sentimentele de regret şi de dragoste pe care defunctul le lasă în urmă.

Şi iată cît de simţitor şi frumos a ştiut dl. Jornescu să şi îndeplinească greaua misiune:

Indurerată adunare,

Am trista însărcinare de a spune din partea prietenilor, cuvîntul cel din urmă, care prin simplitatea lui să redee neştirbită toată dragostea, pe care scumpul nostru Frătiţă a inspirat-o tutulor celor cari l-au cunoscut şi iubit; căci a fost omul rar, pe care nu poţi să nu-l iubeşti, dacă l-ai cunoscut.

27 de ani; cîtă durere nu conţine această vrîstă, număr nenorocit şi negru, care dacă păstrează în el un trecut frumos prin naivitatea copilăriei şi munca studiilor, îngloba însă şi un viitor, care germina strălucirea aspiraţiilor lui.

Şi cîtă sfîşiere de inimă înconjoară acest contract isbitor; de o parte—primăvara, care vine, viaţa în natură, pe care o vezi, o simţi cum colcăe şi se zbate'să iasă prin fiiricelele mugurului—de alta, moartea, care prin îngheţul ei brutal distruge o atît de primăvăratecă, floare.

Nu vorbesc despre soliditatea gîndirei lui, nu accentuez asupra voinţei lui neşovăelnice, calităţi, cari îl făceau om, în accepţia cea mai întreagă a cuvîntului; ţin numai să relevez comorile sufleteşti, cu cari natura îl înzestrase, comori deschise tutulor şi de care el, cel din urmă se folosea.

Caracter nobil, spirit adînc de colegialitate, bunătate sfîntă şi neţermurită, înaltă concepţie despre prietenie, întreg acest bogat fond sufletesc îi dă nota caracteristică, face din el acea excepţie, pe cît de unică, pe atît de fericită: de a nu avea un singur duşman măcar; şi viaţa omenească este atît de complexă, în cît despre care din noi s'ar putea spune acelaş lucru?

Prietenia lui mergea pînă dincolo de sacrificiu, căci după ce se jertfea pentru dînsa, tot se mai întreba, dacă nu mai are ceva de făcut.

In lupta vieţei, noi cei dinprejurul lui, ne apropiasem atît de strîns, în cît pare că simţeam bătăile inimei unuia în calalt şi azi, cînd vedem căzînd lîngă noi, din rîndurile noastre, unul din cei mai scumpi şi din cei mai voinici, cîtă desnădejde şi descurajare nu lasă el în sufletele noastre.

Voi părinţi, cari Dzeu ştie prin cîte greutăţi aţi trecut pînă l aţi crescut şi învăţat; şi voi fraţi, care l-aţi iubit cu dragostea aceluaşi sînge, să nu aşteptaţi de la noi vr'o mîngîere; şi să nu o aşteptaţi, fiindcă şi noi avem nevoe de mîngîere.

Unind pentru vecie durerea şi dragostea noastră în comun deasupra mormîntului, veţi găsi în aceasta şi o palidă alinare, dar şi credinţa, că dacă el trăieşte viu în inimele noastre chiar dincolo de mormînt, a fost un suflet mare, şi această credinţă, vă va da mîntuirea.

Ţie, dragă Frătiţă, care pleci atît de curînd din mijlocul nostru, lăsîndu-ne atît gol în suflet, îţi zicem „să-ţi fie ţărîna uşoară" şi bobul lacrimilor, cari o vor umezi să închege toată nepieritoarea noastră dragoste pentru tine.

D-zeu să te erte.

❑ Noul program al teatrului cinematografic Pathé Frérès din sala teatrului Circ Sidoli, care se reprezintă astă-seară Sîmbătă 26 Martie, este alcătuit din cele mai splendide sujete istorice, teatrale, comice, ştiinţifice etc. Şcoala Samurailor (nobilii japonezi) vederi după natură—Arta de a se plăti datoriile, din viaţa artiştilor parziani etc etc.

Mîne Duminecă Matineu la 3 ore ziua şi mîne Duminecă seara mare reprezentaţie la 9 ore.

❑ D. judecător de instrucţie a pus în libertate provizorie pe Nathan Wachtel, acuzat de complice în omorul lui Zamfir Rusu.

❑ **Judiciare.**— Venciola Angello, din Slănic-Bacău, mîncînd mazere conserve din fabrica Staicovici, s'a intoxicat. Direcţia fabricei, chemată în judecată, a fost condemnată de tribunal la 500 lei despăgubiri şi 300 lei amendă.

Ambele părţi au făcut apel, care se va judeca la 25 April, la s. I.

— Un judecător ambulant din Tutova, Demetrescu, venind noaptea într'un sat, a cerut unei femei să-l găzduiască. Aceasta, recunoscînd pe judecător, a refuzat să-l primească, spunînd: „ai condemnat pe feciorul meu şi acum vreai ss te găzduesc?"

Judecătorul a făcut proces verbal de ultraj, a judecat singur pe femee şi a condemnat-o la şase luni închisoare. Tribunalul a redus pedeapsa la 20 lei amendă.

— Vasile Apostol era casierul gării de mărfuri din Botoşani, în care calitate a delapidat 10,000 lei. A fost condemnat de tribunal la un an închisoare. Astă zi afacerea se judecă în apel, la s. II a.

— La tribunalul Botoşani, se judecă astăzi importantul proces pentru reziliarea contractului moşiei Flămînzi, pe baza legei contra trustului arendăşesc.

— I. Filipovici, în calitatea sa de perceptor fiscal al comunei Lespezi, jud. Suceava, a delapidat din banii încasaţi, fapt pentru care a fost condemnat la un an închisoare şi cinci ani interdicţie.

— Au fost condemnaţi pentru falimente: M. B. Rohrlich, Fălticeni, la 2 luni; V. I. Baltă, Roman, la 100 lei amendă; Beti Goldenberg şi Lazăr Leib, Bacău, prima la şapte luni, al doilea la o lună.

Ultima oră

Bucureşti 26 Martie

Discuţia Budgetului

Bucureşti.—Marţi începe la Cameră discuţia generală a bugetelor.

Reforma judecătoriilor de ocoale

Bucureşti. — Domnul Mişu Cantacuzino, ministrul justiţiei, a pus la cale o interpelare, ca să-şi creeze atmosferă, în vederea desfiinţării judecătorului ambulant şi a judecătorului unic. In acest scop, d. Braiesko, deputat de R.-Sărat, a cerut camerii să-i pue la dispoziţie toate rapoartele cu privire la aceşti judecători.

D. I. I. Brătianu nu pleacă în străinătate

Bucuresti.—Aflăm din isvorul cel mai sigur că d. I. I. Brătianu nu pleacă acum în străinătate, ci tocmai prin luna August.

SENATUL

Bucureşti.— In vederea continuării discursului d-lui C. Dissescu, tribunele sunt arhipline. Pe banca ministerială se află numai d. Delavrancea şi Lahovari. D. Marghilom e ocupat la comisia bugetului. Incă de la început, un mic scandal era aranjat, şi anume: d. Nicu Cerchez, vechiu junimst, a fost pus la cale să întrerupă pe d. Disescu cu următoarele cuvinte:

— „De ce ai primit, Domnule Disescu, să întri în 1899 în cabinet ca ministru al justiţiei, cînd abia în ajun te rătăseseşi din gruparea junimistă?

La această întrerupere, d. Disescu a spus că pe atunci erau înscrişi în ambele grupări conservatoare şi Vasile Brătianu şi Principele Ştirbei, şi chiar actualul ministru al instrucţiei C. C. Arion.

In 1899 junimiştii au votat adresa de răspuns la mesagiu, şi după 6 luni au intrat în minister. „Apoi cum,—se întreabă d. Disescu —, d. Ion Lahovari care a scris broşura responsabilităţile, prin care spunea că d. Carp nu poate fi şeful partidului şi al unui guvern, a primit acum să se bage ministru în cabinetul Carp?"

Răspunsul d-lui Disescu a fost un duş de apă rece care a astîmparat majorităţile.

Opoziţia l-a aplaudat puternic.

Şedinţa continuă.

D. N. Filipescu în concediu

Bucureşti.—Domnul Nicu Filipescu ministul de război, va pleca în timpul vacanţei de Paşti în străinătate, unde va sta aproape o lună.

Mari nemulţumiri în armată

Bucureşti.—Aşa cum au fost alcătuite tablourile de înaintări în armată, au stîrnit nemulţumiri pretutindeni. Ofiţeri meritoşi, cari au absolvit cursurile în străinătate sunt trecuţi pe tablou la vechime; ceilalţi la alegere. Nemulţumirile sau întins pretutindeni, în mare măsură.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinaţiuni deasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
JOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fragéd şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **un conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
POASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue ca ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

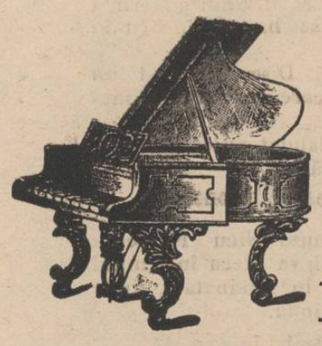

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Trei rusoaice tinere,

una cu 100,000 Mărci fără copii, văduvă, aproape 40 ani; 33 ani plăcîndu-i natura, cu 125,000 Mărci: damă independentă cu 120,000 Mărci avere şi altele doresc căsătorie imediată. Numai oferte serioase de la domni—chiar fără averi—ul să se adreseze:

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi
„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 6-a Loteriei IXa
sau pus în vânzare,
Tragerea dela
5 Aprilie 3 Mai 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.329.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzanowski, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1266 Marți 29 Martie 1911

JUNIMISMUL

Din desbaterile Adresei în Cameră și Senat, atît șeful nostru cît și d. A. A. Badareu au pus în evidență nota politică a guvernului actual în situația sa șubredă față de ideia și partidul conservator. Dacă partidul liberal are o viață mai limpede și mai lipsită de tulburări interne, ceia ce i-a asigurat o trăinicie și rodnicie mai mare în lunga sa activitate politică, partidul conservator din contra, are o viață mai sbuciumată, mai frămîntată; din cauza luptelor duse de personalitățile marcante ale acestui partid și din cauză că, prin o fortuită imprejurare degetul Coroanei a sorocit acestui partid pe d. Carp și nu l'a sorocit partidului liberal.

Fie-care din cei doi oratori s'au silit s'o ia cît mai sus, unul—șeful — făcînd istoria de la început—ab ovo— de la 1877, data ruperii de guvernul lui Lascar Catargi și a oscilării d-lui Carp cu ai săi prieteni de la Iași, spre partidul liberal și spre d. Ion Brătianu; altul—d. Badareu—de la eșirile pe serii din partidul conservator după 1895. Unul complectează pe altul, unul explicăpe altul.

In Constituția țării noastre fiind prevăzut principiul că Măria Sa Regele își numește guvernul, alegînd pe președintele consiliului, acela care primește scrisoarea Regelui la palat în momente de criză de guvern, e *persona grata* a Suveranului și sorocit a fi președintele consiliului de miniștri. Acest chemat al Regelui își formează o listă de guvern, pe care Regele i-o aprobă, căci nu guvernul îl interesează pe Măria Sa, ci persoana președintelui, căruia i-a încredințat puterea.

Această alegere a Măriei Sale în persoana primului-ministru, singurul factor *real* după Măria Sa, este privită în 2 feluri de către doctrinari: e absolut *liberă*, zic unii, necondiționată de nici un factor, de nici o rațiune de partid sau altă indicațiune electorală a țării;—e condiționată și *determinată*, zic alții de voința țării, întru cît la noi guvernul e și parlamentar și are nevoe de majorități ca să poată guverna.

După concepția întăia partidele n'au rațiune de a fi, nu există, nici nu sînt o condițiune neaparată a venirii la putere. Partidele pot fi la un moment dat un pericol pentru cel ce le cultivă, căci dă valoare la cei fără valoare, dă atenție la cei ce trebue să zacă în umbră, nasc pretenții la cei, cărora li se poate da cel mult milă. Pe toți acești oameni îi poți avea avînd guvernul, căci trăind ei pentru pîne, n'au alt ideal mai mare de cît al slujbei, al plății votului și-i poți trata în consecință.

Părtași ai acestui curent, al acestui credo constituțional sînt junimiștii, e d. Carp, care, în lunga sa carieră politică, s'a oprit la pragul partidelor și nu a știut să cultive partidul. Pentru d. Carp partidele sînt în funcțiune de persoane, nu acele organe mari politice, singurele reale în mersul politic al țării.

Din convorbirea de demult ce a avut d. Take Ionescu cu d. Carp, rezultă deosebirea de concept asupra rostului partidelor politice între cei 2 șefi: unul — d. Carp—merge la sigur cu Corona, altul—Take Ionescu — își va frînge gîtul cu partidul, însuși Măria Sa fiind nemilos cu d-sa, de oare-ce îi pune în cale buclucul partidelor, de care însuși Măria Sa ar vroi să scape.

Schimbarea de regim de la 1910 a dat căștig de cauză formulei junimiste, fiind agreată de Coroană, ca singura care-i asigură atotputernicia. Partidul s'a închegat pe dată din toți porumbeii celorlalte 2 partide; alegerile au dat o mare majoritate guvernului și ticăloșia țării a dat pe deplin dreptate că țara nu merită altă soartă.

Aceasta fiind doctrina junimismului, ideia conservatoare e departe de a fi reprezentată prin guvernul d-lui Carp, întru cît d-sa e eșit din partid cea întăi serie. Dacă partidul liberal mai mult a adunat și ademenit partizani, partidul conservator a roit din sinu-i la intervale, serii de partizani, pentru a lupta contra unității partidului și contra strălucirei ideii conservatoare. Și aici arătările d-lui Badareu întregesc vederile șefului.

Chemat d. Carp a colabora cu Lascar Catargi în guvernul de la 1875, s'a desfăcut de partidul conservator spre a gravita în partidul liberal timp de 12 ani, și făcînd pe moderații și pe neagitatorii opiniei publice, ci pe oamenii fără partid, au fost desmormîntați de Coroană la 1888, ca să înființeze opoziția unită. Rechemat apoi în 1891 ca să colaboreze din nou cu Lascar Catargi, s'a despărțit a doua zi la 4 Octombrie 1895 ca partid *constituțional*, adică partizani ai celor 6 factori: Regele și primul ministru, așteptînd 16 ani ca să i se îndeplinească dorința.

Și i s'a împlinit dorința. Astă-zi Coroana își are pe primul său ministru nu ca întrupătorul ideii conservatoare, nu ca șeful partidului conservator, căci marea majoritate a partidului conservator, bătrînii cari au albit luptînd în partid și în numele ideii conservatoare nu sunt lîngă d. Carp, ci în contra d-sale și contra acestor bătrîni soldați conservatori d-sa a dat lupta de exterminare, dînd grăunțe porumbeilor, punînd punte de aur transfugilor și golind tezaurul public pentru căpătarea de voturi, ca să îndeplinească simpla formalitate a celei de a doua cerințe constituționale: parlament și majoritate.

Și toate acestea în anul 1911, cînd țara numără atîta lume, care începe a prinde rostul vieții politice, și a cere o schimbare mai largă în baza regimului nostru politic; astă-zi cînd cu toții vedem că Constituția s'a îmbătrînit și că nu mai putem dăinui într'un regim de falș, de nedreptate și de întunecare a drepturilor; astă-zi cînd țara cere o valorificare mai mare pentru sine, Coroana ne-a hărăzit cu un regim, care aduce pe departe cu regimurile reglementare, cari ignorau masa cetățenilor, astă-zi cînd dacă în formă n'o ignorează, de fapt își bate joc de dînsa.

Acesta e junimismul, un anacronism politic al timpului, o înmormîntare a unui regim odios, despre care se va vorbi la urmași ca de o piază rea a secl. al XIX.

***

Un fiu al Iașului

— In chestia umilirii Iașului de către actualul șef al guvernului —

După ce, cînd fusese vorba în presa de suprimarea subvenției, pe care Statul, timp de peste un sfert de veac, o acordase Slănicului, ziarul guvernamental local păstrase un inteligent mutism, vine acum și, într'o poveste afumată, declară că dacă s'a tăiat din budget suma de 80,000 lei, ministrul de interne a promis că va înscrie în loc, 100,000 lei—și cum este banal că între ambele cifre, este o osebire în plus de 20,000 lei — se cîntă osanale d-lui Marghiloman.

Dar dacă este perfect adevărat, că în budgetul ministerului de interne nu mai figurează suma de 80,000 lei, desfidem să ni se dovedească, că ar fi fost inscrisă, indiferent pentru ce scop, suma de 100000 lei de care vorbește ziarul d-lui Greceanu.

Și nu-i rău să se știe, cînd vedem că se recurge la patente neadevăruri pentru a acoperi zgîrcenia actualului guvern pentru Iași, nu-i rău să se știe, ce a făcut pentru orașul nostru guvernul conservator din 1905—1907.

Acel guvern dăduse cea mai largă mînă de ajutor pentru rezolvirea chestiei apei. Din excedentele budgetare de atunci, Iașul avusese o largă parte: patru milioane i se dăduse pentru construirea palatului de justiție, palatului vămei și Antrepozitelor, sub comisiunile budgetare hotărîse înzestrarea Universității cu catedre și laboratorii noui, prevăzuse catedre noui la Conservator, școala de Bele Arte etc.

Cea mai principală operă a acelui guvern, în ce privește Iașul, fusese de sigur fericita rezolvire a alimentării orașului cu apă. Și nu trebue să uităm, trebue să ținem minte cu profundă recunoștință faptul că trei miniștri munteni au stăruit mai mult în acea chestie: G. Gr. Cantacuzino, general Manu și Take Ionescu.

Acum un moldovan ie șeful guvernului Și acel moldovan, nu numai că în calitatea sa de ministru de finanț, a stropit Bucureștiul cu mai toate milioanele excedentului, dar înzestrînd Capitala cu multe și foarte inutile edificii, gîndindu-se cu părintească bună-voință, la cei jandarmi pedeștri din București—s'a trezit că-i stă în gît subvenția de 80.000 lei a Slănicului—și suprimînd-o a trecut-o dar, inspectorilor de poliție din București, ca să-și cumpere sărmanii două londoane Fiat.

Domnul George Gr. Cantacuzino într'un discurs rostit la Iași, cu protestări de dragoste pentru Moldova, spusese că se simte fericit de a avea, în familia sa, două surori moldovence.

Crezusem că acele protestări fusese de ocazie: faptele ne-au convins însă că erau curat sincere.

Domnul Carp, în ultimul seu discurs de la Iași, subliniase cu mîndrie că este fiul scumpului seu Iași.

Îl crezusem sincer. El singur a dat formala desmințire sincerității sale.

SCRISORI IEȘENE

MARIUS CĂTRE DÉMÈTRE

— întăia scrisoare —

Iți scriu și eu, Coane Mitică,
Eu, Marius, amicul unic,
Și mă trudesc din Iașul nostru
Diverse lucruri să-ți comunic.

A început pe-aici să ningă,
Noroiul a crescut pe stradă;—
Iar lumea vrea mă rog, să ți facă
Cînd vei veni în Iași, paradă.

Cîntá-vor unii din țimbale,
Iar alții vor cînta din surle;—
Cunosc și indivizi de-aceia
Ce vor să sbiere, sau să urle.

Ei vor să-ți pună bețe 'n roate
Și vor să-ți mistuiască tronul;—
Ca să paralizezi mișcarea
Arată-le la toți... „Cordonul".

Un lucru însă este sigur:
Poporul e nărăbdător,
Ca să-și mai vadă înc'odată
Pe șerul și pe bravul lor.

Vai! e atît amar de vreme
De cînd prin Iași nu te zărești...
O! vino iarăși, cher Démètre,
La noi, din tîrgul București.

Nu ne uita, amice intim,
Căci de matà ne este sete..,
Dar fii atent, iea seama bine
Să nu uiți... geanta cu decrete.

MARIUS

Guvernul trebue răsturnat

Eri, duminică, a avut loc o mare întrunire la clubul conservator-democrat din București.

Domnul Take Ionescu a făcut la acea întrunire declarațiunile importante ce urmează:

Noi am pornit lupta pe ideea că este cu putință ca în țara aceasta se poate să se clădească ceva pe voința națiunei.

Acesta e fundamentul nostru. Ideea asta, dacă nu va învinge, piere toată civilizația noastră. De aci necesitatea să facem toate jertfele pentru ca această idee să învingă.

D. Matei Cantacuzino spune, că d. Carp și-a pus sprijinul afară din partid pentru că n'a avut încredere în partide. Ce i-a folosit?

A venit la putere la 73 de ani ca să facă pe dos de ce a crezut pînă acum.

Noi ne punem speranța în opinia publică și vrem s'o facem cît mai puternică.

După cum olandezii au cucerit terenuri aride, bune, și le-au transformat în locuri productive, așa să muncim și noi ca să cucerim opinia publică.

Nu vă chem la nici o împărțeală a nici unei prade.

Avem operă sufletească de îndeplinit, deșteptarea opiniei publice.

Duminică vom face o mare întrunire publică pentru că campania noastră are un singur obiectiv: să răstoarne guvernul.

Și trebue să-l răstoarne, pentru că a ieșit din păcat și face lucruri eșite din păcat.

Legea de scutire a proprietăților de la 6 ha. va provoca în curînd mari nemulțumiri.

In primul rînd se vor arăta nemulțumiți orășenii, proprietarii de case, cari n'au venit nici de 500 lei. Vor cere și ei să fie scutiți. Vor cere apoi și micii patentari să fie scutiți. Vor veni și cei cu licențele mici. Ce va spune atunci d. Carp? Că n'are de unde. Și a făcut așa bugetul în cît dacă nu va ploua, vom avea deficit de sigur.

Lozinca noastră trebue să fie: Lupta înainte fără preget, pînă la răsturnarea guvernului. Această luptă o ducem în întreita noastră superioritate.

Superioritatea morală, că am rămas în picioare cu toate tentațiunile la cari ne-au fost supus partizanii: superioritatea intelectuală dovedită și în Cameră și în Senat; superioritatea scopului, pentru că nu poate fi un scop mai frumos de cît să spunem unei națiuni: In mîna ta stă scăparea: ridică-te, ca să fii salvată!

„Reformele" d-lui Mișulică

Citeam ieri un articol din vechi al d-lui Virgil Arion. Un articol pro domo sua. Il acuzase în Cameră, cei doi celebri inseparabili, cei doi, cari nu valorează cît un adevărat întreg, îl acuzase domnii Mișu Cantacuzino și Pascal Toncescu, că el—d. Virgil Arion — are o gazetă subvenționată de d. Emil Costinescu.

Și d. Virgil Arion, înlăturînd pe Pascal Toncescu, tratează în acel articol, pe celalalt, pe Mișulică, doar cu o întrebare de ordin pur genealogic: „și cine este d. Mișu Cantacuzino? Cu ce drept își permite el să mă acuze? Cu dreptul că este fiu de milionar, fiu de prim-ministru, fiul Nababului".

Domnul Virgil Arion și-a întocmit ast-fel planul de călătorie politică—că fiul de milionar a ajuns pe acea bancă ministerială, care are de apărători fervenți, la ocazii mari, cum a fost discuția Adresei, pe domnii Pascal Toncescu și Virgil Arion.

Deci dar: fiul de milionar—și alt nimic—este ministru—de justiție. Continuator al operei d-lui Grecianu. Domnul Mișu a avut relații cu dreptul ca fost procuror; d. Grecianu, ca fost supleant de tribunal. Incolo nici unul, nici celalalt, nu s'a mai ocupat de avocătură, nici de drept.

Domnul Grecianu, predecesorul d-lui Mișulică, ca să nu pățească vre-o rușine, obișnuia, de cîte ori îi venea o idee de drept, să convoace comisii speciale ca s'o discute. Și cum cei din comisii nu înțelegeau ce vrea ministrul și acesta nu pricepea ce voiau specialiștii, cariera ministerială a d-lui Grecianu, a rămas fără de nici un rezultat dezastruos pentru vre-una din condicele existente în legislația noastră juridică.

Altfel d. Mișulică. Poate să fi avînd de cojurinsconsult pe d. Pascal Toncescu. Poate că apelează, în taină, la sfaturile d-lui Brăiesko de la Rîmnic. Dar pe față, proiectele sale apar ca opere pur personale. Mai drept proectul său, fiind-că, în astă sesiune, n'a prezintat, pînă acum, de cît un singur proiect.

Pocinogul jurisconsultic al fiului de milionar, merită să fie cunoscut. Autorul s'a aruncat asupra Casației, că doar nu era de un fiu de milionar să se amestece în ale judecătoriilor.

Și știți ce a făcut Mișulică la Casație? A trecut și secției III dreptul de a judeca recursuri fiscale și apeluri electorale, a sporit cu unul numărul procurorilor, a sporit și numărul ajutoarelor de grefieri.

In opoziție fiind d. Mișulică luptase pentru menținerea Contenciosului, pentru care legiuitorul înființase s. III. Acum a uitat de Contencios, dar de s. III nu: îi dă drept suvenir competința de a judeca electorale.

„Reformele" lui Mișulică vor rămînea.

Impresii din Apus

EXPOZIȚIA.—DIFERITE PAVILIOANE

IX

Intrînd în Bruxelles cît și în celelalte orașe ale Belgiei ești lovit de numeroasele magazii de dantelă: rochii întregi, eșarpe, guleraşe și manșete, bonete și pantofiori pentru copii, pelerine — toate făcute de mîna femeilor. Privind de aproape nu-ți vine a crede că această urzeală fermecată, cu nenumărate desemne, cu mii de noduri — să fie închegată de mîna și mintea unor femei, care în oricare altă direcție nu mai au nici o pricepere.

In cele mai multe magazii sunt lucrătoare care fac dantelă înaintea publicului. Și într'adevăr, cît de rece ai fi înaintea acestor podoabe femeești, nu poți să nu le admiri.

Repeziciunea cu care se execută ți-ar da a crede că i ceva ușor, care ar merge aproape de la sine... Și-i o plăcere să privești cum nenumărate fire subțiri se pierd unele în altele printre dogetele care mecanic se mișcă... Și cu toate acestea, dacă cugeți la imobilitatea fisică — în afară de degete — la care e supus corpul unei lucrătoare de dantelă, o viață întreagă de dimineață pînă sara, te prinde mila.. și privind încă odată acea pînză măestrit lucrată cauți să pătrunzi și sufletul celei, care odată cu firele își împletește și gîndurile..

In Belgia se face renumita dantelă *point de Bruxelles* și *point de Venise* cu acul; *Valencienne*, *point de Flandre*, dantelă de *Malines*, *point de Lille*, *de Paris*, dantela de *Gramont*, *blonda*, *point d'Angleterre*; apoi *torchonc d'Aye* și *de Marche*, *Duchesse de Bruges*, *guipure* etc.

*

Revenind la Expoziție cu privire la gospodăria de țară e interesant de văzut *Pavilionul Fermierei* în care sunt grupate deosebitele specialități agricole din misiunea femeei.

Pavilionul e mic, simplu și are oarecare eleganță. In prima sală mai multe lucruri ce privesc învățămîntul agricol. Intre aceste sunt și informații în scris ale diferitelor școli, ce au luat parte. Scopul lor este de a face pe femeea de la țară în stare de a putea colabora cu barbatul ei la o exploatație agricolă mai productivă, de a fi în stare să-și ție gospodăria mai bine și a-și face educația copiilor mai conștient.

In săli aparte se văd instalații de bucătărie mai modestă și pentru cei mai cu dare de mînă. Se pune mare grijă în înbunătățirea alimentării cultivatorului care cu produsele proaspete și nefalșificate ce posedă, poate avea hrana preparată în chip rațional și economic.

In privința higienei se văd băi și dușuri.

Era și o mică expoziție de păpuși în costumele țarancelor din veacurile trecute.

Un tablou arată că în Belgia 514,000 femei se ocupă cu agricultura și 385,000 cu industria. Producția laptelui aduce un venit de 360,000,000 lei. Venitul de pe păsări acopere cheltuelile ministerului de răsboiu. In 25 de școli de menaj se predă și agricultura. In celelalte 500 nu s'a introdus încă acest învățămînt.

In pivnițele Pavilionului se vedeau tot felul de instrumente pentru fabricarea produselor din lapte. Lîngă Pavilion erau expuse rasele de găini ce se găsesc în Belgia. De asemenea o grădină de legume bine împărțită. Intr'un colț plante de ornamentație și de medicină.

Tot ce era expus proba tendința ce se pune în ameliorarea vieții rurale.

*

Casa lui *Rubens* din Anvers era reprodusă în întregime. Sala lui de lucru cuprindea tot mobilierul din timpul său: în mijloc o masă grea, sculptată, pe care se află paleta, pălăria, cutia cu boele și multe penele de ale maistrului. Tablouri, dintre care, unele neisprăvite. Candelabrul cu luminări de ceară. Alături sala de mîncare cu mobilele grele din secolul al 17-lea.

Paznicii purtau costumul de pe vremuri: pantalon scurt, tunică cu mînicile în bufuri, guler rotund de broderie albă la gît și bereta în cap,—cafenie, la fel cu hainele.

*

Canada era reprezintată prin tot felul de produse, dar mai ales cereale și fructe.

Un tablou imitînd natura arată munții și minele i bogate. Prin pădure se

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

vedeau urşi mai mari şi pui de ai lor. Tabloul se prelungea până pe dușamea unde erau cîți-va urşi de Canada, vii. Aceștia dădeau aparența realității întregului tablou. Pavilioanele Tunisia şi Algeria se remarcau prin covoarele şi bijuteriile lor.

India de Vest — colonie olandeză — avea sumedenie de lucruri, produse ale industriei lor; precum şi mulți indigeni cari lucrau în fața vizitatorilor la covoare, rogojini..

Pavilionul Japonez cu multe lucruri ce sunt destul de cunoscute. Era o cameră mobilată cu mobile joase de lemn negru, care trebue să fie comode pentru odihnit.

Pavilionul Braziliei foarte bogat. Aci se oferia gratis cafele publicului.

In Pavilionul Haïti tabele mari arătau fotografiile plantelor tratate cu Nitrate de Sodiu. Deosebirea în desvoltare era dublă pe lîngă plantele care nu erau tratate cu aceasta.

Pavilionul Chili cu o mare expoziție de mere. Fructele erau cele mai multe în ceară — imitate perfect şi puse sub un control serios pentru a reda exact producția indigenă.

Pavilionul Monaco în care se putea vedea: Muzeul oceanografic cu publicațiile şi instrumentele oceanografice, hărți maritime, planuri şi fotografii; muzeul de antropologie preistorică; vederi în culori a principatului Monaco pe plăci autochrome; aparate electrice; material pentru arta teatrală; macaroane de Napoli; mobile, porcelanuri; încalțări elegante — ba chiar unice — brodate prin tăeturi; mănuşi; machete de teatru; scene în miniatură dispuse în camere întunecoase pentru a fi luminat colorat.

Dar pavilionul care fermeca pe cel pornit puțin spre visare, era al *Italiei*, cu lucrările lui artistice din toate punctele de vedere: culoare, execuție, moment, expresie, în sfîrşit tot ceea ce descopere frumusețea sufletului...

Perdut între nenumăratele statui şi statuete, busturi şi reliefuri te credeai într'un vis, într'o lume ideală. Erau: femei gînditoare în fața cărora nu puteai să nu te oprești cu oare care sfială şi respect pentru a nu turbura acea atmosferă sfîntă. Mame cu copilaşul de gît cu o expresie aşa de vie în figură cu atîta duioşie şi dragoste în înfățişare în cît nu ştiai ce să admiri: viața şi căldura acestor ființe făcînd abstracție de artă sau execuția şi materia care exprimă aşa de bine natura... Femei cochete ce strigau, pare, trecătorilor, priviți-mă!... Altele erau cu ochii plecați cu cartea de rugăciune strînsă sub braț, cu pasul sfios...

Copii ce stau în admirația unei broaşte stînd plecați asupra ei; iar alții plini de groază şi de curiozitate în acelaş timp îşi întind gîturile de la oarecare distanță... Un copilaş îşi întrerupe gustarea din pricina unei muşte ce se primblă cu obrăznicie pe umărul rotund şi gol... Pentru moment eşti surprins de coincidență, crezînd că-i muncă naturală. Dar un mic bilețel atrage atenția: *touchez pas la manche* — făcînd dublu serviciu.

Unele modele erau vîndute de zeci şi sute de ori în toate părțile lumii persoanelor care fuseseră impresionate şi cari avuseră putința să şi le procure.

Maria C. Buțureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

BLOCUL...

L'am văzut nu de mult, într'o oară matinală. Nu era încă aproape nici o mişcare pe stradă şi întăiele raze ale dimineței, venind dintr'un cer primăvăratec, pe jumătate învăluit de ceață,— dădeau blocului de marmoră scînteieri ce răsfrîngeau cînd culoarea roşie a greziei exotice, cînd crița alba a unui piept de munte întrevăzut departe, cînd albastrul unui cer senin ascuns încă de acea dimineață discretă..

Cine a aruncat blocul de piatră în mijlocul pieței? De ce oare, stingher, se află descărcat şi părăsit în acest punct al oraşului,—singur, despărțit de blocurile celelalte cari aveau să făurească, împreună cu dînsul, acea statuie de Voevod, în jurul căreia s'a încins acum hora neunirii?

Nu e o taină, de sigur, ci o întîmplare.

Blocurile celelalte, mai mari, mai numeroase par şi ele azvîrlite în mijlocul unei curți mari, închise în prozaice lăzi de lemn, ori numai legate între scîndurile subțiri.

Privite în parte, fie care din ele nu înfățişează nimic. Nimeni n'ar putea bănui că ele alcătuiesc la olaltă o figură maiestuoasă,—aproape nu organizm, sau —cel puțin—un simbol şi — o pagină vie din istoria unei țări.

Blocurile acestea vin de departe. Dintr'o carieră de marmoră, dintr'o massă uriaşă, informă şi fără nici o menire —căci natura are infinite mijloace, dar nici un scop—ele au fost rupte, au fost smulse prin puterea dinamitei şi aduse tocmai aci, peste țări şi mări. Din ele avea să se alcătuiască soclul formidabil care să poarte în veci de veci, emblema vie,—monumentul unui Domnitor glorios,—Domnitorul Unirii. Şi iată că împrejurările s'au împotrivit. Dezbinarea a venit în clipa cînd fu vorba de a imortaliza Unirea; vîntul risipirii a gonit, cu o putere nemiloasă, buna înțelegere şi solidaritatea: iar pietrele de marmoră, umilite de contrarietățile soartei, detronate şi împrăştiate, gem în glasul lor mut şi spun trecătorilor cari ştiu să priceapă, — povestea tristă a rătăcirii lor, din ceasul cînd au părăsit înălțimile stîncoase, pînă cînd au fost aruncate aci, în curtea noroiasă, ori în mijlocul străzii, fără nici un rost, fără nici-o răsplată.

...Şi cu toate aceste în voi, izolate şi stinghere masse de marmoră, doarme gloria şi veşnicia; în voi se va cristaliza gîndul şi recunoştința unei națiuni; voi veți făuri piedestalul durabil al acelui modest fiu din mulțime, pe care destinele l'au chemat să fericească poporul său.

Puțină răbdare, pietre informe! Din ce în ce mai mult veți scînteia sub strălucirea razelor de primavară şi veți visa căldura patriei din care ați plecat, — visînd în acelaşi timp gloria ce vă aşteaptă aci în viitor.

Rodion

Intrunirea de eri

— In chestia statuei Cuza —

Eri la orele 3 şi jumătate în sala Pastia, s'a ținut o întrunire publică convocată de un comitet de acțiune în vederea aşezării statuei lui Cuza-Vodă în Piața Unirei.

După ce iau cuvîntul d-nii A. D. Xenopol şi alți oratori, se votează următoarea moțiune:

MOȚIUNE

„Cetățenii ieşeni întruniți în mare număr în sala Pastia, astă zi 27 Martie 1911 pentru a se consfătui cu privire la locul pe care urmează a se aşeza statuia lui Cuza Vodă, văzînd părerea unanimă exprimată în atîtea rînduri că statuia Domnului Unirei, nu poate fi aşezată de cît numai în piața Unirei;

Văzînd că comitetul statuei ținînd seama de dorința obştească a hotărît cu unanimitate de voturi în şedința de la 31 Octombrin 1910 ca monumentul lui Cuza Vodă să fie aşezat în piața Unirei;

Văzînd că pe baza acestui vot s'a început o nouă subscripție publică cu scopul anume de a se acoperi cheltuelile mai mari, trebuitoare pentru aşezarea monumentului în piața Unirei, subscripție care a produs 32000 lei în cîteva luni, fiind încă o dovadă că țara întreagă consfințeşte şi sprijină hotărîrea ce a luat;

Văzînd că şi consiliul comunal al oraşului a aprobat votul acesta, punînd la dispoztția comitetului piața Unirei pe care urmează dar să se aşeze monumentul marelui Domnitor;

Văzînd cu uimire după toate acestea răzvotul dat de acelaş comitet al statuei în ziua de 20 Martie, răzvot prin care numai 14 membri din 22 au hotărît acum, din potrivă că statuia Domnitorului să fie aşezată în piața Nouă desființînd astfel prin surprindere şi în ultimul moment hotărîrea anterioară.

consideră că răzvotul acesta uimitor e o înşelare a aşteptărilor legitime ale cetățenilor, la cari şi-au dat obolul lor anume pentru lucrările ce au a se face cu aşezarea statuiei în piața Unirei.

Consideră că hotărîrea de a renunța la piața Unirei e fără motiv, de oarece piața aceasta e disponibilă fiind aprobată de consiliul comunal, răspunde dorinței obştești, şi s'au adunat şi mijloacele pentru lucrările ce vor necesita; protestează cu toată energia în contra răzvotului cu totul nemotivat al minorității comitetui de la 20 Martie;

consideră hotărîrea de a se aşeza statuia lui Cuza Vodă în piața Nouă ca o sfidare a opiniei publice şi ca o atingere gravă a memoriei marelui domn, întru cît se consfințeşte tendința insultătoare de a despărți de numele lui faptul Unirei, cel mai glorios din cîte le-a săvîrşit, şi cerem cu stăruință ca monumentul voevodului Unirei să fie aşezat în piața Unirei, după decizia comitetului de la 31 Octombrie 1910, respectînd şi sentimentul public, lămurit exprimat şi conform cu adevărul istoric.

Declarăm că nu vom înceta acțiunea noastră pînă ce nu se va da satisfacție deplină legitimei noastre dorinți".

*

S'a trimis apoi următoarea telegramă regelui:

„Cetățenii din a doua Capitală, întruniți în sala Pastia, astăzi 27 Martie, cu profund respect îşi îndreaptă gîndul lor către M. V. rugîndu-vă, Sire, să rostiți cuvîntul Vostru regal hotărîtor şi pururea drept, ca monumentul domnitorului Unirei să nu fie înlăturat de pe piața Unirei, unde adevărul istoric îl cere, ca şi cuviința datorită memoriei predecesorului M. V. de a nu se refuza locul consacrat în oraşul nostru amintirei faptului celui mai măreț, pe care providența l'a chemat pe dînsul a'l săvîrşi şi care nu poate fi despărțit de numele Iui".

*

O altă telegramă în cuprinsul următor, a fost expediată principelui Ferdinand:

„Cetățenii din a doua Capitală, întruniți în sala Pastia, respectuoşi supunînd Alteței Voastre Regale dorința lor unauimă de a aşeza monumentul lui Cuza-Vodă în piața Unirei, apelează la A. V. R, cerînd înaltul vostru sprijin pentru realizarea acestor unanime dorinți".

Litere-Ştiințe-Arte

Humor.—E netăgăduit că d, Gh. Topîrceanu e în momentul de față cel mai gustat dintre poeții noştri humorişti. Bucata publicată de d sa în ultimul număr al „Vieței Sociale" are înalte calități de spirit şi de poezie în acelaşi timp. O cităm în întregime, ca model în genul ei:

Mi-ai dăruit, frumoasă doamnă, o călimară de argint.
In călimara asta nouă, stau gîndurile care mint,
Speranțele amăgitoare şi tot bagajul meu de vise
Alături de bilanțul lefei şi de scrisorile nescrise,
Fantoame ce m'ating în treacăt cu diafana lor aripă,
Palate, parcuri şi prințese, ce pier în fiecare clipă,—
In stropul ei de întuneric o nouă patimă se sbate,
Sunt amintiriie trecute şi cîntecele necîntate,
In ea e poate testamentul,—un gînd sinistru şi o glumă,
Sentința ce mi-o dau eu singur, sau poate gloria postumă,—
E săculețul meu cu rime, e un tezaur de imagini,
Sunt nestimatele abstracte ce cad arareori pe pagini,—
Sunt mii de virguli şi de puncte şi negre semne de 'ntrebare,
Figuri de geometrie plană şi acele 'nchipuiri barbare,
Acele stranii arabescuri pe care mintea mea pustie
Sau numai mîna mea distrată le zugrăveşte pe hîrtie,—
In călimara asta nouă sunt zîmbete şi sunt regrete
Alături de-o iubire veche şi de adresa unei fete,
Sunt toate nopțile cu lună şi diminețile cu soare,
E toată dragostea latentă din versurile viitoare,—
E poate calculul distanței de la planetăi pîn'la stea...
Eşti tu, din cap pînă'n picioare în călimară, doamna mea!

*

In cel mai nou număr din „La Revue" d-rul Max Nordau publică un important articol: „Un pouvoir naissant: Le syndicalisme". Max Nordau se ocupă pe larg de dezvoltarea mişcării sindicaliste în Franța şi arată pînă la ce punct va trebui să se țină seamă în Europa în general, în Franța cu deosebire, de această mişcare a lucrătorilor organizați.

*

Din oraşul Lodz, în Vărşovia se anunță că au avut loc scene de tumult cu ocazia reprezentării unei piese a lui Henry Bernstein „Antisemitul".

Probabil că e vorba de piesa „Israel".

*

— Simbătă seara a avut loc, în sala teatrului național, o şezătoare literară.

Au luat parte d-nii A. D. Xenopol, care a vorbit despre unitatea culturală a Rămînilor, apoi au făcut lecturi literare, d-nii Mihai Codreanu, Al. Gh. Doinaru, Gh. Voinea, Botez-Gordon, T. L pteş şi A. A. Naum.

Lumea cea mai aleasă a oraşului nostru s'a grăbit să **nu** *ia parte.*

Lojile goale, balconul şi galeriile idem, stalurile aproape pustii. Fericiții literați au trebuit să contribue din pungile lor pentru a acoperi cheltuelile serale necesitate cu închirierea sălii. Pentru acest binevoitor concurs, cei cari au făcut lecturi Simbătă seara, aduc cele mai vii şi mai pline de recunoştință mulțumiri Iaşului intelectual.

STRUNA ZILEI

POETUL FORȚAT

Ascultînd o conferință asupra poeziilor lui Cincinat Pavelescu, prefectul de Constanța, Pariano a hotărît a le edita d-sa...

Versurile editate
De-un prefect,—ce siluire!
Ei cu forța, Cincinate
Te osîndesc la... Nemurire!

INFORMAȚII

❑ Un ziar de seară scrie următoarele despre propunerea archiepiscopului catolic Villette, d'a trece la ortodoxim:

Sfînta Mitropolie a Ungro Vlahiei a fost înştiințată de către superiorul bisericei noastre ortodoxe romîne din Paris că Archiepiscopului Iosef Rénè Villaîte a cerut să fie primit în sînul sfintei biserici ortodoxe al cărei Primat este I. P. S. S. Mitropolitul D. Atanasie.

In cererea sa Archiepiscopul Villatte leapădă publicamente erorile romane şi protestante a sectelor din Occident. In acelaş timp declară în toată sinceritatea, că supunerea sa la biserica ortodoxă este făcută fără condițiune gata a depune demnitatea sa archiepiscopală dacă I. P. S. S. Mitropolitul Primat ar cere-o.

*

De oarece Archiepiscopul Villatte declară însă în cererea sa, că a fost hirotonisit Archiepiscop de către trei episcopi ai bisericii Siriane-Iacobite, I. P. S. S. Mitropolitul Primat a răspuns superiorului bisericei romîne din Paris, că primeşte cu bucurie cererea făcută de Archiepiscopul Villatti, crede însă că ar fi canonic ca numitul Archipiscop să intre în comunitate mai întăiu cu Patriarhul sirian ortodox al Antiohiei şi după prezentarea actelor canonice din partea scaunului Patriarhatului Ortodox Răsăritean al Antiohiei va putea fi primit în aceleaşi condițiuni şi la noi.

❑ Domnul dr. I. Bălăşescu agregat la facultatea de medicină din Iaşi, a fost confirmat profesor definitiv.

❑ Prefectul poliției însoțit de comisarul de siguranță şi de patru agenți, au descins Simbătă sub seara în localul cafenelei „Europa", strada Ştefan cel Mare, unde au surprins pe mai mulți jucînd jocuri de hazard.

O sumă de 120 lei şi cărțile de joc au fost confiscate dresîndu-se cuvenitul proces verbal.

❑ Vagonul de tramvaj No. 36 izbind pe femeea Ruhla Sfarț, i-a rupt clavicula stîngă.

❑ Escrocul Gr. Beldiman, urmărit mai de mult de poliție, a fost prins şi arestat ieri.

❑ In atară de cei 30 administratori de plăşi cl. I-a, 70 cl. II-a sau mai redus posturile a 30 secretari arhivari cl. I-a şi 70 secretari arhivari cl. III-a.

❑ Simbătă s'a judecat înaintea trib. de Tutova, importantul proces intentat de d-ra Gabriela Cecilia doctor Codrescu, din Bîrlad, d-lui Grigore Baroncea, din Focşani, pentru anularea ordonanței de ajudecare a moşiei Ghermăneşti, din județul Tutova, prin care s'a adjudecat în anul 1904 asupra d-lui Baroncea zisa moşie.

D-ra Codrescu, pretinde că cumpărarea acestei moşii de către d. Baroncea a fost făcută în timpul minorității sale prin manopere dolosive din partea cumpărătorului şi a altor persoane care au lucrat în cauză, iar licitația a fost ținută numai de formă, căci mai înainte se încheiase între tutricea legală a minorei şi cumpărătorul Baroncea un act secret de vînzare sub semnătura privată.

In şedința de Simbătă 26 c. reclamanta d-ra Codrescu era asistată de d. Al. A. Badareu; d nii Teodor şi Gheorghe Codrescu reprezentați prin procură de către d. Lascar Antoniu; Creditul funciar romîn din Bucureşti ca intervenient în cauză prin d. avocat Filitis din Bucnreşti şi d. Grigore Baroncea cu d. avocat N. Chirculescu din Focşani.

La interogatorul pus de d. Badareu pîrîtului Baroncea, aceste spre surprinderea tuturor a recunoscut înaintea tribunalului existența unui act secret de vînzare sub semnătură, privată, încheiat înainte de licitație.

După lungi desbateri tribunaiul a admis proba cu martori cerută de d. Al. A. Badareu, pentru a dovedi din partea reclamantei şi celelalte mijloace dolosive întrebuințate de d. Grigore Baroncea pentru a ajunge să între pe un preț derizoriu în proprietatea acestei moşii.

Procesal s'a amînat pentru ziua de 14 Maiu.

❑ Ieri, Duminică, a avut loc conferința lunară a institutorilor şi institutoarelor din localitate. Conferința s'a ținut în localul şcoalei de fete din Nicolina.

❑ Comitetul instituit pentru monumentul defunctului Dr. Rudescu a hotărît în principiu, a planta o grădină pe unul din locurile virane din despărțirea a doua şi a aşeza în mijlocul grădinei un bust, ori o placă de marmoră, spre comemorarea regretatului medic comunal.

❑ Din venitul de 600 lei, realizat de balul ce s'a dat de către corporația constructorilor din localitate, sub preşedinția d-lui Ion Cupa, s'a hotărît a se acorda îmbrăcăminte şi încălțăminte la 20 de copii ai meseriaşilor nevoiaşi. Din aceeaşi sumă se va face un grilaj la mormîntul fostului preşedinte al corporației, răposatul Petre Cosma.

❑ Loja B'nei Brith din Iaşi va da în seara de 16 Aprilie un banchet d-lui Dr. I. Niemirower, preşedintele ei, care părăseşte Iaşul pentru a se stabili în Capitală ca rabin al comunității spaniole.

❑ **Producția elevilor Liceului „Particular".**—In seara zilei de 25 a. c.— Buna Vestire—a avut loc în localul societății de gimnastică „Turn-Verein" producția elevilor Liceului „Particular" în asistența unui public compus din: părinții elevilor, profesori, elevi şi din alții cari urmăresc cu viu interes ori ce manifestare a sufletului tinerimei. S'a executat destul de bine programul variat, bogat, potrivit cu forțele elevilor şi alcătuit numai din puncte întăritoare şi înălțătoare de suflet; coruri şi muzică instrumentală, cu motive populare, dansuri naționale, sceneta „Două bilete de loterie" unde se spune că numai prin muncă poate să-şi asigure o fericire mai durabilă şi unde se pune tot odată în relief iubirea de patrie şi de locul natal.

A fost un moment înălțător pentru toți tabloul alegoric „Slăvirea României" unde toți fiii Romîniei depuneau omagii la picioarele Ei, iar Ea îi îndeamnă: „Prin virtute şi prin muncă, la altarul veşniciei". A fost un gest frumos din partea elevilor, cari printr'unul din colegii lor, la sfîrşitul apoteozei „S. R" într'un cadru feeric, au mulțumit d-lui artist Gh. Cîrjă, pentru binevoitorul concurs ce l-a dat, oferindu-i tot odată şi două statuete reprezentînd Dansul şi Pictura.

In sfîrşit d. C. N. Iancu aduce mulțumiri comitetului societății „Turn Verein" ce le-a pus la dispoziție sala, părinților elevilor şi celorlalți asistenți, cari au bine voit a-i onora cu prezența lor, d-lor maeştri Scorpan, Berescu şi Ciocîrlan, care şi-au depus toată silința pentru buna reuşită a serbărei, elevilor care s'au achitat destul de bine de angajamentul ce şi-au luat, exprimîndu-şi tot odată speranța că această producție este o „Bună Vestire" pentru viitorul şcoalei, al elevilor şi al profeserilor.

S'a petrecut de minune pînă la ora 12 cînd toți s'au despărțit, ducînd cu ei cele mai frumoase impresii şi speranțe.

Din parte-ne nu putem de cît să aducem laude corpului didactic al acestei noi şcoli care caută să-şi îndeplinească rolul de educător în senzul larg al cuvîntului şi să i îndemnăm pe acei interesați să dea tot concursul pentru menținerea şi propăşirea acestui nou liceu, care începe o viață nouă sub nişte aspirații fericite.

❑ Sămbătă seara a avut loc la d. Hentschel, consulul german din localitate, o partidă de „Skat", la care a luat parte o bună parte a coloniei germane locale.

Consulul fiind mutat la Athena, colonia germană va organiza la sfîrşitul lunei Aprilie un banchet în onoarea lui.

❑ Casele din str. sf. Neculai, foastă proprietate a regretatului profesor dr. Russ au fost vîndute d-nei Volenti cu prețul de 75,000 lei.

❑ **De'a Vagmistru**, hazlia comedie în 4 acte a d-lui C. Grigoriu, se va reprezenta *Marți 29 Martie* în Sala *Teatrului Sidoli* oarele 9 seara.

Mircea Pella va interpreta rolul lui *Cărăbuş*. Ieşenii vor avea prilejul să petreacă o seară foarte plăcută.

❑ Se recomandă oricărui contribuabil şi funcționar financiar lucrarea foarte importantă *„Amenda fiscală în Romînia"*, întocmită de d. D. B. Ionescu, şef în Administrația Financiară Prahova.

Un studiu practic din care se poate învăța a te feri de amenzile de orice fel şi de a instrumenta asemenea cazuri cînd agenți fiscului le întîlnesc, atribuie lucrărei importanța ei pe *lîngă studiul juridic* ce precede partea ei practică.

ANUNCIU

In ziua de 30, Martie 1911, se vor face vînzările din nou a mărfurilor falimentelor *Schnürer, Dresner* şi *I. Volf*, începîndu-se licitațiile de la sumele respective de 77,000, 71,000 şi 2600 lei, prețuri obținute la vînzările trecute, care n'au fost omologate.

Judecător Sindic **Dimitrescu**

Secretar C. Boian

Ultime INFORMAŢII

❑ *Se crede că mişcarea în magistratură, anunţată să se facă pe ziua de 1 April, va întârzia mult,*

Ministrul n'ar sta tocmai bine cu consiliul superior al magistraturii, sunt foarte mulţi postulanţi pentru locurile de preşedinte şi doi consilieri la Casaţie—şi de aceea nu se poate face acum mişcarea anunţată.

❑ *Domnul Postoksin, actual consul general al Rusiei în Havre (Franţa) a fost mutat în aceiaşi calitate la Iaşi în locul d-lui Brunner, mutat la Copenhaga.*

❑ *Cu toată dezminţirea ce ne-a dat-o ziarul carpist local, se adevereşte informaţia noastră despre demisia d-lui C. Meissner, din postul de secretar general al ministerului s oalelor.*

Domnul Meissner, obosit după trei luni de funcţie, a demisionat pe ziua de 1 Aprilie. In loc va fi numit, se crede, d. Litzica.

Domnul Meissner se va stabili, pentru mai mult timp, în străinătate.

❑ **Observator meteorologic în Iaşi.**—*S'a intervenit la ministerul instrucţiei pentru a se clădi în Iaşi un observator de astronomie şi metereologie.*

Cheltuelile ce va necesita construirea acelui observator, sînt de 100,000 lei.

Observatorul urmează a se clădi pe platoul Copoului şi va avea diferite pavilioane pentru instrumente şi lucrări de calcul.

Se va interveni şi la comună pentru a ceda 5 hectare de pămînt, pe platou.

Intrumentele nu vor necesita nici o cheltuială de oarece universitatea dispune de asemenea instrumente.

❑ *Rugăm pe prietinii noştrii din Cameră să se asocieze la interpelarea adresată de d. Melik în chestia modului cum 'şi face cursul, la facultatea de drept din Iaşi, d. profesor Stere.*

Fiind-că d. Melik a cerut condica de prezenţă a profesorilor, prietinii noştri vor putea uşor constata, că interpelatorul Melik, conferinţiar la facultatea de drept din Iaşi, a luat leafă timp de doi ani *fără să ţie* cursuri—*şi că, în anul universitar 1905—1906, d. P. Missir, profesor de drept internaţional, nici n'a ţinut cursuri, nici n'a pus suplinitor.*

❑ „Heureux retour du cher".—Şerul Demètre, distinsul şi ilustrul barbat de stat, „reprezintantul" Regelui României, s'a întors astăzi în Iaşi—din ţara unde înfloresc portocalii.

Şerul a fost entuziast salutat de tregherul cu No. 34, căruia i-a predat recipisa de la bagajul seu regal ; a fost salutat apoi de răguşatul bariton Stamatiu, de distinsul Brudea şi de alţi asemenea eroi.

Toate astea îs floare la ureche. Căci adevăratul regal artistic al întoarcerei şerului, a avut parte să-l guste un redactor al ziarului *Seara*, care cum a sosit şerul în Bucureşti, îndată l'a interviewat.

Cu exactitate distinsă, şerul a povestit ziaristului la cine a fost invitat să iee prînzul şi cum aceste prînzuri au însemnat o nouă şi puternică chezăşie a excelentelor noastre relaţiuni cu Italia.

Apoi şerul, devenind barbat studios a esclamat :

— Faţă de primirea ce ni s'a făcut, n'am de cît să regret, că colonia romînă este aşa de restrînsă în Italia şi că studenţii, cari pleacă în străinatate, nu vin să-şi facă studiile în Roma, unde am admirat organizaţia şcoalelor militare şi în special a şcoalei de cavalerie".

Astă înseamnă, că studenţii noştri, care pleacă în străinatate, să duc toţi să facă studii militare şi, vorba şerului, de ce n'ar merge la Roma, care are, în special, o şcoală de cavalerie, despre care şerul spune în continuare :

— „De altmintreli" în curînd va a vea loc la Roma un concurs hipic, la care vor lua parte cei mai îndrăzneţi călăreţi din Europa, la care va lua parte şi locotenentul Baloci."

Apropos de acest concurs hipic cu călăreţi îndrăzneţi, între cari va fi şi misteriosul locotenent Baloci—cine o fi el—şerul a terminat astfel înălţătoarele sale impresii :

— Ţin să vă arăt iubirea pe care italienii o arată Romînilor."

❑ Simbătă seară a avut loc întrunirea membrilor Consiliului de higienă. S'a discutat asupra măsurilor pentru prevenirea holerei.

In ceia ce priveşte apa murdară din curţile locatarilor din oraş în zona necalizată, Consiliul a admis sistemul epuraţiei biologică a apelor uzate, cu extindere şi la latrine.

Consiliul se va întruni din nou Joi seară.

❑ In ultimile zile sau declarat în oraş şapte cazuri noi de scarlatină.

❑ *Intre cei eliminaţi din partidul liberal din Iaşi s'a trecut în ziar, printr'o regretabilă eroare, numele d-lui Solomon Haliţa. Ne grăbim a rectifica.*

Au mai fost escluşi domnii : Dafinescu şi Mihai Antoniu.

Un proces de fraudă electorală

— Procesul Grecianu—Assani —

In ziarul „Opinia" de la 15 Februarie c., apăruse o declaraţie făcută de d. Aurel Assani în ziua de 14 Februarie, în sala paşilor pierduţi a palatului de justiţie, că d. D. A. Grecianu, prin doi interpuşi ai sei, ar fi oferit d-lui Assani suma de o mie lei, pentru ca d. Assani, alegător în colegiul I, să voteze pentru candidaţii poliţiei.

A doua zi după apariţia notei din *Opinia*, d. Greceanu trimise o scrisoare d-lui Assani, cu rugămintea de a desminţi cele apărute. Domnul Assani, în răspunsul său scris, anexat la dosarul afacerii, regretă că nu poate face desminţirea, faptele fiind adevărate.

Domnul Grecianu a reclamat atunci parchetului, anexînd biletul d-lui Assani ca dovadă de culpă, cerînd să se deschidă acţiune publică contra d-sale.

Primul procuror a deschis, cu rechizitor, acţiune publică, înaintea tribunalului, în contra d-lui Assani, pentru delictul de calomnie.

*

Procesul a fost strigat astă zi la secţia II-a a tribunalului, compusă din domnii Iulian Teodorescu şi D. Volanschi.

Domnul Grecianu nu s'a prezintat. Domnul Aurel Assani s'a prezentat asistat de domnii Ath. Gheorghiu, Gh. Săndulescu, G. G. Mărzescu şi Lascar Antoniu.

*

Domnul **Lascar Antoniu** rădicînd un incident de necompetenţă, arată că domnului Assani i s'a deschis, de către primul-procuror după cererea d-lui Dimitrie Grecianu, acţiune publică înaintea tribunalului, pentru delict de calomnie. Inainte de a intra în discuţia acestui fapt material, trebue de văzut care instanţă este competintă a-l judeca : tribunalul sau Curtea cu juraţi.

D. prim-procuror a calificat faptul delict de drept comun şi este o eroare juridică această calificare, căci dacă în adevăr d. Assani ar fi săvîrşit calomnia ce i se impută, apoi în primul rînd a săvîrşit'o prin organul presei „Opinia" unde este apărută informaţia pretinsă calomniatoare şi deci acest fapt este de competinţa juraţilor, ca delict de presă. In al doilea rînd, în împrejurările în care a comis calomnia d. Asani ca membru activ în clubul liberal din Iaşi, în timpul frămîntărilor politice, fiind alegeri generale, şi la adresa d-lui Dimitrie Grecianu, personajul politic, care dirija ca guvernamental, alegerile la Iaşi, acest delict, avînd de mobil politica, este de competenţa juraţilor, conform art. 105 din Constituţie, ca delict politic, iar nu a tribunalului.

Adevărul este, că nu există un criteriu obiectiv pentru toţi după care să se poată declara cutare infracţiune delict politic, căci ceea ce imprimă unui delict, caracterul de delict politic, în oposiţie cu delictele ordinare, aceasta atîrnă de la diferite circumstanţe schimbăcioase, după oameni, după timp, după diferite împrejurări, ceea ce face ca acelaşi fapt să fie sau să nu fie considerat ca delict politic, atît în diferite epoci, cît şi într'o epocă dată.

Deci, în lipsa unei legi, care să definescă infracţiunile politice, sau să mărginească existenţa lor la anume cazuri determinate — cum procedează legea franceză — incumbă sarcina de a vedea cum am putea deosebi infracţiunile politice de cele comune.

Pentru aceasta trebue recurs la economia generală a codului penal, din care rezultă, că, în determinarea caracterului infracţiunilor, trebue să se ţină seamă de împrejurările în care delictul a fost comis şi de scopul urmărit de delicvent, cînd din aceste împrejurări ar rezulta dovada intenţiunei ce delicventul a avut la comiterea faptului.

Să vedem dar ce a făcut d. Assani ? Se pretinde, că d sa ar fi declarat unor persoane, în mod public, că doi emisari de ai d-lui Dimitrie Grecianu i-ar fi propus bani pentru a vota la colegiul I de Cameră şi Senat pe candidaţii guvernamentali.

Cine este mai întăi d. Assani ? Am spus'o, că e alegător la I de Cameră şi Senat ; un politician militant, membru în clubul liberal din Iaşi, deci supus pasiunilor şi chiar frămîntărilor cari erau pe timpul acela în Iaşi fiind alegeri generale.

Cui se adresau acele cuvinte pretinse calomnioase ? D-lui Dimitrie Grecianu, personajul politic, care conducea de fapt alegerile generale în Iaşi şi pe socoteala căruia oamenii politici şi chiar ziarele urmau ca să i atribue conrupţia, fraudele şi mijloacele de constrîngere, întrebuinţate în scopul alterărei sincerităţei alegătorilor.

Să vede dar în mod destul de luminos că declaraţia de conrupţie electorală, *cumpărări de voturi*, ce se pretinde a fi atribuite de d. Assani d-lui Dim. Grecianu, au fost făcute de un om politic militant şi în timpul alegerilor, indiferent de locul unde a spus'o.

Iar scopul ce-l urmăria d. Assani prin această denunţare era ca să se răspîndească cît mai mult acest fapt atribuit d-lui Dim. Grecianu, care atingea dreptul politic al unui cetăţean, şi cu modul acesta, să-i paralizeze acţiunea conrupătoare de care în primul rînd trebuiau să se resimtă candidaţii opoziţiei, cărora le sustrăgeau voturile prin banii ce se ofereau alegătorilor.

Dar ceea ce se pretinde că s'ar fi afirmat de d. Assani, în altă ordine de idei, a mărturisit-o în Senat cu ocazia discuţiei mesagiului, alesul Iaşului d. Matei Cantacuzino, afirmînd că alegerile nu au fost „*curate*".

Cît priveşte pe d. Assani, dat fiind scopul urmărit şi împrejurările în care se zice că ar fi săvîrşit acest delict, rezultă dovadă intenţiunei sale, care caracterizează faptul de delict politic, de competenţa Curţii cu juraţi.

Pentru aceste motive cere declinatoriu de competinţă.

*

Ministerul public, reprezintat prin d. procuror Alfred Winkler a cerut ca tribunalul să reţie afacerea ca delict de drept comun, de oare ce faptul ce-i se impută d-lui Assani nu are nici un raport cu presa—şi nici nu poate fi caracterizat ca delict politic, de oare ce d. Assani, în timpul acela, nu era *candidat la vre un colegiu.*

Tribunalul respinge ambele incidente.

*

D. **G. G. Mîrzescu**, rădică incidentul de închiderea dosarului prin faptul că reclamantul d. Dimitre Grecianu nu este în instanţă spre a şi-o susţine şi lipsa d-sale de la proces, echivalează cu o desistare de la această acţiune de calomnie. Că de şi Tribunalul este sesizat de a judeca acest proces prin rechizitorul d-lui Prim Procuror totuşi instanţa nu mai poate continua a fi legată prin acest rechizitor, de oare ce ministerul public singur nu şi-o poate însuşi şi cere, urmărirea calomniatorului fără stăruinţa reclamantului

Domnul Mîrzescu, dovedeşte cum oă acţiunea în calomnie, este o acţiune personală care nu poate fi exercitată, de cît numai de partea lezată, singură în măsură de a aprecia dacă denunţarea formată contra sa, constitue sau nu o calomnie !

Şi cum d Dimitrie Grecianu nu se prezintă astăzi, avem motive de a crede că aprecierele d-sale cu privire la cele publicate în *Opinia*, nu ar mai constitui o calomnie pentru d-sa, aşa cum a crezut un moment, cînd a cerut ca d. Asany să fie dat în judecată.

D. Mîrzescu se întreabă, care ar putea să fie rolul d-lui prim-procuror, în cazul cînd şi ar însuşi această acţiune, şi întrînd în fondul procesului, apărarea ar fi nevoită să aducă în discuţia tribunalului *toate fraudele electorale ce au avut loc în Iaşi*, pentru a se pune în evidenţă că ceia ce se plînge d. Grecianu, nu poate să constituie, o calomnie.

De aceia, întru cît delictul de faţă nu interesează Societatea, ci numai persoana d-lui Grecianu, cere ca acţiunea să fie stinsă.

*

Tribunalul, admiţînd incidentul rîdicat de d. G. G. Mîrzescu, dispune închiderea dosarului.

❑ D-nii dr. Flor şi Mezincescu lucrează la întocmirea unui studiu asupra asanărei Iaşului.

❑ Consiliul profesoral al facultăţii de ştiinţi, în şedinţa de Simbătă seara, a hotărît să ceară ministerului de instrucţie, să înfiinţeze un post de conferenţiar pe lîngă catedra de botanică a facultăţii, în specialitatea fisiologiei vegetale. Pentru acest post de conferenţiar consiliul a recomandat pe d. Ioan Constantineanu, doctor în ştiinţi din străinătate.

Tot în acea şedinţă consiliul a decis să intervie la minister pentru a se mări lefile şefilor de lucrări de laboratorii.

❑ O serbare în onoarea d-lui profesor Cujbă, care se retrage la pensie va avea loc Vineri, 1 April, la şcoala normală „V. Lupu".

❑ Membrii societăţii „Arhiva" se întrunesc astă-seară în şedinţă.

Domnul Ghibănescu va citi o importantă lucrare asupra Văiei Ilianului.

❑ **Universitare.**—D. P. Dragomirescu profesor suplinitorul catedrei de Istoria dreptului romîn invită pe d-nii studenţi de la doctorat în propriul lor interes să fie la Facultate, azi Luni 28 Martie ora 4 p. m.

— D. N. Gh. Popa, va ţine astă-zi Luni 28 Martie, la seminarul de economie politică, o conferinţă, tratînd despre „Legea învoelilor agricole din 23 Decembrie 1907 şi aplicarea ei de la 1908—1910.

— Orele de „Istoria dreptului" pentru candidaţii la doctorat sînt Luni, Marţi şi Vineri de 5—6 jum.

❑ Plutonierii au întocmit un memoriu prin care cer sporirea salarelor la 90 lei pe lună, pentru cei cu o reangajare—la 120 lei, pentru cei cu a doua reangajare—şi 140 lei pentru cei cu a treia reangajare, apoi sporirea pensiei la 80 lei pe lună, pentru cei care au servit în armată 18 ani şi la 100 lei pe lună pentru cei care au servit în armată 21 ani.

❑ Preutul P. Niţescu a fost numit suplinitor al catedrei de latină de la gimnaziul Stefan cel mare în locul d-lui Mihăileanu.

❑ Lucrările urgente ale Curţii de Apel din Iaşi, pe timpul vacanţiei de Paşti, vor fi expediate de d. consilier C. Grigoriu. Ca grefier va figura d. Al. Vasiliu.

◑ **Un grup de meseriaşi din oraşul nostru a cerut ministerului de Industrie să le dea autorizarea să înfiinţeze o nouă bancă a meseriaşilor în Iaşi.**

❑ **Eri după amiază a avut loc, la Camera de comerţ adunarea membrilor Societăţei Viticole, care au discutat a supra intereselor viticultorilor faţă de un proiect pentru schimbarea Taxei de licenţă pe cantitatea vîndută, iar nu pe timpul trecut.**

❑ Domnul Vasile Buşilă, magistrat, a fost autorizat să ţie un curs liber de drept Roman, la facultatea de drept din Iaşi.

❑ **Joi, 31 Martie, ora 3 d. a., va avea loc la seminarul de sociologie al d-lui profesor D. Gusti conferinţa d-lui N. Ghiulea licenţiat în matimatici, despre „Mecanica socială", (în legătură cu lucrarea d-lui Spiru Haret „Mecanique sociale".**

❑ **Judiciare.**—**Curtea s. I va mai judeca procese până Simbătă, curtea s. II până Joi ; tribunalul s. I până Joi, s. II, până Mercuri.**

Vacaanţa de Paşti va dura până în ziua de 18 Aprilie.

— Importantul proces pentru reziliarea contractului de arendă a moşiei Flămînzi, pendintre de tribunalul Botoşani, s'a aminat Simbătă pentru ziua de 6 Mai.

— La tribunalul s. I s'a deschis testamentul defunctului profesor dr. Russ.

Testamentul scris şi subscris de regretatul defunct, este dotat 10 Septembrie 1910. Averea mobilă şi imobilă are a fi împărţită în părţi egale între cei patru erezi, primind, în plus, soţia regretatului, vila de la Slănic.

Ultima oră

Bucureşti 28 Martie

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la ora 2 jumătate. Pe banca ministerială, d-nii Arion şi Marghiloman.

D. N. Doiciu, deputat de Covurlui, întreabă pe ministrul de justiţie dacă ştie starea mizerabilă în care se găseşte tribunalul de Galaţi.

D. Al. Giulea adresează o interpelare domnului ministru de finanţe, dacă pînă la votarea legii pentru vînzarea în loturi la ţărani a moşiilnr de mină moartă, are de gînd să suspende aplicarea legii obştiilor constituite pentru arendarea de moşii.

Tot odată roagă pe d. Carp, ministru de finanţe, să oprească constituirile de obştii sătcşti, în vederea arendării moşiilor aşezămintelor, judeţelor şi comunelor. In caz de răspuns negativ, spune d. Ghiulea, aş dori să ştiu de ce direcţia centrală a Casei Rurale nu vrea să trimeată controlori cari să ajute la autentificarea şi publicarea statutelor.

Şedinţa continuă.

Prinţii moştenitori germani la Viena

Viena.—Prinţii moştenitori germani au sosit la Viena. La gară au fost întimpinaţi de împăratul Austro-Ungariei, Arhiducesa Maria Anunţiata, de alţi arhiduci şi arhiducese, de înalţii demnitari ai curţii, de primarul Vienei, etc. De la gară au plecat direct la Hofburg. Cortegiul a fost aclamat de mulţime. Seara a avut loc un prînz intim.

Protestul Porţei

Constantinopol. — Poarta a adresat ambasadorilor turci o circulară prin care, după cum se asigură, îi însărcinează de a atrage din nou atenţia marilor puteri asupra pericolelor atitudinei Muntenegrului, care, contrar asigurărilor date, nu se ţine neutru. Generalul Bedri Paşa, valiul şi comandantul militar din Scutari au demisionat. Cercurile oficiale asigură că ministru turc din Cetinge va fi rechemat de oarece se pretinde că nu este la înălţimea situaţiei.

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepiniera Otge—Nicolina, Iaşi ; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

De inchiriat în strada Mîrzescu 17 un local compus din 3 odăi, foarte potrivit pentru un biurou.

TEATRUL SIDOLI

Marţi 29 Martie 1911

Mare reprezentaţie organizată de

MIRCEA PELLA

Cu piesa

D'ON VAGMISTRU

Comedie în 4 acte de C. Grigoriu.

Rolul lui **Cărăbuş** *îl va interpreta d. Pella, care face din el o splendidă creaţiune.*

Lumina Poporului

Poporul pînă azi, cînd se afla în grele cumpene alerga la acele cărturărese

ce se fac de la sine culte, prezicîndu-le palavre şi năsdrăvănii din buzunar şi bietul popor nepricepînd arta lor erau duşi cu toţii pe căi rătăcite de ele. Poporul deci, trebue luminat, a sosit în Iaşi, ştiinţa horoscopului, marelui astronom, Semi, regele ştiinţilor şi profesor ale tuturor prezicătorilor şi ghicitorilor, care a descoperit şi pe criminala otrăvitoare Elena Ştefănescu, din Bucureşti, rog cereţi-mi publicaţiile. Primesc vizitele de la 9 dimineaţă pînă la 9 seara, casa str. Procopie No. 11, prima stradă la stînga de la Farmacia Racoviţă.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

Incepîndu-se dărâmarea circului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara eftin lemnărie construcţie.

Preparator Special de franceză, germană, latină, matematică, curs primar şi Secundar.

V. Emil Str. Sf. Teodor 36 în (curte).

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual şi franceza ; a se adresa sub T. I. 137 la redacţia acestui ziar.

Mult întristaţii şi îndureraţii : Ortansa şi George Teodoru, părinţi cu fiul lor Neculai ; precum şi familiile V. Theodorescu, C. Gheorghiade, N. Theodorescu, D. Theodorescu, Dr. P. Nicolaescu, Gh. Moisiu, M. Theodorescu, V. V. Theodorescu, Ioan Theodorescu, Th. Theodoru, Gr. Stefanovici, N. Manoilescu, D. şi C. Manoliu, au durerea de a vă anunţa perderea prea iubitei lor fiică, soră, nepoată şi vară

✝

MARIOARA

în etate de 11 ani

încetată din viaţă în ziua de 26 Martie, după o lungă şi grea suferinţă la M-rea Varatec, unde se va face şi înmormîntarea Marţi 29 Martie a. c.

Aceasta ţine loc de ori-ce invitaţie.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migranele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Cf 30c.

Eaym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

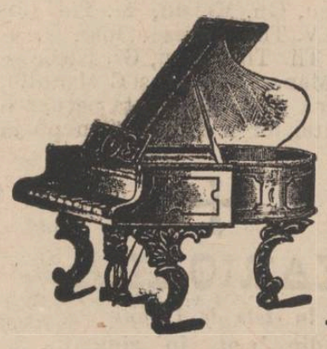

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—şi doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează?

D-şoară catol. unică fică, 400 000 avere.—Creştină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-şoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidaţi cari nu sunt impiedicaţi de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Cf 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea de la

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Johan Krayzan ki, Lăcătuş şi Electrician. Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1267 Mercuri 30 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

CE NE VOM FACE?

Mulți din prietenii noștri, sau din cei cu bune dispoziții pentru noi se întreabă și ne întreabă: care va fi soarta partidului conservator-democrat, în urma rezultatului alegerilor generale de Cameră și Senat și în urma atitudinei ce a luat Coroana de a nu eși din cadrul celor 2 partide? Rațiunea—zic ei—a unui partid, e de a putea ajunge la guvern, căci numai guvernînd și-ar putea pune în aplicare programul său, și ar da viață reală ființării sale. Partidele nu sînt atenee literare de enunțat principii; și un partid, care s'ar mulțumi cu rolul de sămănător de idei fără a izbuti să guverneze și-ar stînjeni acțiunea sa și și-ar surpa rațiunea sa de a fi.

Vorbind mai departe, ca pesimiștii partidului, de oare-ce d. Carp s'a pus pe guvernat, și cum la cea dintâiu slăbire a guvernului va fi chemat—mai mult ca sigur—d. Ioan Brătianu, s'a închis drumul puterii pentru conservatorii-democrați pentru 6—7 ani cel puțin. Ergo... ce ne vom face?

Mi-am pus și eu întrebarea aceasta, ca mulți alții, dar n'am încadrat'o în considerentele celorlalți. Nu admit nici ipoteza întâia, că d. Carp va putea să guverneze mult ca conservator; nici nu admit ipoteza a doua: posibilitatea chemării prea grăbite a d-lui Brătianu.

Un partid ca cel liberal, care are nevoe de a-și curăți cadrele, căci a avut mulți porumbei, de și stătuse 4 ani la guvern, și porumbeii erau cam îngrășați; un partid care săluișluește în sinu-i atîta dihonie și rîvniri, are nevoe de mai mult timp pentru a se reculege și a-și întări cadrele.

Dacă în rîndurile conservator-democrați s'au făcut defecțiuni, am avut porumbei, se mai explică prin afinitatea de credințe; cei de la guvern — unii din ei—ne au fost tovarășii noștri pînă mai ieri, cu unii s'au păstrat raporturi personale prea bune, unii au fost chiar serviți în unele mici nevoi; trecerea nu era așa de grea; se putea zice că se duc la matcă; și s'au dus și de unii și de alții. Rău și așa, dar s'au petrecut. A se face defecțiuni la liberali pentru conservatori, după 4 ani de guvern, e ceva mai grav, și denotă o deslănare morală mai adîncă.

Nu mai admit a doua ipoteză, că d. Carp va putea guverna mult ca conservator. D. P. P. Carp e cunoscut ca puțin maleabil în arta guvernării; e dârz, e hurzuz, e încăpăținat, e cuprins în sine, e inacces bil. D-sa e șeful unui guvern neomogen; apoi mai cuprinde învinși și învingători, boeri și boerănași, stăpîni și slugi, miniștri și figuranți. Dacă în guvern e o tendință de răpunere, și în parlament această răpunere se evidențiază. Dacă guvernul e junimist în număr și tendință, parlamentul și el e junimist în număr și tendință.

Dar a zice junimist în guvern și în majoritățile parlamentare nu înseamnă a zice conservatorism, așa cum s'a desvoltat el istoricește la noi în țară. Și deci un proces stă deschis între guvernul de azi ca junimist și necesitatea unui guvern conservator; un proces stă deschis între parlamentul junimist de azi și între un parlament conservator. Proceda-va Coroana să l închidă cu de la sine putere, fără ascultarea părților? Continua-va să țină pentru mult timp frămîntarea ca o stare endemică în partidul conservator? Mulțumi se-va a crede că rezultatul alegerilor generale din 1911 a închis procesul? In sfîrșit hotări-se-va a trece peste inima partidului conservator, așa de dragul doctrinei a 2 partide?

Dar chiar să vree Coroana să procedeze ast-fel, elementele conservatoare prin însuși alcătuirea lor vor provoca răfuirea procesului.

Și atunci procesul fiind deschis, părțile stînd față în față la luptă, rolurile fiind schimbate, învinșii avînd aerul de învingători, frămîntătorii îmbătrîniți ai partidului dîndu-și aerele de continuatorii tradiției, toate aceste anomalii nu pot fi schimbate în norme, și deci o întrebare capitală se pune: dacă împrejurările politice pentru moment ne sînt neprielnice, e rostul nostru ca în noi să găsim vlaga rezistenții și izbînzii noastre.

Am fost pînă mai eri în defensivă; ne am apărat moșia și cinstea. Ni s'a terfelit ideia, ne-a îngenunchiat țara, ne-a făcut de rîs și de ocară. Să luăm ofensiva, căci găsi-vom în noi atîta vlagă, mai păstra-se-va în noi atîta simț ca cunoscîndu-ne adversarul să-l putem răpune.

Avem un șef, vrednic, iscusit, hărșit în trebile țării. Și ca buni romîni să ne ținem de vorba: mai bine cu un om vrednic la pagubă, de cît cu un mișel la dobîndă. Am păgubit, dar omul vrednic știe în nevoe să învețe drumuri noui, ca să ne ducă la izbîndă.

Avem un program; e mare, e larg, e democrat! Nu e izvorît din nevoile de o zi, nu e făurit într'o noapte, nu e scos din capul unuia, ori cît de genial. In el se oglindesc toți, căci e oglindirea tuturor nevoilor, a tuturor claselor.

Avem fruntași, oameni cercați, oameni de sacrificii.

Ce ni se cere? Să avem credință și dragoste în șef, să avem convingere în program, să ne încredem și valorificăm puterile noi prin noi; și atunci, toți uniți, strînși în organ politic puternic—partidul—nu se poate să nu învingem. Să nu așteptăm ca adversarul să cadă prin nevrednicia sa, noi să-l doborîm prin vrednicia noastră.

Adversarul e slab, căci n'are unitate în direcția trupei;

Adversarul e slab, căci nu e omogen alcătuit;

Adversarul e slab, căci a eșit din fărădelegile țării;

Adversarul e slab, căci a siluit țara;

Adversarul e slab, căci e necinstea țării;

Adversarul e slab, căci nu crede în țară, nu crede în nimic.

Să ne înălțăm noi prin noi, să fim strînși uniți în jurul șefului, să ne pătrundem de programul partidului, să sporim cercul statului major prin luptători neobosiți și nu se poate că cu cel vrednic să nu mergem la izbîndă. Zăbava momentului e o asigurare mai mult pentru izbînda zilei de mîine.

Și acum, ce ne vom face?

Vom lupta fără preget cu credința și dragoste în șef, cu speranța în învingerea ideilor democrate în sinul partidului conservator.

***

Discurs explicat

Discursul rostit în Senat de d. Matei Cantacuzino are acum și chei explicative. O chee ie a Epocei, *cealaltă a* Serei.

Epoca *păstrase la început, o tăcere foarte prudentă asupra celor spuse de senatorul de Iași. Ea prea limbută, care a publicat discursurile celorlalți din majoritate în întregul lor, nu zisese nimic despre declarațiile d-lui Cantacuzino. Somată de ziare să nu tacă,* Epoca *publică în același număr două articole asupra discursului de care ie vorba.*

Sunt articole explicative. Ele nu arată ce-a spus fruntașul carpist, ci ce a voit să spună. A vorbit, după Epoca *așa de profund, că nu fie care poate înțelege ce a voit să zică.*

Astfel, dacă a zis că alegerile au fost violente și că d. Carp ar fi meritat să fi prezidat alegeri mai curate, asta nu înseamnă cum crede profana opoziție că alegerile s'au facut prin corupții administrative, ceea ce nu cadrează cu un idealist ca d. Carp.

Ce înseamnă că opoziția a fost violentă, că ea s'a dedat la presiuni.

Dovada? Ziarul guvernamental o servește cu o boerească sfidare. Dovada că alegerile au fost libere din partea guvernului este că nimeni n'a fost oprit de la vot; nici o amenințare, nici o răzbunare n'a avut loc.

Pe cînd opoziția, autoarea alegerilor violente de care a vorbit senatorul de Iași, opoziția a făcut manifestațiuni, a tras focuri de revolver, a făcut alegeri sîngeroase.

Cheia explicativă a Serei *ie cam la fel cu adausele, că d. Cantacuzino este mai democrat de cît d. Take Ionescu, dovadă că șeful democraților ie contra sufragiului universitar și profesorul de la Iași—pentru.*

Dar d. Take Ionescu fiind pentru reforma electorală, iar d. Carp contra atingerei Constituției—este natural că dacă d. Take Ionescu este mai puțin democrat de cît d. Cantacuzin, d. Carp este un reacționar fără pereche.

Discursul d-lui Cantacuzino n'avea nevoe de nici o explicație. Ziarele carpiste au ținut însă să-l tălmăcească și cum tălmăcirile greșite încurcă și mai mult lucrurile, ziarele citate s'au încurcat rău de tot.

PAMFLETE POLITICE

MEDITAȚIILE LUI MARIUS

Démètre a sosit în Iași,
Eroul meu piramidal,
Démètre, fala României,
Reprezentant fenomenal.

Ah! cîtă osebire, Doamne,
Intre Démètre și 'ntre mine!..
Cînd mă gîndesc la diferență
Crăp de necaz și de rușine.

Eu cat cu limba scoasă slujbă
Și azi, ca eri, și alte dăți,
Și totuși nu găsesc nimica;
Iar el e plin de demnități.

Cu patru sau vre-o cinci prieteni
Adese-ori eu joc popice;
Démètre are Europa
Cu care joacă în arșice.

Eu nu pot merge la Ungheni
Ca să-mi arăt acolo „goma";
Iar lui cam prea puțin îi pasă
De e în Iași, Paris sau Roma.

El va ajunge și mai mare,
Căci sorții strașnic îl ridic';
Dar eu ce pot s'ajung la urmă
Cînd și așa s destul de mic?

Cînd voi muri, sunt mulțumit
Să-mi vie dascălul și popa;
Cînd va muri Le Cher Démètre,
In Iași sosește Europa...

MARIUS

CENUȘA „Junimei"

Junimistul este intelectual. Asta ie caracteristica lui. Junimizmul intelectual a fost restrîns o serie de ani. Acum afacerea s'a mărit. Dar toți cîți s'au alipit de junimizm, chiar al de Brudea de la Iași, au devenit, implicit, intelectuali, căci unul este strîns de legat de celalalt.

Că junimistul adevărat, adică junimistul de modă vechie, are preferință pentru celebrul Gaibel și cel nou pentru, a la Naiman Paraschivescu, pentru, „după 40 ani de muncă silnică"—asta ie osebire de calitate.

Și d. Slobozanu de la Bărlad ie intelectual. Prost—dar este. Și d. Pascal Toncescu, și adormitul Scorțescu—fac parte din junimizmul intelectual revoluționar: intelectualismul analfabeților.

Dar stați, că mai este. Este d. Emil Lăzărescu, senator de Dîmbovița. Domnul Lăzărescu, sărmanul, ie așa de convins de intelectualismul seu, că a făcut declarația, în Senat,—ie senator nenorocitul,—că, dacă el ar face parte din Academia Romînă, ar stărui pentru primirea femeilor sub cupolă.

Nu se poate să nu fii intelectual, dacă anunți teoriile tale pentru cazul cînd ai fi ales nemuritor.

Domnul Lăzărescu face parte din majoritate, se înțelege. In această calitate a luat cuvîntul la discuția Adresei și dacă a deraiat, a deraiat de multe ori, faptul îl explică ideile ceferiste ale onorabilului: d. Lăzărescu a deziderat, între alte multe excepții, toate intelectuale, ca să se introducă un așa fel de sistem de trenuri exprese, ca, ori cînd vei avea nevoe să pleci, la orice oră din zi, de ori unde, să ai la îndămînă tren expres.

Guvernul ar fi voit să rămîie scutit de dezideratele d-lui Lăzărescu. Cei doi escu de la Cameră patase cu prisosință firmamentul senin al intelectualității.

Dar d. Lăzărescu n'a voit să cedeze. A găsit chiar mijlocul să tortureze banca ministerială: dacă nu mă lasați să vorbesc, a zis el, să știți că vă las și trec la opoziție.

A fost lăsat să vorbească. Dar, de teamă că nu va vorbi poate pentru guvern, i s'a căutat un dosar și s'a gasit provenienta candidatului la un scaun în Academia Romînă: d. Emil Lăzărescu, senator, actual intelectual, este identic cu *un fost ajutor de învățător, respins la examenul de înaintare.*

Ca să vie la putere, ca să aibă un pretext de partid, ca să guverneze—d. Carp a dat foc trecutului.

Junimea a ars. Din cenușea ei nu va renaște vechia junime. Domnul Carp are acum alttel de intelectuali. Nu de cei aleși pe cari îi tortura el, dar de cei lamentabili cari îl torturează pe d. Carp.

In chestia unei calomnii

Domnul Matei Cantacuzino, care fusese angajat în campania electorală de la Iași, s'a inspirat, de sigur, de cele ce s'aŭ petrecut aci, cînd a vorbit de alegeri violente, de nealegerea d lui Stere și cînd a declarat, că d. Carp ar fi meritat o soartă morală mai demnă.

Domnul Cantacuzino știe prea bine, că reușita în alegerile de la Iași a candidaților guvernului, nu se datorește nici popularității, nici programului electoral, tot așa de puțin vreunui talent al d-lui Grecianu, care și-a permis luxul de a fi conducătorul luptei.

Corupția, violența, amenințarea, aŭ lucrat la Iași, ca și în restul țării și ele au dat d-lui Carp acele majorități ne așteptate, contra cărora senatorul de Iași nu vede de cît un singur leac: reforma electorală.

S'a simțit, totuși, calomniat d. Grecianu, cînd un alegător l'a acuzat că, direct sau indirect, a voit să-l conrupă. Domnul Grecianu a cerut desmințire alegătorului și, la refuzul acestuia, a dat jalbă la parchet.

Afacerea urma să se judece ieri înaintea tribunalului. Pretinsul calomniator s'a înfățișat la judecată nu, însă, și pretinsul calomniat.

De ce nu s'a prezintat? Indiferent dacă acțiunea a fost bine repartizată sau nu, dacă speța era de competința tribunalelor, sau, fie ca delict de presă, fie ca delict electoral, de competința juraților, d. Grecianu ar fi trebuit să fie față.

Cînd apăruse acuzarea, în ajunul alegerilor generale, d. Grecianu se dedase și la protestări prin ziar, alergase la parchet, se simțise foarte jignit în demnitatea sa de barbat politic.

Și era loc de jignire, căci ieri, lipsind reclamantul, ministerul public, nu știm în baza cărui text de lege, declarase că-și însușește reclamația—atît era de gravă.

Reclamantul Assani, prin unul din avocații sei, d. Mărzescu, a declarat că este gata să se judece, dacă tribunalul va primi însușirea procurorului, căci se va putea vorbi, înaintea justiției, nu numai de cazul în litigiu, dar de întreg cortegiul de violentări și de corupțiuni, de destituiri, permutări, furături de partizani de ai opoziției, de întreg acel cortegiu, care făcuse posibilă chiar și intrarea d-lui Krupenski în Parlament.

Dar d. Grecianu n'a venit. Tribunalul a dispus închiderea dosarului—rămînînd d. Grecianu cu învinuirea, că, prin emisari, a cercat, fără succes, să conrupă pe un alegător.

Căci acolo unde a avut succes, n'a avut pentru ce alerga la parchet...

OAMENI ȘI LUCRURI

LEGENDELE

Ce plăcut e prilejul de a sta de vorbă cu cineva care vine de departe, de departe!...

Cu atît mai mult, cînd e cine va sosit dintr'o țeară frumoasă, caldă și plină de vise,—cum era acel coleg venit din Italia și care știa să spună atîtea lucruri interesante și plăcute, suggerătoare de gînduri și de vise.

Venise să afle noutăți; dar începu prin a ne spune nouă mai multe de cît putu să ducă el de aici. Ce să spunem oare, noi, locuitori ai unui colț obscur, unui călător sosit din Apus,—dintr'un punct unde se adună acum, ca dintr'un trecut reînviat, legendare frumuseți și bogate amintiri. Nu e oare Italia, în momentul de față, teatrul serbătoririi unei străluciri vechi și neasămuite?

Confratele străin îmi puse, între multe altele, o întrebare surprinzătoare: dacă e adevărat că cutare personagiu politic a făcut cînd-va cutare faptă?

Era vorba de o ispravă despre care într'adevăr ar fi putut să meargă pomina, dacă... dacă era adevărată.

Cu toate aceste pomina a mers, fără ca fapta să se întîmple și nu știam cînd anume am mai auzit despre ea.

In țeara de unde vine străinul acesta și poate în alte țări de asemeni s'a vorbit și se vorbește de ea. Poate se va vorbi încă și în viitor.

De unde însă a pornit? Unde s'a născut povestirea și unde a fost alimentată?

Există un singur răspuns:

E o *legendă*!

Cînd ai spus cuvîntul acesta, ai lămurit tot fără să lămurești nimic. Pentru că nimeni nu știe de cît atîta: legendele se nasc, trăesc, se împrăștie, sunt crezute, primite fără rezervă, dar nimeni nu știe în virtutea cării forțe tainice, în virtutea cării vrăji.

O jumătate din viață, din istorie, din credințe e închinată acestei puteri sociale care se cheamă *legenda*.

Despre fie-care om și mai cu seamă despre acel care însamnă ceva, pricepe, ori valorează ceva, se crează legende, în bine ori în rău, în avantagiul ori în paguba lui. Cine le dă consistență, formă, durabilitate? Toată lumea și nimeni.

Tot ast-fel nimeni nu le crede, însă le crede toată lumea. E o trebuință adîncă, obștească—existența legendei; pe lîngă istoria adevărată, pe lîngă realitatea simplă,—își găsește loc și legenda.

In potriva ei nimic nu poate lupta, căci ea stăpînește mintea tuturor și face parte din însăși părerile noastre, începînd cu cele mai sincere.

Legenda plutește în aer; zboară în înălțimi; o culege ori-cine și o culege cu ușurință, cu plăcere, cu voluptate,—pentru că nu mai poate trăi, fără să creadă într'un anumit număr de legende—despre alții.

Unul a avut norocul de a-și crea o legendă de cinste; altul are partea să-i se fi creat o legendă de necinste. Se naște o legendă despre bogăția cuiva,—ori despre sărăcia lui. Toate au aceiași tărie, pentru că au aceeași slăbiciune. Nici odată însă—de sigur — nu va fi o lume fără legende, pentru că nu va fi o lume numai de adevăr...

Rodion

Din nevoile Comerțului

Prevenirea falimentelor

IV

Cînd spre pildă un comerciant, după 15, 20, 30 de ani de muncă în comerț; isbit de nenorociri economice, financiare, ori familiare; suferind perderi vădite, care i-au putut sdruncina avutul, ajunge la starea unei jene de plăți, ori a unei insolvențe, care ar putea știrbi 10, 15 sau 20 la sută din averea creditorilor, negreșit, societatea, lumea comercială, legiuitorul și chiar masa credală, trebue să admită acestui neguțitor o situație excepțională, o stare scuzabilă și credem, a găsi unanime aprobări, dacă 'l vom înscrie ca creditor cu activul lui la masa credală.

Aceasta ar fi nu numai uman, nu numai moral, dar și drept și echitabil.

Cînd însă, ne aflăm față cu falimente scandaloase, preparate cu artă și îmbracate în formele legale pentru a fura pe creditori;

Cînd operațiile de acest soiu, ruinează comerțul cinstit;

Cînd astfel de operațiuni, dau naștere unei concurențe ne loiale;

Cînd abuzul de credit primit și acordat, ruinează comerțul cinstit mare și mic, căci acești faliți duc ruina pînă la a distruge și comerciul de detail, nu numai acel de en gros.

In interesul a se ocroti comerțul, pentru ași face cursul său normal, satisfăcînd nevoi sociale, nevoi de interes general, rol de civilizare, legiuitorul e dator a interveni pentru a pune frîu abuzului și fraudei, restabilind normele după care să se poată practica comerțul cinstit, dîndu-se creditului putința a juca acel rol de creștere a avuției, prin multipliarea sau rularea mărfurilor, normal și cu garanția plății creditorilor.

E evidentă, credem noi, reua credință în actuala practicare a comerțului mare pe credit mare, fără fond de capital, de morală și de manipulare.

E evidentă deci și datoria legiuitorului de a interveni cu energie și cu măsuri eficace a combate obiceiuri înrădăcinate, care vor duce țara la un dezastru a căruia consecințe nu se pot calcula prin anticipare.

Camerile de comerţ şi industrie, aceste organe speciale, dau alarmă, învederează multe răle, multe neajunsuri, multe erori în organizarea legilor speciale, dar trebue să o spunem pe faţă, ele nu sunt ascultate, ele nu au cuvîntul hotărîtor în chestie.

Pentru a se satisface gusturile unui partizan politic, sau pentru a se satisface interesul rău înţeles al unui partid, se sacrifică o Cameră de comerţ, se loveşte în prestigiul unei instituţii pur economice.

E condamnabilă atitudinea partidelor politice faţă de Camerile de comerţ, cînd dovedit este, că aceste instituţiuni nu fac politică, nu se îndeletnicesc cu chestii politice, de şi au fost înpinse cu tenacitate pe acel periculos povîrniş.

Falimentele sunt prea numeroase,

Falimentele sunt prea scandaloase,

Disproporţia între capitalul iniţial, sau capitalul neguţitorului şi credit, sau pasiv, e prea mare.

Ingrijorarea cu care privim viitorul în această direcţie, e prea evidentă şi prea mare, pentru ca măsuri să nu se aplice.

In aplicarea măsurilor însă, legiuitorul, e dator a se sesiza de chestiune în întregimea şi complexul ei, ca opera să fie complectă.

Cum represiunea are de jucat cel mai important rol în prevenirea delictelor şi chiar a crimelor, tot astfel în materie comercială, asprimea pedepselor în combaterea fraudelor, va avea ca consecinţă prevenirea falimentelor· Opera legiuitorului va trebui să cuprindă:

Reforma legii comerciale,

Reforma legii asupra înscrierei firmelor,

Reforma legii asupra comerţului ambulant,

Infiinţarea unei nuoi legi care să dispună crearea pe lîngă fiecare Cameră de comerţ a cazierului comercial.

Legea asupra înscrierei firmelor, pentru a produce efecte de un real serviciu comerţului stabil, va trebui să cuprindă următoarele dispoziţiuni:

1) Inscrierea pe firma de asupra uşei numele întreg al proprietarului firmei pentru a se şti dacă proprietarul e femee ori barbat. Aşezarea firmei la uşă fiind obligatorie.

2) Aratarea capitalului comerciantului fără nici o sarcină şi natura lui dacă e în bani, mărfuri, cambii, ipoteci, imobile etc.

3) Femeile faliţilor să nu poată exercita un comerciu de cît dacă dota sa în acte autentice va fi înscrisă în firmă şi dacă masa credală va fi achitat acea dotă în numerar. Legea asupra comerţului ambulant.

Dispoziţiile acestor legi purtînd un interes deosebit în ce priveşte funcţiunea voiajorilor, a agenţilor de comerţ sau aşa numiţilor comisionari. Dat fiind că abuzul de credit se face tocmai prin concursul acestor agenţi.

In regimul actual de libertate, oricine fiind agent voiajor comandele de mărfuri recomandate de credit, aranjările de falimente, regulările de facturi, încasările şi chiar prelungirile de termene fiind făcute numai de ei care mai pot înscrie la activul lor şi faptul că comerciantul angrosist nici nu cunoaşte pe clientul detailist. Dispoziţiile acestei legi zicem, va trebui să cuprindă măsurile următoare:

1) Nimenea să nu poată exercita profesia de agent de comerţ, de cît avînd autorizarea camerei de comerciu respective.

2) Nimenea să nu poată exercita profesia de agent de comerţ de cît depunînd o garanţie la casa de depuneri la cel puţin 2000 lei, pînă la 10000 lei după importanţa localităţei aşezărei biuroului său apreciat de camera de comerţ respectiv.

3) Niminea să nu poată exercita profesia de agent de comerţ de cît avînd un birou stabilit într'un oraş reşedinţa de judeţ, avînd firma înscrisă conform legei speciale.

4) Comerciul ambulant de ori-ce soi de mărfuri — excepţie articolele de agricultură, silvicultură, grădinărie, imprimate, să fie probabil.

5) Bilciuri să nu fie permise de cît pentru vite, cereale şi alte produse ale sătenilor şi numai în oraşele rezidente de judeţe şi o singură zi în săptămînă nici odată Dumineca.

Codul comercial va trebui să capete următoarele dispoziţiuni:

1) Obligaţiunea prescurtărei la tribunalul comercial a bilanţului în fie care an în Ianuarie ori April.

2) Obligaţiunea a nu uza de credit mai mare ca de două ori capitalul declarat la tribunal; credit, care va creşte urmînd aceiaşi normă, faţă cu capitalul arafat în fie care bilanţ anual.

3) Nepresintarea bilanţului la finele fiecăruia an la tribunal spre vizare, ca şi uzarea de credit mai mare de cît acel stabilit de lege va constitui elementele bancrutei frauduloase fără nici o circumstanţe uşurătoare.

4) Vă prescrie ca pedeapsa în bancrută frauduloasă să fie 10 ani închisoare, sau expulzarea din ţară dacă deligventul e străin.

5) In falimentele bine justificate şi cu autorizarea camerei de comerţ, comerciantul căzut în faliment din împrejurări independente de voia lui, să i se acorde solvenţa de ori ce pedeapsă, şi primit în masa credală ca creditor cu capitalul său constatat în modul mai sus aratat dacă comerciantul falit va avea cel puţin 10 ani de vechime de practică, în comerţ, sub firma sa proprie.

Iar noua legiuire va trebui să cuprindă dispoziţiunea a se înfiinţa registrul caziei comercial, pe lîngă fie care cameră de comerţ, registru în care se vor înscrie în termin de 3 zile de la emiterea lor cambiile, tratele, sau creditele acordate în compt curent sub pedeapsa de nulitate a datoriei dacă ea nu va fi înscrisă în registrul caziar.

Cu acest complex de măsuri credem noi, vom înlătura desastrul ce ne ameninţă astă-zi de acei ce, profitînd de libertate şi de blîndeţa legilor noastre, abuzînd de credit nu se face un comerţ de cinste şi de progres. ci un comerţ de fraudă prin concursul falimentelor.

Ca ultim desiderat, credem nimerit ca codul de comerţ să cuprindă dispoziţia ca expertii de mărfuri şi registre să fie numiţi de camerele de comerţ.

G. D. Şerban

Cercul de cultură ştiinţific

Aseară, luni 28 c., „Cercul de cultură ştiinţifică" şi a ţinut obicinuita i şedinţă săptămînală. Au luat parte d-nii: *I. Ţintu*, inginer şef al judeţului, *C. Drouhet*, profesor de Limba şi literatura franceză la Universitate, *Octav Erbiceanu*, profesor supl. de Arheologie la Universitate,— *Vasile Buşilă*, judecător de instrucţie, *I. Petrovici*, conferenţiar-docent de Filosofie la Universitate, *P. Dragomirescu*, profesor-supl. de Istoria Dreptului la Universitate, *Fedeleş*, profesor de Filosofie, la Liceu, *Ilie Bărbulescu*, profesor, de Slavistică la Universitate.

D-nul I. Petrovici, într'o scurtă şi luminoasă comunicare, prezintă personalitatea de gînditor-filosof a vestitului matematic de la Paris, H. Poincaré, — rezumînd noua sa publicaţie: „H. Poincaré ca filosof", pe care chiar zilele acestea a extras-o din „Viaţa romînească" în broşură separată. Precizează cum pentru Poincaré adevărurile ştienţifice ale cunoştinţei omeneşti nu sunt numai rezultatele empirizmului (cum zic empiricii) nici numai judecăţi sintetice apriorice (cum zic raţionaliştii sau panlogiştii), nici, în sfîrşit, o combinaţie de empirism şi raţionalism aprioric (cum zicea Kant), ci ele sunt *convenţiuni* ale minţii noastre. Aceste *convenţii* însă, spune Poincaré, le formulează mintea, alegîndu-le în chip *liber*, din toate convenţiile posibile şi în această alegere călăuzindu-se de *fapte experimentale*, dar nu de gîndiri logice. D-nul Petrovici arată apoi că, potrivit cu această nouă interpretare ce Poincaré dă valorii cunoştinţei ştiinţifice omeneşti, el trebue trecut printre oprioriştii. De cît, oprioriismul lui Poincaré e mult mai larg de cît chiar al lui Kant; fiindcă, pe cînd acesta de pe urmă socoteşte s. ex. axiomele (adevărurile) geometriei Euclidiane, ca fiind singurile posibile şi ca constituind o „necesitate a intuiţiei minţei noastre, o necesitate de la care nu ne putem abate,—el, Poincaré, concepe mintea mai largă şi mai bogată, şi zice că chiar adevărurile geometrice sunt nu „necesităţi" ale intuiţiei, ci pe ele *mintea le alege*, le formulează după *indicaţiile* ce-i dau legile experienţei. De aceea, zice Poincaré, adevărurile axiomice ale minţii omeneşti nu sunt aceleaşi în toate împrejurările vieţii, ci ele se pot schimba cînd împrejurările, în care omul trăeşte, se schimbă.

Fireşte că şi această interesantă comunicare, ca de obicei, a slujit drept temelie discuţiilor, cari s'au făcut, apoi, între membrii prezenţi ai „Cercului", relativ la noua gîndire a lui Poincaré despre teoria cunoştinţei.

Litere-Ştiinţe-Arte

România la congresul raselor.—Intr'un articol special a ziarului vom vorbi mîni de viitorul congres al raselor ce se va ţinea la Londra. Completăm aci cu oarecari detalii relaţiile privitoare la acel congres important:

Congresul va avea opt şedinţe de cîte o jumătate de zi fie care; iar programul fixat este următorul:

I. Consideraţiuni generale.—Semnificarea noţiunilor: rasă şi naţiune.

II. Condiţiunile generale ale progresului.

III. Contactul pacific între diferitele civilizaţiuni.

IV. Problemele speciale de economie politică între rase.

V. şi VI. Conştiinţa modernă cu privire la chestia raselor.

VII şi VIII. Propuneri positive pentru încurajarea prieteniei între rase.

Odată cu congresul şi alături de el se va organiza o expoziţie de cărţi, documente, portrete, cranii, diagrame, etc. Această secţiune va fi pusă sub direcţia profesorului Alfred C. Haddon.

Vice-preşedinţii onorari ai congresului sunt pentru ţara noastră d nii: Const. G. Dissescu, senator, fost ministru, membru al Curţii de la Haga şi al Uniunei interparlamentare; d. Ioan Kalinderu, fost preşedinte al Curţii de casaţie, membru al Academiei Romîne şi al Curţii de la Haga; d. Th. Rosetti fost preşedinte al consiliului, d. general Budişteanu, fost preşedinte al Senatului; d. M. Pherechyde, d. A. C. Catargiu, ministrul ţării la Londra.

Membrii onorari ai comitetului sunt d-nii: A. D. Xenopol, Valerian Urseanu, P. Missir, Scarlat Lahovary, Dr. C. Thiron şi Simion Mehedinţi.

*

Contesa Tolstoi văduva lui Lew Tolstoi, a declarat unui ziarist de la „Gazeta Moscovei" că se simte profund deprimată în urma acţiunii judiciare ce s'a pornit în contra ei pentru că a tipărit nişte scrieri de ale defunctului Tolstoi, dintre acele interzise de poliţie. Contesa crede că va fi condamnată la cel puţin un an închisoare.

*

A murit la Petersburg în vrîstă de 92 de ani profesorul Chwolson, ilustru orientalist, autor al unor importante lucrări.

*

Pînă acum nu s'a ştiut cine e cumpărătorul tabloului lui Rembrandt—„Moara". Acum s'a aflat că opera a fost cumpărată de cunoscutul amator Widener din Pensylvania.

Se putea să nu fie un american?

*

Un mare ziar parizian a întrepins o anchetă pentru a afla care sunt virtuţile preferabile ale femeei. S'au relevat 60 de virtuţi; iar în ordinea voturilor obţinute vine: bunătatea cu 19,308 voturi, spiritul de ordine cu 18,470 voturi; devotamentul a întrunit 17,904; vin apoi: economia, duioşia, inteligenţa, prietenia, credinţa, răbdarea, modestia. Puterea de voinţă ocupă rangul al 24-lea; numai 2326 cer de la femee—eleganţa; pentru mîndrie şi demnitate pledează 528 voturi, în rîndul al 52 lea! E adevarat că virtutea supunerei o cer numai 79 voci, aşa că ea vine a 60 a în rang.

*

La Paris a murit ilustrul fizician, Charles Clamond, în vrîstă de 70 ani.

*

S'a hotărîl de către guvernul italian închiderea universităţii din Messina, de oarece după catastrofa de acum doi ani auditoriul era foarte scăzut. Dintre profesori deasemenea au rămas puţini în viaţă după memorabila catastrofă.

*

Din localitatea germană Bochum se anunţă că parchetul a dat în judecată un ziar socialist din acea localitate pentru că a început să publice în traducere romanul lui Emile Zola: „Travail".

INŞTIINŢARE

La 24 Iulie viitor va pleca în Italia excursiunea ce am organizat încă din anul 1908. Fiind-că primesc atît din ţară cît şi de la romîni din Transilvania şi Bucovina cereri de a participa la această excursiune, rezum aci condiţiunile sub care se va face

1) Durata excursiunei va fi de 34 zile.

2) Localităţile care se vor vizita sînt: Budapesta, Abazzia, Veneţia, Florenţa, Roma şi împrejurimi, Neapoli, Pompei, Coasta de azur, Livorno, Pizza, Genova, Turin, Milano.

3) Pe timpul excursiunei, din Predeal şi pînă la înapoere în Predeal, se va da: călătoria pe c. f. în clasa 2 a, pe vapor în cl. 1-ia (Nu să înţălege şi tramvae, trăsuri, ori vaporul de la Neapoli la Coasta de azur). Hrana din seara zilei a 2-a şi pînă în seara zilei a 33-a. Locaţiunea pe tot timpul excursiunei.

4) Excursiunea din punct de vedere ştiinţific este luată sub auspiciile societăţii Italiane „Istoria şi Arta" care împreună cu onor. său preşedinte ilustrul archeolog şi critic de artă Romolo Artioli, a şi format un comitet compus de oameni de ştiinţă filo-romîni pentru recepţiunea şi călăuzirea excursioniştilor. Pe cît se va putea deci, se va avea întrarea gratuită la muzee, galerii, expoziţiuni; unde nu se va putea, plata întrărei va privi pe excursionişti.

5) Costul excursiunei este de 775 de lei deplin vărsaţi pînă la 1 Iunie st v.

6) Este de dorit ca bărbaţii să aibă redingotă, iar doamnele costumul naţional.

7) Noi înscrieri se primesc numai pînă la 1 Iunie, pentru a fi timpul necesar de pregătire, mai cu seamă a locaţiunei.

8) Plecarea în comun va fi din Predeal, pentru cei din Bucovina şi Transilvaniv mai potrivit din Budapesta. Li se vor scădea drumul Predeal-Budapesta. Ruta urmată prin Cluj.

9) Detalii se vor comunica ulterior fie-cărui excursionist.

10) Pe timpul aflărei excursioniştilor în Roma (9 zile) se va înfăptui un mare act istoric.

Eugenia de Reus Ianculescu.
204 Calea Şerban Vodă. — Bucureşti
28 Martie 1911.

STRUNA ZILEI

LAPTE BUDGETAR

Invăţătorul Rădulescu trimis de d. Haret la Hamburg pentru a studia lăptăriile, s'a vîndut apoi d-lui Arion. Azi e deputat.
«Viaţa».

A supt, sărman învăţător,
Ca ori-şi-ce budgetivor
Şi teamă-i fu să nu încerce
Ministrul nou să-l mai... înţerce.

INFORMAŢII

❑ **Noui generali** — *Consiliul superior al armatei, a propus pentru înaintare la gradul de general de brigadă pe d-nii coloneli Bogdan şi Musteoţă din cavalerie, Tănăsescu din geniu, Vorvoreanu, Costescu şi Papadat, din artilerie şi Deşliu, din infanterie.*

❑ *Legea învăţămîntului profesional va fi modificată. In acest scop, ministrul a cerut avizul tuturor profesorilor de la şcoalele profesionale, asupra modificărilor de introdus.*

❑ *Magistraţii Curţii de Casaţie au cerut ministrului de justiţie să le sporească lefurile.*

Sub-comisia budgetară a refuzat cererea, din lipsă de fonduri.

❑ Vorbind de discursul rostit de d. A. A. Badareu la discuţia Adresei, în Senat, ziarul *Secolul*, scrie:

Despre d. Bădăreu s'a format opinia generala că ori de cîte ori şi ori unde vorbeşte, ştie să spună lucruri noui, lucruri interesante, să arunce idei şi concepţii noui în discuţie şi să deschidă noui orizonturi de orientare politică. Tot aşa a fost şi acum.

D. Bădăreu a avut un succes deosebit în demonstraţia sa, că d. P. P. Carp n'are nici concepţii conservatoare, nu reprezintă nici partidul conservator cel istoric şi nu este decît numai o individualitate politică marcantă, care acum vrea să-şi impună ideile şi concepţiile prin un partid... guvernamental, dar nici decum conservator.

❑ Imaginile unui intelectual junimist.

In *Monitorul Oficial* de astă-zi No. 288, la rubrica Desbaterile Senatului a apărut, publicat în extenso, veselul discurs pe care d. Em. Lăzărescu l'a pronunţat la discuţia Adresei.

Discursul d-lui Lăzărescu nu este lipsit de o peroraţie. O publică cu caractere cursive — ca să nu scape cititorului. E plină de imagini grandioase demne de un intelectual junimist.

Nemic peste Aurel Geblescu. Dar eroul de la Craiova nu este încă senator. Pe cînd Geblescu carpist este senator, a vorbit în Senat şi iată cum a vorbit terminînd:

Imaginea, d-lor, a acestor virtuţi va face să se reverse asupra poporului romînesc acea lumină austeră şi stoică, de unde va ieşi cultul legii civile şi morale. Imperechind experienţa bătrînilor noştri, altoind o cu aspiraţiunile tinerimii noastre, vom merge d lor, cu piciorul liber, dar sigur, cu mintea veselă şi cu inima uşoară pe drumul, cînd prăfuit, cînd noroios, însemnînd calea în linie dreaptă a generaţiunilor cari au să se scurgă în viitor... (Aplauze).

Aplauzele au fost bine meritate. Ne asociem la ele.

❑ Aflăm că starea d-lui general Manu s'a ameliorat.

M. S. Regele a cerut azi informaţiuni şi s'a comunicat, că bolnavul se simte mult mai uşurat, aşa că ori ce teamă este înlăturat.

● Consiliul permanent al instrucţiei va judeca mîine procesul învăţătorului Rîpeanu din Bivolari (Iaşi,) căruia i s'a inscenat o afacere pe timpul alegerilor.

Acuzarea o va susţine d. Lascar Matasariu, inspectorul primar al judeţului Iaşi.

❑ Eri s'a semnat decretul pentru numirea d-lui I. C. Bacalbaşa, ziarist, în postul de director general al teatrelor, în locul d-lui Pompiliu Eliad.

❑ **Do'n Vagmistru**, hazlia comedie în 4 acte a d-lui C. Grigoriu, se va reprezenta *Marţi 29 Martie* în Sala *Teatrului Sidoli* oarele 9 seara.

Mircea Pella va interpreta rolul lui *Cărăbuş*. Ieşenii vor avea prilejul să petreacă o seară foarte plăcută.

❑ Domnul Panait Popovici, vechiu şef de birou al prefecturei poliţiei Iaşi, regulîndu-şi drepturile la pensie, a demisionat.

Demisia a fost primită.

❑ Un post de contabil a fost creat pe lîngă consiliul de disciplină al baroului din Iaşi.

In noul post a fost numit d. Cucu.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „O actualitate penibilă—Monumentul dispărut—Intre două pieţe — Un scurt istoric — Cuza Vodă sub liberali—Un erou exilat—Intoarcerea în oraş — Domnitor şi popor — Entuziasmul salvator — Cele două tabere — Culisele unei campanii —Carpişti şi anticuzişti—In plină dezbinare — Statuia rătăceşte — O situaţie paradoxală — Un jubileu cu cîntec — Tangenta de scăpare."

❑ **Revocarea unui stenograf.**—*Stenografii Parlamentului se numesc cu concurs. Revocarea lor, pentru fapte grave, nu se poate face, deci, prin simplă adresă.*

Actualul preşedinte al Camerii, care vrea să aibă stenografi junimişti, a făcut ce n'a mai făcut nimeni: a revocat pe stenograful D. Aţăreanu, fiindcă acesta n'a voit să renunţe la activitatea sa politică.

Viitorul *publică textul adresei prin care d. Olănescu face cunoscut stenografului, că l'a revocat pentru motivele intelectuale de mai sus.*

Iată textul adresei:

No. 149 26 Martie 1911

Domnule

Ieri vi s'a adus la cunoştinţă, de către d. director al Stenografilor Adunărei, *ordinul* **(?) meu, prin care eraţi invitat să optaţi între funcţiunea de Stenograf al adunărei şi între** *activitatea politică de partid*, **iar că, la caz contrariu veţi fi revocat din funcţiunea de Stenograf pe care o ocupaţi.**

Faţă cu răspunsul d stră cum că refuzaţi de a vă supune la *ordinul* **(?) meu, vă fac cunoscut că pe ziua de 31 Martie 1911 sunteţi revocat din funcţiunea de stenograf al Adunărei deputaţilor.**

Preşedintele Adunărei Deputaţilor
(ss) **G. P. Olănescu**

❑ Duminică seara a avut loc la Teatrul Naţional prima producţie a elevilor şcoalei superioare de comerţ din Iaşi.

S'au recitat mai multe poezii de către elevi, iar corul a executat diverse arii. Serbarea s'a sfîrşit cu piesa lui V. Alexandri „Lipitorile satelor".

❑ Elevii de curs primar vor participa la serbarea stălparilor în ziua de pe 2 April.

Elevii se vor aduna în ograda bisericei Bărboi, de unde vor pleca la Mitropolie.

❑ S'a dispus ca arestaţii de la penitenciare să nu mai fie întrebuinţaţi a tăia lemne pe la autorităţi, de oare ce asemenea detaşări dau loc la evadări.

❑ In urma examenului depus la Bucureşti, la şcoala de mişcare, au reuşit următorii telegrafişti din inspecţia 6, ca impiegaţi de mişcare:

Grigore Andrievici din Iaşi, Ilie Grigoriu din Larga şi Virgiliu Costin din Paşcani.

❑ Toate trenurile de pe linia Dîngeni-Dorohoi au sosit cu foarte mari întîrzieri, din cauza marei cantităţi de zapadă ce a căzut pe acea linie, iar comunicaţiile telegrafice au fost cu totul întrerupte.

Linia s'a restabilit abia azi, de către o echipă de lucrători de la c. f. r.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAŢII

❑ *Domnul Matei Cantacuzino, care a fost ieri la Iaşi, a vorbit prietenilor săi despre impresia ce i-a făcut'o discursul pe care d. Marghiloman l'a rostit în Cameră în discuţia Adresei:*

— ***Am asistat la discursul d-lui Marghiloman***, a spus senatorul de Iaşi, ***şi am rămas amărît de pledoaria de apărător de judecător de pace, pe care a făcut-o ministrul de interne.***

Domnul Carp n'a meritat asemenea apărare.

❑ *Domnul Grecianu, retour de Rome, a fost asediat de cei mulţi, cari cer satisfacţie.*

S'a făcut socoteală, că, în mediu, unul şi acelaşi post îl cer şapte. Mulţi transfugi vor fi sacrificaţi. In primul rînd resvîndutul Naiman Paraschivescu.

Şerul pleacă astăzi la Bucureşti, ca să scape de hărţueli.

❑ Avocatul G. Baltă din Iaşi venea astă noapte foarte vesel din Bucureşti, veselie datorită faptului, că d. Baltă ar avea promisiuni formale să fie numit în magistratură, preşedinte de tribunal în provincie.

Din cauza unui accident, veselia d-lui Baltă fu de scurtă durată: un deget de la mîna d-lui Baltă fu prins de uşa vagonului şi procură viitorului magistrat dureri îngrozitoare.

Domnul Baltă a fost operat astă-zi la deget.

❑ *Primul procuror şi-a dat rechizitorul în afacerea Paraschiv—fraţii Askenazy.*

Se ştie că d. Paraschiv este studentul, care a tras două palme comerciantului Mair Askenasy din Manchester, fiind-că acesta pronunţase numele Iorga.

Primul procuror a găsit că este loc de a da judecăţii pe studentul Paraschiv pentru loviri; a dat judecăţii şi pe fraţii Askenasy pentru că au insultat pe studentul Paraschiv.

Afacerea a fost repartizată la judecătoria ocolului 1.

❑ *Intelectualul Lăzărescu.*

„Discursul" pe care d. Em. Lăzărescu l'a rostit în Senat, ca reprezintant al onoratului guvern, are un preistoric, care ie interesant de cunoscut.

Cînd s'a înscris să vorbească, d. Lăzărescu a fost învitat de d. Marghiloman să renunţe. Aflîndu-se despre aceasta la clubul *Tinerimea*, d. Lăzărescu a fost montat şi s'a angajat cu el următorul pariu: să dee 500 lei, dacă nu va vorbi şi să primească 500 lei şi un banchet, dacă va vorbi.

Montat astfel, d. Lăzărescu s'a dus la d. Marghiloman şi l'a ameninţat că, dacă nu va fi lasat să vorbească, va trece la takişti.

Pentru eventualitatea cînd d. Lăzărescu se va ţine de cuvînt, i s'a găsit un dosar, doveditor că a fost ajutor de învăţător în judeţul Argeş saŭ în altul şi că a căzut la examenul de înaintare.

Nu ştim cum s'a făcut că d. Lăzărescu a vorbit. Discursul seu va rămînea. Dar mai mult încă, va rămînea faptul, că un fost ajutor de învăţător, respins la examenul de înaintrre — a ajuns şeful intelectualilor în Senat— în tot cazul unul din şefii lor.

❑ **Mişcarea în armată.**—Mişcarea în armată ce va fi făcută pe zilele de 1 şi 7 Aprilie, va cuprinde următoarele privitoare la Iaşi: d. colonel Musteaţă, comandantul brigăzii de cavalerie, va fi înaintat general şi va rămînea comandantul acelei brigăzi; d. colonel Cernătescu, comandantul reg. Ştefan-cel-Mare No. 13, va fi numit comandantul brigăzii de infanterie din Iaşi; d. loct. colonel Vrabie, va fi avansat colonel şi numit comandantul reg. Ştefan-cel-Mare No. 13: d, loct.-colonel Cristodulo Georgescu, comandantul bat. IV Vînători, va fi numit ajutorul comandantului regimentului 13; d. colonel Anastasiade, de la corpul III armată, va fi numit şeful statului major al corpului IV, în locul d-lui colonel Rovinaru, care va fi mutat la Bucureşti; d. loct.-colonel Călinescu va fi avansat colonel, şi numit comandantul reg. 7 Roşiori; d. loct.-colonel de intendenţă Polizu, va fi avansat colonel şi mutat la Bucureşti, postul local fiind desfiinţat; maiorul medic Gavrilescu va fi avansat loct-colonel şi mutat la Craiova; maiorii Raiovici, Engherliu şi Petala, vor fi avansaţi loct.-coloneli; maiorul Liciu, de la statul major al corpului IV armată, va fi trecut la reg. 13; căpitanul Macarovici, de la divizia VII, avansat maior, va fi numit subşef de stat major la corpul IV; maiorul Rîşcanu, de la corpul IV de armată, va fi avansat loct.-colonel şi mutat la Buzeu; capitanii Budescu şi Checais, vor fi avansaţi maiori; locotenentul Scarlat Petrescu, din reg. 7 roşiori, avansat căpitan şi mutat la 3 roşiori Bîrlad.

❑ *Membrii biroului avocaţilor din Iaşi vor fi convocaţi să se întrunească în ziua de 17 April, spre a proceda la alegerea a doi membri în consiliul de disciplină, în locul regretatului Neculaide şi al d-lui G. V. Liteanu, care s'a mutat în Bucureşti.*

❑ *S'a convenit ca mişcarea în magistratură să se facă pe ziua de 15 April.*

❑ *Dotarea deputaţilor şi senatorilor.*

Din iniţiativa guvernamentală se va depune un proiect de lege pentru dotarea deputaţilor şi senatorilor cu o diurnă fixă de 67000 lei anual, in plus 15 lei diurnă zilnică de fie-care şedinţă.

Budgetul va fi îngreuiat astfel cu un milion 600 mii lei anual.

❑ *In cercurile guvernamentale din Iaşi se afirmă că, cu toate desminţirile oficiale, d. C. Meissner se va retrage din secretariatul general al ministerului de instrucţie.*

❑ ***Consiliul Comunal.*** — *Domnul Grecianu a declarat ieri că proectul care permite primarului de Iaşi să facă parte din Parlament, proect votat de Cameră, va trece prin Senat în ziua votărei răspunsului la Adresă — Joi sau Vineri.*

Noul consiliu comunal se va constitui la începutul săptămînei viitoare.

Pentru posturile de prim ajutor şi ajutor de primar, se dă o luptă aprigă între elementele bătrîne şi cele tinere, Bătrînii, de acord cu viitorul primar, sunt pentru d-rul Cosmovici şi Stamatiu, tinerii vor pe d-nii Mavrodi şi Lohan.

❑ **L'anglais tel qu'on le parle**—este titlul unei reuşite hazmodii a lui Tristan Bernard.

Un nenorocit proletar în căutarea unei ocupaţii, se angajează de nevoe, translator englez la un hotel—fără să ştie englezeşte, şi ca să poată exista vorbeşte englezeşte cum poate şi poate foarte rău, fiindcă habar n'are de graiul Albionului.

Profesorul I. Tufescu se află în aceiaşi spirituală situaţie. Ministrul instrucţiei l'a numit profesor de limba engleză la liceul naţional din Iaşi—în următoarele zăpăcite împrejurări: profesorul Setlacek fusese numit în comisia iaşană pentru examinarea învăţătorilor, candidaţi la definitivat.

Domnul Setlacek scrie la minister, că nu poate primi însărcinarea, de oare ce, în afară de catedra d-sale mai este şi suplinitorul profesorului de engleză de la liceu—şi deci e prea ocupat.

Cum au citit adresa cei de la minister nu ştim, dar au înţeles că d. Setlacek îşi dă demisia şi din comisie, şi de la catedra de engleză şi au făcut o adresă d-lui I. Tufescu, profesor de geografie, prin care spun: „de oare ce d. Setlacek a demisionat şi din comisie şi de la catedre de engleză—ministrul vă numeşte pe dv. în comisie, încredinţîndu-vă totodată şi suplinirea catedrei de limba engleză de la liceul naţional din Iaşi".

Pînă se va discurca harababura aceasta, d. Tufescu va rămînea în situaţia micului erou al hazmodiei lui Bernard.

❑ Concertul ce trebuia să aibă loc astă seară, Marţi, la „Cercul didactic", se amînă pentru Vineri 1 Aprilie.

*

Joi, 31 c. ora 3 p. m. va avea loc concertul dat de „Societatea Educatoarelor romîne" în externatul secundar de fete, „Oltea Doamna" din strada Muzelor.

❑ Elevului Gheorghe Drăghici, din clasa 1-a şcoala superioară de comerţ din localitate, care fusese eliminat din toate şcolile din ţară pentru că venise la şcoală cu un revolver spre a ameninţa că va împuşca pe d. profesor Ionaşcu, i s'a revocat pedeapsa din ordinul ministerului.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul s. III urma să judece ieri cererea făcută de mai mulţi creditori pentru declararea în stare de faliment a firmei manufacturiere Kahane şi Bries.

Prin retragerea acelor cereri, dosarul a fost închis.

— Aron R. Engelberg, din Bacău, a fost condemnat la o lună închisoare pentru faliment simplu.

Sentinţa a fost apelată. Termen la 29 April, la s. I.

Procurorul general a introdus rechizitor contra jandarmului rural Ion Morariu, şeful postului comunei Elisabeta Doamna, judeţul Roman, care a maltratat pe săteanul Casian pentru a-i smulge mărturii.

Termen la 29 Aprilie.

— Dumitru Burlacu, fost notar la comuna Tureatca, jud. Dorohoi, s'a făcut vinovat de cumul de falşuri în acte publice. Tribunalul l'a condemnat la cinci ani închisoare. Apelul numitului a fost respins ca nesuştinut.

— Complicii fostului conductor poştal Costăchescu, care, acum trei ani, delapidase din vagonul poştal Iaşi Mărăşeşti o sumă de 50,000 lei, încă n'au fost judecaţi definitiv.

Herşcu Lupu, V. Cîmpescu şi Savinescu — acestea sunt numele complicilor, au fost condemnaţi de tribunal la cîte doi ani închisoare.

In apel, la s. I-a, afacerea se va cerceta la 27 April.

Ultima oră

Bucureşti 29 Martie

Procedeul d-lui Olănescu

Bucureşti. — Se ştie incidentul de la Cameră, între d. Filoti şi Olănescu, prezidentul Camerei.

D. Olănescu trecînd peste d. Filoti, a dat cuvîntul unui membru al majorităţei.

La protestarea d-lui Filoti, s'a grăbit să respundă prezidentul Camerei, că protestarea e tardivă, de oare ce un deputat al majorităţei s'a urcat la tribună.

E un nou procedeu, inventat de d. Olănescu, pentru a suprima cuvîntările membrilor opoziţiei.

NUMIRE

Bucureşti.—D. Radu Manoliu a fost numit profesor de limba romînă la liceul militar din Iaşi, în locul d-lui Mihail desărcinat.

Mişcare în finanţe

Bucureşti.—D. C. Porfiriu, administrator financiar la Tecuci, a fost mutat la Buzău.

D. Andrei Călinescu, adm. financiar la Buzău, a fost la Covurlui în locul d-lui Ciocăltiu, care a fost mutat în Capitală.

Agitaţia Medicilor

Bucureşti.—Aseară a avut loc o întrunire generală a membrilor asupra asociaţiei generale a medicilor.

A prezidat d. Şabner Tuduri.

Asista la această importantă şedinţă d. dr. Bardescu directorul general al serviciului sanitar, d-nii dri. Blazian şi Tomescu, senatori, Herescu şi Jianu, deputaţi.

Mai iau parte toţi preşedinţii secţiunelor auxiliare şi un mare număr de membri ai asociaţiunei.

*

D. dr. Şabner Tuduri luînd cuvîntul mulţumeşte d-lui director general al serviciului sanitar şi delegaţilor cari au răspuns la apelul făcut.

Scopul acestei întruniri zice d-sa, este munca ce trebue să depunem pentru ameliorarea stărei financiare a medicilor funcţionari şi aplicarea sporului prevăzut prin legea sanitară.

D. *dr. Botescu* cere a se pune în aplicare legea sanitară, chiar dacă legea urmează să fie modificată în viitor aceasta nu însamnă ca ea să fie cu desăvîrşire suspendată azi.

D. *dr. Bărdescu*, dă explicaţii asupra felului cum este alcătuit budgetul: arată că a avut în vedere să aducă o îmbunătăţire simţitoare şi să desfiinţeze curba d-lui Haret.

D. dr. *Sion* zice, că prin noua alcătuire, pe de o parte s'au suprimat un număr de medici de circumscripţii, s'au suprimat 100 posturi de moaşe rurale şi s'a desfiinţat căminul moaşelor,— iar pe de altă parte s'a dublat leafa şi diurna d-lui sub-director Tătărescu, de la 700 la 1300 lei pe lună.

*

Mai vorbesc şi alţi medici, după care se admite propunerea d-lui Bianu, de a se întocmi un memoriu. Se alege în comisiune pe d-nii Tulbure, Botescu şi Lupu, care chiar azi va prezenta acest memoriu comisiunei budgetare a Camerei.

Banchet

Bucureşti.—Se confirmă ştirea dată de Opinia, *că se pregăteşte un banchet în onoarea d-lui Marghiloman, pentru felul cum a ştiut să conducă alegerile.*

Acest banchet va avea loc la Teatrul Naţional.

O dispoziţie

Bucureşti.—Ministrul de Comerţ a înştiinţat diferitele autorităţi dipendinte de acest minister, ca în diferitele lucrări ce au a executa, să angajeze de preferinţă lucrători romîni.

Neînţelegeri între guvernamentali

Bucureşti.—Mari neînţelegeri au isbucnit între guvernamentalii din T. Severin, cu privire la locul vacant de la colegiul al 2 lea de Cameră.

In cercurile liberale, se fac stăruinţi pe lîngă d. Em. Porumbaru, să candideze din partea opoziţiei la T.-Severin.

Earna

Bucureşti. — Eri a nins în întreaga Moldovă.

In Muntenia a căzut o ploaie abundentă.

Mişcarea Aromînilor

Bucureşti.—Aromînii din Capitală au ţinut eri o întruuire în localul societăţii Macedo-romîne.

D. dr. *Tudumi*, zice că aromînii trec azi prin momente foarte grele. Chestiunea bisericească, care interesează în primul rînd pe romînii macidoneni a fost supusă spre resolvire înaintea sinodului din Constantinopol.

E de datoria noastră—spune d. dr. Tudumi—că acum cînd Grecia cere cu stăruinţă reluarea relaţiunilor cu România să se deslege şi credinţa noastră bisericească.

D. dr. Fucerea zice că conflictul cu Grecia, a fost provocat de situaţia tristă al romînilor macedoneni. Astăzi pare că se urmează a se trece peste noi şi peste sfînta noastră cauză.

*

In urma consfătuirei se decide a se redacta un memoriu, care să fie încîntat M. S. Regelui şi tuturor factorilor constituţionali de asemenea se decide o nouă întrunire pentru Mărţea viitoare.

CAMERA

Bucureşti.—Azi la Cameră a început discuţia budgetului. Se crede că în chiar şedinţa de azi va lua cuvîntul d. Take Ionescu.

In discursul său, şeful partidului conservator-democrat, va respunde d-lui Carp în chestia împăcărei.

D. Carp, n'a venit nici azi la Cameră, continuind a fi indispus.

SENATUL

Bucureşti. — In discuţia mesagiului vorbeşte d. dr. Tulbure

Apoi va lua cuvîntul d, Stelian fost ministru de justiţie.

Vacanţă parlamentară

Bucureşti.—Parlamentul va lua vacanţă de la 4 pînă la 19 Aprilie.

Seziunea redeschizîndu-se la 19 Aprilie va continua pînă la 10 Mai. Ziua de 10 Mai a fost aleasă pentru a se revărsa asupra majorităţei o ploae de decoraţiuni.

O hotarîre Ministerială

Salonic.—In urma hotărîrei ministeriale prelungind de la patru la cinci ani perioada de studiu — cei 600 de studenţi ai academiei juridice au hotărît proclamarea grevei. Conferinţele profesorilor au fost suspendate.

Pacea în Balcani

Sofia.—După un interview cu d-nii Gesov şi Ludscanof, legăturile dintre Bulgaria şi Turcia au o importanţă mult mai mare de cît legăturile Bulgariei cu orice altă putere, pentru că de liniştea în Macedonia depinde, nu numai pacea în Balcani, dar chiar şi pacea Europei întregi.

Atacarea Consulatului Turcesc de Persani

Constantinopole.—Consulatul Turcesc din Buschir, a fost atacat de mulţimea persană, care cerea a le da pe funcţionarii de poliţie persani refugiaţi în consulat şi urmăriţi pentru omor. Mulţimea a năvălit în Consulat şi a omorît un funcţionar de poliţie şi doi cavaşi. Poarta a făcut plîngere guvernului persan, cerind satisfacţie.

Infinţarea unei societăţi Ruso-Japoneză

Petersburg.—La consiliul de miniştri ministrul comerţului a supus proectul pentru înfiinţarea unei societăţi Ruso-Japoneze cu sediul la Petersburg, şi carè să aibă misiunea apropierei economice între cele două popoare.

Infiinţarea unui minister al poştelor şi telegrafului

Constantinopole.—La discuţia budgetului poştei marele Vizir, propune să se transforme direcţia generală a poştelor într'un minister, în scopul unei mai bune organizări a serviciului poştal, camera a primit propunerea cu 128 voturi contra 16.

Discuţia concluziunilor ministerului de agricultură

Paris.—Deputatul Léfévre cere să se discute concluziunile comisiunei de agricultură cu privire la nelimitarea regiunei vinului de champagne.

Guvernul se opune la orice discuţie în această privinţă zicînd că consiliul de stat este sesizat de această afacere prin 375 voturi contra 209.

Votări de credite

Petersburg.—Duma a votat creditele suplimentare de 5 jum. milioane cerute de ministerul de răsboi.

Proclamarea republicei la Canillas

Madrid.—La Canillas, provincia Malaga, o parte din populaţie s'a resculat proclamînd republica şi atacînd cazarma gărzilor civile. Au fost 5 rîniţi. S'au trimis trupe la faţa locului, pentru restabilirea ordinei.

Banca Agricolă

SUCURSALA IAŞI

Cumpără şi vinde efecte publice. Vinde ceckuri asupra străinătăţei: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveţia, Franţa, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia** etc.

Primeşte deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% 5%.

ANUNCIU

In ziua de 30, Martie 1911, se vor face vînzările din nou a mărfurilor falimentelor *Schnürer, Dresner* şi *I. Volf*, începîndu-se licitaţiile de la sumele respective de 77,000, 71,000 şi 2600 lei, preţuri obţinute la vînzările trecute, care n'au fost omologate.

Judecător Sindic **Dimitrescu**

Secretar C. Boian

Lumina Poporului

Poporul pînă azi, cînd se afla în grele cumpene alerga la acele cărturărese

ce se fac de la sine culte, prezicîndu-le palavre şi năsdrăvănii din buzunar şi bietul popor nepricepînd arta lor erau duşi cu toţii pe căi rătăcite de ele. Poporul deci, trebue luminat, a sosit în Iaşi, ştiinţa horoscopului, marelui astronom, Semi, regele ştiinţilor şi profesor ale tuturor prezicătorilor şi ghicitorilor, care a descoperit şi pe criminala otrăvitoare Elena Ştefănescu, din Bucureşti, rog cereţi-mi publicaţiile. Primesc vizitele de la 9 dimineaţă pînă la 9 seara, casa str. Procopie No. 11, prima stradă la stînga de la Farmacia Racoviţă.

Incepîndu-se dărămarea circului Henry **amatorii au ocaziune de a cumpara eften lemnărie construcţie.**

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

De inchiriet de la Aprilie renumitul han „Viaţă lungă" de la Copou.

Pentru informaţii a se adresa la Debitul Badareu, str. de Sus No. 189.

TEATRUL SIDOLI

Astă-seară

Marţi 29 Martie 1911

Mare reprezentaţie organizată de

MIRCEA PELLA

Cu piesa

D'ON VAGMISTRU

Comedie în 4 acte de C. Grigoriu.

Rolul lui **Cărăbuş** *îl va interpreta d. Pella, care face din el o splendidă creaţiune.*

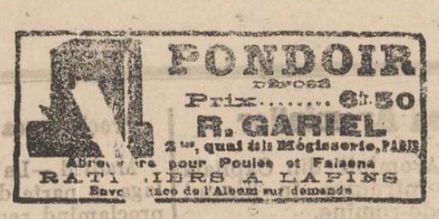

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **un conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari să resistă la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue ca să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

GRILLAGES 1m de haut le mètre 0f30

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 25 f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

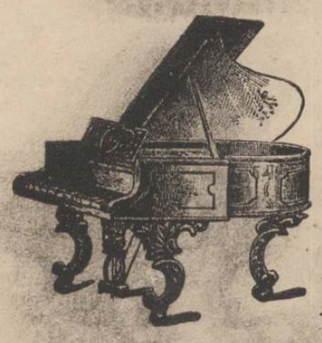

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sambătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează?

D-şoară catol. unică fică, 400 000 avere.—Creştină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-şoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidaţi cari nu sunt impiedicaţi de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS

en FONTE INOXYDABLE

Prix 0f60c

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Gh. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

La câştigul la totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de Iohan Kreyzan ki, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1268 Joi 31 Martie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Junimismul la Universitate

Discursul d-lui dr. Toma Ionescu a atins una din cele mai interesante chestiuni politice, căci privește chintesența junimismului în citadelele lor intelectuale, exceptînd Academia. Tot ce a fost colaborator la *Convorbiri Literare*, A. Naum, Nec. Gane s'au văzut aleși membri ai Academiei. Ca o extensiune a activității literare d. Tit Maiorescu și-a întins aripa sa proteguitoare, înlesnind întrarea la Universitate la o sumă de tineret botezat în junimism. O fi mare personalitate literară d. Maiorescu; ca critic literar d-sa a făcut o școală, dar pe lîngă dorul de a înființa școala noastră superioară, a fost și gîndul colateral de a utiliza ca forțe politice pe marii pontifi ai științei Universitare.

Ne aducem aminte cu cîtă grandoare s'a făcut congresul de la Teatrul liric, cînd d. Carp a pus pe prima linie de batae politică universitarii junimiști: I. Bogdan, P. Negulescu, Mehedinți și alții, pentru a nu vorbi de cît de căpățînoși. In numele acestei elite de contrabandă în științe, junimismul își prevala titlurile lui politice. Avem între noi mari moșieri cu venit fonciar de 40,000 lei cel puțin, dar avem cu noi și intelectualitatea universitară, care e alipită sufletește nouă.

Personal îmi aduc aminte, că de abia fusese numit în Iași profesor universitar d. Emanoil Antonescu. Era deputat în Camera de la 1900, cu simpatii takiste. Vine în Iași și în ardoarea lui de a se sfinți prin loc, nu se sfii a declara că pentru a fi ceva la Universitate trebue să fii junimist, căci așa cere demnitatea catedrii. Badareu e un simplu profesor de gimnaziu și burghezia didactică n'are ce căuta cu nobleța universitară! Omul și-a dat în petec și catedra universitară l'a făcut junimist din takist, căci takismul reprezintă burghezia intelectuală, iar junimismul reprezintă boeria intelectuală.

Pe această scară îngustă a catedrelor universitare, junimiștii au lucrat așa de sistematic, că și-au pus în slujba lor pe însuși d. Haret. Cît a fost de vajnic, d. Haret în învățămînt, la Universitate a făcut jocul junimiștilor. Ei și-au zis lămurit: noi nu putem trăi jos cu mulțimea. Norodul miroase greu, e mitocan, e necioplit, nu e de noi. La Universitate acolo e de noi, acolo putem trăi în tihnă și monopoliza știința pentru noi, și apoi Universitatea e o punte îngustă politică, un fel de Termopile, în care putem învinge de multe ori guvernul.

Că pe junimiști nu-i interesează cursurile, ce le țin, cît le țin, e lucru notoriu. Numai a cerut tînărul Melik condicile de prezențe la cursuri și s'a văzut că d. Missir nu ține lecții cu anul, dar leafa ia; d. Negulescu ține 7—8 lecții pe an, dar leafă ia; d. Melic a luat leafă 2 ani fără să țină vre-un curs. Junimiștii Universitari cei mai mulți își bat joc de școală, de cursuri, de studenți. Cu toate acestea desvoltă foarte mult individualismul cu tendințe politice. Toți se fac serjenți recrutori. Comisii de examene, jurii, burse, tot se fac prin ei și pentru ai lor, Sînt un fel de furci caudine junimiste, și cei ce au trecut prin examene știu de fapt rostul acestor furci de examene.

Neglijenți de îndatoririle lor, se cred a produce curente politice nefavorabile adversarului. Provoacă greve, cînd cu legea d-lui C. Disescu; provoacă greva cînd cu legea d-lui Haret, se agită, se întrunesc; și doresc răsturnarea ministrului. Ce usturătoare n'au fost destăinuirile d-lui dr. Toma Ionescu, cînd a povestit intrigile cu greva, contra legii d-lui Haret, și cît de puțin mulțumiți au rămas, cînd au văzut că ministrul a retras legea, dar n'a căzut.

Politicianismul ordinar junimist introdus la Universitate nu putea să nu ducă la desastrul moral din alegerile actuale, Ca la ori-ce colegiu electoral la Universitate a funcționat *suveica*. Senatorul Universității de București o afirmă, o susține în plin parlament, spre nemărginita rușine a Universităților noastre. In teama ce aveau că vor perde alegerile la Universitate și că prin candidații lor exoflisiți nu vor putea culege voturile colegilor lor, au recurs la o candidatură de pae la București, a d-lui Coco Dumitrescu, iar la Iași au pus pe însuși rectorul Universității, ca să candideze, călcînd toate rînduelile legii electorale.

După cum în 1907, revoluția agrară identificase pe *student* cu agitatori la mișcare, așa în 1911, profesorul Universitar a ajuns sinonim cu transfugul, porumbelul politic. Școala junimistă a porumbeilor a făcut pui la Universitate.

— Prietene, da nu treci la clubul de peste drum?

— Nu, Coane Alecule; fă-mă întâi profesor de Universitate și apoi trec și eu, dar așa rămîn cum sînt.

Arivismul, pedantismul, nepotismul, *ginererismul*, toate s'au încuibat în Universitate, și cum colegiul universitar este cel mai restrîns, exigențile personale încalecă pe cele de principii. Și ceia ce e îngrozitor nu e atît comiterea fără de legi; dar ceia ce trebuie să ne îngrijească e lipsa de rușine de a-ți acoperi fața de nelegiuirile ce le-au făcut. Lipsa asta de bun simț, lipsa de demnitate de om, utilizarea tuturor nevoilor mici, scoborîrea nivelului creșterii politice, toate acestea arată că s'a putrezit regimul nostru politic și că junimismul intelectual departe de a rîdica vaza politică a Universităților noastre, a scoborît'o.

Dr. Toma Ionescu e un mare și iscusit hirurg. Ei bine, discursul său la Senat a fost o operație fără anestesie pe corpul pacientului universitar spre deplina edificare morală a țării.

***

Năzuința banditului

Domnul Marghiloman este un bandit politic. Dar un bandit, care operează cu socoteală pentru el.

Cu socoteală a luat portofoliul internelor. Socoteala era: voi face alegerile cele mai violente posibile. Voi reintrona corupția, biciul de foc, domnia jandarmului, destituiri, amenințări.

Dacă sistemul va reuși, am totul de cîștigat. Dacă nu va reuși, vina nu va fi fost a mea, care am făcut totul pentru reușită, ci va fi fost dovadă, că partidul este impopular.

Sistemul a reușit. Acum banditul are alt plan. Vrea să profite de prilej și să devie șeful partidului—ca recompensă pentru reușită.

Căci reclamă pentru el tot succesul, tot meritul reușitei. N'are de detronat pe nimeni ca să devie șef. Domnul Carp oricînd, îi va ceda șefia cu plăcere.

Incercarea de a deveni șeful partidului conservator, banditul o va face prin banchetul pe care Parlamentul îl va oferi, dacă nu oficial banditului, ca să nu se producă nemulțumiri, de fapt, însă tot lui, căci se va vedea că acel banchet va degenera într'o manifestație de simpatie pur Marghiloman'stă,

Momentul este bine ales. Domnul Carp gata să treacă șefia prințului seu, Parlamentul, care va oferi banchetul, aproape tot devotat banditului,—și nici o concurență serioasă în cale.

Singurul concurent ar fi d. Filipescu.

Dară nu concurent propriu zis, un oponent la o schimbare de șefie. Dar d. Filipescu este foarte redus, d. Filipescu s'a dedat, în plină guvernare, la o politică de totală abținere -fiind redus și elementul care ar putea simpatiza cu d. Filipescu: elementul cantacuzinist.

De aceea și banchetul. Chiar dacă el nu va avea de efect imediat proclamarea banditului politic de șef, banchetul va consacra pentru viitor, asemenea șefie, va indica foarte clar, că actualele Camere, predominate de elementul junimist, văd în d. Marghiloman pe succesorul d-lui Carp.

Șefia supremă a unui partid politic, ori cît de importantă ar fi ea ca demnitate, rămîne, mai la urmă, o chestie pur internă a partidului.

Totuși, cu toată dușmănia noastră pentru adversarii noștri conservatori, ne ar părea sincer rău, să vedem pe Marghiloman șeful partidului conservator.

Ar fi consacrarea banditismului politic, ar fi nedemn, profund nedemn — și de aceea am dori ca năzuința partidului de a ajunge șeful partidului conservator—să nu se realizeze.

SCRISORI BUCUREȘTENE

DÉMÈTRE CĂTRE MARIUS

— a treia scrisoare —

Am fost în Iași, cum m'ai văzut,
Iar astă zi sunt în București....
Petreceri fine, lume multă;—
Aici să stai și să trăești....

Cînd am plecat și eu spre gară
M'au dus amicii cu alai....
Mi se părea că plec atuncia
Din Iad, și mă îndrept spre Rai.

Aici în București e bine:
N'am postulanți și n'am „prieteni";
Iar drumurile nu-mi sunt pline
Precum erau la Iași,—de cetini,

Aici nu-i lancu Stamatiu,
Nici Cațavencu, nici Pompei,
Nici Cristofor, nici Ghiță Baltă,—
Mă rog, nici unul dintre ei.

Aicia mă gîndesc în taină
Cum mi-a eșit norocu 'n drum,
Cum am putut s'ajung celebru
Și cît de mare's eu acum

Așa-s de mare, dragă Marius,
Că nici nu pot să-mi mai explic...
Ce, crezi că-i floare la ureche
S'ajung ce sunt dintr'un nimic?

In turn de fildeș stau acuma
(Dușmanii zic că i de carton)
Și alatura de mine n cinste
Stă bravul „Marele Cordon".

Acum mă rog și zi și noapte
Lui Dumnezeu, cu îndurare,
Și îmi implor mereu norocul —
Să nu mă facă și mai mare,

Căci nu vreau să pățesc rușinea
Ca broasca mică cît un ou,
Ce plină de-o mindrie goală,
A vrut să crească cît un bou.

p. conf., **MARIUS**

„Les deux Ghica"

Domnul Eugen Ghica *a fost numit impiegat la serviciul tehnic al comunei, în locul d-lui* Emil Ghica, *numit portărel.*
(Evenimentul)

Intre clubul șerului Grecianu și la domiciliul aceluiași șer, fizionomia acelei părți a Iașului este din cele mai interesante și apetisante. In grupuri a parte, apoi, încet încet, într'un singur grup mai compact, stau adunați așteptanții.

Substantivul derivă direct din verbul a aștepta. Așteptanții așteaptă slujbe. De la sfîrșitul lui Decembrie 1910 și pînă acum după denia Acatistului — așteptanții au așteptat destul — și mai au încă. Trecînd la d. Grecianu, oamenii ceia nu s'au gîndit să joace rolul voluntarilor entusiaști. O fi el băiat șarmant șerul. O fi știind el vorbi franțuzește, purta smokingul și cararea de la frizură drept la mijloc.

Dar astea sunt lucruri de modă — și nu modă îi trebue lui Ciureanu, lui Brudea, lui Basile Iankulesco. Lor le trebue jimblă, au nevoe de udătură și or cît ar fi de celebru fracul șerului Démètre — bucate din el nu poți face.

La început se spusese entusiaștilor: „așteptați pînă după alegeri. Dacă vom reuși — budgetul va fi al nostru.

După reușită, după alegeri și după punerea mînei pe budget, a venit pentru așteptiști ceva internațional senzațional. Șerul plecase la București chip să satisfacă pe așteptanți. Plecase, ținînd, subțiori, un ghiozdan mare, umflat, care conținea pomelnicele cu satisfacții.

Atunci interveni senzaționalul — internațional, lovitura eroică a Providenții: șerul, numit, la București să satisfacă golănitul devenit intelectual, fu trimis la Roma, ca „reprezentant" al M. S. Regelui.

Așteptanții, tot prefăcîndu-se că se bucură de acel imens succes al fracului șerului, avură, în taină, cuvinte triviale și la adresa bătrînei Rome, răsbunica Iașului, și la adresa Quirinalului și la acea a unității Italiei.

După ce fracul șerului avuse cunoscutele enorme succese la prînzul de la palatul Regelui Italiei, la prînzul de la regina mumă și la prînzul de la Kiazim-Bej — cum, nu mai puțin, la eminenta școală de cavalerie — șerul se întoarse la Iași.

Așteptanții, plini de speranță, îl luară în primire de la gară, îl duseră acasă, la club, la primărie. Un moment nu l'au lasat. Cînd s'a dus omul să se culce, așteptanții se întinseră, ca să tragă un pui de somn, care în ogradă, care în grădină, care pe scările casei șerului.

Unul, luat de somn, a visat că-l vede pe șerul. Și se luă după el, în negura nopții — strigînd „nu mă uita coane Mitică"; ceilalți așteptanți se treziră și se luară și ei după visul colegului, strigînd și ei: „nu ne uita, vivat Italia".

Fără de nici un succes. Așteptarea continuă. Dar sunt și cari n'așteaptă degeaba.

Dar aceia nu sunt transfugi, nu sunt intelectuali de contrabandă—sunt boeri.

Două numiri a reușit să facă șerul. Ambii numiți se numesc Ghica. Unul Eugen, altul Emil. Pe Eugen l'a numit în locul lui Emil, pe acesta l'a făcut portărel din impiegat la serviciul tecnic.

De cît Brudea nu-i Ghica. Și de aceia grupul Bruzilor continuă să aștepte, să urmărească pe șerul, ca creditorii pe debitor — să urmărească și să aștepte, să aștepte și să urmărească — și să dee toată vina pe Italia.

— Italia, Italiei — astăzi și mîine — cum înjură elegant, eleganții intruși intelectuali ai șerului...

Moravuri boerești

De sigur s'a luat ca un fapt divers procesul verbal al Curții de Conturi, prin care se arată că primăria d-lui Mișu Cantacuzino a plătit rînduri, rînduri, mii de lei d-lui Pascal Toncescu pentru pricini închipuite: Curgeau mandatele de cîte 2 și 3 mii de lei, așa pe neresuflate, fie că d. Toncescu făcuse sau nu treabă. Era un chip de a mulțumi pe un prieten și de a-l servi pe banul țării și al orașului.

De sigur că în lucruri se oglindesc stările real politice. Ce e mai comic decît ca un avocat, sub pretext de o afacere juridică să încaseze zeci de mii de lei. Ca onorar de avocat intră în profesie; toată lumea scuzază și atît cel care ia, cît și acel care dă, se cred desobligați de ori ce răspundere morală. Iată-l pe d. Pascal Toncescu mirîndu-se și el de pe ce îi curg miile, el care pe muncă dreaptă nu poate cîștiga nici sutele.

Dar aceasta îmi aduce aminte o poveste veche. Era pe vremea lui Vasile Lupul. Venise un mare agă turcesc cu scopuri ascunse, să vegheze cum se află țara sub obláduirea lui Vodă Lupul. Vizita aceasta neobicinuită l'a mirat pe Vodă, că trebue să fie ceva la mijloc; dar nu știuse ce. Cheamă divanul și aduce chestia la cunoștința boerilor. Care mai de care își da părerea; se scoală marele logofăt și zice rîtos: Măria ta, sigur că a venit cu gînd să cerceteze în taină de cum merge țara. Fă să se ducă mulțumit din țară, ca să spue Măriei Sale Sultanului că țara e bună, e bogată, că Măria ta ești bun și nu trebue să te schimbe.

Zis și făcut. N'apucase a eși bine din tîrg și un vistier domnesc îi și eși înainte la Ezereni cu 25 de pungi; la Scînteia alt bacșiș de 25 pungi. La Bărlad; alte 25 pungi la Docolina, alte 25 pungi la Bărlad, alte 25 de pungi. Bre, ghiaur, bre! Bună țară, bun domn, fericit popor de așa domn!

Măria sa Sultanul ceti *tertipul* agăi și ramase mulțumit. Și așa a scapat Vasile Vodă de musafirul cel buclucaș.

O fi și d. Toncescu avocat stăruitor... pentru parale, dar și primarele, care i a varsat în 2 luni, 9000 lei pentru procese închipuite. Iată școala moravurilor junimiste

Măreț pluti va printre veacuri
Maestrul dulce, Eminescu
Iar jos cu-a lui mandate grase
Toncescu fi-va tot Toncescu.

Altă dată pentru neplăceri sentimentale același primar asvîrli pe fereastră 250000 lei cumpărînd colțul grădinei d-lui Marghiloman. Amîndoi azi sînt miniștri, pentru a se adeveri vorba că, corb la corb nu-și scot ochii.

Un studiu și un congres

Romanul raselor.—Turnul lui Babel.—Un adevăr care străbate,—In așteptarea unui congres.—Rase albe și rase colorate.—Speranțe de pace.

Directorul importantei publicațiuni literare „La Revue", d. Jean Finot, a început să publice în această revistă un studiu intitulat „Le Roman des Races".

Publicistul francez pune, drept *motto* al studiului, fraza: „Le vérité, toujours plus de vérité. Aceasta indică, negreșit, că are intențiunea de a spune oarecari adevăruri cari pot veni în conflict cu anumite prejudecăți sociale, ce predomină în lumea științifică, în ce privește delicata problemă a raselor.

Delicată și — încurcată. Intr'adevăr Turnul lui Babel — scrie d. Finot — cu amestecul său disparat de popoare și de limbi nu mai este decît o simplă jucărie de copil alăturea de formațiunea națiunilor moderne. In vastele laboratorii unde se crează patriile și popoarele, se văd dizolvîndu-se cu o repeziciune surprinzătoare diferențele fiziologice precum și acele ale mentalităților venite din toate colțurile globului. Ușurința comunicațiilor, comerțul devenit internațional și gîndirea devenită mondială, tînd din ce în ce mai mult să apropie aspirațiile și facultățile conducătoare ale omenirii. Bunul ei geniu o duce printre uri și războaie către înfrățirea popoarelor și a raselor. Se vorbește în deobște despre literatura europeană, despre interesele civilizațiunii albe, de apropierea între lumea veche și cea nouă. Mereu — aglomerațiuni din ce în ce mai mari, colectivități cari îmbrățișează maximul de țări și de oameni!

Concepția despre rase superioare și inferioare pare a și fi trăit veacul. Japonia a intrat cu triumf în concertul Puterilor, după ce a încheiat tratate de pace cu amîndouă popoarele ce se află în fruntea civilizațiunii, Englezii și Francezii. China devine o țeară parlamentară. Locuitorii ei cari vor fi în curînd militarizați vor ști să insufie respect pentru culoarea pielei lor și pentru valoarea credințelor lor religioase. Negrii evoluiază cu o repeziciune uimitoare pentru toți adepții prejudecăților privitoare la rase și culori. Acei din Statele-Unite se semnalează prin dragostea de muncă și economie. Creștini, ei dau adeseori exemplul unei vieți de hărnicie și de virtuți evanghelice.

Cînd ne gîndim la originile etnice ale negrilor din Statele-Unite eșite din populațiile africane heterogene, aflători pe o treaptă tot mai joasă a scării umane, sălbateci ori canibali, foarte apropiați de neamul momițelor, suntem uimiți de progresele îndeplinite de dînșii de 60 de ani încoace.

Infinit de mare se pare evoluția popoarelor și puterea unei apropieri frățești între oameni!

Insamnă oare aceasta că secolul nostru va fi un paradis în care vor fraterniza toți oamenii, cu toată culoarea pielei lor și cu toate năzuințele opuse cari dau loc la pasiuni? Urmările atîtor secole de nebunie omenească nu se pot evapora după un singur secol de rațiune. Probabil că războaiele vor mai continua încă timp de vr'o cîteva generațiuni și vor însîngera pămîntul.

Țările cele mai glorioase, din punctul de vedere al civilizațiunei au deci datoria de a fi tari, ca să nu nu fie expus patrimoniul lor de frumusețe și de cultură.

Progresul însuși cere aceasta.

Cît timp torța principiilor sacre ale unei omeniri mai bune nu e în absolută siguranță, datoriile patriotice se impun popoarelor civilizate..."

D. Finot intră apoi într'o largă dezvoltare a filosofiei raselor.

*

In acest interval timp s'au pus în circulație și prospectele relative la *congresul raselor* care va avea la 26 și 29 Iulie viitor în sala Universității din Londra. Lista persoanelor care i-au făgăduit sprijinul moral e din cele mai remarcabile.

Printre partizanii congresului aparținînd la cincizeci de țări diferite se găsesc 25 prezedinți de parlamente, majoritatea membrilor Curții arbitrare din Haga, 12 guvernatori și opt primi miniștri englezi, peste 40 de episcopi anglicani, peste 130 profesori de drept internațional, cel mai de seamă antropologi și sociologi, directorii și majoritatea consiliului Uniunei interparlamen-

tare şi o mulţime de alte personagii distinse.

Printre autorii de memorii, figurează peste 20 de reprezentanţi emeriţi, aparţinînd diferitelor civilizaţiuni iar memoriile cu privire la popoarele orientale vor fi toate prezentate de persoanele de distincţie aparţinînd raselor respective.

Obiectul congresului va fi de a discuta, la lumina ştiinţei şi a cunoştinţilor moderne, relaţiunile generale între popoarele apusene şi cele răsăritene, în vederea încurajărei unei bune înţelegeri între ele, un simţimînt prietenesc de conlucrare.

Chestiunile politice actuale vor fi subordonate acestei vederi mai largi în ferma convingere că odată respectul reciproc asigurat, greutăţile de orice natură vor fi privite într'un spirit de bună voinţă reciprocă vor fi deslegate cu uşurinţă.

Origina congresului se explică foarte uşor. Schimbul de bunuri materiale şi morale între diferitele rase ale omenirei a luat aşa proporţii, în anii din urmă, că vechea atitudine de neîncredere, care ţinea popoarele îndepărtate unele de altele a făcut azi loc unei dorinţi obşteşti, de mai apropiată cunoaştere.

Din această situaţie a născut ideia congresului, în care reprezentanţii diferitelor rase se vor putea întîlni personal şi să favorizeze printr'o prieteneasca discuţie, cauza încrederei şi a respectului reciproc între Occident şi Răsarit între rasa albă şi rasele aşa zise de culoare.

*

Şi acum, după ce am spicuit programa oficială a Congresului londonez, — putem reveni la studiul d-lui Finot, ceea ce vom face într'un alt articol.

As.

OAMENI ŞI LUCRURI

In seara „Mioarei"

Afişul teatral anunţă pentru astă seară „Mioara". E una din piesele regretatului nostru coleg Spiru Prasin, scrisă în colaborare cu un diletant literar. Pe lîngă pasiunea scrisului, Prasin avea şi o deosebită aplicare către colaborări. Intr'o vreme îl preocupa cu o persistenţă extra-ordinară ideea de a ne determina pe noi, vr'o cîţi-va prieteni ai lui, de a scrie un roman în colaborare. Era convins că punîndu-ne, vr'o 5—6 cîţi eram imaginaţia şi buna voinţa, am produce un roman-foileton cure să pasioneze lumea. Cînd veni însă momentul de a pune în practică ideea aceasta originală, se văzu numai de cît imposibilitatea ei, pentrucă vream, fie care din noi să întroducem prea multe lucruri, prea multe întîmplări. Cel din urmă care renunţa la combinaţia literară pomenită fu tot sărmanul Prasin, totdeauna entuziast, totdeauna întreprinzător, tot deauna inspirat.

E drept că avea uneori şi inspiraţii nenorocite. Iar cea mai deplorabilă a fost, fără îndoială, acea care-l făcu să primească un duel lipsit de seriozitate, dar urmat de o catastrofă.

Negreşit. Nu se va şti nici odată întrega tristeţe a acestei tragice întîmplări. De ce s'ar mai scrie — cînd nimeni nu mai poate reda viaţa celui dus de a pururi?

Şi cu toate aceste reapariţia neaşteptată a numelui lui Prasin pe afişul teatral,—a numelui acelui viguros talent a cărui cea mai înaltă ambiţiune literară era de a triumfa pe scenă—emoţionează adînc pe toţi cunoscuţii şi prietenii bunului scriitor şi bunului coleg de altă dată.

Cu atîtea însuşiri nu e de mirat c'a avut atîţia prieteni!

Dar i-a avut într'adevăr?

Te 'ntrebi cu nedumerire, cînd vezi mormîntul părăsit care-l acopere, neîmpodobit măcar de o piatră.

Acum vr'o trei ani un fost coleg şi amic i a pus o cruce neagră. Numele scris pe ea s'a şters de atunci. O prietenă bună i-a semănat stînjenei împrejur. Ce gest poate fi mai frumos de cît să sameni flori pe un mormînt de poet?

Iar singura podoabă care a rezistat vremei, e o coroană depusă de patronul „Opiniei",—cald şi sincer admirator al activităţii defunctului Prasin.

Cîte iniţiative vedem luîndu-se pentru a se feri de uitare morţii cari au lăsat urme şi amintiri bune! Cum se face că a lipsit inimoasa iniţiativă — pentru a se păstra măcar în piatră trainică un nume încunjurat de atîtea simpatii bine meritate?

Morţii merg repede—spre uitare. Cîţi-va ani s'au reamintit aniversările morţii lui Prasin.

Dar nici ziarele nu pot vorbi prea mult timp despre morţi,— nici măcar de morţii *lor*. Cît despre cetitori, — ei fac ce fac spectatorii la teatru: aplaudă şi trec înainte.

Iată de ce, în seara cînd se va juca „Mioara", numai prea puţini vor mai şti cine fu autorul drăguţei piese, iar scriitorul ei şi al multor alte lucrări infinit mai bune va fi pornit pe drumul cel lung şi negru al uitării, acoperit ca mulţi alţi poet de eternul:

Mormînt fără noroc
Şi făr' de prieteni.

Rodion

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Afacerea arestării fraţilor Deleni

Vineri, 1 Aprilie, va veni înaintea Curţii de Apel din Iaşi, secţia 1-a, afacerea arestării ilegale, pe timpul alegerilor generale, a fraţilor Deleni din Hîrlău.

Darea în judecată a autorilor arestării s'a făcut prin rechizitoriul procurorului general. Pentru cunoaşterea cauzei, reproducem, în cele ce urmează, acel rechizitor, care, de şi făcut cu multă prietenie pentru prinţul Kalimaki, adevaratul autor al arestărilor, cuprinde, totuşi, lucruri interesante pentru moravurile introduse de intelectuali:

Rechizitor

No. 1.121.—Anul 1911, Luna Martie 10.

Noi, procurorul general de pe lîngă Curtea de apel din Iaşi.

Avînd în vedere că din ancheta făcută de noi la Botoşani, relativ la arestarea d-lor Constantin Deleanu, advocat şi Vasile Deleanu din Hîrlău, se constată:

Că, în ziua de 30 Ianuarie a. c. urmînd să aibă loc un banchet la Hîrlău dat în onoarea d-lui Al. Calimachi, d. C. Deleanu, încă din ajun, în seara de 29 Ianuarie, însoţit de mai mulţi locuitori din Hîrlău, au făcut manifestaţiuni pe strade, ultragiînd chiar pe subcomisarul Ilie Axinte; că de asemenea pentru a doua zi a preparat un dejun oamenilor săi, partizanilor săi politici, la clubul ce l-a înflinţat în Hîrlău, trimiţînd de cu seară prin Alexandru Zaharia, după cum acesta ne-a declarat, 10 pîini şi măsline la club, ca să fie pentru oamenii ce invita să se adune a doua zi, 30 Ianuarie de dimineaţă, la club; că toate acestea a făcut pe şeful poliţiei din Hîrlău, Gh. Smău, să fie convins că, sub conducerea lui Const. Deleanu, va avea loc o manifestaţie ostilă care, prin faptul că în acea zi va fi zi de tîrg, şi dar se vor aduna oameni mulţi de la ţară, de prin localităţile învecinate, va da loc la evenimente grave, la răscoală şi că manifestanţii, vor ataca chiar poliţia, care nu va putea împiedica toate acestea; politaiul Smău, după ordinul d-lui prefect, anat a tunci la Maxut, localitate apropiată de Hîrlău, care i-a spus că atunci să-i trimită cu automobilul la Botoşani;

Că a doua zi dimineaţa, 30 Ianuarie, pe cînd C. Deleanu era pe stradă, însoţit de ai săi, Gh. Smău neînţelegînd ordinul prefectului, aşa cum i-a fost dat, ca adică să expedieze pe Deleanu cu automobilul la Botoşani, în caz cînd Deleanu se va deda la faptele ce i se făcea cunoscut că voeşte să comită, fapte de care dînsul era informat că se vor petrece, a dat ordin şi s'a arestat, prin şeful secţiei de jandarmi Hîrlău, V. Munteanu şi prin un domn Gh. Botez, care nu ocupă nici o funcţiune publică, pe advocatul C. Deleanu şi pe fratele său Vasile, în privinţa căruia poliţia susţine că s'a suit în automobil ca să nu lase singur pe fratele său, şi apoi ambii au fost duşi cu automobilul la Botoşani, unde cu procesul verbal No. 337 din 29 Ianuarie 1911, de ultraj suferit de subcomisarul Ilie Axinte, au fost puşi la dispoziţia parchetului, care însă i-a pus în libertate;

Văzînd că tot din acea anchetă se constată că d. Emil Gherghel, agent de siguranţă, însărcinat cu poliţia oraşului, nu a voit să execute ordinul d-lui procuror, şi a continuat să deţină la poliţie pe fraţii Deleanu, încă 2—3 ore, după cum însuşi arată prin nota ce a pus pe procesul-verbal al d-lui procuror că: „li va ţinea nearestaţi în cabinetul său pînă la sosirea d lui prefect"; că astfel fiind, pe lîngă că nu a executat ordinul şefului său, procurorul, a privat de libertate încă cîte-va ore, 2 sau 3, pe fraţii Deleanu;

Considerînd, aşa dar, că prin aceste fapte Gh. Smău, Vasile Munteanu şi Emil Gherghel s'au făcut culpabili de faptul de arestare ilegală prevăzută şi pedepsită de art. 140 codul penal; iar Gh. Botez s'a făcut culpabil de faptul prevăzut şi pedepsit de art. 272 codul penal;

Văzînd că inculpatul Smău şi V. Munteanu, cînd au comis delictul de arestare se găseau în calitatea lor de agenţi ai poliţiei judiciare, de oare-ce arestarea au efectuat-o în vederea faptelor grave, a răscoalei şi atacului poliţiei, ce în acel moment, după credinţa lor, urma să aibă loc;

Văzînd că de asemenea deţinerea de către Emil Gherghel a fraţilor Deleanu la poliţie, unde fusese duşi cu un proces verbal de ultraj subcomisarului Ilie Axinte, nu s'a făcut de cît în calitatea sa de agent al poliţiei judecătoreşti;

Văzînd şi dispoziţiunile art. 403 procedura penală;

Cerem ca onor. Curte să cheme înaintea sa pe Gh. Smău, Vasile Munteanu, Gh. Botez, din urba Hîrlău, judeţul Botoşani, şi Emil Gherghel, din oraşul Botoşani, ca inculpaţi pentru faptul de arestare ilegală;

Se vor cita: Constantin Deleanu şi Vasile Deleanu ca părţi civile, şi martorii: Alexandru Enacovici, Teodor Silion, din oraşul Botoşani; Leon Ghica-Dumbrăveni, din comuna Dumbrăveni judeţul Botoşani; Alexandru Zamfir, Ilie Zamfirescu, Vasile T. Tăut, Dumitru Chelariu, Mihai Moga şi N. Popăuţeanu din Hîrlău.

Procuror general, *Al. G. Hina.*

Litere-Ştiinţe-Arte

Iaşul şi scriitorii.—Nu se va putea spune că anul acesta a fost favorabil scriitorilor,—în ce priveşte Iaşul în special.

In diferite rînduri societatea scriitorilor romîni a anunţat o „şezătoare literară" în cursul stagiunii teatrale. Dar şezătoarea n'a putut avea loc, ci s'a amînat mereu pentru cauză de... timp nefavorabil.

In schimb un grup de scriitori, ieşani propriu zis au izbutit astă iarnă să se prezinte publicului cu oarecare succes A doua a lor încercare însă—acea de Sîmbătă 26 Martie, a dat greş cu toate că între scritorii anunţaţi figurau şi două nume de literaţi bătrini, foarte populari şi respectaţi,—d-nii A. D. Xenopol şi N. Gane.

Curiozitatea—e resortul esenţial care adună publicul în asemenea ocaziuni. Odată curiozitatea satisfăcută, odată ce nu mai este vorba de *alte* nume sau dacă se poate de figuri exotice, necunoscute încă—asistenţa nu se prea grăbeşte să vină.

Cum se face însă atunci că Iaşul a refuzat buna sa primire şi ospitalitate grupului de scriitori din sînul „Societăţii"—care aveau avantagiul pe a fi venit cu trenul tocmai din Capitală?

Să fie oare că Iaşul nu mai este ceea ce a fost? Nu mai iubeşte literatura? Nu mai dispune de un public însufleţit pentru frumos, cum avea altă dată?

Lucrul se prea poate. S'au operat atîtea schimbări între zidurile foastei Capitale!

*

Comitetele renumite ale Teatrului Naţional din Bucureşti, au hotărît următoarele:

Domnişoarele Tina Barbu şi Maria Filotti au fost înaintate la rangul de societare de clasa 3-a. D şoara Agripina Mihăescu, după ce au urmat stagiul cerut de legea teatrelor, a fost numită societară onorifică rămînînd a fi înaintată la primul loc vacant.

Cele cinci premii de creaţie au fost decernate d-lor Al. Mihailescu, stagiar cl. I, şi N. Grigorescu, stagiar cl. 2-a, d-nelor Zimniceanu şi Irina Ionescu, stagiare cl 2 a şi d-rei Ortansa Brăneanu Achaume, stagiară de cl. 3-a.

In acelaşi timp stagiarele de cl. 2 a au fost înaintate la cl. I iar d-na Brăneanu la cl. 2 a.

D-nii Gh. Constantinescu şi Constantin Medelcovici au fost de asemenea înaintaţi la rangul de stagiari de cl. II.

Cele două burse de voiaj au fost împărţite între d-nii Nedelcovici Belcot şi Atanasescu.

*

La „Comédie Française" s'a jucat fără mare succes noua comedie a lui Henri Lavedan: „Le goût du vice".

E povestea unei tinere perechi, care s'a căsătorit pre dragostea... viciului. După un timp însă perechea se cuminţeşte şi capătă „Le dégoût du vice".

*

La Opera din Paris a fost angajat un nou tenor Magnére original din Chili.

Dintr'o relaţiune pe care el însuşi a comunicat-o unui ziarist reiese că Magnére e născut în republica din America de Sud din părinţi franceji. Pînă la vrîsta de 30 de ani nu avea conştiinţă de vre'o aptitudine artistică. Venind apoi din întîmplare la Paris într'o afacere industrială a fost auzit de cunoscători şi convins a se consacra muzicei.

In scurt timp a ajuns a-şi impune calităţile de voace aşa că fu angajat la Operă.

*

La Bruxelles şi la Paris se va juca peste cîteva zile o piesă scrisă de fostul preot Hyacinthe Loyson, cunoscutul luptător democrat. Piesa intitulată „Apostolul" are acelaşi subiect ca şi „Tribunul" lui Paul Bourget.

*

In numărul din Revue Contemporaine din St. Petersbourg, apărut cu ocazia aniversării a 50 de ani de la emanciparea ţăranilor, profesorul P. Migulin susţine că împroprietărirea ţăranilor n'a dat rezultatele dorite. Ar fi trebuit, zice dînsul, să se reguleze şi exploatarea în mod raţional, iar nu să se lase pe seama hazardului. Totdeodată prof. Migulin susţine că este nevoie ca, pe cît mai curînd, guvernul să se îngrijească de a da comunelor izlazuri şi citează în această privinţă exemplul guvernului din Romînia.

In genere, citirea articolelor dedicate cestiunei agrare în Rusia, ne au lăsat impresia că este o mare asemănare între diferitele faze ale cestiunei agrare în Rusia şi ale celei din Romînia. Chiar şi legile cari au adus schimbări mari în starea ţăranilor din aceste două ţări au fost promulgate la mici intervale de timp într'o ţară şi alta.

*

In timpul Paştilor teatrul Antoine din Paris va juca o piesă a lui Achille Richard „*Judas*" despre care s'a afirmat că ar fi ofensătoare pentru drept credincioşi.

In această privinţă autorul a declarat următoarele unui ziarist:

„Nimic mai neadevărat. Am luat inspiraţia mea din scrierea unui evanghelist; — Sfîntul Luca. Izbit de versetul unde se găseşte această admirabilă şi sintetică expresiune: „Atunci satan pătrunse în Iuda"—m'am silit să simbolizez această teribilă imagine. Am urmărit pătrunderea virusului într'un suflet—şi iată toată piesa mea.

Drama zugrăveşte conflictul între materie şi între spirit, între Iuda şi Isus, iar între dînşii stă acel suflet regenerat: Maria din Magdala. Lucrarea mea este o operă de artă, dar şi o operă de creştin.

*

Cifrele reproduse în numărul nostru de eri din ancheta ziarului „Excelso" asupra virtuţilor femeeşti—le putem completa după rezultatele mai recente. Cu data de 1 April rezultatele sunt cam modificate.

„Bunătatea" a întrunit 41694 voturi, „ordinea" 491908; devotamentul 38792, economia 35110; amabilitatea 21492; credinţa conjugală 19724; răbdarea 19328, modestia 16932, cinstea 14864.

Nu vi se pare caracteristica că virtutea aceasta ocupă un loc relativ neînsemnat?

Ar fi interesant de întreprins anchete în fie care ţeară pe rînd.

De notat încă, în aceeaşi zi, eleganţa cerută numai de 4898 votanţi.

*

STRUNA ZILEI

JUDECATORUL SEVER

Un judecător ambulant din Tutova a condemnat la 6 luni închisoare pe o bătrînă care nu l'a primit în gazdă, noaptea, pentru că ar fi condemnat pe fiul ei cîndva.

Ziarele.

Nu fără oarecare frică
Mă 'ntreb cîţi ani avea să facă
Pedeapsă 'n fundul ochei, dacă
Nu-l găzduia vr'o... tinerică!

INFORMATII

❑ **Erată.**—*In informaţia apărută eri, privitoare la proiectul pentru dotarea membrilor corpurilor legiuitoare s'a tipărit că fie care mandatar va primi cîte 67 mii lei anual. Adevărul este că va primi 7000 lei anual.*

❑ *Chestia şcolară romîno bulgară, a fost tranşată definitiv în senzul că şcolile romîneşti din Bulgaria şi şcolile bulgăreşti din România, vor începe să funcţioneze în mod regulat.*

❑ Prin decizia specială pescuitul peştelui va fi permis, anul acesta pînă la 2 Aprilie, iar vînzarea pînă la 4 Aprilie.

❑ Intre nouii pensionari ai statului relevăm: Spiru C. Haret, fost profesor universitar, 750 lei lunar; P. Cujbă, fost profesor de geografie la şcoala normală „V. Lupu", 556 lei; I. M. Gavrilescu, fost preşedinte trib. Fălciu, 600 lei, Gh. Costin Vellea, profesor de Geografie la liceul internat 556 lei.

Toate aceste pensiuni urmează a fi plătite de la 1 Aprilie.

❑ Alegerea parţială la colegiul II deputaţi Tutova, se va efectua în ziua de 27 Aprile.

❑ *Opinia* a anunţat mai de mult, că afacerea pedepsirei severe a d-lui Rugină, fostul preşedinte al tribunalului Roman, va fi adusă în discuţia Senatului de d. Toma Stelian, senator de Roman, fost ministru de justiţie.

In discursul rostit ieri, la discuţia Adresei, d. Toma Stelian a insistat asupra cazului de la Roman, precum şi asupra altor cazuri din magistratură şi a spus:

Motivul pentru care d. Rugină a fost dat în judecata consiliului magistraturei, este menit să revolte pe toată lumea. I-aţi găsit vina că ar fi voit să zădărnicească alegerea de delegaţi de la colegiul III. In fapt, faptele s'au petrecut cu totul altfel de cum aţi voit să arătaţi.

Pepeapsa disciplinară a fost aplicată de d. ministru de justiţie, după judecata consiliului disciplinar al magistraturei. Iată-l dar pe d. ministru de justiţie foarte sever, aplicînd o pedeapsă severa unui preşedinte de tribunal pentru că nu a supraveghiat în de ajuns lucrările grefei. Dar atunci, vă întreb, ce aţi făcut cu primul preşedinte al tribunalului Covurlui, ale cărui fapte le a adus înaintea Senatului d. Al. Gusti? Şi apoi care erau antecedentele preşedintelui de Roman şi care sînt ale primului preşedinte al trib. Covurlui? Acest prin preşedinte a fost pedepsit de mine pentru un falş.

Chiar un prietin al dv. un membru al majorităţei, vorbind cu mine zilele trecute, despre cazul preşedintelui de Roman, îmi spunea „Este o ferocitate".

Dar să vedeţi cum s'a procedat într'un caz de pedepsire a unui magistrat.

Vorbeşte apoi despre cazul fostului preşedinte Ciulei, care pentru faptul că intrase şi umblase în casa de bani a unui sinucis, mai înainte de a anunţa autorităţile, a fost pedepsit cu 6 luni suspendare.

Judecată şi judecată, veţi zice. Dar atunci cînd se întrevede un interes politic nu mai poate fi îndoială de pătrundere.

Ţineţi vacant de 3 luni de zile postul de preşedinte la Curtea de Casaţie şi în consiliul superior al magistraturei sînt 3 membri care aspiră la acest post; de asemenea aspira la acest post şi procurorul general de la Iaşi. Dacă nu vă convine instituţiunea consiliului magistraturei, desfiinţ-o, dar n'aveţi dreptul s'o compromiteţi.

❑ *Evenimentul* anunţă că domnul Grecianu a rămas foarte mulţumit de modul cum se conduce epitropia spitalului sf. Spiridon.

Este dar evident, că, în nu ştim ce fel de calitate, d. Grecianu a inspectat epitropia.

Trebue să recunoaştem, că sărmana epitropie este inspectată multilateral: o inspectează un inspector financiar, o inspectează primul procuror, o inspectează judecătorul de instrucţie.

Era fatal să intervie şi un bărbat de inteligenţa d-lui Grecianu.

*

Apropos de Spiridonie. Cum s'a returnat de la Roma şerul Démètre, s'a ivit la el micul Cristofor, Samsonul intelectualilor d lui şer Démètre şi rezultatul intrevederei au fost răsbunări politice.

Domnul Gr. Pascu, registrator, care, de şi oprit de la vot, n'a făcut faţă poruncei, a fost înlocuit prin d. Petre Nedelski; d. Neculau, intendentul spitalului din Galaţi, a fost înlocuit prin d. D. Ţaţomir; d. N. Buicănescu a fost numit intendentul spitalului din Hîrlău şi d. L. Popovici, a fost numit chelar în locul d-lui D. Munteanu.

Toate aceste sunt opere postume ale şerului, cu prefaţă de Cristofor. Sunt opere postume adică făcute după întoarcerea şerului de la Roma.

❑ Ministerul, în urma unui raport al Camerei de Meserii din Iaşi, a dizolvat comitetul corporatiei „Metalurgică" instituind un comitet provizor sub preşidenţia d-lui L. Horga.

Dl. Horga, fiind preşedintele băncii meseriaşilor „Providenţa" din localitate, n'a acceptat delegaţia comitetului provizor. De asemenea n'au acceptat şi o parte din membrii numiţi în acel comitet

FURNISORUL CURŢII REGALE

„LIPS"

— CAŞE DE BANI IN OŢEL —
Fabricaţiune holandeză, garantată contra focului, spargerei şi căderei

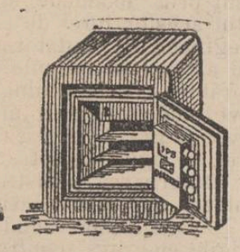

DEPOSIT:

— 5 STRADA SMÎRDAN, 5 —
CASA ŢĂRANU
(Vis-à-vis de Palatul Camerei de Comerţ)
Reprezentant General:
Marca Fabricei CAROL HAIMOVICI, Bucureşti
— TELEFON 25 | 71 —

Ultime INFORMAŢII

Domnul Take Ionescu a atins ieri, în discursul ce l'a ţinut la discuţia budgetului, chestia împăcării, despre care, într'o şedinţă anterioară a Camerii, vorbise d. Carp.

Şeful partidului nostru a declarat, că o asemenea reconciliare este cu totul exclusă din cauza mentalităţii d-lui Carp, care, în politică, nu mai ştie ce voeşte.

Domnul Take Ionescu a citat ca exemplu budgetul prezentat de şeful partidului conservator, care însamnă cea mai flagrantă contrazicere între realitate şi cele spuse, anul trecut, de d. Carp, la discuţia Adresei.

Majoritatea a rămas zdrobită de noul şi puternicul rechizitor făcut de d. Take Ionescu Sub acea impresie şedinţa a fost ridicată, de şi trebuia să iee cuvîntul raportorul general.

Comitetul executiv al clubului nostru din Iaşi, a fost convocat să se întrunească, într'o consfătuire politică, Vineri, 1 April, ora cinci.

Comitetul executiv al partidului liberal din Iaşi, va oferi vineri seara, 1 Aprilie, ora opt, un banchet în onoarea d lui C. Stere.

Banchetul, care va avea loc în sala cea mare a otelului Traian, se dă cu prilejul reorganizării clubului liberal local şi realegerii de preşedinte a d-lui C. Stere.

Partidul conservator-democrat va ţine o mare întrunire publică, în sala Dacia din Bucureşti, Duminecă, 3 Aprilie. Vor asista şi delegaţi ai cluburilor din provincie.

Lucrările pentru dublarea liniilor de tramvai au început. Actualminte se lucrează la prelungirea cu 140 metri a variantei de la Copou spre Şcoala militară. Va urma apoi prelungirea tot cu 140 metri a variantei dintre farmacia Konya-Piaţa Sf. Spiridon. Se va dubla bucata dintre piaţa Unirea-hotel Buch, cum şi de la piaţa Unirii la Liceu. In fine se va dubla linia de la făclieria G. D. Şerban pînă la fabrica de ţesături Socola.

Se mai află, de asemenea, în studiu, o dedublare a părţii dintre farmacia Jelea-strada Albă.

Eventual, direcţia tramvaiului va răscumpăra o porţiune din locul viran al Creditului, rămas pe urma incendiului din Tg.-Cucului.

Al treilea loc de procuror la Curtea de Casaţie va fi reînfiinţat pentru un nobil bărbat, care s'a distins în agentură electorală D. Toneanu, actual procuror general la Galaţi, urmează a fi numit în acel post.

Domnul Toneanu este, între altele, autorul percheziţiei poliţieneşti făcută la domiciliul d lui Zamfir Filotti.

Constituirea noului consiliu comunal al Iaşului se va face Marţi, 5 April. Cu toată lupta ce o dau tinerii, nu se va reveni asupra alegerei d-lui Cosmovici ca prim ajutor, Stamatiu, al doilea ajutor şi Konya, ofiţer stării civile.

Domnul C. Meissner nu este obosit de munca ce a desfăşurat-o pînă acum la ministerul de instrucţie, ci de săcăială.

Vorba este a d-lui Meissner. D-sa a declarat textual:

— Dacă mă vor sîcăi mult şi nu mă vor lasa să satisfac cererile clubului de la Iaşi—mă voi retrage.

Demisii studenţeşti.—In urma celor petrecute la societatea studenţilor medicinişti din Iaşi cu osanalele pentru erudiţii profesori Socor şi Bogdan şi cu protestul contra *Opiniei*, studenţii anilor V şi VI şi-au dat demisiile din acea societate, motivînd astfel hotărîrea lor:

Domnule Preşedinte,

Văzînd că direcţia ce-o daţi societăţii nu mai corespunde cu vederile ce le acceptasem la înscrierea noastră în această societate, vă rugăm să ne consideraţi demisionaţi.

*

Studentul C. Popovici, din anul VI, a demisionat aparte, prin următoarea motivare:

Văzînd modul necuviincios cum v'aţi purtat cu unul din colegii mei şi incapacitatea cu care conduceţi societatea şi pe care nici în viitor nu cred s'o puteţi conduce mai bine, vă rog să mă consideraţi demisionat.

După cum se ştie între Iaşi şi Bucureşti va circula, cu începere din Aprilie, un tren accelerat, din care cauză se va înfiinţa în gara Iaşi, o nouă casă de bilete pentru clasele I-a şi a II-a.

In baza dreptului de aparare, publicăm următoarea scrisoare:

Domnule Director,

In ziarul d-vs cu data de 26 Martie a. c. anunţaţi că, printre membrii vechiului Club liberal, cari nu au fost chemaţi să subscrie noile statute ale clubului liberal, fiind consideraţi ca excluşi, mă aflu şi eu.

Onoratul d-vs ziar a fost rău informat de oare ce subscrisul am demisionat irevocabil din Clubul liberal, încă din ziua de 4 Martie a. c., cind încă noua formaţiune a clubului liberal nu era întocmită, în cît nu mai era nici un rost ca să fiu poftit a semna noile statute.

Rugîndu-vă se binevoiţi a da această rectificare, vă rog, totodată Domnule Director se binevoiţi a primi asigurarea deosebitei mele consideraţiuni.

I. Averescu, avocat.

Comitetul administrativ al teatrului naţional din Iaşi, se întruneşte astă zi, Mercuri, ora patru, pentru a întocmi budgetul pe anul viitor şi a fixa dividendele de împărţit între societari.

Budgetul va fi întocmit cu lefuri sporite după lege. Se vor prevedea îndemnizări pentru tualetele societarelor şi pentru hainele societarilor.

Dividendele pe stagiunea trecută vor fi de 860 lei pentru societarii de cl. I şi 430 pentru cei de-a doua.

Astăzi se ţine la 8 jum. sara o conferenţă la Liceul Naţional, pentru a se găsi modalitatea după care s'ar putea face distribuirea orelor în vederea complectărei de 15 ore la fiecare profesor.

La examenul de definitivat de eri au reuşit învăţătorii D. Lohba şi Ion Carare, din judeţul Vaslui.

Accident mortal.— Femeea Maria Roman, din comuna Dumeşti, umblînd cu o lampă pe lîngă foc, i s'au aprins hainele de pe ea, cauzîndu-i arsuri grave pe corp.

A fost dusă la spitalul din Podul-Iloaei unde a încetat din viaţă.

Membrii consiliului de higienă se vor întruni mîne seară, pentru a discuta asupra asanării oraşului Iaşi.

Chestia aceasta se discută de aproape un secol.

O adresă a Mitropoliei, învită direcţia liceilor şi şcolilor secundare, de a lua măsura ca şi elevii acelor şcoli să iee parte la oficiarea slujbei divine ce se va face la Mitropolie, cu ocazia serbătorii Stîlparilor (serbarea şcolilor).

Direcţiunile şcolilor învitate de Mitropolie au cerut încuviinţarea ministrului instrucţiei.

Unii pretind că d. G. Baltă va fi numit consilier la Curtea de Apel din Craiova. Este, însă, mai sigur că va fi numit consilier la Curtea de Conturi.

Intre medicii Slănicului, numiţi pentru actualul sezon balnear, figurează şi d-rul B. L. Russ, fost asistent la Slănic al regretatului profesor Ludovic Russ.

Excluderi de gagişti.— Domnii N. Gane, Anton Naum, M. Sadoveanu şi State Dragomir, întruniţi ieri în comitet teatral, au hotărît excluderea gagiştilor M. Beligan, G. Dimitriu şi Dim. Ionescu, de oare-ce au dovedit că şi-au greşit cariera întrînd în teatru.

Domnul Dragomir a făcut părere osebită, fiind pentru menţinerea celor trei gagişti, în vedere că au talent — fiind trustrei elevii „maistrului".

Domnul Dragomir va demisiona azi din comitetul de lectură—ca manifestaţie.

Mai mulţi comercianţi din Bivolari au înaintat un memoriu prin care stăruesc ca actuala lege a repausului Duminical să fie modificată în sensul ca Duminicile şi sărbătorile prăvăliile să fie deschise toată ziua. Aceasta pentru motivul că comerţul la sate sufere mari daune.

Duminică a avut loc, cu mare solemnitate, sfinţirea bisericei din comuna Poeni, cu care ocazie serviciul divin a fost oficiat de Arhiereul Nicodem Munteanu, asistat de părintele Ţincoca, protoereul judeţului şi părintele Savin. După serviciul religios au vorbit: Arhiereul Nicodem Munteanu şi părintele Ţincoca.

Universitare.—La seminarul pedagogic universitar a avut loc, eri, lecţiunea practică de franceză, a d-lui A. Pioneanu, ţinută cu elevii clasei a III-a, iar astăzi lecţiunea d-lui G. Balaban, la geografie. Critic şi raportor au fost d-nii V. Todicescu şi I. Grobnic.

— Conferinţa pe care urma s'o ţie d Ghiulea, la seminarul de logică, avînd de subiect „Mecanica socială" a fost amînată pentru una din zilele de după vacanţă.

— In locul de conferenţiar, de Mecanică şi analise, la secţiunea matematică de la facultatea de ştiinţi, a făcut cerere să fie numit d. P. Culiano.

— Au fost scutiţi, d-ra Natalia Alexandrescu de la facultatea de medicină, de plata taxei de diplomă şi d-nii Chiru Iordachi, L. Mavromate şi I. Paul, de plata taxelor şcolare.

— Mîne se vor înainta Ministerului, dosarul d-lui C. Stere, ca student al facultăţii de drept şi condicele de prezenţă a profesorilor facultăţii de drept, de la 1903 Octombrie, pînă la 1910.

Judiciare.—Secţia I-a a Curţei a judecat astă-zi şi a respins apelul a minima făcut de procurorul general contra sentinţei trib. Neamţ, prin care comerciantul Marcovici din Piatra, era condamnat la o sută de lei amendă pentru bancrută simplă.

— Secţia I-a a tribunalului a condemnat la cincizeci de lei amendă, pentru bancrută simplă pe comerciantul I. Sommer din Iaşi.

— Procesul falimentului Wechsler — Teiler din Bîrlad, condamnaţi la cîte un an închisoare pentru bancrută frauduloasă, se va judeca la 3 Mai la s. II a Curţii.

La 31 Mai, la aceiaşi secţie, procesul falitului Baraş, din Botoşani, condamnat la 6 luni.

Duminica trecută a fost calcată de tramvai, vagonul 35 femeea Ruhla Şfarţ, care în urma accidentului, internată în spital, a sucombat, eri.

Domnul Const. Al. Stoianovici, doctor în drept de la Paris, a făcut cerere spre a fi numit conferenţiar de drept internaţional la facultatea juridică din Iaşi.

Domnul Viforeanu, preşedintele tribunalului Vaslui şi-a regulat drepturile la pensie.

Profesorii şi elevii şcolii de Belle arte au dat aseară un banchet în onoarea d lui C. Bălăcescu profesorul de la secţiunea „Sculptura" care pe ziua de I Aprilie trece ca profesor la catedra similară de la şcoala de Belle arte din Capitală.

Elevul C. Popp a ţinut un frumos discurs şi -ia oferit din partea elevilor un mic suvenir.

Azi dimineaţă toţi profesorii şi elevii s'au fotografiat împreună.

D ra Napierkowska apare mineseară, Joi, pe pînza cinematografului Pathé-Frères din sala Teatrului-Circ Sidoli. Steaua Operei Mari din Paris interpretează rolul dansatoarei în piesa „Vestala Zeiţei Shiva" înscenare specială după o legendă indiană.

Se desfăşoară un program cu totul nou, mîne-seară Joi, care cuprinde între altele: „Perdeaua neagră", mare desfăşurare dramatică, interpretată de somităţile teatrale ale Comediei Franceze din Paris,—Jolanda di Celano, pagini reconstituite din Istoria Italiei,—O vînătoare de urşi în Malaya,—Prince într'o comedie, înscenare şi interpretare proprie,—O plimbare în artisticul oraş München,—Capul de lup, scene comice, —Pathé Journal, cea mai nouă apariţie cu ultimele ştiri şi revista sporturilor din lumea întreagă, cuprinzînd între altele: Noul ambasador al Austro Ungariei la Paris,—Un bilciu la Lipsca,—Ultima creaţiune a modei pariziane,—Ciclonul din Vlaregio (Italia), morţi şi răniţi,—Sportnri militare la Paris etc.

Ultima oră

Bucureşti 30 Martie

Scrisoarea d-lui Fleva

Bucureşti.—Cu privire la candidatura d lui Fleva, candidatură anunţată în ziarul „Seara", d. Fleva publică următoarea scrisoare „Adevărul":

Domnule Director,

Am citit în ziarul „Seara" o informaţie că la viitoarele alegeri parţiale de Ilfov partidul conservator democrat ar fi hotărît candidatura mea. Tot ce pot spune eu este că nu ştiu nimic de hotărîrea pe care vrea s'o iea partidul conservator-democrat. Cum sunt bolnav, şi faţă de cele petrecute în ultimele alegeri generale sunt hotărît a nu mai candida în alegerile parţiale.

Primiţi etc.

N. Fleva.

Starea generalului Manu

Bucureşti.—Starea sănătăţii generalului Manu s'a îmbunătăţit în ultimul timp.

Ninsoare în Capitala

Bucureşti.—Azi dimineaţă a început să ningă în Capitală. După amiază însă toată ninsoarea s'a topit.

Asupra discursului d-lui Tache Ionescu

Bucureşti.—Discursul rostit eri de d. Take Ionescu, cu prilejul discuţiei generale a budgetului, este unul dintre cele mai mari discursuri rostite de cînd avem viaţă parlamentară.

Cei cari au ascultat eri ultima parte a discursului, desbrăcaţi de orice patimă, au simţit într'adevăr un suflu de înălţare sufletească, cum rar s'a întîmplat în viaţa lor.

Lupta între d-nii Carp şi Take Ionescu se ridică abea acum în sfera care convine autorităţii şi geniului lor politic.

D. Carp a făcut imprudenţa să se rostească că o apropiere între d-sa şi d. Take Ionescu este imposibilă.

Vorbele acestea erau numai o abilitate a d-lui Carp. D. Take Ionescu a răspuns eri în aşa fel că nu am asistat la o răfuială, ci la înscrierea unei pagini înălţătoare din istoria politică a acestei ţări.

A produs mai cu seamă o emoţie generală partea din discursul d-lui Take Ionescu cu privire la ceia ce a spus d. Carp în 1907: „mai întăi represiune şi pe urmă vom aviza". I s'ar putea spune d-lui Carp: „Taci, Pollignac!"

Dacă se aplica formula d-lui Carp, care face o politică à la Pollignac, atunci dinastia Hohenzollern ar păţi ceia ce a păţit în Franţa dinastia Bourbonilor.

Audienţa Macedonenilor la d. Maiorescu

Bucureşti.— Astăzi s'au prezentat la d. Maiorescu, ministru de externe, o delegaţie a rominilor macedoneni, în frunte cu d-nii d-ri Leonte, Ghiulamila şi Covaci, rugînd pe d. ministru de externe să amîne împăcarea României cu Grecia pînă cînd nu se va face iumină în chestia rominilor din Macedonia.

In ori-ce caz, delegaţia a rugat pe d. Maiorescu să nu treacă peste doleanţele rominilor macedoneni.

Audienţa a durat o oră şi jumătate. Răspunsul d-lui Maiorescu a fost de aşa natură că rominii macedoneni vor continua lupta lor înainte.

Marele scandal de la Senat

Bucureşti.—Un enorm scandal s'a petrecut azi la Senat, unul din acele scandaluri cari se pot petrece numai în... camera magkiară.

D. Calimachi, vice preşedintele Senatului, a spus că opoziţia este o **ceată de nemernici**. *Iată cum s'au petrecut lucrurile.*

Domnul Cantacuzino, preşedintele Senatului anunţă că va fi şedinţă de noapte pentru a se vota proectele de lege, care sunt în legătură cu budgetul.

Dl. Nicu Xenopol spune că nici nu ştie ce proiecte sunt pentru votare.

Majoritatea a început atunci să facă un scandal ne mai pomenit.

D. general Tell apostrofează opoziţia, şi-i spune **„să fie la locul ei"**.

D. Xenopol protestează şi spune d lui general Tell că nu e dispus astăzi să-i dea o lecţie de bunăcuviinţă.

D. General Tell începe să ţipe.

D. Pavel Brătăşanu spune atunci:

—„Nu sbiera, domnule!"

Cu ochii injectaţi de sînge, banditul Calimachi de la Botoşani, vice-preşedintele Senatului, se scoală de pe pupitrul său şi strigă:

— „Opoziţia este o bandă de nemernici".

Se produce un scandal enorm. D. Cantacuzino, care prezida Senatul, cere opoziţiei să aibă răgaz să discute.

Se scoală domnul Ferechide care declară că de cînd face politică, fiind şi consilier al tronului, fiind şi preşedinte al Camerei, n a pomenit ca un vice-preşedinte al Camerii să insulte opoziţia.

Spune că pînă cînd d. Calimachi nu-şi va retrage cuvintele, opoziţia nu poate lua parte la lucrările Senatului.

Un ropot de aplauze de pe băncile opoziţiei acopere ultimele cuvinte ale d-lui Ferechide. D. Cantacuzino vrea să treacă la ordinea zilei. Opoziţia declară că şedinţa nu mai poate să continue pînă cînd nu i se va da satisfacţie complectă.

Atunci se scoală d. Calimachi şi declară:

— „Dacă dv. reveniţi asupra atitudinii **necuviincioase**, atunci îmi retrag cuvintele; dacă nu—sunt la dispoziţia oricui.

Noua insultă adusă de iresponsabilul din Botoşani, face să se nască noi şi violente protestări. In acest timp, d. Calimachi a voit să lovească pe d. Pavel Brătăşanu, însă n'a putut de oarece au intervenit deputaţii şi i-a îndepărtat pe unul de celălalt.

La redeschiderea şedinţei, d. Calimachi ia cuvîntul şi spune:

—„In urma inzistenţei preşedintelui, şi pentru a nu creea dificultăţi guvernului, declar că retrag cuvintele adresate opoziţiei".

Şedinţa continuă.

Mari turburări în Franţa

Bucureşti.— Din Franţa vin ştiri asupra unor impunătoare manifestări a podgorenilor din sudul Franţei, care merg din sat în sat. Poliţia vroind să intervie, podgorenii au rîdicat baricade. Mulţi poliţişti au fost puşi pe goană. Sunt mulţi răniţi şi vre-o cîţi-va morţi.

Societatea Creditului Funciar Urban

— DIN IAŞI —

Se aduce la cunoştinţa doritorilor că Sîmbătă 2 April st. v. 1911, ora 3 p. m. la Oficiul Creditului Funciar Urban din Iaşi, se va ţinea concurs înaintea comisiunei respective, pentru ocuparea unui post de copist retribuit cu 120 lei lunar, care se găseşte vacant la serviciul contencios.

Acei ce doresc, să ocupe această funcţiune pot lua informaţie la Oficiul Creditului, în toate zilele de lucru, de la orele 11 dimineaţa pînă la orele 5 p. m. despre condiţiile ce se cer candidaţilor spre a se putea prezenta la concurs. **Direcţiunea.**

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Popinieria Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

EM. SOCOR

AVOCAT

S'a mutat

Str. Mitropoliei 12

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cercuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** şi alte valori.

Primeşte spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½% p. a.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

D-tor G. SAVAGOIU

Medicul şef al Spit. de ochi „Frumoasa"

Consultaţiuni pentru boale de ochi de la 2—4 p. m.

IAŞI STR. LĂPUŞNEANU No. 6

De inchiriat de la 23 Aprilie a. c un apartament de 5 odăi, bucătărie. pivniţă, camară etc. în str. Sft. Andrei No. 3, precum şi 3 odăi jos.

A se adresa la proprietara str. Muzelor 14.

De vânzare 1 Trăsură—Ribex, Bucureşti 1 Cupea—Lonner, Viena 1 Docar—de 4 persoane 1 Sanie—elegantă, 2 cai, un cotigar, hamuri etc.

G. C. Anastasiu Iaşi, str. Anastasie Panu 8.

Incepîndu-se dărămarea circului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara eften lemnărie construcţie.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

De inchiriet de la Aprilie renumitul han „Viaţă lungă" de la Copou.

Pentru informaţii a se adresa la Debitul Badareu, str. de Sus No. 189.

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual şi franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacţia acestui ziar.

De inchiriat în strada Mîrzescu 17 un local compus din 3 odăi, foarte potrivit pentru un biurou.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO — OLLO

Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

POASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Saym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

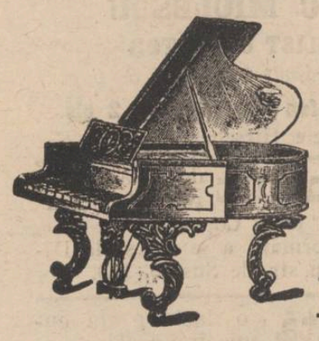

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect neu

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut neue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu incepe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea de la

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	3,00
1/4	Un sfert	Lei	6,00
1/2	Una jumătate	Lei	12,00
1	Loz intreg	Lei	24.00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mârzescu—Instalatiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Kryzan ki, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17